

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III

XL

B

38

NAPOLI

XZ 638

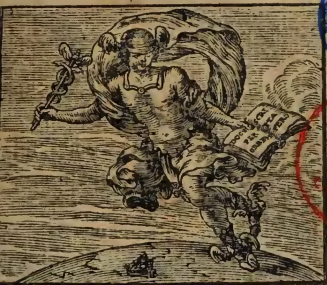
M. ANNÆI
LVCANI.

DE BELLO CIVILI,

~~in duobus voluminibus~~

in HVGONIS GROTHII, FARNABII
notis integris & Variorum
selectissimis;

curante CORNELIO SCHREVELIO

L V G D V N I
ptibus CLAVDII BOVRGEAT, sub
figno Mercurij Galli.

Bibl. M. DC. LXX. Sec. -
1844. CVM PERMISSV. 1765

Handwritten text, possibly a signature or title, in dark ink.

Handwritten text in the bottom right corner, possibly a date or location.

EX L. FLORI
HISTORIARVM

Libro IV. Cap. II.

Bellum Cæsaris & Pompeij.

IAm pænè toto orbe pacato, maius erat imperium Romanum, quam vt ullis externis viribus extingui posset. Itaque inuidens Fortuna principi gentium populo, ipsum illum in exitium armavit. Ac Mariana quidè Cinnanàque rabies intra urbem se præcluserat, quasi experiretur; Sulla tempestas latiùs, intra Italiam tamen detonuerat; Cæsaris furor atque Pompeij, Urbem, Italiam, gentes, nationes, totum denique quàm patebat imperium, quomam quasi diluuiò, & inflammatione corripuit, aded, non rectè tantùm ciuile dicatur, ac ne sociale quidè, sed nec externum; sed potiùs còmune quoddà ex omnibus, & plus quàm bellũ. Quippe si duces eius inuicias, totus senatus in partibus; si exercitus, hinc XI. regiones, inde XVIII. flos omnis & robur Italici sanguinis; si auxilia sociorum, hinc Gallici Germanique electus; inde Deiotarus, Ariobarzanes, Tarcòdimorus, Corhus, omne Thraciæ, Cappadociæque, Ciliciæ, Macedoniæ, Græciæ, Italiæ, totiusque robur Orientis; morà belli, quattuor annis, & pro clade rerũ breue pus; si locũ & spatiũ vbi còmissum est, intra Italiã; de se in Galliã Hispaniamque deflexit; reuersumque

ab occasu, totis viribus in Epiro Thessaliaque confedit; hinc in Ægyptum subito transiit; inde respexit Asiam, Africæ incubuit; postremò in Hispaniam remigravit, & ibi aliquando defecit. Sed non & odia partium finita cum bello. Non enim prius quievere, quàm in urbe ipsa, medio senatu, eorû, qui victi erant, odia, victoris sese cæde satiarent. Causa tantæ calamitatis eadem, quæ omnium, nimia felicitas. Siquidem Quinto Metello & Lucio Afranio consulibus, cum Romana maiestas toto orbe polleret, recentesque victorias, Ponticos & Armenios triumphos in Põpeianis theatris Roma cantaret, nimia Põpeij potentia apud otiosos (ut solet) ciues mouit inuidiâ. Metellus ob imminutû Cretæ triumphû, Cato aduersus potêtes sēper obliquus, detrectare Põpeiû, actisque eius obstrepere. Hic dolor transuersû egit, & ad præsidia dignitati parâda impulit. Fortè tûc Crassus genere, diuitiis, dignitate florebat, vellet tamē auctiores opes. Caius Cæsar eloquentia, & spiritu, & iâ cōsulatu alleuabatur. Pompeius tamē super utrûque eminebat. Sic igitur Cæsare dignitatē cōparare, Crasso augere, Pompeio retinere cupiētibus, omnibusque pariter potētiae cupidis, de inuadēda Rep. facilè cōuenit. Ergo cum mutuis viribus in suû quisque decus niteretur, Galliâ Cæsar. inuadit, Crassus Asiâ, Pompeius Hispaniâ, tres maximos exercitus: & iâ sic orbis imperiû, societate trium principû occupatur. Decē annos traxit ista dominatio. Exinde quoniâ mutuo metu tenebâtur, Crassi morte apud Parthos, & morte Iuliæ Cæsaris filiae, quæ nupta Põpeio, generi soceriq; concordia matrimonij fœdere tenebat, statim æmulatio erupit. Iâ Põpeio suspectæ Cæsaris opes, & Cæsari Pompeiana dignitas grauis. Nec hic ferebat parē, nec ille superiorē. Nefas sic de principatu laborabât, tanquā duos tâta imperij fortuna nō caperet. Ergo Lentulo Marcelloque consulibus rupta prima cōiurationis fide, de successionē Cæsaris senatus, idēque Põpeius agitabat: nec ille abnuebat, si ra-
tiq

tio sui proximis comitiis haberetur cōsulatus; absenti,
quē decē tribuni, fauente Pōpeio nuper decreuerāt, tū
dissimulāte eodē negabatur. Veniret, & peteret maio-
rū more. Ille cōtrā flagitare decreta, ac nisi in fide per-
manerēt, non se demissurū exercitū. Ergo vt in hostē
decernitur. His Cæsar agitatus, statuit præmia armorū
armis defendere. Prima civilis belli arena, Italia fuit;
cuius arces leuibus præfidiis Pompeius infederat; sed
ōnia subito Cæsaris impetu oppressa sunt. Prima Ari-
mino signa cecinerunt. Tū pulsus Etruria Libo, Vm-
bria Thermus, Domitius Corfinio. Et peractū erat bel-
lū sine sanguine, si Pompeiū Brundisij opprimere, vt
cœperat, potuisset. Sed ille per obfessi claustra portus
nocturna fuga euasit. Turpe dictu modò princeps pa-
trū, pacis bellicque moderator, per triūphatū à se mare
lacerata & pænè inermi naue fugiebat. Nec Pōpeius
ab Italia, quàm senatus ab vrbe fugatus prior: quam
pænè vacuum metu, Cæsar ingressus, consulem se ipse
facit. Ærarium quoque sanctum, quia tardius aperie-
bant Tribuni, iussit effringi; censumque & patrimo-
nium populi Romani antè rapuit quàm imperium.
Pulso fugatæque Pōpeio, maluit prius ordinare pro-
uincias, quàm ipsum sequi. Siciliam & Sardiniam an-
nonæ pignora, per legatos habuit. Nihil hostile erat
in Gallia. pacē ipse fecerat. Sed ad Hispanienses Pom-
peij exercitus transeunti per eā duci, portas claudere
ausa Massilia est. Misera, dū cupit pacē, belli metu in
bellū incidit: sed quia tutis muris erat, vinci eam sibi
iussit absenti. Græcula ciuitas, non pro mollitia no-
minis, & vallum cædere, & incendere machinas ausa,
& congregi nauibus: sed Brutus, cui mandatum erat
bellū victos terra marique perdomuit: mox dedētibus
sefe ablata omnia præter (quā potiorē omnibus) habe-
bāt) libertatem. Anceps variumque, & cruentū in Hi-
spania bellum cum legatis Cn. Pōpeij Petreio & Afra-
nio; quos Iledræ castra habentes, apud Sicorim annē
obsidere, & oppido intercludere aggreditur. Intetim

obūdatione verni fluminis, cōmeatibus prohibet. Sic fame castra tētata sunt, obsessorq; ipse quasi obsidebatur : sed vbi pax fluminis rediit; populationibus & pugna cāpos aperuit; iterū ferox instat; & cedentes ad Celtiberiā consecutus, aggere & vallo, & per hęc siti ad deditiōē cōpulit. Sic citerior Hispania recepta est, nec vltior morā fecit. Quid enim vna post quinque legiones? Itaque vltiō cedente Varrone, Gades, Frerū, Oceanus, omnia felicitatē Cæsaris sequebantur. Aliquid tamen aduersus absentē ducem ausa fortuna est circa Illyricū & Africā, quasi de industria prospera eius aduersis radiarentur. Quippe cū fauces Adriatici maris iussi occupare Dolabella & Antonius, ille Illyrico, hic Corcyræo littore castra posuissent, iam maria latē tenente Pompeio, repentē castra legatus eius Octavius, & Libo ingentibus copiis classicorum vtrimque circūuenit: deditiōē fames extorsit Antonio. Missæ quoque à Basillo in auxilium eius rates, quales inopia nauium fecerat, noua Pōpeianorū arte Cilicū actis sub mari funibus, captæ quasi per indaginē. duas tamē æstus explicuit: vna, quæ Opiterginos ferebat, in vadis hæsit, memorandūque posteris exitū dedit. Quippe vix mille iuuenū manus, circūfusi vndique exercitus per totū diē tela sustinuit; & cū exitū virtus non haberet, tamen ne in deditiōē veniret, hortāte tribuno Vulteio mutuis ictibus in se cōcurrit. In Africa quoque par & virtus & calamitas Curionis fuit, qui ad recipiendā provinciā missus, pulso fugatoque Varo iā superbus, subitū Iubæ regis aduentum, equitatumque Maurorū sustinere non potuit. Patebat victo fuga, sed pudor suasisit, vt amissū sua temeritate exercitū, morte sequeretur. Sed iā debitū par fortuna flagitante, sedē bello Pōpeius Epirō elegerat, nec Cæsar moratus; quippe, ordinans à tergo ōnibus, quāuis hiems media prohiberet tēpestate, ab bellum nauigauit: positisque ad Oricū castris, cū pars exercitus ob inopiam nauū cū Antonio dimissa, Brundusij moram faceret;

faceret; adeò impatiēs erat, vt ad arcessendos eos, ar-
dēte vētis mari, nocte cōcubia, speculatorio nauigio,
solus ire tētauerit. Exstat ad trepidū tanto discrimine
gubernatorem vox ipsius: Quid times? Cæsarē vehis.
Contractis in vnū vndique omnibus copiis, positif-
que comminus castris, diuersa erant ducum consilia.
Cæsar pro natura ferox, & conficiendæ rei cupidus,
ostentare aciem, prouocare, iacessere, nunc obsidione
castrorū, quæ erant sedecim milliū valo obducta (scilicet
quid his obesset obsidio. qui patente mari omnibus
copiis abundarent?) nunc expugnatione Dyrrhachij
irrita, (quippe quā vel situs inexpugnabilē faceret) ad
hoc, assiduis in eruptionē hostiū præliis (quo tempore
egregia virtus Scæuæ cēturionis emicuit, cuius in scu-
to centū atque viginti tela sedere) iā verò direptione
vrbium sociarum, cū Oricum & Gomphos, & alia
castella Thessaliæ vastaret. Pompeius aduersus hæc
nectere moras, tergiversari simul, vt hostē interclusū
vndique inopia cōmeatum terreret, vtque ardentis-
simi ducis consenesceret impetus. Nec diutius profuit
duci salutare consiliū. Milites otium, socij morā, prin-
cipes ambitū ducis increpabant. Sic præcipitantibus
fatis, prælio sumta est Thessalia: & Philippicis cāpis,
vrbis, imperij, generis humani fata cōmissa sunt. Nun-
quā vllō loco tantum viriū populus Romanus, tantū
dignitatis fortuna vidit. Trecēta amplius millia hinc
& illinc, præter auxilia regum & senatus. Nunquā
imminentis ruinæ manifestiora prodigia, fuga victi-
marum, examina, insignes interdiu tenebræ. Dux ipse
& nocturna imagine theatri sui audiēs plausū in mo-
dū planctus circūsonare, & manē cū pullo amiculo
(nefas) apud principia conspectus est. Nunquā acrior
neque alacrior exercitus Cæsaris fuit. Inde classica
prius, inde tela. Annotatū quoque cōmittentis aciem
Crastini pilū; qui mox adacto in os gladio, sic inter
cadauera repertus, libidinē ac rabiē qua pugnauerat,
ipsa nouitate vulneris præferebat. Sed nec minus ad-

mirabilior illius exitus belli. Quippe cū Pompeius
adeo equitū copia abundaret, vt facile circūuenturus
sibi Cæsare videretur, circūuentus ipse est. Nam cū
diu æquo maie cōtenderent, iussuque Pōpeij fusus à
cornu erupisset equitatus, repente hinc signo dato,
Germanorū cohortes tantū in effusos equites fecere
impetū, vt illi esse pedites, hi venire in equis viderē-
tur. Hanc stragem fugiētis equitatus, leuis armaturæ
ruina comitata est. Tunc terrore latius dato, turbanti-
bus inuicem copiis, reliqua strages quasi vna manu
facta est. Nec vlla res magis exitio fuit, quā ipsa
exercitus magnitudo. Multus in eo prælio Cæsar, me-
diusque inter imperatorē & militem. Voces quoque
obequitantis exceptæ, altera cruenta, sed docta, & ad
victoriam efficax, Miles. faciē feri: altera ad iactationē
cōposita, Parce ciuibus: cū ipse sequeretur. Felicem
vtcunque in malis Pōpeium, si eadē ipsum, quæ exer-
citū eius, fortuna traxisset. Superstes dignitati suæ vi-
xit, vt cū maiore dedecore per Thessalica Tēpe equo
fugeret, pulsus Larissa; in deserto Ciliciæ scopulo;
fugā in Parthos, Africā, vel Ægyptū agitaret: vt deni-
que in Pelusiaco littore, imperio vilissimi regis, cōsiliis
spadonum, &, ne quid malis desit, Septimij desertoris
sui gladio trucidatus, sub oculis vxoris suæ liberorū-
que moreretur. Quis non peractū esse cū Pōpeio cre-
deret bellum? Atqui acrius multo atque vehementius
Thessalici incēdij cineres recaluere. Et in Ægypto
quidē aduersus Cæsare sine partibus bellum. Quippe
cū Ptolemæus rex Alexandriæ, summū ciuilis belli
scelus peregisset, fœdusque amicitiae cū Cæsare medio
Pōpeij capite sanxisset, vltionē tātī viri manibus que-
rēte fortunā, causa non defuit. Cleopatra regis soror
affusa Cæsaris genibus, partē regni reposcebat. Aderat
puellæ forma, & quæ duplicaretur ex illo, quod talis
passa videbatur iniuriā: odiū ipsius regis, qui Pompeij
eadē partiū fato, non Cæsari dederat, haud dubie idē
in ipsum ausurus si expedisset. Quā vbi Cæsar restitui
iussit

cessit in regnū, statim ab eisdē percussoribus Pompeij
obsessus in regia, quāuis exigua manu, ingentis exer-
itus molē mira virtute sustinuit. Ac primū ædificiorū
proximorū atque naualiū incendio, infesiorū hostiū
ela submouit: mox in peninsulā. Phaiō subitus eua-
sit: inde depulsus in maria, mira felicitate ad proximā
lassem enatauit, relicto quidem in fluctibus palu-
amento, seu fato, seu consilio, vt illud ingruentibus
hostium telis saxisque peteretur. Tandem receptus à
lassicis suis, vndique simul hostes adortus, de ambelli-
c perfida gente, iusta generi manibus dedit. Quippe
& Theodotus magister, auctor totius belli, & ne viri-
tia quidem portenta, Pothinus atque Ganymedes,
iuersi per mare & transfugio & morte consumti. Re-
gis ipsius corpus obrutū limo repertū est in aureꝝ lo-
cæ honore. In Asia quoque nouus reiū motus à Pō-
peio, planè quasi de industria captante fortuna hunc
Mithridatico regno exitum, vt à Pōpeio pater, à Cæ-
sare filius vinceretur. Rex Pharnaces magis discordiæ
nostræ fiducia, quàm virtutis suæ, infesto in Cappado-
ciam agmine ruebat. Sed hunc Cæsar aggressus, vno,
& (vt sic dixerim) non toto prælio obtriuuit, more ful-
minis, quod vno eodemque momento venit, percussit,
abcessit. Nec vana de se prædicatio est Cæsaris, antè
ictū hostem esse, quàm visum. Sic cum exteris. At in
Africa cū ciuibz multo atrocius quàm in Pharsalia.
Huc reliquias partium naufragarum quidam furoris
estus expulerat: ne reliquias diceres, sed integrū bel-
lum. Sparsæ magis, quàm oppressæ vires erant. Auxerat
sacramentum ipsa clades Imperatoris: nec degenera-
bat ducum successio. Quippe satis amplè sonabat in
Pompeiani nominis locum, Cato & Scipio. Accessit
opiis Mauritanus rex Iuba, videlicet vt latius vin-
ceret Cæsar. Nihil ergo inter Pharsaliam & Thapson,
nisi quòd amplior, eoque acrior Cæsarianorum im-
petus fuit, indignantium post Pompeium creuisse bel-
lum, &c.

In nouam
M. ANNÆI LVCANI.
EDITIONEM,

Ex accuratâ curâ & industriâ

CLARISSIMI VIRI

D CORNELI SCHREVELI, M. D.
Gymn. Lugd. Batt. Rect. dignissimi.

Sic iterum, LVCANE, redis de Vespere sero
In medium, & solito pulchrior ore nites.
Committens Socerum & Generum discordibus armis,
Et, quàm sit Fratrum gratia rara, docens.
O utinam! cunctos, quos lumen amabile Solis
Adspicit, hæc pudeat monstra pudenda si qui.
Sub quorum Auspiciis lauis, ac peste nefanda,
Olim præclari tot periete Duces.
Exemplis, IULE, nocet. Nocet amula Virtus
Sceptorum, & Regum non benè junctus amor.
Sit procul à nostris bellum hoc ciuile Batavis,
Nec coëant Gener hinc, nec Socer inde malus.
Corduba SCHREVELIO statuas & marmora pones,
Tam benè Pharsalicâ qui mouet arma manu.

REINERVS NEVHVSIVS, J. C.
Gymn. Alc. Rector.
cdo Idclviii.

M. AN

M. ANNÆI LVCANI
CIVILIS BELLII,
SIVE
PHARSALIÆ,

V. C. B. P. C.

M. ANNÆI LVCANI
 CIVILIS BELLII,
 SIVE
 PHARSALIÆ,
 LIBER NONVS.
 ARGVMENTVM.

Spiritus in nono Magni petit æthera : pugnae
 Reliquiasque Cato Libyæ transportat in oras,
 Et cum Pompeijs Magnum Cornelia lūget.
 Quem Cato commendans Cilices, castigat. & inde
 Per Syrtes agitur, Libycas quoque calcat arenas:
 Hammonemque tuens serpentum senta peragrat.
 Dux & ab Emathia ~~Itanium~~ vectus in urbem,
 It Pharon, & generi lacrymans pia conspicit ora.

Non in Pharia manes jacuere favilla,
 Nec cinis exiguus tantā compescuit umbrā:
 Profluit busto, semustaq; membrarelinquēs,
 Degeneremq; rogū. sequitur cōuexa Tonantis.

5 Quā niger astriferis connectitur axibus aer:
 Quodque patet terras inter, lunaque meatns

Semidea

1. **M**anes jacuere
 favilla.] Pōpeij
 anima. absoluit
 autem poëta
δενδρίαν Pō-
 peij.

4. *conuexa Tonantis.*]
 Beatarū animarū sedem re-
 petit, campos Elysios, de quibus
 vide quæ nos ad Senec. Troada,

¶ f. 942. Hos alij in Hispania, alij
 in insulis Fortunatis locant.
 Platon'corum alij in summo lo-
 co tertij ordinis ex ter quaterna
 elementorum diuisione, in cœlo
 scilicet quod terra *ἄπλων* dici-
 tur, alij vero in regione proxime
 Lunam, quam vitæ morisque
 confinium esse volunt, &c. Macro-
 bius in Somn. Scipion. l. i. c. xi.

7. *Sema*

- Semidei manes habitant, quos ignea virtus
Innocuos vita patientes ætheris imi
Fecit, & æternos animam collegit in orbes.
Non illuc auro positi, nec ture sepulti
Perueniunt. illic postquam se lumine - ero
Implevit, stellâsque vagas miratur, & astra
Fixa polis, vidit quantâ sub nocte jaceret
Nostra dies, risitque sui ludibria trunci.
15 Hinc super Emathia campos, & signa cruenti
Cæsaris, ac sparsas volitavit in æquore classes;
Et scelorum vindex in sancto pectore Bruti
Sedit, & inuicti posuit se mente Catonis.
Ille ubi pendebant casus, dubiûmque manebat,
20 Quem mundi dominum facerent ciuilia bella,
Oderat & Magnum, quamuis comes isset in arma
Auspiciis raptus patriæ, ductûque Senatus,
At post Thessalicas clades iam pectore toto
Pompeianus erat. patriam tutore carentem
25 Excepit, populi trepidantia membra resonit,
Ignauis manibus projectos reddidit enses:*

Nec

7. *Semidei manes habitant.*] *Ἀνδρῶν ἠρώων θεῶν γένος*, quos ἠρώων, id est, æris filios corpore solutos emicare & cum Dæmonibus habitare volunt æris in campis. *Quos ignea virtus.*] *Quos ardens euexit ad æthera virtus.* Virg. 6 Aen. *Igneus* quippe est illius vigor & celestis origo.

8. *Innocuos vita*, &c.] Non grauatos, non corruptos inferiorum contagio, verum ledem suam appetentes.

9. *Orbes.*] *Σφæρας.*

10. *Non illuc auro positi*, &c.] Non illuc semper ascendunt Cæsares aureis conditi loculis, eburneis auratisque elati lectis, argo, ethere cremati, &c. qui mos est referendi Imperatores in numerum Deorum, Aetol. lib. 4.

11. *Illic postquam*, &c.] *Ἰνσue-*

rum postquam miratus lumen Olympi sub pedibus vidit nubes, & sidera. Virg. ecl. 5.

13. *Vidit quantâ*, &c.] Vide Platonis Gorgiam, & de Rep. atque Cic. de somno Scip.

16. *Classes.*] Quæ integræ adhuc erant circa Corcyram.

17. *Et scelorum vindex*, &c.] Et vindicaturus scelestam bellam à Cæsare summæ dominationis studio susceptam, transfudit se quasi per *ἀντιπεποιθὲν* in pectus Bruti, qui eum interfectorus erat, & Catonis.

19. *Ille ubi pendebant casus.*] Cato, dum incertus esset belli exitus, patriæ & ciuium à se mutuo cætorum miseris, Pompeium & Cæarem ex æquo oderat, veritus ne victor imperium inuaderet.

*Nec regnum cupiens gessit ciuilia bella,
Nec seruire timens. nil causa fecit in armis
Ipse sua: totæ post Magni funera partes*

- 30 *Libertatis erant: quas ne per littora fusas
Colligeret rapido victoria Caesaris actu,
Corcyra secreta petit, ac mille carinis
Abstulit Emathia secum fragmenta ruina.*

Quis ratibus tantis fugientia crederet ire

- 35 *Agmina? quis pelagus victas arctasse carinas?
Dorida tunc Malean, & apertam Tanaron umbris,
Inde Cythera petit: Boreæque urgente carinas
Creta fugit: Dictæa legit, cedentibus undis,
Littora. tunc ausum classi præcludere portus*
40 *Impulit, ac sauas meritum Phycuntæ rapinas
Sparsit: & hinc placidis alto delabitur auris*

28. *Nec seruire timens.*] Vt, cui pericæto Stoico semper ad inanum libertatis portus, mori parato. τίς ἐστὶ δ' ἄλγος τῷ δακνὶν ἀφ' ὅρου πρὸς ὄν.

29. *Partes.*] Cōpiæ Pompeij.

30. *Quas ne per littora fusas.*] Pompejus Cæsarem in Thessaliam persecuturus, multis suorum Pyrrhachij relictis præfecit Catonem, quem vsque verebatur ne sibi obstaret quo minus victoria liceret ex suo animo vti. Is itaque accepta apud Pharsalum clade, statuit suos in Italiam traicere, si modo Pompejus periisset, sin superesset, copias quas habebat illi seruare. atque hoc animo Corcyram ad classem trajecit. Plutarchus. sed aliter hæc Appianus.

31. *Victoria Caesaris actu.*] Cæsar victor, pro expeditione & celeritate solita.

32. *Corcyra secreta petit.*] Inf. sub Epiro, ubi erat Pompeij classis. *Mille carinis.*] Synecdoche Hyperbolica.

34. *Quis ratibus, &c.*] Gladiis Pharsalica reliquias,

35. *Arctasse carinas.*] Contraxisse, angustum reddidisse, texisse.

36. *Dorida tunc, &c.*] Navigationem Catonis, è Corcyra in Africam descripturus, narrat loca, quæ præternauigauit. *Horr. Malean.*] Malea promontorium est Laconiz, quam incoluere Diores. *Apertam Tanaron.*] Lib. 6. v. 648. *Tanaron apertam.*] In cuius promontorio ipelunda erat, per quam aditus erat ad inferos. *Hortens.*

37. *Cythera petit.*] Insulam Peloponnesi, hodie Cerigo.

38. *Fugit.*] Præternauigantibus & prouectis recedere videtur; causam vide ad Sen. Troad. v. 1044. *Dictæa legit.*] Cretensia. Dictæ vrbs & mons Cretæ.

39. *Ausum classi, &c.*] Phycuntæ opp. cum promontorio Cyrenaicæ regionis. quia portum Catoni præcluserat, expugnauit & militibus suis diripiendum concessit.

40. *Impulit.*] Foxced, Phycuntæ. Vrbis Cyrenaicæ contra Tanarum. Meminerunt Plinius 19. 12. v. 5. Stephanus etiam, Grotius.

*In litus Palinure tuum : (neque enim aquore tantum
Ausonio monumenta tenes : portusque quietos
Testatur Libye Phrygio placuisse magistro.)*

45 *Cum procul ex alto tendentes vela carina
Ancipites tenuere animos, sociosne malorum,
An veherent hostes : praeceps facit omne timendum
Victor, & in nulla non creditur esse carina.*

*Ast ille puppes luctus, planctusque ferebant,
50 Et mala vel duri lacrymas mixtura Catonis.*

*Nam postquam frustra precibus Cornelia nautas
Priuignique fugam tenuit, ne forte repulsus
Littoribus Phariis remearet in aquora truncus,
Ostenditque rogam non iusti flamma sepulchri :*

55 *Ergo indigna fui, dixit, Fortuna, marito
Accendisse rogam, gelidos effusa per artus
Incubuisse viro, laceros exurere crines,
Membræque dispersi pelago componere Magni?
Vulneribus cunctis largos infundere fletus?*

60 *Ossibus, & tepida vestes implere favilla?*

Quicquid

42. *Palinure tuum.* Promontorium Cyrenaicæ regionis in Africa, à Palinuro Aeneæ navis magistro denominatum, ut & illud Præstani sinus in Italia.

44. *Testatur Libye.*] Ante fuit *Libya*. Non Italia sola, sed & Africa testatur tutos portus Palinuro placuisse, & ab ipso dictos. *Gror. Testatur Libye, &c.*] Neque Africa minus quam Italia testatur tutos portus placuisse Palinuro atque ab eo nomen accepisse. *Phrygio Magistro.*] Aeneæ. *Horr.*

45. *Cum procul, &c.*] Vbi, conspectis navibus in quibus erant Cornelia & Sextus Pompeius cum suis, Cato dubitare cepit utrum Cæsaris essent an Pompeij.

50. *Duri lacrymas.*] Stoici, *ἀπὸ δούρου.*

51. *Frustra precibus, &c.*] Frustra laborabat retinere Sextum Pompei.

natum ex Aemylia, & ceteros in litore Aegypto, desiderio atque expectatioe trunci coniugis, si forte illum fluctu relabente delapsum possent excipere.

54. *Non iusti, &c.*] Indigni Pompeio.

55. *Ergo indigna, &c.*] Querulatoria oratio Corneliæ, quæ inuita à nautis ab Aegypto mari aucta fuit. *Fortuna.*] Ad Fortunam vertitur oratio. Recenset aliquot pietatis officia, quæ marito Pompeio in funere præstare potuisset. *Hortensius.*

56. *Accendisse rogam.*] Ne more luctus. vide lib. 2. §. 1. & ad Senec. Troada, §. 83.

60. *Ossibus, &c.*] Mulieres autem ossa sinu legebant. *Modo in eundem sinum, ex quo res nepotes miseræ, ossa erant neporum recepisti.* Senec. ad Albinan. cap. 2.

*Quicquid ab extincto licuisset tollere busto,
In templis sparsura Deum. sine funeris vlla
Ardet honore rogos : manus hoc Ægyptia forsitan
Obtulit officium graue manibus. o bene nudi*

65 *Crassorum cineres ! Pompeio contigit ignis
Inuidia maiore Deum. similisne malorum
Sors mihi semper erit ? nunquam dare busta licebit
Coniugibus : nunquam plenas plangemus ad urnas ?
Quid porro tumulis opus est, aut vlla requiris*

70 *Instrumenta dolor ? non toto pectore portas
Impia Pompeium ? non imis hæret imago
Visceribus ? quarat cineres victura superstes.
Nunc tamen hic, longè qui fulget luce maligna,
Ignis, adhuc aliquid, Phario de litore surgens*

75 *Ostendit mihi, Magnetui : iam flamma resedit,
Pompeiique ferens vanescit Solis ad ortus
Fumus, & inuisi tendunt mihi carbasa venti.
Non mihi nunc tellus Pompeio siqua triumphos
Victa dedit, non alta terens Capitolia currus*

80 *Gratior : elapsus felix de pectore Magnus :*

Huma

61. *Quicquid, &c.*] Cineres & ossa.

62. *Sine funeris vlla.* Idè questus erat Cordus lib. 8. & f. 729. & deinceps.

63. *Manus hoc Ægyptia.* Ita & Cordus, lib. 8. & f. 762.

64. *O bene nudi &c.*] Feliciores illi qui inhumati abiecti, quam Pompeius cui tã despiciatus & vilis cõtigit ignis quasi Deorũ odio.

68. *Coniugibus.*] P. Crasso prius, nunc Pompeio negata. *Plenas plangemus ad urnas ?*] Cinere & ossibus. Respicit ad cenotaphia, quæ in acie desideratis vel naufragio amissis accumulata sunt ab amicis representantia omnes ceremonias & officia vera sepultis debita. &c. ὅ μὴ εὐχόμενοι, καὶ τὰ φίλων αὐτοῖς ἔσονται μὴ αἰ, Xenoph. 6. ἀναστάσεις.

69. *Quid porro tumulis opus est.* I Sed quid, &c. ἡ τὰ νεκρῶν, cum pectus meum sit tumulus illius & monumentum viuum ?

72. *Victura superstes.*] Quæ diu coniugi superesse cupit ; quod ad me, vitæ tædet.

73. *Maligna.*] Non clara, sed tenui & paupertia. vel ingrata, ut modo & f. 64.

75. *Flamma resedit.*] Residit. Ms. P. residit. Sequitur *vanescit.* Grotius.

76. *Solis.*] Oriente die.

78. *Non mihi nunc tellus, &c.*] Non vlla tellus Pompeio triumphata, gratior iam mihi est, quam hæc, quæ utcumque nocens, illius ossa habet.

80. *Elapsus felix.*] Felicitatem Pompeij nolo vltius recordari ; fortuna illius lætiori

*Hunc volumus, quem Nilus habet, terraque nocenti
Non harere queror: crimen commendat arenas.
Linquere, si qua fides, & elusa littora nolo.*

Tu pete bellorum casus, & signa per orbem,

85 *Sexte, paterna mone: namque hac mandata reliquit*

Pompeius vobis in nostra condita cura,

Me cum fatalis leto damnauerit hora,

Excipite o nati bellum civile, nec unquam,

Dum terris aliquis nostra de stirpe manebit,

90 *Cesaribus regnare vacet. vel sceptrum, vel vrbes*

Libertate sua validas impellite fama

Nominis: has vobis parteis, hac arma relinquo.

Inueniet classes quisquis Pompeius in undas

Venerit: & noster nullis non gentibus heres

95 *Bella dabit: tantum indomitos, memoresque paterni*

Iuris habete animos. vni parere decebit,

Si faciet partes pro libertate, Catoni.

Exolui tibi, Magne, fidem, mandata peregi.

Insidia valere tua, deceptaque vixi,

100 *Ne mihi commissas auferrem perfida voces.*

Iam nunc te per inane chaos, per Tartara, coniux,

Si sunt vlla, sequar: quam longo tradita leto

Incertum

nolo frui, tristiori malo, infra
xl. 112.

87. *Me cum fatalis, &c.*] Reperit Cornelia Pompeij mandata ad liberos, fidei suæ & curæ commissa.

90. *Vacet.*] Immune sit, labore & peri.ulo vacuum. *Sceptrum, &c.*] Regna & vrbes liberas impel.

92. *Nominis.*] Mei, quod sufficiet ad partes, ad arma, ad classes & exercitus comparandos.

93. *Quisquis Pompeius.*] Vter & filiis, siue quis alius Pompeij nomine.

95. *Bella dabit.*] Ad arma exci-
tabit gentes quasunque.

96. *Iuris habere, &c.*] Quod mihi à Senatu datum ad gerendum

hoc bellum.

98. *Exolui tibi.*] Apostrophe ad maritum. *Fidem, mandata peregi.*] Quibus te periculis obficiens me tibi superesse voluisti, quo mandata hæc ad filios tuos perferrem.

99. *Insidia valere tua.*] Quod me in naui relicta, solus in cymbam Aegyptiacam descenderis. Habeat tamen illæ momentum aliquod, quod tuæ mandata ad filium pertuli. *Horrens.*

100. *Auferrem.*] Vt omnino vobis hæc patris mandata declararem. *Horrens.*

101. *Chaos, per Tartara.*] Lib. 1.
xl. 74.

102. *Si sunt, sequar.*] Nisi &c.

- Incertum est: pœnas animæ uiuacis ab ipsa
Anteferam. potuit cernens tua vulnere, Magnus,*
 105 *Non fugere in mortem: planctu contusa peribit:
Effluet in lacrymas: nunquam veniemus ad enses,
Aut laqueos, aut precipites per inania jactus.
Turpe mori post te solo non posse dolore.
Sic ubi fata, caput ferali abducit amictu,*
 110 *Decreuitque pati tenebras, puppisque cauernis
Delituit: sauumque arctè complexa dolorem
Perfruitur lacrymis, & amat pro coniuge luctum.
Illam non fluctus, stridensque rudentibus Euris
Mouit, & exurgens ad summa pericula clamor:*
 115 *Morâque sollicitis faciens contraria nautis,
Composita in mortem jacuit, fauitque procellis.
Prima ratem Cypros spumantibus accipit undis:
Inde tenens pelagus, sed iam moderatior, Euris
In Libycas egit sedes, & castra Catonis.*
 120 *Tristis, ut in multo mens est presaga timore,
Aspexit patrios comites à littore Magnus,
Et fratrem: medias praeceps tunc fertur in undas.
Dic ubi sit, germane, parens: stat summa, caputque
Orbis,*

fabula manes sint. *Quam longo,*
 &c.] Vitani, quaecunque mihi
 fata extenderint, luctu & crucia-
 tu reddam amaram.

103. *Incertum est.*] Ignoro mor-
 tis mex tempus, quam me diseru-
 ciando & torquendo doloribus
 miseram animam anticipabo.
Sulpitium.

104. *Feram.*] Auferam.

105. *Non fugere in mortem.*] Non
 separari à corpore. *Sulp.*

106. *Nunquam veniemus, &c.*] Non
 erit opus vi extrinsecus:
 sufficiet dolor internus.

107. *Per inania.*] Per aërem.

112. *Perfruitur lacrymis.*] Dele-
 stationem capit in lacrymis.

115. *Contraria nautis, &c.*] Mo-
 dum in Aegypto litore expetens.

naufragium & mortem: cum
 nautæ abitum & salutem voue-
 rent.

118. *Tenens pelagus.*] Sibi ven-
 dicans imperium pelagi.

119. *Catonis.*] Qui iam erat ad
 Palinurum, supra xl. 12.

121. *Magnus, &c.*] Cn. Pompeius
 major natu filius Pompeij, quem
 è Pharsalica clade elapsum cum
 Catone in Africam trajecisse re-
 fert. In Hispaniam tamen profe-
 ctum sollicitasse Iberos & Celti-
 beros tradit Appianus.

122. *Et fratrem, &c.*] Cato
 oram Africæ legens (inquit Plutar-
 chus in Catone min.) in Sext. Põ-
 pejum incidit, Magni Fil. natu mi-
 norem; is ei patrem in Aegypto
 necatum refert. *Præceps fertur in.*
 undis.]

Orbis, an occidimus? Romanaque Magnus ad umbras

115 *Abstulit? hac futur: quem contra talia frater.*

*O felix, quem sors alias dispersit in oras,
Quisque nefas audis: oculos, germane, nocentis
Spectato genitore fero. non Cæsaris armis
Occubuit, dignoque perit auctore ruina,*

130 *Rege sub impuro Nilotica rura tenente,*

*Hospitij fretus Superis, & munere tanto
In proavos, cecidit donati victima regni.
Vidi ego magnanimi lacerantes pectora patris:
Nec credens Pharium tantum potuisse tyrannum,*

135 *Littore Niliaco socerum iam stare putavi.*

*Sed me nec sanguis, nec tantum vulnera nostra
Affecere senis, quantum gestata per urbes.
Ora ducis, qua transfixo sublimia pilo.
Vidimus: hac, fama est, oculis victoris iniqui*

140 *Servari; scelerisque fidem quæ fuisse tyrannum.*

*Nam corpus Phariæna canes, ausæque volucres
Distulerint, an furtivus, quem vidimus, ignis
Soluerit, ignoro, quacunque iniuria fatis.*

Abstulit.

undus.] Celer navis occurrit. Sul-

124. *Romanaque Magnus.] Res Romanas, quæ ab illo pende-*

126. *O felix.] O te felicem. O felix una ante alias Priameia virgo. Virgilius Aeneid. 3. Alias dispersit in oras.] Qui neque interfuisti, neque vidisti quæ nos. Sulpic.*

127. *Quique nefas audis.] Neque visu læstisti pietatem & venerationem.*

130. *Impuro Nilotica.] Incesto, impio, perfido Ptolomæo.*

131. *Hospitij fretus.] Fretus Diis hospitij præsidibus, & beneficentia qua sibi deinceps reges Aegyptios Auletem in regnum auctoritate sua restituens, iure hospitalitatis cum patre eius Latby-*

ro usus, & Dionysio huic, cui tutor à Senatu datus erat confirmato regno.

135. *Socerum.] Cæsarem, sic Cornelia lib. 8. v. 641.*

137. *Per urbes.] Per urbem, Mænes. Gronius.*

138. *Ora ducis.] Amplificatio, crudelitatis in cæde paterna. Itaque pater ratus eum ius hospititatis servatum, & Superos ipsumque Ionem, qui iuri hospitali præstiterat, crudeliter in nostro conspectu necatus fuit. Horr. Ora ducis.] Lib. 8. v. 681.*

140. *Scelerisque.] Lib. 8. v. 688. indicia sceleris.*

141. *Soluerit.] In cineres vertetur. lib. 8. v. 755. Ignoro.] Quod in mari, ex tanto intervallo, nihil certi videre potuerint. Horrensus.*

Abstulit hos artus, Superis hac crimina dono :

145 *Seruata de parte queror. Cùm talia Magnus
Audisset : non in gemitus, lacrymâsque dolorem
Effudit ; instâque furens pietate profatur :
Præcipitate rates è sicco littore nautæ ;
Classis in aduersos erumpat remige ventos :*

150 *Ite duces mecum : nunquam civilibus armis
Tanta fuit merces, inhumatos condere manes,
Sanguine semiviri Magnum satiare tyranni.
Non ego Pellaas arces, adytisq; reiectum
Corpus Alexandri pigra Mareotide mergam ?*

155 *Non mihi Pyramidum tumulis euulsus Amasis,
Atque alij reges Nilo torrente natabunt ?
Omnia dent panas nudo tibi, Magnæ, sepulcra :
Euoluam busto iam numen gentibus Isin,
Et testum lino spargam per vulgus Osirim,
160 Et sacer in Magni cineres mactabitur Apis,
Suppositisq; Deis vram capist. has mihi pœnas*

Terræ

144. *Dono.*] Con dono, ignosco.

145. *Seruata de parte queror.*] De capite illius in aduentum Cesaris seruato.

147. *Instaque furens.*] Coniunctiua quæ, pro dicretiuâ sed lib. 2. x. 25. & lib. 2. x. 35.

148. *Præcipitate rates.*] Decorum hic seruat Poëta, in oratione iuuenilis ætatis, immodice vehementis, nulloque iudicio præcipitantis se ad vindictam. *Horatius.*

152. *Sanguine semiviri.*] Ptolemæum cedere inferias Pompeio.

153. *Non ego Pellaas, &c.*] Commemorat vindictæ genera varia. Primum vult retodere corpus Alexandri Magni, & aliorum regum sepulchra demoliri, & ossa eorum dispergere in flumine, &c. *Horatius. Pellaas.*] Alexandriam. *Adytisq; reiectum, &c.*] Sepulchro, effusum Alexandri corpus. lib. 5. x. 694.

154. *Mareotide mergæ.*] Aegypti palude.

155. *Pyramidum.*] Vide quæ nos. ad epist. 1. Martial. b. *Amasis.*] Aegypti rex. Herodot. lib. 2. Plin. 36. cap. 12.

157. *Nudo*] Insepulto.

158. *Isin.*] Eandem cum Io, quæ Aegyptij colebant sub specie vacæ, vt & Osirim sub imagine bouis, maris. vide lib. 8. x. 831.

159. *Testum lino, &c.*] Osirim à fratre Typhone dilaniatam Isis, vxor tela lini recepit. hinc statuæ eius & sacerdotibus lineæ vestes. *Lingeri calui, &c.* Martial. epigr. 29. lib. 12. vide lib. 10. x. 175. *Osirim.*] Lib. 1. x. 835.

160. *Et sacer in Magni, &c.*] Et bouem, qui Apin deum repræsentat, & post certos annos in puteum demergitur, mactabo ad tumulum Pompeij, de Api, vide quæ ad x. 479. & 833. lib. 8.

161. *Deis, &c.*] Deorum statuis.

163. *Solusq; uæ*

- Terra dabit : linguam vacuos cultoribus agros ;
Nec, Nilus cui crescat, erit : solusque tenebis
Egyptum genitor, populis superisque fugatis.*
165 *Dixerat, & classem saevas rapiebat in undas.
Sed Cato laudatam juvenis compefecit iram.*
*Interea totis audito funere Magni
Littoribus sonuit percussas plandibus aether :
Exemploque carens, & nulli cognitus auro*
170 *Luctus erat, mortem populos deslere potentis.
Sed magis, ut visa est lacrymis exhausta solutas
In vultus effusa comas, Cornelia puppe
Egrediens, rursus geminato verberare plangunt.
Ut primum in socia peruenit littora terra,*
175 *Collegit vestes, miserique insignia Magni,
Armaque, & impressis auro, quas gesserat olim,
Exuvias, pictasque regas, velamina summo
Ter conspecta Ioui, funestoque intulit igni.
Ille fuit misera Magni cinis. accipit omnis*
180 *Exemplum pietas, & toto littore busta*

Surgant

163. *Solusque tenebis.*] Lib. 8. *¶* f. 803.

167. *Interea, &c.*] Sparsa miserrabili catastrophe exitus Pöpeij, redintegratur planctus in littore Africo, cum amplificatione eius hyperbolica. *Horrens.*

170. *Mortem populos.*] Ut populi deslerent mortem potentis viri, Poinpeij. *Hellenism.*

171. *Sed magis, &c.*] Sed maior ingeminatur planctus, ubi visa est Cornelia.

174. *Socia.*] Africæ, ubi Cn. Pompeius & Cato.

175. *Vestes &c.*] Efferebantur illustres viri apud Rom. in pompam funebrem, conspicui insignibus honorum quos gessissent. In imaginaria hac sepultura Pompeio suo hunc honorem præstat Cornelia. Illustrium nem viro-
gustibus inducta atque vas cre-

mata fuisse arma, & quæ illis in vita fuerant charissima, docet Virgil. in funere Miseni, *Aeneid.* 6.

177. *Pictasque regas.*] Palmatas, id est, palmis pictas, quas gerebant triumphantes.

178. *Ter conspecta Ioui.*] Ioui Capitolino conspecta, in tribus triumphis, lib. 7. *¶* f. 685.

179. *Cinæ.*] Imaginarium bustum, loco veri cineris. *Accipit, &c.*] Cornelia pietatem & ceteri imitati repræsentatiua extrunne busta & cenotaphia suis quisque amicis qui in Thesalia occubuerant.

180. *Et toto littore busta.*] Totum regis lucet litus, non secus atque ubi pastores Apuli agros & montes igne per hyemem depascunt ad renouanda gramina eliciuntque novas herbas.

*Surgunt Thessalicis reddenti, & manibus ignem.
Sic, ubi depastis submittere gramina campis,
Et renouare patrans hybernas Appulus herbas,
Igne sonet terras, simul & Garganus, & arua
185 Vulturis, & calidi lucent buieta Marini.*

*Non tamen ad Magni peruenit gratius umbram.
Omne quod in Superos audet conuicia vulgus.
Pompeiumque Deis obicit, quam pauca Catonis
Verba, sed à pleno venientia pectore veri.
190 Cuius obit (inquit) multo maioribus impar
Nosse modum iuris, sed in hoc tamen vtilis auro,
Cui non vlla fuit iusti reuerentia, salua
Libertate potens, & solus plebe parata
Privatus seruire sibi, rectorque Senatus,
195 Sed regnantis, erat. nil belli iura poposcit:*

182. Sic, ubi depastis, &c.] Col-
latio incendij littoralis in busto
Pompeij, cum igne Appulo, quo-
ties pastores in Appulia ignem in
herbis immittunt, & quidem
hyeme, vt renouentur & nouas
eliciant. *Horrens.*

184. Garganus, & arua Vultu-
ris.] Montes Apulix.

185. Bucea Marini.] Boum
pascua. Al. buxeta, malè.

186. Non tamen ad Magni,
&c.] Inter omnia vero quæ vul-
gus in defuncti Pompeij laudes
iactabat, indignam eius calami-
tatem & eadem Deorum incle-
mentiam, obiciens; nihil peruenit
ad Pompeij umbram gratius, quam
funeris oratio à Catone habita.

190. Cuius obit.] Oratio Cato-
nis laudatorij generis. Laudat
enim Pompeium iam defunctum,
ab heroicis virtutibus, quibus in-
ter omnes Romanos eminebat;
sed præcipuè à singulari mode-
stia, quæ raro in summos viros &
triumphales incidere solet. *Hor-
rensus. Obiit.] Pro obiit. Multo
maioribus, &c.] Qui dececit qui-*

Quaque
dem à priscorum Rom. modera-
tione & iustitia, sed tamen vtilis.

192. Cui non vlla.] Micellus sic
hunc locum exponit: sed in hoc
tamen, sc. quod se vltra ciuem non
extulit; & semper minus potesta-
tis ac iuris, quam ei concedeba-
tur, sibi usurpauit. Profuit ac vti-
lis fuit huic viro, cui nulla reue-
rentia iusti est, hoc est, quando
omnes ius ac fas contemnant ac
negligunt, suo quisque arbitrio
viuentes & agentes; profuit ita-
que vel aliis etiam exem-
plum exhibendæ. Laudat ergo
Pompeium, vel isto nomine,
quod corrupto sæculo, tum præ-
senti, tum Syllano, potens esset
salua libertate, quam alij oppres-
sum irent. *Horrens.* Cui non vlla
fuit.] Cui, viro nostro scil. *Salua
libertate fuit.]* In tantum poten-
tiæ euectus, quantum ciui conse-
qui licet salua libertate, neque
tamen se extulit supra ciuem, ut-
cunque plebs illi seruic prompta
fuerit. In id euectus supra quod
adscendi non potest. Vell. Patere. 2.

195. Regnantis.] Liberi cuncta
regantis.

Quaque dari voluit, voluit sibi posse negari.

Immodicas possedit opes : sed plura retentis

Intulit : inuasit ferrum , sed ponere norat.

Prætulit arma toga : sed pacem armatus amavit.

200 *lucit summa ducem, iuxta dimissa potestas.*

Castra domus, luxuque carens, corruptaque nunquam

Fortuna domini. clarum, & venerabile nomen

Genibus, & multum nostra quod proderat urbi.

Olim vera fides Sylla Marioque receptis

205 *Libertatis obit : Pompeio rebus adempto*

Nunc & ficta perit. non iam regnare pudebit :

Nec color imperij, nec frons erit ulla Senatus.

O felix, cui summa dies fuit obuia victo,

Et cui quarendos Pharium scelus obtulit enses :

210 *Forst. an in soceri potuisses vivere regno.*

Scire mori, fors prima viris , sed proxima cogi.

Et mihi, si fatis aliena in iura venimus,

Da talem Fortuna Iubam : non deprecor hosti

Servari, dum me servet cervice recisa

Vocibus

regentis , cui & ipse Pompeius

parebat. Nil belli iura poposcit.]

Neque enim bello tam potens in

animo habuit vi senatum cogere.

197. *Retentis meulit.*] Quam ipse

sibi retinuit.

198. *Intulit.*] In ærarium publ.

Inuasit ferrum, sed ponere norat.]

Suscepit bellum , sed & ponere

norat.

204. *Olim vera fides Sylla Ma-*

rioque.] Vera libertas iam dudum

temporibus Marij & Syllæ periit,

cuius tamen species aliqua retenta

est, Pompeio vivente : iam vero

illo mortuo & de specie illa li-

bertatis & imagine Imperij atque

208. *O felix, &c.*] Eum tempe-

stiva morte felicem appellat. nam

si vixisset, in servitutis discrimen

potuisset incidere. Seneca in

Troade act. *Felix Priamus, felix*

quisque bello moriens, omnia se-

cum consumpra videt. Sulpit. *O*

felix] Lib. 8. & f. 360.

209. *Quarendus.*] Vel expeten-

dos. *Emphasis. Pharium scelus.*]

Ægyptiorum scelus.

210. *Soceri.*] Cæsaris. *Regno.*]

Invidiose.

211. *Scire mori, &c.*] Mortem,

Stoicij ab omnibus miseriis por-

tum , libenter oppetere , sibi que

consciscere. *Cogi.*] Aliunde illata

215. *Vocibus*

- 215 *Vocibus his maior, quam si Romana sonarent
Rostra ducis laudes, generosam venit ad umbram
Mortis honos. fremit interea discordia vulgi
Castrorum, bellique piget post funera Magni:
Cum Tarcho in motu linquendi signa Catonis*
- 220 *Sustulit; hunc rapta fugientem classe secutus
Littus in extremum, tali Cato voce notauit:
O nunquam pacate Cilix: iterumne rapinas
Vadis in aequoreas? Magnum Fortuna remouit:
Iam pelayo pirata redis. tunc respicit omnis*
- 225 *In catu, motuque viros: quorum vnus aperta
Mente fuga, tali compellat voce regentem:
Nos Cato, da veniam, Pompeij duxit in arma,
Non belli ciuilis amor, partesque fauore
Fecimus. ille jacet, quem paci prætulit orbis,*
- 230 *Causaque nostra perit: patrios permitte penates,
Deserta, inque Domum, dulcesque reuiscere natos.
Nam quis erit finis. si nec Pharsalia, pugnae,
Nec Pompeius erit? perierunt tempora vita,*

Mors

215. *Vocibus huius maior.*] Ut supra & f. 186.

216. *Rostra ducis laudes.*] Pro rostris enim in foro Rom. habebantur huiusmodi orationes funebres.

217. *Vulgi, &c.*] Ab armis discedere cupientis.

219. *Cum Tarcho in motu linquendi*] In medio animorum motu signum secessionis dedit. Frigidius ante: *Cum Tarcho motus.* Sed in Ms. P. inter lineas ascriptum erat *alias dimotus*, quod viâ præit ad veram lectionem *Tarcondimotus*, ita enim apud Florum nominatur hic Cilicium Princeps, & Græce Νόας eodem modo *Tapcondymot* &c. Apud Cæsarem corruptè legi videtur *Tarcundarius*, & apud Strabonem *TapκαΜ*, & f. 3. *Grocini*. In motu

linquendi signa Catonis sustulit.] In motu secessionis & relinquendi Catonem sustulit signa. Ita H. Grotius emendat, cum prius legeretur: *Cum Tarcho motu linquendi.* Tarcho autè dux Cilicium.

220. *Fugientem &c.*] Abitum & fugam apparantem.

221. *Magnum, &c.*] Lib. 2. & f. 576.

225. *Aperta &c.*] Reddita ratione consilij sui & secessionis.

226. *Regentem.*] Catonem.

228. *Partesque fauore.*] In illius gratiam partes has secuti sumus.

229. *Quem paci prætulit orbis.*] Cujus arma & signa sequi paci prætulit orbis.

230. *Causaque nostra.*] Et cum illo, nostra quoque belli causa.

231. *Perierunt tempora, &c.*] Consenuim? in bellis, à quibus liceat discedere ut domi tuto moriamur.

234. lib

- Mors eat in tutum : iustas sibi nostra senectus
 235 Prospiciat flammæ. bellum civile sepulchræ
 Vix ducibus præstare potest. non barbara victos
 Regna manent : non Armenium mihi sæva minatur,
 Aut Scythicum Fortuna iugum : sub iura rogati
 Cuius eo. quisquis Magno viuentē secundus,
 240 Hic mihi primus erit : sacris præstabitur umbris
 Summus honor : dominum, quem clades cogit, habebor
 Nullum, Magne, ducem. te solum ire bella secutus,
 Post te, fata sequar : neque enim sperare secunda
 Fas mihi, nec liceat. Fortuna cuncta tenentur
 245 Caesaris : Emathium sparsit victoria ferrum.
 Clausa fides miseris, & toto solus in orbe est,
 Qui velit, ac possit victis præstare salutem.
 Pompeio, scelus est bellum civile, perempto,
 Quo fuerat viuentē, fides. si publica iura,
 250 Si semper patriam sequeris Cato, signa petamus
 Romanus qua Consul habet sic ille profatus
 Insiluit puppi, iuuenum comitante tumultu.
 Actum Romanis fuerat de rebus, & omnis

Indiga

234. Iustas Prospiciat flammæ.] Rogos.

236. Vix ducibus.] Bene vix : nam non totus Pompeius sepultus est, & quidem miserande : alij vero quum innumeri sint, sepeliri non possunt. *Sulpit.* Non barbara, &c.] Neque enim seruitutem sub Parthis aut Scythis durâ metuo, sed sub Romano leuem, quum super eo libens potius quam bella vltius sequar.

240. Sacris præstabitur umbris Summus honor.] Summus à me honor habebitur semper umbris & memoriæ Pompeij, det modo veniam lassio iam militiæ, ut aduerarium victorem potius induam omnia, quam victarum partiū quar ullum ducem.

243. Fata sequar.] Fortunam at-

que exitum belli huius. *Secunda, &c.*] Prospera, victoriam harum partium, vel pristinam libertatem excusso omnino seruitio.

244. Nec liceat.] Ostendit se sorti suæ acquiescere, & simul rebellionis tollit suspensionem, & felicitatem Romano precatur imperio. *Sulpit.*

245. Emathium, &c.] Victoria Caesaris dissipauit Pompeianos & reliquias cladis Pharsalicæ.

246. Clausa fides.] Bello victis negatur fides & victoris in supplices clementia. *Toto solus in orbe est.]* Altero è contendentibus cæso, Imperij summa in potestatem, superstitis cedit.

251. Consul.] Cæsar.

252. Insiluit puppi.] Propere cõscendit nauem. *Tumultu.]* Turba.

254. Indigæ

Indiga seruitij seruebat littore plebes :

255 *Erupere duci sacro de pectore voces :*

Ergo pari voto gessisti bella iuuentus

Tu quoque pro dominis, & Pompeiana fuisti,

Non Romana manus ? quod non in regna laboras,

Quod tibi, non ducibus, visus, moriensque quod orbem

260 *Acquiris nulli, quod iam tibi vincere tutum est,*

Bella fugis, quarisque iugum ceruice vacante,

Et nescis sine rege pati. nunc causa pericli

Digna viris. vestro potuit Pompeius abuti

Sanguine : nunc patria iugulos ensesque negatis,

265 *Cum propè libertas. unum Fortuna reliquit*

Iam tribus è dominis. pudeat : plus regia Nil.

Contulit in leges, & Parthi militis arcus.

Ite o degeneres, Ptolemai munus, & arma

Spernites.

254. *Indiga seruitij, &c.*] In seruitutem prona plebs.

255. *Erupere, &c.*] In hunc modum locutus est Cato.

256. *Pari voto, &c.*] Eodem voto quo Cæsariani. tu pro Pompeji dominatu, ut illi pro Cæsaris, non vtique pro libertate Rom.

257. *Tu quoque pro dominis.*] Oratio Catonis ad milites generis iudicialis est. Exordium ab acerba reprehensione. quod pro Pompejo, non pro libertate patriæ arma sumpsisse dicatur, quod jam eo mortuo, illa deponere studeant, quasi res ad vmbilicum perducta sit: qua in re, inquit, se testari seruos Pompeji, non defensores libertatis Romanæ fuisse. Nunc vero illo sublato è rebus humanis, cum nondum alicujus dominatu subiecti sint, malint adiacere liberi, Cæsaris serui esse sine sanguine, quam secum aduersus illum consociare arma. *Horrensus.*

258. *Quod non in regna, &c.*] Postquam autem spei dominationis summae solum incisum est; postquam tuæ libertati assere-

nt, non ductis, qui cecidit, partibus es superstes; quia mortis tuæ discrimine neutri regnum confirmasti, & quia jam minimo cum labore & periculo te in libertatem vindicare licet, tu ab armis discedis: collo seruitutis iugum ferre parato.

261. *Ceruice vacante.*] Libera ab omni iugo, hoc est, seruitute. *Hor.*

262. *Sine rege pati.*] Sine rege & domino esse l. 1. v. 314. nō potes. esse liber. *Causa pericli.*] Libertatis ergo.

263. *Abuti sanguine.*] Adempta libertate, & regno siui constituto.

264. *Iugulos ensesque.*] Mortem & vires *Suipr.*

265. *Tribus è dominis.*] Pompeio, Crasso, Cæsare l. 1. v. 4. quorū fœdera & astringitatis jam olim metuens Cato exclamauit Rem. nuptiarū lenocinio corruptā prodi. Appian. Fl^o regia Nil.] Ad libertatem nostrā tuēdā plus profuit Ptolemio, qui Pompejū; plus Parthi, qui Crassum sustulerunt.

268. *Ite o degeneres.*] Contemptum per. exclamationem eos facessere.

bernite. quis vestras vlla putet esse nocentes
 Cade manus? credet facileis sibi terga dedisse,
 credet ab Emathiis primos fugisse Philippis.
 edite securi: meruistis iudice vitam
 asare, non armis, non obsidione subacti.
 famuli turpes, domini post fata prioris
 Itis ad heredem. cur non maiora mereri,
 uam vitam, veniamque libet? rapiatur in undas
 felix Magni conjux, prolesque Metelli:
 ucite Pompeios: Ptolemai vincite munus.
 ostra quoque inuiso quisquis feret ora tyranno,
 Non parua mercede dabit. sciat ista iuventus
 ervicis precio bene se mea signa secutam.
 Quin agite, & magna meritum cum cade parate:
 gnatum scelus est tantum fuga. dixit; & omnem
 Haud aliter medio renocavit ab aquore puppes,
 Quam simul effetas relinquunt examina ceras,
 Atque

ere iubet, qui à virtute Ro-
 ma degeneratis, indigni nomi-
 Romano, qui Ptolemæi mu-
 hoc est, libertatem spernitis.
 n tolleret Pompeium, vobis
 tram libertatem restituit; qui
 us eam adimere potuisset. Et
 n dicit manus eorum non esse
 entes cade; exprobrat eos
 nime fortiter pugnasse pro li-
 rtate. *Hort. Ptolemei munus.*
 bertatem à Ptolemæo dona-
 n simul cum bello deferere.
 69. *Quis vestras, &c.* Quis
 edat vos strenue pugnando ma-
 us vestras cade hostium cruen-
 se? imo credet potius fugam à
 vobis in Pharsalico prælio cæ-
 tam.

71. *Philippis.* Ad 45. 680. l. 1.
 75. *Heredem.* Dominatus suc-
 cessorem Cur non maiora mere-
 Sed cur non & maiora suscipi-
 scelera, quo ampliora à Cæsa-
 accipiatis præmia quam ve-
 am & vitam? Cur non Corne-

liam, iuvenes Pompeios, vel me
 prodentes perdentescue melius de
 Cæsare meremini, quam ipse Pto-
 lemæus?

277. *Prolesque Metelli.* Huius
 filia erat Cornelia, Scipionis scil.
 Metelli filia.

278. *Ptolemei munus.* Quod
 gratius ei futurum est quam quod
 ille Pompejum sustulerat ferro.
Horrensium.

280. *Sciat.* Probo quod habent
 Mss. P. & T. sciet Grotius.

281. *Cervicis precio.* Meæ. Bene
 se mea signa. Sibi utiliter.

283. *Ignatum scelus est tantum
 fuga.* Fuga est simplex defectio
 nili & aliud adjungatis scelus.

284. *Haud aliter medio renoca-
 vit.* Cilicas secedere volentes ad
 officium & in castra reuocat: non
 secus atque apum examina in al-
 ucos reducuntur tinnitu zris.

285. *Simul.* Vbi, postquam.
Effetas relinquunt examina ceras.
 Fetu destitutos fauos.

286. Non

*Atque oblita fui non miscent nexibus alas,
Sed sibi quæque volat, nec iam degustat amarum
Desidiosa thymum : tum se sonus increpat aris,
Attonita posuere fugam, studiūque laboris*

290 *Florigeri repetunt, & sparsi mellis amorem :
Gaudet in Hyblæo securus gramine pastor
Diuitias seruasse casa : sic voce Catonis
Inculcata viris iusti parentis Martis.*

Iamque actu belli non doctas ferre quietem

291 *Constituit mentes, sericūque agitare laborum.
Primum littoreis miles lassatur arenis.*

*Proximus in muros, & mœnia Cyrenarum
Est labor : exclusus nulla se vindicat ira :
Pænæque de victis sola est, vicisse, Catoni.*

300 *Inde peti placuit Libyci contermina Mauris
Regna Iuba, sed iter medius Natura negabat
Syrribus : has audax sperat sibi cedere virtus.*

Syrtes

286. *Non miscent nexibus alas.]* Non in formam vut ceu racemi pendent ab arbore lotupedi, nec conglobatim volant.

287. *Tum se sonus increpat aris.]* Alar Phrygi son⁹ ut crepat aris. Virgil. 4. Georg. Tinnitūque cie & Martis quare cymbala circum.

289. *Studiūque laboris, &c.]* Ipse Inrima more suo sese in cunabula condant.

291. *Hyblæo,]* Hybla, Siciliz mōs florib⁹ & mellificiis clarus.

292. *Diuitias.]* Apes.

294. *Iamque actu belli, &c.]* Iamque ne per ocium ad seditio- nes relaberentur, militaribus ope- ribus eos exercuit.

296. *Lassatur arenis.]* Exercita- tione vel itinere.

298. *Exclusus nulla se vindi- cat ira.]* Sed Plutarchus in Ca- rone Min refert, eum profectum Cyrenen, receptum fuisse, cum paucis ante diebus Labienus inde esset exclusus.

299. *Pænæque, &c.]* Non crude- liter vsus est victoria; non aliam sumpsit de hostibus pœnam, præ- ter ipsos vicisse: id illi supplicij satis visum. *De victis.]* Antea ubi- que fuit, deuictis. Catoni autem habent & Ms. Grot.

300. *Inde peti placuit, &c.]* Ibi (id est, Cyrenis, inquit Plutar- chus) cum inaudiisset Scipionem à Iuba susceptum, & vna esse Atium Varum cum copiis quem Pœpejus Africę prefecerat: hyeme durante ad eos itinere terrestri contendit. Eorum copias, inquit Paternulus, auxerat M. Caro, in- genri cum difficultate itinerum, locorum inopia, perductis ad eos legionibus, qui cum summum ei à miliribus deferretur impe- rium, honorariori parere maluit. lib. 2.

302. *Syrribus.]* Lib. 1. v. 367. *Has audax sperat sibi cedere virtus.]* Et tamen Catonis virtuti nulla via erit inuia.

303. *Syrtes*

*Syrtes vel primam mundo Natura figuram
Cum daret in dubio pelagi terraque reliquit.
5 (Nam neque subsedit penitus, quo stagna profundis
Acciperet, nec se deffendit ab aquore telus:
Ambigua sed lege loci jacet inuisa sedes:
Æquora fracta vadis, abruptaque terra profundo,
Et post multa sonant projecti littora fluctus.
310 Sic malè deseruit, nullosque exegit in usus
Hanc partem natura sui.) vel plensor alto
Olim Syrthis erat pelago, penitusque natabat:
Sed rapidus Titan ponto sua lumina pascens,
Æquora subduxit Zona vicina perusta:
315 Et nunc pontus adhuc Phæbo siccante repugnat.
Mox ubi damnosum radios adnouerit aërum,
Tellus Syrthis erit: nam iam brevis unda superne
Innatat, & latè periturum deficit æquor.*

Vt primum remis actum mare propulit omne

Classis

303. *Syrtes vel primam, &c.]* *Æquum* (inquît poëta, in rationis Phÿsicæ de natura Syrtium inquisitionem digressus) Natura vel naturæ molitor Deus, cum è rudi Chao cætera omnia eximeret loca, hæc reliquerit indigesta atque indiscreta: siue olim in totum mari contexta, jam à rapido vicini Solis calore exhausta alibi emineant vadosa, procedente vero tempore in totum exhalarint humorem & in terram penitus solidi sint futura.

305. *Neque subsedit penitus.]* Neque litore arcet maria, sed incerto sinu est mare vadofum, alternis fluxus atque refluxus vicibus dubium, terræ ac maris mira inæqualitate.

307. *Inuisa sedes.]* Inaccessa, quod in eas accessus, nisi cum præsentis periculo non sit. *Ambigua legè.]* Natura conditioneque incerta. Est enim æquor vadofum, & terra æari intermixta Sulpitium.

309. *Et post multa littora.]* Post multos arenarum spissosque cumulos. Sulpitium.

312. *Natabat.]* Mersa erat.

313. *Rapidus Titan, &c.]* Sol & sidera maris fluctibus & exhalationibus ali opinabantur Stoici & alij vet. Arist. l. 2. Meteor. & hos secuti poëtæ, *conuexa polus dum sidera pascet.* Aeneid. 1. Virgil. videl. l. 1. v. 415.

314. *Subduxit.]* Attraxit magna ex parte. *Perusta.]* Corrida.

315. *Et nunc pontus, &c. repugnat.]* Obstat adhuc, quo minus in terram solidam tutus abeat, quod temporis processu fiet.

319. *Vt primum, &c.]* Describit periculosam Catonis nauigationem ad Iubam Mauritaniz Regem. *Vt primum, &c.]* Poëta Catonem partem itineris classe emensum vsque ad Tritonidem paludem fingit. *Actum mare.]* *Actum mare* Ms. P. apertum mare. Ms. R. R. Grotius.

320. *Classis*

- 320 *Classis onus, densis fremuit niger imbribus Auster*
In sua regna furens: tentatum classibus aquor
Turbine defendit, longèquæ à Syrtibus undas
Egit, & illato confregit litore pontum.
Tum quarum recto deprendit carbasa malo
- 325 *Eripuit nautis, frustra quæ rudentibus ausis*
Vela negare Noto, spatium vi. ère carina,
Atque ultra proram tumuit sinus. omnia si quis
Prouidus antenna suffixit lintea summa,
Vincitur, & nudis auertitur armamentis.
- 330 *Sors melior classi, quæ fluctibus incidit altis,*
Et certo jactata mari. quæcunque leuata
Arboribus cæsis flatum effudère prementem:
Abstulit has ventis liber contraria voluens
Aëstus, & obnixum victor detrusit in Austrum.
- 335 *Has vada destituunt, atque interrupta profundo*

Terra

320. *Classis onus.*] Milites nauis vectos.

321. *In sua regna furens.*] In regiones Meridionales. *Tentatum classibus, &c.*] Auster impetu arcuit mare tentatum classibus, repulitque undas longè à Syrtibus: idem Auster obiecit ponto cumulos arenæ ingestos interruptis undis.

323. *Illato confregit litore pontum.*] Emenda ex Ms. P. *In lato confregit litore pontum.* Id est, non in vadis. Grotius.

324. *Tum quarum, &c.*] Vela tensa impellens Auster, non passus ea à nautis dimitti, fractis funibus rapuit.

326. *Vela negare Noto, spatium, &c. ultra proram, &c.*] Cumque rudentibus nautæ frustra tentarēt submittere vela, sinus velorū propellebantur ultra proram.

327. *Omnia si quis, &c.*] Quod si quis vela collecta antænx subtrinxisset, vincitur tamen vi Austri, & auertitur à cursu quem intendebat, spoliata velo antenna.

329. *Auertitur.*] Hoc est, ab incepto nauigationis cursu difficitur. *Nudis armamentis.*] Armamenta propriè sunt armorum collectiones. Hinc in nauibus armamenta dicuntur naualia instrumenta; ut vela & funes nautici. Horrens.

330. *Sors melior classi, &c.*] Minus vexabantur illæ naues quæ altum tenuerunt mare, euitatis his incertis inter Syrtes undis.

331. *Quæcunque leuata, &c.*] Quæ leuiiores factæ succisis malis ventum effudere.

333. *Abstulit has ventis liber.*] Mss. *Abstulit has liber, ventis contraria voluens.* Melius. Grot. *Abstulit has, &c.*] Aëstus obuius sui iuris, ut contra quem non obnitebantur vela, has eripuit ventis.

334. *Obnixum.*] Contra quem obnitebantur. *Victor detrusit in Austrum.*] Aëstus potentior vento.

335. *Has.*] Alias. *Interrupta profundo.*] Nam terram interrup-

terra ferit puppes : dubioque obnoxia fato
ars sedet una ratis, pars altera pendet in undis.
tunc magis impactum breuibus mare, terraque scuit
obnoxia consurgens : quamuis elisus ab Austro,
Sapè tamen cumulos fluctus non vincit arena.
Eminet in tergo pelagi procul omnibus aruis,
Inuiolatus aqua, sicci iam pulueris agger,
Stant miseri nauta, terraque harente carina
Littora nulla vident. sic partem intercipit aquor :
 45 *Pars ratum maior regimen, clauumque secuta est,*
Tuta fuga, nautasque loci sortita peritos,
Torpentem Tritonos adit illasa paludem.
Hanc, ut fama, Deus, quem toto littore pontus
Audit ventosa perflantem murmura concha,
 350 *Hanc & Pallas amat : patrio qua vertice nata*
Terrarum primam Libyen (nam proxima cælo est,

Vt

tam mari arenas appellat, quæ
 vento collectæ, mare vadofum
 reddunt. Horr.

336. *Terra ferit puppes.*] *Arena.*
Dubioque, &c.] *Arenæ an aquis*
sit peritura.

337. *Pars sedet una ratis.*] *Pro-*
ra hæret in vado, puppis fluctuat
in undis.

338. *Breuibus mare, &c.*] *The-*
ætische shoals. In breuia & Syr-
tes urget, miserabile insu, illiditq;
vadus, atque aggere cingit arena.

341. *Tergo pelagi, &c.*] *Dorso*
maris. Virg. Aeneid. 1.

342. *Pulueris agger.*] *Multum*
arenæ, in modum montis conge-
stæ. Horr.

344. *Sic partem intercipit aquor.*] *Sic*
navium aliz à Syrtibus reti-
nebantur, aliz gubernatorum pe-
ritia è Syrtibus in altum proue-
ctæ appelebant, ostium illuij
Tritonis iuxta Tritonida palu-
dem in Africa Propria. Mela libro
1. cap. 7.

347. *Torpentem paludem.*] *Ob-*
duratum palæstrum. Horrens.

348. *Deus.*] *Triton, Neptuni*
tubicen.

349. *Perflantem, &c.*] *Carula*
concha exterrantem freta. Aeneid.
10. Virgil. conchaque sonanti Ins-
pir. &c. Ovidius 1. Metam.

350. *Hanc & Pallas amat.*] *Ve-*
quæ ibi primum apparuisse dici-
tur in terra proximioræ cælo.
hinc Atlantias dicta Callimacho
& Plin. & Solin. c. 40. palus, quam
Triton annis inflexit. ubi specula-
tam se artium deam crediderunt.
Patrio qua vertice nata.] *E cere-*
bro Iouis nata, Ovid. Fast. 3. sum-
ma quippe æris regio tribuitur
Mineræ, ut media Ioui & infima
Iunoni.

351. *Terrarum primam Libyen,*
&c.] *Aegyptum, inquit Marcelli-*
nus libro. 22. omnium antiquissi-
mam, nisi quod super antiquitate
certat cum Scythia. de quo certa-
mine vide quæ Iustinus libro. 2.
& Claudian. in Eutropium.
Herodotus tamen cum Phry-
giis Aegyptios contendisse refert
lib. 2.

355. *Quam*

*Vt probat ipse calor) tetigit: stagnique quicta
Vultus vidit aqua, posuitque in margine plantas,
Et se dilecta Tritonida dixit ab unda.*

355 *Quam iuxta Lethes tacitus pralabitur amnis
Infernis, ut fama, trabens obliuia venis:
Atque insopiti quondam tutela draconis,
Hesperidum pauper spoliatis frondibus hortus.
Inuidus, annoso famam qui derogat aeo,*

360 *Qui vates ad vera vocat. Fuit aurea silua,
Diuitiisque graues, & fuluo germine rami.
Virgineusque chorus nitidi custodia luci,
Et nunquam somno damnatus lumina serpens,
Robora complexus rutilo curuata metallo.*

365 *Abstulit arboribus pretium, nemorique laborem
Alcides: passusque inopes sine pondere ramos
Rettulit Argolico fulgentia poma tyranno.
His igitur depulsa locis, ejectaque classis
Syrtibus, haud ultra Garamantidas attigit undas:*

Sed

355. *Quam iuxta Lethes, &c.]* Circa extremum Syrtium cornu, Berenicen ciuitatem alluit Letho (ita appellat Solinus c. 40.) Jamnis, inferna ut putant, exundatione prorumpens, & apud pristinos vates latice memoratus obliuionis. Quamuis longe à Tritonide palade distant Lethon ceu Lethe fluu. & Hesperidum horti.

357. *Insopiti quondam tutela draconis.]* Peruigilis draconis, siue ille pastor fuerit Custodiens *χοῦται μῆλα*, id est, pecora, natio rutila colore, ut Arhenus vult l. 1. c. 7. ceu mala citrea Medica, aurea inuoluerit sinuosus amnis, ut Plinius l. 5. c. 1.

358. *Hesperidum pauper, &c.]* Hesperii filiarum, Aegles, Arethuse & Hesperethuse. quarum hortum Solin. cap. 37. Virg. 2. Aeneid. & Plin. l. 5. c. 5. in Mauritania Tingitana ponunt, atque idem Plin. libro 5. cap. 1. ad Syrtim Man-

Sei Claudianus 1. laud. Stillconis, ad Tritonem fluu.

359. *Inuidus, &c.]* Maligni est antiquitati fidem derogare, & in Poëtis fidem requirere.

361. *Diuitiisque graues.]* Aureis pomis.

362. *Virgineusque chorus, &c.]* Hesperides, modo ad v. 358.

364. *Robora, &c.]* Arborea auriferas.

365. *Abstulit arboribus pretium.]* Alcida adortus nemoris opulenti domos Aurifera vigilis spolia serpentis tulit. Sen. Herc. Fur. v. 238.

367. *Argolico, &c.]* Eurystheo Argiuorum regi, qui iussu Iunonis fuit Herculi *ἰσχυροκτῆν*.

368. *Hu igitur, &c.]* Classis par Syrtibus prouecta sub Pompejo non ultra litus Garamantum, appulit meliorem Africæ partem, ubi varus. sed vide quæ ad v. 120. supra.

*Sed duce Pompeio Libyes melioris in oris
 Mansit. at impatiens virtus harerere Catonis
 Audet in ignotas agmen committere gentes,
 Armorum fidens, & terra cingere Syrtim.
 Hac eadem suadebat hyems, qua clauserat aquor.
 Et spes imber erat, nimios metuentibus ignes:
 Ut neque sole viam, nec duro frigore sanam,
 Inde polo Libyes, hinc bruma temperet annus:
 Atque ingressurus steriles, sic fatur, arenas.
 O quibus una salus placuit mea castra secutis
 Indomita ceruice mori, componite mentes
 Ad magnum virtutis opus summosque labores.
 Vadimus in campos steriles, exusta que mundi,
 Quam nimius Titan, & rara in fontibus unda,
 Sicca que letiferis squalent serpentibus arua,
 & Durum iter. ad leges, patriæque ruentis amorem
 Per mediam Libyen veniant, atque inuia tentent,
 Si quibus in nullo positum est euadere voto,*

Ss

70. *Sed duce Pompeio.*] Filio
 agni Pompeij.

71. *At impatiens, &c.*] Supra
 rsu 300.

73. *Terra cingere Syrtim.*] Ter-
 stri itinere circuire.

74. *Hac eadem suadebat hy-
 ems.*] Timebat quippe tempesta-
 s hyeme iam claudente maria
 etabatque clementius iter bru-
 aa mitigante regionis calorem.
 ra, inquit Plutarchus, per Afri-
 am hyberno tempore suos tra-
 uxit, haud multo panciores de-
 cem millibus, spacio 30. dierum.
 trab. vlt. lib.

77. *Inde polo, &c.*] Inde ab æstu
 austrino: hinc à frigore Boreali.
 Horrensius.

79. *O quibus una salus.*] Exhor-
 tatoria oratio, Catonis personæ
 conueniens, tetrica ac dura, ad to-
 erantiam laborum, quos subituri

sunt per deserta Libyæ. Proponit
 pericula æstus & sitis; tum autem
 discrimina à serpentum moribus.
 Sed his rursus opponit liberta-
 tem, quam vindicaturi sint, ni ma-
 lint Cæsarem dominum. Horrens.
Vna scelus.] Sola: nam sine liber-
 tate nolumus esse salui. Sulpit.

80. *Indomita.*] Libera, non sub-
 iugata Cæsari. Sulpitius.

82. *Vadimus in campos, &c.*]
 Quicunque forti estis animo &
 patriæ amantes; sequimini me li-
 bertatem petentes per deserta, si-
 tum, æstum, discrimina serpentum,
 &c.

85. *Durum iter ad leges.*] Ad
 leges decusque patriæ tuendum,
 fortes inuitat: molles, qui seruire
 possunt, repellit à se ad Cæsarem.
 Sulpit.

87. *In nullo voto positum*] Id
 est, qui nulla vota faciunt euaden-
 di. Sulpitius.

389. *1 er*

*Siquibus ire sat est. neque enim mihi fallere quengquam
Est animus, testoque metu perducere vulgus.*

390 *Hi mihi sint comites, quos ipsa pericula ducent,*

*Qui me teste pati, vel qua tristissima, pulcrum,
Romanumque putant. at qui sponsore salutis
Miles eget, capiturque anima dulcedine, vadat
Ad dominum meliore via. dum primus arenas*

395 *Ingrediar, primusque gradus in pulvere ponam.*

*Me calor athereus feriat, mihi plena veneno
Occurrat serpens; fatoque pericula vestra
Prætentate meo: sitiat, quicumque bibentem
Viderit: aut umbras nemorum quicumque petentem,*

400 *Æstuet: aut equitem peditum præcedere turmas,*

*Deficiat; si quo fuerit discrimine notum
Dux, an miles eam. serpens, sitis, ardor, arena,
Dulcia virtuti: Gaudet patientia duris.*

Latius est, quoties magno sibi constat, honestum.

405 *Sola potest Libye turbam præstare malorum,*

Ve

389. *Perducere.*] Deludere, vel detinere.

390. *Ipsa pericula ducent.*] Hoc est, qui causa experiendi pericula veniunt. Sulpic.

392. *Romanumque putant.*] Romano, id est, forti viro dignum. *At qui sponsore salutis.*] Qui vero adeo ignavi sunt, ut salutis suæ & vitæ plus consulant quam honesto & libertati; iis patet mollior & facilior ad turpem servitutem via.

394. *Dominum meliore via.*] Cæsarem libertatis oppressorem. *Primus arenas, &c.*] Septem continentibus diebus iter factum est, cum ipse agmen pedes duceret, neque unquam equo aut iumento vteretur. Cœnabat etiam sedens; nam post Pharsalicam cladem, priori id luctui addiderat, ut nunquam nisi dormiendi causa accumberet. Plutarch. in Catone *Mia*, Strabo vero in ult. libro

refert eum 30. diebus Syrtim lustrasse.

395. *Me calor athereus.*] Rigidum Catonem delineat disertè, dum se ducem ad omnium periculorum tolerantiam offert.

398. *Bibentem.*] Me.

404. *Latius est.*] Omnis virtus quo circa difficiliora versatur eo laudabilior est & maior. Sulpic.

405. *Sola potest Libye, &c.*] Timiditatis & turpis fugæ crimine absoluet nos iter hoc per Libyæ pericula omni hoste grauiora sponte susceptum. *Libye turbam præstare, &c.*] Quasi dicat, Cum alias turpe sit viris fugere malorum metu, quale quiddam post pugnam Pharsalicam accidisse videri potest: Libya, quia tot malis abundat, ignominiam & turpitudinem hanc tollet. Neque enim malorum metu fugisse videbimur, quum ultro malorum turbam petamus, eamque terram peragere

*Et decessit fugisse viros. Sic ille calentes
incendit virtute animos, & amore laborum,
irreducemque viam deserto limite carpit :
Et sacrum paruo nomen clausura sepulchro
Inuasit Libye securi fatae Catonis.*

*Tertia pars rerum Libye, si credere famæ
iuncta velis : at si ventos calumque sequaris,
ars erit Europa. nec enim plus littora Nili,
quàm Scythicus Tanais primis à Gadibus absunt :
Vnde Europa fugit Libyen, & littora flexu
caeco fecere locum : sed maior in unam
orbis abit Asiam. nam cum communiter istæ
effundant Zephyrum, Boreæ latus illa sinistrum
contingens, dextrumque Noti, discedit in ortus,*

EURUM

*remus, vnde periculi
metuendum sit, quam si ho-
uiam iremus. Loquitur ut
us ; docent enim Stoici
deus, voluntque à sapiente,
in metum ac perturbatio-
belle debere. Micellus.*

*Irreducemque, &c.] Per
non erit redeundum.*

*Et sacrum paruo, &c.] Et
securus fati, quod cum hic
pat, inuasit Libyam sibi fata-*

*Tertia pars rerum Libye.]
garem admittas orbis diui-
a, Africa est tertia orbis
ta & Salustius in bello Jug.
issione, inquit, orbis terra
e in parte tertia Africam
e : pauci, tantummodo
& Europam esse, sed
am in Europa, &c.*

*At si ventos, &c.] At si ven-
cœlique reuoluti rationem
is ; Africam complectitur
a, quæ duæ conjunctæ, ex-
quod interluat mare Medi-
eum, Occidentalem confi-
orbis medietatem, uti Asia
alem.*

Nec enim plus littora Nili.]

*Neque enim Nilus qui Africam,
in diuisione tripartita, ab Asia di-
sternit, remotior est à Gadibus
inf. extremæ Hispaniæ ; quam Ta-
nais fluu. qui cum Euxino, in quem
prolabitur, Europam ab Asia diui-
dunt. Nili.] Nilus Asiam ab Africa
Tanais ab Europa disternit. Et
ab occasu Europam ab Africa ita
diuidit, ut per fretum Gaditanum
ortum petenti, Europam lœuam,
Africam dextram habeat. *Fugere
Libyam* videtur Europa, quod ab
interfluente medio mari intertra-
neo seuulâ sit. *Horrensus.**

*415. Vnde Europa fugit Li-
byen.] Ad quas Gades, Europa se-
paratur ab Asia interjectu maris
Mediterranei. Et littora fluxu.]
Malim flexu. Grotius.*

*416. Sed maior in unam, &c.]
Et tamen Asia est maior orbis ter-
rarum pars, quam Europæ co-
iuncta Africa.*

*417. Nam cum communiter
istæ, &c.] Cum Africa & Europæ
in Orientem effundant Zephyrûs ;
illa à Noto, hæc à Boreali parte :
Asia sola se extendens utrinq ; ad
Austrum à dextra, ad Boream à
sinistra, vendicat sibi totum Eurû.*

- 420 *Eurum sola tenens. Libya quod fertile terra est,
Vergit in occasus : sed & hac non fontibus ullis
Soluitur : Arctæos raris Aquilonibus imbres
Accipit, & nostris reficit sua rura serenis.
In nullas vitatur opes ; non are, nec auro*
- 425 *Excoquitur, nullo glebarum crimine, pura,
Et penitus terra est. tantum Maurusia gentis
Robora diuitia, quarum non nouerat vsum :
Sed citri contenta comis vivebat, & umbra.
In nemus ignotum nostra venere secures :*
- 430 *Extremoque epulas, mensasque petiimus orbe.
At quacunque vagam Syrtim complectitur ora
Sub nimio projecta die, vicina perusti
Ætheris, exurit messes, & puluere Bacchum
Enecat, & nulla putris radice tenetur.*
- 435 *Temperies vitalis abest : & nulla sub illa
Cura Iouis terra est : Natura deside torpet*

Orbis,

420. *Libya, &c.*] Libyes pars occidua fertilior est, sicca tamen. Plin. libro 5. cap. 22.

422. *Arctæos raris.*] A Septentrione immisos. *Aquilonibus imbres, &c.*] Boreas enim qui nobis incensus est, illis pluuiam inducit : ut Auster contra nobis humidus & imbrifer, illis serenus.

424. *In nullas vitatur opes, &c.*] Penitus terra est.] Pura enim & simplex terra, vbi tantum glebæ potens, non sterilefcit admisione venarum metallorum. sic Pers. Sat. 2. Et Calabrum coxit vitioso murice vellus. Iuuenal. sat. 3. nec ingenuum violarent marmora raphum. & infra xl. 519.

425. *Glebarum crimine.*] Crimen terræ est aurum & argentum producere. Sulpit.

426. *Tantum Maurusia genti.*] Tantum Mauritanie diuitiæ sunt citri arbores quarum tamē vsum non nouerunt ultra quam umbris earum gaudebant : nostris vero in

summo precio & honore sunt lectuli & mensæ de citra. Accipe felices Arlanica munera sylvæ : Aurea qui dederit dona, minora dabit. Martial. epigr. 89. lib. 24. vide Plin. lib. 13. & 15. cap. 5.

430. *Extremoque orbe.*] E Mauritania. *Epulas.*] Esculentia & poculenta. *At quacunque, &c.*] Orientalis vero Africæ pars quæ in Meridiem excurrit, Syrtis complexa, zonæ torridæ subiecta aut vicina, solis æstu exusta, in totum sterilis est.

431. *Vagam.*] Instabilem.

432. *Sub nimio projecta die.*] In meridiem extenta, qui nimis illic æstuat. Sulpit.

433. *Bacchum.*] Vites.

434. *Nulla putris radice tenetur.*] Soluta in puluerem, non habet arbores.

436. *Iouis terra est.*] Cœli & ætheris ; pluuiæ, ut lib. 8. x. 447. vel simpliciter, Per.

437. Orbis

Orbis, & immotis annum non sentit arenis.
 Hoc tam segne solum raras tamen exerit herbas,
 Quas Nasamon gens dura legit, qui proxima ponto
 Nudus rura tenet, quem mundi barbara damnis
 Syrtis alit. nam littoreis populator arenis
 minnet, & nulla portus tangente carina,
 Nonit opes. sic cum toto commercia mundo
 Naufragiis Nasamones habent. hâc ire Catonem
 Dura iubet virtus. illic secura iuventus
 ventorum, nullasque timens tellure procellas,
 Equoreos est passa metus. nam littore sicco,
 Quam pelago, Syrtis violentius excipit Austrum,
 Et terra magis ille nocet, non montibus ortum
 Aduersis frangit Libye, scopulisque repulsum
 Dissipat, & liquidas è turbine soluit in auras:
 Nec ruit in sylvas, annosâque roborâ torquens
 lassatur: patet omne solum, liberque meatu
 Eoliam rabiem totis exercet arenis:

At

.Orbis.] Illa orbis terræ pars.
 .ocis.] Inaratis. Annum non
 e arenis.] Anni vices & vires.
 .messes autumni, &c.

.Segne solum.] Infœcundum.

.Nasamon gens dura legit,
] Nasamones Africæ pop. in
 arenoso, vicini Syrtibus. qua-
 naufragiis visitant, quippe
 dent litora & æstu destituta
 gia notis sibi vadis occupant.

.4. quos antea Mesammones
 i appellauere, quia medios
 arenas sitos. Sulpic.

.Nudus.] Pauper. Mundi
 nis.] Præda omnium qui inci-
 in Syrtis. diripiunt enim
 s & naufragos. Sulpic.

.Nam littoreis, &c.] Et quam-
 portus atque commercij ex-
 es sint, fruatur tamen merci-
 & opibus ab omni orbis par-
 apientes scil. naues Syrtibus

444. Habent.] Habere videntur
 ob naufragia.

445. Illic secura, &c.] Atque hic
 Romani securi iam, vti credebant,
 ventorum; experti sunt grauiore
 procellas in terra quam quæ in
 æquore timentur.

447. Equoreos metus.] Pericu-
 la, quæ solent in mari timeri.
 Sulpic. Nam litore sicco.] In plana
 enim & exposita regione iuxta
 Syrtis, violentius furit Auster quàm
 in pelago; maiores hic arenæ quàm
 ibi aquarum fluctus concitans.

449. Non montibus ortum, &c.] Nō
 habet illa pars Africæ montes,
 scopulos aut sylvas quæ venti im-
 petum frangant & aërē resoluant:
 sed patet, exposita rapidis ventis.

450. Libye.] Ita re. scribendum
 pro Libye. Grotius.

451. E turbine.] Ita maluimus
 quam se Grotius.

454. Eoliam rabiem, &c.] Ven-

- 455 *At non imbriferam cum torto pulvere nubem*
Inflexum violentus agit : pars plurima terra
Tollitur, & nunquam resoluta vertice pendet.
Regna videt pauper Nasamon errantia vento,
Discussâsque domos : volitantque à culmine rapta
 460 *Delecto Garamante casa. non altius ignis*
Rapta vehit : quantumque licet consurgere fumo,
Et violare diem, tantum tenet aëra puluis.
Tum quoque Romanum solito violentior agmen
Aggreditur, nullûsque potest consistere miles,
 465 *Instabilis raptis etiam, quas calcât, arenis.*
Concuteret terras, orbemque à sede moueret,
Si solida Libye compagê, & pondere duro
Clauderet exesis Austrum scopulosa cauernis :
Sed quia mobilibus facilis turbatur arenis,
 470 *Nusquam luctando stabilis manet : imâque tellus*
Stat, quia summa fugit. galeas, & scuta virorum,
Pilâque contorsit violento spiritus æstu,
Intentûsque tulit magni per inania cœli.

Illud

torum ex Aeoli antro ruentium
 rabiem.

455. *Non imbriferam.*] T^o φ^o.
 Nubem non imbriferam, hoc est,
 areniferam. Grot. Nō imbriferam.]
 Sed areniferam.

457. *Et nunquam, &c.*] Neque
 vnquam in aëre suspenditur, mo-
 re nubis imbriferæ resoluta.

458. *Regna videt, &c.*] Describit
 Catonis laboriosum iter per de-
 sertam Libyæ, ad Ammonis tem-
 plum apud Garamantas. Finitimi
 hi Pylis sunt, à Garamante
 Apollinis filio nominati, qui illic
 de suo nomine oppidum Gara-
 mantum condidit. Horrens. *Regna*
videt, &c.] Vrbes & terram quam
 possidet, vel casas & tuguria. vt
 ecloga 1. Virg. *mea regna videns.*
 Cic. 1. de Oratore, nisi in tuo reg-
 no essemus.

461. *Rapta vehit.*] Quæcunque

rapuit, fauillam, flammam, fu-
 mum.

462. *Et violare diem.*] Obscurare
 lucem diei.

463. *Violentior.*] Ventus.

465. *Raptis etiam.*] A vento sub-
 tractis.

466. *Concuteret terras.*] Quod si
 Africa durati esset soli, quod ven-
 tis resisteret; aut cauernosa, quæ
 ventos clauderet: ventorum pro-
 cul dubio rabie dimoueretur è
 loco. *Orbemque à sede moueret.*]
 Illam orbis partem, Libyam.

470. *Luctando stabilis manet.*]
 Resistendo ventorum flatibus.

471. *Stat.*] Non concutitur. *Fu-
 git.*] Cedit Austro.

472. *Spiritus.*] Ventus. *Æstu.*]
 Impulsu.

473. *Intentusque tulit magni.*]
 Continuus, non intermittens. *Per*
inania cœli.] Per aëra.

474. *Illud*

- Illud in externa forsan longéque remota*
 475 *Proligium tellure fuit : delapsáque cælo*
Arma timent gentes, hominúmq; crepta lacertis
A Superis demissa putant. sic illa profectò
Sacrifico cecidère Numa, qua lecta juventus
Patritia ceruice moxet : spoliauerat Auster
 480 *Aut Boreas populo ancilia nostra ferentes.*
Sic orbem torquente Noto Romana juventus
Procubuit, metuénsque rapi, constrinxit amictus,
Inseruitque manus terra : nec pondere solo,
Sed nixu jacuit, vix sic immobilis Austro,
 485 *Qui super ingentis cumulos inuoluit arena,*
Atque operit tellure viros. vix tollere miles
Membra valet, multo congestu pulueris harena.
Alligat & stantes affusa magnus arena
Agger, & immoti terra surgente tenentur.
 490 *Saxa tulit penitus discussis proruta muris,*
Effuditque procul miranda sorte milorum :
Qui nullas vidère domos, vidère ruinas.

Tamque

474. *Illud in externa, &c.]* Videtur poëta non tam ad miracula, & præmonita Deorum referre has pluias prodigiosas, quam ad rationem Physicam, atque in illorum inclinare sententiam, qui opinantur illa, quæ ita per pluuiam decidunt, vi ventorum in sublimem euecta è longinquis locis ferri atque inde decidere, quanquam hæc alij à calore Solis attrahi atque ex aptitudine materiz mutari credunt. Arist. 5. Phys. c. 2. & de gen. animal. lib. 4. cap. 4.
 477. *Sic illa profecto.]* Ita fortasse ancile illud quod Numæ tempore è cælo decidisse creditur, aliunde huc vento delatum est.
 478. *Sacrifico cecidere Numa.]* Sacrorum & religionis instituto-
rum. Lecta iuventus, &c.] Salij, sacer-
 dotes Martis, è Patritiis lecti.
 b. l. x. 603.

481. *Orbem torquente, &c.]* Arenas, terram Libycam, vt supra x. 466.

483. *Nec pondere solo.]* Vix pro-
 no in terram nixu saburrati tue-
 bantur se Romani, quo minus ab
 Austro abriperentur.

484. *Nixu.]* Conatu, ne raperen-
 tur. Sulpic.

485. *Qui super ingentem, &c.]* Allusum videtur ad historiam
 Phylorum, qui Nasamonibus vi-
 cinis, cum ab Austro valido & diu-
 tino aliquando vexaretur, contra
 illum tanquam hostem profecti,
 interierunt congestu arenæ uni-
 uersi oppressi. Herod. lib. 4. A. Gell.
 lib. 16. cap. 11.

489. *Agger, &c.]* Aggestis
 arenæ cumulis, & tenacissimo
 sabulo, quod præaltum & vesti-
 gio cedens ægre moliantur pe-
 des.

*Iamque iter omne latet: nec sunt discrimina terræ
Vlla, nisi ætheria medio velut aquore flamma.*

495 *Sideribus nouere vias: nec sidera tota*

Ostendit Libyca finitor circulus ora,

Multaque deuexo terrarum margine celat.

Vtque calor soluit, quem torserat æra ventus,

Incensûsque dies, manant sudoribus artus:

500 *Arent ora siti: conspecta est parua maligna*

Vnda procul vena: quam vix e puluere miles

Corripuens, patulum galea confudit in orbem,

Porrexitque duci. squalabant puluere fauces

Cunctorum: minimûmque tenens dux ipse liquoris

505 *Inuidiosus erat. Mene, inquit, degener unum*

Miles in hac turba vacuum virtute putasti?

Vsq̃ue adeò mollis, primis̃que caloribus impar

Sum visus? quanto pœna tu dignior ista,

Qui populo sitiente bibas! sic concitus ira

510 *Excussit galeam suffecitque omnibus vnda,*

Ventum

493. *Iamque iter omne latet.*] Viarum scilicet signis arena obrutis.

494. *Ætheria medio, &c.*] Stella velut nauigantibus obseruatæ. Inter Syrtis, quamuis terra pergentibus, iter sideribus destinatur, nec aliter cursus patescit. Nam putris soli faciem aura mutat, &c. Solinus cap. 4c.

495. *Tora.*] Alij. *nora*, id est, Australia. nobis Septentrionem versus positus ignota, non visa.

496. *Finitor circulus ora.*] Horizon ille ab ὁρίζων terminat enim & diuidit superius hemisphærium ab inferiori.

497. *Deuexo terrarum, &c.*] Inclinato, sub terra demerso.

498. *Vtque calor soluit, &c.*] Simularque aër venti agitatione refrigeratus, crescente die incaluit.

499. *Incensûsque dies, &c.*] Verus hic aliquot omisimus, ineptè ex loco inferiore repetitos: qui &

in Ms. deerant. Grotius. *Incensûsque dies.*] Vulgari lib. habent: *Incensûsque dies* (iam mundi spissior ignis, iam plaga, quam nullam Superi mortalitæ vicia a medio fecere die, calcatur, & humor In Noton omnis abit) manant sud. &c. quam Parenthesin, inepte ex loco inferiore repetitam, omisit Grotius, quod in Ms. deerat.

500. *Maligna, &c.*] Cynosa vel tenui lama.

501. *Quam vix, &c.*] Simile quiddam de Alexandro refert Q. Curtius lib. 7. & Plut. in vita Alex.

505. *Inuidiosus erat.*] Inuidiæ obnoxius, si solus bibisset. *Mene, inquit.*] Castigat milites exordio orationis, à personæ suæ virtute, & laborum periculorumque tolerantia. Horrens.

510. *Suffecitque omnibus vnda.*] Nemine desiderante illud cui abstinuisse dux.

511. *Ventum*

*Ventum erat ad templum, Libycis quod gentibus unū
Inculti Garamantes habent : stat corniger illūc
Iupiter, ut memorant, sed non aut fulmina vibrans,
Aut similis nostro, sed tortis cornibus Ammon.*

- 515 *Non illūc Libyca posuerunt ditia gentes
Templa : nec Eois splendent donaria gemmis.
Quamvis Æthiopum populis, Arabumque beatīs
Gentibus, atque Indis vnus sit Iupiter Ammon,
Pauper adhuc Deus est, nullis violatū per aum
520 Diuitiis delubra tenens : morūque priorum
Numen Romano templum defendit ab auro.
Esse loci Superos testatur silua per omnem
Solē virens Libyen. nam quicquid puluere sicco*

Separat

511. *Ventum erat, &c.]* Transiit ad descriptionem templi Iouis Ammonis. Iouem à forma : templum à paupertate & cultus tenuitate. *Hortens.*

512. *Stat corniger illūc Iupiter.]* Iup. arietina forma, vel vmbilico tenus (vt habet Q. Curtius lib. 4.) arieti similis, cultus, quod hic Libero patri exercitum ducenti, siti fatigato, & Iouis patris imploranti auxilium, statim viſo ariete, fons exiuit arenis, vide Dio. Sic. lib. 17. & Herod. Euterp.

514. *Ammon.]* Ab ἀμμὸς quod in Cyrenaica regione arenosa templum illi conditum sit. Pausan. in Messen. à pastore eiusdem nominis dici eum autor est. quid si à Ἰούλιο, simulachro Iouis in excelſo loco extructo.

517. *Beatis, &c.]* Diuitib⁹, Felicis Arabiæ incolis. *Icci beatis nunc Arabum inuides gazis.* Horat. 29. ode lib. 1.

518. *Vnus sit Iupiter Ammon.]* Vnum, cōmune, & summū numen. cuius oraculum non Pythio cedit. Æthiopes autē Africani dicti sunt Indi. Philostratus lib. 3. de vita Apollonij vocat γένος ἰνδικόν. lib. 6. *ὅτι τὸ ἰνδικόν ἡγοῦνται,* &

ὅτι τὸ ἰνδικόν. Euseb. in lib. post. Æthiopes ab Indo fluu. surgentes iuxta Ægyptum confedere. Virgil. 4. Georg. de Nilo : *Vſque coloratis amnis deuexus ab Indis.*

519. *Nullis violata, &c.]* Sic Iauenalis sat. 11. vs. 116. *Fictilis & nullo violatus Iupiter auro.* & supra 424. vs.

520. *Morūque priorū, &c.]* Priscæ simplicitatis, incorruptæ fidei.

521. *Romano templum, &c.]* Ne polluitur auro templum more Romano. *In templis quid facit aurum?* Pers. 2. Satyr.

522. *Esse loci Superos testatur.]* Templo Ammonis fons proximat (inquit Solinus cap. 40.) Soli sacer, qui humoris nexibus humū strīngit, fauillam etiam in cespitem solidat. In qua gleba non sine miraculo lucus viret, vndique secus agris arenibus. Plin. lib. 2. c. 106. Curtius 4. Mela lib. 1. c. 8. *Silua per omnem, &c.]* Fontibus & syluis numina inesse credebant antiquitas.

523. *Nam quicquid, &c.]* Reliqua omnis regio inter Leptin Minorem, quæ Libyphœnicum Africae vrbs est & Pentapolitanam regionem (quam Berenicida vocat à Berenice vna ē quiaque vrbibus, nomen sortita à Berenice Ptole-

Separat ardentem tepida Berenicida Leptis,

525 *Ignorat frondes : solus nemus extulit Ammon-*

Silvarum fons causa loco, qui putria terra

Alligat, & domitas unda connectit arenas.

Sic quoque nil obstat Phæbo, cum cardine summo

Stat librata dies : truncum vix protegit arbor :

530 *Tam brevis in medium radiis compellitur umbræ.*

Depreſsum eſt hunc eſſe locum, quæ circulus alti

Solſtitij medium ſignorum percutit orbem.

Non obliqua meant, nec Tauro Scorpius exit

Reſtior, aut Aries donat ſua tempora Libra,

535 *Aut Aſtra iubet lentos deſcendere Piſces.*

Par Geminis Chiron, & idem quod Carcinus ardens

Humidus Agoceros : nec plus Leo tollitur Vrba.

At tibi, quæcunque es Libyco gens igne diremta,

Ita

in vxore, cū prius Hesperis dicta fuerit) arbores non habet. Plin. l. 5. cap. 5. Strab. ult.

525. *Solus nemus extulit Ammon.*] Sola Ammonitis arbores producit. *Extulit Ammon.*] Male libri, abſſulit, aut ætuler. Sola Ammonitis arbores erigit. Græci.

526. *Silvarum fons causa loco.*] Modo ad v. 522.

528. *Sic quoque, &c.*] Et quamvis lyſus ſit, non tamen arcet ſolem. Alij leg. *Hic quoque. Cardine ſummo, &c.*] Medio cælo perpendiculariter. vide quæ ad v. 587. l. 2.

529. *Truncum vix protegit arbor.*] Arboris frondes vix opacant truncum.

531. *Circulus alti, &c.*] Tropic⁹ æſtiu⁹ (qui Proclo eſt vertici proximus) trāgitur à Zodiaco. vel columbus ſolſtitialis. Al. æquinoctialis.

533. *Non obliqua meant*] Lucanus (inquit Iot. Stal. in prolegomenis ad Manilium) quum legiſſet apud rudiores priſcæ Matheſeos magiſtros ſub recta ſphæra Zodiacum ad verticem eſſe, & omnia ſigna propterea oriri recte: (quod utique falſum eſt, cum

obliquatio quædam ſit etiam ſub Aequatore) ſciret autem ſub Tropico Cancrum culminare omniū ſignorum Borealiſſimum, hinc putauit totum quoque Zodiacum: *μῶρον ἀνείναι*, & conſequenter omnia ſigna recte oriri, &c. Atque adeo quia medius ſignorum ordo culminat, ideo ipſa non obliqua meare, ſed recta, &c. *Nec Tauro Scorpius exit, &c.*] Recte & æquæliter aſcendūt deſcenduntque oppoſita ſibi in Zodiaco ſigna, Taur⁹ & Scorpius, Aries & Libra, Virgo & piſces, Gemini & Sagittarius, Câcer & Capric. Leo & Aqua ius.

535. *Aut Aſtra.*] Virginem indicat, ſignum æſtiuum, Piſcibus hyemali ſigno oppoſitum. *Horr.*

536. *Par Geminis Chiron.*] Sagittarius, Geminis obiectus. *Horr.* *Et idem quod Carcinus Ardens.*] Quia nobis Septentrionem verſus ſitis Cancer æſtini ſolſtitij ſignum eſt; vt Capricornus, hiemalis: Neque tamen Ammonitis ſub Aequatore eſt, ſed circa Tropicum Cancr.

538. *At tibi, quæcunque es, &c.* *Te ſegni Cynofura ſubire tu ſicca, &c.*]

It Noton umbra cadit,que nobis exit in Arcton.

340 *Te segnis Cynosura subit : tu sicca profundo
Mergi plastra putas, nullumque in vertice semper
Sidus habes immune maris, procul axis uterque est,
Et fuga signorum medio rapit omnia calo.*

Stabant ante fores populi, quos miserat Eos,

345 *Cornigerique Iouis monitu noua fata petebant :*

*Sed Latio cessere duci : comitesque Catonem
Orant, exploret Libycum memorata per orbem
Numina, de fama tam longi iudicet aus.*

Maximus hortator scrutandi voce Deorum

350 *Euentus Labienus erat. fors obtulit, inquit,*

*Et fortuna via, tam magni numinis ora,
Consiliumque Dei : tanto duce possumus uti
Per Syrtes, bellique datos cognoscere casus.*

Nam cui crediderim Superos arcana daturus,

355 *Dicturosque magis, quam sancto vera Catoni?*

Certe vita tibi semper directa supernas

Ad leges, sequerisque Deum datur ecce loquendi

Cum

Ec.] Iis vero, qui à nobis diuidentur torrida zona, aut quorum zenith Sol Cancrum versus transierit; umbra prolicetur in Austru, ut nobis in Arcton. iis, Vrsa minor, quæ, cum polo vicinior sit, tardius moueri videtur, sub Horizonte est, iis Vrsa maior, quæ nobis maris immunis est, hoc est, non occidit, subit Horizontem mari mergi visa.

342. *Axi uterque est.*] Pol' vterque Arcticus atque Antarcticus.

343. *Et fuga signorum, Ec.*] Medius inter vtrumque polu circumuoluitur Zodiacus. *Fuga signorum.*] Reuolutio signorum, quæ fugere obseruantibus videntur in occasum, omnia sidera secum trahit, ut aduentante luce, iam minus minusque apparent: ita inter vtrumque axem rapitur voluitur, quæ Zodiacus. *Horrens.*

344. *Stabant ante fores populi.*]

Aderant ex Asia & Oriente populi ad ilmen templi Iouis Ammonis oracula consulturi: qui tamen Catoni cesserunt, si quid vellet.

345. *Noua fata.*] Oracula.

348. *Numina memorata.*] Iouis Ammonis responsum, cuius oraculum perinde ut Apollinis Delphici, per totum orbem celebre habebatur. *Horrens.*

349. *Maximus hortator, Ec.*]

Comites, & Labienus maxime Catonem orant, ut celebris huius oraculi fidem experiatur, consulatque de huius belli euentu.

350. *Labienus erat.*] Lib. 52. xl. 346.

351. *Ora.*] Oracula.

354. *Arcana daturus.*] Declaraturos arcaia.

356. *Supernas.*] Divinas.

*Cum Ione libertas: inquire in fata nefandæ
 Caesaris, & patria venturos excute mores:
 560 Iure suo populis uti, legumque licebit,
 An bellum ciuile perit. tua pectora sacra
 Voce reple: dura saltem virtutis amator
 Quare quid est virtus, & posce exemplar honesti.
 Ille Deo plenus, tacita quem mente gerebat,
 565 Effudit dignas adytis è pectore voces.
 Quid queri Labiene iubet? an liber in armis:
 Occubuisse velim potius, quàm regna videre?
 An sit vita nihil, sed longam differat ætas?
 An noceat vis vlla bono? Fortunæque perdat
 570 Opposita virtute minas? laudandæque velle.
 Sit satis, & nunquam successu crescat honestum?
 Scimus, & hoc nobis non altius inseret Ammon.
 Heremus cuncti Superis, temploque tacente
 Nil facimus non sponte Dei: nec vocibus vllis*

Numerus

558. *Inquire in fata, &c.*] Explora, quo in statu futura sit patria: liberane; an frustra à nobis ad libertatem propugnandam sumptis armis, tyrannide oppressa.

559. *Excute.*] Explora, an suis legibus & libertate victuri sint populi; an frustra bellum ciuile fiat, & tyranni sint dominaturi.

563. *Exemplar honesti.*] Ut exitus huius belli causam honestam & virtutem eorum qui pro patriæ libertate pugnauerint comprobet

565. *Dignus adytis è pectore voces.*] Errat nisi illam vocem non M. Caronis, sed oraculi credidit. Quid enim est oraculum? Nè per voluntas diuina hominis ore enunciata. Et quem tandem anstet rem sanctiorem inuenire sibi diuinis poruit, quàm Caronem? Senec. controuer. l. i. proxim.

566. *An liber in armis, &c.*] An hæc, quæ iam dudum constant, neque opus habent oraculo con-

sulto? potiorne scilicet mors quam seruitus? &c.

568. *Longam differat ætas.*] Ita reposuimus, cum alij, longa an differat, alij aliter haberent. Longam differt ætas, hoc est, producit, non tamen mutat. Hoc querere ex Ammone nihil necesse est. Scitum est Stoicum, ut & cætera. Seneca: Non est vita maior quàm longior: & alia in hanc sententiam, Epist. lxxiii. Grotius.

569. *Perdat, &c.*] Cum forti nocere non possit.

571. *Et numquam, &c.*] Et honestum non recipit maius aut minus laudis, quod successu gaudeat aut careat.

572. *Et hoc nobis, &c.*] Neque hoc melius & plenius Iouis ipsius oraculum nobis ingeret, quàm nos sciamus.

573. *Hæc cunctis Superis.*] Inest nobis anima diuinæ particula, auge est Deus in nobis: sibi quisque profecto est Deus; & vel tacete oraculo, Deum sequimur & fato paremus.

575. D2.

- 575 Numen eget: dixitque semel nascentibus auctor
 Quicquid scire licet: sterileis nec legit arenas,
 Ut caneret paucis, merisitque hoc pulvere verum:
 Estne Dei sedes nisi terra, & pontus, & aer,
 Et cælum, & virtus? Superos quid quarimus ultra?
 580 Iuppiter est quodcunque vides. quocunque moueris.
 Sortilegis egeant dubij, semperque futuris
 Casibus ancipites: me non oracula certum,
 Sed mors certa facit: pauido, fortique cadendum est.
 Hoc satis est dixisse Iouem. Sic ille profatur:
 585 Seruatæque fide templi discedit ab aris,
 Non exploratum populis Ammonia relinquens.
 Ipse manu sua pila gerens, præcedit anhelæ
 Militis ora pedes: monstrat tolerare labores,
 Non iubet: & nulla vehitur ceruice supinus,
 590 Carpentorve sedens. somni parcissimus ipse est,
 Vltimus haustor aqua. cum tandem fonte reperto
 Indiga cogatur latices potare iuuentus,
 Stat, dum lixa bibat. Si veris magna paratur
 Fama bonis, & si successu nuda remoto.

Inspicitur

575. *Dixitque semel, &c.*] Et nobis omnibus nascentibus inseruit Deus scientiam recti, atque discrimen boni ac mali.

576. *Sterileis nec legit arenas.*] Neque secluserit veritatem in oraculis solis, aut elegit sibi arenosum hunc Libyæ locum, unde fata promeret paucis.

578. *Estne Dei sedes.*] Ita rectè Mss. non *Estque*. Villane alia Dei sedes est, quam Vniuersum, & Mens Sapientis? Grotius.

579. *Superos quid quarimus, &c.*] Si quicquid videmus Deus est: si omnia quæ sub cælo sunt, opifici præsentiam & magnitudinem testantur, quorsum consuluerimus Ammonem. Horrens.

584. *Hoc satis est, &c.*] Nascentibus

semel dictasse, &c. 575. modo.

585. *Seruataque fide, &c.*] Saluari oraculi fide; non diminuta aut derogata Iouis ibi culti fide.

586. *Populis Ammonia relinquens.*] Orientalibus, ut supra &c. 544. ipse non explorauit.

587. *Præcedit anhelæ.*] Supra versu 304.

588. *Tolerare labores.*] Mss. *Vapores*. Grotius.

589. *Nulla vehitur.*] Non lectica, non curru.

591. *Cum tandem fonte reperto.*] Quo loco repererit fontem, incertum. Captat Poëta occasionem ad diuagandum in descriptionem serpentum, quorum Africa ferax est. Horrens.

- 595 *Inspicitur Virtus, quicquid laudamus in illis*
Majorum, fortuna fuit, quis Marte secundo,
Quis tantum meruit populorum sanguine nomen?
Hunc ego per Syrtes, Libyæque extrema triumphum
Ducere maluerim, quam ter Capitolia curru
 600 *Scandere Pompeij, quam frangere colla Iugurthæ.*
Ecce parens verus patria, dignissimus aris
Roma tuis; per quem nunquam iurare pudebit,
Et quem, si steteris unquam ceruice soluta,
Tunc olim factura Deum. Iam spissior ignis,
 605 *Et plaga, quam nullam Superi mortalibus ultra*
A medio fecere die, calcatur, & vnda
Rarior: inuentus mediis fons vnus arenis
Largus aquæ: sed quem serpentum turba tenebat:
Vix capiente loco. stabant in margine sicca
 610 *Aspides, in mediis sitiebant Dipsades undis.*
Ductor, ut affexit perituros fonte relicto,

Alloquitur:

595. *Quicquid laudamus, &c.]* Maiores fortuna superarunt Catonem, illos Cato vera virtute.

595. *Qui Marte secundo, &c.]* Quis victoria & hostium cede tantam gloriam est affectus, quam tantam Cato continentia & tolerantia?

598. *Hunc ego per Syrtes.* Italiam ego, inquit poeta hanc Catonis per Syrtes fugam, quam Pompeij tres triumphos. lib. 7. xl. 685. aut Marii de Iugurtha triumphum.

601. *Ecce parens, &c.]* Exclamatio in laudem Catonis egregia; cum propter eximias animi doctes; tum propter non solum laborem fortitudinemque innatam, sed patriæ amoris; ad quam asserendam, has difficultates subierit. Et quoque grauis auctio ad Romanam. Hortensius.

602. *Per quem nunquam, &c.]* Tanquam numen. Iurandasque tuum per nomen posuimus armis. Horat. l. epist. lib. 1.

603. *Et quem, &c.]* Et quem, si unquam excussio domino dabitur tibi tui juris esse, in Deorum numerum referes.

604. *Spissior ignis.]* Calor & æstus violentior.

605. *Quam nullam, &c.]* Ultra quam, nullam posuere Dii habitabilem. Ita credendum antiquis.

610. *Sicca Aspides, &c.]* Adeo diuersa species aspis & diplas; ut hæc aquatilis sit illa terrestris. Tres aspidum species facit Galenus: *χρυσαις, χελιδνίας & πτυχίδες.* *Χρυσαις* dictæ, quæ in mediterraneis degebant; quum chelidoniz circa ripas fluminum cohererent, & præcipuè Nili. *Aspides.]* Serpentum genus, quo isti torpore & somno extinguuntur. *Dipsades undis.]* Diplas, serpens quemcumque mortu læserit, sicut enecat. *ὑπὸ τῇ διψᾷ.* hinc Situla dicta.

611. *Perituros fonte relicto.]* Siti, nisi ex illo fonte biberent.

612. *Vana.*

Alloquitur : Vana specie conterrite leti

Ne dubita miles tutos haurire liquores :

Noxia serpentum est admisto sanguine pestis :

615 *Morsu virus habent, & fatum dente minantur :*

Pocula morte carent. dixit, dubiumque venenum :

Hausit : & in tota Libye fons unus arena

Ille fuit, de quo primus sibi posceret undam.

Cur Libycus tantis exundet pestibus aer

620 *Fertilis in mortes, aut quid secreta nocenti*

Miscuerit Natura solo, non cura laborque

Noster scire valet : nisi quod vulgata per orbem

Fabula pro vera decepit secula causa.

Finibus extremis Libyes, ubi feruida tellus

625 *Accipit Oceanum demisso sole calentem,*

Squalebant latè Phorcynidos arua Medusa,

Non nemorum protecta coma, non mollia sulco,

Sed domina vultu conspectis aspera saxis.

Hoc primum natura nocens in corpore sanas.

630 *Eduxit pestes : illis è faucibus angues*

Stridentia fuderunt vibratis sibila linguis,

Feminea qui more coma per terga soluti,

Ipsu flagellabant gaudentis colla Medusa.

Surgunt

613. *Vana specie, &c.*] Cum non sit timendum ab aquis, quas non inficiunt veneno, sed à morsu solo, quo virus suum nostro sanguini admiscunt.

616. *Dubiumque venenum, &c.*] Aquam ; quam reliqui tanquam venenatam horruerant.

619. *Cur Libycus, &c.*] Cur Libya serpentibus abundet, non ita in promptu causa est, nisi forte adhibenda sit fides fabulæ referenti, quod cum Perseus referens Medusæ caput stridentibus aliis, Ipse super Libycas victor penderet arenas, Gorgonei capiti gurra cecidere cruenta : Quas humus ex capitis varios an. mauit in angues. Vnde frequens illa est, infestaque

rerra colubus. Ouid. Metam. 4. Sed Nicander Titanum sanguini id tribuit.

623. *Fabula, &c.*] Diod. Sic. lib. 3.

625. *Demisso sole cadentem.*] Occiduo, prono.

626. *Phorcynidos arua Medusa.*] Filia Phorci cea Phorcynos & Cetus. Hesiod. Theogon.

628. *Domine vultus, &c.*] Medusæ, quæ vultu omnia vertebat in saxa.

629. *Hoc primum, &c.*] In Medusa, namque Minerva crines eius in angues conuertit, quod in suo templo fuerat à Neptuno stuprata.

630. *Pestes.*] Angues, colubros.

633. *Gaudentis colla.*] His anguibus,

- Surgunt aduersæ subrepta fronte colubra,*
 635 *Vipereūque fluit depexo crine venenum.*
Hoc habet infelix, cunctis impunè, Medusa,
Quod spectare licet. nam rictus, oraque monstris
Quis timuit? quem, qui recto se lumine vidit,
Pussæ Medusa mori est; rapuit dubitantia fata
 640 *Praeuēitque metus: anima periēre retenta*
Membra, nec emissa riguere sub ossibus umbra.
Eumenidum crines solos mouere furores:
Cerberus Orpheo leniuit sibila cantu:
Amphitryoniades vidit, cum vinceret, Hydram,
 645 *Hoc monstrum timuit genitor, numenque secundum*
Phorcus aquis, Cetosque parens, ipsaque sorores,
Gorgones: hoc potuit cælo pelagoque minari
Torporem insolitum, mundoque obducere terram.
E cælo volucres subito cum pondere lapsa:
 650 *In scopulis hasere fera: vicina colentes*
Æthiopum tota riguerunt marmore gentes.

Nullum

guibus, vel, colla sua ab his flagellari gaudentis.

636. *Hoc habet infelix.*] Hanc solum Medusæ partem, crines scilicet, habet Medusa, quæ impunè spectatur. Nam vultum eius nemo impunè aspexerit.

639. *Mori est?*] Sensu mortis affici. *Dubitantia fata.*] Dubitationem & moram mortis, ut lib. 3. v. 645.

641. *Sub ossibus umbra.*] Animæ retentæ & manentes in saxo.

642. *Eumenidum crines, &c.*] Collatione huius cum aliis monstris, amplificat. Furæ anguicomæ conspectu tantum inducunt furorem, l. 7. v. 178.

643. *Cerberus Orpheo, &c.*] Orphæi carminibus stupens Demetrius attas bellua centiceps auræ. Horat. ode 13. lib. 2.

644. *Amphitryoniades vidit.*] Hercules impunè vidit Hydram, quam contudit.

645. *Genitor.*] Suius. Numenque

secundum. Deus marinus. Neptuni F. & illi proximus. pater Gorgonum. ex Cetonympha, ceu, ut alij volunt, monstro marino.

646. *Cetosque parens.*] Lege *Cetorogue* cum Mss. Apollonius bibliothecz l. 1. φάρμακον καὶ κηλὸν φάρμακον γοργόνες: unde & hoc apparet, quod præcedit genitor & numen secundum aquis de eodem Phorco dici. Gror. Sorores, Gorgones.] Sthenio & Euriale sorores Medusæ, quæ Gorgoam sola mortalis erat.

647. *Hoc potuit.*] Hoc monstrum, id est, Medusa. *Cælo pelagoque.*] Metonymia *Minari.*] In saxa vertere, petrificare, ut loquuntur Philosophorum filij.

648. *Torporem insolitum.*] Hoc est, in saxa vertere.

649. *Cum pondere.*] Quia saxæ.

650. *Hasere fera.*] Saxæ scilicet saxæ.

651. *Riguerunt marmore gentes.*] Obduruerunt in saxum.

652. *Visum.*

*Nullum animal visus patiens, ipsique retrorsum
Effusi faciem vitabant Gorgonis angues.*

Illa sub Hesperiiis stantem Titana columnis

655 *In cautes Atlanta dedit: cæloque timente*

Olim Phlegrao stantes serpente gigantes,

Erexit montes, bellumque immane Deorum

Pallados è medio confecit pectore Gorgon.

Quò postquam partu Danaës, & diuise nimbo

660 *Ortum Parrhasia vexerunt Persea penna*

Arcados auctoris cithara, liquidaque palastra,

Et subitus prapes Cyllenida sustulit Harpen,

Harpen alterius monstri iam cade rubentem,

A Ioue dilecta fuso custode iuuenta:

Auxilium

652. *Visu patiens.*] Potest impunè videre.

653. *Angues.*] Anguineæ comæ.

654. *Illa sub Hesperiiis, &c.*] Illius caput gestans Perseus, Atlantæ regem Mauritaniz ad Occidentè prope Herculis columnas Calpen & Abylam de gente Tiranû, fuit enim Iapeti filius, in saxum vertit. Ouid. Metam. 4.

655. *Cæloque timente, &c.*] Quo tempore, in Phlegreæis campis, l. 7. vs. 145. Gigantum quisque parabat Inicere anguipedum capriuo brachia cælo Centum, quæ turba magnû terrorem intulerat Iouis, Medusæ caput à Pallade in pectore gestû Gigantes in saxa mutauit, atque ita auxit montes, quos illi alios aliis superstruxerant. *Timentæ Olim.*] Non est hic posendum comma: cohærent enim cum sequentibus. Quo tempore cælû gigantes timuit, auxit ipsa montes, mutatis in saxa gigantibus. *Grosius.*

656. *Phlegrao.*] Phlegreæi campû duo fuerunt; alter in Græcia, à Phlegra valle Thessaliæ, in qua gigantes cû Cælestibus pugnarunt, à φλέγω, vro. vbi enim hoc bellum exarsit; Terra belli concitatrix fuit. Alter in Italia, hanc pro-

cul à Cumis, vbi gigantes Herculem vicisse feruntur. *Horrens.*

659. *Quò postquam.*] Ad Gorgadas scil. insulas maris Atlantici, Gorgonû domos. *Partu Danaës.*] Perseo F. Danaës è Ioue in aureû imbrem conuerso, per impluuium decidenti in sinum virginis arque illi fucum facienti. Ter. Eun.

660. *Parrhasia vexerunt Persea penna.*] Talaria Mercurij, qui Arcas perhibetur. Parrhasium autem Arcadiæ opp. est.

661. *Arcados auctoris.*] Periphra- sis Mercurij. *Arcados auctoris,* &c.] Sic Horat. lib. 1. ode 10. *curuæ cithara parentem canit.* Qui ferus cultus hominû recentium Voce formauit cætus & decora More palastra. vel vt D. Heiasius legit, *hunc more palastra,* id est, oleo, ceromate, vt noster. *liquida,* id est, vnctæ.

662. *Subitus prapes.*] Perseus subito volucer. *Cyllenida sustulit Harpen.*] Falcatum Mercurij gladium. Ouid. 5. Metam. *Cyllenide confodit harpe.*

663. *Alterius monstri, &c.*] Argi- centoculi, cuius custodiæ Iuno Io in iuuentam mutatam tradiderat. Ouid. Metam. 1.

664. *Dilecta iuuenta.*] Ius, mu-

665. *Auxilium volucris Pallas tulit innuba fratres*
Pacta caput monstri: terraque in fine Libyssa
Persea Phæbeos conuerti iussit ad ortus,
Gorgonis auerso sulcantem regna volatu:
Et clypeum laua fuluo dedit are nitentem,

670 *In quo saxificam iussit spectare Medusam,*
Quam sopor aternam tracturus morte quietem
Obruit haud totam. vigilat pars magna comarum.
Defenduntque caput protenti crinibus hydri:
Pars jacet in medios vultus, oculique tenebras.

675 *Ipsa regit trepidum Pallas, dextraque tremente.*
Perseos auersi Cyllenida dirigit Harpen,
Lata colubriferi rumpens confinia colli.
Quos habuit vultus lunati vulnere ferri
Cassa caput Gorgon! quanto spirasse veneno

680 *Ora rear! quantumque oculos effundere mortis!*
Nec Pallas spectare potest: vultusque gelassens
Perseos aduersi, si non Tritonia densos
Sparsisset crines, texissetque ora colubris.
Aliger in cælum sic rapta Gorgone fugit.

Ille.

tatz. in iuuenecam, quam Iupiter amabat. Horcensf.

665. *Innuba.*] Virgo, casta. *Fra-*
tri.] Perseo Iouis F.

666. *Pacta caput monstri.*] Cly-
 peum æneum specularem concessit Perseo, & pugnae rationem docuit, ea conditione vt Medusæ caput ad ipsam perferret. *Terraque in fine Libyssa.*] In vltima Atri-
 ca. supra xl. 659.

668. *Auerso sulcantem,* &c.] Auersa facie ne Medusam contueretur peruolantem Gorgadas ins.

669. *Et clypeum laua,* &c.] Ouid. 4. Metam. Perseus refert. Si ramentum horrenda, clypei, quam laua gerebat, Are percutisso formam aspersisse Medusa. Dumque graui somnus colubros ipsamque tenebat, Eripuisse caput colla...

671. *Aternam tracturus,* &c.] Lethalem illi somnum illaturus.

672. *Comarum.*] Colubrorum, quos pro crinibus habuit.

674. *Oculique tenebras.*] Somno solutum oculum.

676. *Dirigit Harpen.*] Pallas regit ensen falcatum, ne ictus aberret. Horcensius.

678. *Lunati vulnere ferri.*] Ita M. Harpe, descriptio quæ falcata. *Gorg. Lunati vulnere.*] Harpes, falcati ensis.

681. *Gelassens,* &c.] Gelus obtrigissent in saxum.

682. *Aduersi.*] Alij, *Auersi.* Emphaticè.

683. *Ora colubris.*] Medusæ.

684. *Aliger in cælum.*] Reddita per digressionem fabula Medusæ, inde & Persei aufert hunc ætrem.

- 685 *Ille quidem pensabat iter, propiusque scabar
Æthera, si medias Europa scinderet vrbes;
Pallas frugiferas iussit non ladere terras,
Et parca populis. Quis enim non præpete tanto
Æthera respiceret? Zephyro conuertitur ales,*
690 *Itque super Libyen, qua, nullo constata cultu,
Sideribus, Phæboque vacat: premit orbita solis,
Exuritque solum: nec terra celsior ulla
Nox cadit in cælum, lunæque meatibus obstat,
Si flexus oblita vagi per recta cucurrit*
695 *Signa, nec in Borean, aut in Noton effugit umbram.
Illa tamen sterilis tellus, secundæque nulli
Arua bono, virus stillantis tæbe Medusa
Concipiunt, dirósque fero de sanguine rores,
Quos calor adiunxit, putrique incoxit arena.*

Hic

& dicit quam orbis partem petierit; non Europam, sed Libyam; in quam cum guttæ sanguinis & capite Medusæ defluerent; factum cur ea orbis pars tot serpentum generibus sateat *Hort. Aliger.* Perseus alatus. *Gorgone fugit.* Medusæ capite.

685. *Ille quidem pensabat iter.* Perseus sibi videbatur mage compendiosum initurus iter, si Europam transuolaret. lib. 8. v. 249. Sed vetuit Pallas.

686. *Scinderet vrbes.* Ita Ms. hoc est transuolaret. *Grotius.*

687. *Ladere terras.* Sanguineis guttis in serpentes conuersis. supra v. 619.

688. *Parci populis.* Ne Medusæ caput à Perseo alite gestum suspicientes in saxa mutarètur. *Iræpete tanto.* Tanta aue. *Horrens.*

689. *Zephyro conuertitur ales.* Zephyri secundi statu auertitur in Libyæ deserta, Soli Zodiacum peragranti subiectæ, atque ætæi expositæ.

691. *Sideribus Phæboque vacat.* Exposita est ætæi Solis & si-

derum. *Sulpit. Orbica solis.* Vestigium. iter sub Zodiaco ab utroque Tropico obliquans Aequatorem.

692. *Nec terra celsior ulla, &c.* Atque Africa sub Aequatore altior est omni alia terra, inquit posita, vnde umbræ terræ interpositæ Soli & Lunæ altius extenditur & plenior efficit Lunæ Eclipsin. pulchra ac plausibilis plenæ Eclipsæ phantasia: non tamen vtrique vera, cum non tunc orbis terrarum, qui ex omni parte æqualis est, sed trium corporum, Solis, terræ, Lunæ concentricitas Eclipsin reddat

694. *Si flexus oblita, &c.* Vbi Luna, quæ ad 5 gradus ab Ecliptica vtrinque detestit quandoque, jam non ita deuia, sed intra gradum vnum & quinque minuta ab Ecliptica in latitudinē ad Austrū vel Boreā, signis subiecta, & Soli, qui Eclipticā vsq; tenet, opposita. *Per recta cucurrit.* Ad differentiā signorum obliquorū. Sunt autem signa recta. Cancer, Leo, virgo, Libra, Scorpius, Sagittarius.

695. *Rores.* Guttas, supra v. 619.

702. *Quæ*

Quàm parvis tinctus maculis Thebanus Ophites :

715 *Concolor exustis , atque indiscretus arcnis*

Ammodytes : spinâque vagi torquente Ceraſta :

Et Scytale ſparſis etiam nunc ſola pruinis

Exuias poſitura ſuas : & torrida Diſpas :

Et grauis in geminum ſurgens caput Amphibæna :

720 *Et Natrix violator aqua , Iaculâque volucres ,*

Et contentus iter cauda ſulcare Pareas :

Orâque diſtendens anidus pumantis Preſter :

Oſſâque diſſoluens cum corpore tabificus Seps.

Sibilâque effundens cuncta terrentia peſtes ,

725 *Ante venenâ nocens , latè ſibi ſubmonet omne*

Vulguſ, & in vacua regnat Baſiliſcus arena.

Vos

716. *Atque Ammodytes, &c.]* Serpentis genus, arenæ concolor. ex ὑρμῶ & ἰδῶ, vel δῶμι. *Torquente.* Eleuola & va illanti inſtar naniculæ, ſic enim Nicander: Αὐτὰρ ὅγ' οὐκ αἶς ὑποπύτω ἐπαλινδρῶ ὀκλῶ, &c. *Ceraſta.]* Ἀπὸ τῆς κίεξις. Ceraſta enim præferunt quadrigemina cornicula (Nicandro bina tantum) quorum oſtentatione, veluti eiſa illice, ſollicitas ad ſe aues periniunt. Sol. cap. 40. Plin. l. 8. cap. 23.

717. *Scytale ſparſis.]* Scytale tanta præfulget tergi varietate, vt &c. In hoc tamen ſquammarum nitore hyemales exuias prima ponit. Solin. c. 40. & Nicander in Ther. *Etiam nunc ſola.]* Alia enim ſerpentes vere tandem exuunt ſe.

718. *Torrida Diſpas.]* Sitim morſu inducens. ſup. v. 610. & mox v. 638. Luc. dial. αὐτὸς δὲ δῶν.

719. *Grauis in geminum, &c.]* Amphibæna conſurgit in caput geminum, quorum alterum in loco ſuo eſt, alterum in ea parte qua cauda, &c. Solin. c. 40. Plin. lib. 8. c. 23. & Nicander. ἀμφικεφάλω, ex ἀμφὶ & βάλω, quod utraque ex parte ingreditur, po-

men habet Amphibæna.

720. *Natrix violator aqua.]* Ὑδρῶ, ſerpens aquaticus. *Iaculâque volucres.]* Nicandro ἀκοντίαι ἡδὲ μίλωνες. Iaculi ſerpentes ſubeunt arbores, è quibus ſe vibrant & quaſi miſſili emolant tormento. Solin. & Plin. locis citatis & infra v. 822.

721. *Contentus iter, &c.]* Pareas, ſerpens pedibus duobus, quos prope caudam habet, innitens. Suidas. *Pareas.]* Variant valde in hoc nomine. Mss. Sed vera hæc eſt lectio. Παρεῖας Ariſtophani, Hyperidæ & aliis. Grotius.

722. *Orâque diſtendens, &c.]* Infra, v. 791. *Preſter.]* Ἀπὸ τῆς πρῆστω.

723. *Oſſâque diſſoluens, &c.]* Infra, v. 776. & alluſum ad etymon, ὀστέα τὸ σπένειν.

724. *Sibilâque effundens, &c.]*

Sibilo omnes (inquit Plin. lib. 8. cap. 21.) fugat ſerpentes, &c. alios olfactu necat. Idem cap. 4. lib. 29. & Solinus cap. 40. & Nicander in Theriacis, Οὐκ ἀεὶ δὴ κεῖται περὶ ἁλῶν κινάδων, &c. Sibilo, halitu, & aſpectu necat.

726. *Baſiliſcuſ arena.]* Εἰρη-

549

- Vos quoque, qui cunctis innoxia numina terris
Serpitis, aurato nitidi fulgore Dracones,
Pestiferos ardens facit Africa, ducitis altum*
730 *Aëra cum pennis, armenta que tota secuti
Rumpitis ingentes amplexi verberare tauros.
Nec tutus spatiosus Elephas: datis omnia leto:
Nec vobis opus est ad noxia fata veneno.
Has inter pestes duro Cato milite siccum*
735 *Emeritur iter, tot tristia fata suorum,
Insolitasque videns paruo cum vulnere mortes.
Signiferum iuuenem Tyrreni sanguinis Aulum:
Torta caput retrò Dipsas calcata momordit.
Vix dolor, aut sensus dentis fuit: ipsaque leti*
740 *Frons caret invidia: nec quicquam plaga minatur.
Ecce subit virum tacitum, carpitque medullas
Igni edax, calidæque incendit viscera tabe.*

Ebibit

507. Βα πρὸς εὐε. Nicand. candida in capite macula quasi quodam adhaeremate insignitus. Plin. lib. 8. cap. 21. Solin. cap. 47. & Auicenna.

727. *Vos quoque, &c.*] Serpentes alati, sacri habiti, ut quorum formam Di. assumptisse credantur, alibi innoxij, in Africa pestiferi. Plin. cap. 4. lib. 29. Innoxia numina, &c.] Α γὰρ οἱ δαίμοι, quos Latini *genios* vocant. Solinus enim tradit. ora draconibus adeo parua, ut mordere non possint. præterea innoxius eorum morsus, quod veneno careant. ideo veteribus in delictis & oblectamentis, eosque *agathodæmones* vocabant. Salmas.

730. *Armenta que, &c.*] Volatu insequimini armenta. Strab. lib. vlt. Nican. Ther.

731. *Verberare tauros.*] Spiris & cauda.

732. *Nec tutus spatiosus Elephas.*] Spatium elephantis dixit de magnitudine ac magnitudine bellicæ. ut Iuuenal. *Spacia non admira-*

bile rhombi. Salmas. *Elephas.*] Elephantis quia frigidissimus inest sanguis, a Draconibus expetitur. de modo insidiarum & certaminis vide Solinium cap. 38. & 43. Plinius lib. 8. cap. 11. & 12. Philostrat. lib. 3. vit. Apollonij.

733. *Nec vobis opus, &c.*] Draco non habet venena. Plin. cap. 4. lib. 29. vim habet maiorem in cauda quam in dentibus.

734. *Has inter pestes.*] In ea expeditione septem diebus continuabat iter Cato, ut scribit Plutarchus. Præibat omnes pedes, neque equo, neque villo lumento usus fuit: Sedendo cenam capiebat, &c. Horrenf.

737. *Signiferum iuuenem, &c.*] Poëta dilatat vires horum serpentum, in militibus Catonis ictis.

740. *Frons caret invidia.*] Vulneris species, vel os, &, ut vocant, orificium erat pusillum: & contemnendum. ut modo vs. 736.

743. *Ebibit*

- Ebibit humorem circum vitalia fusum*
Pestis; & in sicco linguam torrere palato
 745 *Capit, defessos iret qui sudor in artus*
Non fuit, atque oculos lacrymarum vena refugit.
Non decus imperij, non mæsti iura Catonis
Ardentem tenuere virum, quin spargere signa
Auderet, totisque furens exquireret agris,
 750 *Quas poscebat aquas sitiens in corde venenum.*
Ille vel in Tanaim missus, Rhodanumque, Padumque
Arderet, Nilumque bibens per rura vagantem.
Accessit morti Libye, fatique minorem
Famam Dipsas habet terris adjuta perustis.
 755 *Scrutatur venas penitus squalentis arena:*
Nunc redit ad Syrtes, & fluctus accipit ore:
Æquoreusque placet, sed non & sufficit, humor.
Nec sentit fatique genus, mortemque veneni:
Sed putat esse sitim: ferroque aperire tumentes
 760 *Suslinuit venas, atque os implere cruore.*
Iussit signa rapi properè Cato: discere nulli
Permissum est hoc posse sitim. sed tristior illa

Mors

743. *Ebibit humorem, &c.* Vita-
 lem absumit humorem & sitim
 lethalem inducit. *Δύμαπ δ'*
ἐμπύε, ε) κροῖον, &c.

746. *Non fuit.* Inaruerat.

747. *Non decus imperij, &c.*]
 Non Aquila quam gerebat, non
 autoritas Catonis continuat in
 officio Aulum siti flagrantem.

748. *Quin spargere signa.*] Mss.
ne spargere signa auderet. Gro-
 tius. *spargere.*] Projicere.

751. *Ille vel in Tanaim.*] Am-
 plificatio morbi.

753. *Accessit morti Libye, &c.*]
 Sitis pestem auxit, ætus regionis
 torridæ, qui Dipsadis vires ad-
 juuit.

755. *Scrutatur.*] Aulus.

756. *Fluctus, &c.*] Salios, mari-
 nos.

759. *Tumentes, &c.*] Sanguine
 feruido, vel ingurgitatione aquæ
 marinæ. Dipsadis morsus comites
 (inquit Dioscorides lib. 8.) sunt
 tumor quidam solutus, sitis con-
 tenta vehementer, nunquam ex-
 plebilis, &c. *Δαχθεῖς ἀμύπτου*
δέχεται *ποτον* *ειρόνα* *ινδὺς* *Ὀμ-*
φάδον ἐν πύρεσι. χιτὶ δ' ἔτι πρὸς χ-
Sea φέρτον Nicand.

760. *Os implere cruore.*] San-
 guinem suum bibere.

761. *Signa rapi properè Cato.*]

Quæ projecerat Aulus modo &c.

748. *Discere nulli, &c.*] Sic ut
 nos emendauimus habent Mss.
 Grot. *Discere nulli.*] Noluit
 quemquam hoc scire, ne sitim ni-
 mium timerent. *Idem.*

762. *Ille.*] Siti & morte Auli.

763. *Mors*

- Mors erat ante oculos : miserique in crure Sabelli
 Seps sterit exiguus , quem fixo dente tenacem
 765 Ausulsi que manu, pilo que affixit arenis.
 Parua modo serpens ; sed qua non ulla cruenta
 Tantum mortis habet. nam plaga proxima circum
 Fugit rupta cutis, pallentiâque ossa rexit.
 Iamque sinu laxo nudum est sine corpore vulnus,
 770 Membra natant sanie : sura fluxere : sine ullo
 Tegmine poples erat : femorū quoque musculus omnis
 Liquebitur, & nigra distillant inguina tabe
 Disiluit stringens uterum membrana, fluuntque
 Viscera : nec, quantum toto de corpore debet,
 775 Effluit in terras : sanum sed membra venenum
 Decoquit : in minimum mors contrahit omnia virus
 Vincula nervorum, & laterum textura, cauumque
 Pectus, & abstrusum fibris vitalibus, omne
 Quidquid homo est, aperit pestis. natura profana
 780 Morte patet : manant humeri, fortēque lacerti :
 Colla, caputque fluunt. calido non ocyus Austro
 Nix resoluta cadet, nec solem cera sequetur.

Parua

763. Mors erat, &c.] Militis Sabelli.

764. Seps sterit, &c.] Huius mortuum multo tristiore fuisse canit Poëta, quem dentibus infixit Seps vulnificus, quem manu retractum pilo terræ affixit Sabellus miles, vide v. l. 723. Hortens. Sterit.] Inhæsit mordens. Sulpit.

766. Parua modo serpens.] Mole & magnitudine corporis non ita magna, sed, &c. Sed qua non, &c.] Ictus Sepium statim putredo sequitur. Solin. cap. 40. τὰ δὲ σὲ καλὰί, ὅσα ἰὸ σὺν περὶ τῆς ἀλγῆς γίντ' αἱ Schollastes Nicandri.

767. Plaga, &c.] Vulneri vicina.

568. Retexit.] Nudavit.

769. Sinu laxo nudum est.] Orificio vulneris dilatato. Sine corpore vulnus.] Carne. Inque omni

nusquam corpore corpus erat. Martial. epigr. 7. lib. Spect.

773. Disiluit.] Disoluta est cutis. Sulpit. Stringens.] Peritonerum.

774. Nec quantum, &c.] Nec quantum corruptum est excidit : sed vritur & consumitur antequam cadat. Sulpitius.

775. Sanum sed membra, &c.] Corpus veneno absumptum in minorem sui modum redigitur.

777. Vincula nervorum, &c.] Nerui, costæ cratēque pectoris.

779. Natura.] Interior corporis pars.

780. Manant.] Disfluunt tabe.

782. Nix resoluta cadet.] Melius quam cadit : ut cohareat cum sequetur. Grotius. Nec solem cera sequetur.] Neque cera liquefceret celerius.

785. Hæc

*Parua loquor ; corpus sanie stillasse perustum :
Hoc & flamma potest. sed quis rogos abstulit ossa ?*

785 *Hæc quoque discedunt, putrésque secuta medullas
Nulla manere sinunt rapidi vestigia fati.*

Cyniphias inter pestes tibi palma nocendi est ;

Eripiunt omnes animam, tu sola cadaver.

Ecce subit facies leto diuersa fluenti.

790 *Nasidium Marsi cultorem torridus agri*

Percussit Prester. illi rubor igneus ora

Succendit, tenditque cutem, pereunte figura,

Miscens cuncta tumor toto iam corpore maior :

Humanumque egressa modum super omnia membra

795 *Efflatur sanies, latè tollente veneno,*

Ipsè latet penitus congesto corporemersus :

Nec lorica tenet distenti corporis auctum.

Spumeus accenso non sic ekundat abeno

Vndarum cumulus : nec tantos carbasa Coro

800 *Caruauère sinus. tumidos iam non capit artus*

Informis globus, & confuso pondere truncus.

Intactum volucrum rostris, epulasque daturum

Haud impune feris, non ausi tradere busto,

Nondum stante modo, crescens fugère cadaver.

Sed

785. *Hæc quoque, &c.*] Sed hic ossa quoque absumuntur.

787. *Cyniphias, &c.*] Libycas serpentes, à Cinyphæ Africæ Proprie fluuii.

789. *Diuersa fluenti.*] Contraria illa enim absumpserat ; hæc tumefacit.

791. *Illè rubor, &c.*] Prester què percussit, distenditur, enormique corpulentia necatur extuberans. Solinus cap. 40.

792. *Pereunte figura.*] Ut inflatum iam non cognoscas eundem esse, latet quippemersus conglomerato corpore. ut seq.

796. *Ipsè læter.*] Ipsè Nasidius. Horrens.

797. *Tener.*] Coërcet. *Auctum.*] Incrementum tumefacti corporis. Sulpitius.

798. *Spumeus accenso, &c.*] Non sic Intumescit bulliens aqua ; non velorum sinus vento turgidi.

801. *Truncus.*] Non enim apparebat caput.

802. *Intactum volucrum rostris.*] Neque enim sustinuerunt eum tangere, quo busto & sepulchro inferrent.

803. *Haud impune feris.*] Epulas scilicet venenatas, & feris quoque & alitibus exitiosas futuras.

804. *Nondum stante modo.*] Etiam post mortem intumescens cadaver.

805. *Pestes.*

805 *Sed maiora parant Libyæ spectacula pestes.*

Impressit dentes Hamorrhoids aspera Tullo

Magnanimo iuueni, miratori que Catonis.

Utque solet pariter totis se effundere signis

Corycij pressura croci: sic omnia membra

810 *Emisere simul rutilum pro sanguine virus.*

Sanguis erant lachryma: quacunq; foramina novit

Humor, ab his largus manat cruor: ora redundant,

Et patula nares: sudor rubet: omnia plenis

Membra fluunt venis: totum est pro vulnere corpus

815 *At tibi Leue miser fixus præcordia pressit*

Niliaca serpente cruor: nulloque dolore

Testatus morsus subita caligine mortem

Accipis, & Stygias somno descendis ad umbras.

Non tam veloci corrumpunt pocula leto,

Stipite.

805. *Pestes.*] Serpentes.

806. *Impressit dentes Hamorrhoids.*] Hamorrhoids morsu sanguinem elicit, & dissolutis venarum commercis, quicquid animæ est, euocat per cruorem. Solin. cap. 40. & Nicand. in Ther.

807. *Miratori que Catonis.*] Initiatori, vel studioso.

808. *Utque solet, &c.*] Sic per totum ejus corpus cruor effluxit, ut solet in spariationibus theatralibus, crocus vino aut aqua dilutus à syphonibus & tubis latentibus ei aculatus diffundi. vide Martial. epigr. 3. lib. Spect. & l. 5. c. 26. Apul. lib. 10. Miles. Senec. proem lib. 10. controu. Lips. de Amphitheatro c. 16. *Signis.*] E statuis quoque emittebatur imber hic odoratus, *κρόν & ὁ δ' ἀνέβη.*

809. *Corycij pressura croci.*] Corycys mons Ciliciæ croco nobilis.

811. *Sanguis erant lachrymae.*] Vide quæ ad v. 678. l. 3.

813. *Omnia plenis.*] Supra v. 609.

815. *At tibi Leue miser.*] Vele habent Mss. Avertit narrationem ad alium militem, Leuum nomi-

ne, quem serpente ictu canit. *Horr.*

816. *Niliaca serpente cruor, &c.*] *Niliaca serpens*, id est, Aegyptia, propriè Aspis. hæc in lacris Ilidis cum tu nido collo caput arduum attollens circumferebatur. Sic Lucanus: *Aspida somniferam rutila ceruice leuauit.* Græcè *ἰσχυρὰ καὶ πικρὰ* aspis omnivulosa, quod nullo sensu doloris, quasi summo solutos extinguat, quos pupugit. *Salmas.* vel *Niliaca* propter Cleopatram quæ Aspide admota sibi necem consciuiss: creditur. vel quod Aegypti reges solebant diademata figuris aspidum discriminata gestare. vel quod limo gaudeat. sic enim Nicander: *μελαχρομένη ὑπὸ βύλας, Αἰδοῦσθαι σέσωκε πλῆσσοις τίς ἄλλ' νεῖλ & Πλησάμην & κενήχουεν ἄσπιν.* *Nullique dolore, &c.*] *Καμάτω δὲ ἄσπιν ὄλλου ἄνθρωπον.* T' πένητες, &c. ut supra, ad v. 701.

819. *Non tam veloci, &c.*] Non tam præsentem inferunt mortem venena quæ fatilegi Sabæi decerpunt

820 *Stripite quæ diro virgas mentita Sabinas*

Toxica fatilegi carpunt matura Sabæi.

Ecco procul sanus sterilis se robore trunci

Torsit, & immisit (Iaculum vocat Africa) serpens :

Perque caput Pauli transactaque tempora fugit.

825 *Nil ibi virus agit : rapuit cum vulnere fatum.*

Depreñsum est, quæ funda rotat, quàm lenta volaret,

Quàm segnè Scythica strideret arundinis àër.

Quid prodest miseri Basiliscus cuspide Murri

Transactus ? velox currit per tela venenum,

830 *Inuaditque manum : quam protinus ille reiecto*

Ense ferit, totòque sinu demittit ab armò :

Exemplarque sui spectans miserabile leti

Stat tutus pereunte manu. quis fata putaret

Scorpion, aut vires matura mortis habere ?

835 *Ille minax nodis, & recto verberè sanus,*

Teste tulit cælo victi decus Orionis.

Quis calcare tuas metuit Solpuga latebras ?

Et

punt ex arbore referente betulam, è qua Romani magistratus, Sabinis autoribus, virgas gestabant. prius legebatur, virgas mentita Sabæas, id est, thureas virgas vnde colligitur thus.

820. *Virgæ Sabinas.*] Ante Sabæas ineptè : cum versu altero sequatur vox, Sabæi. Nec verum est turis arbori taxum similem, vnde toxica ; imò abieti potius aut piceæ. At virgæ Sabinæ essent eæ, quas Sabinis auctoribus Romani magistratus vsurpauere. At hæc fermè ex betulla fuisse, ait Plin. Grotius.

822. *Ecco procul sanus.*] Aliud exemplum iaculi serpentis, qui sagittæ in modum per tempora Pauli militis se transmisit. Horr. *Procul sanus, &c.*] Supra v. 720. & lib. 6. v. 677.

825. *Nil ibi virum agit.*] Neque enim tam veneno, quàm ipso vulnere læsit.

826. *Depreñsum est, &c.*] De-

preñsum est, glandem è funda, sagittā è Parthi arcu lentā & segnè esse, si iaculo serpenti cõparentur.

828. *Quid prodest miseri.*] Si etiā post mortem venenum eius diffunditur. *Basiliscus.*] Quod de torpedine fertur.

830. *Quam.*] Manū tactā veneno basilisci, ne totum corpus eo corrumperetur, præputauit. Horr.

833. *Quis fata putaret.*] Quis crederet Scorpionem tantas habere vires accelerandæ mortis. Horr.

835. *Recto.*] Ictu caudæ recto.

836. *Teste tulit cælo, &c.*] Habet cælum, in quo recepti sidus eius fulget, clarum testem virium suarum in Orione interficiendo.

837. *Quæ tuas calcare timene Solpuga latebras.*] Ira meliores libri, nec rescribendum solpuga. Isidorus & ipse Hispanus : *solpuga serpens est quæ non videtur.* verū huius animalculi nomē, *solipuga*, *ὀλιπίς*, sic, quod deprauatum effecerunt, qui *salpagas*, & qui *solifru-*

Et tibi dant Stygia ius in sua fila sorore s.

Sic nec clara dies, nec nox dabat atra quietem,

840 *Suspecta est miseris in qua tellure iacebant.*

Nam neque congesta struxere cubilia frondes,

Nec culmis creuere tori: sed corpora fati

Expositi voluuntur humo, calidoque vapore

Alliciunt gelidas nocturno frigore pestes:

845 *Innocuosque diuictus torpente veneno*

Inter membra fouent: nec, quæ mensura viarum,

Quisue modus norunt, cælo duce: sæpe querentes,

Reddite Di, clamant, miseris, quæ fugimus, arma:

Reddite Thessaliam. patimur cur segnia, futa

850 *In gladios iurata manus? pro Cæsire pugnant*

Dipsades, & peragunt ciuilia bella Cerastra.

Ire libet quæ Zona rubens atque axis inustus.

Solis

gas scribunt. Nam solipuga minutulum illud animal dicitur, quod tam acriter pungat, ut totum videatur esse punctura. *Salmasius. Plin. Exercit. pag. 100. Quis calcare tuas, &c.* Nec minus clara exitij documenta (inquit Plinius lib. 8. cap. 29.) sunt etiam ex contemnendis animalibus, &c. mox citra Cynomolgos Aethiopas late deserta regio est, è Scorpionibus & Solpugis gente sublata.

839. *Sic.* Hoc periculo & malo. *Sulpic.*

840. *Suspecta.* Scil. tellus. *Suspecta est miseris.* Ms. T. rectius connectit cum superioribus:

Suspecta miseris in qua tellure iacebant.

Ut sit traiectio Lucano frequens: *suspecta miseris ipsa terra, in qua cubabant.* Grotius.

842. *Nec culmis creuere tori.* Neque enim in regione deserta suppetebant frondes aut culmi ad toros extruendos.

844. *Gelidas nocturno, &c.* Ser-

pentes innocuas propter frigas nocturnum.

845. *Innocuos rictus.* Ora serpentium innoxia dum frigerent; sed ubi concaluerant, mordebant.

846. *Fouent.* Dormientes inscij. *Sulpic. Quæ mensura viarum.* Amplificatio malorum. Quum ita passim aliis super alia incommodis iactarentur, illud mali accedebat, ut nescirent itineris finem. *Horrens.*

847. *Cælo duce.* Stellis obseruatis, ut supra §. 493.

849. *Segnia fata.* Segnibus & ignauis congrua. mortem ignauæ.

850. *In gladios iurata manus?* Milites attricti belli sacramento & pugna deuoti.

851. *Dipsades, &c.* Supra §. 738. & 715.

852. *Ire libet quæ Zona rubens.* Quin eamvis potius ad loca torridiora: ut cæli intemperiei mortē debeamus potius quam serpentibus. *Grotius.* Zona torrida, & Solis intra Tropicos meatui subiecta regio.

853. *Libet*

*Solis equis : juvat ætheriis adscribere causis
Quod peream , cæloque mori. nil Africa de te,*

855 *Nec de te Natura queror : tot monstraferentem
Gentibus ablatum dederas serpentibus orbem :
Impatiensque solum Cereris, cultore negato
Damnasti, atque homines voluisti deesse venenis.
In loca serpentum nos venimus : accipe pœnas,*

860 *Tu quisquis Superiâ commercia nostra perosus,
Hinc torrente plaga, dubiis hinc Syrtibus orbem
Abrumpens, medio posuisti limite mortes.*

*Per secreta tui bellum civile recessus
Vadit; & arcani miles tibi conscius orbis*

865 *Claustra petit mundi. forsân majora supersunt
Ingressis. cœunt ignes stridentibus undis,
Et premitur natura poli. sed longius ista*

Nulla

853. *Ætheriis causis.*] Id est, fato & astris, quæ nos huc egerunt. *Sulpit.*

854. *Nil Africa de te.*] Neque enim Africa in culpa quam serpentium nutrice Natura desolatam esse & incultam voluit : sed nos, qui huc aduenimus, Diis iratis & numine sinistro.

856. *Ablatum orbem.*] Desertum, inhabitabilem : & quo priuaueras gentes. *Sulpit.*

858. *Damnasti.*] Ut à serpentibus coleretur, quæ hominibus nocere non possent. *Sulpit.*

859. *Accipe pœnas.*] Nostræ temeritatis.

860. *Commercia nostra perosus.*] Iter hoc & transitum veritum.

861. *Hinc torrente plaga, &c.*] In terra hac damnata serpentibus inter Zonam torridam & Syrtis positis.

862. *Abrumpens.*] Separans regionem serpentum, quam inter Syrtis & regionem torridam collocasti. *Sulpit.*

763. *Per secreta, &c.*] Et jure opt. nobis hoc euenit : qui civilis

belli reliquias velimus transferre per regiones à te remotas & homini negatas, secreta tua scrutaturi.

865. *Claustra petit mundi.*] Ferris habent Mss. quod efficacius. *Grot.* *Claustra mundi*, vbi orbis terrarum clauditur Oceano Atlantico; vbi terrarum finis. *Horrens.*

866. *Cœunt ignes stridentibus undis.*] Vbi cælo denexo & prono, sidera merguntur in occidentali Oceano, ex opinione Posidonij philosophi, quem poetæ vulgo inferuientes sequantur, opinati occidentem Solem in æquore stridere more ferri candentis in aqua extincti. *Iuuenal. Sat. 14. sed longe Calpe relictâ Audies Herculeo stridentem gurgite solem.*

867. *Et premitur natura poli.*] Arcticus polus depressior hic est, quam apud nos est. Et quo longiores recessus Africæ petimus, hoc magis deprimitur, & æstus hic augetur. *Horrens.* *Sed longius ista, &c.*] Ultra hanc terram non est alia, excepta Mauritania, regno Iubæ, qua forte hæc serpentinibus damuata terra clementior est.

- Nulla jacet tellus, quàm fama cognita nobis
Tristia regna Iuba. quaremus forsitan istas*
 870 *Serpentum terras: habet hoc solatia cælum:
Vixit adhuc aliquid. patria non arua requiro,
Europamque, alios soles, Asiàmque videntem.
Qua te parte poli, qua te tellure reliqui
Africa? Cyrenis etiam nunc bruma rigeat.*
 875 *Exiguane via legem conuertimus anni?
Imus in aduersos axes: euoluimur orbe:
Terga damus ferienda. Noto. nunc forsitan ipsa est
Sub pedibus iam Roma meis. solatia fatis
Hac petimus veniant hostes, Cæsarque sequatur*
 880 *Quà fugimus. sic dura suos patientia questus
Exonerat: cogit tantos tolerare labores
Summa ducis virtus, qui nuda fusus arena
Excubat, atque omni Fortunam prouocat hora.
Omnibus vnus adest fatis: quocunque vocatur*
 885 *Aduolat, atque ingens meritum, maiusque salute
Contulit in letum vires: puduitque gementem
Illo teste mori. quod ius habuisset in ipsum*

Vlla

869. *Quaremus.*] Quærere poterimus. Sulpic.

870. *Solatia cælum.*] Quod non funditus interiimus omnes.

872. *Europamque, &c.*] Europamque Asiàmque videntem alios meatus solis.

874. *Cyrenis.*] Cyrenæ sunt inter Aegyptum & Syrtis, conditæ à Batto Therzorum duce. Hanc urbem Apolloniam postea dictam Stephanus credit; & eam à Cyrenæ Hypseï filia dictam credit: vel à Cyre, fonte regionis. *Horrens.* *Cyrenis, &c.*] Modo cum Cyrenis essemus, hiems erat. vnde nobis tam subito æstus? tam breui interstitio mutauimus legem anni?

876. *Aduersos axes.*] Antarcicum polum Orbe.] Nostri orbis parte, horizonte nostro.

877. *Terga damus, &c.*] Qui nobis prius aduersus erat & à petitore. *Forsitan ipsa.*] Forte apud Antipodas versor.

880. *Sic dura suos.*] Clausula querelæ militis; atque hinc transit in laudes Catonis ab humanitate, & beneuolentia ergà milites suos. *Horrens.* *l'arientia.*] Militis, id est, ipse miles patiens.

881. *Exonerat.*] Expletur lacrymis, egeriturque dolor. Ouid.

883. *Fortunam prouocat hora.*] Vide quæ ad v. f. 21. lib. 10.

884. *Omnibus, &c.*] Omnium suorum militum.

886. *In letum vires.*] Confirmatis morientibus edocisque mortem continere.

887. *Illo teste mori.*] Catone presente.

- Vlla lues ? casus alieno in pectore vincit,
Spectatorque docet magnos nil posse dolores.*
890 *Vix miseris serum tanto lassata periclo
Auxiliam Fortuna dedit. gens unica terras
Incolit à saxo serpentum innoxia morsu
Marmaridæ Psylli : par lingua potentibus herbis :
Ipse cruor tutus, nullumque admistere virus,
895 Vel cantu cessante, potest. naturalocorum
Iussit ut immunes misti serpentibus essent.
Profuit in mediis sedem posuisse venenis.
Pax illis cum morte data est. fiducia tanta est
Sanguinis : in terram parvus cum decidit infans,
900 Ne qua sit externa Veneris mistura timentes,
Letifica dubios explorant aspide partus.
Utque Iouis volu-er, calido cum protulit ovo
Implumes natos, solis conuertit in ortus :*

Qui

888. *Casus alieno, &c.*] Ipse in nullum animis vincit malum, dū constantiam ipsis adspirat; & dum adstat edocens, fortem virum non dolere, neque affectibus ius esse in virtutem.

889. *Nil posse dolores.*] Ms. P. la- bores, Grotius.

891. *Gens unica terras, &c.*] Supra Garumantes Psylli fuerunt, contra noxium virus muniti incredibili corporis firmitate. soli moribus anguiam non interibant, &c. Solinus cap. 40. Herodot. lib. 4. Plin. lib. 8. cap. 25.

893. *Marmaridæ Psylli.*] Incolę regionis Marmaricę. A. Gell. l. 16. c. 11. *Par lingua potentibus herbis.*] Ad incantandos serpentes, vel exugendum venenum. Terrori sunt serpentibus (iaquit Plin.) tactu ipso leuant percussos, suctuque modico, lib. 28. cap. 3.

895. *Vel cantu cessante.*] Etiam citra incantationem.

896. *Immunes.*] Illi sibi.

898. *Pax illis cum morte data est.*] Tu scribe: Pax illa cum mor-

te data est. Hoc est, cum illo genere mortis, pax illis fato & dono Deū concessa est; venena illis mortifera non sunt. Gronov. *Pax illis cum, &c.*] Naturali morte, nō veneno extinguuntur.

999. *Sanguinis.*] Ut modo vs. 894. etiam in prole sua receas edita. *In terram paruum, &c.*] Recens editos serpentibus osterebant: si essent partus adulterini, matrum crimina plestebantur interitu parvulorum: si pudici, probos ortus à morte paterni sanguinis priuilegium tuebatur. Sic originais fide probabant venenis indicantibus. Solinus cap. 40.

902. *Iouis volu-er, &c.*] Halicetus implumes etiamnum pullos suos percutiens subinde cogit aduersus intueri Solis radios: quod si quem conuenientē aduertit, precipitat è nido velut adulterinum atque degenerem; illū cuius acies firma contra steterit, educat. Plin. lib. 10. cap. 3. Quā rē elegantissime expressit Claudianus in Præfat. in tertium Consulatu Honorij Aug.

- Qui potuere pati radios, & luminere cæto*
 905 *Sustinuere diem cæli, servantur in usus,*
Qui phæbo cessere, jacent: sic pignora gentis
Psyllus habet, si quis tactos non horruit angues,
Si quis donatis lussit serpentibus infans.
Nec solum gens illa suâ contenta salute,
 910 *Excubat hospitibus, contraque nocentia monstra*
Psyllus adest populis. qui tunc Romana secutus
Signa, simul jussit statui tentoria ductor,
Primum quas valli spatium comprehendit arenas
Expurgat cantu: verbisque fugantibus angues.
 915 *Ultima castrorum medicatus circuit ignis.*
Hic ebulum stridet, peregrinaque galbana sudant,
Et tamarix non lata comis, Eoaque costos,
Et panacea potens, & Thessala centaurea:
Pencedanumque sonat flammis, Erycinaque thapsos

Et

906. Sic pignora gentis.] Ad eundem modum Psyllus facit; si qui liberi non horrent serpentum contactum, educantur. *Hore.*

910. *Hospitibus.*] In gratiam hospitum, quibus subueniat.

911. *Psyllus adest populis.*] Psyllus etiam secum duxit Cato in itinere per Syrtis; hi morsos à serpentibus sanant, ore venenum exugentes, ipsasque bestias incantationibus demulcent. *Plutarch.* in *Carone Minore.*

912. *Simul jussit, &c.*] Simul ac castra merari jussit Caro.

917. *Medicatus circuit ignis.*] Odore & suffitu herbarum aduersus noxia animalia efficacium, de quibus pauca enumerat. de quibus vide quæ *Nicand.* & *Plin. lib. 25. cap. 4. 5. 6. 9. & 10.*

918. *Ebulum.*] Græcè χαμυράν, quasi pumila sambucus. *Belg. VVil. de vlier, adick. Strider.*] In igne crepat. *Peregrinaque galbana.*] Exoticum gummi. *Nat Galbanum* Syria in monte Amano è ferula,

quam ejusdem nominis resinæ modo stagonitin appellant, &c. lyncerum si vratur, fugat nidore serpentes. *Plin. lib. 12. cap. 25. Sudant.*] Igne liquefactæ.

917. *Et tamarix.*] Tamarix, seu myrica. *Belg. Tamarisch boom. Non lata comis.*] Humilis scilicet & tenuis. *Eoaque costos.*] Indica & Arabica.

918. *Potens.*] Respicit ad εἶπυον, καὶ τὸ πᾶν & αἰλιν. *Thessala centaurea.*] *Grotius.* καὶ τῶν μίσσας, falsò pro *Rapontico* habitum à multis. *Belg. Groore sanctorie. Thessala centaurea.*] A *Chirone Thessalo* inuenta.

919. *Pencedanum.* *Stataria herba,* seu fœniculus porcinus *Belg. Verckens verckel. Erycinaque thapsos.*] Sic *Nicand.* θερνανίλιν ἢ ῥίζαν ἑλιν γναλβία θάψιν: ubi commentator, θερνανίλιν ἢ τὴν ῥίζαν τῆς θάψιν λίγης. Διὰ τὴν Σικελίαν γίνεσθαι. Quod in Sicilia nascatur. *Eryx* autem Siciliæ.

- 910 Et larices, fumoque grauem serpentibus vrunt
 Abrotanum, & longè nascentis cornua cerni.
 Sic nox tuta viris, et si quis peste diurna
 Fata trahit, tunc sunt magica miracula gentis,
 Psyllorumque ingens & rapti pugna veneni.
- 915 Nam primum tacta designat membra salua,
 Quæ cohibet virus, retinetque in vulnere pestem.
 Plurima tum vocat spumanti carmina lingua
 Murmure continuo, nec dat suspiria cursus
 Vulneris, aut minimum patiuntur fata tacere.
- 930 Sæpe quidem pestis nigris inserta medullis
 Excantata fugit: sed si quod tardius audit
 Virus, & elicitum, iussuque exire repugnat;
 Tunc superincumbens pallentia vulnera lambit,
 Ore venena trahens, & siccatur dentibus artus,
- 935 Extractamque tenens gelido de corpore mortem
 Expuit: & cuius morsus superauerit anguis,
 Iam promptum Psyllis vel gustu nosse veneni.

Hoc

920. Larices.] Larix Græc. ἀδρῖς. *Al. Lerchenbaum. Grauem, &c.*]
 Plin. lib. 21. cap. 21.

921. Abrotanum.] Abrotonum
 mas. Gr. Ἀβρότονον ἄβρον. Belg.
Auerone, auerruyt. Abrotonum
 femina, Græcè Ἀβρότονον θήλυ.
 Belg. *Cypres. Longe nascentis.*] Vi-
 uacis; vel, procul ab Africa nas-
 centis Cernos inquit Plinius, Africa
 propemodum sola non gignit.
 Plin. l. 8. cap. 33. *Cornua ferri.*]
 Singulare abigendis serpentibus
 odor adusto ceruino cornu. Plin.
 lib. 8. c. 32. Solin. 31. cap.

922. Sic nox, &c.] Ad hunc mo-
 dum, per hos suffitus, & earum
 rerum suffumigationes & odo-
 res, milites ea nocte à serpentibus
 tuti fuerunt. *Hort. Peste diurna,*
 &c.] Percussus à serpente inter-
 diu contraxit venenum lethale.

924. Psyllorumque, &c.] Excantando & exugendo luctantur
 Psylli aduersus venenum. *Pugna*

veneni.] Disertè. Luctantur & ex-
 cantando & exugendo Psylli cum
 veneno. *Horrens.*

925. Salua, &c.] Ophiogenas
 salua contra ictus serpentum me-
 deri, tradit Plin. lib. 7. cap. 2. &
 plura de salua, lib. 28. cap. 4.

928. Nec dat suspiria, &c.] Non
 ut ante, dant, & haud, ne dari ne-
 getur curius: quàm sensus sit, ce-
 leritatem vulneris suspiria non
 permittere. *Grotius. Nec dat sus-*
piria, &c.] Neque periculum vul-
 neris properandam desiderantis
 in edam perinittit incantato-
 rem respirare aut carmen inter-
 mittere.

929. Fata tacere.] Mors accele-
 rans.

932. Elicitum.] Carnine.

933. Tunc superincumbens.] Ad
 versum 893. supra.

934. Dentibus.] Leui morfu.

935. Mortem.] Venenū lethale.

936 Et cuius morsus, &c.] Quin
 & gustu veneni dignoscere valët,

*Hoc igitur lenior tandem Romana iuventus
Auxilio, latè squalentibus errat in aruis.*

940 *Bis positis Phæbe flammis, bis luce recepta
Vidit areninagum surgens fugiensque Catonem.*

*Famque illis magis, atque magis durescere pulvis
Cæpit, & in terram Libye spissata redire.*

Famque procul nemorum rara se tollere frondes:

945 *Surgere congesto non culta mapalia culmo.*

*Quanta dedit miseris melioris gaudia terra,
Cum primum sauos contrà videre leones!*

*Proxima Leptis erat, cujus statione quicta
Exegere hyemem nimbis flammisque carentem.*

950 *Cæsar ut Emathia satiatus clade recessit,*

Cætera curarum projecit pondera, soli

Intentus genero: cuius vestigia frustra

Terris sparsa legens, fama duce tendit in undas,

Threiciæque

à quo serpente quis fuerit ictus. *Superauerit.*] Id est, cuius anguis morsus vicerit ac deiecerit hunc militem. *Horrens.*

938. *Lenior tandem.*] Minori cum periculo.

940. *Bis positis Phæbe flammis.*] Notatio duorum mensium. sed vide quæ ad xl. 394. supra, quasi dicat, Duos menses erravit M. Cato per desertam & arenosam illam & periculorum plenam locam.

942. *Iamque illis magis, atque, &c.*] Euaserant iam ex profundis arenis Libyæ, quum ad terram solidam, hoc est, glebosam & frugum arborumque fecundam venirent. *Horrens.*

943. *Terram, &c.*] Solidam, glebosam & fecundam.

944. *Rara se tollere frondes.*] A signis mitioris ingenij soli; quum à mora & mapalia, xxx. diebus non visa in conspectum haberent. *Horrens.*

945. *Congesto, &c.*] Culmo & stipula testæ calæ & tuguria.

947. *Cum primum, &c.*] Quod

argumentum erat non longe abesse armenta.

948. *Leptis erat.*] Minor. Libyphœnicum Africæ vrbs.

950. *Cæsar ut Emathia.*] Poëta ad Cæsaris res à pugna Pharsalica redit ad historiam seriem. *Horrens.* Cæsar ut Emathia, &c.] Cæsarem duos dies in Pharsalo commoratum, ut sacris intenderet & exercitum recrearet, scribit Appianus. Plutarchus autem & ipse Cæsar contra Victorem scilicet omnibus rebus relictis persequendum sibi Pompeium existimauisse ne bellum renouare posset: paucos itaque dies in Asia moratum, cum audisset Pompeium Cypri visum, coniecisse eum in Aegyptum iter habere, cum legionibus duabus & equitibus 800. Alexandriam peruenisse. Poëta eum per Troadem circumducit, ut fabulandi ansam caper.

953. *Fama duce.*] Acceperat enim in Orientem eum fugam intendisse. *Horrens.* *Tendit in undas.*] Ad mare descendit.

954. *Threiciæ*

- Threiciasque legit fauces, & amore notatum*
 955 *Æquor, & Eroas lacrymoso littore turres,*
Qua pelago nomen Nephelcias abstulit Helle.
Non Asiam brevis aqua disternit usquam
Fluctus ab Europa, quamvis Byzantion arcto
Pontus, & ostriferam dirimat Chalcedona cursu,
 960 *Euxinumque ferens paruo rhat ore Propontis.*
Sigeasque petit fama mirator arenas,
Et Simoëntis aquas, & Grajo nobile busto
Rhæticon, & multum debentes vatibus umbras.
Circuit exusta nomen memorabile Troia,
 965 *Magnaque Phœbci quarit vestigia muri.*
Iam silua steriles, & putres robore trunci
Assaraci pressere domos, & templa decorum

Iam

954. *Threiciasque legit fauces.*] Bosphorum Thracium, Propontidem & angustias Helleponti. *Amore notatum, &c.*] Leandri & Herus, quem cecinit Musæus, de quo Ovidius in epist. inter tranandum mersum: quod ubi cōperisset Hero, se quoque turri præcipitasse.

955. *Eroas, &c.*] Erus puella, in Sesto in Europa. *Lacrymoso.*] Quod cum Hero Leandrum inter tranandum mergi procul prospiceret, se quoque ipsa è turri præcipitasse. *Hor.*

956. *Qua pelago nomen, &c.*] Helle filia Nephelæ & Athamantis, cum Phryxo fratre nouerca insidias fugiens, ariete quo vehabatur delapsa, Helleponto nomē dedit. *Abstulit Helle.*] Euxino ponto nomen suum abstulit Helle puella in eo submersa; ut non Euxinus Pontus diceretur amplius, sed Hellepontos ad Helle.

957. *Non Asiam, &c.*] Hic enim fretum angustissimum, 7. nempe stadiorum, Europam ab Asia diuidit Hellepontos. Byzantio, hoc est, Constantinopoli in Europa, opposita Chalcedone in Asia. Polyb. lib. 4.

960. *Euxinumque ferens, &c.*] Qua Propontis exceptas per Thracium Bosphorum Euxini aquas emittit per Hellepontos in mare Aegæum, l. 3. v. 278.

961. *Sigeasque.*] Litus Trojanum; à Sigeo promontorio, Achillis tumulo nobile. *Petit.*] Petit Cæsar Troadem, cuius promontorium est Sigeum. *Hor.* *Fama mirator arenas.*] Cæsar, veterem huius loci famam admiratus, simul originis suæ sedem visurus.

962. *Simoëntis aquas,*] Fluuium Troados.

963. *Rhæticon.*] Rhæteum promontorium, Ajacis Telamonii sepulchro nobile. Mela libro 1. Strab. 13. *Multum debentes, &c.*] Manes & sepulchra Achillis & Ajacis, Homero aliisque poetis decantata. A quibus res gestæ eorum celebratæ suat, & ne intercederint assertæ.

965. *Phœbci quarit vestigia muri.*] Quo Phœbus & Nептунus mercedem cum Laomedonte pacti Trojam cinxerant.

967. *Assaraci.*] Regia Trojanæ sive Troia.

V. 13.

*Fam lassaradice tenent: ac tota teguntur
Pergama dumetis: etiam periêre ruma.*

970 *Asspicit Hefiones scopulos, siluasque latentes
Anchisa thalamos; quo iudex sederit antro:
Vnde puer raptus cælo: quo vertice Nais
Luserit Oenone: nullum est sine nomine saxum.
Inscius in sicco serpentem puluere riuum*

975 *Transferat qui Xanthus erat: securus in alto
Gramine ponebat gressus; Phryx incola manes
Hefioreos calcare vetat. discussa jacebant
Saxa, nec ullius faciem seruantia sacri;
Herceas, monstrator ait, non respicis aras?*

980 *O sacer, & magnus vatum labor, omnia fato
Eripis, & populis donas mortalibus auum.
Inuidia sacra Casar ne tangere fuma:
Nam, si quid Latius fas est promittere Musis,*

Quantum

988. *Lassaradice tenent.*] Prop-
ter vetustatem ruitura.

970. *Hefiones scopulos.*] Scopu-
lum, cui Hefione filia Laomedon-
tis sorte expolitaceto à Nepruno
immissio alligata fuerat, quam ta-
men Hercules liberauit. *Siluasque
latentes. &c.*] In quibus Anchisen
Venus dignata est concubitu, vel
Anchisæ domum quæ secreta ar-
boribusque obrepta recepit. Virg.
Aeneid. 2.

971. *Quo iudex, &c.*] Paris, ubi
de forma trium Dearum iudicat.

972. *Puer raptus cælo.*] Ganyme-
des filius Trois, ab aquila Iouis
raptus. *Quo vertice Nais, &c.*]
Quo monte, sc. Ida, Nympha Oe-
none se Paridi indulserit.

973. *Nullum est sine nomine sa-
xum.*] Nullus in Troade mons,
scopulus, aut promontorium ca-
ret suo monumento.

974. *Inscius.*] Casar.

975. *Qui Xanthus erat.*] Nobi-
lem olim, nunc vix apparentem
Xanthum Troados riuulum. *Secu-
rus in alto, &c.*] Nulla religione

aut loci veneratione motus, nes-
cius ibi latuisse sepulchrum He-
ctoris, donec ab incola Phryge
admonitus agnosceret.

978. *Sacri.*] Templi aut aræ, vt
respiciat ad seq. *Herceas aras.* alij
leg. *Hefioreas.*

979. *Herceas, &c.*] Iouis Hercei,
Iuxta Q: quod inter aulam & pa-
rietem in domus penetrali cole-
retur, ad hanc aram Priamus ce-
sus. Virg. 2. Aeneid, ruen. sat. 10.
vs. 268. Quid. in ibin. Cui nihil
Hercei profuit ara Iouis.

980. *O sacer, &c.*] Exclamatio
poëtæ in laudem poëseos, quæ
omnibus his monumentis, sepul-
chris, aris, templis diuturnior, vir-
tutem reddit viuacem & dignos
laude viros vetat mori. *Carmina
quam donant, fama perennis erit.*
Propert. *Solaque non norunt hac
monimenta mori.* Martial. lib. 10.
epist. 2.

982. *Inuidia sacra, &c.*] Noli
inuidere huic meo operi, quo ræa
qualiacunque facta legentur, vi-
talitatem.

- Quantum Smyrnai durabunt vatis honores,*
 985 *Venturi me, teque legent: Pharsalia nostra*
Vinct, & à nullo tenebris damnabitur aeo.
Vt ducis implevit visus veneranda verustas,
Erexit subitas congestu cesspitis aras,
Votaque turicremos non irrita fudit in ignes.
 990 *Dij cinerum, Phrygiæ colitis quicunque ruinas,*
Æneæque mei, quos nunc Lavinia sedes
Servat & Alba Lares, & quorum lucet in aris
Ignis adhuc Phrygius, nullique aspectu virorum
Pallas, in abstruso pignus memorabile templo,
 995 *Gentis Iuleæ vestris clarissimæ aris*
Dat pia turæ nepos, & vos à sede priori
Ritè vocat: date felices in cætera cursus:
Restituam populos, grata vice mœnia reddent
Ausonida Phrygibus, Romanaque Pergama surgent.
 1000 *Sic fatus, repetit classes, & tota secundis*
Vela dedit Coris, avidusque urgente procella
Iliacas pensare moras, Asiamque potentem
Praehitur, pelagoque Rhodon spumante relinquit.

Septima

984. *Smyrnai durabunt, &c.*] Homeri, quem suum inter alias ciuitates sibi ciuem vendicat Smyrna. Εἰπεὶ τὰ πόλεις διέριζον, οὐδὲν ῥίζαν Ομήρου, Σμύρνα, Πόδιον, Κολοφών, Σαλαμίν, Χίον, Ἀργεον, Ἀθήνας. A. Gell. libro 3. cap. 11.

985. *Pharsalia nostra, &c.*] Opus hoc nostrum. vide quæ ad inscriptionem in fronte lib. 1.

986. *Damnabitur aeo.*] Abolabitur.

987. *Vt ducis, &c.*] Postquam Cæsar satis perlustrasset hæc Troiæ monimenta.

990. *Dij cinerum.*] Manes & umbra, Dij & Lares.

991. *Mei.*] A quo originem ego

duco. *Quos nunc, &c.*] Lib. 1. v. 196.

993. *Ignis adhuc Phrygius.*] Vestalis. lib. 1. v. 199. *Nullique, &c.*] Palladium, simulachrum Palladis Troianæ in templo Vestæ afferuatum tanquam pignus imperij, quod viris conspici nefas.

995. *Gentis Iuleæ, &c.*] Ego, Iulius Cæsar, ab Iulo Aenææ F. originem ducens.

996. *Priori.*] Pristina, antiqua.

998. *Grata vice.*] Inuicem excitaturi & condituri sunt Romani vrbes in Phrygia; vt Iulienfes cōdiderunt in Italia. *Horrens.*

999. *Romanaque.*] A Romanis condita.

1002. *Iliacas pensare moras.*] Redinere moram quam Ilij fecerat.

1004. Sep

Septima nox Zephyro nunquam laxante rudentes

1005 *Ostendit Pharis Ægyptia littora flammis.*

Sed prius orta dies nocturnam lampada textit,

Quam tutas intraret aquas. ibi plena tumultu

Littora, & incerto turbatas murmure voces

Accipit: ac dubiis veritus se credere regnis

1010 *Abstinet tellure rates. sed, dira satelles*

Regis dona ferens, medium prouectus in aquor,

Colla gerit Magni, Phario velamine testa

Ac prius infanda commendat crimina voce.

Terrarum domitor, Romana maxime gentis:

1015 *Et, quod adhuc nescis, genero secure perempto:*

Rex tibi Pel'aus rarra pelagique labores.

Donat, & Emathis, quod solum defuit armis,

Exhibet: absenti bellum ciuile peractum est.

Thessalicas Magnus quærens reparare ruinas,

1020 *Ense iacet nostro: tanto te pignore Casar*

Emimus: hoc tecum percussum est sanguine fœdus.

Accipe regna Phari nullo quasita cruore:

Accipe

1004. *Septima nox.*] Appianus tribus diebus pelago profectum, eum Alexandriam peruenisse tradit. *Hortensius.*

1005. *Pharis Ægyptia, &c.*] In Pharo ins. & turri quæ claudit portum Alexandriæ extruebantur faces præluendis nauibus nocturna suggerentes ministeria. *Ammon. Marcel. lib. 22. Plin. lib. 36. cap. 12. Solin. cap. 45.*

1006. *Nocturnam, &c.*] Phariam faciem obscurauit.

1007. *Tutas intraret aquas.*] Portum Alexandriæ. *Ibi plena, &c.*] Ibi primum è naui egrediens inquit Cæsar co. de bello ciu. 3) clamorem militum audit, quos rex in oppido præsidij causa reliquerat: & concursum ad se fieri videt, quod fasces anteferebantur, in hoc omnis multitudo maiestatem regiam minui prædicabat, &c.

1010. *Satelles.*] Theodorus Cbius

1011. *hætor, pædagogus regis,* quem postea M. Brutus ubi in Asiaprehendisset, omni prius cruciatu laceratum occidit. *Plut. in Pompeio & Bruto, sed Appian. eum à Cæsare crucifixum refert.*

1012. *Regis dona ferens, &c.*] A rege missum caput Pompeij & annulū (vt refert Plutarch.) cuius insignem rat Leo ensẽ gestans.

1013. *Quod adhuc nescis.*] Alexandriæ primū de Pompeij morte cognouit Cæsar. *Plut.*

1016. *Fellam terra pelagique.*] Ægyptius. Ptolemæi enim oriundi erant à Macedonibus lib. 5. c. 60. & lib. 8. c. 692. & lib. 10. c. 86. *Labores.*] Laborū tuorū mercedē.

1018. *Absenti.*] Tibi.

1019. *Thessalicas Magnus.*] Narratio plausibilis, & rei accommoda, vt grata victori futura. *Horr.*

1022. *Phari.*] Alexandriæ vel Ægypti.

1023. *Nilia*

- Accipe Niliaci jus gurgitis : accipe quicquid
Pro Magni ceruice dares; dignumque clientem*
 1025 *Castris crede tuis, cui tantum fata licere
In generum voluere tuum. nec vile putaris
Hoc meritum, facili nobis quod cade peractum est.
Hospes auitus erat : depulso sceptrum parenti
Reddiderat. quid plura feram? tu nomina tanto*
 1030 *Inuenies operi, vel famam consule mundi.
Si scelus est, plus te nobis debere fateris,
Quod scelus hoc non ipse facis. sic fatus, opertum
Detexit, tenuitque caput. iam languida morte
Effigies habitum noti mutauerat oris.*
 1035 *Non primo Caesar damnauit munera visu,
Aueritque oculos : vultus dum crederet, haesit :
Utque fidem vidit sceleris, tutumque putauit
Iam bonus esse socer ; lacrymas non sponte cadentes
Effudit, gemitusque expressit pectore lato,*

Nec

1023. Niliaci.] Aegypti, quam Nilus inundat.

1024. Dignumque clientem.] Ptolemaum.

1026. Nec vile putari.] Commendat officium ab utili, quum alioquin propter merita ejus in patrem suum, illi parcere debuisset. Sed tamen ut Caesaris rebus rudere videretur; contempto iure hospitalitatis, amicum paternum non veritus fuit interficere. *Hort.*

1028. Hospes auitus erat.] Iure hospitalitatis usus fuerat Pompejus cum Ptolem. Lathyro uo hujus Ptolem. Dionysij. *Depulso, &c.*] Auctoritate sua Ptolemaum Anleten in regnum restituit. supra v. l. 132.

1029. Tu nomina tanto, &c.] Si non inuenias quo nomine hoc factum appelles, require famam quo nomine mundus insigniat; officij certe, imo beneficij.

1030. Vel famam consule mun-

di.] Quo nomine hoc regis nostri factum appellandum sit. *Hortens.*

1035. Non primo damnauit.] Non auersatus fuit, non rejecit, quo minus acciperet. *Hortens.*

1036. Dum crederet haesit.] Donec exakte cognosceret esse Pompeij caput, sustinuit videre.

1038. Bonus esse socer.] Præ se ferre pietatem & naturam boni soceri. *Lacrymas, &c.*] Sed contra quam noster hæc in Caesaris inuidiam narret, vide quæ Plutarchus in Cæs. Appian. 2. & Val. Max. lib. 5. cap. 1. referunt Cæsarem auersatum primum caput allatum; mox, ut aspexit, oblitum hostis, soceri vultum induisse, tum propriæ tum filiz lacrymas reddidisse, caput plurimis & preciosis odoribus cremandum curasse, &c. *Non sponte cadentes.*] De hoc fletu Caesaris, vide Dionis verba cum his Lucani valde conuenientia. *Grosius.*

1040. Non

- 1040 *Non aliter manifesta putans abscondere mentis
Gaudia, quàm lacrymis. meritumque immane tyranni
Destruit, & generi mauult lugere reuulsum,
Quàm debere caput, qui duro membra Senatus
Calcarat vultu, qui sicco lumine campos*
- 1045 *Viderat Emathios, vni tibi Magne negare
Non audet gemitus. ô sors durissima, fatis!
Huccine tu Caesar scelerato Marte petisti,
Qui tibi flendus erat? non misisti fœdera tangunt
Te generis? nec nata iubet mœrere, neposque?*
- 1050 *Credis apud populos Pompeij nomen amantes
Hoc castris prodesse tuis? fortasse tyranni
Tangeris inuidia, captique in viscera Magni
Hoc alij liciuisse doles, quererisque perisse
Vindictam belli, raptumque è jure superbi*
- 1055 *Victoris generum. quisquis te flere coëgit
Impetus, à vera longè pietate recessit.
Scilicet hoc animo terras, atque æquora lustras,
Necubi suppressus pereat gener. ô bene raptâ*

Arbitrio

1040. *Non aliter manifesta.]* Immodicus est Poëta in Cæsaris fallis lacrymis perstringendis; Cæsariibus propter libertatem sublatam passim infestus. *Horrensus.*

1041. *Meritumque, &c.]* Et lacrymis suis minuit, imo euertit gratiam meriti Ptolemæi. *Immane.]* Horrendum & detestabile Ptolemæi meritum de occiso Pompejo, vel hoc nomine euertit, quod lugeat cæsum. quare officium sibi non gratum esse ostendit. *Horrensus.*

1042. *Et generi, &c.]* Et mauult lacrymis impendere capiti Pompeij quem oderat, quam obnoxius esse aut gratias debere regi pro hoc beneficio.

1043. *Quam debere.]* Quam obnoxius esse regi. *Horrensus. Senatus, &c.]* Senatorum in campis Thestiorum.

1044. *Sicco lumine.]* Siccis oculis, id est, non lacrymantibus.

1046. *O sors durissima.]* Exclamatio pathetica in Cæsarem & in miserabilem & fatalem sortem Pompeij. *Horrensus.*

1048. *Qui tibi flendus erat?] Cuius cædes posset tibi elicere lacrymas. Misisti fœd.]* Affinitas.

1049. *Nata iubet, &c.]* Iulia, & immaturas infans cujus abortum fecerat. lib. 1. & 113.

1051. *Fortasse tyranni, &c.]* Fortasse inuides Ptolemæo facinus istud; & cuius maluisses te auctorem.

1054. *Ei iure superbi.]* Ex potestate tua.

1057. *Scilicet.]* Ironice.

1058. *O bene rapta, &c.]* O quam bene tibi crepta est Pompeij vitæ necisque potestas: ne tui ipsi, tum Senatui dedecori foret vita à te donari.

1059. *Quam*

- Arbitrio mors ista tuo ! quam magna remisit*
 1060 *Crimina Romano tristis Fortuna pudori,*
Quod te non passa est misereri, perfide, Magni
Viventis ! nec non his fallere vocibus audes,
Acquirisque fidem simulati fronte doloris.
Aufer ab aspectu nostro funesta satellites
 1065 *Regis dona tui: pejus de Cesare vestrum,*
Quam de Pompejo meruit scelus, unica belli
Premia civilis, victis donare salutem
Perdidimus. quod si Phario germana tyranno
Non inuisa foret, potuissem reddere regi,
 1070 *Quod meruit, fratrique tuum pro munere tali*
Misisssem Cleopatra caput. secreta quid arma
Mouit, & inseruit nostro sua tela labori?
Ergo in Thessalicis Pellao fecimus aruis
Jus gladio? vestris quasita licentia regnis?
 1075 *Non tuleram Magnum mecum Romana regentem:*
Te Ptolemæ feram? frustra civilibus armis
Miscuimus gentes. si qua est hoc orbe potestas
Altera, quam Caesar: si tellus vlla duorum est.
Vertissem

1059. *Quam magna remisit crimina.*] Quam inagnam dedecoris culpam remouit Fortuna à Senatu atque Pompejo; quibus fuisse summum dedecus, si Pompeium Cæsar vita donasset. Sulpit.

1062. *Nec non his, &c.*] Et persuades iis te serio dolere, cum id vultu tantum simules: Ad fidem veri doloris ficta hac oratione vsus.

1064. *Aufer ab aspectu.*] Verba Cæsar's sunt, ad militem regium, caput Pompeij offerentem. Herennius. *Aufer ab, &c.*] Supra XI. 1035.

1066. *Unica belli, &c.*] Clementiæ meæ gloriam. Quam ianumbris Cæsar præliis. qua ex clementia maiorem laudem & gloriam fuit consecutus, quam ex tot an-

teactis victoriis.

1068. *Quod si Phario, &c.*] Quod nisi regi vestro intercederent cum sorore Cleopatra inimicitia, in promptu mihi esset quo illi patrem referrem gratiam: sororis scilicet caput pro hac ceruice Pompeij.

1072. *Nostro sua tela labori?*] Civili bello.

1073. *Ergo in Thessalicis, &c.*] Quasi verò victoria mea Thessalica, regi Aegyptio potestatem dederim interficiendi Pompeium.

1076. *Frustra civilibus armis, &c.*] Frustra civili bello inter me & Pompejum, totis concussi viribus orbis, dimicatum est de summo imperio, si etiam dum æmulum habeam; & dominatus huius cælum duos admittat soles.

Veriſſem Latias à veſtro littore proras :

1080 *Fama cura vetat, ne non damnaſſe cruentam,
Sed videar timuiſſe Pharon. nec fallere vos me
Credite victorem: nobis quoque tale paratum
Littoris hoſpitiū: ne ſic mea colla gerantur,
Theſſalia fortuna facit. maiore proſectō,*

1085 *Quām metui poterat, diſcrimine geſſimus arma:
Exilium, generique minas, Romamque timebam:
Pana fuga Ptolemaus erat. ſed parcimus annis,
Donamūſque neſas. ſciat hac pro cade tyrannus
Nil venia plus poſſe dari. vos condite buſto*

1090 *Tanti colla ducis: ſed non, ut crimina tantum
Veſtra tegat tellus. iuſto date tura ſepulchro,
Et placate caput, cineresque in littore fuſos
Colligite, atque unam ſparſis date manibus urnam.
Sentiāt aduentum ſoceri, vocēſque querentis*

1095 *Audiat umbra pias. dum nobis omnia præfert,
Dum vitam Phario manuſt debere clienti,*

Lata

1079. *Veriſſem Latias, &c.*] Fu-
gerem certe litus hoc, ſcelus ve-
ſtrum deteſtatus, niſi famæ meæ
conſulerem, arguererque timuiſſe
vos potius quam damnaſſe.

1080. *Fama cura vetat.*] Ut con-
ſulerem famæ meæ huc appuli, ne
videar approbaſſe veſtrum ſcelus,
& auſum temerarium. *Horren-
ſſum.*

1084. *Theſſalia.*] Victoria mea in
Pharſalia.

1086. *Exilium, &c.*] Ego dun-
taxat timebam exilium, minas Pom-
peij, & Rom. inimicitias ſi modo è
prælio victus fuiſſem: ſed ecce
maior his omnibus metus, maior
pœna à Ptolemæo.

1087. *Annus, &c.*] Pueritiæ re-
gis, qui vix dum fui iuris eſt, huic
ſcelus imputamus. vel quod alieno
conſilio ſit admiſſum.

1089. *Nil venia plus.*] Nullum

maius præmium accipere poſſe,
quam veniam. *Sulpit. Vos condite
buſto, &c.*] Caput Pompeij ad ſe
delatum (inquit Appianus) mini-
me intueri voluit, verum ſepeliri
ſtatim iuſſit. Templum quoque
exiguū ante urbem condidit,
quod indignationis Sacellum ap-
pellauit. lib. de ciu. bell. 2.

1091. *Tura ſepulcro, &c.*] Pluri-
mis & precioſis odoribus cre-
mandum curauit, &c. *Plut. in Cæſ.
& Val. Max. lib. 5. cap. 1.*

1092. *Cinereſque, &c.*] Diuiſi
corporis collectos cineres vna
urna & tumulo condite.

1095. *Dum nobis, &c.*] Dum om-
nia, quam me tutiora credit.

1096. *Phario, &c.*] Regi Aegyp-
tio, cui ipſi tutor à Senatu Pom-
peius datus fuerat, & cuius patrē
quoque interceſſerant iura hoſpi-
talitatis cum Pompeio.

1097. *Lata*

*Lata dies rapta est populis: concordia mundo
Nostra perit: caruere Deis mea vota secundis,
Ut te complexas positis felicibus armis*

1100 *Affectus abs te veteres, vitamque rogarem,
Magne, tuam: dignaque satis mercede laborum
Contentus par esse tibi. tunc pace fideli
Fecissem, ut victus posses ignoscere diuis,
Fecisses ut Roma mihi. nec talia fatus*

1105 *Inuenit fletus comitem, nec turba querenti
Credidit: abscondunt gemitus, & pectora lata
Fronte tegunt, hilarésque nefas spectare cruentum
(O bona libertas) cum Caesar lugeat, audent.*

M. AN

1097. *Lata dies rapta est popu-
lis.*] Salutis data, reditionis in
gratiam, & concordia in æter-
num.

1098. *Deis secundis.*] Faventibus
Diis, qui optarim concordiam in-
ter nos aliquando coitutam.

1099. *Felicibus armis.*] Victrici-
bus.

1100. *Affectus abs te veteres.*]
Amorem pristinum, & ut velles
vitæ à me donatæ munere frui.

1102. *Par esse tibi.*] Vide XI. 125.
lib. I.

1103. *Ut victus, &c.*] Ut non ef-
fet, cur cladem tuam Deorum

inclementiæ imputares.

1104. *Ut Roma mihi.*] Ut, prop-
ter te O Pompei servatum, Ro-
ma mihi ignosceret quod arma
induissem. *Nec talia fatus inue-
nit fletus.*] Neque tamen propte-
rea inuenit, qui fletum illius suis
lacrymis prosequerentur. neque
enim creditus illius dolor verus
fuisse, dissimulabant itaque do-
lorem lata fronte.

1107. *Nefas spectare.*] Caput
Pompeij.

1108. *O bona libertas.*] Ironice,
quasi non audeant mentem &
affectus vultu restari,

M. ANNÆI LVCANI
CIVILIS BELLII,
 SIVE
PHARSALIÆ,
 LIBER DECIMVS.
 ARGVMENTVM.

Intrepidè decimo victor, per templa vagatus
 Admittit Regem : Cleopatraque supplicat ipsa.
 Pax fit, & immenso celebrant conuiuia sumptu ;
 Ostentantur opes. consultus Achoreus ortus
 Nile tuos aperit cursusque. Phorinus Achillam
 Ductorem in Latium mittit ; qui pugnat ab alta
 Obsessus cum Rege domo ; noctuque per æquor
 Classe Pharon vectus, metuens se immittit in vadas.

V *T primum terras Pompeij colla sequutus
 Attigit, & diras calcauit Caesar arenas :
 Pugnauit fortuna ducis, fatumque nocentis
 Ægypti, regnum Lagi Romana sub arma
 Iret ; an eriperet mundo Memphiticus ensis*

Victoris,

1. **V** *T primum terras, &c.]*
 Cæsar confusus fama re-
 rum gestarum, infirmis
 auxilijs proficisci non
 dubitauerat ; atque omnem sibi
 locum tutum fore existimabat.
Horrens. Pompeij colla sequutus.]
 Theodotum, qui Pompeij caput à
 rege missum Cæsari obtulerat.
 lib. 9. v. 1010.

2. *Diras calcauit, &c.]* Propter

Pompeium ibi trucidatum. *Arenas.]* Litus.

3. *Ducis.]* Cæsaris.

4. *Regnum Lagi, &c.]* Vtrum
 Ægyptum Cæsar sub Romano
 imperio redigeret : an Ægyptij
 Cæsarem æque ac Pompeium è
 medio tollerent.

5. *Memphiticus ensis.]* Gladius
 Ægyptiorum, quo Pompeium in-
 teremerant. *Horrens.]*

6. *Tua*

- Victoris, victique caput. tua profuit umbra
Magne, tui iocum rapuere à sanguine manes,
Ne populus post te Nilum Romanus haberet.
Inde Paratoniam fertur securus in urbem*
- 10 *Pignore tam sani sceleris, sua signa secutus.
Sed fremitu vulgi fasces, & iura querentis
Inferri Romana suis, discordia sensit
Pectora, & ancipites animos, Magnūque perisse
Non sibi. tum vultu semper celante timorem,*
- 15 *Intrepidus Superū sedes, & templa vetusti
Numinis, antiquas Macerū testantia vires,
Circuit: & nulla captus dulcedine rerum,
Non auro, cultūque deū, non manibus urbis,
Effossum tumulis cupide descendit in antrum.*
- 20 *Illic Pellai proles vesana Philippi*

Felix

6. *Tua profuit.*] Cæsari, inquit Badius, ut hinc monitus sibi caueret ne in eisdem insidias incidere. Grotius autem sic: Pompeij honori hoc Dii dederunt, ne populi Romani esset Aegyptus post ipsius mortem, quod futurum fuerat, nisi Cæsar populo Rom. imperium omne cum libertate ademisset. *Umbra.*] Mors.

7. *Rapuere, &c.*] Eripuere cædi.

8. *Nilum.*] Aegyptum.

9. *Paratoniam fertur.*] Alexandriam. à Paratonio portu & opp. Aegypti, non longe ab Alexandria. Ptol. Canobo. *Securus in urbem, &c.*] Ociosus, inquiunt interpretes. Cæsar enim, ut refert Appianus, dum rex moram circa Cassium montem ageret, vacauit gratulationibus, urbis atque templorum lustrationi, disputationibus Philosophorum. Ego autem horum pace sic intelligo. Cæsar admonitus, ut sibi caueret, exemplo Pompeij ab iis trucidati (quod pignus, sceleris vocat Poëta) ingressus est urbem securus, id est, monitus septusque suis cohorti-

bus. itaque signa simpliciter, vel, ut illi fasces accipio.

10. *Secutus.*] Scribe auctore Ms. *P. securum*, & refer ad urbem, Alexandriam nimirum, quæ Cæsarianam se, Pompeij cæde probasse videri volebat. *Grotius.*

11. *Sed fremitu vulgi fasces.*] Cæs. com. de ciu. bell. 7. refert: Concursum ad Cæs. fieri, quod fasces anteferrentur. in hoc omnis multitudo maiestatem regiam minui prædicabat.

13. *Magnumque perisse.*] Pompejum non ab Aegyptiis cæsum in suam gratiam.

14. *Tum vultu semper, &c.*] Sagittabat enim salutis suæ, cui intentus erat, Alexandrinorum deliciis minime vacans, utcumque fiduciam præ se ferebat.

19. *Antrum.*] Alexandri & ab illo regum Aegyptiorum conditorium: *σῶμα* dictum refert Strabo quod corpus Alexandri è Babylonem huc tulerit condideritque Lagi filius. Curtius, lib. 10.

20. *Illic Pellai, &c.*] Exspatia-

*Felix prado jacet : terrarum vindice fato
Raptus : sacratis totum spargenda per orbem
Membra viri posuere adytis : Fortuna pepercit
Manibus, & regni durauit ad ultima fatum.*

- 25 *Nam sibi libertas vnquam si redderet orbem,
Ludibrio seruatus erat , non utile mundo
Editus exemplum , terras tot passe sub vno
Esse viro. Macetum fines, latebrasque suorum
Deseruit, victasque patri despexit Athenas :*
30 *Perque Asia populos satis urgentibus altus
Humana cum strage ruit, gladiumque per omnes
Exegit gentes : ignotos miscuit annes,
Persarum Euphraten, Indorum sanguine Gangen :
Terrarum fatale malum, fulmenque, quod omnes*

Percuteret

tur ab historiz serie, in gesta Alexandri tragica, vt hac copia exornet dilatetque narrationem. *Horr. Pellei proles.*] Alexander F. Philippi regis Macedoniz, in cuius vrbe Pella natus est Alexander. *Vesana Philippi.*] Cui non vnus suffecit orbis, non mortalis parens. Animal. (vt appellat eum Seneca l. 2. de Benef. cap. 10.) tumidissimum. Addo temulentissimum, crudelissimum.

21. *Felix prado jacet.*] Felicitatem Alexandri æque feliciter exprimit Apulejus l. 1. Florid. Fortuna, inquit, sua maior fuit ; successusque ejus amplissimos & prouocauit vt strenuus, & æquiparauit vt meritis, & superauit vt melior : solusque sine æmulo clarus, adeo vt nemo ejus audeat vel sperare virtutem, vel optare Fortunam. *Terrarum vindice fato Raptus.*] Raptus morte quæ sola potuit vindicare terras ab illo subactas.

22. *Orbem, &c.*] Orientalem maxime, cui grauis & exitialis fuisset.

24. *Manibus, &c.*] Cineribus qui hic condebantur, neque prout meritis ipse fuerat, dispergebantur.

Ad ultima fatum.] Ad euerfionem regni Aegyptij, & vltimos Aegypti reges.

25. *Nam sibi libertas, &c.*] Orbem enim, si quando erit se in libertatem vindicaturus, nihil aliud erit Alexandri gloria & memoria quam ludibrium & pessimum ambitionis superbiz, & regnandi cupiditatis exemplum. *Si redderet orbem.*] Si orbis vnquam suæ libertati restitueretur, ad visum & ludibrium cineres seruati fuissent.

26. *Non utile mundo.*] Pessimo exemplo vnus homo tot regna subegit, & sub jus imperiumque suum coëgit. *Horrensium.*

28. *Macetum fines.*] Gentilius plur. vt Macedum, syncopate.

29. *Victasque patri, &c.*] Magnam Græciæ partem Philippi dotis & auro subactam sibi que reliquam tanquam imperium non satis amplum contempsit. vide Plut. Q. Curt. Polyb. Iustin. Arrian.

31. *Ruit, &c.*] Turbavit, scædauit sanguine.

33. *Persarum Euphraten.*] Sanguine scilicet.

- 35 *Percuteret pariter populos, & sidus iniquum*
Gentibus. Oceano classes inferre parabat
Exteriore mari. non illi flamma, nec unda,
Nec sterilis Libya, nec Syrticus obstitit Ammon.
Iffet in occasus, mundi deuexa secutus,
- 40 *Ambissetque polos, Nilumque à fonte bibisset:*
Occurrit suprema dies, naturaque solum
Hunc potuit finem vesano ponere regi:
Qui secum inuidia, qua totum ceperat orbem,
Abstulit imperium; nulloque herede relicto,
- 45 *Totius fatis lacerandas prauit vrbes.*
Sed cecidit Babylone sua, Parthoque verendus.
Pro pudor! Eoi propius timere sarissas,
Quam nunc pila timent populi. licet usque sub Arcto
Regnemus, Zephyrique domos, terrasque premamus
- 50 *Flagrans post terga Noti: cedemus in ortus*
Arsacidum domino. non felix Parthia Crassus

Exigue

35. *Sidus iniquum, &c.*] Velut pestilentis influentia sidus terris.

36. *Oceano classes inferre parabat.*] Oceani Indici visendi studio, flumini ignoto caput suum totque fortissimorum virorum salutem permisit. *Curt.*

37. *Exteriore mari.*] Quod ambit terras ad Orientem & Meridiem. *Flamma.*] Aestus Solis.

38. *Sterilis Libya, &c.*] Iter per deserta Libya ad Iouis Ammonis templum supra Syrtim maiorem. *Diod. 17. Arrian. Curt. & Plut.*

40. *Ambissetque polos.*] Orbe circumcuiro, & sub ius suum redacto. *Nilumque à fonte bibisset.*] Strabo refert Alexandrum cum Sesoistre rege Aegypti statuisse lustrare Aethiopiam vt fontes Nili quæreretur. vide infra *vs. 272.*

41. *Occurrit suprema dies.*] Sed fatum & lex naturae incidit vitæ simul & voti filum.

42. *Vesano ponere regi.*] Vt sup. *vs. 20.*

43. *Qui secum inuidia, &c.*] Qui eadem inuidia qua vinus non tulit imperij æmulum; ita moriens nec vni reliquit Imperium, quasi fataliter inuidens alteri tantam magnitudinem.

45. *Lacerandas prauit vrbes.*] Inter duces suos diuidendas. Diuisionem vide apud Curtium lib. 10.

46. *Sua.*] In suam potestatem redacta Babylone Parthorum metropoli & regia. *Parthoque verendus.*] Parthis formidandus.

47. *Eoi propius, &c.*] Macedonum hastas plus timuerunt Parthi quam pila nostra.

48. *Licet usque sub Arcto, &c.*] Nos Romani subiecimus nobis orbem ab Arctoa parte, Occidentali, Meridionali: soli obstant nobis Parthi, quo minus in Orientem proferamus Imperium.

51. *Non felix Parthia Crassus, &c.*] Et tamen Parthia Crassus & exerciti

- Exigua secura fuit prouinciæ Pella.
Iam Pelusiaco veniens à gurgite Nili
Rex puer, imbellis populi sedauerat iras,*
55 *Obside quo pacis Pellæa tutus in aula
Cæsar erat : cùm se parua Cleopatra biremi,
Corrupto custode Phari laxare catenas,
Intulit Emathius ignaro Cæsare tectis ;
Dedecus Ægypti, Latio feralis Erinny,*
60 *Romano non casta malo. quantum impulit Argos,
Iliacasque domos facie Spartana nocenti,
Hesperios auxit tantum Cleopatra furores.
Terruit illa suo, sisas, Capitolia sistro,
Et Romana petit imbelli signa Canopo,*

Cæsare

exercitibus nostris exitiosa; à Macedonibus, quorum oppidum exiguum est Pella, deuicta est, & metropolis eius quasi in prouinciam redacta facta victori Alexandro regia secura.

52. *Secura fuit.*] Parthia quæ de Crassus triumphat, Macedonibus paruit, quorū oppidū Pella. *Gros.*

53. *Pelusiaco, &c.*] A Casio monte prope Pelusium lib. 8. *xl. 470. & ad xl. 463.*

54. *Rex puer.*] Ptolemæus. *Irās.*] Tumultum Alexandrinorum. supra ad versum 11. & indignationem Photini.

55. *Obside quo tutus.*] Rege presente satis tutus Cæsar ab iniuria inimicorum esse videbatur. *Horr.*

57. *Laxare catenas.*] Vt laxaret sibi carcerem, quo custodiebatur, inquit Bersimanus. Ego de catenis portum Alexandrinum obstruentibus dici optior. Scribit enim Plutarchus, Cæsarem ad se ex agro acciuisse Cleopatram regno eiectam. Quæ cum Apollodoro Siculo lembum ingressa, nocte ingruente ad regiam peruenit, cumque latere aliter non posset, stragulo se illigatam ab Apollodoro ad Cæs. per fores apportari passa est, &c.

58. *Emathius ignaro Cæsare tectis.*] Alexandrinis, ab Alex. Macedone conditis; vel Cæsaris victoris in Emathia.

59. *Dedecus Ægypti.*] Inuectiua Apostrophe ad Cleopatram. *Latio feralis Erinny.*] Ita Virg. de Helena: *Troia ac patria communis Erinny*, cui noster hanc confert.

60. *Romano, &c.*] Nunc in Cæsare, postea in Antonio.

61. *Spartana nocenti.*] Helena.

62. *Furores.*] Infanz libid. & belli illius, quod Antonius Augusto inferebat, furores.

63. *Terruit illa suo, &c.*] *Dum Capitolio Regina dementes ruinas Funus & imperio parabat.* Horatius od. 37. lib. 1. *Sistro, &c.*] Regina in mediis patrio vocat agmina sistro. Virg. Aeneid. 8. Est autem sistrum, crepitaculum ex ære aut argento tinnulum, per cuius laminam incuruam ungula traiecitæ erant: quod crispanti brachio agitatū redderet argutum sonum.

64. *Imbelli signa.*] *Contaminato cum grege turpium Morbo virorum.* Horatius. *Canopo.*] Aegyptiis & vilissima Canopi plebe. 8. *xl. 543.* Iuuenal. Sat. 1. *xl. 26. & Sat. 6. xl. 85.*

65. *Cæsare*

- 65 *Casare captivo Pharios ductura triumphos :
Leucadioque fuit dubius sub gurgite casus,
An mundum ne nostra quidem matrona teneret.
Hoc animi nox illa dedit, qua prima cubili
Miscuit incestam ducibus Ptolemaida nostris.*
- 70 *Quis tibi vesani veniam non donet amoris,
Antoni ? durum cum Caesaris hauserit ignis
Pectus, & in media rabie, medioque furore,
Et Pompeianis habitata manibus aula,
Sanguine Theffalica cladis perfusus adulter*
- 75 *Admisit Venerem curis, & miscuit armis
Illicitosque toros, & non ex conjugē partus ?
Pro pudor ! oblitus Magni, tibi Iulia fratres
Obscena de matre dedit : partesque fugatas
Passus in extremis Libyes coalescere regnis,*
- 80 *Tempora Nilivaco turpis dependit amoris,
Dum donare Pharon, dum non sibi vincere mauult.
Quem forma confisa sua Cleopatra sine ullis
Tristis adit lacrymis, simulatum comta dolorem,
Quem decuit, veluti laceros dispersa capillos,*

Et

65. *Casare.*] Augustus.66. *Leucadioque fuit, &c.*] Sinu maris Ambracij sub Leucate promontorio Epiri, libro 1. versu 43.69. *Miscuit ducibus.*] Miscuit Cleopatram ducibus Rom. Caesar, & Antonio postea. *Horcensius.* *Ptolemaida nostris.*] Cleopatram, Ptolemæi filiam.70. *Quis tibi vesani.* &c.] Exclamatio poetæ per auersionem in turpem libidinem Caesaris; qui in medio belli ardore, luxui ac voluptati indulgit, præcipuè quum inter medios hostes suos versaretur, qui generum suum Pompejum occiderant. Ab exemplo majori : Si Caesar hoc sibi permisit in armis, cur non Antonius in otio? *Horcens.*71. *Ignis.*] Alij, *ignes.*72. *Media rabie, &c.*] Belli mentes autem 9. ibi moratum refert Appianus.73. *Et Pompejanis, &c.*] Etiamdum sibi in aula illa observari viâ Pompeij modo ab iis cæsi ymbra.76. *Non ex conjugē partus?*] Filium Cæsariionem susceptum ex Cleopatra muliere barbara.77. *Magni, &c.*] Cui filia Iulia nupta fuerat.78. *Partesque fugatas.*] Pompejanas, sub Scipione, Catone, &c.79. *Coalescere regnum.*] Vires colligere.81. *Donare Pharon, &c.*] Cleopatram, quam fratre interfecto postea præfecit Aegypti regno.84. *Quem decuit, &c.*] Ita emendat Grotius, cum prius legeretur *Quam decuit.* ut sit admirantis.

- 85 *Et sic orsa loqui : Si qua est ô maxime Casar
Nobilitas, Pharij proles clarissima Lagi,
Exul in aeternum sceptris depulsa paternis,
Si tua restituat veteri me dextera fato,
Complector regina pedes. tu gentibus equum*
- 90 *Sidus ades nostris. non vrbes prima tenebo
Femina Niliacas : nullo discrimine sexus
Reginam scit ferre Pharos. lege summa perempti
Verba patris, qui iura mihi communia regni,
Et thalami cum fratre dedit. puer ipse sororem,*
- 95 *Sit modò liber, amet : sed habet sub iure Pothinò
Affectus, ensesque suos. nil ipsa paterni
Iuris habere peto : culpa, tantòque pudore
Solue domum : remoue funesta satellitis arma,
Et regem regnare iube. quantosne tumores*
- 100 *Mente gerit famulus, Magni ceruice reuulsa !
Iam tibi (sed procul hoc auertant fata) minatur.
Sat fuit indignum, Casar, mundoque tibi que,*

Pompeium

85. Si qua est ô maxime Casar.] Oratio Cleopatrae petitoria est. petit summam in regni sui partem restituatur, unde à fratre & ejus tutoribus per summam iniuriam sit ejecta. Mouet affectus simul à praesenti exilij sui statu. Horrens.

86. Pharij proles clarissima Lagi.] Ego regina, filia Ptolemæi, proles Lagi. l. 8. v. 692.

89. Complector regina pedes.] Cleopatra regis soror affusa Casari genibus, partem regni reposcebat, inquit Florus lib. 4. c. 2. Equum, &c.] Salutare, me in

jus meum, redditurum supra v. 35. vocauerat Alexandrum sidus iniquum genitibus.

90. Non vrbes, &c.] Occupatio. Neque, inquit hoc nouo fiet exemplo, ut regnet mulier, patre enim meo ejecto, sororem meam natu maiorem in regno constituerunt.

92. Summa perempti, &c.] Testamentum patris, quo ex æquo cum fratre hæres relicta sum, nec non conjux illius.

95. Sub iure Pothini, &c.] Potestatem suam Pothini eunuchi autoritati subiectam.

97. Culpa, &c.] Hoc dedecore & turpitudine, ut pro arbitrio feruorum regnetur.

98. Satellitum arma.] Achille præfectori regij à Pothino sollicitati contra Cæs. infra v. 398.

99. Quantosque tumores.] Quantum fatum gerit in pectore ob Pompeium interfectum. Trahit aduersarium in inuidiam Cæsaris. Horrensus. Quantosne tumores.] Quantosnam? duplici interrogatione. ut libro 7. v. 301.

101. Iam tibi.] Exaggerat inuidiam ominacione mali maioris, quod tamen deprecatur. Horrens.

Pompeium facinus meritumque fuisse Pothini.

Nequicquam duras tentasset Caesaris aures:

105 *Vultus adest precibus, faciesque incesta perorat.*

Exigit infandam corrupto iudice noctem.

Pax ubi parca duci, donisque ingentibus empta est:

Excepere epula tantarum gaudia rerum:

Explicuitque suos magno Cleopatra tumultu

110 *Nondum translatos Romana in secula luxus.*

Ipse locus templi, quod vix corruptior atas

Extruat, instar erat: laqueatque tecta ferebant

Diuitias, crassumque trabes absconderat aurum.

Nec summis crustata domus, sectisque nitebat

115 *Marmoribus: stabatque sibi non segnis Achates,*

Purpureusque lapis, totaque effusus in aula

Calcabatur

103. *Pompeium, &c.*] Sceleſtam Pompeij cædem, qua te ſibi demereri voluit. *Pothini.*] Ita ubique ſcribendum hoc nomen, non ut ante fuit *Pothini*. Nam Græcum eſt Ποθηνός, non Φοθηνός, quod & lex verſuum repudiat. *Grotius.*

104. *Nequicquam.*] Fruſtrâ, inquit, ſua blandiloquentia tentaret Cæſarem, ſed formæ eum mouit. *Horrenſ.* *Nequicquam, &c.*] Satis enim formæ venuſtas commendabat eam.

105. *Inceſta.*] Propter illicitum coniugium fratris & ſororis. *Horrenſ.* *Perorat.*] Perſuaſit. Forſan pro exorat dixit; hoc eſt, orando induxit. *Idem.* *Perorat.*] Aderat puellæ formæ, inquit *Florus*, & quæ duplicaretur ex illo, quod talis paſſa videbatur iniuriani.

106. *Iudice noctem.*] Cæſare, inter ipſam & fratrem iudice.

107. *Pax ubi parca.*] Compoſitis inter ſe rebus & reconciliata fratris Cleopatra, extruitur conuiuium. *Duci.*] *Ptolemæo.* *Donisque ingentibus empta eſt.*] Debuerat pater eius qui tum rex erat Cæſari ſeptingenties HS. inde qua-

dringenties petebat ad alendum exercitum. *Plut. in Cæſ.*

109. *Tumulu.*] Streptu & murmure miniſtrorum. *Sulpic.*

111. *Ipſe locus templi, &c.*] *Domus regia* referebat maiestatem templi, melius extructi atque exornati quam ferant exornentque ſeriora ſecula, atque adeo, corruptiora.

113. *Crassumque, &c.*] *Laminæ aureæ.*

114. *Crustata domus.*] *Crustare,* cruſtam ducere ſiue applicare. *Parietes cruſtati,* cruſta marmoris tecti. *Horrenſius.*

115. *Scabaturque sibi, &c.*] *Copulatiua pro aduerſatiua.* vide lib. 1. c. 252. Sed ſtabat ſibi, id eſt, per ſe ſolidus non incruſtatus & alteri inſertus, *Achates lapidis,* de quo *Plin. lib. 37. cap. 10. Solin. cap. 12.*

116. *Purpureusque lapis.*] *Porphyrites.* *Plin. lib. 36. cap. 7. vel Sardus.* *Totaque effusus, &c.*] *Pauimenta ſternuntur Onychite marmore.* *Calcarusque tuo ſub pede lucet Onyx.* *Martial. lib. 12. epigr. 50.*

- Calcabatur Onyx: Hebenus Mareotica vastos
Non operit postes, sed stat pro robore vili
Auxilium, non forma domus. ebur atria vestit,*
120 *Et suffixa manu foribus testudinis Indæ
Terga sedent, crebro maculas distinctas Smaragdo.
Fulget gemma toris, & Iaspide fulua supellex:
Strata micant: Tyrio quorum pars maxima succo
Coctæ diu, virrus non uno duxit abeno;*
125 *Pars auro plumata nitet; pars ignea cocco,
Ut mos est Phariis miscendi licia telis.
Tam famula numerus turba, populisque minister,
(Discolor hos sanguis, alios distinxerat atas:)
Hæc Libycos, pars tam flauos gerit altera crines,*

Vt

117. *Ebenus quamuis Mareotica vastos Non, &c.*] Perperam hodie legitur *Mareotica*. nec eam in Mareotide aut Aegypto nascitur ebenus; sed in Meroë Aethiopia. Stephanus: Μερόη, ἀπὸ πτελὸς Αἰθιοπῶν καὶ νῆσῳ. gentile Μεροΐτης. vnde *Merotica ebenus*. hoc verissimum. idem paulo post: — *nigris Meroë facunda colonis* *Lata comis ebeni*. Plin. l. 12. c. de Ebano. *Salmas. Plin. Exercit. p. 387. Hebenus.*] Postes non incrustantur Hebeniligno: sed ex ipso solidæ stant columnæ. *Mareotica vastos, &c.*] Aegyptia, à Mareotide palude, licet sola India nigrum ferat ebenum, vt canit poëta lib. 2. Æcor. Herodotus tamen l. 3. in Aethiopia nasci scribit. vide Plin. l. 12. cap. 4. & l. 6. c. 30. infra v. 304. Solia. c. 65. Dioscorid. l. 1. cap. 137.

119. *Auxilium, &c.*] Columna ad sustentandum; non incrustamentum ad ornatum. *Ebur atria vestit.*] Fores operiebantur putaminibus testudinis indicæ in laminas dissectis, & gemmis intertextis distinguebantur. vide quæ nos ad v. 94. Satyr. II. Iunonalis.

123. *Strata micant: &c.*] Alij

leg. *Hic torus, Assyrio cuius pars maxima succo Strata micant Tyrio, quorum pars maxima lenum Coctæ diu virrus.* Sed illa quam nos retinimus simplicior est & verior. *Tyrio quorum, &c.*] Purpureo, à Tyro vbi optimus purpurarum piscatus, cuius piceis, qui & murex dicitur sanguine ceu flore quem ore habet moriensque expuit, tinguntur vestes purp.

124. *Virrus.*] Medicatum liquorem, succum, tincturam. Martial. epigr. 50. l. 1. & lib. 4. epigr. 4. *Non uno duxit abeno.*] Plus semel; bis tinctum in auit, dibaphum. Plin. l. 9. c. 30.

125. *Plumata nitet.*] Intertexta auro atque varij coloris liciis; qualia opera Græci πτερίδα vocant. Martial. epigramm. 130. l. 14. *Igneo cocco.*] Splendida coccino colore. vide quæ ad epigramm. 24. l. 4. Martial.

126. *Phariis.*] Aegyptiis à Pharo ins. in portu Alexandrino. *Licia.*] Sunt fila, quibus in telis, textrices implicant stamina. Accipiuntur nonnunquam pro ipsis staminibus. *Horienfius.*

129. *Libycos.*] Nigros, adustos, tortos.

- 130 *Vt nullus Casar Rhēni se dicat in armis*
Tam rutilas vidisse comas, pars sanguinis vsti
Torta caput, refugosque gerens à fronte capillos.
Nec non infelix ferro mollita iuuentus,
Atque exēta virum. stat contrā fortior ætas,
- 135 *Vix vlla fuscante tamen lanugine malas.*
Discubūre toris reges, maiorque potestas
Casar: & immodicè formam fuscata nocentem,
Nec sceptris contentæ suis, nec fratre marito,
Plena maris rubri spoliis, colloque, comisque
- 140 *Divitias Cleopatra gerit, cultique laborat.*
Candida Sidonio perlucēt pectora filo,
Quod Nilotis acus compressum pectine Serum
Solvit, & extenso laxavit stamina velo.
Dentibus hīc niueis, sēctos Atlantide sylva

Imposuēre

130. *Rhēni se dicat in armis.*] In Germania. Germani autem flava cæsarie pulchri sunt. Tacit. de Ger.

132. *Torta caput.*] *Tortus crinibus Æthiopes*, inquit Martialis lib. Spect. ep. 3. *Refugosque gerens, &c.*] Reiectos in ceruicem, in supera reflexos, & Solis vapore adustos.

133. *Ferro mollita iuuentus.*] Castrata. Spadones scil. & Eunuch. male pubescētibz annui. Surripiere viros; exētaque viscera ferro, in Venerem fregere: acque ut fuga mobilis aut Circūscripta mora properantes differat annos, *Quærit se natura, nec inuenit.* Petr. Arb.

134. *Exēta.*] Emasculata. *Virum.*] Virilitatem.

135. *Lanugine malas.*] Non castrati iuuenēs, inuētes tamen atque imberbes.

136. *Reges.*] Ptolemæus & Cleopatra. *Maiorque potestas Casar.*] Et regibus maior Cæsar.

137. *Fuscata.*] Quam fūco adulterata ac depicta. Horcens.

139. *Maris rubri spoliis.*] Gemmis, margaritis, de Mari rubro, vi-

de quæ nos ad Senecæ Thyest. v. 370.

140. *Cultique laborat.*] Grauaturn gemmis, vel sollicita est de cultu.

141. *Sidonio perlucēt pectora filo.*] Amictu ē tenuissimis filis. Pollux lib. 7. cap. 16. *Non sic in Tyria sindone rurus eris*, epigr. 19. lib. 4. Martial.

142. *Nilotis acus &c.*] Ægyptia, pīcti tunica Nilotide Mauri, Martialis epigr. 6. lib. 10.

143. *Solvit, &c.*] Vt rariora essent fila, discreuit.

144. *Dentibus hīc niueis.*] Pedibus eburneis sustentatas rotundas meas citreas ē Mauritania petitas, felices Atlantica munera sylvas. Martial. epigr. 89. lib. 4. vide quæ nos ad epigr. 43. lib. 2. Martial. *Tu Libyco Indis suspendis dentibus orbes.* & Iuven. Sat. 11. *lacos sustinet orbes Grande ebur.* *Sēctos Atlantide sylva.*] A materia mentarum, quæ citrinis tabulis compactæ erant. Citrus arbor nobilis est, quæ sola in Mauritania ad montem Atlantem nascitur. Horcensius,

- 145 *Imposuere orbes ; quales ad Cæsaris ora
Nec capto venere Iuba. pro cacus, & amens
Ambitione furor, ciuilia bella gerenti
Diuitias aperire suas, incendere mentem
Hospitis armati. non sit licet ille nefando*
- 150 *Marte paratus opes mundi quassisse ruina :
Pone duces priscos, & nomina pauperis ani
Fabricios, Curiosque graues : hic ille recumbat
Sordibus Hetruscis abductus Consul aratris,
Optabit patria talem duxisse triumphum.*
- 155 *Insudere epulas auro, quod terra, quod aer,
Quod pelagus, Nilusque dedit, quod luxus inani
Ambitione furens toto quassuit in orbe.
Non mandante fame, multas volucresque ferasque
Ægypti posuere Deos : manibusque ministrat*
- 160 *Niliacas crystallus aquas : gemmaque capaces
Excepere merum, sed non Marcotidos uua,
Nobile sed paucis senium cui contulit annis*

Indomitum

145. Ora.] Conspectum.
146. Nec capto. &c.] Vide Plin. libro 13. cap. 15. Pro cacus, &c.] Exclamatio in intempestium luxum & splendorem apparatus nuptialis in medio ardore belli ciuilib. Horrens.
149. Non sit licet, &c.] Etiam si Cæsar non esset.
151. Duces priscos, &c.] Continentes & incorruptissimos viros quos tamen opima & amplapraeda alliceret.
152. Fabricios.] Libro 3. vs. 160. Curiosque graues.] Lib. 6. vs. 787.
153. Sordidus Hetruscis, &c.] Quint. Cincinnatus, qui agrum trans Tyberim fodiens à legatis Dictator salutaris est. Liu. lib. 3. Dionysius vero consultum illi ita oblatum scribit. Alij hic Serranum intelligunt. vide Plin. lib. 18. cap. 3. et sulcos, Serrana ferentem. Virg. 7. Aeneid. Perf. Sat. 1.
155. Auro.] Auris vas. Quod

terra, quod aer.] Mentis illatum fuit, ferarum terrestrium & volatilium omne genus. Hore.

158. Non mandante fame.] Sed gula & ambicio luxu. Multas volucresque ferasque, &c.] Quas Aegyptij pro Diis coluerunt, vi pisces, Ibin, &c. vide quæ ad Sat. 15. Iuuenal.

160. Crystallus aquas.] Crystallinum gutturnium. Dant famuli manibus lymphas. Gemmaeque capaces, &c.] Pocula è gemmis. Cum bibitur concha. Iuuenalis Sat. 6. vs. 305.

161. Marcotidos uua.] Marcotidum uvarum meminit Virg. 2. Georg. & Plinius lib. 14. cap. 3. Marcotici vini, Athenæus lib. 1. cap. 25. & τὸ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ κρήνη Μαρκωτίαν dicti. & Strabo lib. 13.

162. Nobile sed paucis, &c.] Sed vinum Merozum, quod paucis annis nobilitatem saporis odorisque

- Indomitum Meroë cogens spumare Falernum,
Accipiunt sertas nardo florente coronas,
165 Et nunquam fugiente rosa: multumque madenti
Infudere comæ, quod nondum evanuit aura
Cinnamon, externa nec perdidit æra terra:
Aduectumque recens vicina messis Amomum.
Discit opes Caesar spoliati perdere mundi,
170 Et gessisse pudet genero cum paupere bellum,
Et causas Martis Phariis cum gentibus optat.
Postquam epulis, Bacchòque modum lassata voluptas
Imposuit, longis Caesar producere noctem
Inchoat alloquiis: summæque in sede jacentem
175 Linigerum placidis compellat Achorea dictis:
O sacris deuote senex, quodque arguit ætas
Non neglecte Deis, Phariæ primordia gentis,
Terrarumque situs, vulgique ediffere mores,
Et ritus, formasque Dcûm: quodcunque vetustis
180 Insculptum est adytis profer, noscique volentes*

Prode

que consecutum est, decocta cruditate. Meroë autem insula Nili est max. lib. 4. §. 333.

163. *Indomitum.*] Vim nobilis vini arguit: nam in doliis ita feruet, ut coërceri nequeat. *Horrens. Falernum.*] Vinum. *Synecdoch: ce.* Falernum enim proprie è Campania est.

164. *Nardo florente coronas.*] Frutice Indico & Syriaco, cuius folia & spicæ odore cõmendantur.

165. *Nunquam fugiente rosa.*] Perenni, per totum annum in Aegypto florente. *Martial. epigr. 80. lib. 6. Madenti, &c.*] Delibutz vnguentis.

167. *Externæ, &c.*] Nec peregre aduectum expirauit odorem. *nec spirant cinnama surdû,* *Per. Sat. 6.*

168. *Vicina messu Amomum.*] In vicina Assyria & Media natæ. *Plin. l. 11. cap. 13.*

169. *Discit opes, &c.*] Ab Alexandrino hoc luxu.

172. *Postquam epulis, &c.*] Imi-

tatio Virgiliana: *Postquam epulis exempta fames; & Homerica, Αὐτὰρ ἱμεῖς πόντον κ' ἰδντόθ' ἔχ' ἔργον ἔρτο*

175. *Linigerum placidus compellat.*] Sacerdotem Isidis xylinis vestibus indutum, gregem linigerû vocat hos Iuuen. *Sat. 6.* & Linigerâ Isidem Ovidius. Quippe lana, &c. iâ inde Orphei & Pythagoræ scitis profanus vestitus est. Sed enim mundissima lini seges, inter opt. fruges terra exortas, non modo indutui & amictui sanctissimis Aegyptiorum sacerdotibus, sed vlturpatur. *Apul. Apolog. Achorea dictus.*] *Lib. 8. §. 475.*

176. *O sacris deuote senex.*] Oratio Cæsaris petitoria ad Achorea sacerdotem. Petit multa rerû Aegyptiacarum ab eo cognoscere; sed præcipuè quibus fontibus Nilus originem ducat. *Hort.*

180. *Noscique volentes, &c.*]

Prode Deos, si Cecropium sua sacra Platonem

Maiores docuere tui: quis dignior unquam

Hoc fuit auditu, mundi que capacior hospes?

Fama quidem generi Pharias me duxit ad urbes,

185 *Sed tamen & vestri: media inter praelia semper*

Stellarum, calique plagis, Superisque vacavi,

Nec meus Eudoxi vincetur Fastibus annus.

Sed cum tanta meo viuat sub pectore virtus,

Tantus amor veri, nihil est quod noscere malim

190 *Quam fluxij causas per secula tanta latentes,*

Ignotumque caput: spes sit mihi certa videndi

Niliacos fontes; bellum civile relinquam.

Finierat, contraque sacer sic orsus Achoreus:

Fas mihi magnorum Caesar secreta parentum

195 *Prodere, ad hoc ani populis ignota profanis.*

Sit pietas aliis, miracula tanta silere:

Ast ego caliculis gratum reor, ire per omnes

Hoc

Gloria quippe & celebratione gaudent, infra v. l. 197.

181. *Cecropium.*] Atheniensem, à Cecrope rege. *Platonem, &c.*] Plato in Aegyptum ad prophetas & sacerdotes profectus arcanis & disciplinas eorum edidicit. Laërtius lib. 3.

183. *Mundi que capacior hospes.*] Docilior & qui mundi causis noscendis magis vacauit.

184. *Generi Pharias, &c.*] Pompeji, qui huc profugisse dicebatur.

185. *Vestri.*] Quorum scientias scire percipio: Astronomiam maxime, cui inter omnia maxime obper.

187. *Eudoxi vincetur.*] Eudoxus iste fuit Cnidius, auditor Platonis, qui cum Crisippo medico in Aegyptum profectus, anni rationem reuerius Græcis tradidit & Ephemeridas scripsit. Laërt. lib. lib. 8. Strabo lib. 14. Columel. lib. 10. Censorinus, hujus autem fastis, id est, rationi anni Cæsar dicit suam anni correctionem non ces-

suram, qua obseruationi veteri adiecit X. dies vt annū CCCLXV, dies efficerent, & ne quadrans deesset, quarto quoque anno vnus dies intercalaretur. Plutarchi Cæf. & Macrob. lib. 1. Saturn. c. 14. Solin. cap. 3. Sueton. Cæf. *Fastibus annus.*] Vt cunque Seruius erroris Lucanum infimulare ausus sit, *Fastum* tamen pro dierum computatione in quarta declinatione vsurparunt auctores boni. Varro in Ephemeride: *Caesar fastus correxit.* Columella 10. *Sequor nunc Eudoxi & Metonis fastus.* & Horat. vtriusque declin.

194. *Fas mihi magnorum, &c.*] Achoreus narrationem orditur à pia deprecatione culpæ, quo maiorū secreta, quæ hæten^o latuerūt homines profanos sit, proditurus. Allusit ad Virgilij illud *Sinonis lib. 2. Aeneid. Fas mihi Graiorū sacra resoluere iura.* Hort.

195. *Profanis.*] Non initiatis.

196. *Pietas.*] Religio.

199. *Sida*

Hoc opus, & sacras populis notescere leges.

Sideribus, quæ sola fugam moderantur Olympi,

200 *Occurruntque polo, diuersa potentia prima*

Mundi lege datæ est. Sol tempora diuidit anni,

Mutat nocte diem, radiisque potentibus astra

Ire vetat, cursûsque vagos statione moratur.

Luna suis vicibus Tethyn, terrenaque miscet.

205 *Frigida Saturno glacies, & Zona nivalis*

Cessit. habet ventos, incertaque sulmina Mauros,

Sub Ioue temperies, & nunquam turbidus ær.

At fecunda Venus cunctarum semina rerum

Possidet. immensa Cyllenius arbiter vnda est.

210 *Hunc ubi pars cæli tenuit, quæ mista Leonis*

Sidera

199. *Sideribus, &c.*] Planetæ, qui aduerso motu ab Occasu scilicet in Ortum retardant rapidum motum quo decima sphaera ab ortu in Occasum recte decurrens reliquos orbes secum trahit, aliam atque aliam sortiuntur motus rationem, adeoque potentiam. *Moderantur fugam.*] Regunt reuolutionem cæli. Vultque eo indicare sidera certis vicibus oriri & occidere, & temperato cursu suo volui. *Horr.*

200. *Occurrunt polo.*] Id est, contra cælum mouentur.

201. *Sol tempora diuidit anni.*] Mediis planetarum; temporum, terrarum, siderum & cæli rector.

202. *Mutat nocte diem.*] Cum veteribus, qui τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν ἐκ τοῦ ἡλίου, à Sole fieri credebant, errasse nostrum monet Ios. Scal. in prolegom. ad Manil. *Radiisque potentibus.*] Solem, inquit Sulpitius, cæteri planetæ venerari videntur, ut Regem. Et quum propius accessere, sunt in statione, & sunt retrogradi: vade Sol moderator reliquorum dicitur luminū.

203. *Cursusque vagos statione moratur.*] Ipse sub Elliptica certus vagos cæterorum cursus moderatur. Neque enim de planetis sta-

tionariis & retrogradis aliquid innotuisse veteribus verisimile est. Sed de stationibus planetarum Plin. l. 2. c. 15. 16. & 17.

204. *Luna suis.*] Aestum maris Lunæ motui tribuerunt veteres. Pomp. Mel. l. 3. c. 1. & interp. Vadian. *Vicibus.*] Crescentis ac decrescentis Lunæ. *Tethyn, &c.*] Mare reciproca agitatione nunc accedens litora, nunc recedens.

205. *Frigida Saturno glacies.*] De virtutibus & qualitatibus planetarum consulendi Astrologi, qui de his plenius & planius.

209. *Cyllenius.*] Mercurius. Hoc sidus etiam nonnunquam Apollinis appellatur, medium inter Venerem & Lunam. *Horr. Vnda est.*] Fluminum, adeoque Nili. *Cessit Mercurio locus imbrifer.* Aulenus.

210. *Hunc ubi pars, &c.*] Vbi Mercurius in Iulij principio, peruenit ad extremum gradum Cancrī quæ Leonem contingit, vicinus Cancrī & Tropico Cancrī cui subjacent ignoti fontes Nili, tum arbiter vnde Mercurius laxat fontes fluminis directè subiecti, facitque effluere, non secus ac Luna motu suo tumefacit mare modo xxi. 204.

*Sidera sunt Cancro, rapidos quæ Sirius ignes
Exerit, & varij mutator circulus anni
Ægoceron, Cancrûmque tenet, cui subdita Nili
Ora latent : quæ cum dominus percussit aquarum*

215 *Ignem superjecto, tunc Nilus fonte soluto
Exit ut Oceanus lunaribus incrementis
Lussus adest : auctusque suos non antè coarctat,
Quam nox æstivas à Sole receperit horas.*

*Vana fides veterum, Nilo, quò crescat in arua,
220 Æthiopum prodesse niues. non Arctos in illis
Montibus, aut Boreas. testis tibi sole perusti
Ipse color populi, calidique vaporibus Austri.*

Adde,

211. *Sirius, &c.*] Septem inundationis Nili causas ponit, è quibus secunda haud dubiè vera est, & optimis quibusque authoribus placita. *Sirius* est stella magna & lucida in fronte canis. Hujus exortu amplissimæ vires in terra sentiuntur. Tum poëtæ nonnunquam *Sirium* pro æstate vsurpant. *Hort.*

212. *Mutator circulus anni, &c.*] *Zodiacus* ; in quo taxatur à *Io. Scal.* in proleg. ad *Manil.* quod ex duobus Tropiciis vnum facit, & *Zodiacum* non solem dirigit ad puncta solstitialia. Nullo modo probantur mihi interpretes, qui *Meridianum* intelligunt Trop. vtrunque interfecantem.

214. *Dominus aquarum.*] *Mercurius*.

215. *Nilus fonte soluto, &c.*] *Nilus* crescere incipiens noua Luna post solstitium ; Sole Cancrum transeunte, modice ; Leonem, abundantissime, in Virgine, refidet, reuocatur intra ripas, Sole in Libra, hoc est, in æquinoctio autumnali, lib. 8. v. 467. *Herod.* lib. 2. *Plin.* lib. 5. cap. 9. *Solin.* cap. 34. & 45. *Strabo* lib. vlt. *Diod.* Sic lib. 1. *Seneca* lib. 4. nat. q. cap. 2. *Marcel.* lib. 22. *Heliod.* lib. 9. *Philo.* lib. 1. de vita *Mosis.* *Card.* de Subtilit. l. 2. & 21. *Iul. Cæs.* *Scal.* exercit. 47.

216. *Lunaribus incrementis.*]

Quando scil. Oceanus crescente ac decrescente luna, magis minusue accedit receditue reciproco suo æstu. *Hortens.*

218. *Nox æstiuæ, &c.*] Notatio æquinoctij autumnalis.

219. *Vana fides veterum, Nili.*] E septem causis inundationis Nili, quas ponit noster, secunda hæc veteribus^o *Anaxagoræ*, *Euripidi*, & aliis grauissimis autoribus placita validissimis nititur argumētis, ad quæ diluenda nimis debiles sunt poëtæ cōfutationes. Sole enim apud nos in Cancri tropico existente ultra *Capricorni* circulū sitis hyemis est, & niues in *Lung* montibus conceptæ à Sole redeunte, quod iis ver est, dissolui possunt. Sed & hanc opinionem refutat *Io. Bapt.* *Scortia* lib. 2. de Nili incremento, cap. 12. *Quo crescat in arua.*] *Mss.* habent, *qua vulgati. quod.* Veteres autem quos dicit, sunt *Anaxagoras* & *Euripides.* *Gros.* Refutatio hæc eorum opinionem qui incrementū & exundationem Nili ex niuib^{us} liquefactis in montibus *Æthiopiz* prouenire arbitrentur. *Hortens.*

220. *Non Arctos in illis, &c.*] Et tamen recessus à circulo *Capricorni* ad *Antarcticum* æque se habet quoad frigus, ac noster à circulo trop. Cancr.

223. *Quod*

*Adde, quod omne caput fluij, quodcumque soluta
Precipitat glacies, ingresso vere tumescit*

225 *Prima tabe niuis : Nilus neque suscitatur undas
Ante Canis radios, nec ripis alligat amnem*

*Inde etiam leges aliarum nescit aquarum :
Nec tumet hybernus, cum longè sole remoto*

230 *Officiis caret unda suis : dare iussus iniquo
Temperiem cælo, mediis astutibus exist.*

*Sub torrente plaga, ne terras dissipet ignis,
Nilus adest mundo, contraque incensa Leonis
Ora tumet : Cancroque suam torrente Syenen,*

235 *Imploratus adest : nec campos liberat undis,
Donec in autumnum declinet Phæbus, & umbras
Extendat Meroë. quis causas reddere posset ?*

Sic

223. Quodcumque soluta, &c.] Atqui hoc versus Antarcticum fitis vernum tempus est.

225. Tabe niuis.] Solutione.

226. Ante Canis radios.] Ante exortum caniculæ, in mense Iulio: Sole Leonem ingresso, Nec ripas, &c.] Neque reuocatur in in alueum ante æquinoctium autumnale lib. 8. xl. 467. Io. Leo Africanus lib. 8. cap. 4. & lib. 9. cap. 26. Hieron. Fracastorius tract. de Nilo M. Ant. Sabellicus Ennead. 1. l. 3. Goropius in Niloscopio. Card. de Subt. lib. 21. Cæf. Scal. exerc. 47.

227. Ante parem nocti Libra, &c.] Diodorus scribit Nilum augeri ab Solstitio usque ad æquinoctium autumnale, subinde crescentem, τὸ πληρώσας τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ θέρωνος τοῦ ποταμοῦ, αὐξήσας δὲ μέχρι τοῦ ἰσομερίας τὸ μετοπωρινῆς. αὐτὸ δὲ ἐπὶ τὴν νύκτιν ἵκνται. Nam post æquinoctium Sole adhuc in Libra constituto, centesimo die à solstitio, redire intrà suas ripas ac residere incipit Nilus, in Can-

cro enim sensim ac modicè primum crescit, in Leone plenissimè fluit, pigrescit in Virgine & lentior manat, adhuc tamen crescit; at in Libra post æquinoctium reuocatur intrà ripas & retro cedit Salmas. plin exercit. pag. 436. Phabum.] Diem.

228. Aliarum nescit aquarum.] Aliorū fluminū quæ hyeme crescant, æstate decrescunt. 230. Officiis caret unda suis.] Officiū Nili est arua irrigare: hoc autem præstare non potest nisi à Sole excitetur, ideo hyeme se ripis tenet. Grosius Officiis caret unda suis.] Incremento ad irrigationem Aegypti. Iniqua, &c.] Feruenti ætheri.

232. Torrente plaga.] Zona torrida. Ignis.] Calor excandescens 233. Adest mūdo.] Ad refrigeriū & temperiē subuenit Aegypto.

234. Suam torrente Syenen.] Sibi subjectam. vide lib. 2. xl. 587.

235. Imploratus adest.] In auxilium quasi aduocatus.

237. Meroë, &c.] In qua ins. torridæ zonæ subjecta breues aut nullæ rejiciebātur umbræ. infra xl. 305.

- Sic iussit Natura parens decurrere Nilum :*
Sic opus est mundo. Zephyros quoque vana vetustas
 240 *His adscripsit aquis, quorum stata tempora flatus,*
Continuūque dies, & in aëre longa potestas :
Vel quòd ab occiduo depellunt nubila cælo
Trans Noton, & fluuiū cogunt incumbere nimbos :
Vel quòd aquas toties rumpentis littora Nili
 245 *Assiduè feriunt, coguntque resistere flatus.*
Ille mora cursus, aduersique obice ponti
Æstuat in campos. sunt qui spiramina terris
Esse putent, magnosque caua compagis hiatus.
Commeat hæc penitus tacitis discursibus vnda
 250 *Frigore ab Arctōo medium reuocata sub axem,*
Cum Phæbus preßit Meroën, tellusque perusta
Illuc duxit aquas, trahitur Gangésque, Padúsque,
Per tacitum mundi : tunc omnia flumina Nilus

Vno

239. Zephyros quoque, &c.] Improprie Etesias Aquilones (qui à Riphæis & Septentrione flantes pellere pluuiā nubila in Austrum, & Nilum versus fontes repulsum quo minus in mare se exoneret, adeoque exundet, sistere dicuntur) vocat zephyros & ab Occasu flare facit. vide Ios. Scal. in prolegom. ad Manilium. Cæterum hanc opinionem discutit refutatque Io. Bapt. Scortia lib. 2. de natura & increm. Nili cap. 13. 14. & 15.

242. Vel quod, &c.] Quod Democriti placitū est. Ab occiduo cælo.] Vnde zephyri spirant.

244. Vel quod aquas, &c.] Quod Thaleti visum est, Toties rumpentis, &c.] Alia causa incrementi: quæ si Libycum mare assiduo impulsu suo & violentia aquarum feriat septem ostiorum Nili littora & oneret ea ratione omnes ejus alueos aquis, ad inundationem vsque Horr.

245. Flatus.] Ms. P. Flatu, Flatu.] Venti.

246. Ille mora cursus, &c.] Ni-

lus impeditus ab Etesis ex aduerso flantibus, quo minus in mare delabatur, exundat. Ammian. Marcel lib. 22. Solin. cap. 43. Plin. lib. 5. cap. 9. Herod. 2. *Aduersique obice Ponti.*] Obiectu maris, ex quo tantum aquarum inuehitur. Horrens.

247. Sunt qui,] Quarta incrementi Nili causa, sed absurda, quam tamen Memphisitici sacerdotes tradebant, *Spiramina terris.*] Canales & meatus subterranæos.

249. Vnda.] Fluiuij, vt mox versu 252.

250. Medium reuocata sub axem.] Sub Aequatorem aut torridam zonam cui subjacet Meroë. infra v. s. 305. 251. *Phæbus preßit Meroën.*] Meroën premit Sol cum obtinet quartam decimam Leonis partem.

253. Per tacitum mundi.] per secretos meatus illos subterraneos. Tunc omnia flumina Nilus.] His fluminibus nō sufficit vn° Nili alueus, adeoque exundet fluu.

255. Rn

Vno fonte vomens non uno gurgite perfert.

255 *Rumor, ab Oceano, qui terras alligat omnes,
Exundante procul violentum erumpere Nilum,
Æquoreosque salces longo mitescere tractu.*

*Nec non Oceano pasci Phœbiumque poliumque
Credimus: hunc, calidi tetigit cum brachia Cancrī,*

260 *Sol rapit, atque unda plus, quam quod digerat aër
Tollitur. hoc noctes referunt, Niloque refundunt.*

*Ast ego, si tantum ius est mihi solvere litem,
Quasdam, Cæsar, aquas post mundi sera peracti
Secula, concussis terrarum erumpere venis,*

265 *Non id agente Deo, quasdam compage sub ipsa
Cum toto cœpisse reor, quas ille creator,*

Atque opifex rerum certo sub iure coerces.

*Quæ tibi noscendi Nilum Romane cupido est,
Et Phariis, Persisque fuit, Macetumque tyrannis:*

270 *Nullaque non atas voluit conferre futuris*

Notitiam:

255. *Rumor ab Oceano.*] Alij sunt, qui opinantur feruntque Nilum ab illo Oceano, qui terras ambit, exastuante, incrementum aquarum capere; fluctus vero marinos saluginem amittere atque dulcescere longo cursu. hanc opinionem examinat atque rejicit Scortia l. 2. de Nilo, c. 11.

258. *Nec non Oceano, &c.*] Alia opinio. Sidera aquis pasci, ut lib. 1. v. 415. & lib. 9. v. 313. aquarum itaque à Sole in Cancro attractarum partem à sideribus non digestam in Aethiopia deorsum noctu decidere, atque hinc Nilum crescere Herodoti sententia. vide cap. 19. lib. 2. Scortiz de incremento Nili.

262. *Ast ego, &c.*] Ego reor alios fluuios è venis vi concussis erupisse ante orbem coaditum; alios accepisse ortum & leges ærtas à Deo in ipsa mundi creatione. Nilum autem hanc incrementi legem à prudenti Deo

etiam tum accepisse. hanc tanquam vniuersalem causam à nostro positam ut & ab Aristide in oratione Aegyptiaca, pro leui refutat. Io. Baptista Scortia l. 2. de natura & incremento Nili, c. 1. Refutatis deinde variis aliorum opinionibus docet cap. 17. Nilum aquis pluuiis crescere.

265. *Compagē sub ipsa.*] In prima mundi coagmentatione.

266. *Cum toto cœpisse reor.*] Cum rerum vniuersitate.

268. *Quæ tibi noscendi, &c.*] Enumerat Cæsari reges, qui eodem studio cognoscendi originem Nili tenebantur: ut reges Aegyptiorum, Persarum; Macædonum; denique omnis ætatis mortales operam dedisse, ut ejus rei cognitionem posteris traderent. *Horrens.*

269. *Et Phariis, &c.*] Sesostris, Cambyses, Alexandro, ut seq.

270. *Futurū.*] Posteris. *ἰστορίῳ.*

Notitiam: sed vincit adhuc natura latendi.

Summus Alexander regum quos Memphis adorat,

Inuidit Nilo, misitque per Vltima terra

Æthiopum, lectos: illos rubicunda perusti

275 *Zona poli tenuit; Nilum videre calentem*

Venit ad occasum, mundi que extrema Sesostris,

Et Pharios curvus regum cervicibus egit:

Ante tamē vestros amnes Rhodanūque, Padūque,

Quam Nilum de fonte bibit. vesanus in ortus

280 *Cambyzes longi populos pervenit ad aui,*

Defectusque epulis, & pastus cade suorum,

Ignoto te, Nile, redit. non fabula mendax

Ausu loqui de fonte tuo est, ubicunque videris,

Quereris: & nulli contingit gloria genti,

285 *Vt Nilo sit lata suo. tua flumina prodam,*

Qua Deus undarum celator, Nile, tuarum

Te mihi nosse dedit. medio consurgis ab axe,

Ausus in ardentem ripas attollere Cancrum:

In

271. *Sed vincit, &c.*] Necdum enim inuenti sunt eius fontes.

274. *Lectos.*] Electos viros, qui ortum Nili indagarent.

276. *Sesostris.*] Sesostrin hunc Tzetzes Chiliad. 3. cap. 69. Var. hist. refert Assyriorum regem fuisse, & regibus curru junctis victum triumphasse. Idem Plin. lib. 33. cap. 3. Val. Flac. Sed vide Herodoti Enterpen.

278. *Ante tamen, &c.*] Neque tamen inuenit magis quam veterum fluv. fontes. Notatio. ἡ ἀδωκίτη.

280. *Cambyzes.*] Persarum rex, Cyri F. qui patris imperio adiecit Aegyptum. *Longi aui, &c.*] Μακρότας Æthiopas. Herod. l. 3. Plin. lib. 6. cap. 30.

281. *Defectusque epulis, &c.*] Destinarat Cambyzes triplex bellum, navale contra Carthaginenses, alterum terrestre contra Ammonios: tertium in Macrobios

Æthiopas, deficiente autem itinere commeatu, ingens fames exercitum inuasit: vnde decimum quemque militem sorte ductum edebant, &c. Herod. 3.

282. *Non fabula mendax.*] Ita ut non falsum sit quod de Nili origine dicitur, Nemini notam esse.

286. *Qua*] Quatenus.

287. *Medio consurgis ab axe.*] A Meridie (innuit autem polum Antarsicum) in Septentrionem recto cursu defertur Nilus, nisi quod sinuoso flumine modo Arabiam ex æquo alluat. Inde Africam ab Æthiopia dissepescens, &c. Plin. lib. 5. cap. 9.

288. *Ausus in ardentem, &c.*] Alueo quidem contentus, à Cataractis, quæ sub cancro sunt ante per arenosa & squalentia fluens, quandoque se terra condens & post dierum aliquot itinera erumpens. *In ardentem ripas, &c.*

.Coa

In Borean is rectus aquis, mediūque Booten :

290 *Cursus in occasum flexu torquetur, & ortus,
Nunc Arabum populi, Libyci nunc aquas arenis :
Teque vident primi, quarunt tamen hi quoque, Seres,
Æthiopūque feris alieno gurgite campos :
Et te terrarum nescit cui debeat orbis.*

295 *Arceanum natura caput non prodidit ulli,
Nec licuit populus paruum te, Nile, videre,
Amovitque sinus, & gentes maluit ortus
Mirari, quam nosse tuos. consurgere in ipsis
Ius tibi solstitiis, aliena crescere bruma,*

300 *Atque hyemes adferre tuas : solique vagari
Concessum per utrosque polos. hic quaritur ortus,*

Illic

Contrà Septentrionem cursum
ad Cancrī Solstitialem tropicum
vertere. Hortens.

289. Is.] Desiliis. *Rectus aquis.*]
Dirēte aduersum Borean. *Me-
diūque Booten.*] Astronomica
ratione amplius. monstrat vagum
lapsū Nili. Est autem Bootes, si-
dus, quod *Arctophylax* etiam vo-
catur. *Boōtis* bubulcus : *Arcto-
phylax* custos vrsæ. stella haud
procul ab vrsā maiore, & tanquam
bubulcus plaustrum sequi vide-
tur. Hortensius.

290. *Cursus in occasum, &c.*]
Scribe aut *occasus*, cum Ms. R. A. &
T. aut *ceruum*, cum Ms. P. Gronovius.

291. *Æquus.*] Benignus.

292. *Primi te vident.*] Apud eos
enim primum apparer. *Sulpitius.*
Seres Æthiopūque.] Æthiopiz
gens, vt placet Heliodoro l. 9. In-
diz pop. vt Orosio lib. 3. cap. 24.
Non itaque in tantum errat aut
hallucinarur noster quantum à
Jof. Scal. ad Mañilium arguitur.
vide quæ ad lib. 1. v. 19. Glarean-
us coniicit legend. *seri* vt oppo-
natur *et primi*.

293. *Feris alieno, &c.*] Præter-
ueheris aduena ex aliā orto flum.

295. *Arceanum natura, &c.*]

Fontes Nili ignotos, quem tamen
ptolemæus & alij à Lunæ monti-
bus oriri referunt : Vitruuius ex
Atlante Mauritaniz, Iubam secu-
tus.

296. *Paruum.*] Nascentem. *Sul-
pitius.*

298. *Consurgere in ipsis Ius tibi
solstitiis, aliena crescere bruma,
Arque hiemes efferre tuas.*] Hie-
mes vocat abundantiam aqua-
rum, quam in nostro orbe tem-
pore fere hiberno experimur.
Scribo autem efferre, vt habent
quidam codices & vetustissima
Romana editio, non *adferre*. Plin-
ius in panegy. quia piger Nilus
eundanter aluco sese ac languide
exulcrat. Gronovius. *Consurgere,*
&c.] Crescere, exundare, vt supra
v. 215. & deinceps.

299. *Solstitiis.* Solstitio æstiuo.
Aliena crescere bruma.] Diuersa
ab aliis fluv. ratione. supra v. 228.

300. *Hyemes adferre tuas.*] Incre-
mentum tuum, quasi hybernū.

301. *Ier utrosque polos.*] Per
terras longe ab vtraque Aequa-
toris parte recedentes ad vtrun-
que polum. *Hic quaritur ortus*]
Apud nos ad Arcticum sitos, de
origine tua quæstio est.

302. *Illic*

*Illic finis aquæ. latè tibi gurgite rupto
Ambitur nigris Meroë secunda colonis,
Latæ comis hebeni: quæ, quamuis arbore multa*

305 *Frondeat, æstatem nulla sibi mitigat umbra:
Linea tam rectum mundi ferit illa Leonem.
Inde plagas Phæbi, damnum non passus aquarum,
Præcheris, sterilisquæ diu metiris arenas,
Nunc omnes unum vires collectus in amnem,*

• 310 *Nunc vagus, & spargens facilem tibi cedere ripam.
Rursus multifidas reuocat piger alveus undas,
Quæ dirimunt Arabum populis Ægyptia rura
Regni claustra Philæ. mox te deserta secantem,
Quæ dirimunt nostrum rubro commercia Pontum,*
315 *Mollis lapsus agit. quis te tam lenè fluentem
Moturum tantas violenti gurgitis iras,
Nile, putet? sed cum lapsus abrupta viarum*

Excepere

302. *Illic finis aquæ.* Apud Antarticos, de exitu & ostiis. *Gurgite rupto, &c.* Diuidente se Nilo & Meroën inf. circumdante.

304. *Hebeni.* Supra 46. 117. *Quæ quamuis, &c.* Meroën premit Sol cum obtinet decimam quartam partem Leonis. vide lib. 1. 46. 587.

306. *Linea tam rectum, &c.* Illa regio linea tam perpendiculari Soli in Leone subjacet.

307. *Plagas Phæbi.* Zonam torridam. *Damnum non passus aquarum.* Diminutionem, attrahentibus illum Sole & sideribus.

308. *Metiris arenas.* Peruagaris per arenas steriles. *Horrens.*

309. *Nunc omnes unum, &c.* Modo in vno amne, omnibus suis aquarum viribus collectis decurrit: nunc vagus egreditur ripas suas, quæ facile undarum inpetui cedunt. *Horrens.*

311. *Rursus multifidas, &c.* Paulò post redit aqua in alueos suos, vbi Ægyptus, inquit, ab Arabia diuiditur. Et monstrat lo-

cum, quasi digito, vbi Philæ sunt, quas claustra regni vocat. *Hort.*

312. *Quæ dirimunt Arabum, &c.* Vbi Ægyptus ab Arabia diuiditur, ad Philas opp. Straboni lib. 17. Ptolom. & Heliodoro l. 8. sed Plinio inf. l. 5. c. 9. & Senec. l. 4. c. 2.

313. *Claustra Philæ.* Fines. vel alludit ad τὰς πύλας. Solinus. c. 45. Catadupas appellat Nili claustra. *Mox te deserta secantem.* Rursum lentior fluit per ea deserta, qua Rubrum mare dirimit nostrarum gentium commercia. *Hort.*

314. *Quæ dirimunt, &c.* Quæ non ita multum Mediterraneum mare ab Erythræo ceu rubro diuiditur.

317. *Sed cum lapsus, &c.* Nec alibi torrentior, vectus aquis properantibus ad locum Aethiopum, qui Catadupi vocantur, nouissimo Cataracte inter occurrentes scopulos non fluere immenso fragore sed ruere creditur. postea lenis, &c. Plin. libro 5. capite 9.

*Excepere tuos, & precipites cataracta,
Ac nusquam vetitis vllas obsistere cautes*

320 *Indignaris aquis: spuma tunc astra lacescis:*

*Cuncta fremunt undis: ac multo murmure montis
Spumeus inuictis canescit fluctibus amnis.*

*Hinc, Abaton quam nostra vocat veneranda vetustas,
Terra potens, primos sentit percussa tumultus,*

325 *Et scopuli, placuit fluij quos dicere venas,*

Quod manifesta noni primum dant signa tumoris.

Hinc

318. *Precipites cataracta.* Partim enim, vt Mela iquit, asper decurrit, propter cataractas hoc est precipites & torrentes vadum, ex asperis & vrgentibus scopulorum angustiis lapsus qui in Nilo multi sunt, ob crebra insularum, rupiumque è medio alueo extantium impedimenta: mittem alloquin & dulcissimi haustus fluium, immania rupium obstacula ita exasperant, vt fævus, nō sua culpa insurgat. *Horr.*

319. *Ac nusquam, &c.* Atque indignaris vllas cautes obsistere tuis aquis nusquam alibi inhibitis. 320. *Spuma tunc astra lacescis.* Frequentia illic saxa scopulis similia aquam magna vertigine mirabilique allisam reflectunt, inque contrarium cursum spumis agunt redundantibus, &c. *Diod.* Sic. *Senec. Nat. quæst. 4. scopulis asperatur, &c. Solin. cap. 45. Mela lib. 1. cap. 9.*

323. *Hinc Abaton, quam nostra vocat veneranda vetustas Terra patens primos sentit percussa tumultus.* Sic legendum. nam malè est etiam in optimis, *Terra potens.* terra est & saxum, non terra. *tumultus* autem vocat, Nili tumores & auctus. Locum *Sen. Natural. Quæst. 14. totum* *Lucanus versibus* expressit. Sequitur enim: *Et scopuli placuit fluij quos dicere venas.* *Πηγὴ:* Νεὶ & Græci vocant. deinde. *Quod manifesta noni primum dant signa tumoris.*

Hos montes natura vagis circumdedit undis

Qui Libya re Nile negent: quos incertæ alta.

In conualle jacens stat mollibus unda quieris.

Sic legendi hī versus, qui vulgò non tam sinceri. montium objectu pressum ait Nilum Seneca, ne in latitudinem excederet. *Lucanus* montes à natura vagis aquis Nili circumdatos. qui eum Libya negarent. Nam si in latitudinem excederet, Libyam vtique perfunderet, non Aegyptum. at montibus illis pressus & coercitus rectè exit in Aegyptum. inter montes illos Nilum, vt alta in conualle molibus quietis stare dicir: nam moles aquarum quietæ ac veluti stantes in profundo & alto alveo, qui veluti conuallis locum obtinet, inter duos montes altissimos. Fontè ergò venasque Nili inter Syenen & Elephantinè Egyptii cōstituebant in medio duorū eminentiū saxorū vide *Salmas. Plin. Exerc. p. 43. latè & accuratè* hac de re differentem. *Abarò quæ, &c.* Petra cū insula Nili prope Philas ad primū cataractam, inaccessibilis, vnde nomen.

325. *Placuit fluij, &c.* Quos nonnulli fontes Nili credebant.

327. *Quod manifesta, &c.* Quod hic primum intra alueum fluere, hinc increfcere apparet. *Signa tumoris.* Hic *tumorem*, pro mole aquæ posuit. *Salmas.*

327. *Hinc*

*Hinc montes Natura vagis circumdedit undis,
Qui Libyete Nile, negant: quos inter ut alta
In conualle jacens stat molibus unda receptis.*

330 *Prima tibi campos permittit, aperta que Memphis
Rura, modumque vetat crescendi ponere ripas.*

*Sic velut in tutâ securi pace trahebant
Noctis iter media: sed non vesana Pothini
Mens imbuta semel tam sacra cade, vacabat*

335 *Asclerum motu. Magno nihil ille perempto
Iam putat esse nefas: habitant sub pectore manes,
Ultricesque Dea dant in noua monstra furorem.*

*Dignatur viles isto quoque sanguine dextras,
Quo Fortuna parat victos perfundere Patres;*

340 *Pœnâque civilis belli, & vindicta Senatus
Penè data est famulo. procul hoc auertite fata
Crimen, ut hæc Bruto ceruix absente secetur.
In scelus it Pharium Romani pœna tyranni,*

Exemplum

327. *Hinc montes, &c.*] Subinde infulis impaetus, totidem incitatus irrimementis, postremo inclusus montibus, &c. plin. lib. 5. cap. 9.

328. *Qui Libyete Nile.*] Qui te ab Africa diuertunt. Quos inter ut alta, &c.] Nostra est mutatio. antea fuit & in quibusdam in, & versu sequente pro in, it. Alueus fluminis montes inter, conuallis obtinet speciem. Olim sic coniecramus legendum; sed tutius Mss. sequi: quos inter in Alta te conualle jacens jam moribus unda receptis. Non jam cum tumultu ruit, sed silentij & modestiæ retinens labitur. Grot. Quos inter, &c.] Inter quos montes. Nilus flagrans obtinet conuallis speciem.

330. *Prima tibi campos, &c.*] Memphis prima vrbs est planz & jacentis Aegypti, vnde exundare incipit Nilus, nullis ripis fluuium coërcentibus. vetatque ripas ponere modum crescendi.

332. *Sic velut in tutâ, &c.*] Hu-

jusmodi colloquiis totam noctem, quasi nullum esset bellum, exemerunt. Et sic porro ad historiam reddit. Horr.

334. *Cade.*] Pompeji.

335. *Magno pere, pro nihil, &c.*] Interfecto jam pompejo, omnia sibi licere existimabat; ergo nouum scelus animo agitabat. Horr.

336. *Manes.*] Umbra pompeji.

337. *Dant noua monstra furorem.*] Excitant hominis animum ad nouum furorem, & immane scelus audendum, quod nunc noua monstra appellat. Horr.

338. *Viles.*] Eunuchi pothini & achillæ. Isto quoque, &c.] Cæsaris, ut modo pompeji.

340. *Pœnâque civilis belli, &c.*] patrui & Bruti dextris ereptæ libertatis vindictibus futuris, pene præripnerat Cæsaris eadem famulus pothinus. 342. *Bruto ceruix, &c.*] M. Bruto Cæsaris interfectore futuro, lib. 7. xli. 586.

343. *In scelus it Pharium.*] Aegyptiorum

- Exemplumque perit. struit audax irrita fati,*
 345 *Nec parat occulta cadem committere fraudi:*
Inusitumque ducem detecto Marte laceffit.
Tantum animi delicta dabant, ut colla ferire
Cæsaris, & socerum jungi tibi, Magne, iuberet:
Atque hac dicta monet famulos perferre fideles
 350 *Ad Pompeiana socium sibi cadis Achillam,*
Quem puer imbellis cunctis præfecerat armis,
Et dederat ferrum, nullo sibi iure retento,
In cunctos, in seque simul. Tu mollibus, inquit,
Nunc incumbere toris, & pingues exige somnos:
 355 *Inuasit Cleopatra domum. nec prodita tantum est,*
Sed donata Pharos. cessas accurrere solus
Ad domina thalamos? nubet soror impia fratri:
Nam Latio iam nupta duci est: interque maritos
Discurrens Ægypton habet, Romamque meretur.
 360 *Expugnare senem potuit Cleopatra venenis.*

Crede

ptolorum conatu & insidiis, à quibus nefas est, eum occidi. *Horr. In scelus it Pharium, &c.]* pœna à Cæsare tyranno sumenda Romanis pene factum erat scelus Ægyptiorum, & tyrannicidæ gloria atque exemplum prope perlerat.

344. *Exemplumque perie.]* Quod tyrannus jure à suis debeat occidi. *Horr. Vel factum Bruti, quod sit posteritatem in tyrannos excitaturum. Sulp. Irrita fati.]* Quæ in fati non erat pericere.

345. *Nec parat occulta, &c.]* Erat in procuratione regni propter ætatem pueri nutricius eius eunuchus pothinus, iis primum inter suos queri atque indignari cœpit, regem ad dicendam causâ euocari: deinde adjuutores quosdam conscios sui nactus ex regis amicis, exercitum à pelusio clam Alexandriam euocavit. atque Achillam, quem omnibus copiis præfecerat incitatum suis, & regis inflatum pollicitationibus, quæ

fieri vellet, literis nunciisque edocuit. *Cæf. com. civ. bell. 3.*

353. *Tu mollibus, &c.]* Ex obliquo segnitiam illius arguens: Achillam ad eadem Cæsaris excitat.

355. *Domum.]* Regiam.

356. *Sed donata Pharos.]* Sed palam donatum est Cleopatræ à Cæsare Ægypti regnum. *Cessas accurrere solus.]* Cessas, vel si solus esses neque tali exercitu instructus, accurrere ad has nuptias opprimendas & præveniendas?

357. *Nubet soror, &c.]* Ita feci ex Ms. in quibus nubet. vulgati pejus, nupsit. *Grotius. Nubet soror impia fratri.]* procul dubio efficiet Cæsar cui illa jam vice vxoris est, ut Cleopatra concilietur ptolemaeo.

359. *Discurrens, &c.]* per vices. *Meretur.]* Noctibus.

360. *Senem potuit.]* Cæsarem. *Venenis.]* philtris, beneficiis amoris, illecebris & lenociniis formæ.

361. *Crede*

- Crede miser puero: quem nox si junxerit una,
 Et semel amplexus incesto pectore passus
 Hauserit obscenum titulo pietatis amorem,
 Meque, tuumque caput, per singula forsitan illi
 365 Oscula donabit. crucibus, flammisque luemus
 Si fuerit formosa soror. nil undique restat
 Auxilij: rex hinc coniux, hinc Cæsar adulter:
 Et sumus, ut fatear, tam saua iudice fontes.
 Quem non è nobis credet Cleopatra nocentem
 370 A quo casta fuit? per te, quod fecimus una,
 Perdidimusque nefas, perque ictum sanguine Magni
 Fœdus, ades: subito bellum molire tumultu:
 Irrue: nocturnas rumpamus funere tedas,
 Crudelémque toris dominam matremus in ipsis
 375 Cum quocunque viro. nec nos deterreat ausis
 Hesperij Fortuna ducis. quæ sustulit illum,
 Imposuitque orbi, communis gloria nobis:
 Nos quoque sublimes Magnus facit. aspice littus*

Spem

361. *Crede miser puero.*] Ms. puerum. Crede jam Cleopatraz Ptolemæum, illi inquam, quæ senem Cæsarem potuit in amorem sui pellicere. Grotius. *Crede miser puero.*] Ironice.

362. *Incesto pectore passus.*] Sororis, quam duxerit in matrimonium.

363. *Hauserit, &c.*] Incestum velauerit coniugij nomine.

366. *Si fuerit formosa soror.*] Si forma sororis fratri placere cœperit.

368. *Saua iudice fontes.*] Cleopatra.

369. *Nocentem, &c.*] Vel hoc nomine. quod non & nos cum illa consuetudinem habuimus.

370. *Per te.*] Obtestatio. Quod fecimus una.] Obtestatur Achillam per scelera & nefaria inter se perpetrata, ut quam primum cum exercitu appropere: Obtestatur per fœdus, sanguine

Pompeij medio fuso ceu libamine, percussum. Horrens.

371. *Perdidimusque nefas.*] Male collocauimus, nullum consecuti illius præmlum; nisi & nouum hoc scelus adjungamus. *Ictum sanguine Magni, &c.*] Allusum ad morem faciendi fœderis.

373. *Tedas.*] Nuptias.

375. *Cum quocunque viro.*] Ptolemæo, ceu Cæsare. *Nec nos deterreat, &c.*] Occupat quod obijci posset, quo à cæde detererentur. Cæsarem bellis tot victorem & fortunatum esse: Periculū fore, ut consiliū infelicitè caderet. *Hesperium ducem,* Cæsarem vocat. Horrens.

376. *Sustulit illum.*] Euexit.

377. *Communis gloria nobis.*] Occupat occupatione gloriam communem ex cæde vtriusque Pompeij & Cæsaris paranda. Horrens.

378. *Nos quoque, &c.*] Nos quoque

- Spem nostri sceleris : pollutos consule fluctus*
 380 *Quid liceat nobis : tumultumque è pulvere paruo*
Aspice Pompeij non omnia membra regentem.
Quem metuis, par huius erat. non sanguine clari :
Quid refert ? nec opes populorum, ac regna mouemus.
Ad scelus ingentis fatis sumus. adtrahit illos
 385 *In nostras Fortuna manus. en altera venit*
Victima nobilior. placemus cade secunda
Hesperias gentes. jugulus mihi Caesaris haustus
Hoc praeferre potest, Pompeij cade nocentes
Vt populus Romanus amet. quid nomina tanta
 390 *Horremus, virésque ducis, quibus ille relictis*
Miles erit ? nox hac peraget civilia bella,
Inferiasque dabit populis, & mittet ad umbras,

Quod

que gloriam hanc cum Caesare diuidimus : ille deuicit, nos interfecimus. *Litus.*] In quo cauius est Pompeius, vbi iacet sepultus.

379. *Spem nostri sceleris.*] Quod iubeat nos sperare idem posse in Caesare. *Pollutos, &c.*] Cade Pompeij.

382. *Quem metuis, &c.*] Caesaris Fortuna & gloria non maiores sunt quam fuere illi Pompeij. *Non sanguine clari.*] Obiect. Sed nos, inquires, non sumus genere clari.

383. *Quid refert ?*] *Solut.* Neque tamen nos (quod illi fecerunt) sollicitauimus populos & reges in nostra auxilia & ad exequendum quod proposuimus. ad quod ipsi per nos sufficimus. *Nec opes populorum.*] Nec opes populorum mouemus, sed ipse se vltro offert nobis, & ad scelus ingentis facti sumus, postquam semel occidimus Pompeium. *Horrens.*

384. *Ad scelus ingentis fatis sumus.*] Magnum est fatum nostrum & potens ad scelera. Ita Grotius qui hanc lectionem probat. Alteram lectionem, *Ad scelus ingentis facti sumus*, adstruere poterit illud Lyci apud Senec. in Herc. Fu.

383. nobiles non sunt mihi Aui, nec alius inlyrum titulis genus : Sed clara virtus, &c.] *prosperum autem, ut habetur in eadem tragedia.* *385. ac felix scelus.* *Virtus vocatur.* *Adtrahit, &c.*] Illos scil. populos, ipsa fortuna vltro nobis conciliat & quasi in manus tradit. Altera victima hic obiecta, quae gentes ac populos externos placemus. *Micylus.*

385. *Altera, &c.*] Caesar.

386. *Placemus cade secunda, &c.*] *Rituale verbum quando priore litatum non sit.* *Metaphora à sacris.*

387. *Jugulus mihi, &c.*] Caesaris inuisti cade conciliabimus nobis Romanos offensos de Pompeij.

388. *Nocentes.*] Nos Aegyptios, quos odit. *Sulpit.*

390. *Quibus ille relictis, &c.*] Quos titulos & nomina si illi adimas, nil nisi miles est. sic lib. 3. *386. priuarum factura inuenimus.*

391. *Nox hac peraget.*] A facili : vna hac nocte, interfecto Caesare, sine imponemus bello civili. *Hor.*

392. *Inferiasque dabit populis.*] Caesarem, tanquam sacrificium umbras caelorum pop. placaturum.

394. *Præstet*

- Quod debetur adhuc mundo, capat. ite feroces
 Caesaris in jugulum : praestet Lagea iuuentus*
 395 *Hoc regi, Romana sibi. tu parce morari :*
1 lenum epulis, madidumque mero, Venerique paratū
Inuenies : aude : Superi tot vota Catonum,
Brutorumque tibi tribuent. Non lentus Achilles
Suadenti parere nefas. haud clara mouendis,
 400 *Vt mos, signa dedit castris, nec prodidit arma*
Vllius clangore tuba : temerè omnia saui
Instrumenta rapit belli. pars maxima turba
Plebis erat Latia : sed tanta obliuio mentes
Cepit, in externos corrupto milite mores,
 405 *Vt duce sub famulo, iussuque satellitis irent,*
Quos erat indignum Phario parere tyranno.
Nulla fides, pietasque viris, qui castra sequuntur,
Venalesque manus : ibi fas, ubi maxima merces :
Aere merent paruo : jugulumque in Caesaris ire
 410 *Non sibi dant. pro fas ! ubi non ciuilia bella*
Inuenis.

394. *Praestet Lagea iuuentus, &c.*] In castris tuis milites Aegyptij praestent hanc libertatis gratiam regi suo, quem Caesar apud se tenet tanquam captiuum : Romani (vt mox vs. 403.) sibi oppressore scil. libertatis Caesare caeso.

397. *Catonum, &c.*] Catonis, Scipionis, Bruti, &c. quibus hoc maxime in votis est.

398. *Non lentus Achilles, &c.*] Dum Caesar laboraret controuersias regum componere : subito exercitus regius, equitatusque omnis venire Alex. nunciatur, &c. Cæs. com. ciu. bell. 3.

400. *Nec prodidit arma.*] Silentio petebat Alexandriam, vt incautum ac securum Caesarem opprimeret. *Hortens.*

402. *Pars maxima turba, &c.*] Erant cum Achilla copiae, vt neque numero, neque genere hominum, neque usu rei militaris concernendè viderentur, millia enim

viginti in armis habebat, hæ constabant ex Gabinianis militibus : qui iam in consuetudinem Alexandrinæ atque licentiam venerant, & nomen disciplinamque pop. Romani dediticerant, uxoresque duxerant, &c. Cæs. com. ciu. bell. 3.

403. *Sed tanta, &c.*] Indignationem huiusmodi vide apud Horat. Ode 5. l. 3.

405. *Duce.*] Achilla.

406. *Phario parere tyranno.*] Ipsi regi Aegypto.

408. *Venalesque manus.*] Non ex animo suo aut se in libertatem vindicaturi ; sed stipendio conducti.

410. *Non sibi dant.*] Hoc est, non sua sponte & autoritate mortem Caesaris petunt, vt hostis, sed stipendio conducti, quo ad nulla non flagitia impellantur, id sunt facturi. *Hor. Vbi nō ciuilia bella, &c.*] Milites Rom. qui non interfug

Inuenit imperi; fatum miserabile nostri?

Theſſalia ſubducta acies in littore Nili

Mors furit patrio. quid plus te, Magne, recepto

Auſa foret Lagea domus? dat ſcilicet omnis

415 *Dextera, quod debet Superis: nullique vacare*

Fas eſt Romano. Latium ſic ſcindere corpus

Diis placitum: non in generi, ſocerique fauorem

Diſcedunt populi. ciuilia bella ſatelles

Mouit, & in partem Romanam venit Achilles.

420 *Et niſi fata manus à ſanguine Caſaris arcent,*

Hæ vincent partes. aderat maturus uterque:

Et diſtriſta epulis ad cunctas aula patebat

Inſidias: poteratque cruor pe regia fundi

Pocula Caſtreus, menſaque incumbere ceruix.

425 *Sed metuunt belli trepidos in nocte tumultus,*

Ne cades confuſa manu, permiſſaque ſatis

Te, Ptolemæe, trahat. tanta eſt fiducia ferri.

Non rapuere nefas: ſummi contempta facultas

Eſſe

terfuerant prælio Phariſalico, hic tamē Aegypto ciuili ſanguine manus imbuere parant, ſic l. 8. v. 601.

413. *Magne.*] Auerſio ad Pompejum. qui ſi reuiuiſceret; quid Aegyptij plus contra Cæſarem efficere potuiſſent, quam eo mortuo jam fecerunt. *Hort. Te, Magne, &c.*] Si Pompejum exceptum tuerentur armis Aegyptij?

414. *Dat ſcilicet omnis, &c.*] Omnis vbique Rom. dextera ſe immiſcet bello huic ciuili ita volentibus Superis.

416. *Latium ſic ſcindere Diis placitum.*] Ita Diis viſum rex Rom. & vires vnitas diuellere & diſſoluere factionibus; neque his Pompeij & Cæſaris, ſed tertias partes ſe quoque ingerit ſatelles Aegyptius Achilles.

420. *Et niſi fata manus.*] Et niſi ſatis reſeruatus eſſet Cæſar interficiendus Romæ; hic certe ab his fuiſſet oppreſſus.

421. *Aderat maturus uterque.*] Pothinus intra, Achilles extra urbem. Plutarchus reſert, touſorem Cæſaris, hominem timidiffimum, dum omnia curioſe exploraret, percepiſſe inſidias Cæſari ſtrui ab Achilla & Pothino, indiciumque rei detuliſſe, Cæſarem cœnaculum præſidio cinxiſſe, & Pothinum interfici iuſſiſſe. Achillam vero fuga in caſtra elapſum intuliſſe ei diffi-
cillimum bellum, &c. Aliter cæſ. l. 3. de bello ciuili.

422. *Diſtriſta.*] Impedita, diſtraſta.

426. *Ne cades confuſa, &c.*] Ne qua forte & ipſe rex Ptolemæus in tumultu pereat.

428. *Non rapuere nefas.*] Non itaque temere & raptim aggreſſi ſunt facinus. *Summi contempta, &c. viſum famuli.*] Viſum eſt iis occaſionem hanc omittere atque opportuniuſ reſumere die inſequenti.

413. *Dila*

- 450 *Hesperia cunctos procures, aciemque Senatus,
Pompeiumque ducem, caussa sperare vetante,
Non timuit, fatiunque sibi promisit iniquum,
Expauit seruale nefas, intraque penates
Obruitur telis; quem non violasset Alanus,*
- 455 *Non Scythia, non fixo qui ludit in hospite Maurus.
Hic, cui Romani spatium non sufficit orbis,
Paruaque regna putat Tyriis cum Gadibus Indos,
Ceu puer imbellis, ceu captis femina muris,
Quaritur tuta domus: spem vita in limine clauso*
- 460 *Ponit, & incerto lustrat vagus atria cursu:
Non sine rege tamen; quem ducit in omnia secum,
Sumiturus pœnas & grata piacula morti;
Missurusque tuum, si non sint tela, nec ignes,
In famulos Ptolemæ caput. sic barbara Colchis*
- 465 *Creditur ultorem metuens regni que, fuga que,
Ense suo fratrisque simul ceruice parata
Expectasse patrem. cogunt tamen ultima rerum*

Spem

Geravit; jam trepidauit. Amplificatio. *Eni.*] Thraciæ quidem montis: sed nostro semper fere Thessaliæ.

451. *Causa sperare vetante.*] Iniqua, nec felicem exitum promittente.

452. *Facum iniquum.*] Injustam victoriam. *Sulpic.*

453. *Seruile nefas.*] Scelerata Achilliæ satellitis regij arma.

454. *Quem non violasset.*] Altera e caggarario. *Alanus.*] Scythiæ Europæ pop.

455. *Non fixo, &c.*] Non Mauri inhospitales, qui per lulum & exercendi gratia hospites pro scopo positos sagittis configunt.

456. *Hic cui Romani, &c.*] Hic cui non suffecit Romanum Imperium ab Indis vsque in Oriente ad Gades in Occidente, insulam in qua colonia Tyriorum. *omnes terra quæ sunt à Gadibus usque Ad Gangem.*

459. *Tuta domus, &c.*] Pars erat regis exigua, in quam ipse habitandi causa initio erat inductus, &c. *Cæs. com. ciu. bell. 3.*

461. *Non sine rege tamen.*] Regem ut in sua potestate haberet, Cæsar effecit, magnamque regium nomen apud illos auctoritatem habere existimans, &c. *ibid. Omnia secum.*] Loca omnia, vel euentuum omnem.

462. *Enim.*] A rege.

464. *Famulos Ptolemæ caput.*] Achillam & alios. *Sic barbara Colchis.*] Non secus ac Medea insequentem partem aurei velleris proditi vindicem morata est, fratrem Absyrtum discerpendo dispergendoque. vide quæ nos ad *Sen. Med. v. 44.*

466. *Ceruice parata.*] Ad omnem euentum & calum mortis. *Horrens.*

467. *Cogunt tamen, &c. missusque sacces, &c.*] Misi à rege ad Achillam

*Spem pacis tentare ducem: missusque satelles
Regis, ut sanos absentis voce tyranni*

470 *Corriperet famulos, quo bellum auctore mouerent.*

*Sed neque ius mundi valuit, neque fœdera sancta
Gentibus: orator regis, pacisque sequester,
Æstimat in numero scelerum ponenda tuorum*

Tot monstris Egypte nocens. non Thessala tellus,

475 *Vastæque regna Iuba, non Pontus, & impia signa
Pharnacis & gelido circumflus orbis Ibêro*

*Tantum ausus scelerum, non Syrtis barbava, quantum
Delicia fecere tua. premit undique bellum,*

Inque domum iam tela cadunt, quassantque penates.

480 *Non aries uno moturus limina pulsu,*

Fracta

Achillam Serapion & Dioscorides (inquit Cæf. com. 3. ciu. belli) quos ille, prius quam audiret, aut, cuius rei causa missi essent cognosceret, corripi ac interfici iussit, &c.

469. *Absentis tyranni, &c.]* Regis ptolemzi.

471. *Ius mundi valuit.]* Ius gentium quo sacrosancti sunt legati.

472. *Sequester.]* Mediator, legat^o.

473. *Æstimat in numero.]* Conjectura nostra est: *Res minima in numero.* Sensus mihi videtur:

Legati cædes apud alias gentes maximum est scelus; sed inter Aegypti scelera minimum. Nihil me mouent Mss. Itaque perseuero in veteri conjectura, *Res minima:* nisi malis, *res ima.* Legati autem hi regii vocabantur Dioscorides & Serapio: ut ex Liuius ad hunc locum notat vetus Scholiastes in Ms. P. Sed & in commentario de bello Alexandrino eadem exstat historia. Grotius *Æstimat in numero.]* Aestimationem ceu specimen dat scelerum Aegypti.

474. *Monstris, &c.]* Sceleribus. *Non Thessala tellus.]* Amplificatio. Non bellum Thessalicum, quo cum pompejo conflixit. non Africum, quo Scipionem & Iu-

bam Mauritaniz regem deuicit: non ponticum, quo pharnacem Mithridatis F. Occasione ciuillis belli capta, patrium regnum in potestatem suam redigere conatum vidit, vicit, ponto expulit: non Hispanica bella, quorum altero Petreium & Afranium pompeji duces; altero Cn. & Sext. filios pompeji deuicit. Non hæc omnia tantum afflixere Cæsarem quantum delicati isti famuli atque Eunuchi Aegyptij.

475. *Vastæque regna Iuba.]* Ad versum 670. *Impia signa, &c.]* propter defectionem à patre. lib. 1. vs. 336. & L. 1. vs. 637. nec non conatum Bithyniam, Cappadociam & Armeniam inuadendi, principesque ad defectionem pertrahendi.

476. *Gelido, &c.]* Hispania, quam *correns ambit Iberus* lib. 7. vs. 15.

478. *Delicia fecere.]* Ne virilia quidem portenta, pothinus atque Ganimedes. Florus lib. 4. cap. 2. *Tua.*] Tux ò Aegypte.

479. *Inque domum, &c.]* primo impetu domum eius irrumpere conatus est, &c. Cæf. com. ciu. bell. 3.

480. *Non aries uno, &c.]* Oppugnationem domus, quam Cæsar tenebat,

*Fracturusque domum, non ulla est machina belli:
Nec flammis mandatur opus: sed caca iuventus
Consilij, vastos ambit diuisa penates,
Et nusquam totis incurSAT viribus agmen.*

485 *Fata vetant, murique vicem fortuna tuetur.*

*Necnon & ratibus tentatur regia, quæ se
Protulit in medios audaci margine fluctus
Luxuriosa domus. sed adest defensor ubique
Casar, & hos aditus gladiis, hos ignibus arcet:*

490 *Obsessusque gerit, (tanta est constantia mentis)
Expugnantis opus. piceo jubet unguine tinctas
Lampadas immitti junctis in bella carinis.*

*Nec piger ignis erat per stuppea vincula, perque
Manantes cerâ tabulas: & tempore eodem*

495 *Transtraque nautarum summiq; arsere ceruchi.*

Fam propè semusta merguntur in aquore classes,

Famque

tenebat, describit. Horrens. Aries
vno morurus. Ad vs. 300. l. 3.

482. *Nec flammis mandatur
opus.* Nec incendium parant. Cæca
iuuentus.] Experts consilij.

485. *Fata vetant, &c.*] Cæsaris
Fortuna hostibus ademit consiliū,
illique præstitit incolumitatem.

486. *Necnon & ratibus tentatur
regia.*] Eodem tempore pugnarum
est ad portum (inquit Cæsar com.
3.) dum naues longas occupare
hostes conarentur; quarum erant
auxilio L. missæ ad Pompejum,
quæ prælio in Thessalia facto do-
mum redierant, præter XXII. con-
stratas, quæ præsidij causa Ale-
xandriæ esse consueuerant; quas
si occupassent, classe Cæsaris ere-
pta, portum ac mare totum in sua
potestate haberent, comiteu
auxiliisque Cæsarem prohiberent,
&c. *Qua se, &c.*] Regis enim pars
in quam Cæsar habitandi causa
initio erat inductus, habebat adi-
tum ad portum & ad reliqua
naualia. Cæs. comm. 3.

488. *Luxuriosa domus.*] vel pro-
pter comestationem nocturnam
ita à Lucano descriptam: vel
propter magnificentiam regiam &
eximio splendore structam. Mon-
strat locum, ubi redintegrata pug-
na fuerit, ad portum scil. circa
naualia. Horrens.

491. *Piceo jubet.*] Phalaricas, ad
versum 681. lib. 3.

492. *Iunctis in bella carinis.*]
Nauibus quæ præsidij causa Ale-
xandriæ esse consueuerant, inodo
ad vs. 486.

493. *Stuppea vincula, &c.*] Funes
nauticos & tabulas pice vinctas. ve
l. 3. vs. 683.

495. *Summiq; arsere ceruchi.*]
Οι κερύχοι, cornu habentes, à
κέρας & χυα. ceruchus est funis
rudens, antennarum cornua fir-
mans suasque habens in puppi
ansas, quibus religatur. alij ipsas
antennas sic dictas volunt à cor-
nubus quæ habent. *Ceruchi.*] Cor-
nua antennarum, libro 8. vs.
177.

*Iamque hostes, & tela natant. nec puppibus ignis
Incubuit solis: sed qua vicina fuere
Tecta mari longis rapuere vaporibus ignem:*

500 *Et cladem fouere Noti, percussaque flamma
Turbine, non alio motu per tecta cucurrit,
Quam solet atherio lampas decurrere sulco,
Materiaque carens, atque ardens aere solo.*

Illu lues clausa paulum reuocauit ab aula
505 *Vrbis in auxilium populos. nec tempora cladis
Perdidit in somnos, sed caca nocte carinis
Insiluit Caesar, semper feliciter usus
Præcipiti cursu bellorum, & tempore raptu.
Tunc claustrum pelagi cepit Pharon. insula quondam*
510 *In medio stetit illa mari, sub tempore vatis
Proteos: at nunc est Pelleis proxima muris.
Illa duci geminos bellorum præstitit usus:*

Abstulit

497. *Nec puppibus ignis, &c.]* Dum Cæsar coactus lux salutis consulere classem incendio amoliretur, longius à nauali grassatus ignis celeberrimam Ptolemæi Philadelphii bibliothecam absumpsit. Plutarch.

502. *Quam solet, &c.]* Ad v. l. 532. lib. 1. de calo lapsa per umbras Stella facem ducens multa cum luce cucurrit. mox, cum longo limite, sulcus Dat lucem, &c. Virg. Aeneid. 2.

503. *Materiaque, &c.]* Pabulo, ignis alimento.

504. *Lues clausa paulum.]* Incendium. Ita Virg. Aeneid. 5. *lucusque carinas. Est vapor, & roro descendit corpore pestus. Reuocauit ab aula, &c.]* Reuocauit multitudinem à regis obsidione ad incendium restringendum.

505. *Nec tempora cladis, &c.]* Neque incendi) tempus ita impendit somno, ut sibi decederet.

505. *Perdidit in somnos.]* Ita rectè Ms. *In somnos perdere, est impendere somno, ita ut rebus*

mellioribus. Grotius. Carinis, &c.] Confestim ad Pharon nauibus milites exposuit.

509. *Claustrum pelagi cepit Pharon.]* Hæc enim insula (ait Cæsar comm. 3.) obiecta Alexandrie portum efficit, &c. mox v. l. 513. & supra v. l. 57. *Insula quondam, &c.]* Pharos Alexandrie nunc ponte coniungitur, olim, ut Homericis carmine proditur est, ab iisdem oris cursu diei totius abducta, &c. Mela lib. 2. cap. 7.

511. *Proteos.]* Qui rex Aegypti fuit tempore belli Troiani. Diod. Sic. & Herod. lib. 1. *At nunc est, &c.]* A superioribus regibus in longitudinem pass. nonagentorum in mare iactis molibus, angusto itinere, & ponte cum oppido iungitur. Cæsar. comm. 3. ciu. bell.

512. *Illa duci geminos, &c.]* Neque enim per pontem in Pharon excurrere, neque è portu soluere in mare poterant hostes. Iis autem (inquit Cæsar. co. 3.) inuitis, à quibus Pharon tenetur, non potest esse, propter angustias, nauibus introitus in portum.

515. *Nec*

- Abstulit excursus & fauces equorum hosti ;
 Caesaris auxiliis aditus & libera pontis*
 515 *Ostia permisit. nec pœnas inde Pothini*
Distulit ulterius : sed non qua debuit ira,
Non cruce, non flammis, rabido non dente ferarum :
Hec facinus, cervix gladio malè caesa pependit :
Magni morte perit. necnon subrepta paratis
 520 *A famulo Ganymede dolis pervenit ad hostes*
Caesaris Arsinoë : quæ castra carentia rege
Vi proles Lagea tenet, famulumque Tyranni
Terribilem iusto transegit Achillea ferro.
Altera, Magne, tuis iam victima mittitur umbris.
 525 *Nec satis hoc Fortuna putat. procul absit, ut ista*
Vindicta sit summa tua. non ipse tyrannus
Sufficit in pœnas, non omni regia Lagi.
Dum patrij veniant in viscera Caesaris enses,
Magnus inuitus erit. sed non auctore furoris

Sublato

515. *Nec pœnas inde Pothini.*] Hæc dum apud hostes geruntur, Pothinus nutricius pueri & procurator regni, cum ad Achillam nuncios mitteret hortareturque ne negotio desisteret, neque animo deficeret, indicatis deprehensisque internunciis, à Cæsare est interfectus. Cæsar. com. civ. bell. 3.

519. *Magni morie perit.*] Gladio & eo mortis genere quo Pompeius lib. 8. & l. 671. Necnon subrepta paratu, &c.] Interim Arsinoë filia minor Ptolemæi regis, vacuum possessionem regni sperans, ad Achillam se ex regia traiecit, vnaque bellum administrare cœpit. sed orta celeriter inter eos de principatu controuersia, cum alter alteri insidiaretur, & summam imperij ipse obtinere vellet; præoccupat Arsinoë per Ganymedem eunuchum, nutricium suum, atque Achillam interficit. Cæsar. com. civ. bell. 3. & Hirtius 4.

521. *Arsinoë.*] Filia Ptolemæi minor, Arsinoë.

522. *Achillea ferro.*] Accusatus Græcus ab Αχιλλεύς. vel Achilla nominat. Ion. in prima Decl. ut Xerxes Herod. lib. 7.

524. *Altera, Magne, &c.*] Ptolemæus, qui paulo post ad suos elapsus è prælio fugiens receptusque in nauigium, eo denerso multitudine adnatantium, periit. Hirt. com. 4. de bell. Alex. Regis ipsius corpus obrutum limo repertum est in aurea lorica honore. Florus lib. 4. cap. 2. & Patere.

525. *Procul absit, &c.*] Requirit Poëta maiorem victimam, tum autem & præstantiorem Pompeio; caput nempe ipsius regis Ptolemæi, quod victimam Pompeij umbris dignam suo more arbitratur. Horrens.

528. *Dum patrij, &c.*] Donec ipse Cæsar à partibus Romanis in curia cadat Pompeij manibus victima.

529. *Auctore furoris, &c.*] Achilla cæso, Arsinoë siue vltima officio & custode omne imperiū ol-

530 *Sublato cecidit rabies : nam rursus in arma
Auspiciis Ganymedis eunt : ac multa secundo
Prælia Marte gerunt. potuit discrimine summo
Cæsaris una dies in famam, & secula mitti.*

Molis in exigua spatio stipantibus armis,

535 *Dum parat in vacuas Martem transferre carinas
Dux Latinus, tota subiti formidine belli
Cingitur: hinc densa prætexunt littora classes,
Hinc tergo insultant pedites : via nulla salutis :
Non fuga, non virtus, vix spes quoque mortis honesta.*

540 *Non acie fusa, nec magna stragis aceruo
Vincendus tunc Cæsar erat, sed sanguine nullo.
Captus sorte loci pendet, dubiusne timeret,
Optaretne mori ; respexit in agmine denso
Scauam perpetua meritum iam nomina fama*

545 *Ad campos Epidamne tuos, ubi solus apertis
Obsedit muris calcantem mœnia Magnum.*

tinebat, exercitus Ganymedi traditur. Hirt. 4. com.

532. *Potuit discrimine, &c.* Vel unum illud Cæsaris summo cum discrimine factum meretur in omne ævum propagari.

534. *Molis in exigua, &c. Dum parat, &c.* In aggere. Plur. Circa oppugnationem portus. Suet. Cæs. c. 64. dum milites navibus impositos trajicere in Pharon & propugnare pararet, eruptione hostium subita compulsus in scapham, à multis Aegyptiorum navibus petitus in mare se coniecit, ac per ducentos passus natans ad suos evasit incolumis, elata læva, ne libelli, quos tenebat, maderescerent. Hirtius, Suetonius, Plutarchus, Diod. &c.

542. *Captus sorte loci pender.* Obsessus atque loci iniquitate

pressus, in dubio erat utrum fugeret, an mortem fugæ præferret.

543. *Respexit in agmine denso, &c.* Subiit illius animum memoria & imago Scauæ, qui vñtus in mediis hostibus fortiter Dyrrhachij sustinuit Pompeij copias, victoriamque eius moratus est. vide lib. 6. v. 141. & deinceps.

545. *Epidamne tuos.* Ad v. 624. l. 2. *Aperis.* Dirutis, vel æquatis cadaverum strue, vt l. 6. v. 180.

546. *Obsedit muris calcantem.* Propugnauit castellum sibi creditum, vñum ex iis, quibus Cæsar Pompejum ad Dyrrhachium circumvallare instituit. l. 6. v. 29. & 125. *mœnia Magnum.* Vallum dirutum & solo æquatum. *Iam Pompejana celsi super ardua val- li Exierant Aquila.* libro 6. v. 138.

PETRONII ARBITRI

SPECIMEN

BELLI CIVILIS.

Ecce, belli ciuilis ingens opus quisquis attigerit, nisi plenus litteris, sub onere labetur. Non enim res gestæ versibus comprehendendæ sunt, quòd longè melius historici faciunt, sed per ambages, deorúmque ministeria, & fabulosum sententiarum tormentum præcipitandus est liber spiritus; vt potius furentis animi vaticinatio appareat, quàm religiosæ orationis sub testibus fides. * tanquam si placet hic imperus, etsi nondum recepit vltimam manum.

QRBEM jam totum victor Romanus habebat,
 Quà mare, quà terra, quà sidus currit vtrum-
 que,
 Nec satiatus erat. grauidis freta pulsa carinis

Iam peragrabantur. si quis sinus abditus ultra,
 Si qua foret tellus qua fulvum mitteret aurum,
 Hostis erat: fatiſque in triſtia bella paratis
 Querebantur opes. non vulgo nota placebant
 Gaudia: non uſu plebeio triſta voluptas:
 Aſſyria concham laudabat miles in unda.
 Quaſitus tellure nitor certauerat oſtro.
 Hinc Numida cruſtas, illinc noua vellera Seres,
 Atque Arabum populus ſua deſpoliauerat arua.
 Ecce alia cludes, & laſa vulnera pacis.
 Quaritur in ſiluis Mauri fera: & ultimus Am-
 mon

Afrorum excutitur. ne deſit bellua dente
 Ad mortes precioſa ſuas. premit aduena claſſes
 Tigris, & aurata gradiens veſtatur in aula,
 Ut bibat humanum populo plaudente cruorem.
 Heu pœdet effuri, perituraque prodere fata:
 Perſarum ritu male pubeſcentibus annis
 Surripuere viros; exſectaueque viſcera ferro
 In venerem fregere: atque ut fuga mobilis aui
 Circumſcripta mora properantes differat annos,
 Quarit ſe natura, nec inuenit. omnibus ergo
 Scorta placent, fractique enerui corpore greſſus,
 Et laxi crines, & tot noua nomina veſtis,
 Queque virum quarunt. Ecce Afris eruta terris
 Citrea menſa, greges ſeruorum, oſtrumque veni-
 dens

Vonitur, ac maculis imitatur vilibus aurum,
 Qua ſenſum turbant. hoſtile ac mobile lignum
 Turba ſepulta mero circumuenit: omniaque orbis
 Pramia, correptis miles vagus extruit armis.
 Ingenioſa gula eſt. Siculo ſcarius aquore merſus
 Ad menſam viuus perducitur, inde Lucrinis
 Eruta littoribus vendunt conchylia cenas,
 Ut renouent per damna famem. jam Phaſidos un-
 des

*Orbata est aëibus : mutoque in littore tantum
Solæ desertis aspirant frondibus aura.*

*Nec minor in campo furor est , emptique Qui-
rites*

Ad prædam strepitumque lucri suffragia vertunt.

Venalis populus , venalis curia Patrum :

Est fauor in precio, senibus quoque libera virtus

Exciderat , sparsisque opibus conuersa potestas,

Ipsaque majestas auro corrupta jacebat.

Pellitur à populo victus Cato : tristior ille est

Qui vicit, fascisque pudet rapuisse Catoni.

*Namque hoc dedecus est populi , morumque rui-
na.*

Non homo pulsus erat ; sed in uno victa potestas

Romanumque decus. quare tam perditæ Roma

Ipsa sui merces erat, & sine vindice præda.

Præterea gemino deprensam gurgite prædam

Fænoris illuuiæ , ususque exederat aris.

*Nulla est certa domus , nullum sine pignore cor-
pus :*

Sed veluti tabes tacitis concepta medullis

Intra membra furens curis latrantibus errat.

Arma placent miseris , detritæque commoda luxu

Vulneribus reparantur. inops audacia tuta est.

Hoc mersam ceno Romam, somnoque jacentem

Quæ poterant artes sana ratione mouere,

Nisi furor, & bellum, ferroque excita libido ?

Tres tulerat Fortuna duces ; quos obruit omnes

Armorum struæ diuersæ feralis Enyo.

*Crassum Parthus habet : Libyca jacet aquore Ma-
gnus :*

Julius ingratam perfudit sanguine Romam.

Et, quasi non posset tot tellus ferre sepulcra,

Diuisit cineres. hos gloria reddit honores.

Est locus exciso penitus demersus hiatu,

Parthenopen inter, magnaue Dicarchidos arua,

Cocytia perfusus aqua. nam spiritus extra
 Qui furit effusus functo sp. argitur astu.
 Non hac autumno tellus viret, aut alit herbas
 Cessite latus ager. non verno persona cantu
 Mellia discordi strepitu virgulta loquuntur :
 Sed chaos, & nigro squallentia pumice saxa
 Gaudent ferali circumtumulata cupressu.
 Has inter sedes Ditis pater extulit ora,
 Bustorum flammis, & cana sparsa favilla :
 Ac tali volucrem Fortunam voce lacescit :
 Rerum humanarum, diuinarumque potestas,
 Fors, cui nulla placet nimium secunda potestas,
 Qua noua semper amas, & mox possessa relinquitur,
 Ecquid Romano sentis te pondere victam?
 Nec posse ulterius perituram extollere molem?
 Ipsa suas vires odit Romana iuuentus,
 Et quas struxit opes, male sustinet. aspice late
 Luxuriam spoliolum, & censum in damna furem-
 tem.

Adificant auro, sedesque ad sidera mittunt :
 Expelluntur aqua saxis : mare nascitur aruis;
 Et permutata rerum statione rebellant.
 En etiam mea regna petunt. perfoffa dehiscit
 Molibus insanis tellus, jam montibus haustis
 Antragemunt : & dum varios lapis inuenit usus,
 Inferni manes celum sperare iubentur.
 Quare age, Fors, muta pacatum in praelia vul-
 tum,

Romanosque cie, ac nostris da funera regnis.
 Jam pridem nullo perfundimus ora cruore,
 Nec mea Tisiphone sitientes perluit artus
 Ex quo Sullanus bibit ensis, & horrida tellus
 Extulit in lucem nutritas sanguine fruges.
 Hec ubi dicta dedit dextra conjungere dextram
 Conatus, rupto tellurem soluit hiatu.
 Tunc fortuna leni defudit pectore voces :

O Genitor,

O Genitor, cui Cocyti penetralia parent,
 Si modo vera mihi fas est impune profari,
 Vota tibi cedent: nec enim minor ira rebellat
 Pectore in hoc, leuiorque exurit flamma medul-
 las.

Omnia, quae tibi Romanis arcibus, odi;
 Muneribusque meis irascor: destruet istas
 Idem, qui posuit, moles Deus. est mihi cordi
 Quippe cremare viros, & sanguine pascere lu-
 xum.

Cerno equidem gemina jam stratos morte Philip-
 pos,

Thessaliaque rogos, & funera gentis Ibero.

Jam fragor armorum trepidantes personat aures.

Et Libya cerno tua Nile gementia claustra,

Aethiacosque sinus, & Apollinis arma timentes.

Pande age terrarum sitientia regna tuarum,

Atque animas arcesse novas. Vix nauita Porth-
 meus

Sufficiet simulacra virum traducere cimba,

Classe opus est. tuque ingenti satiare ruina

Pallida Tisiphone, concisaque vulnera munda.

Ad Stygios manes laceratus ducitur orbis.

Vix dum finierat, quum fulgure rupta corusco

Intremuit nubes, elisosque abscidit ignes.

Subsedit pater umbrarum, gremioque reducto,

Telluris, pauitans fraternos palluit ictus.

Continuo clades hominum venturaque dam-
 na

Auspiciis patuere Deum. namque ore cruento.

Deformis Titan vultus caligine texit.

Ciuiles acies jam tum spirare putares.

Parte alia plenos extinxit Cynthia vulens,

Et lucem sceleri subduxit. rupta tonabant

Verticibus lassae montis iuga, nec vaga passim:

Flumina per notas ibant morientia ripas.

Armorum strepitu calum furit, & tuba Mer-
tem

Sideribus transmissa ciet; jamque Aetna vera-
tur

Ignibus insolitis, & in athera fulmina mittit.

Ecce inter tumulos, atque ossa carentia bustis

Umbrae facies diro stridore minatur.

Fax stellis comitata nouis incendia ducit;

Sanguineoque recens descendit Iuppiter imbre.

Hæc ostenta breui soluit Deus. Exiit omnes

Quippe moras Casar, vindictaque actus amora

Gallica projecit, ciuilia sustulit arma.

Alpibus æriis, ubi Grajo nomine, pulsa

Descendunt rupes, & se patiuntur adiri.

Est locus Herculeis aris sacer. hunc nunc dura

Claudis hiems, canoque ad sidera vertice tol-
lit.

Calum illinc cecidisse putes. non solis adulti

Mansuescit radiis, non verni temporis aura:

Sed glacie concreta rigens, hiemisque pruinis

Totum ferre potest humeris minitantibus orbem.

Hæc ubi calcavit Casar iuga milite lato,

Optauitque locum, summo de vertice montis

Hesperia campos late prospexit, & ambas

Intentans cum voce manus ad sidera dixit:

Iuppiter omnipotens, & tu Saturnia Tellus,

Armis lata meis, olimque onerata triumphis:

Testor ad has acies inuitum arcessere Martem;

Inuitas me ferre manus: sed vulnere cogor,

Vulsus ab urbe mea, dum Rhenum sanguine vinco.

Dum Gallos iterum Capitolia nostra petentes

Alpibus excludo: vincendo, certior exul:

Sanguine Germano, sexagintaque triumphis,

Esse nocens capî. quanquam quos gloria terret,

Aut qui sunt, qui bella volunt? mercedibus emptæ,

Ac viles opera; quorum est mea Roma nouerca:

Ut reor, haud impune; nec hanc sine vindice dextram
 Vinciet ignavus. victores ite ferentes,
 Ite mei comites, & caussam dicite ferro.
 Namque omnes unum crimen vocat: omnibus una
 Impendet clades. reddenda est gratia vobis:
 Non solus vici. quare, quia pœna trophæis
 Imminet, & sordes meruit victoria nostra,
 Iudice fortuna cadat alea. sumite bellum,
 Et tentate manus. certe mea causa peracta est.
 Inter tot fortes armatus nescio vinci.
 Hæc ubi personuit, de calo Delphicus ales
 Omnia lata dedit, pepulitque meatibus auras.
 Nec non horrendi nemoris de parte sinistra
 Insolita voces flamma sonuere sequenti.
 Ipse nitor Phæbi vulgato lætior orbe
 Crevit, & aurato præcinxit fulgure vultus.
 Fortior ominibus movit Mauortia signa
 Cæsar: & insolito gressu prior occupat haustus.
 Prima quidem glacies, & cana iuncta pruina
 Non pugnavit humus, mitique horrore quævit:
 Sed postquam turma nimbos fregere ligatos,
 Et pavidus quadrupes undarum vincula rupit,
 Incalvere nives, mox flumina montibus altis
 Undabant modò nata: sed hæc quoque iussa putares.
 Stabant & vincta fluctus stupuere pruina:
 Et paullo ante lues iam concidenda jacebat.
 Tum verò malefida prius vestigia lussit,
 Decepitque pedes. passim turmaque virique,
 Armaque congesta strue deplorata iacebant.
 Ecce etiam rigido concussa flamine nubes
 Exonerabantur, nec rupti turbine venti
 Deerant, aut tumida confractum grandine cœ-
 lum:
 Ipsa iam nubes rupta super arma cadebant,
 Et concreta gelu Ponti velut unda ruebat.
 Victa erat ingenti Tellus nivo, victaque calæ

Sidera, victa suis harentia flumina ripis;
 Nondum Caesar erat: sed magnam nixus in hastam
 Horrida securis frangebat gressibus arua.
 Qualis Caucasæ decurrens arduus arce
 Amphitryoniades; aut toruo Juppiter ore,
 Quum se verticibus magni demisit Olympi,
 Et periturorum disjecit tela Gigantum.
 Dum Caesar tumidas iratus deprimis arces:
 Interea volucer motis conterrita pennis
 Fama volat, summiq; petit juga celsa Palati:
 Atque hoc Romano attonito fert omnia signa:
 Jam classes fluitare mari, totasq; per Alpes
 Feruere Germano pefusas sanguine turmas.
 Arma, cruor, cades, incendia, totaque bella
 Ante oculos volitant. ergo pulsata tumultu
 Pectora per dubias scinduntur, territa caussas
 Huic fuga per terras, illi magnis unda probatur;
 Et patria est Pontus jam tutior. est magis, arma
 Qui tentata velit: fatisque iubentibus actus,
 Quantum quisque timet, tantum fugit. ocyor ipse
 Hos inter motus populus, miserabile visu,
 Quo mens icta jubet, deserta ducitur urbe.
 Gaudet Roma fuga, debellatque Quirites
 Rumoris sonitu mærentia tecta relinquunt.
 Ille manu trepida natos tenet: ille penates
 Occultat gremio, deploratumque relinquit
 Limen & absentem votis interficit hostem.
 Sunt qui conjugibus mærentia pectora jungant,
 Gauda uosque patres; onerisque ignara iuventus.
 Id, pro quo metuit, tantum trahit. omnia secum
 Hic vehit imprudens, prædæque in prælia ducit.
 Ac velut ex alto quum magnus inhorruit Auster,
 Et pulsas euerit aquas, non arma ministris,
 Non regimen prodest: ligat alter pondera pinus,
 Alter tuta sinu tranquillaque littora quarit:
 Hic dat vela fuga, Fortunaque omnia credit.

Quid tam parua queror? gemino cum Consule Magnus,
Ille tremor Ponti, sui quoque terror Hydaspi,
Et piratarum scopulus: modò quem ter ouantem
Iuppiter horruerat: quem fracto in gurgite Pontus,
Et veneratus erat submissi Bosphorus unda,
Pro pudor! Imperij deserto nomine fugit,
Ut Fortuna leuis Magni quoque terga videret.
Ergo tanta lues Divùm quoque numina vidit:
Consensitque fuga calis timor. ecce per orbem
Mitis turba Deùm, terras exosa furentes
Deserit atque hominum damnatum auertitur agmen.
Pax prima ante alias, niueos pulsata lacertos
Abscondit galea victum caput, atque relicto
Orbe fugax Ditis petit implacabile regnum.
Huic comes it sincera Fides, & crine soluto
Iustitia, ac mærens lacerâ Concordia pallâ.
At contra, sedes Erebi quâ rupta dehiscit,
Emergit latè Ditis chorus, horrida Erinnyes,
Et Bellona minax, facibusque armata Megara:
Letumque, Insidieque, & lurida Mortis imago.
Quas inter Furor, abruptis cœu liber habenâ
Sanguineum latè tollit caput, orâque mille
Vulneribus confossa cruentâ casside velat.
Hæret detritus laua Manortius umbo,
Innumerabilibus telis grauis: atque flagrantis
Stipite dextra minax terris incendia portat.
Sentit terra Deos, mutatâque sidera pondus.
Quæsiuere suum. namque omnis Regia calis.
In partes diducta ruit: primùmque Dione
Cæsaris acta sui ducit. comes additur illi
Pallas, & ingentem quatens Manortius hastam.
Magnâque cum Phæbo soror, & Cyllenias proles
Excipit, ac totis similis Tyrrhinius actis.
Infremuere tuba, ac scisso Discordia crine
Extulit ad Superos Stygium caput. huius in ore
Concretus sanguis, confusâque lumina flebant.

Stabant

Stabant arati scabra rubigine dentes;
 Tabo lingua fluens, obfessa draconibus ora,
 Atque satertorto laceratam pectore vestem
 Sanguineam tremula quatiebat lampada dextra.
 Hac ut Cocytis tenebras, & Tartara liquit,
 Alta petit gradiens juga nobilis Appennini,
 Vnde omnes terras, atque omnia littora possit
 Aspicere, ac toto fluitantes orbe cateruas:
 Atque has erumpit furibundo pectore voces:
 Sumite nunc gentes accensis mentibus arma;
 Sumite, & in medias immittite lampadas urbes.
 Vincetur quicumque latet: non femina cesset,
 Non puer, aut aeo iam desolata senectus.
 Ipsa tremat Tellus, lacerataeque tella rebellent.
 Tu legem, Marcelle tene: tu concute plebem
 Curio, tu fortem ne supprime Lentule Martem.
 Quid porro tu Diuotus cunctaris in armis?
 Non frangis portas? non muris oppida soluis,
 Thesaurosque rapis: nescis tu Magne tueri
 Romanas acies? Epidauria mania quare,
 Thessalicosque sinus humano sanguine tinge.
 Factum est in terris, quicquid Discordia insidet

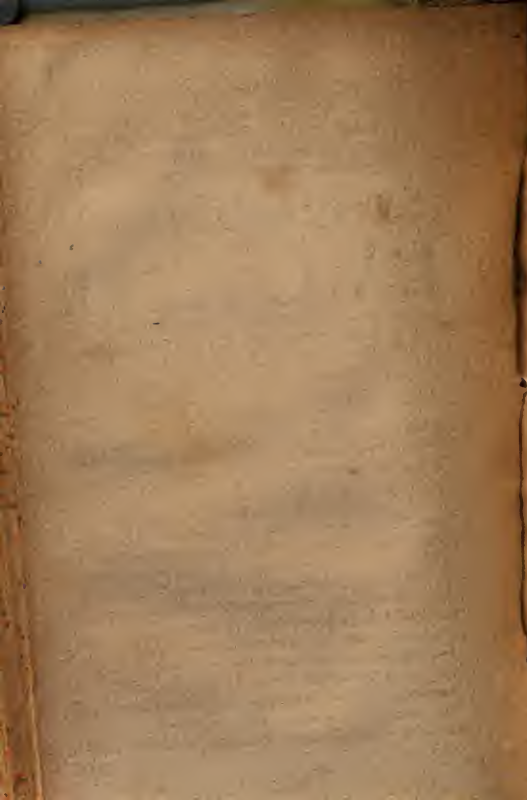
SUPPLEMENTVM
LVCANI

LIBRI SEPTM.

Authore

THOMA MAIO

· ANGLO.

SVPPLEMENTVM LVCANI, LIBER PRIMVS.

ARGVMENTVM.

Rex Ptolemæus à Cæsare dimissus bellum parat. Oraculum Serapidis. Ptolemæi mors.

PERDIDERANT Freta sœua minas, & ab
aquore tutus,
Tutus ab insidiis imbellibus, & sceleratâ
Ægypti rabie consedit iustore Cæsar,
Vindictam spirans, tantâque efferbuit ira,
Quantam non Pharij potuit restinguere regni
Exitium. iusta est belli data causa gerendi:
Sed pudor, & magnam premit indignatio mentem
Bella dari tam iusta, aut mollem audere Cano-
bum
Cæsareas iras, infestâque tela mereri,

*Quæ vix arripotens est ausa lucescere Roma ;
 Nec damno tantas iras leuiore lussset
 Quam libertatis jactura, & funere Magni,
 Quod tamen incolumis per tanta pericula Casar
 Euegit, Superis poteras ignoscere, Roma,
 Si sola Ægyptus redimua vulnere dextra
 Et sauos posthac gladios sensura fuisset.
 Inferias tibi, Migne, pias hac bella dedissent
 Et gratas Latio. Phariâ de clade triumphum
 Victoris placida donâssset fronte Senatus,
 Tempa coronasset votis, plausûque superbum
 Spectasset lato currum Romana iuuentus.
 Hæc patria forsân victoria conciliasset
 Caesaris arma sua, ni dira sequentia bella,
 Ni Libyæ clades, & tristis funera Munda
 Victrices alio fædassent crimine dextras.*

*At Nili scelerata cohors, qua sceptrâ dedisset
 Regina Arsinoë, subito mutata rebellat,
 Fœmineum Imperium, fastûsque exosæ superbos
 Eunuchi Ganymedis, & implet castra tumultu.
 Nec pauidum murmur; consensu audacia creuit,
 Tantâque turba metu pœnarum soluit ab omni.
 Nec mora: Delecti ad Tentoria Caesaris ibant
 Inuita Arsinoë, pacem Regemque petentes,
 Et delictorum veniam, dirûmque Photinum
 Ut scelerum authorem, & sauum execrantur Achillum,
 Qui facinus merita iam tandem morte luissent.*

*Ausonius Ductor, quamvis iam feruidus ira,
 Pacem optans, Phariâque timens regione teneri
 Dum procul Æmathia coëant fragmenta ruina,
 Dum, quas dispersit clades Pharsalica, rursus
 Iungantur vires, & castra hostilia crescant,
 Castigat primò dictis; mox fronte serena
 Dat veniam precibus; nec tanta Caesaris ira
 Dignatur viles populos, impendere totos
 Irarum fluctus cupiens civilibus armis.*

*Nil nisi Romani Imperij patriaque ruinas
Aut scelera esse suis aut digna pericula fatis
Credidit, & imbellem Ptolemaum in regna remittit.*

*Quid tandem, miserande puer, tibi proderit ista
Libertas, quam morte lues, regniq; ruina?
Tutior ah longe custodia Caesaris esset
Quam data libertas; nec cum captiuus agebas
Esse nocens poteras. te saui Caesaris ira
Liberat ut fieres. Pharia nam nouerat aula
Perfidiam, morésque tuos, tua crimina sperans
Ut mox iustacadas Cleopatra victimaregno;
Cuius adulterij pretium Nilotica sceptras
Donabit Casar, dulciq; impendat amori.*

*Nec Latium versuta Ducein spes ista fefellit.
Namque infelicem Ptolemaum in regna remissum
(Sine Ægyptiaca fuit inconstantia gentis,
Sed Regis vitium) confestim obliuio cepit
Et dextra fideiq; data; noua bella parabat
Consiliis prauis, & spe delusus inani.
Inque suam accelerat properantia fata ruinam.
Et ne subsidis accrescant castra marinis
Casarea, instructam disponit in aquera classem,
Qua leuis Ægypto disternat unda Canobum.
Inceptum visa est primum Fortuna iuuare.
Incidit in classem hanc sociis diuisa carinis
Casaris una ratis, qua fortem Euphranora ve-
xit:*

*Hanc omni Pharia puppes statione soluta
Circumeunt. periit numeris oppressa Trremis.*

*Regius interea per Deltam Exercitus ibat
Terrestris, multasque via munierat arces.
Iam belli molem pulcherrima Delta tenebat,
Delta Ægyptiaci decus atque opulentiaregni;
Per cuius virides sinuato gurgite campos
Huc illuc ludit Nilus, gyrisque recurrent
Nunc ambit, nunc implicitis interfecat undis*

*Pinguia culta suis, & nigra ditat arena.
Huic nomen terra dat littera Delta triformis.
Oceano Boreale latus defenditur, in quem
Insurgit sese septeno gurgite Nilus.*

*Quae restant latera inde duo, duo brachia Nili
Ultima constituunt. hac inter brachia, quinque
In mare gurgitibus per Deltam voluitur amnis.*

*¶ Magnus ab Aethiopum campis nigrantibus am-
nis*

*Voluitur, atque uno longè decurrit in alveo
Usque ad planitiem, qua surgit maxima Mem-
phis*

*Pyramidum aggeribus totum celebrata per or-
bem.*

*Indulsi nimium faciles telluris opima
Fertilitas fruges populo, nimiumque pepercit
Agricola manibus, tantæ jactura laboris
Ut fieri possit; moles ut vulgus inanes,
Vanæque Pyramidum miracula stupesceret Orbis.
Tot potuere manus steriles inuertere glebas:
Emendare solum, muris circumdare terras,
Et tanto imbellem munimine cingere gentem,
Ut non incursum populi timuisset Eoi,
Non Persarum acies, pharetratæque robora Susæ,
Nec Macedum arata cessisset prada Phalangi
Fertilis Aegyptus; sed inexpugnabilis armis,
Atque sui iuris seclum mansisset in omne.*

*Voluitur à Memphi partito gurgite Nilus,
Extremoque Eurum versus ferit aquora cornu
Ad Pelusiacas arces; at gurgite mollis
Alluit Occiduo littus portumque Canobi.
Huic dedit antiquum Menelai Nauita nomen,
Littore (sifama credas) tumulatus in isto,
Cum Pharij iustus tenuit diademata regni.
Proteus. eripuit Paridi castissimus ille
Tindarida, & nullo visitatæ crimine seruans*

Post Trojam excisam ferro flammisq; marito
 Reddidit. hac tellus inter duo flumina Delta est
 Dives opum, dives pecorum, latisque colonum
 Frugibus exaturans, atque urbibus inclyta magnis.
 Quid Butum, Butine lacum, quo gentibus olim
 Nilivacis responsa dabat Phœbeia mater:
 Quid sanam hospitibus memorem Busiridis urbem,
 Funestasque aras? teue Vrbs pulcherrima, nomen
 Cui Venus ipsa dedit? vel te delubra Minerua
 Alta tenens Saïs, quam rex Psammiticus olim
 Condidit? antiqua iuxta stant mœnia Mendes,
 Qua Deus Arcadia Pan pastoralis in vrbe
 Relligione patrum colitur. cum matribus illic
 (Ut perhibent) capri cœiere, & semine misto
 Fœdauere uteros. olim sic ille creatus,
 Qui pueri nimio Cyparissi ardebat amore.
 Ante tamen quam rex Ptolemaus ab vrbe Canobo
 Per Deltam transire parat, (nam nota Canobo
 Tempia Serapis habet) scrutari oracula diuum,
 Et belli casus cupit explorare futuros.

Hic Deus alta tenens molli delubra Canobo,
 Quem serpentina Nilotica terra figura
 Vicinique colunt, non voce oracula reddit,
 Corniger ut Libycis colitur qui Syrtibus Ammon;
 Non esuræ, fameve, velut Memphiticus Apis,
 Certa boni, fætiue mali prasagia pandit;
 Nec Phæbo similis Cyrrhao, Virginis implet
 Concussos artus misera, quam pœna recepti
 Numinis, aut pretium mors immatura sequatur;
 Erudit at placide humanam per somnia mentem,
 Nocturnaque quiete docet; nulloque labore
 Hic tantum parva est pretiosa scientia, nullo
 Excutitur studio verum. mortalia corda
 Tunc Deus iste docet, cum sunt minus aptæ doceri
 Cum nullum obsequium præstant, meritisque faten-
 tur

*Nil sese debere suis, tunc recta scientes
Cum nil scire valent. non illo tempore sensus
Humanos forsitan dignatur numen inire,
Cum propriis possunt per se discursibus uti,
Ne forte humana ratio diuina coiret.*

*Iamque Sacerdotes Regem in penetralia templi
Duxerunt. Tyrio resplendens sanguine & auro
Stratus erat lectus, quo tu, Ptolemæ, recumbens
Fatidici infelix captas praesagia somni.
Sacratos intrant templi sola illa recessus
Somnia, quæ Deus ipse creat; nam cætera cuncta,
Quæ vel temperies varias, varioque sequuntur
Corporis humores, vel quæ repetita dici
Aut studia, aut cura sinxerunt somnia, templo
Exteriore volant multas imitantia formas.
Illic præ reliquis fuscæ exhilarantia noctem
Formosa specie, roseisque volantiæ pennis
Sanguinea apparent, templique in margine ludunt.
His quoque de Veneris campo, placidoque viroto
Mille pharetrati fratres, gens mollis Amorum
Occurrunt noctu, & templo consortia jungunt.
Illic flammatis alis, vel fulguris instar
Nocturnæ facis, per summa cacumina templi,
Somnia de flaua nascentia bile, volatu
Irato strepitant, tanquam hostem quarere semper
Audacem, & seuas assueta laceffere pugnas;
Excelsoque parant cælum superare volatu.
At contra timide tenebrosa per atria templi
Quæ nigra de bile fluunt, demissius ibant,
Nocturnæque ut aues strident feralibus alis,
Inter busta volant, & fœdis sola sepulchris
Inuiant Stygis mæsta ad consortia Manes,
Illic per postes, albatæque mania templi
Ignauo incessu, tarda testudinis instar,
Somnia, quæ puerita creant, trepidantia serpunt;
Ne si forte cadant, liquidus mergantur in undis;*

Nam

*am semper vana falluntur imagine lymphæ,
 ac inter volitant imitantia mille figuris
 Quicquid agunt homines passim; totidémque feruntur*

*Quot patitur magnus diuersa negotia Mundus,
 Aut objecta tenet. cedunt hæc somnia cuncta
 Diuinis, qua dat Numen, longèque remotæ
 Non audent templi sacros intrare recessus.*

*Nocte ferè media Ptolemæ spectora somnus
 Vicerat optatus, cum iam diuina Serapis
 Somnia, mutandum Ægypti narrantia regnum,
 Miserat. incessu tardo delubra petebat
 Bos niger ingenti specie; geminisque micabat
 Pelle insignitus stellis; quarum altera tergo,
 Altera fronte fuit media. lugubre videtur
 Mugire, atque oculis lacrimas effundere nigris,
 Confectus macie, tanquam qui pabula nulla
 Gustasset mærens. post maiestate decora
 Incedit, quamuis pullato fœmina cultu
 Turrigerolaceros effundens vertice crines,
 Atque catenatos tendens post terga lacertos.
 Tum, velut inferni plorarent carcere Manes,
 Erupit subito tumulis lacrumabile murmur
 Ex imis, scindi regalia Mausolea
 Vidit, & erupto Ptolemæum exire sepulchro
 Laganum primò, reliquos hunc ordine reges
 Ponèsequi, misera crudelia fata gementes.
 His verò attonitus visis Ptolemæus (ab omni
 Nam gelidus trepido manauit corpore sudor)
 Excusso somno templum circumspicit omne,
 Talia Diuorum quærens ostenta; sed illa
 Quæ vidit, clausis, oculis non vidit apertis.
 Iamque sacerdotes veniunt, & somnia Regis
 Audita horrentes, hinc lamentabile fatum,
 Atque propinquantem regni dixere ruinam
 Niliaci. tum Diis patriis lustrantur, & aras*

Incendunt,

*Incendunt votis. sed Dij propiore ruina
Te, Ptolemae, prement. casus, miserande, futuroq
Dum patria narrat, celat tua fata Serapis.*

*Interea valido Mithridates agmine nuper
Per Cilicum populos Syriaque extrema coacto,
Ad Pelusiacam properans pervenerat arcem,
Qua viridem Aegyptum Syria determinat arvis.
Nam tota Aegyptus claustris munita duobus
Nititur, accessum prohibens arx ista pedestrem,
Ut Pharos aquoreum. tanti sunt mania regni.
Sed non egregium omnino Pelusia tardant
Claustra ducem. una dies arcemque expugnat & ura
bern.*

*Inde rapit celeri Mithridates agmine cursum,
Et se Casareis properat conjungere castris.
Hoc metuens equitum pramiserat agmina turmis
Obuia Casareis Ptolemaus; dum sibi castra
Colle locat celso, latè qui despicit omnem
Planitiem, Aegyptus qua terram effusa paten-
tem*

*Explicat. Est proprio Mons undique robore tu-
tus:*

*Difficilem declive solum, praeuptaque saxa
Vna parte dabant ascensum: tuta palude
Pars alia est: rapido pars tertia cingitur amne.
Sola angusta aditus ad montem praeiit Isthmos.*

*Sed non castrorum tanto munimine tutum
Se satis esse ratus, procul illo arcere parabat
Casaris occursum; pontes, aditusque remotos
Milite custodit praemisso, & disita longe
Flumina nequicquam (infelix) defendere tentat.
Nam neque Romanis animis fiducia cessit
Contra hostes, contraque locos pugnare paratis:
Virtutem Pharia nec sustinuerat caterua
Ausoniam. Cedunt ripis, & terga per agros
Praecipites dantes victoribus omnia linguunt.*

Contestare

Contectam vidit castris Ptolemaus ab altis
 Corporibus terram, rubefactaque cade suorum
 Prata quibus steterant, proprij prasugia fati
 Tristia concipiens animo; dum castra petentes
 Quos fuga seruauit pauci, non viribus ugent
 Auxiliove suos, implent sed cuncta timore.
 Quorum victores fugientia terga secuti
 Instabant; acriterque ad Regia castra tumultu
 Perueniunt; quae iam Caesar conamine toto,
 Dum fortuna calet, dumque omnia plena timo-
 re,

Impiger aggreditur; nec adhuc victoria certa
 Esse videbatur, Pharij dum castra tenebant.
 Ite viri, dixit, belloque imponite finem.
 Virtutis pretium, mercedem sanguinis, auro
 Argentoque referta tenent tentoria Regis;
 Niliacas gemmas, Erythraeo è litore conchas,
 Totque simul Procerum congestas undique gazas,
 Quae vobis debentur, ait, nunc sumere restat,
 Et rapere à victis. Nec pradam querere tan-
 tam

Segnis erat miles; paruum primo occupat Isth-
 mon.
 (Sola aditum hac praeiens disjungit ab amne pala-
 dem)

Illam praecipue pubes Aegyptia seruat.
 Illic concurrunt, oriturque miserrima cades.
 Hos formido ingens, & si vincantur in armis
 Desperata salus: prada spes excitat illos.
 Illic immensa rabie decernitur; amnis
 Atque palus multo fadantur utrinque cruore,
 Semianimesque artus, & saucia corpora voluunt;
 Quae gemino percunt furo. dumque hostibus hostes
 Conseruere manus, alternaque brachia nexu

Robusto tenere, cadunt in flumina juncti;
 Nec furiosa illic linguunt certamina; pugna
 Contendunt ambo collapsi flumine vana;
 Nam victum Stygias sequitur cito victor ad um-
 bras.

Dumque omnes illa castrorum parte feroces
 Concurrere manus Pharia; celsum undique Caesar
 Contemplans montem, prærupta parte videbat
 (Qua miseris est collis inexpugnabilis esse
 Niliacis visus) nullo custode teneri;
 Confestimque leues illuc jubet ire cateruas
 Quas Carfulenus duxit. nec dura videntur
 Hac mandata Ducis; scandunt accliuia saxa,
 Præcipitemque locum capiunt. mors opprimit inde
 Niliacos, poterat minimo unde labore repelli.
 Iam Carfulenus per collem ascenderat audax,
 Cùmque leni intrarat Ptolemæi castra cohorte.
 Attoniti fugiunt custodes; castra tumultu
 Implentur; subitis perculsi casibus omnes
 Huc illuc miseri discurrunt; quidve relinquunt,
 Quidve petant capti non norunt. Casariani
 (Dum trepidant intus, dum conficit omnia terror)
 Acriter instantes irrumpunt undique castris.
 Implorat frustra veniam gens victa; furentes
 Nec tenuit Caesar gladios; mactare nocentes
 Imperat, inuisoque orbem purgare cruore.
 Pars turba misera Latiis nutrita sub armis,
 Et de Romuleis legionibus ante fuisset.
 Hos olim è Syria duxit Gabinus audax
 Exulis auxilio regis, belloque peracto
 Pila satellitio Phario Romana reliquit.
 Tempore torpuerant vires, luxûque Canobi
 Caperunt fracti veteres dediscere ritus,
 Atque Egyptiacos paulatim assumere mores.

*Non procul à castris fugiens conspexit in undis
Rex miser, haud magno pendentem à fune cari-
nam;*

*Et citò conscendens, comites de littore insit
Soluere, purpureos humeris dejecit amictus,
Ne nosci fugiens poterat. sed dura salutem
Fata negant; misero detracta insignia solum
Hoc Ptolomae dabant, ut vilior umbra jaceres.
Namque hanc de castris Ægyptia turba carinam
Assequitur fugiens, properantque ascendere cuncti.
Cæsarei urgebant gladij post terga; fugasset
Iam timor officium; pauidis reuerentia nulla
Regis erat, nimio dum pondere victa carina
Deficit, & rapidis Ptolemaeus mergitur undis.*

*Plebeio extinctus fato, gelidoque sepultus
Rex, Ægypte, tuus Nilo jacet, ultimatanta
Et miseranda domus soboles. non Mausoleus
Excelsis habitant Manes, non Regia templis
Condita, marmoris aut montibus ossa quiescunt
Lagae de more domus, qua funera luxu,
Diuitiisque solet nimis violare sepulchra.*

*Quam breue crudeles regnum Ptolemae dede-
runt*

*Dij tibi! non aliter Pharium diadema gerebas
Hostia quam tristem gestat moritura coronam.
Sed breuiora tamen si Dij tibi regna dedissent,
Ad Styga venisses felicior umbra, priusquam
Sanguine Niliacas perfudit Magnus arenas,
Depulso qui sceptrum tuo dedit ante parenti,
Te nunc occisi, rex ingratisime, Magni
Manibus inferias Caesar (quem demeruisse
Crimine sperasti) mittit; Generique perempti
Ne possit debere nefas, ulciscitur ipse,
Inque tua titulum pietatis cade roquirit.*

*Pelleam tendens victor iam Caesar ad Vrlem,
Ne Ducis aduentum tanti, iustasque timeret
Iras Victoris sibi conscia turba rebellis,
Pramittit veniam cunctis, trepidantia soluens
Corda metu; leges populo, proauitque iura
Se concessurum affirmans, & debita stirpi
Lagae dudum Pharij diademata regni.*

SVPPLE

SVPPLEMENTVM
LVCANI,
LIBER SECVNDVS.

ARGVMENTVM.

Cæſar amore Cleopatrzæ captus in Ægypto moratur, dum L. Scipio cum Rege Iuba bellum in Africa renouant. Cæſar Pharnacem vincit.

PLENDIDA Pellæam celebrant iam feſta
per urbem,
Et Ducis Auſonij laudes ad ſidera tol-
lunt

Seruati Cines (dum paſſim altaria fumant)
Votâque Diis ſolunt. neſcis, gens impia, neſcis
Cui cauſa hanc debes veniam, patriæque ſalutem.
Non hanc ſemideiue Canes, aut barbara præſtant
Numina, quæis ritu perſoluis vota profano;

*Nec Ducis inflectunt animum fulgentia testæ,
Non veterum monumenta Ducum, non templæ Deo-
rum,*

*Nec Macedum cineres Regis, quos Casar adorat
Plus aris templisque tuis: sed inania sacra,
Infirmosque Deos facie Cleopatra potente
Protegit, & stupro redimit Memphisica sceptræ.
Nec visum est æquum Cælestibus, ut meliori
Deberent causæ tam turpi regna salutem.*

*Iamque sui Pharias regnans Cleopatra per urbes
Authorem fati regali splendida cultu
Excipit, & magno celebrat conuiuia luxu.
Atria fulgebant tali laqueata paratu
Qualem magna solent, sed iam ruitura, studere
Regna, quibus veteres, quas longa potentia fecit,
Ostentantur opes, vitæis alimenta futuris.
Sed non diuitiæ, non auro fulua supellex,
Gemmæque tori passim, pictæque tapetes
Cæsareos pascunt oculos, nec talia curat,
Dum prope sidereo cunctis splendoribus ore
Præradiat, vultusque monet Cleopatra superbo.
Hanc videt, huic oculis & pectore totus inharet;
Quoque magis cernit, magis ardet; cætera visu
Splendida quæ primo, sordent objecta secundo:
Famineus decor augetur, crescitque reuissus.
Purpureas stupet ille comas, & candida colla,
Quæis gemmis lux maior inest. abscondere formam
Diuitiæ eximiam, non exornare videntur;
Quamuis non desunt Erythrao è littore gemma,
Non spolia Eoi Gangis, non quicquid in undis
Voluitur Assyriis, aut diues mittit Hydaspes;
Non Arabum ex petris viridi splendore Smaragdus,
Nec lapis auratus, quem dat Mareotica tellus.
Sideris Adamas radiis hebetatur ocelli,*

Quoque

*Quoque minus, lucet forma magis auget honorem.
Sapphirum pulchro pendentem pectore vincunt
Carula venarum violaria; labra Rubinus
Non rosea aquaret, nisi primo victa fuisset,
Et pudor angeret quem dat Natura ruborem.*

*Ausonius Ductor jamdudum saucius, ignem
Concipit inde nouum, nimioque accenditur astu;
Nec placidam celare studet, sed pascere flammam;
Quanam (inquit) nostris obstare potentia votis,
Aut quæ summa potest? quid sic durissima virtus
Oppugnata ageret? facies absolueret ista
Iudice raptorem cælo, nam talia quondam
Stupra Deis summis celebres tribuere poëta,
Æthere qui toties posuere Tonantis amicus,
Et forma eximias fecere Heroïdas astra.
Temporibus si visa illis Cleopatra fuisset,
Non coma Nilivæ Berenices aurea cælo
Fulisset, pulchra nec Pleiades astra fuissent;
Non stupri præcium radiantia plaustra tulisset
Calisto, aut Bacchi conjux formosa coronam,
Donec partem aliquam Cleopatra fœlla sereni
Nobilitare Poli certam dignata fuisset.
Iupiter exemplum mihi sit, quem sæpe cœgit
Sæuus amor magno furtim descendere cælo:
Vel potius nostra absoluant delicta Tonantem,
Casereúmque Ioui veniam det nomen amoris.*

*Ne, Casar, tua vota time; non peruigil ista
Hesperidum Serpens fulgentia poma tuetur,
Nec nimia formæ est hac custodita pudore.
Sed puerilis Amor, vanique Cupidinis ignes,
Pectora qui stimulare solent innoxia vulgi,
Pastorésque rudes vrunt, rurisque puellas,
Non tibi rem peragunt, Casar; nec causa do-
mare*

*Vulgaris potuit Regina corda superba ;
 Formosamve tuis Cleopatram amplexibus offert
 Dulcis amor Veneris : sed regni insana Cupido,
 Majestas, nimisq; optata potentia votis.
 Hic amor affectus alios Ptolemaidis omnes
 Pectore sustulerat. penitus si nullus inesset
 Venarum calor, aut artus depasceret ignis,
 Lascivos tamen amplexus in Caesaris esset
 Frigida, & Ambitio soluisset tantæ pudorem.
 Quæ te causa fidem, Caesar, violare coëgit,
 Viscerâq; in patria sceleratos impulit enses
 Amathios Latio perfundens sanguine campos,
 Illa pudicitiam Regina in pectore vicit,
 Prostituitque tibi. nec quisquam Caesaris altos
 Suspiciat posthac animos, cum spiritus idem
 Fæmineum impellit pectus. quæ Caesar, eadem
 Ambitione nocens facta est Cleopatra. fidelis
 Nec manet hic ciuis, nec conjux illa pudica.*

*Ne tamen illicito Caesar videatur amori,
 Non patria vicisse sua, (nam Ægyptia tellus
 Victa licet, nondum Latia est provincia facta,
 Sed sceptro subjecta manet) veritûsque rebe-*
lem

*Niliacum subito populum, si regna teneret
 Famina, dum stirpis Lagæ mascula proles
 Viuat adhuc, puerum Ptolemaum lustra viden-*
tem

*Vix bina, Arsinoës, quam duxerat ante, sororis
 Conjugio avulsum Cleopatra jungit, & illum
 Immaturum annis Phario diademate cingit.
 Hunc vocat Ægyptus Regem, Cleopatra mari-*
tum;

*Defunctique locum fratris supplere videtur
 Conjugio & regno. quid præter nomina vana*

Conjugij,

Conjugij, regnique, puer miserande, tenebis?
Quid prater titulos, thalamum dum Caesar adul-
ter

Possidet, & regnum conjux Cleopatra gubernat?
Nec rivalis adhuc fieri puerilibus annis
Casareive potes thalami, regnive sororis.
Sed tenera poteris felix atate videri,
Qua non incesti cognosces gaudia lecti,
Obscenoque carens fructu, noxaque carebis.
Conjugium innocuum magis hoc est, quò minus
aptum;

Conjugis incesti sine crimine nomen habebis,
Et sine curarum retinebis pondere regnum.
Humentis Nox atra polos involuerat umbram,
Inque vicem Phœbi redeuntia sidera cali
Ornabant variè faciem, cum captus amore
Illicito Ductor Latius, vinoque solutus,
Dulcibus indulget votis, tandemque cupito
Regina fruatur thalamo, pulcherrima lecti
Gaudia degustans. tantum suadere potestas,
Donaque, & illustris gestarum gloria rerum.
Faminea poterant menti, nec crimen inesse
Concubitu nimium tali, Cleopatra, putabunt
Qui Ptolemaorum thalamos, consuetaque iura
Incesta novere domus, fratremque sorori
Conjugio junctum, sacra sub nomine tecta
Majus adulterio delictum. turpius esset
(Quis credit?) iusti ad thalamos Cleopatra ma-
riti;

Atque minus lecto peccaret, adultera facta est.
Poena tamen sequitur; furtivi pignus amoris,
Casario infelix, fatis generatus iniquis
Casaris Augusti cadet olim victima ferro
Casareos, tristans cognata cade Penates.

Tempora dum Phario Ductor dependit amora.
 Aufonius, Libycis iterum fragmenta ruina
 Thessalica terris coeunt, qua magnus agebat
 Scipio dux belli. cum quo (nam Caesaris hostis,
 Quamuis ille truces toties sub Casare Gallos
 Stranisset) fortis stabat Labienus in armis.
 Hic sanctus Cato priuatâ non concitus irâ,
 Sed patria imperium, & communia signa secutus.
 Militat; injustis hic stat Petreius in armis,
 Oblitus fides, terris quem Caesar Iberis
 Donasset vitâ; & Varus, cui cesserat omnis
 Africa, Romanis qua tum sub fascibus esset,
 Quam ditio potens olim Carthago tenebat.
 Delectas Libye turmas, & Punica secum.
 Agmina ducebat Varus, fallacia corda,
 Membra leues: rubris induti vestibibus ibant
 Ut fuscum in bello hac celarent arte cruorem.
 Sub Varo populos sitientibus arida venis:
 Cyrene Barcæque suos ad praelia mittunt,
 Quaque Afris Siculos permiscuit Aea colonos.
 Tabraca bellantes Tyrio de sanguine turmas
 Mittit, & antiquâ Phœnicum stirpe creatos
 Dat populos Lybicus dilectus regibus Hippo;
 Atque Utica, & tanto Tapsus post incluta bello.
 Aduenit his Libyco regum Iuba maximus orbes,
 Qui iam Casareâ latum de clade triumphum
 Duxerat; infelix cecidit cum Curio fraude.
 Deceptus, domino imperium non latius ulli
 Contigit. Occiduo de cardine terminat Atlas:
 Parte alia Thera, & confinis Syrtibus Ammon.
 Undique diuersa gentes, populique remoti
 Conueniunt ad signa Iuba. fulgentia signa.
 Medorum antiqua Mauri de stirpe tulerunt.
 Atque inopes, qui cum mundo commercia solis.

Naufragis;

*Naufragiis Nasamones habent. Garamantes iniquo
 Sub calo positi, steriles qui semper arenas
 Squallidaque arua tenent solis sæcunda venenis.
 Cumque his Marmarida medicas egere cæternas,
 Serpentum morsus cantu curare parati.
 Audaces Numida, & franorum nescia turba
 Massyli, leuibus norunt qui flectere virgis
 Ora ferocis equi; gregibusque assueti ferarum
 Gens Getula viros mittit, qui commixtus iras
 Indomitum ausi sunt irritare leonem.
 Autololésque vagi, pedibus qui vincere cursum.
 Venatoris equi celerem, ceruicæque fugacis
 Assueti; atque Miba vicino sole perusti,
 Qui ferrum insamant, sceleratæque tela venenis;
 Et membra hirsuta capri qui pelle teguntur
 Cyniphi veneræ Macæ; fortisque iuuentus
 Quam Vaga, quamque Vzzita dabat, quam regia
 Zama.*

*Nutrit, vexilla Iuba comitantur euntis.
 Scipiada, Latiisque Aquilis hac agmina jungit
 Rex Iuba; jamque actus intendunt viribus omnem
 (Cum primum Zephyro putris se gleba resoluit)
 In Latium belli casum transferre futuri.
 Sed celer in cunctis, semperque inferre suetus
 Nunquam bella pati Caesar, mox irrita fecit
 Hac decreta Ducum, bellumque huc attulit omne.
 Heu nimium cito Marmaricis cernetis in oris,
 Quem vos Hesperia statuistis quarere terra.*

*Dulcibus interea illecebris, luxuræque Canobis
 Captus, & æstus fallente Cupidine Caesar,
 Lasciuas ducit Veneris sub numine noctes,
 Oblitus Libye tantas coalescere vires,
 Fortunamque suam, & surgentia regna morantes.
 Tulibus illecebris, & molli fractus amore*

Formosa Oechalidos Regina dicitur olim
 Maximus Alcides. humeros non fulva leonis
 Terga Cleonai velant, nodosave fortem
 Glaua armat dextram; domitores mille labarum

Desidia incipiunt duri torpere lacerti.
 Nec iam vindicibus pacati viribus orbis
 Terrentur Reges: sed plus Iunonis iniqua
 Spes sanas facie formosa fœmina iuuat,
 Quam poterant ferrata acies, aut omnia terra,
 Aëris, Oceanique, & Ditis monstra profundis.

Sed longo Fortuna Ducem torpere veterno.
 Non patitur tantum, medio nec Caesaris æta.
 Deficere in cursu; siue accelerare ruinam
 Romanam cupit inconstans, exosa potentem
 Iam populum, & vires nimias quas fecerat ipsa:
 Siue Deam puduit, leges venerandaque iura
 Caesaris ignaua solum debere salutem
 Desulia, & potius statuisset perdere Marte
 Quam sic seruare; ut bellum, quod struxerat
 olim,

Destrueret rursus Imperij fastigia tanti:
 Nec plus res Latias facie Cleopatra nocente.
 Quam gladij ultores, & Thessala castra iuuant
 rent.

Non tamen à Phariis primo ciuilia bella.
 Deliciis traxere Ducem, tantumve soporem.
 Excussere tuba Latia. rex debilis illum
 Et cito casurus Pharnaces excitat, ut non.
 Ipse ruat solus: sed secum nobilioris.
 Fata trahat populi. sic cum Leo magnus apertis.
 Dormiuit campis, passim formidine nulla
 Hlasi carpsere greges sua pabula; paruus
 Forte culex stimulis audacibus ora leonis:

*Cum pupugit, somno excusso fera nobilis ira
 Infrendens magna, postquam protriuerit hostem
 Exiguum, nondum vindictam nactus, in omnem
 Prosiluit campum, grassatâque sanguine multo
 Strauit equos, strauit tauros, armentâque tota
 Exigui culicis temeraria facta luerunt.*

*Munere Pompeij Pharnaces impius olim
 Cimmericum, & pretium sceleris, diadema rece-
 pit.*

*Natus erat magno Ponti Mithridate, potentis
 Qui populis Asiae quondam, Graecisque subactis.
 Aemula Romanis per terras arma gerebat.*

*Qui victus tandem, & Pompeij viribus omni
 Exutus regno, nati impietate nefandi
 Proditus est, ceciditque minor sic gloria Magno.*

*Pharnacem nimia nunc ambitione tumentem,
 Cum paribus dudum signis concurrere signa
 Romanasque acies, & tanta robora gentis
 In se ciuili nouit conuersa furore,*

*Quarendi regnum pepulit spes vana paternum.
 Quem fallax primo iunxit Fortuna, futuris.
 Deceptura malis; Urbisque ad mœnia magna,
 Quam debellati Mithridatis struxerat olim
 Pompeius monumentum ingens, deuicit iniquis
 Te, Domiti infelix, fatis; ad nota tulerunt
 Mœnia barbarici Romana piacula Manes.*

*Lucida iam nouies repararat cornua Phœbe.
 Ex quo Niliascas deuēnit Caesar in oras,
 Reginaque tument vitiati pondera ventris.
 Quam verbis abiens solatur Caesar amicis:
 O fortunarum rectrix Cleopatra mearum,
 Caesaris & fatum, qui cetera fata gubernat,
 Me nunc bella vocant. crudelis amantibus arma
 Crudelisque sibi Pharnaces impia mouit,*

Exitique.

*Defendent Aquila nostra, Romanæque signa ;
 Dum Reges inter famulos Cleopatra superbos,
 Et sceptris subjecta suis noua sceptrâ videbit.
 Talia nam (si nota satis mihi Numina) spondet
 Hoc bellum Regina tibi. nunc fata sequenda,
 Et cito quo ducunt. uteri per cara. tumentis.
 Pignora, civilis belli post fata reuertar.*

*At blandis Cleopatra dolis instructa, venustas:
 Cui niueæ frontis tanta est, ut luctus, & ipsa
 Vel lachryma deceant, lachrymis sic infit obortis :
 Non tanti facio, Caesar, mea vota precésque,
 Ut decreta Ducis tanti mutare valerent,
 A quibus humani generis fortuna per orbem
 Pendet ; quois stella, quois Numina cuncta vaca-
 bunt.*

*Audax religio nimium, Pietasque superba
 Censetur, qua magna optat mutare Deorum
 Consilia. hæc potius flamma, votis que resistam
 Ipsa meis, dulcémque sibi Cleopatra negabit
 Caesaris aspectum, quam tanta negotia, totque
 Bellorum laurus tardabit nostra voluptas.
 Sed tamen ignoscas paulum si, Caesar, amor
 Indulget Cleopatra suo, si viuere tecum
 Exoptat, si castra sequi victricia. non pax
 Tutior ulla mihi quam classica Caesaris essent.
 Quo propius bellum sub te Ductore secuta,
 Hoc magis à belli fuero terrore remota
 Sed iam inssa sequar, Phariisque videbor in oris.
 Tutela secunda tua, magnique putabo
 Caesaris Occiduis Alcida à Gadibus usque.
 Bonum Gangem victricem extendere dextram,
 A Thule ad populos Austri. tam disita Munda
 Vittora nulla jacent, ut iam diuortia longa
 Inter nos faciant, si sit tam Caesar amando*

Quam

*Quam vincendo celer. lachrymas tum sponte ca-
dentes*

*Combibit ore avido Casar, repetitâque jungit
Oscula. Niliacis tandem digressus ab oris.*

*Tendit in Armeniam Libycis velocior Austris
Pharnacem exquirens; alta hunc prope mœnia
Zela*

Inuenit, & solo conspectu fundit inertem.

Tam cito deuictus pugna non vlla reliquit,

*Sed tantum monumenta fuga; nec fama loque-
tur*

Pharnacis de bello aliud, quam tempore Casar

Quod venit, viditque hostes, & vicit eodem.

Heu quantum fama Magni fuga detrahit illa.

*Pharnacis timidi, dum Casariana iuuentus
Mollitiem cernit gentis? non digna triumpho,*

Nec titulis tantis iam Pontica regna subacta

Armenosque putant victos. non destruit illo

In bello Casar tantum diademata regis,

Sed Magni decus; exultans cum talia fatur:

O felix Pompei, cui nomina tanta subacta

Degeneres ista gentes, laurosque dederunt,

*Quando ego pugnaces Gallos, fortesque Sicam-
bros*

Vincendo, nullum videor meruisse triumphum.

Eatum bella tibi si transalpina dedisset,

Nostrarum forsâ nosse discrimina laudum.

Non hac omnino ciuilia bella fuissent.

Sed maiora vocant illinc discrimina belli-

Vittrices Aquilas. Libycis consedit in arvis

Scipio Romanis cinctus legionibus, hostis

Securus nimis, gelidi cum iam Capricorni

Terga premens, horas contraxerat inde diurnas

Phœbus; & acris Hyems cursum frangat aquarum;

Nudaque

*Nudâque vestierat niveis nemora alta pruinis.
Sed praeceps Caesar, quem nunquam in bella vuen-*
tem

*Tempestas, tristesve Hyemes potuere morari,
Ter iam Romulea factus Dictator in urbe
Vela dedit ventis, paullûmque moratus in oris
Sicaniis, iterum Lilybæo à littore soluit,
Et pratervehitur magna Carthaginiis arces
Semirutas, Clupeâmq; videns, malè littora nota
Damnat, ubi infelix perituris Curio turmis
Appulit. infâustas oras, Vticâmq; relinquit,
(Quam Cato tum legum vindex iussissimus armis
Praesidiôque tenet, nomen qui sumet ab urbe,
Æternâmq; urbi reddet per sacula famam)
Inde Adrumetum tendens, ubi Scipio belli
Iugentis Ductor Romanis stabat in armis.*

SUPPLE

SUPPLEMENTVM LVCANI, LIBER TERTIVS.

ARGVMENTVM.

Leuia aliquot Dacum prælia. Cn. Pompejus à Catone objurgatus in Hispaniam nauigat. Pugna Thapsiaca, & Victoria Cæsaris describitur.

AMQVE propinquabat bellum, Libyâ
que nefandi

Concurrunt iterum gladij, quos Thessala
tellus

*Vidisset. pugna cur, Dij, voluistis in illa
Restare exiguum nequicquam sanguinis urbi?
Vt flueret torrente nouo, fieretque secundum
Hic civile nefas? una num clade pudebat*

(Quantum

(Quantumvis magna) Romanam excindere gentem?

*Aut una tanti populi regione jacere
Non est passa granes tristis Fortuna ruinas?
Iam Roma in Libya est. Latij qua terra triumphos*

Spectasset toties, iam tristia vulnera spectat.

*Sed leuibus tantum pugnis contenta parumper
Fortuna, extremi differt certamina Martis,
Tot subito gentes, perituraque millia leto
Condemnare pudet; nec adhuc feralia Thapsi
Arua Iuba casus magni, vel triste videbunt
Scipiada exitium, donec coeuntia signa
Ductorum, atque aliquos belli Rhussina tumultus
Vidit, & exhibuit tanta praeludia cladis.*

*Scipiada à castris Rex (in sua regna reuersus
Qua longe infestis populatur Sittius armis)
Discedit paullum; plenamque hostilibus armis
Aduenit Libyen. vnâ legione, relicto
Robore militia Lilybao in littore Caesar.
Nec de more suo dederat mandata relictis
Militibus quo conueniant, qua signa sequantur,
Quemue petant portum, permittens omnia satis,
Fortunaque sua fidem. Cur, Caesar inique,
Non pudet in minimis toties instare fauori
Fortuna, & toties casus tentare per omnes?
Non tibi sat visum est, bello quod semper aperta
Res agit illa tuas, & tantos conficit hostes
Cum plena pugnas acie, sine milite ni te
Protegat, & tua prospiciens temeraria capta
Dirigat in melius, Ducis objectumque periclis
Priuatis toties redimat caput? an tibi paruum est
Effugisse Phari insidias, paruâque carina
Nocturni tutum vicisse pericula ponti?*

*Cur Diua, imperium tibi quæ promiserit orbis,
Cassius exiguis pretiosum absumis amorem?*

*ostquam Adrumeti frustra corrumpere fidum
Confidium, qui Scipiada seruauerat urbem
Præsidis, Casar tentauerat, ordine certo,
Instructæque redit legione, nec urbe potiri,
Sed tuto remeare cupit. Sed vix fugatanto
Induperatori concessa est tuta; frequentes
Confidij erumpunt Equites, atque agmina tur-
bant.*

*Summaque Ductoris laus est, & Casare digna
Rhussinam saluis potuisse redire cateruis.
Sola vrbes inter Libycas jam Casariana
Perfugium tenui restat Rhussina cohorti.
Hinc iterum Ductor fatis egressus eisdem
Dum cepit Leptim, & firmavit robore, pæne
Amisit rursus reditum. Labienus in armis
Acer erat, validisque vias præcluserat omnes
Insidiis. Virtute opus est, & Casare torq.
Fortunaque eius summa iam tempus egebat.
Et vicere viri virtus, fortunaque. visa
Tempore sunt apto insidias; victorque cruento
Perque viros, perque arma viam mucrone reclu-
dit;*

Bisque fugam Casar, solam vincendo parauit.

*Tum prope signa Ducum vidit Rhussina duo-
rum,*

Infestasque Aquilas, Utica Pompeius agebat.

Hanc Cato præsidis tenuit; cum sic Cato sanctus

Alloquitur iuuenem, & dictis castigat amicus.

*Surge animis Pompei, magnum patris assere no-
men,*

Et generis fatum tanti. scrutare remotos

Terrarum tractus, per regnæque disita quare

Quantus

Quantus erat fama genitor, quantâsque reliquit.
 Nominis heredi solo vel nomine vires.
 Pompeij nato gladios qua terra negabit?
 Qua tibi non classes (armis pacata paternis)
 Aquora præbunt? kostis te viribus æquum
 Tanta fuit fama, & mundo venerabile nomen.
 Si libet Occiduos Orbis tentare recessus,
 Hispanosque armare truces, tua signa sequetur
 Cantaber, & Celtis sociatus nomen Iberus;
 Et tota Herculeis pubes à Gadibus, altos
 Ad Pyrenæos, extremâque littora mundi.
 Si nihil omnino patria miseranda moueret
 Afflicta facies, si nil moritura moueret
 Libertas, possesque hilaris servire tyranno:
 Te priuata tamen facerent mala Caesaris hostem.
 Si pater arma tuus pro libertate gerebat,
 Nullus in Æmathiis plus, quam tu, perdidit ar-
 nis:

Sed sibi si genitor campo pugnauit in illo,
 Multo sunt tua damna illic maiora, tibi que
 Abstulit Imperium victoria Caesaris orbis.
 Sed bona, qua moriens Genitor tibi vera reliquit
 Sunt vita exemplum, & gestarum imitatio rerum.
 Hac tibi perpetuo, qua non inuisa potestas
 Caesaris, aut fortuna potest auferre, manebunt.
 Labentem Patriam teneris suscepit ab annis,
 Nullus adhuc titulis, nulloque insignis honore:
 Nec vires habuit nisi quas virtute parauit.
 Quantos ille Duces juvenili ardore subegit.
 Cum Marij mæstam lacerasset factio Romam,
 Et miseram assiduus impleisset cadibus urbem!
 Quot tum pro patria felicia bella peregit!
 Illius auspiciis audax est Carbo peremptus,
 Et cecidit terris Sertorius exul Iberis,

Præclarum

Praclarum Libyco (dignus tunc nomine Magni)
 Duxit (at huc Romanus Eques) de Rege triumphum.
 Hac fecit, nondumque tuos excesserat annos.
 Sed tu cur Libycis resides priuatus in oris?
 Vnius auxilium dextra prestare valebis
 Hic tantum Patria. procul hinc tu collige vires,
 Et libertati Ductor succurre cadenti:
 Vel dignam tantis Natalibus oppete mortem.
 Nil contra inuenis; sed tanquam Roma Catonis
 Ex ore admoneat, promantve Oracula vocem.
 Obsequitur citius dicto, & dans carbasa ventis
 Digreditur Libycis nunquam rediturus ab oris,
 Ut cadat Europa magnus, Ductorque per agros
 Tot ferat Hispanos Romanae vulnera gentis,
 Quot prima Amathiis victoria Caesaris aruis
 Proxima vel faciet Libycis. ximis inuida quanquam
 Nobilis, ô Pompei, longe tibi fata negarunt
 (Quae patri dederant) felicia tempora vita:
 Morte tamen patrem aquabis, magnaque ruina,
 Nec fera fatalem vincet Pharsalia Mundam.

Sicanis Caesar vires iam nactus ab oris
 Protinus Vzzita excelsum prope mania montem
 Occupat. huc ducunt collatis undique signis
 Rex Iuba Scipiadesque suas ad praelia turmas.
 Conspectu Vzzita bellum iam constitit omne.
 Scipio detrectat pugnam; nec dulcia tantis
 Vzzite fato dumnantur cladibus arua:
 Quamuis ter Caesar certaminis acer amore
 Instruit armatus acies, ter prouocat hostes.
 Sed nullam pugna cum spem superesse videbat,
 Destituit rursus montem, & lato omine Thapsi
 Nocte iter emensus, fatalia venit in arua.
 Illic Vergilius valido castella tenebat
 Milite, Scipiade fidus, caesaque Senatus.

Scipiada

*Scipiada, Regisque Iuba vexilla sequuntur
 Ad Thapsum, quamuis cladis præsaga futura
 Æthera non cessant dare signa minacia. lumen
 Horridius tenebris præbebant fulgura. stellæ
 Insolitæ visæ; intonuit sine nubibus ær.
 Et fragor armorum nocturnas terruit auras.
 Ærata mæstus manauit casside sudor:
 Et dura attonitis ardebant pila manipulis.
 Vix poterant infauusta exanime tecta reuelli
 Signa solo: noctu Libycorum audita leonum
 Murmura saua. solum Thapsi, montesque moueri
 Cæliferumque Atlanta putant. non lata videtur
 Vlla avis infauustus bubo, nocturnaque castris
 Strix queritur. nec cum Superi mortalibus ista
 Prodigia ostendunt, clades vitare futuras,
 Sed tantum trepidare docent. feralia Thapsi
 Scipiada peritura acies iam venit in arua,
 Quæ tot damnassent crudelia fata ruinis.*

*Æquore, quo Siculis Libye disjungitur oris,
 Alluitur longo tractu perinsula Thapsus
 Quæ spectat Borean: aduersa parte palude
 Cingitur: in medio est aditus terrestris ad urbem.
 Hanc Isthmon quamuis non latè extenditur, altum
 Diuidit in medio stagnum, binasque relinquit
 Angustas utrinque vias. hæc Caesar ad ora
 Exteriora Isthmi peruenerat agmine lato,
 Castraque munierat vallis fissæque profunda
 Quæ Thapsum spectant: ne forsan terga suorum
 In pugna opprimerent hostes ex urbe ruentes.*

*Sed fauces pene angustas obsederat Isthmi
 Scipio: Casareis aduersaque castra locasset
 Magnum opus intendens, si non cita pugna daretur,
 Aggeribus structis, ductaque ad littora fossa,
 Deceptos illis includere faucibus hostes.*

Sed

Sed captum celare suum, vel ferre paratus
 Incursum belli, pulchro instruit ordine turmas.
 Romanas medio legiones ipse gubernat;
 Tot varias dextro gentes sua signa secutas
 Rex Iuba ducebat cornu; laurumque tenebat
 In Libycis Varus, Gallis Labienus in armis
 Teutonicisque ferox; alarum frontibus, altis
 Aggeribus bello similes stabant Elephantes.
 His juncti Getuli Equites, Numidaeque steterunt.
 Pone feras varia gentes leuia arma gerebant,
 Armati iaculis Mauri, pharetrisque veneno
 Illita gestabant scelerati spicula Miba.
 Caesaris at postquam instructam procedere vidit
 Scipiades aciem, clara sic voce cohortes
 Incitat: oh Romana manus, spes sola Senatus,
 Et patriæ tutela, animis si robora posset
 Addere Ductoris facundia, quanta disertis
 Argumenta darent misera tot vulnera Roma,
 Viribus extinctæ leges, venerandæque iura,
 Ipsaque libertas armis oppressa nefandis?
 Si patriæ clades, si publica damna mouere
 Nil poterant mentes, cui non Pharsalia luctus
 Exhibuit proprios, priuatæque funera? quis non
 Aut fratres illic, aut natos mæret ademptos?
 Iam nunc ultrices spectant tot pignora dextras,
 Tot chari Manes, tanto hic non iustius arma
 Induimus quam Thessalicis Pompeius in aruis,
 Quanto Thessalicis augentur crimina campis
 Caesaris. accedent tam iusta Numina causa.
 Nec, quoniam Emathia cecidit sub Casare Roma,
 Vos transisse Deos, Romanæque iura perosos
 Credite. Pompeio solitum Fortuna negauit
 Non Vrbi auxilium; toties lassata triumphis
 Primati, verita est ne, si cecidisset in aruis

Emathis

Æmathiis *Casar*, *deceptus* *crederet Orbis*
Non Romæ sed Pompeio donasse triumphum,
Privatæque fuisse Deam. non amplius Urbem
Destituet Fortuna suam, fatiſve nefandi
Cæſaris Auſonia ſacras ſuccumbere leges
Imperiumque ſinet. non ſunt hæc ſigna Deorum
Iratorum Urbis (ſi nre non omina fallunt)
Ductorem vobis Libyco pagnantibus orbe
Quod dant Scipiadem. felicia nominis huius
Fata hic, aut Afros non eſt memorare neceſſe
(Quos non vlla poteſt regio neſcire) triumphos.
Talia ſas nobis ſperare eſt; non minor armat
Nos pietas: Latij nec nominis Hannibal hoſtis
Cæſare deterior. patria iunxere ſalutem
Cum veſtra Superi. manibus reddetur eiſdem
Romæ ſibi & vobis. virtute accerſitæ fatum.
Communi proprios cum libertate Penates,
Conjugia atque domos iſtis conquirite campis.
Militis erigitur virtus, animoſa cohortes
Ira ſubit Latias, pugnaque accendit amore.
Nec minus interea vario clamore fremebat
Diſſona turba Iuba, & belli undique ſigna petebat.

Cæſar, ut optatum Diis adueniſſe ſecundis
Pugnandi vidit tempus, ſic voce cohortes
Incitat audaces: dextris victricibus iſte
Ultimus en ſudor, qui tot mercede labores
Penſabit digna, qui tot linore negatos
Haſtenas, & magna meritos virtute triumphos
Aſſeret. iſta dies quaſcunque aut Galliæ laurus,
Aut Rheni gentes, aut victa Britannia debent
Virtuti dudum veſtra, nuperve ſubacta
Promittunt gentes, inuitis hoſtibus, omnes
Inuito linore dabit. longæque triumphum
Majorem de rege Iuba victoribus addet.

Nec dubitare mihi fas est, fallentia nunquam
 Signa, truces oculos video; vultusque minaces.
 Victores nouisse suos, fragmenta ruina
 Amara discant. Dixisse plura; repente
 Cum fera de dextro cecinerunt classica cornu,
 Profiliuntque acres (nec eas retinere Tribunus
 Centuriove potest) ad praelia sponte caterua.
 Non inhibet Casar, sed laxat frana furori.
 Carcere sic pronus nimium ad certamina curvus
 Cum forte erumpit, lorisque auriga retentis
 Frustra inhibere studet, tandem dat victus habe-
 nas.

Utraque jam tanto concurrunt agmina motu,
 Quanto (si longa flexum natura Malae
 Donaret nautis) aduersis bina coirent
 Aequora gurgitibus. pulsat fragor athera, montes
 Undique vicini excipiunt, resonantque furentes
 Pugnantem voces. Siculas it clamor ad oras.
 Huncque reperiunt Lilybeia saxa, timentque
 Vel sonitum belli terra retinere quiesca.
 Non ita pinifero Boreas cum Thracius Offa
 Incubuit, resonant quassata turbine silua;
 Murmure nec tanto Nilus, cum de Cataractis
 Precipitat duris illisas cauitibus undas
 Astra lauans surdas habitantibus obstruit aures.
 Scipiada dulcis stimulat vindicta cateruas:
 Casareas ingens premit indignatio turmas,
 Quod noua defuncto succedant praelia Magno:
 Inuentusque alius Ductor civilibus armis.
 Sanguine merguntur campi, vicinaque multo
 Tincta cruore pulvis; & quod tot vulnera rubrum
 Emittunt flumen, fecundam putria terra
 Alligat in glebam, & steriles connectit arenas.
 Inter utramque aciem volitat feralis Enyo,

Lampada

Lampada funestam quatiens, reſerauerat antrum
Tartareus Reſtor pallens, utque arma nefanda
Spectarent, caperentque ſui ſolatia fati,
Inuiſas illuc Libyes omiſerat umbras.

Undique conſedere aruiſ, nigraque corona
Inſecere diem, verſatiliſ umbra Juguſtha,
Hannibaliſ ſauſ Manes, captique Syphaciſ.

Qui nunc euerſaſ ſecum Carthaginiſ arceſ
Ignouere Deis, poſtquam ſeralia campi
Pralia Thapſuaci, & Latioſ videre furoreſ.
Sed tamen Auſonia ciuilia vulnera dextra
Aſra luet telluſ, & pluſ vaſtabitur, et aſ
Proxima quam reparare poteſt. inarata jacebunt
Arua, ruentque ſuiſ vacuata ciuibuſ urbeſ.
Quaque viri coluere, fera nunc rura tenebunt.

Qua Reges olim per genteſ jura dederunt,
Tigriſ erit, Parduſque, & habebunt regna leoneſ.
Innocuiſ uiuet Serpenſ, & nulla, uenenis
Dum deerunt homineſ, peſtiſ cenſebitur Orbi.

Caſareis leuiter percuſſi peſtora telis
In ſua conuerſiſ Elephanteſ agmina freniſ
Pracipiteſ rabie currunt. tum robore denſoſ
Indomito turbant cuneoſ, atque agmina Regiſ
Proſternunt confuſa Juba. nil arte valebant
Reſtoſeſ miſeri, nil uiſi Fortuna regebat
Sola ſeraſ, contraque ſuoſ pro Caſare miſiſ.
Illi hoſteſ, illi ſocij, dum nemo gubernat,
Quoſ fortuna facit. vicinum Elephantiſ agmen
Getuli, Numida equiteſ crudeliter illic
Calcabantur humi. vaſta paſ mole ſeraruſ
Contrita eſt; foſſaſ paſ pracipitatur in altaſ.
Tunc infeliceſ tutela orbaſi Elephanſum
Tot Libya populi, & genteſ leuiſ arma gerenteſ
Caduntur cumuliſ paſſim, juguliſque fatigant

*Casareos solis ; nec stantes amplius hosti
 Hic bellum sed prada manent. hastilibus igne
 Duratis quid Bamura jam nuda iuuentus ?
 Quid leuibus contra Romanos comminus hostes
 Autololes jaculis ; nil illis ignea planta
 Vis prodest, cursûsque leui velocior aura.
 Non bene Cyniphiis hirsuti tegmina capri
 Pectora defendunt. vix contra Caesaris enses
 Æs ferrûmque valent. implentur sanguine fossæ.
 Mæsta madet tellus, & de tot gentibus vnus
 Purpureus casis infecit pasua torrens.
 Non Iuba per mortes hominum, priuatâque fata,
 Sed gentes pariter casas, populosque jacentes
 Moritur quantis pereunt sibi regna ruinis.
 Nec sua post tantam cladem munita putauit
 Castra satis, miseram victis præstate salutem ;
 Sed cum Petrejo fugiens tentoria cunctis
 Splendida diuitiis hosti permisit auaro.
 Que cito Casarci victorum terga sequentes
 Diripiunt, opibûsque Iuba, tantisq; potitis
 Bellorum exuviis, operum mercede, priusquam
 Sanguinolenta fuit victoria plena, fruuntur.*

*Sed non tam celeri bellum pro Casare cursu,
 Qua Latiis stabat vallatus Scipio turmis
 Atque pares fulsere Aquila, Fortuna peregit.
 Hic incerta diu varijs stetit alea belli
 Hic hæsit fatum, & dubiis victoria pennis
 Inter vtrumque agmen visa est volitare ; repellit
 Viribus hac acies vires ; alternâque dextras
 Crimina ciuiles sædant ; dum maxima regnant
 Hic odia, hic cades & animos in pralia tanquam
 Causa mala augeret ; tantôque ardentior ira
 Quo scelerata magis. dubitant ostendere fata
 Quid tandem Roma fortunare Caesaris esset.*

Ex acie tandem Libyca fugere cohortes
 Qua duce sub Varo steterant; dare terga coactus
 Dux simul; & tu Gallorum, Labiene, tuorum
 Corpora caesa videns, Thapsi suae staret relinquis
 Arua gemens; aliis demum ciuilibus armis,
 Romanisque iterum seruare furoribus, arvo
 Pars Latia cladis Mundano magna jacebis.
 Nec facio occumbes (acerrime Caesaris hostis)
 Dum potis est certare suo cum Casare Roma.

Scipio ut aduersas videt increbrescere vires,
 Cedentesque suas, nec iam reparabile bellum,
 Fluctuat ancipiti diuisus pectora cura;
 Ingerat an medios sese moriturus in hostes,
 Ut populi caput Hesperii, Ductorque Senatus
 Summo in honore cadat felix, Stygiaeque per undas
 Maxima Romani descendat nominis umbra:
 An speraret adhuc, atque ultra fidere factis
 Ausoniis, tantoque velit superesse dolori.
 Decepit tandem fiducia vana futuri
 Successus miserum, pulchrumque excussit amorem
 Mortis: ut Aethiæ, caput oblatum superbo
 Victori, Magnum spes dira fefellerat olim.
 Hos animo casus voluentem concitus aufert
 Scipiadem ex acie Sonipes; cum territa passim
 Agmina ceperunt toto discurrere campo;
 Cedentesque Equites tutas petiere latebras
 Montibus Vzrita, pedestum pars magna peribat.
 Castra Iuba, si forte breuem prestare salutem
 Defessis alti poterant munimina valli.
 Sed postquam se deceptos, & castra cruentis
 Casareis possessa vident, tum tela cohortes
 Victa projiciunt, & inermia brachia tendunt.
 Sed nihil (oh rabies ciuilis dira furoris,
 Profuit heu miseris submissio. caede nefanda

*Sternuntur, quamvis gladios inhibere suorum
Contendit Caesar frustra, & clamore furentes
Increpuit magno, ciues nunc esse memento,
Non hostes, miles; partum virtute triumphum
Cur feritate noua maculas? hac sanguine sero
Quam paris inuidia est plus quam Victoria nobis.
Sapient hac mæstus clamat: pars nullaque belli
Ciuis tum Caesar erat. sed perdere ciues
Quæ toties poterant, non iam seruire valebant
Jussa Ducis. jugulant miseranda cade cohortes
Scipiada, strictisque odium mucronibus explent
Inuito Duce Casarei. & qui jussa per annos
Tot Ducis implessent magni crudelia semper,
Nunc solum, cum jussa dedit mandata, rebellant.
Jam vero ingentem pro Casare fata ruinam
Sparsissent campis, & tellus cadauere tota
Planities funesta jacet. tandemque sequendo
Defessas Caesar reuocans ad signa cohortes,
Prospera diuitiis Regum certamina donat.*

SUPPLEMENTVM LVCANI, LIBER QVARTVS.

ARGVMENTVM.

Iuba & Petrejus se mutuis vulneribus interficiunt. Scipionis & Catonis fata describuntur.

*NON funesta tamen clades quas fecerat
omnes*

*Terra capit Thapsi, tantæue jacere ruina
Angusto potuere loco. quot fata per oras*

*Thapsiaca spargent ingentia vulnera pugna,
Ne non diversis famam regionibus olim
Funera tantorum faciant diuisa virorum!*

*Rex Iuba Petreio & paucis comitantibus Urbem
Ad Zamam Imperij sedem, qua pignora cara
Uxoresque suas, gazasque reliquerat omnes,*

*Aduenit infelix. sed iam clausere rebelles
 Zamenfes Regi portas, uictoque negarunt
 Introitus, odium sancti crudele tyranni
 Ausi fortuna tandem pereunte fateri.
 Nil precibus, mistisque minis, uultuue mouen-
 tur.*

*Perdita maiestas uictor penditque prioris
 Jam Juba sacrisa panas. oh sera tyranni
 Cognitio! dum regna manent, se nescit ama-
 tum*

*Inuisumue suis. affectus sola latentes
 Seruorum pandit Fortuna aduersa: sed illa,
 Quae post regna venit, cui nulla potentia iuncta
 est,*

*Cognitio torquet miseros; nec reddere grates,
 Nec licet uicissis. seros (et non nisi tantum
 Ut doleant) oculos aperit Fortuna tyrannis.*

*Exclusi rapido fugiunt per denia cursu,
 Et Villam, paucis equitum stipantibus, intrant
 Rex Juba Petreiusque simul. tum fessa quiete
 Corpora componunt stratis, agrosque per omnes
 Deuoluunt animos casus, solamina donec
 Vltima lassatis ingens audacia praeber.
 Continuo instaurant epulas, plenisque Lyao
 Discumbunt mensis. postquam compressus edendi
 Est amor; intrepido tandem sic inchoat ore,
 Petreiumque toris Juba Rex affatur ab altis:
 En Romane uides quo nos Fortuna redegit:
 Solarelictæ salus clementia Caesaris; at non
 Nos duo tam fuimus temnendi Caesaris hostes,
 Aduersusue illum tam innoxia gessimus arma,
 Ut veniam liceat saluo sperare pudore,
 Oblatue frui, quae non dant arma salutem,
 Dent libertatem nobis. me certa manebit*

Libertas

Libertas ferro; nec dignam credere vitam
 Hunc possum votis, ut supplice Rege superius
 Intument Caesar, nec quem vidisset honora.
 In summo forsitan (si vel Pompejus in aruis
 Thessulicis olim, vel nostris Scipio terris
 Vicisset) me iam captivum Roma videbit,
 Regia prabentem ridenda Quiritium ora
 Ante triumphantes currus, ut victa Syphacis
 Atque catenati traxerunt colla Jugurtha.
 Nec Juba ridendum, nec erit miserabile nomen:
 Casareis. non corda mihi, non tela, manusue
 Ad letum defunt: sed te, Petreie, suprema
 Participem facio fama, mortisque decora.
 Causa reos eadem junxit, fortunaque victos;
 Nunc eadem virtus morientes jungat utrosque.
 Stringe,ensem; & mecum pariter nunc utere dex-
 tra.

Quaramus palestram per mutua vulnera mortem,
 Et libertatem citius quis donet amico
 Contendat feralis Amor. Petreius ense
 Sic breuiter stricto: Libycorum maxime Regum.
 Cujus honoratum per sacula nomen habebit
 Ausonia, hanc laudem cui me debere fatebor,
 (Nec pudet Hesperium Ductorem discere, tanso
 Rege docente, mori) Latius gaudebit honore
 Hoc Genium, ne te captivum Roma videret,
 Quem libertates nostras legesque tuentem
 Laudauit toties, sociique infamia Regis
 Caesaris iniustos posset decorare triumphos.
 Roma Juba, sicut Masinisse, nomen amabit;
 Nec meliore nota signabit Caesaris acta
 Quam Catilina olim, & diri consulta Cethegi.
 Dixerat, & totis concurrunt viribus ambo,
 Grataque dant, referuntque per ictus vulnera crebra.

Crederet hoc quisquam, tanto conamine, tanta
 Pugnatum virtute mori, non vincere? tandem
 Petrejus cecidit. retine, Petreje, parumper
 Festinantem animam, clamat luba, dum comes um-
 bra

Umbra tua hoc gladio ad Stygias demittitur undas.
 Quis regni posthac confidet viribus? aut quem
 Gloria decipiet sceptri, solius superbi
 Lubrica majestas? cunctis desertus ad umbras.
 Nudus eo, nuper Libyco Juba maximus orbe.
 At vobis, populi infidi, & tibi, Zama rebellis.
 Sit Latium precor usque jugum graue, perfidiamque
 Hanc vestram domino domino peiore luatis.
 Tunc iterum gladio pectus ferit; euolat acer
 Spiritus, aeternaeque oculos clausere tenebra,

Ecce alios luctus, aliudque per aquora funus.
 Nobile Thapsiacis Fortuna uehebat ab armis.
 Scipia. Dux belli tanta de clade superstes.
 Non dedignatus parua tentare carina.
 Et sola Libycum pelagus, properabat ad oras
 Hispanas, ubi Pompeii ciuilia cogunt.
 Rursus in arma viros; sed tempestate repulsus.
 In portum Hipponis uehitur. se Scipio sentit
 Cum naue arriissum; nec portum euadere vento.
 Opposito licuit. clara tum vase dolorem
 Testatus clamat: pelagusque ipsaque Procella,
 Et conjurati pugnant pro Cesare venti.
 Oh utinam Thapso cecidissem, strage virorum.
 Mistus; nec tanto placuisset vita superstes
 Imperio, (Ductor summo Romanus honore
 Ad Stygias venissem undas,) aut ante tulisset
 Hanc male seruata potius Pharsalia vitam
 Quam Thapso infelix duxissem bella Senatus,
 Vltaque Scipiadem vidisses Africa victum.

Vos clara maiorum animæ, quos Africa sensit
 Sape triumphantes, ut cum Carthaginiis alta
 Excidio, captusque Syphax, claraque fugatus
 Hannibal ex acie testantur, fata Nepotis
 Ne pudeat vestri, miserandaque bella videre.
 Nam neque me Libye vicit: sed viribus ipsa
 Scipiadem, seseque suis hic Roma subegit.
 Cum patria à patria vincor moriorque cadente
 Libertate libens. misere hunc Numina ventum
 Aduersum; ut morerer, ne spe delusus inani
 Optarem forsitan tanto superesse dolori.
 Hispanas iterum Romana ad praelia gentes
 Pompeii cogant iuuenes, legesque requirant,
 Et libertates: mea tunc fortuna peracta est.
 Et quanquam hac armata manus testabitur orbi
 Meterra potuisse mori: placet aquore mergi,
 Ignotumque illic finis per sacra manere.
 Oh nunquam veniat fluitans ad littora truncus,
 Ne Libyca condatur humo; victique futuris
 Scipiada ostendent monumenta nepotibus Afri:
 Tunc latus ense fodit; nec eo contentus in aquor
 Prosilis; emissis spargit pars transstra carinae
 Sanguinis: aquoreos tingit pars altera fluctus;
 Migrantique anima fatum non sufficit unum.
 Demersum monstros iacet, eheu, præda marinis.
 Nobile Scipiada corpus nec colliget urna
 Flebilis hos cineres; nec tanto nomine dignas
 Exequias tibi Roma dabit, passisve capillis
 Scipiadem, extremum generis, lugebit ademptum.
 Agmina de campis passim fugientia cunctas
 Implessent magnis Libya terroribus oras.
 Praesidiis tum forte Uticam Cato nobilis urbem
 Ausoniis tenuit; qui nota clade Senatus
 Scipiadaque fuga, victorem arcere parabat.

Hortat. Arg. 12

Hortaturque suos alacer defendere muros.
 Sed frustra; heu nimium trepidantia pectora sensit,
 Et victum fama non visi Caesaris agmen.
 Tum Cato militibus vultu immutatus eodem
 Ignovit pauidis. ultro fugientibus ipse
 Prospexit, classes portu contraxit ab omni
 Vicino, remosque dedit properantibus aptos.
 Cunctorumque, suam quamvis projecerat ipse,
 Non dedignatur Ductor curare salutem.
 Solatus ciues Utica, & trepidantia verbis
 Pectora confirmans placidis, quam certa superfit
 Spes illis venia, victis clementia quanta
 Caesaris, edocuit. talis cupit ipse videri.
 Civibus, ut qui non donatam à Cesare vitam
 Sperneret. illum etiam, cui non durissima virtus
 Affectus celare suos permiserat unquam,
 Quem nullus simulare timor docuisset, aperto,
 Vel deflexisset rigidi de tramite veri,
 Tandem mortis amor cogit simulare Catonem.

Orbarant homines jam luce silentia Noctis
 Inque vicem fessis donarant regna quietem;
 Cum gratos cuncti, quos cura dolorque sinebant,
 Carpebant somnos: sed non tranquilla Catonem.
 Exemit virtus curis mortalibus, alto
 Ut jaccat somno oppressus: sed libera mentis.
 Erigat ut se vis, contempleturque futura
 Sacula, & æternos vita immortalis honores.

Ante tamen contemplatrix quam dogmata vera
 Servatari possit Sophia, moralibus apte
 Præceptis purganda anima est; prius ejiciendi.
 Affectus pravi, cunctaque è pectore sordes,
 Ira nocens, & luxuries, & fæda libido.
 Hos igitur motus animi (purgantia sicut
 Corporis humores praveq; medicamina tollunt)

Moralis

*Moralis plene educat Medicina, priusquam
 Diuinum, summumque bonum scrutarier ausa
 Sit contemplando, nedensis pressa tenebris
 Mens erret caca, & vitis decepta fatiscat.
 Sic longa virtute fuit mens sancta Catonis
 Purgata; atque illi vite immortalis honorem:
 Jam contemplanti diuini fata Platonis
 Phadonem tradunt. cum latustalia fatur.
 Salue sancte liber Superis demisse Catoni;
 Dirige tu cursum, vitæque extrema meantis
 Instrue non alium moriturus quaro magistrum;
 Nec restare alias voluerunt Numina curas.
 Jamque mori certo liceat mihi discere, quid sit
 Mors, quid vite fuit, quid erit; num nulla futura
 est;*

*An viuant anima post funera: premia iustis
 Quæ restent: quæ sacrilegos vindicta manebit.*

*Dum contemplatur, mentis se libera tollit
 Nec turbata acies, abstractaque corpore vires
 Exercere suas contendit pura facultas.
 Tunc volitans excelsa petit, nimiumque remotæ.
 A terris, quo non oculi, non organa sensus
 Corporei penetrare valent, fulgentia cæli
 Corpora scrutatur: nec eis contenta, requirit
 Splendoris fontem cuncti, lucisque beatum
 Principium, æternique Dei vestigia adorat.
 Hæc magis atque magis cœlestia discere tentat
 Contemplans anima: at cæcis obducta tenebris,
 Et depressa graui connexu corporis, ipsa
 Se non posse videre videt. solatia sola hæc,
 Quod meliore frui post mortem lumine sperat.
 Immortalem animam spes hæc probat: aut tibi fru-*

stra

Spem dedit omnipotens: frustra te iussit amare

Quæ

Quæ nunquam poteris cognoscere, cur Sapientes
 Dum terris viuunt spernunt terrena, nec aurum,
 Regna, voluptates quærunt, quæ sola videntur
 Splendida : sed quæ non cernunt cœlestia tantum
 Depereunt, si non cœlestia gaudia tandem
 Exciperent; sed non illuc ascendere possunt
 Corpora; quæ grauiâ, & terrenis mista creantur
 Principiis, in quæ tandem resoluta redibunt,
 In terramque cadent. animæ est cœlestis origo,
 Igneus atque vigor, substantia pura, sui que
 In toto similis; variis nec partibus illa
 Composita est; ideo nullo dissoluitur æuo;
 Sed sibi corporeo laxata à carcere viuit.

Felices posthac animæ, quas corpora nullis
 Fœdarunt vitiis nullaque libidine morsas
 Detinuere olim, quæ, dum sub carne latebant,
 Contemplatrices abstractæ à carne volarant
 Sæpius ad cœlos, cœlis post fata, quibuscum
 Fœdera sanxerunt viuentes sacra, locantur,
 Æternaque illic lætantes luce fruuntur :
 At tenebrôsæ animæ, nimium quæ carnibus olim
 Demersæ jacuere suis, queis tetra libido
 Atque voluptates, solum quas sensus alebat,
 In terris notæ, posthac de carne solutæ
 Aspectum cœli, cum quo commercia nullæ
 Viuentes habuere, timent, nec luce fruuntur :
 Sed tenebris dilecta nimis prope corpora semper
 Ferales errant vmbre, mœstæque sepulchra
 Bustaque fœda colunt. hinc noctu spectra videntur,
 Quæ terrent homines, animæ sunt ista Malorum,
 Quæ, quoniam crassæ sunt, corporeæque, videntur.

*Quam diuersa (inquit) restant post funera sortes
 Credo equidem. diuine Plato, te dogmata vera
 Hac ipsum docuisse Deum. Deus ipse sequendam*

(Aut Natura homines ratioque innata fefellit)
 Proposuit virtutem, & premia debita iustis.
 Hac, quoniam iustos iniusta potentia fraudat
 Sapius in terris, & gens humana rebellat,
 Soluere post mortem iustissimus ipsa tenetur.

Funera non metuit Sapiens suprema; nec illi,
 Qui contemplando, toties super astra leuauit
 Carnoso abstractam penitus de carcere mentem,
 Corporis atque animæ faciens diuortia tanta
 Quanta homini licuit, mors formidanda venire.
 Aut ignota potest, nam Mors diuortia tantum
 Plena hæc, quæ sapiens toties optasse videtur
 Et toties tentasse, facit, Superosque petenti
 Libertatem animæ claustris concedit apertis.
 Si sæpe impatiens vitam projecit Amator,
 Atque manu pectus propria perfodit, ut umbra
 Defunctam Stygias sponsam sequeretur ad um-
 bras.

(Qua tamen haud illo conceditur orbe potiri)
 Num Sapientum animæ summi quæ gaudia cœli
 Depereunt verique boni capiuntur amore,
 Quo nequeunt in carne frui, de carcere tandem
 Corporeo solui, claustrisque exire recusent,
 Cum Deus ipse foras aperit, licitamque meanti
 Dat Natura viam, at donec Deus ille creator,
 Qui terrena animam primò statione locauit,
 Euocat, haud illa statione excedere fas est.

Hic dubitans hæsit paulum Cato, non datur ergo.
 Sponte mori victis (inquit:) nec obire Catoni
 Dum dabit iniustus Victor mandata, licebit?
 Caesaris expectem gladios, atque in caput istud
 Ius illi agnoscam Superi? Dominumque fatebor
 Esse meum, quem Roma suum decreuerat hostem,
 Quemque ego damnaram, num iustum iniusta dederunt
 Bella.

Bella potestatem? non sic, oh Numina certe
 Humanas placuit vobis confundere leges,
 Et dare ius sceleri. sed si non sponte Catoni
 Projicere hanc lucem fas est, at crimine vitam
 Grandius est retinere nefas quam grande putarem
 Esse nefas nobis, turpem producere vitam
 Caesaris imperiis, & regna iniusta probare!
 Quam Roma damnosa forent exempla Catonis!
 Pompeij iuvenes, qui nunc ad praelia gentes
 Hispanas armant, patriæque impendere vitam
 Non dubitant. iusta postea non credere causa,
 Sed pulchris fortasse volunt desistere captis,
 Nec libertatem per tanta pericula, per tot
 Ærumnas querent, cum vobis regna probentur,
 Et non displiceat duro servire Catoni.
 Ah potius fragilem hanc sit fas abrumpere vitam
 Quam te, Libertas, violam. sed Numina si te
 Nunc tandem jussere mori, tua funera saltem
 Prosequar, & Stygias liber comitabor ad umbras.
 Non ultra dubitare licet. Tunc pectora dextra
 Nudaferit, moriensque cadit: morientis ad ictum
 Undique concurrunt famuli: labentia tollunt
 Membra viri, vulnus resonent: mortique quietem
 Eripiunt tantum, dum, quam proiecerat ipse
 Tanto animo, heu frustra, contendunt reddere vitam.
 Impatiens lucis propria Cato vulnera dextra
 Dilacerat: mortemque docet non posse negari!

Caesar Thapsica Victor de clade reuersus
 Tendit Adrumetum, cum jam victoria passim
 Securum præstabat iter. non arma, nec ulla
 Insidia clausure vias. ignoscit ubique
 Supplicibus: cum nulla videt restare pericla,
 Tutæque fortuna facta est clementia tanta.
 Inde Uticam aduenit Caesar, fatisque Catonis:

Audite

*Audito ingemuit : questusque, ob invidiæ, dixit,
 Cur odio moreris nostri? vitamque relinquis
 Ne non Casarea bonitati injuria fiat?
 Hec tibi crudelis nimium moriendo fuisti,
 Ut moriendo mihi posses crudelior esse.
 Durior interitum, quam vita amissusque fuisti,
 Hostis es : atque odium nostri, quod sanguine nostro
 Non potuisti unquam, voluisti sanguine saltem
 Nunc satiare tuo, teque ipsum impendere damno
 Casaris. exitus nostrum, crudelis, amorem,
 Ut luctum facias. mihi quid clementia prodest,
 Cui non Romani dubitant praeponere mortem?
 Infelix Magnus sese committere fraudi
 Barbarica potius quam nostro elegit amori.
 Sed tamen ille suas sperans reparare ruinas
 Auxilium infido, non mortem, à Rege petiuit,
 Quam tamen inuitus subiit. tu sponte peristi
 Invidiam facture mihi. sed detrahet illam
 Invidiam, & spes injustas clementia vincet.
 Deflebo funus, namque amplectar honore:
 Nec me crudelam victo fore sentiet Orbis.*

*Dans veniam Casar timidis Uticensibus, agmen
 Defessum reficit, paulumque moratus in urbe
 Munimenta videns, circumspicit undique latam
 Planitiem. prope silva stetit (regionibus illis
 Rara nimis) non ampla tamen, quam lentus alebat
 Bagraa, qui siccas illic connectit arenas.
 Horrida silva fuit, coniunctis aëra ramis
 Obscurum & tristes exclusi; Solibus umbras
 Complectens, nemus hoc ingressus Casar opacum,
 Antrum immane videt nigro squalore repletum.
 Et marcente situ, quem nox ibi longa creasset.
 Infecit gravidas erumpens halitus auras.
 Attonito terrore loci, tandemque roganti,*

Rem notam populis astant Libys incola narrat.

*Hæc, Caesar, multos iam non habitata per annos
Antra immensa olim monstrum exitiale tenebat
Pestis, & ira Deum, serpens cui sacula nulla
Produxere parem terris; non tanta palude
Lernæa tumuit reparatis anguibus Hydra;
Nec qui poma Draco custodit aurea; nec, quem
Servantem vigili Phryxæum lumine vellus
Somniferis tandem domuit Medea venenis.
Nec tu Phæbeis Python confixe sagittis
Tantus eras, populis species incognita primis.
Serpente in tanto potuisset Gorgonis omne
Absumi virus; Libycis nec maius arenis
Hoc monstro, semen si defluxisset in unum,
Pestifera tabes generasset tota Medusa.
Tam longum sese (centum porrectus in vlnas
Quippe fuit) voluit Serpens per fluminis undas,
Ut quoties gyris distendit terga solutis
Adversa prædam potuit deprendere ripæ.
Sape illic Tigris spumantes oblita rictus,
Atque cruentata taurorum cade Leones
Flumina dum libant, monstri conduntur in aluo.*

*Atque utinam his tantum prædis contenta fuisset
Ingluies; periere homines, quicunque per æstum
Umbrosa fessæ petierunt regmina silvæ,
Aut quicunque istos, aduerso numine ducti,
Aduenere viri gelidos haurire liquores.
Nam simul ac nigro Serpens caput extulit antro
Horrendus, totamque implerunt sibila sylvæ,
Attonitos timor inuasit; non ulla salutis
Spes manibus, non ulla fuga, deprendere prædam
Distendit subito toto se corpore Serpens;
Sapius in flumen, monstrum vitare nefandum,
Desiluere viri: sed non præstare salutem*

Flumen

Flumen eis potuit. nantes correpfit in undis,
Nec mergi licuit miseris, pejora manebant
Fata illos, monstri obscena conduntur in alio.

Sic impune diu Sylua grassatus in ista
Egressus tandem est, & se ad maiora parauit.
Quid pecudum strages, quid singula fata virorum
Persequar? haud vacat hic priuatas dicere clades.
In populos furit, & totis cum gentibus atrox
Bella gerens; ausus Romana laceffere castra est:
Cum primum turmas Libyes ad littora duxit
Regulus Ausonias, & in his consederat armis,
(Quis mihi de tanto credet certamine) solus
Inuasit totas acies. exercitus ille,
Qui sibi promisit Libya, & Carthaginis alta
Imperium, quem tot gentes, mundique timebat
Tertia pars, uno vix se defendit ab Angue.
Dux capere arma iubet, nec solis ensibus illic,
Aut pilis, sed ballistis, qua mania summa
Et turres quaterent, monstro noua bella parari.
Protinus insonuere tuba; tunc erigit alte
Se, dirumque caput Serpens attollit in auras
Undique despicieus campos, tantusque videtur
Quantus is est geminas caelo qui diuidit Arctos.
Tunc asper sauit; Stygias de gutture diro
Exhalans nebulas, & flammea lumina torquet.
Squamea cum voluit sublatum terga, putares
Excelsum ad pugnas castellum sponte moueri.
Distantum longe subito se immittit in ora.
Hos morfu, afflatu necat hos, hos tollit in altum,
Vt casu interimat miseros; totasque cohortes
Sternit humo, latas cauda dum verrit arenas.
Consternuntur equi passim, franisque rebelles
Inuitos saui dominos Serpentis ab ira
Dum fugiunt campo portant, cessere manipuli,

Tergaque

*Caesaris implessent, Utica discessit ab Vrbe,
 Et victi per regna Juba victricia ducens
 Agmina, regalis famosa ad mœnia Zama
 Peruenit. Ducis hic Petreji animosa Jubaque
 Funera cognoscens, animo tam tristia fata,
 Fortuneque vices summa miseratur amaras.
 Tunc Vrbe exceptus Zamenses laudat, & illis
 Traficit imperio Crispum. Maurusia tellus
 Romula de tanto facta est Provincia Regno.
 Inde Uticam remeans, ventis dans carbasia, Sardoni
 Appaluit, atque illa paululum tellure moratus,
 Tutus ad Ausonia peruenit littora Caesar.*

SVPPLE

SUPPLEMENTVM
LVCANI,
LIBER QVINTVS.

ARGVMENTVM.

Triumphus Cæsaris quatuor continuis diebus. Templum Veneri extructum. Pompeij Iuuenes bellum in Hispania renouant.

*Omuleas arces celeri victoria fama
Cæsaris intrasset. Fictis certare parati
Obsequiis complent Phœbeia palatia Patres.
Atque quater denis (quāuis denicta sit ipsa
Illo Roma die) decernunt vota diebus.
Caduntur Tauri, gratoque altaria thure
Cuncta calent, nec tot sunt templa ornata coronis,
Cum Latio audita est olim victoria felix*

Scipiada;

Scipiada, & fusus Zamenibus Hannibal aruis.
 Aut cum Teutonicis intrauit mania victor
 Exuuiis Marius non plus felicibus armis
 Externisue unquam letata es, Roma, tropæis,
 Quam nunc amissa pro libertate triumphas.

Tum iusto, meruit quem Gallia victa triumpho,
 Dilatoque diu, iungunt Decreta Senatus
 Tres alios, veteres ut possit Caesar hanore
 Obscurare Dutes, pompasque excedere cunctas;
 Utque triumphales utroque à cardine laurus
 Ornarent pariter currus: Australibus illa
 Splendida diuitiis, Borea generosior ista
 Robore & exuuiis: ut pictis mista Britannis
 Agmina Niliaca incedant, ut sole perustos
 Mazaces albo comitentur corpore Sueni:
 Ut Galli Armenis iuncti, Maurisque Sicambri
 Spectentur pariter populis: longeque remota
 Tot possint Gentes, & quas commercia nunquam
 Iunxissent, Latiis iuncta nunc ire catenis,
 Communeque simul vincula deflere ruïnam.
 Ut cunctos pariter fontes, captiuæque Tibris
 Flumina Casareis videat depicta tabellis.
 Inde casenati lugens Germania Rheni
 Fata suis sedeat: Nilus septemfluvius illic
 Cornua fracta gemens: franato ut gurgite Gallis
 Inde suis Rhodanus, Mauris hinc Bagrada ploret.
 Nec majorem ullo sese Vrbs Romana triumpho
 Fortunamque suam potuisset cernere, si non
 Ipsa triumphata partis pars magna fuisset.

Tot clarus titulis, tot bellorumque superbus
 Exuuiis, Tyrio Caesar spectabilis ostro
 Mania sublimi intrauit Romana Triumpho,
 Quadrijugis vectus niveis, quos pascua mittunt
 Clisummi lata, & sacra victoribus undæ.

Dicite

Dicit Calliope, quor gentes quattuor illis
 Quos Ponto, Ægypto, Libye, Gallisque subactis;
 Ducebat Caesar, spectabat Roma triumphis.
 Quam diuersa fuit facies, quam corpore toto
 Ornatus populus varius, quam dissona lingua,
 Dum fluxuos tabulis pictos, dum facta metallis
 Oppida, bellorum series, diuersaque pugna
 Tot genera ostendit; variæ & fabricata ministri
 Arma, Ducum exuvias, argenti pondera & auri,
 Captaque magnorum portant diademata Regum.
 Sed si non tanta dignaris singula pompa
 Dicere Calliope, saltem miserabile magni
 Vercingetorigis fatum reticere putato
 Esse nefas, quem bellantem tot viderat annos
 Gallia, collatis toties cum Casare signis,
 Et toties renouantem acies proauitatuere
 Fura, jugumque suis Romanum auertere Gallis.
 Hic, quem dura Ducis nimium sententia morti
 Damnaisset, residens indignabunda pheretro
 Deiecit ora: tegit frontem diffusâ minacem
 Cæsaries; diis iratus, vitamque perosus
 Captiuam, domini gladios optare videtur.

Ecce alia in Phario facies miseranda triumpho
 Corda mouet vulgi. incescit Regina catenis
 Arsinoë, passis per candida colla capillis,
 Et teneras, modo quæ gessere Ægyptia sceptrâ,
 Auratis palmas manicis religata tenebat.
 Quamuis Arsinoën non hic sententia mortis
 Dura manet, parcit clementia Cæsaris illi:
 Aut donat Victor, Cleopatra captus amore,
 Germanæ veniam, Phariamque remittit ad aulam.
 Heu quantum, Cleopatra, tibi, si capta perisset
 Hic soror, abstulerat crimen Fortuna futurum!
 Nam misera Arsinoë donatam à Casare vitam

Crimine

Grimine majori posthac soror impia tollet.

*Maxima sed populi subiit miseratio mentes,
Cum videre Afro pueri captiva triumpho
Ora Juba; cujus Libycor rex maximus Orbe
Nuper erat Genstor, qui tot modo regna, tot urbes,
Tot populos lata tenuit dititione remotos.
Quis latius, miserande puer, tam obtusa gerebat
Pectora, quem tua non atas innoxia mouit?
Aut quis te tanto dejectum culmine regni
Immerita hostili prabentem colla catena
Non mærens animo vidit? sed caca futuri
Mens hominum. felix, quæ tam miseranda videtur.
Sors tua, Magne puer, vinclis felicior istis
Es Juba, quam magni maneant si regna parentis,
Et stet firma tuis tellus Maurusia sceptris.
Illa dies quæ te captivum fecerit, illa*

*Transtulit in melius (quis crederet?) illa futura
(Tristis visa licet) posuit fundamina fama.
Moribus Ausoniis primis nutritus ab annis,
Barbarie exutisque, tuo felicia posthac
Tempora constituens orbi, moderamine justo
Commisssas olim regni tractabis habenas.
(Nam te post casus tantos ad culmina Regni
Evehet Augustus Caesar, solioque locabit.)
Præterea excultus studiis, miranda relinques
Ingenij monumenta tui, calamisque perennis
Decti fama tibi per sacula cuncta manebit.*

*Sed non Pharnacis captiva Quiritibus ora
Armeno potuit Caesar monstrare triumpho.
Ille fuga evasit. vehitur fugientis imago;
Et VENI, VIDI, VICI, tria verba superbo
Portantur curru totum narrantia bellum.*

*Romanos animos, plus quam spectacula viva,
Tristia fata Ducum tabulis depicta movebant.*

Illic mæsta videt ciuilia vulnera Roma;
 Et proprias luget clades; illic sua quisque
 Funera Romanus, cognatæque damna recenset.
 Inter Barbaricas strages, & funera Regum
 Extera, magnates Libya, casosque per Alpes
 Gallorum Proceres; proprio qua pingitur ense
 Rex Iubat transfixus conuiui: mæsta cruentans,
 Demersusque sui Nili Ptolemæus in undis,
 Monstrantur Latia mortes, absumptaque bellis
 Maxima Casareis Romana nomina gentis.
 Hic cum Rege Juba Petrejus Afranius illic:
 Illic Torquatus moriens, hic Sulla jacebat.
 Nec procul hinc oculis agnoscunt flentibus ora
 Scipiada, puppi jam desilientis ab alta.
 Te quoque, Sancte Cato, fodientem viscera dextra,
 Et properanti anima lacerantem vulnera cernunt.
 Verum inter Procerum tot mortes una tacetur.
 Nec tabula mæstis monstrare Quiritibus audent
 Flebile Pompeji fatum, ne tanta triumphos
 Tristaret clades, sed mors ea sola relicta.
 Qua tum præcipue populo expectata fuisset,
 Altius infixæ est quarentibus, & bene cupcti
 Iam sine picturis Magni miserabile letum,
 Et seriem tanta possunt memorare ruina.

Quis numerare queat varia spectacula pompa?
 Quot campis ludi? noua quot certamina Circo
 Spectentur populis? quantoque madescit arena
 Sanguine nobilium dat quas Hyrcana ferarum
 Sylua, aut monstri feris nutrit Getulia campis?
 Quin & nocturna præfulgent undique pompa,
 Delectantque, parat cum post spectacula Caesar
 Noctæ redire domum tot famulante Senatu.
 Cum mediam cernunt Elephantes ire per urbem,
 Et lucem gestare: forum via lactea visum est:

Tot simul accensis Elephantum terga micabant
Ignibus, atque ibant caelestibus amula signis.

Nec tantas Victoris opes spectacula vana
Testantur solum: sed duratura per aevum
Exurgunt opera & sacris miranda futuris.
Nam templum Veneri, domus à qua Iulia nata est,
Aut pius, aut tanta sublatius origine Caesar
Magnificum extruxit, spoliisque ornavit opimis.
Ut formosa Venus tanto videatur honore.
Plus Iouis Vxorem, & Tritonida vincere, quam cum
Aurea poma illi nemorosa in vallibus Ida
Iudicium Paridis Priamo fatale dedisset.
Plusque Dionea veneratur numina Mundus,
Quam vel Iunonem vel Pallada: dignius orbi
Nomen Iulæ censetur stirpis origo
Quam Superum Regina, aut vertice nata Tonantis.
Interiora auro radiabant limina Templi
Marmorei, aurataque trabes, calataque multa
Arte micant simulachra Deum, & spirantia signa.
Hic Troja antiqua, & Veneris Phrygiæque videntur
Anchisa thalami, decantatumque Poëtis
Frondescit nemus Idæum, quod debuit olim
Utibus, hic tantis debens pictoribus Ida.
Hic torus exurgit mollis, quem mater Amorum
Progentem terris, tantosque datura nepotes
Cum juuene Anchisa quondam Venus aurea preßit,
Concubitumque hominis pulcherrima passa Dearum
est.

Aneas iuxta Soboles stat, corpore talis
Formoso, qualis semper florente iuventa
Exultat Phæbus: frænata aut Tigride qualis
Bacchus odoratis curru descendit ab Indis:
Troius Aneas, cui tantam Musa Maronis
Donavit felix famam per sæcula, quantam

Maonius Grajo vates praestabat Achilli.
 Illic eximia visa est pietatis imago,
 Cum bonus Aeneas, Troja pereunte, parentem
 Grandævum atrollens humeris, per tela, per ignes
 Hostiles rapuit. non illi Laomedontis
 Arsura curantur opes, non fulva supellex,
 Nec sparsa passim per tanta incendia gazæ:
 Sed Genitor, Phrygique lares, & sacra deorum.
 Pone patrem sequitur sortem formosus Iulus,
 Unde genus nomenque suum gens Julia duxit.
 Condidit hic Albam longam, multosque per annos
 Imperio rexit. longo dehinc ordine picti
 Post primum Albani Reges monstrantur Iulum.
 Donec Iuleam Tullus Rex diruit Albam,
 Transtulit & Romæ ciues. hinc ordine rursus
 Reges atque Duces Latij, Romanaque fata
 Usque ad Casarei monstrantur tempora regni,
 Quo vetus alba iterum Romam vicisse videtur.

Robore sed quamvis munita potentia tanto,
 Caesaris, & populi plausu firmata videtur:
 Nutat adhuc, & plus teris quatietur Iberis
 Quam vel Thessalicis, vel Thapsi tristibus aruis.
 Maxima adhuc restant discrimina, maxima bella,
 Quæ juvenes facient Pompeij nomine tanto
 Non indigna. truces vicinos Gadibus illi
 Herculeis armant populos. Hispania sedes
 Tertius bellorum, & Romani scena furoris.

Currit ad occasus, extremaque littora Mundi
 Jam civile nefas, quæ sese Hispania pandit
 Ultima. non ulli populo majora videntur.
 (Cum vastus fessos exacta luce jugales
 Proluit Oceanus) rutilantis corpora Phæbi.
 Atque ideo propiora sua putat incola terra
 Deceptus, tanquam sese illic ætheris alti

Convexum

*Convexum inclinet. sed maius ab aequore tanto
Surgentes reddunt nebula, densique vapores
Objectum; radios oculi diffundere sueti.
Hinc non ulla vident surgente crepuscula Phæbo,
Nec fugiente. dies oritur cum Sole, caditque.*

*Tota iacet corij specie diffusa bovini
Terra Hispana, mari cincta undique, & insula pæne
Facta, nisi gelida quod Pyrenæus ab Arcto
Mons interpositus Gallis disternit agris.
Facturum tantis montem divortia terris
Excelsum posuit Natura, & vertice cælum
Æquantem summo. nudum est, & gramine nullo
Vestitum, quod Gallorum præpinguibus arvis
Obiicitur Boreale latus: contraque cacumen
Qua steriles terra campos prospectat. Ibera,
Frondosum silvas densas, & pascua lata
Ostendit; tanquam Galli felicibus arvis
Divitias mons iste suas concesserat, utque
Vestiret sese, terras spoliaret Iberas.*

*Nubifero, fama si credas, nomina monti
Pyrenem miserranda dedit. regnabat in illo
Monte Bebryx Genitor, parvaque excepit in aula
Hospitio Alcides formosa armenta petentem.
Geryonis. visa est Alcide regia virgo
Pyrene, placuitque nimis, deceptaque tandem
Hospitis invicti placido succumbit amor.
Coniugium Alcides misera, tedusque iugales
Si modo Geryonis victor remearit ab arvis,
Promittit: sed fata negant crudelia tedus.
Nec prius Alcides vincit, quam funere tristi
Pyrene formosa iacet. timet illa Parentem
Iratum; nec iam vitiatæ pondera ventris
Ulterius celare valet. queribunda pererrat
Frondosas latebras, & vasti devota montis;*

*Solâque furtivum Sylvis deplangit amorem.
 Amphitryoniadem falsum, tardûmve vocabat;
 Donec plorantis frustra, magnâque vocantis
 Herculis auxilium leto crudelior ipso
 Bellua formosa laceravit virginis artus.*

*Amphitryoniades tristem Bebrycis ad aulam
 Iam victor rediens, amissa virgine demens
 Et formidandus luctu, per lustra ferarum,
 Per iugu, perque alti frondosa cacumina montis
 Tendebat, sponsa quarens vestigia chara,
 Pyrenénque suam masto clamore vocabat.
 Tyrenen silva, Tyrenen antra ferarum,
 Et curva toto resonabant monte caverna.
 Ingemuit locus ipse; fera tremuere, metûque
 Montani latuere fures; nec quarere prædam
 Immanes audent vrsi, torvive leones,
 Dum nemore atque jugis graditur Tyrinthius altis,
 Sed postquam laceros artus, atque ora puella
 Deformata sua cognovit, fata Deosque
 Multum incussavit lacrumans. tunc oscula charis
 Reliquiis repetita dedit; supremâque plangens
 Funera, Pyrenen tumulavit montibus illis.
 Diruet hanc (inquit) molem non longa vetustas.
 Fumâque tum tua maior erit; tumulique ruina
 Angebit tumulum. toto tunc monte jacebis,
 Ut iuga tuta tenet Bacchus Niseia sepultus.
 Mons erit iste tuus. consensit fama. tenentque
 Pyrenes isti nomen per sacula montes.*

*Pompeij juvenes instructo milito Gades
 Linquentes, bellum omne locant, qua pinguis Batis
 Cultra secans, sua felici dat nomina terra.
 Oppida cepissent primo regionibus illis
 Atequam, atque Vcutin, & nomen clade futura
 Funestum Ausonia Mundam, & te gratæ Camænis*

Corduba

Corduba, doctorum cunis facunda virorum.

Vndique Pompeiis vires Hispania mittit.

Hic prater Latias Aquilas, Romanæque signa,

Quæ Varus, duxitque acer Labienus, ibers

Pugnaces coeunt. hic trux stat Cantaber, armis

Qui vitam impendit solis, gens nescia pacis

Aut sicca mortis, ferro praeuerrere sueta

Imbelles annos: decus esse abrumpere vitam,

Naturæque putant segnem donare senectam.

Augurij sacri, diuinarumque peritam

Flammæ pubem diues Gallecia mittit.

Callaici veniunt, qui, dempto Marte, laborem

Non ullum nouere viri. nam senina sulcis

Injicit, & duro glebas inuertit aratro

Fœmina, dum manibus peraguntur bella virorum.

A Minij ripis patrij venit impiger Astur,

Auriferique Tagi fulgentia signa ferebat

Incola, deciduum consuetus cernere Solem.

Et Vasco insuetus galeis, & Concannus audax,

Qui se Massagetum dura de stirpe satetur

Cornipedis, consuetus equi potare cruorem.

Celtiberi, bello qui corpora cæsa suorum

Ignem cremant, creduntque nefas si forte jacentum

Exanimem fera vel volucris depascitur artus.

A ripis rapidi veniunt Sucronis, & omnes:

Hispana gentes, quacunque aut funera Magni

Ulcisci, aut Latios cupiunt nutrire furores.

SUPPLEMENTVM
LVCANI,
LIBER SEXTVS.

ARGVMENTVM.

Pugna naualis cum tempestate describitur.
funestum Mundæ prælium. Cn. Pompejus
Varus, & Labienus interfecti sunt.

XCIPIT Oceanus civilia bella priusquam
Hispanas tangant terras, & tristia Pon-
tus

Pompejanarum gestat praeludia cladum.

Qua Taræsiacas extremum littus ad oras
Extendit Libye, Pompeij nomine Varus
Æquora custodit: pro Cesare Didius illuc
Classibus aduenit. vicinaque littora utrinque

Æquorū

*Æquoris angustis belli videre furorem,
 Et terris tumuere suis. vix pugna coorta est
 Cum variis subito tumuerunt aquora ventis.
 Fluctibus insurgit totum mare; plusque pericli
 Quam gladii hostiles tempestas atra minatur.
 Et Tingitanis primo ruit Auster ab oris,
 Corus ab Occiduo pelago, violentus Ibero
 Littore surgebat Boreas, & flatibus undas
 Reppulst adversis. variis vexata procellis
 Æquora confusos tollunt ad sidera fluctus.
 Nil aliud dubio flatu voluisse videtur
 Quam turbare mare, & sceleratum abrumperet bel-
 lum*

*Aeolus, aut mediis undis utramque, priusquam
 Sanguine civili maceant, immergere classem.
 Sed rabiem Oceani vicit, ventique furorem.
 Bellandi vesanus amor; tantisque ruebat
 Militis impietas ad praelia dira procellis,
 Quantis Mercator, quavis avidissimus, undas
 Æquoreas tentare neget; nec vellera Parmæ,
 Indumebur, aut rubro pretiosas aquore conchas
 Auderet tali ratibus conquirere cælo.*

*Famque propinquabant classes, validisque laceran-
 tis*

*Sulcatas vertere undas, tonsisque secabant.
 Excussis: fluctu spumabant cæcula cano.
 Innumera pariter tolluntur ad athera voces.
 Nec jam remorum sonitus, clangorve tubarum
 Audiri poterant: hominum clamore premuntur:
 Sed remos, vocesque hominum, sonitumque tuba-
 rum*

*Bacchantes venti, tempestatesque sonora
 Exuperant. nimbis pariter iaculisque diurna
 Lux periit, densis & inhorruit unda tenebris.*

Tum rostra haud visis sonnerunt obuia rostris.
 Occurrunt alia proprio conamine naues:
 Hostibus objiciunt alias agitata procellis
 Aequora, & invitas forsan concurrere cogunt.
 Navibus elidunt naues, hominumque furori
 Additur ira maris. cunctos geminata pericla,
 Dissimilesque metus urgent caligine tanta.
 Dum pugnant aliis, pelagi sarcire ruinas
 Contendunt aliis, & propiorem avertere mortem.
 Nec iam pugnantes pro Casare Didius audax
 Hortari poterat, nec in ordine vertere classem:
 Non Pompeianis Varus mandata valebat
 Militibus dare: nec voces fragor aquoris ullas.
 Jam finit audiri, ventis, fatoque relinquunt
 Omnia, & attonitas classes Fortunaregebat.
 Prælia committens, rostro perfossa curma
 Subsider, & fatum nescit cui debeat, hosti.
 An tempestati, nec sola fragoribus auris
 Terretur: sed nox oculis obducitur atra.
 Nec tamen est tenebrosa satis: sed tristius illis:
 Exoritur lumen tenebris, & fulgura ponto.
 Crebra micant, lucisque reposcere regna videntur.
 Quam Sol non potuit depellunt fulgura noctem.
 Illic dum tumidis forte oppugnatur in undis
 Pompeiana ratis, nec se defendere contra
 Hostiles valet incursus, & capta videtur,
 Vendicat iratum pelagus sibi: gurgite pinus
 Mergitur, & rapuit victoribus unda triumphum.
 Ast alias iam possessas victore carinas
 Obruit, & cito devictos ulciscitur aquor.
 Contra utramque diu classem Fortuna videtur.
 Pagnare, atque odio vexare hostilibus ambas.
 Finiuit tandem dubij certamina Martæ,
 Ostenditque quibus cali pelagique latores

*Ipsa exciussset tantos. victoria classi
Cæsarea iam plena fuit, quam Didius audax
Erubuit vento aut pelagi debere procellis.*

*Amissem Varus classem videt. obruta ponto
Pars jacuit: pars victores possessa vehebat.
Reliquias secum fugientibus inde carinis
Cartaja ad portum vexit, ratibusque relictis
Emensus tellure vias, hinc castra petebat
Pompeij juvenis. toto tunc milite frustra
Mænia Pompejus munita obsederat Vlla.*

*Interea cursu celeri (quo bella solebat
Conficere) Hispanas peroperabat Cæsar ad oras.
Quem Roma egressum dena bis luce Saguntus
Excipit, Urbis fidei clarum per sæcula nomen,
Et crimen quondam Superum. quod non nisi mag-*
no

*Deleri excidio potuit Carthaginis alta.
Urbis ad Occiduum nitidis it Duria Lymphis
Culta rigans vicina, atque in Mare tendit Ibe-*
rum.

*Sed Ducis haud tanti cursum vel Duria tardat,
Vel rapida Sucronis aqua, montesve cornisci,
Queis faciunt dites argentea nomina vena.
Inde rapit cursum flava per littora Batis.
Et procul egressus totis te, Corduba dives,
Obsidione premit turmis, non spe potiunda,
(Præfiliis urbem validis nam Sextus habebat)
Sed trahat obfessa ut Pompejum à manibus. Ul-*
la.

*Quod juxta evenit. namque obsidione relicta
Pompejus totis sectatur viribus hostem
Jam pugna cupidus; sed non certamen iniquo
Cæsar inire loco statuit: verum agmine moto
Progressus, Salsi non magnas transilit undas,*

Areguamque:

Atequamque capis subita feliciter arte.

*Ategua amissa, veritus Pompeius lberas,
Fortuna quassante fidem, ne perderet urbes
Et reliquas, uni properat committere pugna.
Spes omnes, viresque suas, hostemque secutus
Ocyus, ad Munda fatalia peruenit arva.
Castra locat tumulto modico, qui desuper omnem
Pluvitiem late despectat, Caesaris unde
Ante oculos positas potuit numerare cohortes.*

*Nulla hic anguria, aut tanta praeiuncta cladis:
Prodigia implerant campos aut aera; nulla
Vel per inane faces, vel dira arserunt cometa.
Non signis examen apum, liquefactaeve pila
Fulmine; non volucres, non exta minacia terrant.
Plus tamen hic marent omnes, metuitque silentes
Turba Deos, tanquam clades immanior omni
Ostento his campis, & inenarrabile diuinum
Immineat Munda. tacito portenta timore
Quae nulli fecere Deum, sibi quisque creabat,
In Pompeianis per maesta silentia castris
Ancipites errant animi. nunc improba vota
Concipiunt, & spes diras, umbraeque videntur,
Horridaeque ante oculos mortis simulachra futura
Cernere: lymphata rursus formidine pallent.
Nec quamvis sperare nimis fortuna vetabat
Caesaris, exoptant victas producere vitas.
Danda tamen venia est illis, cum Caesaris audax
Bella timet miles, Latium qui saepe cruorem
Hauserat; & patria toties in viscera fortes
Incipiunt trepidare manus. exercitus Orbis
Ille triumphati domitor, victorque Senatus
Romani, qui tam praeceps in bella ruisset.
Thessala, Euboeaeque ausus praeuerrere campis
Iussa Ducis, iam iussa timet, sonitumque tubarum;*

Nec sibi desuetum potis est celare timorem.

*Sed minus ut vulgi pauidos mirere tumultus,
Tristis ad hac Caesar funesta praelia Munda
Ipse venit. consueta deest fiducia, nec frons.
Illa Duce est, ex qua toties felicia belli.
Ante tubas hiluris tulerat prasagia miles,
Lubrica fortassis masto tunc pectore dona
Fortuna expendens, quantisque agitata procellis
Sint humanarum metuenda cacumina rerum,
Per tot Magnorum quas fecerat ipse ruinas,
Formidare suam discit. felicia Magni
Tempora dinumerat, totque inuiolata per annos.
Prosperitas, similisque sua, Pharsalia donec
Tam longas evertit opes, in mente recurSAT.
Et Magni casum, postquam fastigia Magni
Attigerat, jam visa levis Fortuna minari.
Hac maste reputat Caesar, mentemque labantem.
Corripit, iratus tacite; tandemque cohortes
Alloquitur vultu cacum celante timorem.
Bellorum Comites, qui mille pericula, mille
Vicistis plusquam Herculeae virtute labores,
En vobis toties truncata repullulat Hydra,
Ultimus hic labor est; infirma atque ultima col-
la*

*Exerit; hic virtus eadem, quae prima recidit,
Et robusta magis, resecet postrema, nec ultra
Crescere civilis permittat semina belli,
Qua post tot clades imbellis Iberia nutrit.
Sanciet hac nobis pacem victoria, totus
Exarmatus erit post hac certamina Mundus.
Sed qui sunt, qui bella parant? qui Caesaris enses,
Et totidem bellis victricia signa laceffunt?
Destituet plebs ista Ducem non sponte secuta,
Sed casu. num Pompeij pugnabit amore.*

Quem

Quem non nouit adhuc ? num vanam nominis um-
bram

Plusquam Casareas vires, quas nuper Iberda
Vincentes vidit, populus formidat Iberus?

At vero si qua est Legio Romana sub armis
Pompeij ; rudibus constat tyronibus, aut his
Qui vobis victi fugientia terga dederunt,
Et veterem adducunt secum ad noua castra timo-
rem.

Qua toties victus faciet jam praelia Varus?
Hispanisue geret Labienus transfuga plusquam.
Aut prius Æmathiis, Libycis aut gesserit arvis?
Ite mei comites, belloque imponite finem.

Dixerat; at nullo excipiunt clamore cohortes
Verba Ducis: nec stridentes accendere possunt
Dejectos animos litui, conceptave cornu

Classica ; nec quanquam ad pugnam de colle propin-
quo

Decurrunt Pompejani, procedere campo
Longius, aut rapido (ut mos est) occurrere cursu
(Tum primum trepidus) veteranus Caesaris audet.
Quod simul ut vidit, magna inflammatus ab ira,
Deseritisne Ducem, & faciet nece Caesaris (inquit):
Vos timor emeritos hodie simul arripit hastam.
Ductor, & aduersos solus defertur in hostes.

Obstupere illi, quibus hac miracula, miles
Casareus timidus, temerarius ipse, videntur:
Vix oculis primo credunt; mox in caput audax
Undique pila volant. donec, vincente pudore,
Non virtute metum, cunctis exercitus armis
Ad Ducis auxilium procurrit, & impia tanta
Tunc rabie, quanto detrectare timore,
Bella gerit, redimat Romano, ut sanguine cul-
pam.

Et

Et dira faciat funesta piacula cade.
 At primo pugna gentes utrinque furore
 Diffugiunt, solis peragendaque bella relinquunt
 Ensisbus Ausoniis; alius nec egebat Enyo,
 Pallida nec plures Alecto optabat. in omne
 Suffecere nefas ha dextra. hic constitit atrox
 Pugna; pares urgent acies, animique, paresque
 Irarum stimuli. magnis hortatibus ambo.
 Inter spemque metumque Duces discurrere primo
 Caperunt, frustra que suos impellere, donec
 Lassati excedunt pugna: collemque propinquum.
 Ductor uterque capit. diris hinc discrimina belli,
 Totque cruentatos enses, tot stragis acervos.
 Dum tristes spectant, vix formidare vacabat,
 Vix sperare, Duces subiit miseratio sola,
 Feralisque timor, ne non victoria mæsto
 Ulla, sed ambobus lugenda tragedia campo.
 Restaret, Latiusque illic procumberet Orbis.
 Ultima Casarei restare pericula credunt:
 Et Pompejani post hac sperare recusant.
 Prælia. pugnaces animos agit. amula virtus.
 Utque magis stupeas, cunctis incognita bellis.
 In totis subito sunt orta silentia campis
 Dum media fervent rabie; nulloque virorum.
 Audito clamore, manus movere furentes.
 Ad Pompejanas tandem Victoria partes
 Se trahere est visa, & paulatim cedere retro.
 Casarei capere; fuga vix Centuriones
 A turpi retinere queunt. cum fortia Caesar
 Pectora denudans stricto sic ense profatur:
 Non tibi jam Fortuna levis, qua condere summa:
 Exoptas potius quam condita summa tueri,
 Irascor; satis ampla mihi, que nulla tacebunt
 Sacula, fecisti, fateor. transferre favorem.

*Lum te, Diua; decet, mundo ne ignota potestas.
 Sit tua, meque Deum deceptus crederet orbis.
 Dixerat; & certa fodisset pectora dextra.
 Sed Fortuna (velut prope summa pericula mater
 Stare sinit puerum interdum, ut maiora timenti
 Gratus auxilium veniat) submittit alumno
 Unde minus speratur opem, nam castra Bogudes
 Extra aciem positus, prada perductus amore
 Pompejana petit, contra hunc ad castra tuenda.
 Ex acie educit Labienus quinque cohortes.
 Perdidit infelix Pompejum hic casus, & omne
 Mutavit belli fatum, pro Casare falsus.
 It timor, & cunctis Labienus terga dedisse.
 Creditur; illa suos debellat opinio, spemque
 Casareis creat errorem monstrare, metumve
 Tantum inhibere studet frustra Pompejus; acerto
 Prodit diffudit casu miseranda iuventus.*

*Infelix Varus toties denictus ab armis
 Casareis, quem tot per clades fata tulissent,
 Iam male seruata cupiens abrumpere vitam
 Irruit in medios enses, in vulnera latus.
 Mille ruit moriens; post tot certamina cladi
 Huic superesse pudet, cumuloque deesse virorum.*

*At miser ut totis rediens Labienus in armis
 Pompejanorum vidit fugientia signa,
 Erroremque simul fatalem audiuerat, amens.
 Me miserum exclamat! tanta, fortuna, ruina
 Me facis auctorem? per me crudelia fata
 Ausoniam subigunt? hac hac fuge prodite miles,
 Hoc aperi pectus, tristemque ulciscere cladem:
 Aut pœnas sument pro vobis Caesaris enses.
 Tum vero, ut Leo Getulis in saltibus ardens,
 Qui venatorum telis cingentibus, ultro
 Abilit in ferrum, sese ingerit ipse periclis,*

*Et cupide letum gladio molitur ab omni.
Tandem vita fugit Stygias irata sub umbras.*

*Iam stragis cumulos & ineluctabile damnum
Viderat infelix tumulo Pompejus ab alto,
Et quamuis lucem damnat, sperare iuuentus
Integra persuadet; nec quicquam à tristibus aruis
Aufugit, heu terra statim moriturus in ista.
Sed fratrem Hispanas abscondent fata per vrbes,
Cæsaris ut possit post mortem tristia rursus
Bella, & Romanos olim renouare furores.
Impia iam cades oritur, passimque per agros
Palantes cadunt insano ardore furentes
Cæsarei, & tanto saturant crudelius iras
Victores, quanto plus tristia bella timebant
Ante tubas dum lum. nec iam fugientibus ullam
Vicina latebra, vel Pompeiana salutem
Castra dabant miseris, infirmave mania Munda.
Nam cito diripiunt victores castra; citaque
Vi Mundam expugnant; dum (quod vix ulla tace-
bunt*

*Sacula, vel credent forsàn) pro cesspite fossas
Corporibus complent, faciuntque cadavera muros.
Nec solum ante tubas, sed post hac praelia tristis
Casar erat; quanti victoria constitit illa,
Et quam mæsta sit ciuili gloria bello
Sero animum subiit. misera nunc vulnera Roma,
Nunc sua, Victorisque nefas crudele recenset,
Inuidiamque simul; victricem panacoactus
Fortunam dammare suam; qua clade triumphum
Obruit, & tanto merisset sanguine Lauros.
Talia dum mæsto voluebat pectore Casar,
Pompeii caput abscessum Cenonius affert.
Ingemit, & tanta lachrymis agnoscit obortis
Fata domus; subiit magni Genitoris imago,*

Atque Aegyptiaco miserandum in littore funus.
 Quarentis fatum juvenis Cenonius infit :
 Cum modo Pompejus Munda funesta per arva
 Tot stragis cumulos, tot corpora casa suorum
 Infelix vidit, nec iam reparabile damnum,
 Vectus equo celeri Cartera ad littora fugit,
 Ut portum nactus notum, dare carbasaventis
 Posset, at insidias veritus, nostrosque sequentes,
 Littora deseruit rursus, sylvamque propinquam
 Consilii incertus petiit. nos terga secuti
 Instamus, sylvamque oculis scrutamur opacant.
 Quarentesque diu frustra, sub tegmine fagi
 Umbrosa tandem defessum, & vulnere claudum
 Pompeium aspiciamus solum, (proh tristia sortis
 Humana specula, & pompa documenta caduca!)
 Pompeium illum (inquam,) qui tecum ô maxime Caesar,
 Tot modo stipatus legionibus, & comitatus
 Gentibus innumeris, tam longo tempore fatis
 Pugnavit dubiis, iam cinctum milite nullo
 Vidimus. ut tradat se hortamur; at ille minaci
 Intrepidus vultu, nunquam me Caesaris inquit
 Captivum, victum quamvis, Fortuna videbit.
 Abscissum videat caput, & cervice revulsa
 Heredem agnoscat Magni. nec dedecus illud,
 Quod fatum Genitoris, erat mihi Romae putabit.
 Non tam vile tamen caput hoc, certamine nullo
 Ut vobis tradatur, erit. dum tela supersunt,
 Non gratis moriar. tum pugnam ingressus iniquam
 In mediosque ruens, sine spe, sine viribus, omnes
 Nos pariter sola adiutus virtute laceffit.
 Nec vitam, quam tanto animo proiecerat ipse,
 Servandi nobis conceditur ulla potestas.
 Invasit ferrum ceciditque in vulnera latus,
 Et tandem invita mortem sibi vendicat hoste.

Tum

*Tum Caesar lachrymans, generosum quarite truncum,
 Thuriferis collecta rogis componite membra
 Cum capite, & dignam tantis date manibus urnam.*

*Digressus Munda Caesar securus ab omni
 Bellorum strepitu victricia signa per urbes
 Sustulit Hispanas, iam Gades, Corduba dives,
 Hispalis, atque omnes, quasunque interluit undis
 Betis Anasve suis, victori tradere sese
 Non dubitant Urbes. populi, gentesque remotæ
 Sub iuga jam veniunt, abjectis Cantaber armis,
 Callaicusque ferox, & Celta, atque impiger Astur
 Exposcunt veniam, pacemque à Casare quarunt.
 Nil terris olim venerabile nomen Iberis
 Jam valuit Magni. cunctos Fortuna clientes
 Transtulerat; solus jam possidet omnia Caesar.
 Nec mirum obtineat terras si solus Iberas,
 Qui sine rivali Romanas obtinet arces.*

SUPPLE

SUPPLEMENTVM
LVCANI,
LIBER SEPTIMVS.

ARGVMENTVM.

Honores Cæsari à Senatu decreti. bellum
in Parthos parat. conjuratio in Cæsarem.
Prodigia. Cæsar in Senatu occiditur.

A M se post clades tantas, tot vulnera
gentis
Ausonia, & strages populorum, absumpse-
rat ipsum

*Civilis furor, & terris pax alma resul sit.
Desectis iterum rebus sperare quietem
Caperunt populi, non tristia bella timebant,
Omnia dum tenuit Cæsar, nec in orbe potestas*

Alteras

*Alterâ, nec fueris communis Roma duobus.
Hunc supra inuidiam Fortuna euexerat ; huius
Regnum amat, ut tutum, populus. nam quem magis
optent*

*Custodem pacis quam qui fortissimus armis
Semper erat, nulloque unquam deuictus ab hoste.
Plebs libertatem, sola contenta salute,
Romula prosecit; nec post tot praelia pacem,
Quamuis cum Domino veniat pax ista, recusat.*

*Nec solum vulgus domino seruire paratum
Caesaris imperium votis amplectitur : illud
Et Procerum pars magna cupit ; tranquillaque Pa-
tres*

*Tempora lassati exoptant ; quos (fulgura sum-
mos*

*Ut feriunt montes) feriunt discrimina sani
Præcipue belli, & gaudens feralis Enyo
Sanguine nobilium semper. nec n. men inane
Jam libertatis (dudum ipsa euerfa fuisset)
Sanguine iam retinere student. vix ipsa videtur
Libertas tanti. neque ficto Caesaris augent
Obsequio titulos. sed vero pectore tantos,
Ne sibi Rege minor videatur Caesar, honores
Decernunt, quantos nequeat priuatus habere.
Perpetuum Dictatorem, patriæque parentem
Appellat Patres; denos ut Consul in annos
Designaretur statuunt : altaque Curuli
Ipse ut supremus Romana censor in urbe
Veste triumphali indutus, lauroque sederet
Perpetua ornatus. nec non de principe Numen
Ut fieret victor, donant altaria, Sacra,
Altaque templa, quibus pulcherrima iuncta Dea-
rum*

Illius astat statua Clementia sacra.

Cæsareo

Cæsareo faciunt Vestales nomine vota.

Et quo quaque die victoria contigit illi

(Ciuilis quanquam) celebrantur festa per urbem.

Crederet hoc aliquis, cum sint feralia fastis

Et Trebia, & Canna Romanis nomina; Mun-
da,

Theffalia, Thapsique dies jam lata vocentur

Tempora! Pompejique necem, sanctique Cato-
nis,

Scipiadaque albis designet Roma lapillis.

Nullus restat honor, quem non assumere possit

Jam sibi, victori tanta est concessa potestas.

Quid nunc imperio securam Cæsaris urbem,

Et tandem optata, pro libertate, quiete

Latantem, possit ciuilia rursus in arma,

Rursus in horrendas populos impellere clades?

Quid tantas Victoris opes, stabilitaque regna

Eruere? an nontum facile est suprema tueri

Quam dare Diis Superis? an non mortuilibus ul-
la

Firma datur, nullisque malis violanda potestas?

Nullane livorem poterit transcendere virtus?

Nec tantum meriti spatium est, quod non capit ul-
la

Inuidiæ rabies? oh summis lubrica semper

Et minitans statio! non te tua plurima virtus

Securum Cæsar præstat, non robur in armis,

Non bonitas, tantaque æquans Clementia vires.

Supplicibus frustra veniam, victisque salutem!

Exulibusque urbem permittis, Romula frustra

Imperia exornare studes, dum legibus Orbem

Emendas prudens, aut oppida diruta condis

Magnificus, tantis jamdudum extincta ruinis

Per te stat Carthago, novisque impleta Colonis

Exurgit,

Exurgit, nuribus non iam metuenda Latinis.

Tu quoque restauras, Latissque habitanda Corin-
thi

Mænia das Bimæris; nec famam authoribus ul-
lam

Detrahis antiquis; sed adhuc retinere vetusta

Nomina permittis totum vulgata per orbem.

Non tamen hac fatum avertunt, nec regna tue-
ri

Usurpata diu possunt. non mentibus ulla

Conciliare iugum generosis munera possunt;

Nec libertatem Clementia pensat ademptam.

Invidia stimulos ergo ut lenire furentis,

Et capite insidias, quas maturare quietem

Non nescit, Caesar factis avertere possit,

Nec non externo maculas abstergere bello

Civiles; cum iam Crassus vindicta perisset

Debita iamdudum Latior iussu ille Senatus

(Ne patrum imminui videatur sacra potestas)

Decretoque toga, mandari Parthica bella

Suppliciter petiit, felix ut more retento

Romulei antiquo populi, legionibus iret

Tesseræ. sicque alacri compellat voce Senatum:

Sis mihi, conscripti Patres, quesita potestas

Esset, ut immani savæque tyrannide solus

Regnarem; ut quodcumque iubet furor impius, aut
mens

Ægra metu, aut suadet luxus, vel prava libido

Exequerer: tanto non tempore dissimulata

Consilia, & furia latuissent pectoris huius

Iamdudum gladios sensisset Roma nefundos.

Sed non nos vitiis famulantiæ gessimus arma,

Nec factura urbi, sed detractura tyrannos.

Libertatis erit custos victoria nostra,

Et

*Et legum, nec si non hac perspecta fuissent
Numinibus, nostra fauissent numina cause.*

*Cui grauis aut metuenda, Patres, sit nostra pote-
stas,*

*Qua vitam tot deuictis dedit hostibus, & tot
Exulibus reditum? quis iussu Caesaris unquam*

Dum siluere tuba, ingulatus concidit hostis?

Scipiada chartas post Thapsi bella cremavi

Non lectas, ne quos Victor deprendere possem,

Et punire hostes, potius quam cade tueri

Nobilium hanc vitam, nescire pericula nostra.

Elegi, nec non inuitus (Numina testor)

Ciuilem sumpsi gladium, dum pramia iusta

Bellorum bello conquirere, proque triumphis,

*Quos tot trans Alpes annos, Pontumque Britan-
num,*

Et Rhenum merui vincendo, vincere cogor

Rursus, & inuidiam his armis, quibus ante feroces

Edomui Britonas, Suenos, Gallosque domare.

His isdem forsitan, vobis mandantibus, armis

(Si non in patriam paucorum iniuria bellum

Vrtisset) Latiss Babylon spoliata tropais

Iamdudum nostros lenisset clade dolores,

Vltimaque Ausonias tremuissent Baetra Secures.

Hac iam bella mihi Numen peragenda reliquit.

Ad Parthos, Patres, si vos decernitis, ibo;

Et simul ac Tauri de cornibus aureus exit

Phæbus, ad Eoas victricia signa pharetras

Conuertam. Ausonias Aquilas, amissaque signa

Aut referam aut moriar; dignis aut cladibus ultus

Tunc erit, aut caso comitatus Casare Crassus.

Assensere Patres; placuit tam nobile bellum,

Et tantus Ductor, cui Parthica bella Senatus

Nequicquam mandat. caeptis ingentibus obstant

Fata;

Fata, nec Ausonia decus hoc, nec Caesaris armis
 Concedant iterum redeunt ciuilia bella,
 Et populi abruptis tristis Fortuna quietem.
 Sola quies iam Caesar erat. cum Casare rursus
 Pax Romana perit. cuius mors dira pianda est
 Cladibus innumeris, laceroque cruentior orbi
 Quam tot uiuentis feralia fuissent.

Fata Ducis mortem accelerât, pars magna Senatus
 Coniurat trepidi; nec qui de parte stetissent
 Aduersa solum, & noti iam Caesaris hostes
 Spurius, & Naso, Rubrius, Seruilius audax,
 Donatusque semel venia Ligarius, atque
 Cacilius: sed qui vulgo creduntur amici
 Illius adiungunt sese; Trebonius inter
 Hos fuit, & Casca, & Cimber; nec Cassius acer
 Defuit insidiis, qui libertatis adempta
 (Quamuis Urbana Pratura à Casare nuper
 Donatus) vindex nunquam non esse volebat.
 Iunxitur his Decimus notissimus inter amicos
 Caesaris, Ingratus, cui trans-Alpina fuisset
 Gallia Casareo nuper commissa fauore.
 Non illum coniuncta fides, non nomen amici
 Deterrere potest. nec adhuc sat firma videtur
 Coniurata manus, quamuis pars tanta Senatus
 Totque simul Proceres sanxissent fœdera dira:
 Te quoque flos iuuenum Latiorum, & nobile nomen
 Brute, petunt cœpti socium, cadisque nefanda
 Participem; ut tanta pietatem obtendere culpa,
 Et dare ius sceleri posset venerabile Bruti
 Nomen apud populos. hic libertatis adempta
 Et patria vindex natalibus esse videtur
 A Superis designatus, tua, maxima Brute,
 Progenies, primus qui nomine Consulis annos
 Signasti Latios, pulsus ex urbe tyrannis.
 Urbis erat Prætor Brutus: cui Cassius arctis
 Iunctus amicitiiis (ut eodem iunctus honore)

Edidit : oh Cassi, frustra quod numina nobis
 Imposuere iugum, iam detrectamus acerbum.
 An libertatem Superi, causamque Senatus
 Tot damnauerunt bellis, tot cladibus, ut iam
 Insidiis possint, & proditione tueri ?
 Ah potius bello pereat, quo creuit, aperto
 Libertas populi Latij, quam cade dolosa,
 Fraudibus, & gladio occulto videatur egere.
 Talibus insidiis hostes, ciuesque nefandos
 Vincere Romani duxere ignobile prisca.
 Incerta potius patriam permittere belli
 Fortuna voluit, quam sic te tollere, Pyrrhe,
 Fabritius. nec non, quamuis Sertorius audax
 Hostis erat patria, turpis Perpenna vocatur
 Proditor à cunctis. quis tanto sanguine Sullam
 Carnificem imbutum positurum regna putauit ?
 Quis tamen occultis tantum mactare tyrannum
 Insidiis conatus erat ? quis Caesaris audet
 Preferre Imperio crudelia tempora Sulla,
 Ni furias preferre Deis audebit ? ut illi
 Degeneres nimium Proceres, pauidique vocantur
 Qui tantum subiere iugum : sic Caesaris ista
 Virtuti & meritis ingrata vocabitur atas ;
 Plusque senes illi damnabunt crimina nostra
 Tempora qui saui meminere immania Sulla.
 Sed me praecipue miserum qua cuncta notabit
 Posteritas fama, quem tanto Caesar amore,
 Totque sibi meritis semper deuinxit ? iniqua
 Est mea sors ; liber nequeo gratusque manere.
 Oh utinam tunc, cum plebeia casside reclusus
 Caesaris intentus iugulo per tela ruebam,
 Thessalica Brutus cecidisset strage, priusquam
 Donasset vita victor ; tunc liber ad umbras
 Venissem Stygias ; uel si pia Numina dextram
 Hanc bene rexissent, uno feliciter ictu
 (Ni sibi Pompeius regnum quoque victor in illa

Quassisset campo) libertas parta fuisset.
 Expecta,ph Cassi,quid tandem Numina nobis,
 Quidve hostes facient Parthi? Cui talia contra
 Cassius; exoptes Parthis si Brute triumphum
 De Latio,patria es factus,non Caesaris hostis:
 Quod procul auertant Superi.rationibus erras
 Brute tuis: ingrata vocas qua iusta vocabit
 Posteritas: & dum vis non ingratus haberi,
 Impius es.nec,qua patria sunt debita,donis
 Priuati debere potes.corrupta vocatur
 Hac non iusta fides.quo plus te dona ligarunt
 Illius,hoc magis es patria iustusque piusque.
 Heu quantam,tibi si non esset Caesar amicus,
 Detraheret famam facto Fortuna merenti!
 Cum plus priuatis affectibus indulgere
 Quam patria seruire tua te crederet Orbis.
 Si tamen exemplis opus est, illum aspice priscum
 Brutorum generis,libertatisque parentem,
 Romanos primus qui nomine Consulis annos
 Signauit.proprios natos dum regna fauebant,
 Supplicio affectos spectauit fronte serena.
 Exiit ille patrem Brutus,dum ciuis haberi
 Vult pius.an tibi plus sunt munera Caesaris,illi
 Quam Natura fuit? sed iustior Ultio nostra
 Tempore iam facta est.pro libertate vetusta
 Tot confirmata magna per secula Roma
 Quid nunc egisset Brutus,qui talia fecit,
 Cum noua libertas,& Reges nuper abacti?
 Hac postquam iuuenem flexisset Cassius arte,
 Cum Decimo Proceres reliqui venere,dataque
 Acceptaque fide sanxerunt fœdera dira;
 Et libertatem amissam,quam sanguine tanto
 Tot bellis frustra quassissent,quaue Deorum
 Decretis nunquam reditura reliquerat orbem,
 Caesaris infanda decepti cade requirunt.

Iamque propinquabāt Martis tibi,maxime Caesar,
 Fatales

*Fatales Idus ; nec tanta instantia possunt
 Funera Dii celare ; dies nec Vatribus illa
 Auguribusque venire potest ignota ; loquuntur
 Hoc solita volucres, hoc exta minacia fatum.
 Has Idus frustra monuit Spurinna timendas,
 Sol quoque mœsta dedit tanta presagia mortis ;
 Lugenti similem, madida nunc Iride cinctum,
 Nunc caput obscura tectum ferrugine Solem
 Attoniti videre homines ; pecudesque locuta.
 Destituere amnes cursum ; terraque cauernas
 Spiritus erumpens detexerat. Imbre tumescens
 Eridanus subito vicinos merferat agros :
 Et subito ad ripas rediens per prata reliquit
 Innumeros angues, & prodigiosa nigrorum
 Corpora Serpentum : totidem prope Tibridis ora
 Destituit pisces refluxum Mare littore sicco.
 Casaream propiora necem sed signa notabant.
 Nam quos victor equos finito Marte sacrarat
 Caesar, & emeritos bellis permiserat alto
 Depasci nemore, & per dulcia rura vagari,
 Ante necem Domini multis luxere diebus.
 Non illis amnes, non illis pascua cura ;
 Sed lachrumis prata humectant. cademque cruentam
 Pracedente die, cum lauti regia ramum
 Ore auis exiguum volitans gestauerat, illam
 E syluis volucrum crudelis turba secuta est,
 Et Pompeiana captam lacerauit in aula.*

*Horrida prodigiis aderat nox ultima vita
 Casarea ; diris turbata Palatia monstis
 Excitant somnum cunctis, & flebile totis
 Aedibus auditur murmur. patuere reclusa
 Sponte fores ; raucum dederant crepitantia Martis
 Arma sonum ; mastisque canes ululatibus implent
 Atria ; ferales effundit saepe querelas
 Stryx nocturna suas, infauistaque carmina Bubo.
 Morpheus intravit media iam nocte cubile*

Quo Tyrio formosa cubans Calphurnia lecto
 Carpebat magno teneros cum coniuge somnos.
 In faciem occisi vertens se Casarus astat
 Ante torum misera, lacerata veste cruentus;
 Vulnere mille patent, qualem te crastina, Caesar,
 Lux populo ostendet. diris exterrita visis
 Ingemuit, & lachrymans Calphurnia brachia somno
 Per lectum pressura virum mouet; inuenit illum
 Incolumem; sed vix (nam iam turbata soporem
 Excussit) putat incolumem; vix sensibus ipsa
 Credidit, attonita tam somnia fixa manebant.
 Oscula dat mœsta Caesar, causamque doloris
 Quarenti, visum narrat Calphurnia triste.
 Quod dū narrat, adhuc trepidat, lachrymasq; recētes.
 Effundit; pectusque vlnis amplexa virile
 Sidereis, orat ne vana hac somnia credat,
 Neue ostenta Deūm contemnat; Martis ut Idus,
 Qua male tunc aderant, & quid Spurinna moneret,
 Quidque alij vates, reputet; nec iam sua tantis
 Præmonitus signis nescire pericula vellet.
 Utque manere domi placeat; lucemque sequentem
 Hanc unam, si non propria donare saluti,
 Coniugis at saltem vellet donare timori.
 Hispanas iterum, dum tanta pericula restant,
 Dimissas nuper monuit reuocare cohortes,
 Et stipatores fidos non esse pauoris
 Sed pietatis opus Diuorum ostenta timere.
 Cui Caesar contra: plus me Calphurnia luctus.
 Et lachryma mouere tua, quam tristia Vatum
 Responsa, infausta volucres, aut vlla dierum.
 Vana superstitio poterant ostenta timere
 Si nunc inciperem, qua non mihi tempora posthac
 Anxia transirent? qua lux iucunda maneret?
 Aut qua libertas? frustra seruire timori
 (Dum nec luce frui, nec mortem arcere licebit)
 Cogat, & huic capiti, quod Roma veretur, Aruspex

Ius dabit, & vanus semper dominabitur Augur.
 Si mortem mihi Roma paret, dubiane saluti
 Proderit una dies? aut cur differre laborem
 Quam nequeo vitare necem? semperne timere
 Exoptem potius quam certa occumbere morte?
 Cur tamen insidias timeam? cur Roma salutem
 Non potius nostram exoptet? partaque quiete
 Caesaris imperio post tot ciuilia bella,
 Post rabiem tantam lassatus gaudeat Orbis?
 Pax mundi mea sola salus; nece Caesaris enses
 Stringentur rursus, rursus lacerabitur Orbis,
 Mæstaque Romano tingetur sanguine tellus.
 Sed si non homini satis esset cura diei,
 Ni nocturna alias facerent insomnia curas,
 Dic mihi, nam Morpheus nobis contraria misit
 Somnia, queis potius credes? hac nocte volasse
 Ad calum, dextramque Iouis tetigisse, serena
 Et maiestate indutus sedisse videbar.
 Quid nisi fausta, & magna mihi hæc (si credere velle
 Talibus omnino) portendere somnia possunt?

Iam Iubar Aurora pallentia vicerat astra.
 Profiluit stratis Caesar, mæstaque reliquit
 Coniugis amplexus; magnaque capacia turba,
 Et tantos pariter mox exceptura clientes
 Magnifico splendent excelsa Palatia cultu.
 Festini Proceres, magnique ad limina Patres
 Luce salutatum prima venere, domumque
 Admissi implerunt. animus non omnibus unus.
 Cesareo quidam vere latantur honore:
 Pars alia Inuidia stimulis agitata nefandis
 Quem mactare parant, falso venerantur honore;
 Et funesta animis, linguis dum fausta precantur.
 Ante alios Decimus, cui fallere nomen amici
 Precipue dederat, Ductorem, sæpe morantem
 Incitat: & spretis hortatur adire Senatum
 Prodigiis, tandem patrum famulante caterua

*Progreditur Caesar, quamuis ostendere cadem
Venturam Superi non cessauere minaces.
Progreditur tamen, atque (oh mira potentia fati)
Dum transit, chartam oblatam, qua nomina tanta
Coniuratorum, facinusque ex ordine totum
Detegit, ante sinu, quam sit perlecta, recondit,
Funestamque intrat fatis urgentibus adem.
Caesaris intenti iugulo stant undique Patres
Et coniurati Proceres; altamque Curulem
Circundant, primo aspectu cecidere parumper
Audaces animi, & fortes tremuere lacerti.
Iam pane inceptum damnant, armare videtur
Ingens fama Ducem, maiestas laurea frontis,
Terribilis decor, & gestarum gloria rerum.
Nunc fortuna Viri nimium comperta fauorque
Perpetuus Superum terrent, nec quantus in armis
Caesar, ut audaci stipatus milite turmas
Fuderat hostiles toties, totiesque per omnes
Terrarum tractus victricia signa tulisset,
Mentibus occursat: sed quanta pericula solus
Vicit, Fortuna tantum comitante Deisque,
Qualiter Ægypti insidias, Pontique procellas
Nocturnas, sauosque intra sua castra tumultus
Militis irati euasit, cur iam caput istud
Numina destituant? versant dum talia, rursus
Pectoribus vindicta redit, pellitque timorem
Libertatis amor nimius. Primusque Curulem
Tullius accedens tanquam pro fratre rogatum,
Purpureum ex humeris subito diuellit amictum.
Mirantique Duci primum prope guttura vulnus
Dat Casca, haud impune quidem; nã brachia Casca
Transfigit Caesar primumque ulciscitur ictum,
Profiliens alio tardatur vulnere, donec
Circumstare videt strictis pugionibus omnes,
Sentit se Caesar funesta indagine cingi.
Et qui ferratas acies, densasque cateruas*

Rupisset

Rupisset toties campo, tutamque per hostes
Fecerat ense viam, nulla virtute togatas
Insidias vitare potest. obuoluit amictu
Tum caput, & vultum, dum Martia pectora prabet,
Tot manibus fodienda; tegit, reprimitque querelas
Ne tantam possit gemitu corrumpere famam,
Interea tacito secum hac in pectore voluens,
Hoc saltem, Fortuna, placet, quod nulla superbo
Victori capitis nostri est concessa potestas,
Nec Domini iussu pereo. mactatus iniquis
Insidiis, quas Roma mihi subiecta parauit,
Occumbo Princeps Orbis, numerumque Deorum
Aucturus posthac. tandem per vulnera mille
Spiritus erumpit: sauis qui semper in armis
Inuiolatus erat, violata victima pacis
Hic cadit: atque toga, quas bello laeserat, edes
Ipse suo moriens perfundit sanguine Caesar.

F I N I S.

VARIANTES LECTIONES CODICVM,

Quibus vsi Theod. Pulmannus & Greg. Bersmannus.

LIB. I.

12 **P**lacuit, licuit.
13 potuit terræ pot. pel.
14 terræ pot. pelagi
15 pelagique, terr.
16 hauserunt, fuderunt,
17 iam S. nunc S.
21 Tunc, Tum.
26 tenentur, tenetur.
28 multosque, multos.
31 erit, erat.
32 discindere, descindere.
35 deis, diis.
37 ipsa, ista,
44 debet, debes.
48 flammigeros, flammiferos.
49 conscendere, transcendere.
50 iuuat, iuuat.
51 Cedetur, Credetur.
52 iurisque tui, iurique tuo.
54 aduersi, auersi.
55 mergitur, vergitur, ver-
56 titur.
58 tene med. tene in med.
60 Tunc, Tum.
64 Accipiam, Excipiam, Ac-
65 cipio.
66 dādas vires, vires dandas.
72 Nec se, Non se.
76 nōlet, nōlet.
81 latis, latisque.
94 nec, ne.
103 frangat, franget.
107 actum est, actum.
120 Permissū est, Permissum.

121 acta, facta.
130 longēque, longēque.
131 veteres, veteris.
134 hārens, hāret.
139 suo est : suo.
140 vmbra : vmbra :
141 At, Et, Sed.
142 tollant, tollent.
146 vocasset, tulisset.
152 fragore, pauore.
154 præstrin- perstringens,
155 guens, præstringens.
158 causæ sub- suberant cau-
159 erant : sa.
166 accersitur, arcessitur, ar-
167 ceritur.
167 tunc, tum.
168 fines, funes.
168 sulcata, calcata.
177 Et cum, Hinc cum.
178 precio, fascis precio.
181 tempore, tempora.
183 Cæsi cursu, cursu Cæsi.
192 Tunc, Tum.
199 sūmi que d, summi qui.
205 mouet, tulit.
206 sic cum seq. sic in sq. sicut sq.
206 Aestiferæ, Pestiferæ.
209 iubam, & iubas, vasto &
210 vasto, vasto.
217 Tunc, Tum.
218 auxerat, hauserat.
218 pluuiialis, pluuiali.
221 tum, tunc.
224 Hesperiz, Hesperies.
225 hic.

IN LVCANI. LIB. I.

225 hic pa- cem, teme- rataq; iura relinquo,	hic pacem lin- quo, teme- rataque iura.	360 fas est, voces,	jus est. causas.
227 iudice,	vindice.	363 hic,	hæc.
228 noctis te- nebris.	tenebris no- ctis.	368 Libyæ,	Libyes.
& torto,	it torto.	371 vortic;	vertice.
231 vt ignes,	& ignes, & ig- nem.	372 posse, velle,	velle, posse.
238 concinuit,	concinnunt.	381 Castra,	Signa.
239 populi,	populis.	384 disperget,	disperdet.
stratisque,	stratis.	386 His cunctæ simul.	Hisq; simul cunctæ, His junctæ simul.
240 Diripiunt,	Diripuit.	388 ad æth.	in æth
245 gelidos,	gelidus.	390 robore,	pondere,
alligat,	occupat.	391 sonus, aut. rurs.	sonitus rurs.
247 tacito mutos.	tacitos muto, tacito multos.	æthera,	æthere.
sub pect.	in pect.	397 Castraque quæ	Castraque
249 alta,	missa.	Vogesi,	Vogesi.
254 ruentem,	furentem,	rupem,	ripam.
260 jacet,	tacet.	398 cohibe- bant,	cohibentia.
261 quies.	quies populis.	Lingonas.	Lingones, Li- gones.
Noctis,		403 Atax,	Arax.
268 mota,	fata.	404 limite,	milite.
273 tuæ,	tua.	405 Quaque sub,	Quique sub, Qua super.
275 tunc,	tum.	nomine,	numine.
277 Sed,	At.	408 Monæci.	Menethi, Me- neti.
leges bello,	bello leges.	410 Vendicat.	Vindicat.
279 faciat,	faciet.	414 æstuet,	æstuat.
282 petuntur,	tenentur.	418 moues,	mones.
287 aut,	haud.	419 late,	lates.
304 transcen- deret,	conscenderet.	Nemossi,	Menetis, Ne- metis. Na- netis [Turn.]
308 aduerso,	auerso.	420 Aturi,	Satyri.
312 partesque,	partes.	422 mouet,	inouent.
313 Catones,	Catonum, Ca- tonis,	amoto,	admoto.
315 satiabunt,	fociabunt.	423 Sueso- nes,	Saxones, Saxo- nes, Sasso- nes, Sauso- nas, Axones,
319 Ac,	Ad, Et,	424 Leucus,	Leucas.
324 lassum,	lappum.	326 rostrati,	monstrati.
334 jam te.	tamen.	427 Aruerniq; Latio,	Aluernique, Latiis.
335 discedere,	descendere.	330 te laxis,	laxatis.
341 me duce,	cum duce.	436 Pictones immunes	Pictonus im- munis su- bigit.
349 defunt,	deerunt.	subigunt.	
350 neque, neque,	nec, nec.		
351 Detrahi- mus,	Distrahimus.		
355 diro,	duro.		
357 gerens,	ferens.		
359 Si licet,	Scilicet.		
rector,	ductor.		

VARIAE LECTIONES

437 Inſtabiles Turonas,	Inſtabiles Tri- coros, vel Tu- ronos.	521 pauorum,	malorum.
coërcent.	coërcet. [alij autem hunc verſum poſt- ponunt ſe- quenti.] In nebulis.	522 tum,	tunc.
438 nebulis,	ripis.	525 terras im- plerunt,	cœlum, terram implent.
Meduana,	Medualle, Me- ditana.	529 mutantem,	nutantem.
439 Andus,	Addus.	531 denſo,	tento.
440 Genabos,	Menabos. [alij autem hunc verſum omit- tunt.]	534 de part.	è part.
		536 decurrere,	diſcurrere.
		540 medio Ti- tan,	Titau me- dio.
		542 gentesque,	gentemque,
		552 Thebanos,	Thebanosque.
		tum,	tunc.
		555 Calpè, ſum- mumque impl. At- lanta.	Calpe, ſummo- que imp. At- lante. [Iac. Bononiens.]
442 Ligur,	Liger.	556 Indigetes,	Indigenas,
decora,	decore,	561 Tum,	Tunc.
444 placatur,	placatus.	565 tum,	tunc.
446 Taranis,	Taranus, Tha- ranis, Tarami. Tarani.	566 mouet.	monet.
		567 Sanguinei,	Sanguineum,
		569 Tum,	Tunc.
448 dimittitis,	demittitis, ex- tenditis.	574 Stridentef- que comas,	Stridentem- que comam.
453 datum:	datum eſt:	Agauen,	Agauem.
458 deſpicit,	deſpicias, aſpi- cit.	579 auris,	vmbris.
		580 & med.	in med.
461 animæque	animique	584 fracto Ma- rium,	Marium fra- cto.
capaces,	rapaces.	586 Aruns,	Artons, Artans.
492 ignauum,	ignauum eſt.	Luna,	Lucæ.
463 crinigeros,	cirrigeros, Lipſ.	588 monitus	motus
arcere,	vrgerè.	volitantis,	errantis.
464 petitis Ro- mam,	Romam pe- titis.	aère,	aëra.
474 turmas,	turbas.	590 Protule- rat,	Pertule- rat.
475 illabitur,	labitur.	594 pomœria,	pomaria.
479 feruſque,	feroxque.	cingere,	jungere.
481 Hunc,	Tunc, Nunc.	596 ritu ſe- quitur,	ſequitur ri- tu.
Alpeſque,	Alpemque.	599 Tum,	Tunc.
485 auctore,	actore.	600 Cybellen:	Cybelem.
486 nec,	non.	602 feſtis,	feſtus.
487 Percuſſû,	Percuſſum.	604 Et tol- lens,	Attollens- que.
490 Tum,	Tunc.	606 Circum- eunt,	Circu- eunt.
& quæ,	vel quæ.	diſperſos,	diſfuſos.
metuenda,	metuendo.	fulminis i.	colligit i.
491 vrget,	vrget.	Colligit,	Fulminis.
505 conjuxve,	conjuxque.	608 nomen,	numen.
506 aut	haud.	609 Electa cer.	Electa à cer. ſundere,
508 tunc,	tum.		
515 externis,	extremis.		
519 murmure,	nomine.		
520 non, non,	non, non.		

IN LVCANI LIB. I.

Erecta cer.

fundere,	effundere.
613 victum,	collum,
collum	victum.
614 largo,	laxo.
615 nigrum	dirum.
621 minaces,	minantes.
623 parnusque,	prauusque.
631 fas,	ô.
monetis,	mouetis.
632 neque,	nec.
633 viscera,	pectore.
634 Dei,	Dij.
637 omina,	omnia,
642 cum lege,	sine lege.
943 sidera,	omina.
644 orbi,	vrbi.
645 matura,	natura,
646 an toll.	aut toll.
647 segetes,	segetem.
648 infusus,	effusus.
654 latuisset,	iacuisset.
656 toto,	toti.
657 suis,	tuis.
662 hebet,	habet, abest.
663 cur,	cum.
664 feruntur:	feruntur?
Enf.	Enf.
669 & Sup.	ô Sup.
672 tantum	tu tan-
jam,	tum.
673 plebem,	turbam.
681 ô Phœbe,	me ô Ph.
quæ,	quo.
manus-	minasque, Sa-
que.	bell.
684 Qua ma.	Quo ma.
686 dubiam,	dubiæ,
Syrtim,	Syrtis.
æquora,	æquore.
687 Ardentem-	Ardentem
que,	que.
689 atque æ-	æque æriam-
riam,	que.
Pyr.	P yr.
690 Abripi-	Arripi-
mur,	mur.
691 peragun-	pangun-
tur,	tur.
692 partes ite-	iterum par-
rum,	tes.
695 lasso,	lapso, laxo.
defecta,	deserta.

LIB. II.

5 visum,	visum est.
9 Fixit,	Finxit.
12 fors,	fors,
16 Vrbi,	orbi.
20 Tum,	Tunc.
21 Errauit,	Errabit.
24 famulorum,	famularum.
26 exanimés,	exanimos.
jacentes,	minaces.
27 dolor, me-	metus, do-
tus,	lor.
	[Micil.]
31 Afflixere,	Adfixere.
limine,	limite.
32 vocari,	precari.
37 genas,	comas.
40 Et,	Nec.
41 cum vic.	dum vic.
48 arma,	armis.
49 Achæme-	Achime-
niis,	niis.
Medica,	media.
50 Massagetæ,	Massagetem.
55 hic vert.	hinc vert.
56 vacet, ma-	manus, va-
nus,	cet.
57 ignes,	ignem.
58 fulmina,	flumina.
æther,	æfr.
59 Sæne,	Siue.
vtasque,	vtrosque.
61 Vrbi,	Orbi.
62 moueri.	mouere.
64 at mis.	& mis.
71 laxæ,	lassæ.
76 hosti est	hosti
conc.	conc.
81 Non, fas	Fas, nom
est,	est.
82 multas,	multos.
83 mortes,	mortem.
88 delatus,	delapsus.
93 deis,	diis.
ibi.	fibi.
94 redit,	dedit.
100 cucurrit?	recurrir?
12 reuocatum	reuocatis p.
est p.	reuocatum p.
	106 nec,

VARIAE LECTIONES

106 nec.	non.	200 cæli ter-	terræ calique.
primo in l.	primo l.	raque,	
limine,	limite.	207. tanti se-	tantique sedet.
109 ipse,	ille.	dit,	
110 visum	visum l.	208 miseri	misceri vulne-
est l.		tot mil-	ra.
lenti,	lente.	lia,	
111 magna,	multa.	209 piguit,	timuit.
perit,	ruit.	211 in corpo-	cadauera.
116 decorum,	decorum est.	ra,	
117 nedum,	necdum.	212 & str.	pro str.
118 funera,	funere.	213 interrupt-	interrupt.
119 vacet ?	vacat ?	ptus,	
121 Discessis-	Decerpisse,	aquas,	aquis, aquæ.
se,	Discerpisse,	214 nam,	iam, dum Gr.
	Decessisse.	216 ad fl.	in fl.
130 Septimus	Sept. hic seq.	218 redeunt-	redduntque,
hæc seq.	Sept. exse-	que,	redditque.
	quitur.	219 elucta-	obluctatus.
133 homini,	hominis.	ctus,	
137 tralata,	translata.	225 agitant,	agitat.
141 dumque,	iam, dumque.	multo-	multumque.
iam,		que,	
putrida,	putria.	226 maiore,	maiora.
142 excessit,	Excedit.	230 alio,	alios.
144 soli pos-	possent soli,	234 percussit,	perculsit.
sent,	soli possunt.	237 cum ver-	conuerteret.
146 ruit,	furit.	teret,	
150 cui cer-	cervix qui.	240 virum,	virum.
nix,		casusque	casus vrb.
156 Dissiluit,	Desiluit, Desi-	vr̄b.	
	luit.	245 Dirige.	Erige.
158 sui,	sibi.	Dirige	Dirige : me
159 desiluit,	Dissiluit.	me, dub.	dub.
161 congesta,	conjecta.	certo tu,	tu certo.
162 latet,	jacet.	246 sequantur,	sequentur, se-
170 vetitiss-	vetitis.		quuntur.
que,		247 erit,	eris.
172 recisum,	refectum.	249 placuit	ducibus pla-
174 cui,	cum.	ducibus,	cuit.
tristes,	tristis.	253 ruinæ,	ruina.
180 Durum,	Durum.	257 corrupti,	corruptis.
181 exsecta-	exsectaque.	258 longæ,	longe.
que,		260 Ne tan-	Nec tamen,
188 pondere,	corpore.	tum,	Non tan-
194 recisos,	receptos.		tum.
195 Vnius po-	Vnius & pop.	261 nec pila,	ne pila,
pulum.		263 eat,	erat.
mortis	noctis.	264 nolet,	nolit, nol-
196 Tunc,	Tum.		let.
198 occumbe-	succumbere.	ab isto,	in isto.
re,		267 ages,	agas.
			268 lapsu,

IN LYCANI. LIB. II.

268 lapsu,	motu,	351 Sunt,	Sint.
270 ventos,	status.	356 acclivis,	acclinis.
272 summa,	magna.	359 Tralata	Translata vitæ
læte,	lætæ.	vetuit,	vetat.
276 ipse,	ille.		Translataque
284 habe,	habes.		vetat.
289 velit,	valet, valet.	362 haud,	aut.
spectare,	spectasse.	365 Sic, vt,	Sicut.
290 ipse,	ille.	cultus,	vultus.
292 Complo-	Compressas.	366 hoc est.	hæc est.
fas,		367 celatur,	velatur.
293 signa,	bella.	372 horri-	horriferam.
294 Deducti-	Diductique.	cam,	
que,		373 duroque,	nulloque.
295 hunc,	hinc.	377 studiisque	studiis odiisque;
296 Dacas,	Sacas, [Mi-	odiisque.	
	cyll.	380 Restitit,	Obstitit.
	Dacas al.	382 vitam,	causam.
299 tumultum,	tumulos.	384 magnique,	magnoque.
jubet,	vocat, iuvat.	387 Veneris-	Veneris.
303 profe-	persequar.	que,	
quar,		394 Hæc pl.	Heic pl.
306 liberet,	liceret.	mouentis,	mouenti.
308 pressere,	vt press.	397 nullo qua.	nulloque a.
310 peruius,	præuius.	399 propius-	ptopiusue
312 corde,	clade.	que,	
313 pendere,	perdere.	400 coërcet,	coërcet.
314 læua,	læva.	402 Dalmat.	Delmat. Sabel.
316 tuentem,	tenentem.	403 Fontibus	Pontibus h. v.
317 hic, jugu-	jugulus, hic.	h. v. immen-	im. Pontibus
lus,		sos.	immemsos h. v.
laborum,	malorum.		Montibus.
319 quin pub.	quin? pub.		[Grot.]
320 nec si,	nec non.	404 spargit;	sparsit.
323 Ne sibi,	Nec sibi.	406 Crustini-	Crustinumq;
324 mouit,	monuit.	umque,	Crustinumq;
327 Phœbo.	gelidas Phœ-	unctus,	uncto.
gelidas,	bo.	Isapis,	Iapis, Iaspis,
330 Connu-	Conjugij.		Sapis.
bii,		407 Sennaque,	Scennaque, Ce-
332 è sang.	& sang. ex sâg.		naque, Sena-
335 concussa-	contusaque,		que.
que,		408 soluit;	voluit.
340 lassis,	lassis, laxis.	409 fractasque	fractas dissol-
343 Connu-	Conjugij.	euoluit,	vit, fractas de
bij,			uoluit.
344 nec du-	Ne dub. longo.	411 vmbrasse,	vibrasse.
biu longo,	Nec lôgo dub.	416 Non Mi-	Nec minor.
345 primas, te-	tedas, primas.	nor,	
das.		418 Non mi-	Nec minor.
346 sociam,	comitem.	nor,	
347 laborum,	laboris.	425 radens-	rodenisque.
348 relinquer,	relinquor.	que,	

VARIAE LECTIONES

426 Culta,	Testa.	710 recta fer-	ferrum erecta;
427 procurrit,	percurrit.	rum,	
429 deuexal-	deuexas aspi-	513 spes,	pars.
que excipit,	cit, deuexal-	514 retenta,	recepta.
	que aspicit,	515 ipse,	esse.
	deuexasque	519 ciui,	est ciui, cui fit.
	accipit.	521 ille,	ipse.
433 antris.	vndis.	graues,	grauisque.
436 repelle-	impelleret.	522 petes,	petam,
ret.		523 in med.	& med.
437 elisa,	excisa.	527 admixto,	inmixto.
444 nec tam,	non tum.	529 moturi,	morituri.
445 popule-	populentur, &	530 cohortes,	cateruas.
tur, & igni.	igne.	534 populari-	populantibus.
447 fauore,	furore.	bus,	
456 tellus pul-	pulsu tellus.	539 petat,	petit.
su,		541 Nec mag.	Heu mag.
tridentis,	stridentis.	parauit,	parabat.
458 nouo,	Noto.	542 in testa,	vi testa. [As-
459 cum cesse-	concesserit.		cen.]
rit,		544 miseran-	miranda.
461 ferebat,	gerebat, tene-	da,	
	bat.	553 Crassus	uictor Crassus
463 sui,	suum.	uictor,	
466 Auximon,	Aximon, Anxi-	554 Spartacus,	Sparticus.
	mon.	557 hæc ite-	hæc iterum.
		rum,	
469 Esculea	Asculea.	circa,	circum.
470 Deuertit-	Diuertitque.	558 disces,	dices, dicet,
que,			disas, dis-
472 nudatam	commisæ nu-		cant, discet,
commisæ,	datam.		discent.
473 Luceriæ,	Lucerię, Nuce-	560 ne vos,	non vos, nec
	riæ.	vos.	
fortissima,	firmissima.	561 senior,	melior.
474 His sedeat	His castris se-	562 perducere	perducere, li-
castris,	deat.	liber,	ber.
475 subducta,	seducta.	564 cupit,	cupis.
479 pugnax	Domiti pug-	565 parat.	paras.
Domiti,	nax.	569 Gallia,	Gallica.
481 campo,	campis,	570 quod fug.	quos fug.
491 nequic-	nequiquam.	571 incerti sta-	incerti magna
quam,		gna prof,	prof. incer-
492 Nam prior	Namque prior		certaque sta-
ẽ campis,	campis.		gnata prof.
495 fluuiis,	fluuiisque.	577 exactum,	exhaustum.
497 vilo,	illo.	579 Angusta-	Angustamque.
502 Trans ri-	Torserunt va-	que,	
pam validi	lidi trans ri-	585 Phasidos,	Phasidis.
torserunt,	pam.	587 nusquam,	nunquam.
505 pondera,	mœnia.	588 timet,	timent.
508 traxere,	duxere.	591 Heniochi,	Emolchi.
509 alta,	ante.	593 mollisque	mollisque
			Sophene,

IN LVCANI LIB. II.

Sophene,	Sophenæ,	666 Eryx,	Arthos [Sabel.]
	mollēsque	670 Tunc pla-	complacuit.
	Sofenæ,mol-	671 immen-	immersis.
	lisque So-		
	phone.		
595 Quod so-	Quid socero,	673 Constru-	Constituisse.
cero,		xisse,	
bellum,	bellum.	675 super Hel-	Ponti super
597 Nec,	Noa.	lesponti,	Helles.
matura,	motura.	677 deferret,	differret.
599 mittere,	ponere.	678 multo,	magno.
604 Nec redit,	Non redit.	681 curis ani-	animum curis.
repleta,	recepta.	682 spargat-	peragatque
608 Appula,	Apula.	que per	per æq. bel-
609 Brundisij,	Brundisij.	æq. bel-	lum, bellum-
concedit,	conscendit,	lum.	que per æq.
	concessit.		spargat.
611 Creta pro-	profugos Cre-	684 maris p.c.	rates p. c. ma-
fugos,	ta.	rates.	ris.
613 Hanc,	Hinc.	689 neu buc.	ne buc.
arctum,	arcum.	690 Neu tuba,	Ne tuba, Nec
614 æquora,	æquore.		turba.
615 claudit	quæ claudit,	præmoni-	permonitos.
quæ,	qua claudit.	tos,	
618 Exciperet,	Acciperet.	perducatur,	deducat.
lassasque,	laxasque, la-		tacitas.
	psasque.	693 taciti,	classis pauidi.
624 Epidam-	Epidauros.	696 pauidi	
nus,		classis,	
624 Huc,	Hæc, Hinc.	697 panden-	pendentes.
627 Sason.	Sanfon.	tes,	
631 sobole è,	sobole ex,	deducunt,	diducuat.
	subole è.	700 Quam,	Qua.
636 Pharios,	Parthos.	705 fato,	fatis.
concute,	excute.	706 cornua,	litora.
637 nec Ph.	ne Ph.	710 qua,	quæ.
638 vtraque,	in vtraque.	Chalcida,	Colchida.
641 Mæotica,	Mæotida.	711 paratas,	paratæ.
642 Et quid,	Sed quid.	712 in littora,	in littore, ad
note,	nota.		littora.
643 ferēs,	ferēs.	717 Rapra,	Rupta.
645 At,	Et.	subducta	subductaque
Laios,	Latio.	est m.	m.
646 arua,	arma.	Argo,	Argo est.
647 Macetum-	Macedumque.	722 fessi,	flexi.
que,		726 toto,	victor.
650 pacis,	segnis.	728 Desciuit,	Cessauit, De-
653 primo tot	tot primo.		seruit.
654 dejectis,	depulsis.	734 procul	procul hoc, &
657 actum cre-	credēs actum.	hoc ut in,	in, procul
dens,			hinc, & in.
superesset,	superaret.	735 Abscōdat,	Abcondit.
662 Obstruit,	Obruit.	736 seruetur,	seruatur.

VARIAE LECTIONES

LIB. III.

2 tenuere,	mouere.	115 Saturnia,	Saturni.
3 fluctus:	portus:	118 Vſque	Hec adeo.
7 dubios,	medios.	adeo,	
9 tum,	tunc.	ſolus fer-	ferrum ſolus,
15 Eumeni-	Eumenides.	rum,	
das,		120 ſed pars,	& pars.
veſtris,	noſtris.	124 niſi,	ſine.
17 laxantur,	laſſantur.	ſacro,	noſtro.
23 Innupſit,	En nupſit.	125 violata,	violenta.
trepido,	trepido.	127 Scæua,	Scæua, Scal.
26 veſtro,	noſtro.	nouerunt,	vouerunt, mo-
31 nunquam	tibi nunquam.		uerunt.
tibi,		prælia,	funera. Aſcenſ.
32 generum,	genero.	128 neque,	nec.
33 Abſcidis,	Abſcidis.	133 Cæſar,	ô Cæſar.
35 trepidi,	trepidi.	His,	Is.
dilaſſa,	delaſſa.	viſtor,	ductor.
36 Dei,	Dij.	137 honor,	honos.
minentur,	minantur.	139 non, ſi,	ſi non.
37 malorum,	laborum.	141 nondum	foribus non-
38 Et, quid,	Ecquid.	foribus,	dum.
41 demerſerat,	dimiſerat, de-	143 ſimulare,	ſeruare,
	miſerat.	tum,	tunc, cum.
45 malo,	velo.	150 auertant,	auertas, auer-
50 ferant;	ferunt.		ter, auertent.
neque,	nec.	154 Tunc,	Tum.
52 tunc,	tum.	155 tunc,	tum.
54 vanos,	varios. Mod.	156 intactus,	nec motus, non
58 alunt,	alant.		tactus.
61 & med.	aut med.	160 regi,	regni.
68 ſuperat,	ſuperant.	167 Egeritur,	Erulitur.
70 annum,	annem.	169 totum	Magni totum.
71 victor,	ductor.	Magni,	
72 trahens,	trahit.	171 vires dat,	dat vires.
73 in vrb.	ad vrb.	174 Boëti,	Boëtij.
75 præmittere,	promittere.	175 Cadmea-	Cadmeia.
76 potuit belli,	belli potuit.	que,	
81 non conſt.	nec conſt.	177 Sicaniis,	Sicanias.
vſquam.	vnquam.	tunc,	tum.
83 Tam,	Iam.	178 Trachi-	Trachinus.
non mal.	nec mal.	nus,	
85 Pontinas,	Pomptinas.	184 dilecta,	delecta.
95 admiſtus,	admotus.	arma,	armis.
101 omnia fe-	omina fauſta,	185 Gnoſſaf-	Gnoſſique,
ſta,	omnia fauſta.	que,	Gnoſſoſque.
102 Non,	Nec.		Gnoſſuſ-
105 eduſta,	produſta.	187 Oricon,	que.
113 poſſent ob-	poſſint reſiſte-	190 Colchis,	Orithon.
ſiſtere,	re.	&.	Colchus &.
		191 Et Penei,	Penei.
		192 vomer	proſcindit vo-
		proſcindit,	mer.
			193 pri

IN LUCANI LIB. III.

193 primo,	primum.	Mærotidos,	Mærotidas.
194 littore,	gurgite.	279 negat.	negant.
197 tunc,	tum.	admittere,	exmittere, [Be-
200 consue-	assuetus.		roaldus.
tus,		280 Sithoniæ,	Sidonix, Esse-
Cone,	Chone.		dones.
202 affluit,	abluit.	284 Memno-	Mæonijs.
203 Mysia-	Mæsiæque,	nijs,	
que,	profusa.	286 Perfes,	Xerxes.
persusa,	Aeolis.	287 classibus,	cladibus.
204 Idalis,	& rectis, è re-	vnum,	inum.
207 erectis,	ctis [Berf.	290 mistura,	missura.
	vel] erep-	293 Marmari-	Marmaridos.
	tis.	cas.	
210 qua cul.	& qui cul.	294 pater,	dedit.
215 Damascus,	Damascos.	296 semel,	simul.
219 Certior,	Gratior.	299 raptò,	rapido.
222 contexere,	contingere.	302 signata-	sacratæque
227 externæ,	extrenæ.	que,	[Mod.]
228 iusta,	juxta.	305 Pacifico,	Pacifico.
jam non,	non jam.	306 Cecropiæ,	Cecropidæ.
232 impellit,	impellere.	307 externis,	extremis.
234 vinci se	se fassus ab	308 Massiliam,	Massiliam.
fassus ab or-	equore vin-	309 Cöpressæ,	Compressæ.
be est,	ci est.	327 spargere,	mittere.
235 fontem,	Pontum.	329 nobis hæc,	hæc nobis.
	ponte. [Berf.]	334 vt in,	& in.
239 coloratis,	coronatis.	335 quo ven.	qua ven.
240 viuique,	vinque.	336 cum tanta	si tanta vocant.
244 nunc cul.	non cul.	vocent,	
246 Coastræ,	Choatræ, Coa-	338 Nec mom.	Non mom.
	træ.	339 à sed.	è sed.
249 Tunc,	Tum.	340 tralatas,	translatas.
Olostras,	Orestas, Ore-	343 perfringe-	præstringere.
	tas.	re,	
250 Carmanof-	Carmannof-	345 auersis,	aduersis.
que,	que.	346 effosiam,	euerfam.
dequexu,	deflexus, iam	348 carpere,	corpora.
	flexus.		attingere.
252 ibi,	vbi.	349 hic pop.	is pop.
254 nisi,	ni.	350 gessit	quod gessit.
lapso,	flexo.	quod,	
256 rapido	tollit rapido.	351 rapti ma-	matrum rapti.
tollit,		trum,	
257 edit,	edet.	356 cū turbato,	conturbato.
258 incertum,	incertum est.	359 ad ax.	in ax.
259 aquis.	aquæ.	361 munere,	numine.
267 Bactros,	Braccos.	362 robora,	robore.
270 Heniochi,	Emolchi.	363 Occurrant,	Occurrunt.
276 hunc, nunc	huc, nunc il-	366 rebellent.	rebellant.
illum,	luc.	368 Tunc mi-	Tunc &.
277 torrens,	terrens,	hi,	
		tantum,	terra.

VARIAE LECTIONES

371 discetis,	dicetis.	450 casum ne-	casu nemoris,
374 Conspicit,	Concipit.	moris,	cessi est nemo-
376 paruum	paruo		ris
diffuso,	diffusum.	457 hæ null.	& null.
378 tutisque,	tutis.	463 Grajo, fer-	ferro Grajo.
379 Consurgit,	conscendit.	ro,	
381 Tunc,	Tunc.	464 neq; enim,	nec enim.
382 diuersos	diuerso	465 tenso,	tenso.
vastu,	vastos.	466 quiescit,	quieuit.
384 perduxit	produxit ad,	469 ponderis,	verberis.
ad,	produxit in.	471 adjuncta,	adjuncta.
385 Longum,	Summum.	475 armisque,	armis.
fontesque &,	fontes &.	477 missa,	tela.
389 Aeternuq;	Extremumque.	478 Graijs,	Græcis.
nec ipso,	neque ipso.	479 Aut fac.	Haud fac.
393 virum,	vnum.	484 incensa,	acceasa.
400 connexis,	connexis.	485 defesso,	defenso.
404 sacris fera-	diris alta-	487 proccdit,	processit.
libus,	ribus.	489 nunc.	tunc.
405 Omnis &,	Omnisque.	vertere,	vortere.
arbos,	arbor.	491 Incussus,	Incussu, pulsus,
407 Illis,	Illic.	498 coruscas,	coruscis.
410 Fulgura,	Fulgmina.	499 Nocturni,	Nocturnis.
præbenti-	prædantib.	405 spatiosa,	tenebrosa.
bis,	[Berf.] feriē-	506 ingentia,	rigentia
	tibus, al.	510 mari,	vitis.
411 tum,	tunc.	20 Classis:	Puppis:
417 timeant,	metuant.	521 matutinos,	matutinus.
418 cauernas,	latebras.	523 posito,	pulso,
421 Robora-	Robora	524 bello ja-	jacuit bello
que ample-	comple-	cuit,	
xos,	xos.	526 pubes,	puppis.
circumflu-	circumfulsi-	531 æquore,	æquora.
xisse,	se circumflu-	533 fronte,	classe.
	sisse.	542 tum,	tunc.
422 cultu po-	populi cul-	verrunt,	vertunt.
puli,	tu.	545 puppim,	puppem.
423 deis,	diis.	547 proris,	ro stris.
426 iminisso,	immeso, im-	549 repugnat,	repugnant.
	merso,	551 tractus,	curfus.
	Berf.	552 hæc,	hoc.
427 priori,	priore.	reppulit,	retulit.
432 terrore,	torpore.	553 laceffere,	capeffere.
433 librare,	vibrare.	564 percussæ	percussa &
435 Effatur,	Affatur.	capta,	capta.
436 subuertere,	submittere.	566 tecto.	toto.
348 pauore,	timore.	571 aduersos,	auerfos.
439 superiorum	Superumque	572 vndis,	vnda, vndam,
&,	&.		vndas.
443 Tum pri-	Tum pri-	573 obducto	obducti con-
mum,	mo.	cōcrefcūt,	creto.
445 gemuere,	tremuere.	575 conferta,	conferta, Sabel.
449 Et,	Nec.	577 Hauserūtq;	Auxeruntque.
			581 quod

IN LVCANI. LIB. III.

381 quodcun-	quocun-	viscere,	viscera
que,	que.	659 remis,	remi, remos.
pondere,	milite-	recedant.	reducunt.
383 Romana	Romana ma-	660 Disje-	Dejectum.
ratis valla-	nus vallata,	ctum,	
ta,	vallata ratis	perfosso,	percusso.
	Rom.	663 ad aux.	in aux.
384 dextrum	laeuum dex-	664 prensa-	pensarent,
leuunque,	trumque.	rent,	pressarent.
386 Tagus,	Lagus.		altius,
aplustre.	amplustre.	666 turba.	turma.
391 sparsitque,	spargitque.	668 A man.	Et man.
vulnera,	vulnere.	670 omni fu-	omnis fusis,
392 huc,	hac.	sis,	omni abfufis,
puppm,	puppem,		omni effufis,
Telonis,	Gelonis.		Bers.
398 Pila,	Teia.	671 contorsit,	commisit.
600 erumpere,	irrupere.	672 hi,	hic.
puppm,	puppem.	tortum,	totum.
601 immissum,	immesum	aplustre,	amplustre.
609 pectine,	pectore.	673 Auulfaf-	Euulfaf-
611 Injectare,	Injactare, Inne-	que,	que
	ctare.	rotant,	rotat.
612 nixu,	nifu.	excusso,	expulso.
616 procurrit,	procumbit.	remige,	nilite.
618 Iam clyp.	Et clyp.	676 teli,	telis.
conditur.	conditus.	677 Visceri-	Vulneri-
619 pectore,	corpore	bus,	bus.
622 tum,	tunc.	traxere,	cepere.
623 lassos,	lappos.	vulnera,	viscera.
624 quicunque	quæcunque	678 Oppresse-	Compreffe-
manebat,	manebant.	re,	re
625 membris,	neruis.	679 cum tor-	contor-
626 puppm,	puppem.	ferit	ferit
629 At,	Sed.	683 at facil.	ac facil.
630 repleta,	completa.	685 flammæ	flammæ su-
defedit,	descendit.	superant	perant vndæ:
631 contorto,	cum torto.	vndæ:	superant
vertice,	vortice.		vndæ flammæ
632 difcedunt,	descendunt.	586 ferus,	ferox.
634 Illa,	ille.	687 recipit,	repetit.
639 venis,	neruis.	690 Qua,	Quæ.
642 dimiffa,	demiffa.	692 ictu,	jactu.
644 At tumid.	Et tumid.	693 Exer-	Exertant.
647 Dum nim.	Cum nim.	cent	
648 Incumbit,	Incubuit.	694 sæuus,	sæuum.
relinquit,	reliquit.	697 Phœceus,	Cepheus.
649 pondere,	robore.	700 Addu-	Abductum,
654 fixere,	feriere, adfi-	ctum,	Sabel.
	xere,	fenferat,	fenferit.
656 obtritit,	obstricit.	701 compref-	compressum
658 Ejectat,	Dejectat	sum peni-	penitus
permiffus	mittus per.		

VARIAE LECTIONES

tus dedu-	diduxe-		monimenta,
xerat,	rat.		leuique.
702 in vndas,	ad vndas.	11 lenique,	Hylerda.
703 credit dū,	dum credit.	13 Ilerda,	minori.
710 excussa,	excussē.	17 minore,	locat.
712 expulsi,	excussis.	18 leuat:	pendente.
713 procum-	porumpunt.	20 prendente,	puduit.
bunt,	procurrunt,	26 pigult,	cum, dū, tunc,
	disiliunt-	30 præstant,	perstant.
715 membris	sensit mem-	35 tutam ca-	totam castris,
senſit,	bris.	stris,	castris tu-
719 ingentem,	ingentis.		tam.
720 defunctū,	defectum.	39 sequentis,	sequentī.
722 mittit,	misit.	40 vacabat,	vacauit.
725 pondere,	Pectore.	41 & fixo,	infixo.
726 diuerſa	jam victa	42 stirpesque,	stipesque.
victæ jam,	diuerſæ.	44 equitem-	equitesque.
728 cessurus,	ceſſiſſet.	que,	
730 non mil.	jam mil.	succedere,	subducere.
732 ad pup-	ad puppem,	45 præducere,	producere,
pim,	in pup-		procedere.
	pim.	50 Pigro,	Primo.
ſpirantef-	ſpirantes.	57 delapſæ,	dilapſæ.
que,		59 tunc,	tum.
734 Diſtentis,	Diſtenſis.	60 refulſit,	reluxit.
toto,	tento.	64 ſentit.	ſenſit.
735 ſubit,	ſubiit.	66 fuſcator,	frustrator.
vaſtæ.	late.	67 Impulerat,	Intulerat.
737 & jam,	etiam.	68 nubes,	nubesque.
languen-	labentia.	72 iam,	ſuit.
tia,		75 terram.	terras.
743 Deis,	Diis,	76 preſſæ,	ſparſæ.
ſenilem,	ſenile.	largos,	longos.
7 46 vulnera,	viſcera.	77 fluunt:	ruunt:
747 Semiani-	Semianimul-	78 exſtinguit,	moriuntur, ex-
miſque,	que.		ſtingunt.
748 miſi,	merſi.	fulgura,	fulmina.
749 Polluerat,	Polluerit.	nimbus.	nimbus.
750 Præcipiti	Præcipiti ſal-	79 Hinc,	Hic.
ſaltu. Ie-	tu. & letum,	85 tum,	tunc.
tum,	Præceps : &	è font.	ex font.
	letum gau-	86 vias:	viam :
	dens.	tam largus	tunc largis al-
751 Feſtinan-	Feſtinanſque.	alueus	ueus amnis.
tem,		omnis,	
757 quantus,	quanti.	87 campo,	campis.
		90 Non pec.	Nec pec.
		92 occultos,	occultis, agris.
		agros,	
		100 ac tec.	& tec.
		101 Detulit,	Depulit.
		102 equos,	aquas, [Câter.]
		103 ſentit,	ſenſit.

L I B. IV.

2 nocentem,	nocentum, ru-
	bentem
3 momenta,	monumenta,

IN LVCANI LIB. IV.

104 subtexta,	subjecta.	198 permixto,	permixto.
106 ima,	vna.	201 steteriat,	steterant.
108 non quicquam,	nec quicquam.	204 renouata,	reuocata.
109 ignes.	æstus,	207 ad pr.	in pr.
110 parens,	pater.	209 junctosque,	junctos.
112 Et tu,	Vt tu.	229 at vob.	hac vob.
impendas,	infundas.	230 pugnabitis	pugnantibus.
113 emiseris,	immiseris.	231 Sed,	Et.
116 Laxet iter,	Laxetur.	232 Funera,	Fœdera.
119 effunde,	infunde, dissolue.	242 abstinet,	detinet.
123 clarior,	rariora ær, clarior æther.	244 in nocte,	noctē, in nubē
132 puppim,	puppem	245 nostra,	monstra.
inducta,	indata.	246 pectora,	corpora.
133 superenatat,	supereminet, superemicat.	251 Et scelerrum,&c.	[Hic versus in MS. tertio deinceps loco sequitur.]
137 trajecta,	transjecta.	254 Cæsar,	quamuis, Cæsar.
139 timens,	tenens.	255 neque,	nec.
ripis,	riuis.	aruis,	armis,
141 Ac,	At.	257 nec tantum est æ.	tantum nec in æ.gestum est.
142 scisso,	fisso.	259 polluta,	spoliata
riuis,	riuus.	270 hostes,	hostem.
145 diffusus,	diffusus,	272 tendere,	currere,
148 Cæsar colles,	colles Cæsar.	274 non vllō,	jam nullo,
151 ruens,	furens.	constet,	constat.
153 gelidosque à,	gelidos à.	sanguine,	vulnere.
158 caue,	caue.	275 jugulo,	bello.
160 potito,	petito.	276 inuillas	contemta.
161 Nec,	Ne.	277 non,	nec.
172 Depressum,	Depressum.	278 Incumbet,	Incumbens.
175 Rupit,	Rumpit.	279 hic feruor,	iste furor.
trascendere,	transcurrere.	282 Substituit,	Sustinuit.
177 propinquum:	propinqui.	nox,	nox.
179 Nec.	Non.	283 miscendæ mortis,	miscendi Martis.
agnouerat,	agnosceret, cognouerat.	284 cadit,	fugit.
183 gemis?	times?	286 mobile,	nobile.
184 Nec,	Non.	288 Abduxere,	Adduxere.
185 ipse,	esse,	si cons.	sic cons.
186 dat bello,	dent bellum.	289 manus.	manum.
187 ferat:	ferant: celsa: ferant, celsa.	tum,	dum.
189 Nunc,	Huc.	291 astrinxit,	abstringit, astrinxit,
196 & miles castris,	in castris miles, & castris miles,		astringit,
permixtus,	permixtus,		

VARIAE LECTIONES

	git, adstrin-	398 oneris,	hominis.
	git.	remisit,	remisi.
293 abstrusa-	obstrusaque.	399 fauor:	pauor.
que,		400 auctor,	actor.
294 Nec,	Non.	404 ferit,	ferit.
296 ad ir.	& ir.	405 excurrit,	discurrit, de-
299 tectis,	recti.		currit.
301 nec,	neque.	406 Curetum,	Curitum.
303 Tunc,	Sic.	408 extrema,	extremis, oris,
305 possent	siccus possent,	ora,	
siccus,	siccus pos-	411 proferit,	protulit.
	sit.	413 attonso,	atonso.
311 immota,	immunda.	415 aduersę,	aduerso.
jacet,	manet.	417 neque	nec enim.
omnis in	haustus in om-	enim,	
haustus,	nis.	418 sed fir.	non fir.
318 tenera,	tenerę, medul-	427 Tunc.	Tum.
medulla,	lę.	declinibus,	cedentibus.
322 Dictęis,	Dictęis, Beroal.	433 vnde,	orę.
327 angustat,	gustabat.	435 crescat	dum crescat.
328 dura,	longa.	dum,	
329 siti,	tamen.	438 Claudat,	Claudat.
333 axe,	axem.	439 Aut dum,	At cum, Ac
334 Qua,	Quam.		dum.
335 deprensus.	depressus.	attollat,	attollit.
338 Auctor,	Actor,	442 pressio, ro-	nostro, pressio.
342 omnia,	omina.	stro,	
345 rapiendo,	capiendo.	447 Impulit,	Impedit, Impe-
346 sola, cau-	causa, sola: ma-		tit.
sa,	gna, causa.	448 innectere,	adnectere.
348 nec,	non.	451 laxas,	laxe.
351 moramur.	morantur.	454 adducto,	abducto, Sabel.
357 des,	da.	459 rupes,	raptus.
fessis,	victis.	460 vorticis,	verticis.
inermem,	inermes.	464 Circueunt,	Circumcunt.
359 felicibus,	feliciter.	ac lit.	& lit.
362 ne tecum,	tecum ne.	466 ferro.	ferri.
363 facilis Cę-	Cęsar facilis.	469 deprensa.	depressa.
sar,		472 atra,	umbra,
364 vsum,	vsum.	473 lucem du-	dubiam lu-
366 decurrit,	percurrit.	biam,	cem,
396 discurre-	decurrere.	474 Tunc,	Tum,
re,		pauentem,	timentem,
372 sibi poscit,	suscepit.	477 angusto in	angusto temp.
375 terra,	turba.	temp.	
377 Discite,	Dicite.	482 speraueris,	superaueris,
378 petat,	petit.		spumaueris.
384 Innocuus-	Innocuisque.	483 momen-	momenta.
que,		tum,	
385 potitos,	petitos.	487 hinc absit:	omnis abest:
386 vnquam,	nunquam.		omnis abit.
388 vñs,	vñs.	489 Vt cum,	Aut cum.
397 deductos,	diductos.	permixtis,	permixtis.

tela

IN LYCANI LIB. IV.

rela,	bella.	peam, Cle-
490 conferta,	constrata, con-	pheam.
	ferta,	Bacrada.
493 Dei,	Dij.	Non.
494 summis,	à summis.	vasta.
495 diuerso è	diuerso lit. di-	ferax.
lit.	uerso in lit.	nec.
496 quod,	quid.	Hoc quanquã.
498 ferro,	bello.	
503 Abscindit,	Abscidit.	defeta vig. re-
laudi,	laudis.	uocato.
505 timeat-	teneâtque.	
que,		
509 quo,	quod.	Assuerunt,
510 veniam,	vitam.	resumit.
515 Emittant-	Permittant-	Libyæ.
que,	que.	Quanquam.
518 Permis-	Permissum.	persundit.
sum est,		infundit.
fati,	leti, mortis.	frustra graui-
519 Dei,	Dij.	bus.
520 sustulit,	sustinuit, ex-	neque.
	tulit.	artat.
		conferret.
523 flexoque,	flexo.	
524 subissent,	subirent.	644 Egeritur,
525 mergere,	vergere.	647 credere,
528 tum Th.	cum Th.	terra:
535 Promisso,	Permisso.	650 terras,
537 simul,	manus.	651 sũmitere,
538 manus,	simul.	652 medium,
540 ipse,	ille.	660 primũ te-
542 Ecquis,	En quis, Et qui,	nuit,
	Esq.	669 Libyæ,
544 nec,	non.	Libyæ,
548 vnus,	imis.	regai.
550 Emicuit,	Commicuit.	674 At,
553 missa,	emissa.	iacet,
554 implerũt,	complerunt.	675 Distinet,
557 minimũ-	nimiũque.	Destinat, Des-
que,	jugulo pr. ma-	tinet.
562 jugulis	nus. jugulos	exuta.
pr. manũ.	pr. manus.	677 Autololes,
cum,	sic.	Antolopes', Et
563 incurrant,	occurrunt, in-	Dolopes, Au-
	currunt.	dolop. Aut
		Dolopes, Au-
566 Non,	Nec.	tolop.
568 despectã,	despectant.	tunc con.
576 Percipiẽt,	Percipiunt.	681 Mazax :
579 ne quis.	nec quis.	Mazas :
580 vitæ,	mortis.	682 Massylia,
582 tunc,	tum.	Massalia.
aruis,	armis, oris.	688 dabat,
586 Clupeam,	Clypeam, Cli-	parat.
		692 regnum,
		regum.
		697 captus,
		raptus.
		699 segni,
		cernit.
		700 Cernit,
		Segni.
		D d

VARIAE LECTIONES

munia,	mœnia.
703 campum miles,	miles cam- pum.
705 Eripe,	Erige.
pugna,	pugna.
cum,	dum.
voluntas,	voluptas.
706 preſo ,	preſo &.
716 belli,	rebus.
717 Sit rebus ſ.	Sit ſ. ſuis bel- li.
719 incautus,	incauto.
726 Obliquanſ- que,	Obliquum- que, Obli- quuſque,
vanae,	varias.
727 Effuſæ,	Effuſi.
733 late, cam- pis.	campis, late.
decurrere,	diſcurrere.
741 conſpecti,	conſpexit.
743 Effuſam, aciem,	Effuſas. acies.
745 medios a. proiecit in agros,	merſos a. deje- cit in hoſtes.
748 Obſtupuit,	Obſtupuit.
750 Quippe vbi, .	Quippe ꝑ ibi. Quippe ibi.
752 terens, ſpargit- que,	tenens. ſparſitque.
754 armi,	artus.
755 arentia,	horrentia.
762 neque, illis,	nec. vllis, vlli.
763 proſertur, hoſtem,	perſertur. hoſtem.
765 emiſit, ſteterunt, ſed,	immiiſit. ſteterant, &.
776 & pon.	ac pon.
778 Ac, ſi,	At ſi.
781 Conſtrin- xit,	Conſtrixit.
782 teruntur.	tenentur.
785 dabat :	dedit.
786 lapſum , & ſe.	lapſus, ſe.
797 ſperare,	ſuperare,
800 arce,	arte.
801 dabas,	dabat,

806 poten- tes.	petentes.
807 ciueſque,	& ciueſ.
816 ſecula,	ſœdera.
821 noſtroſ;	noſtri.
823 ſeries,	acies.

L I B. V.

8 munia,	numina.
11 externis,	extremis.
16 excelsa,	è celsa.
19 tectis,	caſtris.
28 Veiolque,	Veios.
39 Libya,	Libyes.
41 ſigna,	magna.
42 Deis,	Diis.
43 vobis,	nobis.
44 exhausto,	exaſto.
50 honos,	honor.
53 Maſſiliaz- que,	Maſſiliazque.
54 Sadale m,	Sadalam, Sali- dam.
Coty,	Cotim.
58 Et tibi,	En tibi.
61 Permiſſum:	Permiſſum eſt
ſz.	ſz.
64 Ereptum eſt, ſo.	Ereptum ſo.
69 multoſque ob.	multos ob.
71 ſemotus,	ſubmotus, ſummotus.
76 Eminuit,	Emicuit.
77 Tu quo- que v. ſ. de- ductus,	Tu quanqua v. ſ. ductus.
Tu quo- que v.	Tunc quo- que v. vnam.
79 premerent,	premieret.
82 Pzan,	Phœbus.
85 ibi,	vbi.
88 terram,	terra.
90 proferre,	conferre, præ- ferre.
91 Contactuſ- que,	Contactum- que,
92 jubet,	canit.

ipſe,

IN LYCANI LIB. V.

ipse,	ille.	Phœbeaque,	Phœbeique,
94 quæ,	quem.		Phœbeia.
96 connexa,	connexa,	171 Ereptis,	Ereptis.
	conue-	174 solo,	solum.
	xa.	175 Vteris, &	Vteris; & sti-
104 Viadicat,	Vendicat.	stimulis,	mulos.
illic,	vlli.	& stim.	ac stim.
107 sedem totas,	sedem tu-	flammas,	flammasque.
	tas, sedes	176 Accipit,	Accipis.
	notas.	178 premunt,	prement.
110 sterilis,	steriles.	180 Nititur,	Mittitur.
113 timue-	tenuere.	186 Excerptis,	Excerptis.
re,		189 tam mag.	te mang.
114 negata,	rogata.	190 tunc pr.	tum pr.
115 fruuntur,	feruntur.	192 tunc,	tum.
121 Immo-	Immotas,	196 vasta,	in vasta.
tos,	Non mo-	197 obstruxit,	extruxit, ob-
	tas.		truxit, ob-
124 Deis,	Diis.	199 veri Pæan,	Pæan veri.
128 Limi-	Lumine.	200 suprema,	sub prima.
ne,		206 furorum,	furoris.
129 futu-	futura.	208 tunc,	tum.
ri,		vatis,	fatis.
130 quid	quæ sp.	209 exclusa-	expulsa-
sp.		que,	que.
132 pressitque	pressit	211 ille,	illa.
Deum :	domi-	217 post fl.	per fl.
	num.	222 tum p.	tunc p.
134 Pytho,	Python.	223 Phœbi tri-	tripodas
139 Carmi-	Carmina.	podas,	Phœbi.
ne,		233 Rhamnus,	Rannus.
142 cum	tunc tor.	235 cursum	cursum nutanti-
tor.		mutantibus,	bus.
150 Instin-	Inuictam,	237 Cæs. re-	remeabat Cæ-
ctam,	Instru-	meabat,	sar.
	ctam.	240 nam,	iam.
ment.	fac.ment.	247 maiora,	peiora.
fac.		248 venditat,	vindicat, ven-
furore,	fauore.		dicat.
151 falsa,	fata.	249 vilo,	illo.
154 horro-	errore.	250 è stab.	ex stab.
re,		251 Despice-	Respice-
157 sentit,	sensit.	ret,	ret,
159 antris,	antro.	252 truncus	manib. trun-
161 Tandem	Tandemque	manib.	cus.
conterrita,	exterrita,	256 constri-	confringe-
162 abducta,	adducta, ob-	gere,	re.
	ducta	259 quippe	sed quip-
		ipsa,	pe.
167 irrupit,	irumpit.	264 Quolibet,	Quod liber.
170 ferens,	gerens.	268 Rhodago,	Rhodanoque.
		274 parum?	parum est

VARIAE LECTIONES

278 duro li-	liceat du-	376 Taras,	Thoras, Tarax.
ceat,	ro.	377 Salapina,	Salpina, Scalpi-
279 galeam,	glebam.		na.
293 fiat,	ficiet.	Sipus,	Sippus, Sipp ^h .
294 speres,	fieres.	379 Dalma-	Delmatico. Sa-
301d mi tere,	dimittere.	tico,	bel.
307 infanda,	nefanda.	385 tanto,	nostro.
Cæsar,	certe.	388 voluit	gladiis vo-
310 heu Cæf.	ô Cæf.	gladiis,	voluit.
311 tuis?	fuis ?	397 primum,	primo.
313 lassare,	lassere.	398 careat	tantum careat,
316 fultus,	fulti.	tantum,	
328 sequun-	sequantur, se-	399 fastos,	fastis.
tur,	quentur.	402 flammife-	flammingera.
331 Auferat,	Auferet.	ra,	
333 defecta,	despecta.	406 Transcur-	Transierat :
334 nostros,	vestros.	rit :	
335 cursus,	currus.	407 Brundusij,	Brundisij.
338 Nô magis,	Num magis.	409 visum est	visum rap.
decrefceret,	descenderet,	rap.	
	decreuerit.	410 exisse,	hæfisse, exire,
341 premit,	premet.	419 furens,	ferens.
343 paucis	viuit paucis,	& Graia,	Graiaque.
viuit,	paucis viuet.	420 è litt.	à litt.
344 nostros sub,	sub nostro	423 perdimus,	prodinus.
349 relinquit,	relinquit, relin-	434 ligata.	ligata.
	quens, relin-	439 nec per.	non per.
	quet, relin-	440 latente,	sonante laten-
	quent.	sonantem,	tem.
350 Nec,	Non.	441 scindit,	findit.
tradit,	tradet.	447 Casibus,	Classibus.
sua,	mea.	448 Illiar,	Illic.
352 Deis,	Diis.	452 vires,	rabies.
354 fessis,	victis, pressis,	456 diem,	dies.
	lasis.	459 fluctuque,	curfuque.
358 Tradite n.	Tradita n. v.	461 vidit iun-	iunctis vidit.
v.ignani,	Ignauis.	ctis,	
359 auctorib ⁹ ,	auctoribus.	consistere,	confidere.
360 terræ :	terra :	462 Genusus,	Genusius.
361 infidūque,	Infandumque.	Apsus,	Hapsus.
362 stabant,	stabant.	463 Aplo,	Hapso.
363 ferire,	redire.	465 Genusum,	Genesum.
364 æua,	dura.	466 neuter,	neutrum.
367 inuito,	& nianco.	lassat,	lassat.
368 pauet,	timet.	474 infauti,	infesti.
369 vicit,	vincit.	475 propius,	proprius.
370 prætitit,	præbait.	479 tum,	tunc.
eales.	ensem.	481 malorum,	laborum.
572 tam diro,	iam diri, tam	483 rapti, bel-	belli, rapti.
	diri.	li,	
374 Brūdusiū,	Brundisium.	484 num,	non.
hanc,	hinc.	498 videbat,	videbit.
375 Hydrus,	Hydruns.	Deis,	Diis.

IN LVCANI LIB. V.

at,	ac.		est hæc iusta,
500 incautas,	incertas.		iusta est hæc
tenebras,	latebras.		causa.
505 Parta,	Parua.	581 Vectorē.	Victorem.
512 Transiuit,	Transiuit.	583 perrūpe,	prorumpē.
tacite q.	tacite est q.	586 nec lon.	non lon.
513 primisque	primis in. pri-	587 sauo da-	dabitur sauo.
in.	musque in.	bitur,	
518 inuerſa,	inuerſo.	588 nec,	ne.
524 tepidæ,	trepidæ.	manum :	manus.
527 caſas.	caſam.	589 tum,	tunc.
tuta,	tanta.	593 Quid,	Quod.
531 tum,	tunc.	597 concita,	congeſta.
533 laxa iuue-	iuuenis laxa.	600 erexerat;	erexerit.
nis,		602 concidat,	pareat.
535 manibus-	manibusue.	603 vicit,	vincit.
que,		604 abſtruſas,	obſtruſas.
536 Ne,	Nec.	605 perfert,	profert.
539 tum,	tunc.	608 ceſſaſſe,	ceſſare.
545 Spectan-	Spectanteis-	609 iaciſſe,	latuiſſe.
teis,	que.	610 Credide-	Credideris.
547 Aut,	Haud.	rim :	
medii,	medio.	615 Ah,	Ha, A.
550 nubem,	nubes.	616 illa,	ille.
552 qui pro.	quod pro.	617 villo,	illo.
559 potius pe-	pelagus po-	618 ex orbe,	en orbe.
lagus,	tius.	620 Monſtri-	Mortiferos.
560 ſatur,	ſatus.	feros,	
566 ſtatuſque,	fluctuſque,	622 Adiuuit,	Adiuuat, & re-
568 Tunc,	Tum.	regnoque,	gno.
trepidæ,	trepide.	625 Tunc,	Tum, Nunc.
569 parer,	parat.	aſtra,	aſtris.
Zephyros	Zephyros in.	628 pallore,	ſqualore.
ne in.	Zephyrus n-	629 accipit,	excipit.
	ia.	630 currunt,	current.
Euros,	Eur', Auſtros.	631 deſilit,	deſilit.
570 puppin	dubi' puppin.	632 Tum,	Tunc.
dubius,		tremant,	tremant, fre-
571 Nubibus,	Nubilus.		munt. <i>Atrof.</i>
& cælo,	è cæli.	633 Inſonuit,	Inſonuit.
572 Cori ver-	venient Cori	laborant,	laborat.
rent	in	636 Deis:	Diis.
mare.	mare. Cori ve-	637 tanta,	tantum.
	nient mare.	640 è ſum.	à ſum.
	Cori veaiunt	643 qua parte,	quacuoque.
	mare: Cori	celar,	celet.
	ſerient mare.	arenam,	arenas.
573 Heſperias,	Heſperiam.	644 cumuloſ,	tumuloſ.
574 Deſperare,	Deſperafſe.	647 puppin,	puppen.
576 ne,	nec.	648 valet in	valet: in
ſit,	ſit.	fluctuſ:	fluctuſ
580 cauſa hæc	iuſta hæc eſt	vic.	vic.
eſt iuſta,	cauſa, cauſa	649 vento.	poato.

VARIAE LECTIONES

184 Tunc,	Tum.	292 ob septū,	obfessum.
compressus,	depressus, com-	294 Encela-	Encel' do
	prensus.	dum sp.	sp.
186 crasso,	casto.	Noto,	Notum.
189 premit,	petit.	cum tota,	sic tuta, cum
200 Hunc.	Aut.		tuta, cū tota.
201 Sūmoneat,	Promoueat.	297 nube,	nocte.
202 pectora,	pectore.	299 mitti ciui-	dimitti ciui-
204 tot,	in tot.	libus,	bus.
208 Getulus	Sic Libycus	301 tenuit,	timuit.
densis,	densis, Sic,	ac,	&
	Libyæ fessi	304 Cæsar,	viCTOR.
212 facta,	fixa.	305 pio.	suo.
214 Gortynis,	Cortinis.	309 Marmari-	Marmoricas,
216 læuum,	læui.	cas,	Marmaridas.
217 rumpit,	rupit.	nudus pres-	presisset nu-
226 de sang.	è sang.	sisset,	dus.
229 suppres-	suspensum, su-	310 placasset,	placaret.
sum,	premm.	311 Catone.	Catonis.
dolorem,	furorem.	313 Exire è	Exire mediis
230 ait,	jam.	mediis,	Exire ex,
ferrum:	bellum:		med. Exire
233 ponite,	imponite.	314 aduerso,	auerfo.
236 simulatis,	simulantis.	315 lacero,	Latio.
237 recto,	rectum.	317 sui,	suo.
tenentem:	prementem:	diuertere,	deuertere,
	tremementem.	Magnum,	Magnum.
244 putastis?	putatis?	318 Hortati pa.	Hortatu, pa.
245 vobis mi-	minor est vo-		Hortantur, pa.
nor est,	bis.		Hortari, pa.
246 effatus,	est fatus, affa-	319 Aufoniam,	Aemoniam.
	tur.	320 reddam	patriæ red-
248 hic,	hoc.	patriæ,	dam.
249 totæ fuge-	fugerent to-	videbit,	jubebit
rent,	tæ.	323 aciem,	acies.
250 nam,	non.	328 Ah,	Ha, A.
251 dabat.	dedit.	ne quid	bello ne quid.
252 defectum,	defessum.	bello,	
256 nudum,	nudo.	330 conuertit,	conduxit, con-
261 non tu,	nil tu.		tendit.
263 repulsus,	reuulsus.	331 Candauia,	Gandauia.
264 Intra clau-	Inter castra, In-	336 opponit,	opposuit.
stra,	tra castra.	337 rabidique,	rapidique.
265 Euris,	Austris.	339 aduersos.	auerfos.
270 laxat,	lassat.	Zephyros,	Zephyrum.
273 totos,	tutos.	Iapyga,	Iapida.
275 tum,	tunc.	340 maturato,	matutino.
282 ipsa,	illa.	præcidit,	præcindit, pro-
286 tremente,	fremente.		scidit.
287 Circeæ	subducit Cir-	346 vndis,	vnum.
subducit,	ceæ.	347 discelsit,	discedit.
291 emisit,	immiit.	352 Pteleos-	Teletisque, &
agunen,	arma,		que.

IN LYCANI LIB. VI.

que, & Dorion.	Doridon.	425 Deli, Pythia,	Delli. Phicia, Cynthia.
354 pharettis :	sagittis :	426 Nec,	Non.
359 rapuisset,	rupisset.	427 Ore,	Aere, Silua.
360 discessit,	discedit.	431 Detestanda,	Detestata.
365 Euenos,	Pimetis, Eime- nos, Euneus, Euneos,	Deis,	Diis.
367 Maliacas,	Melliachas, Malliachos.	432 Mouerar,	Noluerat.
368 Amphry- fos,	Amphrissus.	436 licentia,	scientia.
370 ventos,	vento.	440 ibi,	vbi.
372 it,	&.	441 Deis,	Diis.
374 Afopos,	Efopus.	442 aduexe- rat,	euexerat.
Phoenix- que,	Peaisque, <i>id.</i>	447 vnquam,	ysquam.
Melasque.	Melaxque,	448 Auocat :	Aduocat,
376 Titaresus,	Tytharessus.	349 Tunc,	Tum.
381 patuerunt amibus,	patuere paludi- bus.	450 soluat,	soluant.
382 Boebicio,	Bebricio, Be- brycio, Brebi- cio, Boebaico.	455 perficiunt,	proficiunt.
383 pressum,	impressum.	464 Axibus,	Arcibus.
385 Et,	Ac.	455 nunc,	tunc.
386 semiferos,	magniferos.	467 iisdem,	hisdem.
387 Pelethroniis,	Pelotroniis.	470 rursus,	rursum.
effudit,	effundit.	471 turbante,	cessante.
388 Monyche,	o Moniche.	puppimque,	puppemque.
389 Oetæo,	Actæo, Eo- thoë, Etheo, Oethæo.	476 submisso,	tummisso.
390 Rhœce,	Rhate.	478 Scythicæ,	Scythiz.
inuerteret,	subuerteret, euerteret.	480 Reppulit,	Depulit.
393 Teque,	Cunique.	481 concussit,	percussum.
395 Martis.	Belli.	axem.	axes.
398 Exluit ;	Exherit.	482 vergens,	urgens.
frænosque,	ferrumque.	nisi titu- bavit,	nisi titubavit,
401 Terrenum,	Tyrrhenum.	titubavit	titubavit
402 Itonus,	Ionos, Ithonns, Ionus, Io- nas.	nifus.	nifus.
410 immisit,	admisit, dimi- sit,	483 percus- sum,	coacussum.
Aloeus,	Aleus, Alous.	484 Prospe- ctumque,	Perspectum- que.
412 incumbēs,	incurrens.	488 fouet,	fouet.
415 horam,	iram.	489 aruo,	antro.
416 palæ. est. p.	palam. p.	492 labor,	pauor.
424 venturil- que,	venturis.	494 est,	est?
		499 illis,	illuc.
		504 Inseieret- que,	Inferretque.
		505 tantos,	magnos.
		depressa,	depressa.
		506 Donec, &c.	[Post hunc versû in quib. sequitur hic:] Addidit en- ceptas Lunæ de nocte prui-

VARIÆ LECTIONES

507 scelerum ritus, hæc, carmina,	nas. ritus scelerum. & crimina.	601 Quos pe- tat è nobis, tibi,	Quos spectat nobis, Q. os p. à nob. mihi.
515 Non Sup. non, vetat.	Nec sup. nec. vetant.	602 dignum quod,	dignum est quod.
520 fulgura,	fulmina, flumi- na.	604 vulgata, 607 Inuitos, conceditur,	vulgato. Innatos. contenditur.
524 litanteis,	litantes, latèn- tes, [Beroal.]	610 abrumpi- mus,	arumpimus.
526 quæ, 532 letum 533 ardentia- que ossa,	quoque. lectum. ardentia ossa.	613 ictu, 615 sed si, 616 facilesque,	actu. at si, & si. faciles.
534 illa, 541 Immerfit- que,	ipsa. Immergitque.	617 Ad veram: tel.	Ac verum tel.
543 laqueum, nocenteis,	laqueos. nocentis.	621 tepidique, 622 ne m. 630 rigidi,	trepidique. nec m. gelidi.
544 rupit : 548 tabi, 550 quacunque, nudum,	rumpit : tabis. quodcunque. nuda.	631 Inuenit & vocem de- functo,	Inuenit defun- cto vocem.
558 sic ven. 562 primæuo corp.	si ven. prim. è corp. prim. à corp. prim. ex corp.	632 pendent iam,	Pendentia, pen- dent tunc.
565 fingens, 566 compressa- que,	figens. compressaque,	633 reuocasse, 636 Auerno, 645 Phæbo non peruia t.	reuocare. a ceruo. non peruia Phæbo t.
567 gutture, 568 infudit, 573 suetique, 574 Effractus, vagati,	in gutture. infundit, assuetique. Amfractus. vagantes, va- gari.	649 mæstum mundi. 650 metuunt, 653 Aspiciat Stygias, an quod, descēderit,	mundi mæ- stum. metuant. Aspiciat, an quod Sty- gias. descendit ad.
579 ne Mars, 581 Pollutos, 582 Conspers- os, 585 auertere,	vt Mars. Polluto. Compressos. aduertere, auellere.	655 operitur c. soluto, 656 Et, substringitur,	aperitur c. re- moto. Sed. distringitur.
586 acquirere, 587 quid, 589 prior, 591 deuertere, 592 milii nos- cere,	admittere. quod. prius. diuertere. cognoscere.	658 defixum, 659 timores : 667 tunc, 670 sinistro, 671 timori est, 672 dura,	deflexum. dolores. tum. sinistra. timori. dura.
596 percussa, parata est, 599 exprime,	percussa. parata. cripe,	673 cerui pasti, medulla : 674 puppim, 675 echeneis,	Pasti cerui. medullæ. puppem. echinus, echi- nus.
		679 Libyci, 683 Et quibus os durum,	Libycæ. Et quib⁹ os du- rum, Et dirsi 686 coa

686 confundit, confudit.
 689 nocturna, nocturna.
 690 strident, stridunt.
 691 cautibus, cautibus.
 699 Elysios, Elysij.
 700 nostręque, nostrique.
 vltima, maxima.
 704 Tracturę, Fracturę.
 709 dedi, & dedi, laui.
 laui.
 710 Si quis, Si quisquam
 qui vestris, nostris.
 717 noti modo, nostri modo.
 modo nostri.
 718 morerentur, geruntur.
 721 Exanimēs, Exanimęque.
 723 & ruptas, irruptas.
 724 Ah, Ha.
 mortis, munus mortis.
 munus,
 726 fatis, fati.
 727 immotum, innatum.
 729 rumpit, rupit.
 731 agitis, agitas.
 732 iam vos ego, ego vos iam,
 at ego vos iam.
 733 Stygiąsque, Stygiąsque.
 734 cunctos, cunctis.
 739 terrę, quę te, quę te, terrę.
 740 Ennasa, Ethnea.
 743 ruptis, rutis, totis,
 Enf.
 746 concussa, excussa.
 ceruit, creuit.
 748 Indespecta, Inspectata.
 vobis qui, qui vobis.
 752 gelido, tepido.
 753 lubrepens, subrepsit.
 756 repulsum, repulsum.
 est,
 757 Ereptumque, Ereptumque.
 simul, semel.
 rictu, nictu. Enf.
 759 Iam, Sed.
 761 astricta, stricta.
 767 cantata, cunctata.
 769 somnum, senium.

771 tenet, decet.
 discedit, discedat.
 772 duręque, duręne.
 778 Reipexi, Aspexi.
 781 infernam, aternam.
 ruperunt, rapuerunt.
 arma qui, secula pacem.
 etenim.
 786 Lustrales, Instabiles.
 789 sobolem, subolem.
 maior, & maior.
 797 Aeternis, Aeterni chaly-
 chalybum, bis, Aeternis
 chalybis.
 799 Poscit, Noscit.
 810 abluat, abluit.
 814 arvis, armis:
 815 Ille, Ipse.
 817 Libyamque, Libyen.
 818 Distribuit, Distribuet.
 819 nihil, nil.
 824 Tum, Tunc.
 825 venit, Vadit.
 826 linquit, liquit.
 829 intra, inter.

LIB. VII.

1 vocabat, vacaret.
 3 currumque, cursumque.
 7 Magnos, Magni.
 9 visus, est visus.
 13 fauentis, fauentum.
 14 atate, aritate.
 16 quęcunque, quęcunque.
 22 magni, Magni.
 omina, omnia.
 28 somnos populi, somnos popu-
 lis? populi
 somnos.
 32 fructum, inuus.
 42 ferent, ferunt.
 43 edere, odere, egere.
 45 turba, turbę.
 47 pugnae mis, pugnae mis.
 maxima, vltima.
 50 admouet, admonet, ad-
 moues.
 53 patiens soceri, soceripatiens,

VARIAE LECTIONES

138 cum vobis,	vobis cum.	154 fulmina,	fulgura.
vertere,	perdere.	155 immensio-	immensaque.
39 Propositum,	Prop. est.	156 typhonas,	Phitonas, St- phonas, Py- thonas.
64 tremuit,	timuit.	157 ingestio,	injectio,
68 te, Magne,	Fortuna.	fulgure,	fulmine.
69 Fortuna,	te, Magne.	158 Excussio,	Exclusio.
72 Humani	Humano ge-	159 ereptaque,	ereptaque.
generis,	neri.	160 sulfure,	fulgure.
73 lente,	lentum, tarde.	161 Vixque	[Hic versus
74 à transf.	te transf.	reversa,	cum duobus
77 sua,	tua.	&c.	sequentibus
80 quocunque	quodcunque		in quibus-
velint.	velim.		dam non re-
82 quisquam	quisque.		periuntur.]
87 inquit,	cunctis, inquit.		
cunctis,			
88 nil, vl.	non vl.	165 discussa,	disperfa.
91 tamen,	quidem.	172 nimioque,	nimioque.
93 subactum,	coactum.	174 mergi,	mersus.
94 violata,	Romanæ.	176 Boëtida,	Boëtida.
100 mortef-	mortemque.	178 galeisque,	gladiisque.
que,		179 Defunctos	Defunctos
102 His,	Iis.	patres, &	volitare pa-
108 gladio,	gladiis.	cunctas	tres, & san-
109 malunt,	malum ?	san.	
114 Pugnatur,	Pugnetur.		
120 invis. hac	invis. clade, in-	180 volitare,	volitare.
clade.	vis. hac ce-	182 pectora,	vulnera.
	de.	183 tumultu,	tumultus.
122 fors,	fors.	185 manebat,	vocabat.
feret,	ferit.	186 trepidasse,	trepidare.
129 ore,	ore est.		
130 Mortis ventu-	Mortis ventu-	189 est fid.	In fid.
venturæ	rx, fac. Et	191 quid per-	nescit quid
est, fac.	mors ventu-	dat, nescit	perdat in, q.
	ra est, f.	in,	perdat, ne-
fato,	letio.		scius.
137 finem,	fines.	198 Aëra,	Aëthera.
illos,	illos.	obsistere,	obsidere.
139 nisi,	ni.	199 Prospe-	Perpexitque.
coribus,	cantibus.	xistque,	
141 Erigitur,	Exuitur.	lumen,	numen.
143 aptat,	arctat, optat.	200 Solis,	Solus.
145 rabidos,	rapidos.	204 Spectari de	Spectari to.
147 Et rubuit,	Erubuit.	to.	
148 recoxit,	retorsit.	207 nepotum,	nepotes.
149 ægida,	ægide.	210 cum bella	dum bella le-
150 Pallænæ,	Pallænæ.	leguntur,	guntur, dum
fulmina,	fulgura.		b. gerentur.
152 Fortuna,	natura, ventu-	214 radiatus,	radiantis.
	ra.	215 perfudit,	perfudit.
153 æther,	æther.		

IN LUCANI LIB. VII.

216 Non tem.	Nec temp.	tis,	
217 cornus,	cornu.	303 paratur,	parata est.
218 tum,	tunc.	305 hoc poli-	oppositum.
bello,	belli.	tum.	
220 tradita,	dedita.	309 Mors,	Sors.
223 Libyco,	Libyæ.	310 victo r.	victum r. ho-
226 sed pl.	& pl.	hoste,	stem.
228 ferro,	regno.	313 in victos,	inuietos, & vi-
229 Illic,	Illic.	ctos.	
232 Illic,	Illic, Illinc.	315 credit,	credunt.
cetras,	Celtas.	vestra,	nostra.
244 Casuram	Casuram fati	317 Cum te-	Continuit.
& fati	sensit.	nuit,	
sensit,		318 Vos ta-	Ast ego vos.
	Casuram &	men hoc,	Vos autem
	fatis sensit,		hoc.
	Casuram fa-	quisquam,	quamuis.
	tis sensit, Ca-	324 seu nul-	siue vllum, seu
	suram sensit	lum,	nullo.
	fati.	pignus.	pectus.
248 sperare,	superare.	325 imputer,	imperat.
250 mundi,	regni.	329 cuncta,	plura.
252 fatum,	fata.	331 Sumta vi-	Sumta Ceres-
accerfite,	arcefsite.	ris i ce-	que viris.
258 emerito,	emeritos.	leres,	Sumta viris.
vos,	nos.		celeris. Sum-
260 nocentem	nocentem.		ta, viri cele-
est,			res. Sumta
261 flammis-	flammæque.		virisque Ce-
que,			res.
262 gladios.	gladiosque ex-	capiunt.	rapiunt.
que exolu-	oluite cul-	333 nulla :	nulla, permitt-
uite cul-	pas, gladios-	permittunt,	tuntque.
pa,	que exolu.	335 locasses,	locasset.
	culpam, gla-	336 in pr.	ad pr.
	diosque ex-	340 timere,	tenere.
	olu. culpas.	342 proue-	præfectus,
		ctus,	perfectus.
268 nihil,	nil.	343 diem,	dies.
270 delecta,	dilecta.	344 eifundite,	diffundite.
273 moto,	toto.	345 ferri,	belli.
280 triumphi,	triumphum.	351 fancire,	fencire.
282 minimo,	nimio.	353 reducet-	reducesve.
quisquam,	quisque.	que,	
283 Hesperis,	his superis.	359 Decios-	Deciosve.
286 quorum,	quarum.	que,	
289 fallar,	fallor.	363 compren-	compressum,
294 natantes,	minanteis.	sum,	compressum
295 tela ruen-	bella furentes,		est.
tes,	cæde furentes		
300 populi,	populus.	cæli,	cycli.
licebit,	libebit.	364 fumus,	simul.
301 Quone,	Quove.	367 at pl.	& pl.
302 permitti-	promittitis.	373 domini,	dominum.

V A R I Æ L E C T I O N E S

374	populum,	populus.	456	quantam,	quantum.
379	Volueret,	Volueret.		terris, fas est.	fas est, terris.
	nisi,	ni.	461	diremti,	redemti.
385	concur-	procurunt,	462	Inde ma-	<i>Hi duo versus</i>
	runt,	concurrent.		num spectât,	<i>variè legantur.</i>
	motu,	motu :		vultusque	<i>In quib. Quo</i>
386	Irarum :	Irarum metus,		agnoscere	sua pila ca-
	metus,	hos , regni		quærun,	dât, aut quæ
	hos re-	spes.		Quo sua pila	sibi fata mi-
	gni, spes,			cadant, aut	nentur, Inde
390	Obruet,	Obruit.		qua sibi fata	manum ipe-
393	tectæ,	teste.		minentur,	ctant, tempus
394	Laurenti-	Laurentanôf-			quo noscere
	nôfque,	que.			possent.
395	quod non,	quo non.			<i>In quib. Qnam</i>
	niti,	ni.			f. p. c. aut quâ
396	questûf-	questus.			f. f. minen-
	que,				tur,
	Senator,	Senatus.			<i>In quib. Id. Inde</i>
397	carpsit,	carpit.			manus spe-
	rerum,	regum.			ctant, vultus-
398	Putria	Putrida desti-			que agnosce-
	destituit :	tuit: cr. Putria:			re quærun
	cr.	destituit cr.			Quo sua p. c.
400	nascimur,	nascitur.			aut qua f. f.
401	Nec,	Non.			minentur,
	nec,	non.			<i>In quib. Inde</i>
402	vincto,	inncto.			manum sp.
406	tanto in	tanto tēp. tātō			tempus quo
	tempore,	in corpore.			noscere pos-
407	posset,	possit.			sunt, Quo f.
414	tremores,	timores.			p. c. aut quæ
419	Ostendat,	Ostendit.			sibi fata mi-
	quo,	quæ.			nantur, <i>vel,</i>
429	Daas,	Dachas , Da-			quæ sibi fata
		chos, Dathas.			minentur,
		Dacas.			<i>Medius , Vnde</i>
431	semper	sempas semper.			manus spe-
	sruas,				ctant, vultus-
434	Ac,	Ha.			que agnosce-
	negatur,	vagatur.			re possunt,
440	legum,	longum.			Quo sua p. c.
446	rapiantur,	rapiuntur.			& quæ f. f.
448	fulmina,	fulgura, cla-			minentur,
	cedes,	des.			<i>In quib. Id. Vn-</i>
449	petet,	petir.			de manus
	petet,	petit.			spectent, vul-
450	minâteis?	minanteis			tusque ag-
451	Casius,	Casus ?			noscere pos-
	feriet,	feriat.			sent.
452	Abstulit,	Impulit, Intu-	466	libuit,	licuit.
		lit.	467	constrin-	constringit :
454	dabit,	dedit.		xit :	contraxit.
					<i>gelidusque</i>

IN LVCANI LIB. VII.

gelidusque,	gelidus.	540 Syrique,	desque.
468 Percussaque,	Percussa, Cō- mota.	543 populus	Romanus erit
469 parata,	paterna,	Roman⁹ erit.	populus.
471 sensum,	sensus.	ortus,	orsus.
morti,	mortis, menti.	546 perfude- rat,	profuderat.
474 Cæsar te- la,	ductor bella.	548 Non illic regum aux.	illic non regū aux. Non heic aux. regum.
475 vlla,	illa.	549 togatæ :	rogatæ:
476 concepta- que,	concentaque.	554 bellis li- ceat,	liceat bellis.
477 tendit,	condit.	555 Ah,	Ha, Ac.
478 irrumpit,	irrupit, & rū- pit.	556 gessisti,	gessisti, gesta- sti.
482 gemitus,	fremitus.	557 furoris,	furorum, ma- lorum, furor- que.
483 Oetæque,	Offæque.	560 Inspicit,	Conspicit,
gemunt,	fremunt.	manent,	manant; hic au- tem versus in quid. p. p. p. p. p. in sequenti.
485 innume- rum,	in numerum.	562 pressor,	presso.
486 figere,	affigere.	563 bella,	tela.
487 omnia,	omina.	568 veluri	quatiens velu- ti.
489 Sed,	Et.	quatiens,	stimulat.
490 odiis,	studiis.	570 stimulet,	curfus.
491 ducit.	duxit.	currus,	scelerum, cæ- desque, scele- rū est, cædes.
493 Iunxerat,	Duxerat, Vin- xerat.	571 scelerum. & cædes,	subigit.
495 tenebat.	timebat.	574 subicit,	contindere.
498 catenas,	cateruas.	575 confunde- re,	quis sit.
499 tutoque,	tutumque.	579 qui sit,	regum.
500 arma,	arua.	legum:	regum.
503 Cæsare,	sanguine.	584 legum :	regum.
504 vergens,	vertens.	586 cōtectus,	contentus.
506 diduxit,	deduxit.	588 spes ô,	ô spes.
510 Illic, mis- cet,	Illinc, miscens.	589 tanti ge- neris tantī,	generis tantī,
512 saxa,	tela.	592 istic,	istinc.
solutæ,	sagittæ.	593 intentus,	attentus.
513 liquefac- tæ,	liquefcere.	594 culmen,	columen.
514 soluto,	soluti.	reguntur,	premuntur.
516 ær :	æther.	595 Egressus,	Ingressus.
518 maculant chalybem,	chalybem ma- culant.	598 commista,	nō mista, Sabel.
519 æther,	æër.	599 eminuit,	emicuit.
521 Tum,	Tunc.	602 Succu- buit :	Succumbit.
524 Immittit,	Emittit, Emi- sit, Immisit.	604 ac ven.	& ven.
motis,	motum.	605 versantē,	voluentē, Sol- 607 Suc
525 timendi,	tenendi.		
532 secuta est,	secura.		
535 potest.	valet.		
537 fontes.	fortes.		
538 ossibus,	hostibus.		

VARIAE LECTIONES

607 Successor,	ventem. Succesor.	575 quoque,	quicquam.
613 te scuo,	scuo te.	676 probatum,	modo.
614 graueis,	duci.		probatum est,
615 Cum moriar,	Cum morior,		negatum, ne-
616 pressere,	Dum moriar.	677 Tunc,	gatum est.
	texere, verte-	680 non fl.	Tum.
619 viscera	re.	685 lato,	nec fl.
vulnus,	vulnera fer-	690 Ac testa-	lentos.
621 demisso,	rum.		Attestare.
faucibus,	dinissam.	perstet,	perstet, perstat.
622 ictu,	in faucibus.	692 Phario-	Pharioque g.
623 cadunt :	ictus.	que à g.	Pharioque ia
qui pectora	cadant.		g. Phario
telis,	quis pectora	693 maxima	quæ g.
	tela; vel, telo.	pugax.	magna ruina.
624 Transmittant, aut,	qui pectore		maxima tur-
	tela, <i>Mod.</i>	694 Pompeij,	bx.
affixerit,	Transmittat,	697 Ostendet,	Pompeius.
625 emissus,	vel, Transmittat,	698 istud,	Ostendit.
628 Abcissum,	ter, vel, <i>Mos.</i>	699 Prospectasse,	illud.
631 nullosque,	defixerit.	704 sub Phario,	Prospectare,
635 sanguis	emissis.		Perpectasse.
ibi,	Abcissum.		& à Phario.
	nullos.		
640 totum m. prosternimur æuum.	sanguis vbi, ibi	patiere,	patiare.
	sanguis, san-	707 veta,	vetes.
641 Vincitur,	guis tibi	708 adoret.	adiret.
seruiet,	toto m.p. æuo	715 lato :	lento.
643 regnum,	totum m. pro-	præmittunt,	promittunt.
pauide,	sternitur æuum.	716 se clad.	de clad.
num,	Vincimus.	719 fata,	bella.
647 transisse,	seruiet.	redire,	referre.
648 tota vix,	regno.	720 aut vrb.	ac vrb.
	pauidi.	721 præstare,	præstare.
656 post se viuat,	non.	722 cumulo,	tuuulo.
658 voluitque,	traxisse.	726 vera, Magne,	Magne, vera.
659 ait, S.	tanta vix, vix		
664 Obruat ?	tota.	734 dum conf.	cum conf.
	viuat post se.	735 ac M.	aut M. haud
666 fatur:	vouitque.		M.
671 Sed,	iam S.	736 Hoc foret,	Non foret.
strato miles,	Obruat ? Ob-	739 nec,	neque.
674 Nequicquam,	ruit ? Obruat ?	741 è gent.	ex gent.
	fatus.	744 præcedere,	procedere.
	At.		
	miles strato.	746 rapiantur,	rapiuntur, rapiuntur.
	Nequicquam,	nec plura	sic milite inf-
	Nec	locutus,	fo.
			749 casos,

IN LVCANI LIB. VIII.

749 cæfos,	cæcos,	806 generi,	generis.
duces,	deos.	808 videat,	vt videat.
751 volunt,	ruunt.	810 An,	Aut.
754 imple-	impleuit.	refert :	defert.
runt,		815 tuam,	animam.
755 expulit,	extulit , ex-	vocabit,	locabit.
	pluit,expuit.	816 eant,	erunt,sunt.
756 Quodque	Quod leg.	817 Non,	Nec. —
leg.		iacebis.	latebis.
757 putabunt,	putabant.	818 Fortunæ,	Fortuna.
758 desponde-	disponderit.	820 Tu.	Tum,
rit,		gentes,	manes. ?
760 rapit,capit	petit. rapit	822 Hastræhe,	Has bibe , Ad-
impia,	omnia.rapit:	frahe.	
	capit infima.	823 Pharsali-	Pharsalia.
	somnum.	ca,	
761 somnos :	stratumque.	825 Non,	Nec.
vacuūque,	somnoque	828 vrsi,	vrſæ.
764 somnique	fruentes: 744-	obſcæni,	obſcænx, obſ-
furentes :	er.		cæna.
765 pectore,	pectora.	830 sentit.	ſenſit.
768 putes,	putem , putat,	831 caſtra,	bella,
	putant.	834 Iſtis,	Itis.
769 infectum-	infectumque.	nunquam,	nufquam,
que,		ſe tanto,	tanto ſe.
770 ſuperam,	ſuperum.	837 arbor.	arbos.
771 meritis,	miſeris.	840 laſis,	laxis.
774 figuras :	figuram.	844 Degu-	Deguiſtantque.
775 cadauera,	pericula.	ſtant,	
778 vidit,	radit.	845 nimbi-	nimbuſque.
780 fureret,	fugeret.	que,	
aut cum	aut cum deſ-	847 Theſſali-	Theſſalia,
deſiſſet,	ciſſet,aut de-	ca,	Theſſaliæ.
	ſeruiſſet.	quotanto,	quid tantum.
782 vltrix,	viſtrix.	851 ſurget,	ſurgat.
784 Et qu.	Heu qu.	860 funem,	puppem.
pœnx mi-	miſero pœnx.	861 arator,	aratro.
ſero,		864 permiſſe-	committere.
785 infeſta-	ingefſtaque.	re,	
que,		866 Ac,	At.
Tartara,	corpora.	870 quid totū	qui totum ſol-
791 ſidentes,	fidētes,depreſ-	abſolui-	uitis.
	ſos.	tiſ,	
ſpectat,	exſpectat.	871 vnda;	ora.
792 numerat	populos nu-	Pachyni,	Pachinni.
populos,	merat.		
793 iacentem,	iacentes.		
795 Et luſtrare	Luſtrare & cā-		
oculis cam-	pos oculis,		
pos,	Sed luſtrare	5 Implicitaſ-	Implicitaſ.
	ocul.camp.	que,	
801 hoſtes.	hoſtem.	7 venit,	ſerit.reddt.
			8 ſunumo.

LIB. VIII.

VARIAE LECTIONES

8 summo, lap-	lappus, summo	81 adhuc,	ab hac.
9 pretium,	facinus.	86 correpta,	correcta,
10 tantæ,	tantum.	90 duxit,	iunxit.
11 quantum,	quantam.	103 atque,	ac.
14 castra,	rura.	107 flectun-	plectuntur.
16 Occursu,	Occursum.	108 confun-	confudit.
18 Auctor,	Actor.	109 Tunc,	Tum.
19 cunctis,	cunctisque.	pleno iam,	iam pleno.
20 orbem,	vrbes.	114 reniscent,	reniscent.
21 longi pœ-	pœnas longi.	116 tibi s. ma-	magis s. tibi.
24 sentit.	sentit.	gis,	
27 Deiectum,	Deiictum.	120 noto,	notum.
piget.	pudet.	reparandū	reparandum l.
30 Affuit,	Afiluat.	est l.	bellum.
præuertit,	præuertat.	fatum.	celorum.
31 Dedecori	Dedecori l.	121 templo-	
est f.		rum,	[Hunc versum
32 parata ?	suprema ?	124 Accipe,	plerique
35 &,	ac.	&c.	libri non
fluctibus;	flatibus.		habent.
38 Cilicū do-	dominus Cili-		
minus,	cum.	131 non par-	paruo non
39 vector,	rector.	uo,	
correpfit,	correxir.	133 vlla in	vlllo in littore
alium.	alium.	litora pup-	puppin, vlllo
41 iubes,	ubet.	pim.	in littore
tum,	tūc, nunc.		puppēs.
44 somnus :	somni :		
46 currens,	curris.	136 Materiā.	Materiem.
47 fluctus,	fluctu.	140 Reges-	Regemque.
nutantia,	mutantia.	que,	
48 vides,	videns, videt.	141 præstas,	præstes.
49 fato,	facto.	nam,	nunc.
audes.	audet.	143 meorum :	malorum :
53 luctus?	fletus ?	148 solum :	locum :
54 times.	times ?	athera,	athere.
55 Prosiluit	Prosiluit.	153 populus :	vulgus: quam-
57 Canitiæ,	Canitiem.	quam vix,	uis
vestes,	crineis.	155 iam,	Non, Vix.
58 nox,	vox.	tanto,	toto.
59 animam,	animam.	deuinxit,	deuicit
61 decepta	depressa iacet,	159 ad ig.	in ig.
iacet.	deiecta ia-	161 Pomp. in	Pomp. peñt.
	cent.	peñt.	
63 propius fa-	famulæ pro-	164 iacentis.	iacentes. iacea-
mulæ,	prius.		tem.
64 fata,	fatum.	166 Proie-	Deiecit.
66 pectore,	corpore.	cit,	
75 nec,	neque.	168 secandi,	sequenti.
77 decertat,	discertat.	171 ad hæc,	ad hoc.
78 nunc,	nam.	177 Surget,	Surgit,
			179 descen

IN LVCANI LIB. VIII.

179 descen- det,	descendit.	248 Telmefsi- dos,	Themefidos.
181 tendet,	tendit.	349 Cōpensat medio pe- lagi.	Compensat : medio, pela- go
183 perge,	pergo.	Pam.	Pam.
184 tanget, Syrtem.	tangit. Syrtes.	251 Pha- selis,	Phasele , Pha- lese.
186 contra cui,	cui contra.	254 hinc,	hic.
189 pelago cæloque,	cælo pelago- que,	255 Dipfanta,	Dipfanta , Di- psunta , Dim- psanta , Di- psana.
191 tunc,	tum.	256 hoc,	hinc, huc.
192 at ille,	& ille.	259 Synedris,	Sinedris , Ce- lendris.
194 puppim,	puppem.	260 mittitque rates,	mittit puppes.
195 Afiaz,	Afine , Sacine, Syriz, Sasinæ, Lasinæ.	Silenus,	Silinis, Selinis, Salinis Seli- rus, Silenis.
asperat,	asperet.	261 cœtū,	cœtum.
197 aliter- que,	altumque.	265 nouis,	meis.
198 spectan- te,	inspectante.	266 ardis,	armis.
199 non sic,	nec sic.	269 Libyæ,	Libyæ.
200 orbem,	axem.	ruinæ,	carinæ.
202 Ostendit terras Titan,	Ostendit Titan terras,	270 plenis &, 271 pulsū,	& plenis. pressum.
203 Emathia,	Hamonia.	leuiore,	liuore.
204 primus- que à l.	primus à l. pri- musque ab l.	274 tueri,	inuare.
205 procerū,	comitū, currit.	276 pendite regna,	pāndite signa.
212 Quā,	Quo.	277 Libyen,	Libyam.
214 securum à Cæs.	securum Cæs.	278 Quānam,	Quem non.
215 Nec,	Ne.	279 proceres, arc.	vobis arc.
217 mutare,	motare.	280 Expromā,	Exponam.
218 nobis,	vobis.	pondera,	pondere.
220 astricta,	obstricta.	285 multus- que in,	multus in.
224 decurre- re,	discurrere.	290 ingenti,	ingentem.
227 rapidus,	trepidus.	291 feducunt,	educunt.
229 Iam,	Nam.	292 Et polus,	Prohi polus.
231 Solusque è,	Solusque ex, Solut & è.	293 nostro,	nostrum.
232 nec,	nunc.	296 Nec,	Non.
235 obstri- cta,	astrieta.	301 andētque, in,	audent. ad.
240 raptos,	ruptos.	302 pharetras,	sagittas.
242 domiais,	domini.	304 saturātur,	satiantur.
244 scopu- los,	populos.	306 sauis,	læuis, ferri.
246 Coō,	Eoo.	309 tellure,	ab tellure.
		315 nil,	nihil.
		316 ple,	pium.
		reuoluēs,	resoluens.

VARIAE LECTIONES

319	ortu!	orbe!			est.
322	latius,	lectius, læuius.	396	Nec,	Non.
324	geras,	geram.	397	num.	non.
	tantam c.	tantas c. gen-		nobis.	vobis.
	gentem,	tes.	400	nefandi,	nefandi.
326	concur-	Concurrant.	401	nurus?	nurus.
	rent,		402	villos,	villis.
327	Crassum,	Crassos.		horret,	audet.
	sentit,	sentit.	404	lassat,	laxat.
432	secundū,	secunda.		tota,	vna.
333	Emathia,	Emathia.	405	regum,	fratrum.
334	reliquit,	relinquit.		matres,	matrum.
337	Auersofque,	Auersofque.	407	Oedipo-	Oedipodioni-
				dionias,	das, Oedi-
338	focos,	deo s.			podionas.
339	causa,	causa.	413	stimulata,	stimulante.
	obtendi-	ostenditur.	415	ceu,	seu.
	tur,			debita,	dedita.
	armis.	armis?	420	quod,	neque.
342	auditum,	audito.	421	quod vo-	si vobis, si no-
355	Perdit,	Perder.		bis,	bis.
355	nullos,	nullosque.	422	incurrere,	concurrere.
358	sequen-	sequentem?		re,	Sufis.
	tem?		425	Susa,	jaceret.
361	aut,	haud.	426	jacerent,	pacis.
362	genti est,	genti.	427	paci,	Theffalia.
364	Martis,	mortis.	428	Theffalia,	vincit.
366	Labitur,	Ibitur.	429	Vicit,	Cæsarei pos-
368	Medica,	Media.			sunt g.
370	nulli su-	nullo supera-	430	Cæsareis	triumphi.
	perabilis,	bitur hoste.		possim g.	
	hosti est,			triūphis,	
372	conscen-	conscendit iu-	431	Non,	Num.
	det mon-	ga montis.		tibi, quam	tibi, cum pri-
	tis iuga,			primum,	imum, pri-
374	vorticis,	gurgitis.			imum tibi
375	perfusus,	profusus.		transibis	cum.
376	Exiget,	Exigit.		Araxem,	transibis ad a-
378	Haud,	Aut.			xem, transi-
	sequente,	sequenti.			bit Araxem.
382	vnquam,	vsquam.	432	confixa,	infixa.
384	Et, q. f. ve-	Vt q. f. valent.	433	ingeret,	ingerat.
	lint,			has vo.	ad vo.
385	virorum	virorum.	434	nudæ,	& nudæ.
	est,		435	tum,	tunc.
387	vacueque,	vacuæque,	437	duces,	du. is.
	pharetræ,	pharetra.	439	istæ,	istas.
390	venisse,	misisse.	442	projecta,	protenta.
391	toto,	tanto.	443	aruæque,	armæque.
	vt,	in.	450	ne iura,	nec iura.
393	ac vilia,	ciuilia.	451	speraueris,	superaueris.
395	leuior,	melior.	454	spes,	fors.
	pœna est,	pœna, pœnæ	455	habet!	habes!
			464	Hæc,	Hic.

IN LYCANI L. B. VIII.

462 transfu- fo.	transverso.	553 curru.	vectus.
453 Cadium,	Caslon, gratū.	554 Iuectus,	In curru.
455 terigit,	tenuit.	560 negarat,	negante.
468 vno,	vna.	561 Magnus,	Magnus &.
471 carbasa,	sidera.	&.	
475 domus:	manus:	562 longa,	longum.
478 vana,	vna.	564 celsa,	celia.
479 vixerat,	vexerat, duxe- rat.	567 vetet,	vetat.
		aduerte- re,	appellere, auertere.
481 iactauit,	iactanti.	568 nisi,	ni.
483 damnare,	damaasse.	575 cedit,	celsit, cecidit.
485 laudata,	laudanda.	classēm- que,	fociosque.
487 terra,	terra.	579 metuit,	timuit.
489 pendere,	prendere.	clades,	classes.
491 iniusta,	iniusta.	580 longēque,	longōque.
493 dum fa.	cum fa.	581 & in,	sed in.
494 volat,	vult.	582 sed,	tum.
498 neu te,	neu nos, nec te.	furda,	dura.
500 piget,	pudet.	584 iterumne,	iterūque.
505 umbris,	armis.	586 non,	num.
506 fugit ora,	sed & arma.	puppm,	puppem.
509 omnia,	omina, agmina	587 latebris- que,	latebrasque.
514 nostra,	vestra.	588 à ter.	è ter.
516 Pharsali- ca,	Pharsalia.	590 Effudit,	Effundit,
520 parauit,	parati, paratur.	591 Attonito- que,	Attonitosque.
521 viscera,	pectora.	592 classis,	puppis.
522 feruntur,	ferentur.	601 hæc,	hoc.
523 Te ne,	Tu ne.	vacasset,	vacaret.
525 non cer.	num cer.	602 tam,	quod.
526 refugo f. m. Nilo?	refugi f. m. Ni- li?	fugasset?	fugasset.
532 quæ,	quem.	604 ciuile,	crudele.
536 letatur,	letatus.	611 alium,	alium.
537 insueto,	insolito.	612 tum strin- gere,	tunc stringe- re, con- stringere.
538 Permitt- tunt.	Permittant.	615 præbere,	præstare.
delectus,	dilectus.	617 Possit,	Possit.
539 excurrit,	exultat, occur- rit.	618 At,	Sed.
541 gladiis- que cari- nam,	cladisque cari- nâ, cladi- que ruinâ.	619 Perfodit, consensit,	Effodit, consentit.
545 vllus ne in cl.	nullus ne in cl. vllus ne cl.	620 Despexit- que,	Respexitque.
547 seruate,	præstate.	628 Aucto- rēque, quacun- que,	Auctoremne. quocunque.
548 præstate,	præbete.	629 manum,	manus.
550 ruinam,	ruina.	630 nullique,	nullaque.
551 haud,	an.	631 Deo,	Deo est.

vita:

VARIAE LECTIONES

vita :	vitz :	702 illum, .	illo.
635 amant,	ament.	703 vno,	imo.
637 scuum,	scuam.	704 Immunes,	immunem.
638 nefas,	necem.	706 Deorum,	malorum.
640 auia,	obuia , inuia.	712 Pharias	viſtor Pha-
642 alij,	tanti.	viſtor,	rias.
quiquis,	quidquid.	714 ne,	non.
644 proſpi-	proſiciens.	715 Cordus,	Codrus.
ciens,		716 Idalio,	Icario,
649 nullis,	nullisque.	Cinyraz,	Cynarez , Cy-
abſterrira,	exterrita.		renaz, Cyri-
650 quod	quem reg.		nai , Cyne-
reg.			razi, Cinerei,
653 Vita di-	Digna fui vi-		Cyrenez,
gna fui ?	ta ?		Cyreni , Cl-
munere,	vulnere.		rene,
655 aptate,	aptare, artare.	Cypri,	Ponti,
660 fui,	fui ?	717 Infauſtus,	Infauſti.
accerſere,	arceſſere.	720 ad lit.	in lit.
663 ſonent,	ſonant, ſo-	724 nunc,	nam.
	uent,	727 effudit,	infudit.
	<i>Sabell.</i>	734 cantu tri-	trifti cantu.
ferro,	ferrum, <i>Sabell.</i>	ſti,	
665 nihil,	nil.	ignem,	ignes.
667 ipſo,	illo.	735 amiat,	ambigat.
671 Colla	Collaque in.	737 effundat,	effundit.
quoque,		741 à munere,	à funere , in
673 non dum,	nec dum,		funere.
674 abſciſſa,	abciſa.	742 à lit.	ab lit.
676 opere, ſe-	operis, ſecun-	745 membris,	flammis.
cundaz,	di,	746 Subducēs,	Subducit.
677 Pompeji,	Pompejo.	747 Pompeio,	Pompeij.
678 ô ſum,	proh ſum.	748 violat,	violet.
679 verenda,	verenda eſt.	hospita,	ultima.
681 compref-	compreſſa.	752 fatur :	fatus :
ſa,		753 Peruolat,	Præuolat,
682 Viuunt,	viuit.		Euolat,
686 Fortuna	Romana t. for-	754 dimouit,	ſemouit.
t. Roma-	tuna.	760 Duſtor,	Viſtor, Au-
na.			ſtor.
688 ſcleri ſu-	ſcleris ſuper-	761 nullo,	nudo.
perefſe ſi-	eſſe fidē,	763 auerte,	aduerte,
dem,	ſuperefſe	764 fas,	ius.
	fidem ſce-	772 buſti,	buſto,
	leri.	773 reddere	mortis redde-
689 raptó-	raſtóque.	mortis,	re.
que,		777 Magnus	diſtillat Ma-
690 Adſicca-	Exſiccata.	diſtillat,	gnus.
ta,		779 promiſſa,	præmiſſa, per-
693 ſororis,	ſorori.		miſſa.
694 ſeruetur,	ſeruetur.	781 Quam,	Quid.
695 extructo,	obſtructo.	crimine	funere cul-
monte ,	in monte,	pœnam,	pam.

IN LVCANI LIB. IX.

784 I modo, Sis modo,
 786 rapit, capit.
 788 restin- restringit, re-
 guir, stinguit, re-
 stinxit.
 789 tum, tunc.
 reuēctos, reuulsos.
 790 arenam : arenas :
 792 Inscriptit, Inscibit.
 799 est tumu- tumuli est.
 li,
 802 Magno est Magno la-
 lapis ? pis ? Magni
 est lapis ?
 Magni la-
 pis ?
 803 Arua, Rura.
 804 erremus, hāremus.
 805 nullas Nili nullas.
 li,
 806 tam, iam.
 sacro, claro.
 807 monimē- momentaque.
 taque,
 815 Contem- Contemtum.
 tum, & multos pa-
 patrie, multos
 multos, patrie.
 817 vllis, illis.
 818 Fastorum, Fatorum,
 alta, arta.
 819 & exstru- & struēctos.
 ctos,
 821 Depressū, Impressum.
 823 fato, fato est.
 828 retentus, retento.
 831 accēpi- recepimus.
 mus,
 836 peristi : piasti :
 838 excipe, accipe.
 840 Inuisa, Inuerfa. *Sabel.*
 841 Quis fa- Qui sacris.
 cris,
 vnam ? vmbam ?
 844 reuulsos. remissos.
 846 cum pos- compefcere.
 cere,
 847 Austris, astris.
 849 nimis, nimbis.
 851 exustam, exaustam.
 852 imbrifera, vmbrifera,
 857 Aduertet ? Auertet ?

iubebit, Auertat ?
 iuuabit, libe-
 bit, licebit.
 890 est pro es pro nomi-
 numine, ne.
 891 Fortuna Fortuna, ja-
 iacens. cens.
 augustius, angustius.
 862 ab æq. in æq.
 863 negarunt, negarant, ne-
 garent.
 864 fusco ve- fulco vene-
 nerantur, rentur, Tuf-
 co veneran-
 tur.
 fulmen. nomen numē.
 865 mansura, mensura.
 sepulchri, sepulcris, fu-
 turis.
 868 mortif- mortique.
 que,

L I B. IX.

5 axibus, apfibus, *Sabel.*
 6 Quodque Quoque iaceta
 patet,
 8 vitæ, vita.
 9 æternos, internos, *Sabel.*
 11 vero, puro.
 12 miratur, miratus.
 13 Emathix, Emathios.
 20 mundi do- dominum mū.
 minū fa- di facerent,
 cerent. dominū fa-
 cer. mundi.
 21 isset, effet.
 25 Excepit, Excipit, &
 pop. pop.
 27 Nec, Non.
 28 Nec, Nil.
 29 Ipse, Ille.
 sua, fui :
 34 fugientia, fulgentia.
 35 victas, iunctas.
 36 Malean, Maleamque.
 [Hic autem
 versus cū se-
 quenti non est
 in quib.
 39 præcludere, percludere,
 40 rapinas, ruinas.
 42 neq; enim, nec enim.
 43 Aufonio,

VARIAE LECTIONES

43 Aufonio,	Aufonia.	134 credens,	credens.
44 Testatur,	Testaris.	136 vulnera,	funera.
Libye,	Libyæ.	nostri,	patris.
magistro,	marito.	137 vrbes,	vrbem.
45 Cum,	Tum.	138 sublimia,	deformia.
47 præceps,	precibus.	141 Phariæne,	Phariine, Phariæque.
49 illæ,	illi.	142 Distulerint,	Distulerat,
52 repulsus,	recisus, reuulsus.	144 crimina,	carmina.
54 iusti,	vsti,	147 Effudit,	Effundit, Diffudit.
56 gelidos,	gelidosque.	148 è sic,	ex sic.
57 laceros,	lacerosque.	150 nunquam,	nusquam.
59 cunctis,	variis.	154 Mareotide,	Meotide.
infundere.	effundere.	155 euulsi,	auulsi.
60 tepida,	trepida.	157 sepulcra :	sepulcri :
64 Obtulit,	Abstulit.	158 Euoluam,	Inuoluam.
67 nunquam,	nusquam.	159 lino,	Nilo.
69 aut vlla,	anne vlla.	161 Deis,	Diis.
70 toto pectore.	toto in pectore, tanto pect.	163 tenebis,	tenebit.
71 non imis.	quia nominis.	164 gen. pop.	pop. gen.
73 Nunctamen hic,	Num tamen hinc, Hunc tamen hinc, Non tamen hinc.	165 in vndas,	ad vndas.
75 resedit,	recedit,	169 nulli,	nullo.
79 terens,	teneus,	176 gesserat,	fecerat.
83 Pelusia,	Pelusinaque,	185 buceta,	buxeta.
	[Hic autem vers ^o in quibusdâ preponitur 78. in al. 79. in al. 81.]	186 vmbras,	vmbras.
85 nâque hæc,	nam hæc.	191 (inquit) multo,	(dixit) multum.
reliquit,	relinquit.	192 non vlla,	nulla.
87 fatalis,	fatali.	196 Quæque,	Quodque.
90 Cæsaribus,	Cæsareis.	202 clarum,	carum.
96 animos,	meos.	206 Nunc &,	Et nunc.
97 faciet,	faciat.	208 victo,	leto,
104 vulnera,	funera.	210 potuisses,	potuisset.
105 contusa,	conculsa.	213 Da,	Fac.
109 obducit,	obduxit.	219 Cum,	Tum.
111 complexa,	compressa.	Tarchon in motu,	Tarchon motus, Tarchodmotus.
112 luctum,	luctus, fletum.	222 pacate,	placate.
114 exurgens,	insurgens.	223 Vadis in,	Tendis in, Tendis ad, Vadis ad.
117 ratei,	rates.	224 Iam pel.	In pel.
118 modera-	moderantior.	tum,	tunc.
tior,		226 regentem,	Catonem.
121 Aspexit,	Vt vidit.	227 Pompeij,	Pompeius.
122 medias,	& medias.	229 protulit,	protulit.
130 rura,	regna.	232 erit finis,	finis erit.
131 Hospitij,	Hospitiis, Officiis.	nec.	non.
		241 honor :	honos :
		quem clades,	clades quem
			243 te,

IN LYCANI LIB. IX.

243	te, fata,	tua fata.	302	iperat,	superat.
	neque,	nec.	303	primam,	primum.
245	sparsit,	spargit.	304	pelagi	terræ pelagf-
249	Quo,	Quod.		terræque.	que,
252	Infiluit,	Infiluit.	311	plenior,	planior.
253	Actum,		316	radios,	radiis.
	&c.	[Hic versus cū	319	propulit,	protulit.
		sequenti in	323	illato,	inalato, inal-
		quibusdam			to.
		non legi-	324	Tum,	Tunc.
		tur.		quarum,	quorum.
259	Quod,	Quid.		malo,	velo.
	moriens-	moreris que.	328	suffixit,	suffigit.
	que,		331	mari,	mari est.
	quod,	quid.	332	cæsis,	celsis.
261	vacante,	vaganti, va-		premen-	fremementem.
		gante, va-		tem :	
		cantem.	333	ventis li-	liber vent.s.
262	rege,	lege.		ber.	
263	vestro po-	potuit vestro,	337	vna,	ima,
	tuit,	potuit no-	338	impactum	impactis bre-
		stro.		breuibus,	uibus, impa-
266	è dom.	ex dom.			ctum bre-
269	vlla,	nulla.			uius, impa-
	putet,	putat.			ctum est bre-
276	libet ?	iuvat ?			uius.
277	Magni	coniux Magni.		sæuit.	sæpe.
	coniux,		340	vincit,	vicit.
279	feret,	ferat.	341	arvis,	vndis.
280	sciat,	sciet.	342	iam,	nam.
281	se mea,	me sua.	345	secuta	secuta.
282	carde,	clade.		est,	
283	Ignauum,	Ignauf.	348	pontus,	portus.
285	effetas,	effectas.	349	murmura,	litora.
288	tum si,	at Phrygij.			
	increpat,	ut crepat, in-	350	patrio	patrio quod,
		crepet.		quæ,	patrioque è.
290	Florige-	Floriferi.	356	venis :	ripis :
	ri,		358	spoliatis,	spoliatus.
	sparsi,	sacri.	359	famam	qui famam.
293	Inculca-	Incunctata,		qui,	
	ta,		361	grauæ,	grauis.
295	seriæque,	seriémque.		fuluo,	flauo.
	laborum,	malorum.		germine,	gramine.
296	lassatur,	luxatur.	367	Rettulit,	Detulit.
299	Pœnâ-	Pœna est.		tyranno,	Eristheo.
	que,	deuictis sola	370	Sed,	Sub.
	de victis	est, deuictis	371	Catonis,	Catoni.
	sola est.	solum.	373	terra,	terram.
	Catoni,	Catonem.	375	imber,	imbris,
300	Libyci,	Libycis.		ignes :	æstus :
301	sed iter,	sed tunc.	377	tempe-	temperat,
	negabat,	vetabat.		ret,	

VARIAE LECTIONES

379 castra,	signa.	455 At nō im-	Et non vmbra-
secutis,	secuti.	briſe ram,	feram.
386 Libyen	Libyā veniant,	cum tor-	contorto.
veniant,	veniāt Libyen.	to,	
387 poſitum,	oppoſitum.	456 In fle-	Inflexus.
389 perduce-	producere.	xum,	
re,		plurima,	maxima, vlti-
390 Hī.	īi.		ma.
ſint,	ſunt.	458 errantia,	certantia.
391 quæ,	qui.	463 violent-	violentius.
392 putant,	putent.	tior,	
395 primuſ-	primosque.	469 quia,	quod.
que,		471 quia,	quod.
405 poteſt,	potes.	474 externa,	extrema.
turbam,	turba, turma.	475 delapſa-	dilaſſaque,
malorum,	laborum.	que,	
406 deceat,	doceat.	477 demiffa,	dimiffa.
calētes,	pauentes.	478 metuēſ-	timuitque.
408 Irreducē-	In reducem-	que,	
que,	que.	rapi, con-	mori, conſtrin-
409 ſacrum	paruo ſacrum.	ſtrinxit,	git. rapi,
paruo,			perſtrin-
411 rerum Li-	Libye rerum.		git.
bye,		484 nixu,	niſu.
412 at ſi,	aut ſi.	491 Effudit-	Effunditque.
413 Pars,	Par.	que,	
nec,	neque.	miranda,	miferanda.
414 primis,	quamuis.	495 nouere,	mouere.
à Gad.	ab Gad.	vias,	viam.
415 flexu,	flexo.	tota,	nota.
416 Oceano,	Oceani.	499 Incenſuſ-	Exarſitq; dies,
417 abit,	adit, abis.	que dies,	[ac deinceps
419 diſcedit,	diſtendit.		addunt ſe-
420 Libyæ,	Libyæ, Libyes.		quentia:
421 rura,	iura.		Iam mundi
426 Et,	Sed, Sic.		ſpiſſior ignis,
Mauruſia,	Maurilia,		Iam plaga,
428 citri,	cedri.		quam nullam
vmbra,	vmbriſ.		Superi mor-
432 proiec̃ta,	porrẽcta.		talibus ultra,
445 illic,	illi.		A medio ſe-
446 tellure,	ſentire.		cere die, cal-
447 nam lit.	nam in lit.		catur, & hu-
448 excipit,	accipit.		mor in Notō
449 nocet,	noceas.		omnis abit,
ortum,	illum.		manant, &c.
450 Libye,	Libyæ.	501 quam vix	qua viſa pul-
ſcopulū	ſcopuluſque,	ē puluere.	uere, quā vix
que,			in puluere.
repulſum,	reculſum.	502 Corripies,	Suſtulit, & ga-
453 ē turb.	ſe turb.	patulum ga-	leæ conuexū
		leæ confudit,	inſudit, Suſtu-
			lit, & zalez
			504 tenent,

IN LVCAN I LIB. IX.

	conuerſum infudit.	574 facinus non,	agimus niſi.
504 tenens,	ferens.	nec,	non.
505 me ne,	ne me.	576 nec legit,	ne elegit.
506 putasti ?	putastis ?	578 Eſt ne,	Eſtque.
508 pœna tu,	tu pœna es,	niſi,	vbi.
	pœna es tu.	580 quocun-	quodcunque.
iſta,	iſta es.	que,	
513 aut,	vt.	583 pauido,	timido.
vibrans,	librans, vibrat.	caden-	cauendum.
516 donaria,	altaria.	dum,	
519 eſt, nul.	& nul.	584 profatur:	profatus :
520 morum-	moremque.	587 gerens,	gerit, regit, te-
que,			nens.
524 tepida	trepida pro-	590 Carpen-	Carpentoque,
Berenicida,	remptida, te-	tone,	
	pida Ptole-	592 latices,	laticis.
	maida, [Berſ.	593 &	ſed.
525 extulit,	abſtulit, attulit.	595 vlio,	illo.
526 putria,	putrida.	597 Libyæ-	Libyæſque.
528 Sic,	Hic, Hoc.	que,	
530 compelli-	complectitur.	604 Tunc,	Hunc, Nunc,
tur,			[Mod.]
531 hunc eſſe	hoc eſſe ſolū.	Deum,	Deum es.
locum,		605 nullā Su-	Superi nullam,
536 Carci-	Carcinus.	peri,	
nos,		613 Ne,	Non.
537 nec,	non.	614 admiſto,	emiſſo, admix-
539 in Arc-	ad Arctos.		to.
ton.		615 fat. den-	fat. in dente.
540 Te,	Et.	te,	
541 ſemper,	ſummo.	617 Libyæ,	Libyæ.
542 maris,	mari, tibi.	618 vnam,	vadas.
544 miſerat	miſit Eous.	619 exundet,	exudet.
Eos,		623 cauſa,	fama.
549 hortator,	hortatu, ora-	625 caſentem,	caſentem.
	tor.	632 Femineæ	Femineo cui.
556 directæ,	diſcreta.	quæ,	
562 duræ,	& duræ.	ſoluti,	ſolutæ.
ſaltem,	ſemper.	634 ſubrectæ,	ſurrectæ.
564 quem,	quas,	636 cunctis	cunctiſque im-
565 è pecc.	de pecc.	impune, Me-	pune re-
568 ſed longā	ſed longa ? an	daſa :	ſoluit.
diſcerat,	diſſ. nec lon-	637 Quod,	Quis.
	ga? an diſſ. ſed	638 recto ſe	ſerecto lumine
	longa an au-	lumine vidit,	vidit, vidit ſe
	ferat. ſeu lon-		lum. recto.
	ga? an diſſ.	639 dubitātia.	morientia.
569 bono ?	bonis ?	646 Cetosque,	Cetoque, cer-
571 & nan-	vt nunquam, &		toſque, Ce-
quam,	nunquam.		tusque.
572 inferet,	inferet.	647 cœlo pela-	pelago cœlo-
		gæque,	que.

VARIAE LECTIONES

648 obducere,	abducere,	bāna :	Amphificea ?
652 visus patiens,	visum est patiens.	721 Pareas :	Phareas : Pharias : Pharias.
654 illa,	ipsa.	729 Pestiferos,	Letiferos.
656 Phlegreō,	Phlegreos.	733 Nec vobis,&c.	[Hic versus in quibusdam non extat.
657 Erexit,	Vertetat in.	736 videns,	videt.
658 ē med.	in med.	739 sensus dentis,	dentis sensus.
664 fuso,	caso.	743 Ebibit,	Et bibit.
668 Gorgonis,	Gorgones.	744 torrere,	circa.
auerfo,	aduerfo.	747 non mœsti,	torquere.
volatu :	meatu :	748 quin,	mœsti non.
673 Defendūtque,	Defenditque.	749 totisque,	ne.
protenti,	protentis.	757 non &,	totūque.
675 trepidum Pallas,	Pallas trepidum, Pallas.	759 tumen-	non sibi.
tremante,	tremementem.	761 Cato : discere,	timentes.
677 Lata,	Iacta.	764 fixo,	Cato : dicere,
678 lunati,	hamati.	765 arenis.	discedera.
679 spirasse,	spirare.	768 rupta,	flexo.
682 aduersi,	auersi,	769 nudum est,	arenæ.
684 sic rapta,	rapta sic.	corpore vulnus.	rapta.
fugit,	subit.	772 Liquitur,	nudum, est nudum.
685 pensabat,	prensabat.	773 Dissiluit,	vulnere pe-
686 Aethera,	Aëra.	774 toto de,	ctus.
scinderet,	ascenderet, fin-	777 textura,	Linguitur.
689 respiceret ?	conspiceret ?	778 abstru-	destillant.
694 vagi,	fuit.	sum,	Dissoluit,
695 effugit,	efficit.	781 fluunt,	de toto.
vmbram,	vmbra.	782 cadet,	junctura.
696 nulli,	nullo.	789 subit,	obstrusum.
701 leuauit,	notauit.	709 Marfi,	finit.
702 crassi g. veneni,	crasso g. veneno.	torridus,	cadit.
704 Ipsa,	Ill a.	795 tollente,	subiit.
706 pudor ?	modus ?	796 mersus :	Marci.
707 mercem,	merces.	797 auctum.	perfidus.
708 At non,	Et non.	798 exundat,	pollente , tor-
709 Squamiferos,	Squamigeros.	799 tantos,	rente,
711 tractique,	testique.	800 Curauere,	morsus.
713 pingitur,	tingitur, rin-	iam non,	auctum.
716 Ammodytes,	Hammodites.	808 totis se ef.	exultat.
717 Scytale,	phitalis.		tanto, tantum.
719 surgens,	vergens.		Curauere.
Amphif-	Amphisibāna :		nec iam , non iam.
			totis ef.
			802 his,

IN LYCANI LIB. IX.

812 his,	iis.	874 nunc,	tunc.
816 dolore,	cruore.	876 euoluimur	euoluimus or-
820 diro,	duro.	orbe :	bem :
Sabinas,	Sabæas.	877 ipsa est,	ipsa.
822 sterilis	steriles è , ste-	878 fati,	fatis.
se,	rili se.	882 nuda,	nudus.
823 immisit	emisit. (Iac. v.	884 fatis :	miseris.
(Iaculum	A.) serp. im-	vocatur,	vocatus.
vocat A-	misit jacu-	888 al. in pe-	al. pectore.
frica)	lum , volat	ctore,	
serpens.	Africa f.	896 misti,	mixtis , mix-
824 transactâ-	trajectâque,		ti.
que,	transacti.	899 terram,	terras.
tempora,	corpora.	900 externæ,	extremæ.
825 ibi,	vbi.	903 in ortus :	ad ortus.
828 Murri,	Muri , Murris,	908 donatis,	donatus.
	Mauro, Mau-	909 conten-	contenta.
	ra,	ta,	
829 tela,	membra.	913 Primum,	Primo.
831 demittit,	dimisit, dimit-	quas,	quam.
	tit.	914 Expur-	Expugnat.
832 miserabi-	mirabile,	gat,	
le,		917 costos,	costus.
leti,	fati.	919 sonat,	sonans.
833 tutus,	viuus.	thapfos,	thapfus , ta-
putaret,	putauit.		plos , taxos,
834 vires,	virus.		taxus.
835 recto,	torto.	927 tum,	tunc.
837 Solpuga,	Salpiga, Scalpi-	928 nec dat,	nec dant , ne-
	ga , Salpyga,		dent.
	Salpuga , So-	929 aut,	haud.
	lipugia, Soli-	minimum,	nimum.
	pagna , Sal-	931 fugit,	perit,
	piuga , Ula-	audit,	exit, audet.
	ter	933 Tunc,	Tum.
840 Suspecta,	Quis picta.	934 & siccet,	exsiccat.
843 Expositi,	Exposita , Ex-	935 Extra-	Extinctâmq.
	positis.	ctâmq.	
837 Quisve.	Quisque.	936 superaue-	superauerat.
848 arma :	arua.	rit,	
854 nil,	nihil.	937 veneni.	venenum.
855 Natura,	Fortuna.	938 leuior tâ-	melior tan-
queror :	querar.	dem,	dem, tandem
858 venenis.	veneno.		leuior.
861 orbem,	oram.	942 illis,	illic, illi.
867 ista,	istinc.	943 terram,	terras.
868 jacet,	iacens.	944 redire.	reuerti.
quam,	quæ, &.	nemorum	raræ nemo-
870 hoc,	hæc.	raræ,	rum.
cælum :	cæli : letum.	tollere,	attollere.
872 viden-	calentem,	945 culta,	vifa.
tem,		948 quieta,	quietam.
			E c 3

VARIAE LECTIONES

950 clade,	sede, cade.	1004 laxan-	lassante.
953 legens,	premens.	te,	
in vnd.	ad vnd.	1007 ibi,	vbi.
955 Eroas,	heroas.	1008 incerto	incertas turba-
956 pelago,	pelagi.	turbatas,	to.
abstulit,	attulit.	1009 Accipit :	Perpicit.
958 arcto,	arctat.	regnis,	muris.
963 Rhœtion,	Rhœteum.	1015 Et, quod,	Et quid.
964 exustæ,	exhaustæ.	1016 terræ	belli pelagi-
memora-	venerabile.	pelagi-	que.
bile,		que,	
967 Affaraci,	Affarici.	labores,	laborem.
968 lassæ,	laxa, lapsa.	1017 armis,	aruis.
969 etiam,	& iam.	1019 Magnus	quærens Ma-
970 scopulos	siluas scopu-	quærens.	gnus.
siluasque,	lôsique.	1021 tecum,	totum.
latentes,	patentes.	percus-	est percussum
971 iudex se-	vindex sedit in	sum est	sang. percus-
derit an-	antro : iu-	sang.	sum sang.
tro :	dex sedit in	1022 Accipe,	Suscipe.
	antro.	cruore :	labore.
975 Xanthus,	ficcus.	1025 crede,	redde.
979 Herceas,	Hectoreas.	1026 volue-	valnere.
980 fato,	leto.	re,	
982 sacræ Cæ-	Cæsar sacræ.	1027 facili no-	nobis facili
far,		bis quod,	quod, facili
ne,	non, nec.		quod nobis.
985 me tē-	te mēque.	1028 depul-	depulsōque,
que,		so,	pulsōque,
986 damnabi-	damnabimur.		[Berf.]
tur,		1030 famam,	famæ.
987 vetustas,	potestas,	1040 putans,	potest.
988 congestu,	congesti.	1041 quam	quid la.
989 Turicre-	turiferos.	la,	
mos,		1042 generi	mauult generi.
993 Phrygiis,	Phrygiis.	mauult,	
virorum,	tuorum.	reuulsum,	remissum.
994 abstru-	obstruso.	1044 Calca-	Calcauit.
so,		rat,	
995 clarissi-	carissimus.	1047 Huncci-	Hunc ô,
mus,		ne,	
996 vos, prio-	non, priore.	1052 Tange-	Angeris.
ri,	[Ante hunc	ris,	
998 Restituā,	versum in	1053 alij,	aliis.
&c.	quib. hic ex-	1058 bene,	bone.
	tat :]	1061 te non	non te passa,
	Constituam	passa.	
	sparsas acies,	perfidæ,	perfidæ.
	replebo rui-	1062 audes,	audet.
	nas.	1063 Acqui-	Adquiritque.
1003 Præuehi-	Prouehitur.	risque,	
tur,		simulati,	simulato,
relinquit.	reliquit.	1064 funesta,	funeste.
			1069 Non,

IN LYCANI LIB. X.

1069 Non,	Hæc.
1073 fecimus aruis,	monimus ar- mis.
1077 hoc,	toto.
1078 vlla,	vna.
duorum est.	duorum.
1081 vos me,	vos met. posse.
1082 para- tum,	paratum est.
1083 hospi- tium,	hospitium est.
1085 metui,	credi.
poterat,	poterant.
1089 condite,	credite.
1091 iusto,	victo.
tura,	membra, busta.
1093 vnam,	vrnam, vnam.
vrnam.	
1098 Deis.	Diis.
1100 Affectus abs. te.	Effectus à te, Affectus à te.
1105 fletus.	infletus.
comitem,	comitum.
querenti,	loquenti.

LIB. X.

2 calcauit Cæsar,	Cæsar calca- uit.
8 Ne, haberet.	Nec. habebit. ama- ret. habebat.
9 fertur secu- rus in vrb.	securus fertur. ad vrb.
14 tum,	tunc.
timorem,	pauores.
15 vetusti,	venusti.
21 jacet: ter- rarum,	jacet terra- rum.
22 totum,	tantum.
25 sibi, si,	si, sibi.
vnquam,	nunquam.
28 faies,	vires.
34 quod,	per.
35 pariter po- pulos,	populos pari- ter.
38 obstitit,	obfuit.

46 Parthoque,	Parthisque.
48 nunc,	non.
Arcton,	Arcto.
50 cedamus,	cedemus.
in,	ad.
53 iam Pelu- siaco,	Iamque Pelu- sina.
58 Intulit,	Impulit.
59 Latio,	Latij.
61 Iliacâ-	Iliadumque.
que,	
63 illa,	ipsa.
69 Ptolemai- da,	Ptolemeida.
71 ignis,	ignes.
74 Thessali- cæ,	Thessaliz.
75 Admisit Venerem curis,	Ad Venerem misit curas.
76 partus ?;	natos.
81 non sibi,	ne sibi.
84 Quem,	Quam.
85 est ô,	est mihi.
87 æternum,	externum.
depulsa,	expulsa.
paternis,	parentis.
98 Si,	Ni.
restituât,	restituit.
89 Comple- ctor,	Complectar.
tu genti- bus,	tangentibus,
90 prima,	sola.
94 thalami,	thalamus.
ipse,	ille.
95 Sit,	Si.
amet :	amat :
96 nil,	nihil.
97 habere,	inire.
99 quantos ne,	tantosne, quan- tosve.
tumores,	timores.
104 Nequic- quam,	Nec quic- quam.
106 iudice,	Cæsare.
107 parta,	pacta.
emta est :	emta ;
112 Extruat,	Extruet.
114 Nec,	Non.
118 vili,	Nili.
120 Et suffixa,	Et suffecta,

VARIAE LECTIONES

	Et suffulta, At suffecta.	177 Deis,	Longævum,
121 crebro,	crebra.	181 si Cec.	Diis.
123 micant,	micant Tyrio,	186 Superis-	ni Cec.
Tyrio,		que,	curisque.
succo,	fuco,	187 Fastibus,	fascibus.
	lentum,	189 malim,	malleim.
	[IA quib. au-	190 latentes,	latentis.
	tem ante	193 Prodere,	Edere.
	hunc versum	ad hoc,	ab hoc.
	hic reperi-	197 cœlico-	cœlicolas.
	tur:] Hic	lis,	
	torus, Assy-	201 anni.	2vi.
	rio cuius	204 Tethin,	Tethym.
	pars maxima	206 fulmina,	flumina,
	fucco.	211 rapidos,	rabidos, rapi-
	diu virus,		do.
224 diu, vi-		212 Exerit,	Excierit.
rus		&	
127 Tum,	Tunc.	214 quæ cum,	quem cum.
128 distinxer-	distinxerat.	217 Iustus,	Iustus.
rat,		auctus-	auctusque.
atas:	ostrum:	que,	
129 flauos.	fuluos.	219 Veterum,	veterum est.
130 nullas,	nullis.	quo	quod, quæ.
aruis,	vndis.	221 testis,	testes.
135 lanugine,	fuligine.	tibi,	sibi, mihi.
136 toris,	illic.	222 calidi-	calidique.
137 fucata,	fulcata,	que,	
138 sceptris c.	sceptro c. suo.	tabe,	labe.
fuis,		225 neque,	nec.
140 gerit,	tulit.	226 nec,	neque.
141 perlucet,	prælucent.	232 ne,	neu.
142 compres-	comprehensum	235 adest:	adit:
sum,	est.	236 declinet	Phœbus de-
143 extenso,	expanso, ex-	Phœbus,	clinet.
	templo.	237 posset?	posset?
144 sectos,	sectosque.	238 parens,	potens.
146 Nec,	Nec.	decurrere,	discurrere.
149 sic licet.	scilicet.	239 Zephy-	ventos, flatus.
150 quæsisse,	prexisse.	ros.	
153 Sordidus,	Sordibus.	quoque,	quos.
Hetruscis,	ex Tuscis.	240 adscrip-	adscribit.
156 dedit,	gerit.	fit,	
161 Excepere,	Accepere.	241 aëre lon-	aëra magna.
264 sertas,	certas.	ga,	
267 externa,	externæ, ter-	244 rumpen-	rumpenteis.
terra:	ræ:	tis,	
	extremæ, ter-	245 Absiduè,	Absiduo, flatu,
	ræ:	flatus,	[vel] fluctu. Abs-
271 Martis	Phariis Mar-		idue, fluctus,
Phariis,	tis.		
275 Linige-	Lanige um,		
ram,			

IN LVCANI LIB. X.

246 obijce ponti,	obice mundi.	329 In con- stat moli- bus.	It con. jam molibus, iam molli- bus, stat montibus.
248 putent.	putant.		
249 hac,	hic.		
253 Per tac.	In tac.		
254 perfert.	profert.	receptis,	quietis.
258 polum- que,	polosque.	330 apertá- que,	opertáque.
260 digerat,	degerit.	Memphis,	Nymphis.
261 hoc,	hunc.	331 verat,	timet.
262 jus,	fas.	332 tuta,	taura.
269 Et Ph.	Hæc Ph.	securi p.	securus p. tr.
272 quos,	quem.	trahebant,	hebat.
275 calentem.	carentem.	334 tam sa- cra,	sacra iam, sa- cra tam, sa- crata.
276 occasum,	occasus.		
277 currus,	cursus.	335 A sc.	Ah sc.
279 in ort.	ad ort.	nihil.	nil.
286 Qua.	Quæ.	337 Deæ,	vnibræ.
287 confur- gis.	cum surgis.	furorem,	furores.
290 Currus	Curris &.	338 viles,	Pharias.
in,		339 parat,	parer.
occasum,	occasus,	340 belli, & vin.	belli, vin.
flexu,	flexus.		
& ort.	in ort.	347 ferire,	feriret.
300 adferre,	efferre, petfer- re.	349 perferre,	præferre.
		352 retento,	retentum, re- tecto, relicto, [Berf.]
301 Conces- sum,	Concessum est.	355 prodita,	perdita.
302 latè ri- bi,	tibi latè.	357 dominæ thalamos?	thalamos do- minæ?
rupto,	rapto.	nuber,	nupsit, nubit,
305 mitigat,	vindicat.	360 senem,	ducem.
307 Inde pl.	In pl.	368 vt fat.	& fat.
308 Prævehē- ris,	Prouehēris.	369 è nob. credet,	ex nob. credit.
310 tibi.	sibi.	370 per te, quod,	per te, & quod.
312 populis.	populos.	380 è pul.	à pul.
313 Philæ,	Phyæ.	381 tēgen- tē,	tegente.
314 Pontum,	Ponto.		
316 tantas,	totas.	383 opes,	opus,
319 Ac,	At.	ac reg.	& reg.
321 fremunt, ac multo,	tremunt. ac multo in, à nullo.	384 ingentis fati,	ingentes faci.
322 inuidētis,	inuitis.	387 haustus,	ictus.
canescit,	albescit.	388 præstare,	spectare.
323 Abaton,	Abatos.	395 tu par.	iam par.
324 sentit,	sensit.	397 Superi,	Superos.
perculsa,	perculsa.	398 lentus,	segnis.
326 Quod,	Qui.	399 parère,	præbere.
328 negant:	negent.	400 Vt mos,	Et inox.
vt alta,	& alta, in alta.		E. s. s.

VARIAE LECTIONES

nec,	non.	473 Res mini-	Aestimatur, Ae-
402 rapit,	parat.	ma,	stimetur.
403 mentes,	mentis.	ponenda,	hæc ponenda.
408 ibi fas,	vbi fas.	479 Inque d.	Iamque d.
vbi maxi-	ibi maxima,	482 Nec fl.	Non fl.
ma,	vbi proxima,	483 diuisa.	diuersa.
409 Aere,	Aera,	485 vicem.	ducem.
417 placitum :	placitum est :	490 constantia	fiducia menti-
generi so-	loceri generi.	mentis.	
cerique,	que.	491 tinctas,	tactas.
418 bella,	iura.	492 immitti,	immittit.
419 Roma-	Romani.	bella,	vola.
nam,		495 summi-	summæque.
420 Et nisi,	Et nî.	que,	
422 districta,	destructa , di-	496 prope,	quoque.
	structa.	æquore,	æquora.
426 confusa,	infusa.	497 Iamque,	Hinc.
permissa-	permissaque.	498 Incubuit,	Incumbit,
que,		quæ,	qua,
427 ferri,	belli.	499 longis,	crebris.
428 contem-	contenta.	ignem :	ignes :
ta,		500 Et clad.	Vt clad.
429 famulis,	populis.	501 testa,	terga.
430 Illum,	Apram.	502 ætherio,	ætherio.
433 dilatus,	prolatus , de-	503 solo,	toto.
	ductus.	504 clausa	paulum clausa,
435 calentem :	calente :	paulum,	
437 Nec,	Non.	505 auxilium	auxilio popu-
iustos,	iunctos.	populos,	lum.
439 Laturus-	Iacturusque.	506 in som-	in somnis.
que,		nos,	
at,	sed.	507 feliciter,	felicibus.
440 Diffusus,	Diffusus.	509 Tunc,	Hinc , Cum,
446 rabidos,	rapidos.		Nunc.
447 Non,	Nec.	513 excursus,	& cursus , in-
448 Mulci-	Mulcifer.		cursus.
ber,		514 Cæsaris a.	Cæsar & a. vt
449 qui nu-	nuper qui.	aditus & ,	vidit , Cæsar
per,			a. aditus
451 sperare	superare ve-		ac.
vetante,	tantem.	515 permisit,	non fatum me-
452 promisit,	permisit.	nec pœnas	riti pœnas-
454 Obru-	Obstruitur,	inde,	que , non
tur,			mortem me-
456 spatium	non solum.		riti pœnas-
non,			que , nunc
458 ceu,	vel.		fatum meri-
462 morti,	mortis , ma-		ti pœnas-
	tri.		que.
463 tela,	arma.	516 non qua,	qua non.
466 suo,	suum.	517 rabido,	auido , ra-
468 tentare,	tentasse,		puit.
471 neque,	nec.	ferarum :	leonis :
			518 ceruix.

IN LVCANI LIB. X.

518 ceruix gladio,	gladio ceruix.	540 nec, aceruo,	non, aceruis.
512 summo,	nullo,multo.	543 Optaret ne,	Optaretve.
534 Molis, exigua,	Solus. exiguo,exilio.	respexit in agmine,	respexerat ag- mine, respé- xit sanguine,
536 subiti,	subito.		
537 præte- xunt.	protexunt.	544 Epidam- ne,	Epidaure, Epi- daune.
539 vix.	non,		

INDEX

INDEX

IN

LVCA NV M.

Batos insula Nili
inaccessibilis ad
primū catarrha-
ten. 10,323
abcisum caput.7,
628
abducere, id est, auertere. 6,451
abducunt ossa cutem. 4,268
abeo. extremo vrbs amarae ple-
nus abit visu. 1, 508. abire in
medium. 4,491. abit in vultus
pestis. 6,96. abire in feras dis-
cerptum, id est, discerpi à feris.
7, 842. abit Orbis maior in
Asiam. 9,417. abeunt montes in
nubes. 2,626
abluere rabo. 6,669
abnegare, id est, denegare. 3,263
abrotanus, herba nota, quā ser-
pentes fugantur. 9,921
abruptum, id est, separatū. 9,308
abrupta viarum. 10,317
abscondere nefas. 2,735
abscondit fretum classes. 3,47
absolvere, id est, culpā solvere,
liberare. 7, 870. absolvere ciui-
le bellum, id est, probare, non
improbare. 2,250
al fierere ardore, id est, ab ar-
dore, 5,129
abstinere naues terrā. 9,1010
absum. abest menti fauor. 4,399
Absyrtos, insula maris Adriatici
sub Illyrico. 3,190
Abydus opidum ad fauces Hel-
lesponti in Asia. 2,674. 6,55
accerferē fata manu. 4,484
accipere, acceptum prono milite

bellum. 1, 392. accipere latē.
2, 273. accipiunt bella nocen-
tem, 2,259. accipere in campū
totas habenas, de equo. 2,500.
accipiam mortem int̄ epidus.
5,658. accipere, contrariū ius-
sioni. 7, 92. accipere cenas.
8, 97. accipere exemplum, id
est, sequi, imitari. 9,179
Achæmenia Suse, quasi Persicæ,
ab Achæmenide tribu è quā re-
ges Persiarum. 2,49. Achæmenii
campi, Persici, Persis. 8,224
achates, gemma versicoloribus
venulis distincta. 10,115
Achelous Thessaliæ fluuius. 6,
363
Acheron fluuius Infernalis, eius-
que portitor Charon. 3,16
Achillas, præfectus militiæ Ae-
gyptiæ, designatus occidendo
Pompeio. 8,538. eum occidit,
618. caput eius ad Ptolemæum
defert, 675. sollicitatur à Pothi-
no in cædem Cæsaris. 10, 350.
copias contra Cæsarem raptim
ducit, 398. & seqq. cædem Cæ-
saris differt in diem sequen-
tē, & cur? 425. missos ad se
Cæsaris & Ptolemæi nomine
legatos occidit, 471. ab Arsinoë
interfici iussus. 523
Achilles æquorens, à matre
Thetide deā marinā. 6,350
Achoreus sacerdos Aegyptius
fautor Pompeij apud Ptole-
mæum. 8.475. eum Cæsar per-
contatur de astrologiā, anti-
quita

IN LYCANVM.

quiritibus Aegypti, & præci-	guine fauces.	4,248
puè de ortu & cursu Nili. 10,	admouere horas mortis.	7,50
173. & seqq. ille de quæsitis ad	admotum, id est, instans, propin-	
longum respondet. 194. &	quum.	4,480
seqq.	admotus Superis, de tauro ma-	
acies cognatæ. 1, 4. ardentes, re-	ctando.	7,165
percussione Solis. 2, 482. du-	adorare, id est, supplicem esse, se-	
bix. 4, 389. effusæ. 4. 743. im-	dedere: formula.	6,245
pulsæ. 5, 757. rectâ fronte ve-	Adria opidum à quo Adria,	
nientes.	Adriacæ vndæ, Adriaticū ma-	
10, 438	re, id est, Mare Adriaticum,	
aciem inferre. 3, 498. prolicere in	quod & Superum. 2, 407, 615,	
agros. 4, 745. effundere in ho-	625. 4, 404, 5, 614	
sitæ. 6, 292. cāpis tollere. 6, 633.	aduersis rebus non deferendus is-	
aconitum, herba venenosa, quā	cui adhæsim⁹ prosperis. 8, 534	
Certeri spumâ aspersam fa-	aduersus ictus Solis.	7, 214
bulantur.	aduertere terræ, id est, appelle-	
4, 323	re.	8, 567
actus Varus. vide Varus.	aduertere, id est, ad se trahere,	
actus, id est, res gestæ. 5, 659, 8,	inuitare.	8, 857
807. in actus subrepsit. 2, 390	aduentu hospitis, id est, nuncio	
actus belli.	de aduentu hospitis.	8, 472
9, 294	adytum, adyta, templorum se-	
actu rapido, 9, 331. violēto. 9, 472	pulcrorum, locorumque sacro-	
actum nihil cum quid agendum	rum recondita loca & secretio-	
supereft.	ra. 5, 85. 9, 153. 10, 23, 180. ady-	
2, 657	ti penetrabile. 5, 146. adytis dig-	
acus Nilotis.	næ voces.	9, 565
10, 142	Aeas Thesaliæ fluius.	6, 368
ad hoc æui.	Aegæ opidum maritimum Cili-	
10, 195	ciæ.	3, 227
adamas, lapis durissimus, ignis	Aegæum mare, Aegææ vndæ ;	
& ferri contemtor.	mare quod Asiam à Græciâ	
6, 801	dirimit. 1, 103. 5, 613. pro quo-	
addere animis ignes.	cunque mari.	2, 665
7, 559	æger moræ. 7, 240. omnibus ven-	
adducere funem anchoræ. 3, 700	turis.	6, 424
adedere latus montis, de flucti-	Aegis Palladia, id est, scutum vel	
bis.	lorica Palladis, in qua caput	
6, 267.	Medusæ.	7, 569
ademptus rebus, id est, mortuus	Aegoceros, id est, Capricornus,	
9, 205	signum cæleste. 9, 537. 10, 213	
adesse, id est, auxilio venire.	Aegyptus Africa, seu, vt alijs,	
9, 911	Asiæ regio nota. 2, 587. 7, 710. 8,	
adest in prælia totus Cæsar.	501, 546, 802. 9, 164. 10, 459.	
5, 742	359, 474. eius situs, munimenta	
adferre nefas in castra, id est, ne-	& commoda. 8, 444. regio pla-	
farium venire in militiâ. 2, 98	na. 2, 417. ob inundationem	
adhæret gladius dextræ. 4, 248	Nili nullis pluuiis indiget. 8,	
adire ex æquo aliquem, id est,	829. eius infima ad ostium Pe-	
vt parem.	lusiæ.	8, 464
8, 232	Aegyptiâ littora. 9, 1005. rura. 10,	
aditus patet ad verum. 6, 616.	312. vada,	
aditum habere famæ.	8, 540	
8, 74	Aegyptus	
adiunxit ferrum suo pondere, ex		
ictu in telum procumbens.		
3, 725		
admittere gaudia.		
2, 373		
admittere, id est, immiscere.		
10, 75		
admissum æquor, aut admissus		
fluius.		
1, 421		
admonita tument gustato san-		

- Aegyptia fides** 8,624
- Aegyptij Astrologia periti.** 1,640, magiz. 6,449. eorū dii etiā ferā & aves quādam. 10,159. imo & obſcūra nonnulla. 8,478. eorum ſtructurā & luxus. 10,111. & ſeq.
- Aemus, mons Thraciz; ſed Luca- no ferē ſemper pro monte Theſſalia.** 1,680. 3,197. 5,36. 576. 7,174. 480. 10,449. hinc **Aemonia**, **Aemonia terra tel- lus**, pro Theſſalia. 3,191. 6,442. 7,858
- Aemonia ſilva.** 8,2
- Aemonius, pro Theſſalico.** 6,394. 7,825
- Aemonides. pro magā Theſſa- lica; & Aemonia artes;** quia multā in Theſſalia magā aut veneficā. 6,480, 486. vide etiam **Hæmus**.
- Aeneas auctor gentis Iulia.** 5,991
- Aeolidæ Theſſaliae populi.** 6,384
- Aeolius trident.** 2,457. **Aeoli faxi carcer, id eſt, antrum regis ven- torum Aeoli.** 5,609. **Aeolia ra- bies, id eſt, venti vel ſtatus im- petuoſi.** 9,454
- æquātes mœnia turreſ, videlicet externæ ab obſidentibus ex- ſtructuræ.** 3,456
- æquare aliquem viſu.** 1,641
- æquata membris vulnera.** 2,177
- æquatum ad pondera.** 4,58
- æquo Marte.** 3,585. ex equo adi- re. 8,232
- æquinoctialis circulus vel linea.** 5,24, 25
- æquinoctium autumnale.** 8,467. 10,218, 227
- æquinoctium vernum.** 4,56
- æquor notatum amore, id eſt, Leandri & Herus, Helleſpon- tus.** 4,56
- æquorei metus. à ventis.** 9,447
- æther ater, ſpatium quod inter ter- ram & ætherem.** 4,74, 9,5
- æther iumineus.** 7,516. incra ſe- dens. 6,649. motus cadauere. 7,830. piger, non motus conclu- ſus, 6,607
- æther, pro odore.** 10,167
- æther ſtridulus elifus lituis.** 7,475
- æther ſagittæ ſtridens.** 9,827
- æther violentior, ventus.** 5,717
- æther, vltimā productā.** 1,90
- æthera pennis ducere.** 9,730
- æris condandi inuentor Itho- nus.** 6,405
- æſtas altior.** 6,335. æſtas canduir. 1,214
- æſtatem vmbra ſibi mitigare, id eſt, calores vmbra vitare.** 10,305
- æſtus maris, & ejus cauſæ quæſi- tæ.** 1,410. & ſeqq. ſidere luna- ri increſcit. 6,479
- æſtus maris rejectus carminibus magicis.** 6,480
- æſtus bimaris.** 8,566
- æſtus agens ſe declivibus vndis, id eſt, reſluxus.** 4,427
- æſtu commeanſ mare.** 5,445
- ætas edax.** 7,397. impenſa labori. 2,509, 568. firma. 2,631. pueri- lis innocua. 8,450
- ætas vincimur.** 7,641
- æterni Martis, is qui induruit & aſſuevit bellis.** 8,223
- æther ad aultrum deueſus reſ- pectu noſtri aut Romæ.** 3,250
- æther conſtrictus.** 4,51
- æther currens.** 7,424
- æther imus.** 9,8
- æther peruſtus, Zona torrida,** 9,433
- Aethiopes & Aethiopia regia Africa ſupra Aegyptum.** 8,830. 9,651. 10,293
- Aethiopes capillos habent ſur- ſum inflexos & contortos.** 10,131. cultores Iouis Ammo- monis. 9,517. nigri ob conti- nuos calores. 10,221
- Aethiopia ſub nullo Signo Zo- diaci poſita, niſi quod Taurus protenſo pede eam ſpectet.** 3,253
- Aetna Siciliæ mons perpetuo æqu**

IN LV CANVM

igne flagrans. 1, 44. 5. 99. 6, 295. 10, 448. ignes non recta sursum, sed in latus versus Italiam ejaculata, in malum omen. 1, 545	ferax animalium venenatorum. 9, 619. & sequentibus, in eâ maximæ eclipses Lunæ. 9, 693
æuum. æui leges. 2, 82. ad hoc æui. 10, 195	Africa prouincia sub regimine Actij Vari. 4, 666
æuum annosum. 9, 395. perpetuum. 7, 131	Afri mapalia in quibus habitant circumferre soliti. 4, 684
æui breue dedecus. 2, 217	Africanum bellum Cæsaris cum Scipione. 7, 691
æui longi fama. 9, 548	Agamemnon, fraterni victor amoris. 3, 386. ejus classis mille nauium. 3, 287
æui senium. 4, 812	Agæe Pentheum filium, aprum putans dilacerauit: postea ad mentem rediens caput rogis imposuit, dolens quod non plus posset filij sepelire. 1, 574. 6, 359. 7, 780
æuo languidus. 1, 504	agere æuum. 8, 244. flagellis. 6, 730. gemitus. 7, 489. intentum paci. 3, 53. Martem, bellum gerere. 4, 2. otia. 2, 295.
æuum longius ingentes animos dest uit. 8, 27	agere se. 7, 524. tempora. 7, 441. terraque marique. 1, 307
æuum totum mundi, id est, æternitas perpetuum, 7, 640	agere in flexum. 9, 456
æuum veniens in Orbem, id est, futurum. 7, 390	agere diem, de sole aut natura. 7, 201
æuum agere. 8, 243. dare id est, æternitatem. 9, 980	agere sinus, de aqua. 5, 620
æcrites lapis sonans, quia concanans & alium inclusum habere videtur, in nido aquæ reperitur. 6, 676	agit mecum rebus secundis fortuna. 1, 310
æfectus ensesque suos sub jure Pothini habet. 10, 95	agit omnia præceps fatum. 6, 98
affinis, confinis. 3, 270	agit, se flumen, 4, 588
affixit Lycidam vncus. 3, 636	agi stimulis mortis. 4, 517. studiis partis. 4, 348
afflicta res. 4, 796	acta res Neroni, id est, incommodum Neronis. 1, 45
affundi, submitti supplicem. 7, 71	actum nihil cum quid agendum superest. 2, 657
Afranius & Petreius pari jure duces Pompeiani in Hispaniâ, 4, 4. eorum castra super montem vicinum Ilerdæ. 4, 17. ejus se dedentis pro exercitu ad Cæsarem oratio. 4, 338. & seqq.	agger gemens ad ictus. 6, 137
vide etiam Petrejus.	aggeris fruendi ex terrâ virgultisque. & latera trabibus compingendi ratio. 3, 396
Africa tertia pars Orbis: ejus situs & descriptio. 9, 411. & sequentibus. 9, 854, 874.	agger subitus. 1, 517
vide etiam Libya.	agitare fata sua, 8, 138
Africa plena incommodis & malis. 9, 405. sitiens, id est, sicca & calidissima. 1, 368. irrigatur & secundatur Boreâ nubes in meridiem cogente. 3, 67. elephantum ferax. 6, 208. cui	agitare mentes serie laborum, item actu belli. 9, 294, 295
	agitare pharetras. 3, 185
	agitat discordia manes 6, 780
	agitat

INDEX

- agitat mēſ. 6,415
 agitant grauiora metus. 2,225
 agmina longā ſerie hārentia. 1,492
 agmina rapere. 3,499.4,717
 agmina ſeruilia. 2,93
 agnoſcere Superos, id eſt, deorū fauorem. 4,255
 agri depaſti igne reſouentur. 9,183
 agri emeritis dati. 1,344
 agri preſi, vallis inter montes. 6,343
 alæ, copię militares. 1,440
 Alani Scytharum populi, 8,223. 10,454
 Alba Latij vrbs in monte Albano, ab Iulo ſiue Aſcanio cōdita, vnde Iliaca dicta. 1,198. 5,400. 9,992. ad eam quotannis conſules ibāt ad peragendas ſerias Latinas, ex inſtituto Nūmæ. 3,82. Albani lares. 7,394
 Albiſ Germaniæ fluiuius. 2,52
 Alcides, Hercules. 1, 577. 4, 611. 6,396. 1,9,366
 alea fati. 6,7
 Alexander Magnus, felix prædo. 10, 21. in Babyloꝛe mortuus. 10,46. Alexandriæ ſepultus. 8, 694. 9, 154. 10, 39. miſi in Aethiopiā qui indagarent fontes Nili, fruſtra. 10, 272. ad Gangem magno vinci ſe faſtus ab Orbe eſt. 3,234. eius exemplum periculofum mundo: inuehitur porro in eum Lucanus per digreſſionē. 10,25. & ſeq.
 Alexandriæ ſepulcra regū erant magnarum molium. 8,695
 Alexandrinæ Regiæ deſcriptio. 10,111. & ſeqq.
 aliena toris tempora. 2,351
 alij, & diuerſi, oppoſita. 6,781. 783
 alimentum ſatis eſt fluiuiſque Cereſque iis qui bella gerunt. 4,381
 Allia fluiuius non longē ab Vrbe ad quem caſi Romani à Gal- liſ. vnde dies illius cladis inter meſaſtos habitus. 7,409
 Alligare terras circuire, continere; de Oceano. 10,255
 alligare ripis amnem, intra ripas coërcere. 10,226
 alligat torpor artus & animū. 4,290
 allocutio militaris ex aggere aut ſuggeſtu ē cęſpitibus ſtruſto. 5,316
 alloquium, colloquium. 10,174
 Almo, fluiuiolus non longē Roma. 1,600.
 alnus, aquoſo ſolo læta arbor, & nauibus fabricandis vſitata veteribus. 3, 442. alnus, pro nauī. 2,427. & paſſim. pro trabe aut ſublica pontis. 2,486. 4,422
 Aloeus Theſſalus, cuius filij Ōxus & Ephialtes gigantes montes alium alij imponentes cœlum ſubuertere voluerunt. 6,410
 Alpheus Elidis fluiuius, per ſubterraneos meatus creditus in Siciliā venire. & Arethuſæ miſceri. 3,177
 Alpiſ, Alpes, montes Italiā & Gallis Germania diſterminantes. 1, 183. 3,302. 3,04. 481. 688. 2,429. 535. 630. 3, 299. Alpiū tremor. 1, 553. Alpes (id eſt, niues Alpiū) reſolutæ. 1,219
 alta mēſ. 6,228. alta nocte. 6,570
 altē inferere, animo aut menti. 9,572
 altum, mare. 8,36
 altum, intimum. 8,690
 altus cruor. 1,319
 Amanus, mons Ciliciæ. 3,244
 amare in vicem. 1,61
 Amasius Aegypti rex, quo regnate xx, millia vrbiū in Aegypto fuiſſe perhibentur. 9,155
 ambire, circuire. 10,40. ambire pectore, circumplecti. 8,67
 ambitionis furor cæcus & inaniſ. 10,147. 156
 ambitioſa fames. 4,376
 Ambracia ora, Ambracius ſinus ad Ambraciā oppidum in Epiro. 5,652
 amburbale ſacrificium. 1,593
 amētare habentia iaculum. 6,221
 amicos

IN LVCANVM.

- amicos miseros nemo facile eligit. 8,535
 amodytes, serpentis genus arenis concolor. 9,716
 Ammonis Iouis templum in regione Cyrenaicâ, locis arenosis, vnde Syrticus Ammon. 10,38. eius situs & ritus. 9,511. & seqq. pro Cyrenaicâ regione. 3,292. 4,673
 amnes sursum acti arte magicâ. 6,473
 amnis per se mari non cognitus, qui in maius flumen incidit. 6,371
 amnis violenti vorticis. 8,374
 amoliri onus humeris. 5,335
 animum, frutex Afsyriæ, cuius vua in vsu vnguëtorû. 10,168
 amores belliciuiilis. 2,325
 amor, coïtus, amor quoque iusto restitit robur. 2,379
 amores populi. 3,54
 amor. stimulis maioribus ardens rupit amor leges. 4,157
 amor sacer Orbis, concordia. 4,191
 amoris cōiugalis potētia. 5,727
 amor artibus magicis conciliatus. 6,451. 4,60
 amor fluxit in præcordia. 6,460
 amphibœna, serpens vtrinque caput habent, vt distingui nequeat ei⁹ pars anterior. 9,719
 Amphissa, Phocidis vrbs. 3,172
 Amphitryonides, Hercules. 9,644
 Amphryfos fluuius Thessaliæ, ad cuius ripas armenta Admeti regis Apollo paut. 6,368
 amplexus. iunctosque amplexibus artus Separat ense. 4,209.
 in amplexus tendere effusas palmas. 4,176
 ampliare Orbem. 3,176
 Amyclas nauta à Cæsare adigitur tentare transfretationem in Italiam, etsi dissuadens: sed frustra. 5,519. & seqq.
 Anauros, Thessaliæ fluuius, nullas auras aut nebulas exhalans. 6,370
 anceps vario fauore. 2,448. luc-
- cessibus. 4,390. futuris casibus. 9,582. ancipites casus. 4,771. ancipites animi. 9,46
 Anchisæ thalami, silua in quâ Anchises cum Venere coiuuit. 9,971
 ancilia Numæ à cœlo delata aut delapsa. 9,478. ea gestantes per Urbem Salij, qui à Patribus eligebantur. 1,608. 9,479. ea vento fortasse aliunde delata. 9,480
 Ancon, Ancona, Piceni Vrbs & portus. 2,402
 ancoram adducere. 3,700
 Andi, Andes, Galliæ ad Ligerim populus. 1,438
 anfractus opacus. 4,160. maris. 5,416
 angere animum curis. 2,681
 angustare. 4,327. 5,232
 angustum tempus. 4,477
 anhelare rabiem Typhonis, de monte sulphureum vaporem emittente. 6,92
 anima. cum morte lentâ luctans. 3,578. diuisa, corpore duplici vulnere transacto. 3,591. potens. 8,762
 animæ discursus diuersa in mēbra meantis. 3,640. animæ (vitæ) dulcedine capi. 9,393. animæ singultus. 8,683
 animam seruare sub vndis. 3,697. trahere. 3,578. colligere in artus. 3,623. egerere. 3,718. morti credere. 3,751. arcere, & claudere. 4,370. 8,59. producere. 4,796. expellere. 7,622. continere. 8,616
 animæ omnium hominū eodem abeunt. 7,815. vel beatorū colliguntur in orbes æternos. 9,9.
 animarū immortalitas credita Druidibus. 1,454. animæ capaces mortis. 1,461
 animus. fert. 1,67. alligatus. 4,290. ingens in extrema fata. 7,679. est. 9,389
 animi tumultus. 7,779
 animum angere curis. 2,681. confirmare. 4,249
 animi faciles morti. 4,506. dege-

INDEX

- aeres versant pejora. 6, 417.
 cruces sua pectora pulant. 7,
 128. ancipites. 9, 46
 animis sensus nihil est à morte
 relictum. 3, 39
 animis ignes addere. 7, 559
 animis fatisque suis dignū. 8, 347
 animos dare. 2, 570. magnos ge-
 stare. 4, 285. robore complere.
 5, 412. ingentes prestare. 8, 266
 memores habere. 9, 96. incen-
 dere virtute. 9, 407. mollis tur-
 ba hos animos! 8, 544
 animalium figuris sensus mentis ex-
 pressi ante inuentas literas.
 3, 223
 animalia morfu aut veneno no-
 xia magis viva & mortua v-
 sui. 6, 486
 Anio Latii fluv. in Tiberim la-
 bens. 1, 582
 annales Latii, Romani. 3, 309
 Annibal. 1, 31. 305. 4, 790. 8, 286.
 iussit Panlum Aemilium Cos.
 sepeliri. 7, 790
 annonæ cura habēda in primis ei
 qui fauorē plebis quærit. 3, 55.
 annus, messes annuæ. 9, 437
 annus magnus. 3, 70
 annus exhaustus. 5, 44
 anni leges, tempora. 9, 875
 annum hēvere agricolæ. 3, 452
 anni cuncta moventes. 6, 21
 anni per Coss. distincti. 4, 379
 anni à consule nomen habentes,
 pro tempore libertatis. 7, 441
 anni vergentes, & in senium ver-
 gentes. 1, 129. 2, 105. anni ro-
 busti. 8, 282
 anni extremi cardinis. 7, 381. fra-
 cti. 8, 476
 annos perdere. 4, 482
 annos debentia fata. 6, 530
 annis omnibus, vnquam. 7, 388
 annosum ævum. 9, 359
 Antæus Terræ filius, tyrannus in
 Africā Tingitanā, hospitum ca-
 pita postibus affigens. 2, 164.
 gigas magnæ proceritatis. 4,
 593. viribus defectus contactu
 terræ resciebat. 4, 598, 604.
 ejus domicilium, cibus, exerci-
 tium. 4, 601. & seqq. ejus cum
 Hercule lucta. 4, 612. & seqq.
 sursum eleuatus comprimitur,
 4, 645. & seqq.
 Antæi regna, locus in Tingitanā;
 nisi sit ipsum opidum Tingi ab
 Antæo conditum. 4, 590, 655
 ante dare pœnas scelerum faci-
 endorum. 2, 75
 antennæ suffigere vela. 9, 328
 Antipodes. 9, 878
 antiquus imagine, majorum ima-
 ginibus nobilis. 7, 357
 Antonii oratoris (qui calamitates
 futuras prædixerat) caput in
 mensam epulantis Marii illa-
 tum. 2, 122
 C. Antonius M. frater obsessus
 classe Pompeji in orā Illyrici,
 fame premitur. 4, 408
 M. Antonius (qui post Triumvir)
 Vrbe cum Q. Cæcio pulsus, ad
 Cæsarem se confert. 1, 266. cum
 parte copiarum Brundisii re-
 lictus, à Cæsare sæpe evocatus.
 5, 478. Brundisio solvit. 5, 703.
 Nymphæum appellit. 5, 720.
 Cleopatram amore incensus. 10, 70
 Anubis Aegyptiorum deus cani-
 no capite pictus. 8, 832
 anxius. venturis. 7, 20. ad even-
 tum. 8, 592
 Anxuris arces, Tarracina Campa-
 niæ opidum. 3, 84
 aperire, ostentare. 10, 148
 apertus orbis gentibus, deductis
 præditiis. 1, 465
 apes dispersæ ad alvearia revo-
 cantur tinnitu æris. 9, 285
 apex in summo Flaminis pileo,
 virga lanata. 1, 604
 Apidanus fluv. 2 Thessaliæ. 6, 373
 Apis, deus Aegyptiorum (qui &
 Osiris) maritus Isis (que & Lu-
 na) repræsentabatur boue: qui
 certos annos cum viasset, in
 puteum demergebatur; aliuf-
 que in ejus locum substitueba-
 tur. 8, 479. 9, 160
 aplustre ornamentū nauis; aut vt
 putant quidam, temo clavi. 3,
 586. 672
 Apollo. 1. 64. Pythona draconem
 matri suæ Latonæ puerperæ à
 Iunone custodem appositum
 sagittis conficit. 5, 79. armenta

IN LVCA NV M

regis Adineti pauri ad amnem Amphryson. 6, 368. vide etiam Phœbus. Titan. Pœan.	Aquilo extremus, pro regionibus Septentrionalibus. 2, 52
Aponus fluvius in agro Patauino, à quo balnea Aponi. 7, 193	Arabia, Arabes, regio & populi Asia inter Sinum Persicum & Mare Rubrum. 2, 590. 4, 64 7-
Apeninus mons altissimus. 2, 196.	514. 10, 291, 312
ejus situs, flumina, &c. 2, 399 & segg. olim ad Pelorum vsque Siciliæ se protēdēs. 2, 436. 3, 63	Arabum beatę gentes, Arabię Fe- licis incolę, cultores Iouis Am- monis. 9, 517
Appia via transit per paludes Pontinas. 3, 85	Arabū quidā, quorū regio intra Tropicū Cācri & Aequinoctia- lē, auxilio veniētes Pompeio, vt amphicij mirati cis Tropicū ūbras nunquā sinistras ire. 3, 247
Appius eventum belli civilis ex- ploraturus consulit oraculum Delphicum. 5, 68. quod respon- det: Nihil ad te hoc Romane bellum: Eubœæ cellam obtine- bis. 5, 194. ille hoc malē intelli- git, moriturus in Cœla Eubœa. 5, 224. & seqq.	Arabes sub regibus. 7, 442
Appulia, Appula regna, regio Italiæ ad mare Superum fer- tilis. 2, 608. 5, 463. 9, 183	Arabum portus. 8, 854
Apsus Macedoniæ fluvius. 5, 462	Arabum volucer serpens. 6, 677
aptare frēnorum habenas. 7, 143	aræ è cespite. 9, 988. aræ sacro- rum feralium. 3, 404. aris dig- nus, dignus qui pro deo cola- tur. 9, 601
aptus terris, & navibus. 8, 122	Arar, & Araris, Galliæ fluv. Lug- duni in Rhodanum illabeas. 1,
aqua facillī putrefit quā aer. 6, 93	434. 6, 476. perse lenis, præceps actus arte magicā. 6, 476
aquæ, pro fluminibus. 10, 228	aratro cessans solum. 3, 451
aquæ inertes, stagnantes. 6, 107	aratro à vaccā & tauro tracto de- signatus locus condendæ urbis. 7, 430.
aquæ ture, portus. 9, 1007	Araxes Armeniæ fluvius. 1, 19. 7,
aquarum dominus, Mercurius planeta. 10, 214	188. 8, 431
aquarum subterranearum fontes & scaturigines. 4, 299. & seqq.	arboris medulla. 4, 318
aquas trahere. 7, 822. ducere. 10,	arbores, malus & antennæ navis. 9, 332
252. aquæ jejunia. 4, 332	arbutum palmarum. 3, 216
Aquarius, Signum cœleste. 1, 653.	arca plebeiī funeris, lectus vel sandapila vilis. 8, 176
9, 537	Arcadia Peloponnesi regio. 3, 178
aquilæ pullos suos noviter ex- clusos, si visu radios solis pati possint, retinent; sin minus, nido exturbant. 9, 902. in aquilarum nido lapis repertus (aëtites) in vsus magicos. 6, 676	Arcas, pro Mercurio. 9, 661
aquila signum primarium legio- nis Romanæ. 1, 7, 244. 3, 330.	arcantum feralē. 6, 440
aquilæ, pro ipsis legionibus. 1,	arcana curarum. 8, 279
339. 477. 5, 238. 6, 139	arcana Ditis. 6, 514
Aquilo, ventus Septentrionalis (vnde & Scythicus.) 2, 51. 4,	arcana dare, aperire. 9, 554
457. 584. 5, 417. 603. 720. Aquil- iones venti sicci. 4, 50. Aquilo Europæ serenitatem, Africæ pluuias conciliat. 3, 423	arctare animam. 4, 370
	arctarunt naues mare, præ multi- tudine. 9, 35
	Arcticus polus. 1, 53
	Arctophylax, Bootes. 8, 180
	Arctos, vrsa sidus ad Polum Se- ptentrionalem gemina, major & minor. 1, 458. 2, 586. 4, 70.
	8, 175. 9, 539. 10, 49, 220.
	hinc Arctos, Arctoum frigus, Arctoz

INDEX

- Arctoæ gentes, terræ, partes, pruina; Arctoi fines, Arctoa arva, Arctous orbis; pro, Septentrione & regionibus ac gentibus Septentrionalibus. 1, 302, 482, 534. 3, 74. 5, 268, 343. 6, 661. 8, 363. 9, 422. 10, 250.
- Arctos populis Australibus mergi aliquando videtur. 3, 251
- Arctoum bellum, Gallicum. 3, 89
- Arctoum latus Imperii, expositum gentibus Septentrionalibus. 8, 424
- arctus. in arctum se cogere. 2, 613
- arcus cælestis. 4, 80
- arcus exstructi spoliis hostilibus, triumphales. 8, 819
- arcum solvere. 7, 515
- ardea altius evolans tempestatis nota. 5, 554
- ardua fides, in rebus arduis. 8, 282
- area belli. 6, 60. area stabilis navalibus bellis. 3, 513
- arenæ munera, amphitheatri. 4, 708
- arenivagus. 9, 941
- argenti confandi ratio in Thessaliâ reperta. 6, 404
- Argo prima navis. 3, 193. puppe inter Symplegades elisâ evasit. 2, 715
- Argolicus tyrannus, Euristheus. 9, 367
- Argos oppidum Achaiæ. 7, 452. olim etiam in Thessaliâ vrbs. 6, 356. pro totâ Græciâ. 10, 60
- argumentum, indicium. 8, 869
- Argus oculus à Mercurio occisus. 9, 664
- Argus quidam à Tyrreno cæco in pugnâ Malsiliensî telo cæsus. 3, 720. ejus pater senex eo viso jugulum sibi confodit, & in mare insilit. 3, 726
- Aricia clx. stadia distans ab vrbe Româ cui vicinû nemus Dianæ Scythicæ (cujus simulacrum eò delatum) sacrum. 3, 86. 6, 74
- Aries, Signum cæleste, quod cum ingreditur Sol, incipit Ver: dicitur autem respicere sidera, quia pingitur reclinato capite. 4, 57. 9, 534
- aries, machina bellica impellendis muris ex trabe, capite ferreo munitâ. 1, 384. 3, 490. 6, 35. 200. 8, 377.
- Arii Scythiæ populi Lucano. 3, 281
- Arimaspi, Scythiæ vnocula gens, auro comas circumligans, vtrique aurum ex arenis colligat. 3, 281. 7, 756
- Ariminum Flaminie oppidum, claustrum Italiæ, à Cæsare occupatum. 1, 231. 2, 53
- Arisbe Troadis vrbs. 3, 204
- arma. in arma furens. 2, 439. arma retentare. 2, 514. dare. 3, 315. invenit arma furor. 3, 671. arma feralia. 2, 260. 374. arma non priuata. 2, 533. in arma ducere. 9, 227. arma sua tradere partibus. 5, 350
- arma sequi. 7, 272. miscere, confingere. 1, 421. pati & ferre cominus. 10, 438
- arma è cælo delapsa prodigiù loco aliquando habita, cum vento aliunde fortasse delata sint. 9, 475
- arma. nullum furor egit in arma. 2, 554
- arma relicta à militibus missionem obtinentibus. 4, 382. 5, 326
- armorû curæ. 3, 553. 5, 504. quies. 2, 651
- armorum damnum est, nisi rebellent qui vinci potuere. 3, 366
- armis prodesse. 3, 317
- armis nullis accedere, neutras partes sequi. 8, 531
- armis vri. 4, 578
- armato omnia dat qui iusta negat. 1, 348
- armatura levis. 7, 508
- armamenta nauium. 9, 329
- ars pelagi, naualis. 3, 560. artis opem vicere metus. 5, 645. armis erat caput ense rotare. 8, 673
- Arfacides, & Arfacidæ, reges Parthorum & Parthi, ab Arfacio

IN LYCANVM.

- faco orti. 1, 108. 8, 218, 233, 307, 409. 10, 51
- Artinoë Ptolemæi soror junior elabatur ad hostes Cæsaris, & præfuit rebus Aegyptiis. 10, 521. Achillam occidi iubet. 523. Ganymedem copiis præfuit. 531
- artus omnis. 6, 754
- artus alligati. 4, 290. adstricti. 8, 67
- Armenia, Armenii, Asia regio & gens 2, 594, 639 3, 245. 7, 281, 542
- Armenii arcus. 8, 221
- Armenium jugum, Parthicum. 9, 237
- Aruerni, Aquitanie populi, à Trojanis oriundi. 1, 427
- arundo, sagitta. 6, 214. 9, 827
- ab arundine dulces succi, saccharum. 3, 237
- Aruns Etruscus, aruspex. 1, 585. ejus sacrificium. 1, 608. & seqq.
- aruspicina. 6, 427
- Aruspiciu monita de futuro bello ciuili, & aruspiciu ritus. 1, 584. & seqq.
- aruum attonsum. 4, 413. arua manus poscentia. 1, 29
- arx juris. 7, 593
- Asia tertia pars Orbis. 2, 674. 6, 817. 9, 872. 10, 30. ab Europa separata freto Hellepontici. 9, 957. item Tanai flumine. 3, 274. par magnitudine Europæ & Africæ simul. 9, 417. diuitiis potens. 3, 162. 9, 1002
- Asopos Thessaliæ fluius. 6, 374
- asper, acutus. 6, 186
- asperare (acuere) ferrum vinculis, ad vincula faciend. 6, 1801.
- asperare vndas, de freto. 8, 195
- aspis, serpens cujus collum veneno tumescit, quo lecti torpore & somno extinguuntur. 9, 610, 701. in Africâ & Aegypto potissimum reperiuntur aspides. 9, 704. delusæ umbræ caudæ ichneumonis, deuorantur. 4, 725. Romam venales adportat. 9, 707
- Assaracus, Aeneæ proauus. 9, 964
- assessor. 4, 214
- assuescere fati, assuetum facere. 5, 776
- assuetæ vocari. 2, 33
- Assyria, Assyrii, regio & populi Asiae celebres. 6, 52. auro abundant. 4, 298. peritissimi Astrologiæ. 6, 429
- Assyriæ dies noctesque. 8, 292
- Assyrii casus, Assyria clades. Assyria fata, pro clade Romanis à Parthis illata. 8, 92, 234, 416. Assyria pax cum Parthis. 8, 427
- astra. fixa polis. 9, 12. impellere, inducere noctem. 7, 451. percussa à die. 8, 778. quati visa. 5, 564.
- Astræa. Virgo, Signum cælest. 9, 535
- astromantæ. 6, 429. consulti de bello civili. 1, 639
- Astures, Hispaniæ citerioris populi. 4, 8 asyllum. 1, 97
- Atax, Galliæ Narbonensis fluius è Pyrenæis ortus. 1, 403
- Athamanes. Epiri, vel, vt alij, Aetoliæ populi. 3, 188
- Athenæ, vrbs Græciæ celeberrima, parum populosa temporibus Cæsaris. tamen auxilia mittit Pompeio. 3, 181. quo nomine gratiæ iis actæ. 5, 52. à Philippo rege olim subiugata. 10, 29
- Athenienses monitu oraculi Delphici placato Minoë rege à sterilitate terræ liberati. 5, 110
- Athos Macedoniæ mons. 2, 677
- Atlas (qui è gente Titanum erat) conspecto capite Medusæ mutatus in montem. 9, 655. qui ad Occidentem Africæ. 1, 555. 4, 672
- Atlantis silua, Mauritania. 10, 144
- Atlantis cadens, sidus Vergiliarum occidens. Vergiliæ Atlantides à patre Atlante. 5, 4
- atra lacertos planctis. 2, 37
- Attaliæ vestes 2, 357
- attendere. 8, 623
- attonitus metus. 8, 591. attoniti tumultus

INDEX

- tumultus animi. 7, 779. attoni-
ta mens. 5, 476. attonitæ ta-
cuere domus, 2, 22
attonsum aruum. 4, 413. 6, 84
Aturus Tabellorum in Aquita-
niâ fluuius. 1, 420
auctor, deus. 9, 575
auctor, narrator, nuncius.
8, 18
auctus, augmentum, incremen-
tum. 9, 797. 10, 217
audax spondere casus secun-
dos. 7, 246
audere. ingentia. 6, 796. conui-
cia. 9, 187. nil fortiter ausa. 5,
322. audendi fidem facere.
1, 467
audendo magnus tegitur timor.
4, 702
audire, obedire, sequi. 9, 93
hinc, audientes naues manum.
magistri. 3, 594
aditus, auditio, auscultatio.
10, 183
auditus, famâ notus cuipiam.
8, 342, 361
Auernus lacus in Campaniâ pro-
fundissimus. 2, 668. Diti sacer;
hinc etiam dictus lacus Infer-
nalis & Stygius, item pro ip-
so Inferno. 6, 636
auferre. abstulit campos eques.
4, 262. pro perficere. 7, 505. au-
ferre omen. 4, 664
Aufidus Appuliæ fluuius.
2, 407
augeri vetitus, qui augeri ne-
quit. 8, 82
augures. 1, 601. 6, 428
auiâ nemorum. 1, 569
auidus pensare moras. 9, 1001.
auidum confundere. 6, 696.
auidum solum. 2, 71
auis feta. 6, 676
aues nonnullæ ab Aegyptiis pro
diis habitæ. 10, 158
aulâ exeat qui volet esse pius.
8, 494. aulæ insignia. 8, 239.
aulæ veteri non tutò creditur.
8, 450
Aulis, Bœotix portus, ex quo
flante Noto egredi difficile.
- 5, 236
Aulus quidam Pompeianus &
Scæuâ occiditur. 6, 228
Aulus quidam Etruscus, signifer
in exercitu Catonis, à dipsade
ictus, miserè siti extinctus.
9, 737. & seqq.
auræ diuinæ particula in nobis.
9, 573
aura nocturna, nebula. 2, 423
auræ populares, 1, 132
auræ frondem præbentes. 3, 410
auræ serpentis. 4, 726
auræ infectæ halitu margarum.
6, 522
aures ferire vlulatibus. 2, 33. au-
res furdas conuertere. 6, 443
auroræ periphrases. 1, 231. 261.
2, 326. 719. 3, 521. 4, 734-
6, 828. 7, 458. 202, 778. 10,
434
aurum, solus amor auri mortem
non timet. 3, 119. non deest
prolato ieiunus venditor au-
ro. 4, 97
auri conflandi ratio in Thessalia
primum reperta. 6, 404
auro impressum, intertextum.
9, 176
auro positi, aureis oculis con-
diti. 9, 10
aurum, semen belli. 3, 150
aurum absconderat trabes,
trabes erant deauratæ. 10,
113
aurum Deorum, donaria aurea.
8, 121
Ausonia, & Ausonia ora, & arua,
pro Italia. 1, 216. 5, 378, 497.
6, 319. 7, 436. 8, 845
Ausonium æquor, 9, 43
Ausonidæ, Romani. 9, 999
auspices. 6, 428. adhibiti in nup-
tiis. 2, 371
auspiciis patriæ, ductuque Sena-
tus. 9, 22
Auster ventus, Meridionalis. 1,
54, 234, 498. 2, 454. 3, 1, 68,
523. 5, 379, 721. 6, 27. 9, 334,
339, 479. 10, 222. pro ipso
Meridie. 3, 250. in Austrum
deuexus æther. 3, 250

IN LVCANVM.

Austri ferales, pestilentes. 8,
847

Auster in Africâ terris parenti-
bus magis nocuus quàm mari.
9,449

Austri regna, regiones Meridio-
nales. 9, 320. item sub Austro
proiecta regna. 8, 442. Auster
mollis, terræ Australes tepidæ.
7,823

Australe cælum, pars cæli versus
Meridiem. 8,182

Autumnus, in Autumnum Sol de-
clinans. 10,235

Autololes, Mauritanix populi. 4,
677

auxilia vnde? Pompeio missa. 3,
169. & seqq.

auxiliares exterorum copie infi-
de partibus bello ciuili. 7,526

auxiliare numen. 6,524

auxilium non forma domus. 10,
119

auxilium omne jacet, nullum
auxilium superest. 8,334

Auximon Piceni oppidum à Cæ-
sare occupatum. 2,466

axis geminus mundi, & axes
mundi. 6,464. 7, 422. axis in occi-
duus. 8,175

axis medius, linea æquinoctialis.
2,586. 3, 69. 10, 287

axis iunctus equis Solis, Zona
torrida. 9,852

axis Cancræ, Tropicus Cancræ. 4,
333

axis mundi Hesperius, Occidens,
Hispania. 3,359

axes aduersi, ultra Meridiem. 9,
876

axes stellati, asseres cuspidibus
præfixi. 3,455

B

Babylon, Assyriæ primariæ vrbs,
primò Chaldæis, inde Persis,
tandem Parthis subdita. 1, 10.
6,449. 8,225, 300. 426. Babylo-
nia mœnia, muri Babylonis la-
teritij à Semiramide exstructi,
miraculum mundi. 6,50. Baby-

lone mortuus Alexander. 10,
46

Bacchæ, femine in furorem actæ,
sacerdotes Bacchi. 5,74

Bacchus, deus. 1,65, pro vitibus.
9,433. pro potu & vino. 1,609.

4,379. 10,172

Bactra, Medorum regio ad
Oxum amnem; pro Parthis. 8,
299. 423

Bactros Scytharum Asiaticorum
flumen. 3,267

Bæbius discerptus. 2,119

Bætis, fluuius Hispaniæ ad Occi-
dentem vltimus. 2,589

Bagrada flumen Africæ. 4,588

Baleares insulæ sub Hispaniâ,
fundâ bellicosæ. 3, 710. hinc

Balearis fundæ, & Balearis
tortor habent. 1,229. 3,710

ballista, machina eiiculandis
maioribus telis, item lapidibus.

& facibus, hinc ballistæ turbo
2,687. 3,465. 6,200

balteus, cingulum nouæ nuptæ
gemmis insigne. 2,362

barba genis increscens. 2,376

barbaries, barbaræ nationes. 8,
812

barbaricæ alæ. 1, 476. barbarici
ritus. 1,450

barbara ritu sacræ. 3,403

babarus nullus tanti facit Ro-
manorum dissidia, vt vel mini-
mum sanguinis in alterutras

partes impendere velit. 7,282

barbari (Mitridates, Iugurtha,
Iuba) hostibus sequentibus

fontes & flumina veneno in-
fecere. 4,319

barbarorum portentosa & ince-
stuosa Venus. 8,397. & seqq.

Bardi, Gallorum poetæ. 1,
449

basiliscus, serpens sibilo solo ne-
cans, & herbas aëremque infi-
ciens, diademate quasi rex in-
signitus. 9,724, 828. & seqq.

Basilus suppetias C. Antonio ita
4,416

Bataui, Belgicæ populi in in-
sula Rheni, tubis in bello vsi.

1,431

Belgæ

INDEX

- Belgæ, Galliz Transalpinæ tertiam partem incolentes populi. 1, 426
- Bellona, dea belli, quatiens flagellum sanguineum. 7, 568. eius sacerdotes cutem sibi secabant. 1, 565
- bellum. pro acie. 7, 523. bellum iudex. 1, 227. bellum in littora tractum. 2, 712. bellum (in egestate) multis utile. 1, 182
- bellum suspensum. 4, 531. non multâ cæde nocens. 4, 2. sine hoste, civile. 1, 682. hic constitit, hæsit. 7, 547. nullo sanguine constans. 4, 274
- belli actus. 9, 294. area 6, 60. casus & euentus ancipites. 3, 753. 5, 67. belli contagia. 3, 369. fatum, 5, 696. fortuna. 4, 402. 6, 593. ius. 9, 195. sedes. 2, 393. voces, id est, sonus & clamores præliantium. 7, 175. belli usus. 4, 364. 10, 512. belli formidine totâ, omnibus copiis. 10, 536. vulnera. 5, 1. 6, 205
- bello dare classica. 4, 186
- bellum committere. 7, 472. trahere. 7, 57, 296. transmittere. 6, 582. in regna vocare. 8, 530. in bellum quemque suæ causæ rapiunt. 2, 251
- bello obstante (visui) id est, aciebus, turbâ militum. 7, 651
- bella bellis conferta. 2, 442
- bella feralia. 6, 397. prospera. 4, 388. bella, nullos habitura triumphos, ciuilia, quia de ciuibus triumphare, nefas. 1, 12
- bella mihi geram. 5, 357
- bellorum cæca nubes, aut, nox. 4, 244, 488. prospera, aut, aduersa. 7, 684. fabula. 4, 200
- bello nauali ensis plurimum valet. 3, 570
- bellum contra Sex. Pompeium. 1, 43. Mutinense. 1, 41. Alexandrinum. 7, 692. Africum Cæsaris. 1. 39. 6. 306, 309, 311. 7, 691. contra Pompeij filios in Hispaniâ. 1, 40. 6, 306, 692. Perusinum. 1, 41. Astiacum. 1, 41. 5, 479
- belli ciuilis Cæsaris cum Pompeio causæ apertæ. 1, 67. & seqq. eius altiores causæ. 1, 258. & seqq.
- belli ciuilis calamitates longâ digressionem sub personâ senis exemplis Syllæ & Marij recensitæ. 2, 67. vsque ad 232. alia in calamitates è bello ciuili ortas digressio. 7, 387. & seqq.
- bella ciuilia causa vastitatis Italiæ. 1, 24. 7. 387
- bellorum ciuilium auctores, iniuriâ (siue, ironicè, beneficio) Deorum inter Deos accensiti. 7, 455
- bello ciuili dux ipse suorum militum socius. 5, 290. bello ciuili victor spolia diis dicare aut triumphare iure non potest. 6, 260. ciuile auertite bellum. 2, 53
- bella ciuilia summum nefas. 2, 286. non bene committuntur copiis exterorum auxiliorum. 7, 526
- bellua Libycæ terræ, elephas. 6, 207
- Bessi, Getis vicini populi. 5, 441
- bibere auro murrhæque, aureis murrhinisque vasis. 4, 380
- bibulus, junci species in Aegypto. 3, 222
- bidental. 1, 606. 8. 864
- bimaris ætus. 8, 566
- bipennis, securis vtrique acuta. 3, 433
- Bistones Thraciæ populi, & Bistonius, Thracius. 7. 569, 826
- Bistonix aues, grues. 3, 200
- Bistonius turbo, aquilo. 4, 767
- Bistonius tyrannus, Diomedes rex Thraciæ. 2, 163
- Bituriges Galliæ populi. 1, 423
- Bœbæis palus in Thessaliâ, Offæa ab Ofsâ monte. 7, 176
- Bœbicij Thessaliæ populi, 6, 382
- Bœotia, Græciæ regio in qua Thebæ.

IN LVCANVM.

Thebz. 3, 174 bonus vir cogi
nequit. 9, 569. semper beatus.
371
bonus in commune. 2, 390
bonus, vel, melior hortando
vulgo. 7, 249
Bootes sidus, Arctophylax. 2,
722. 10, 289, mergi ex parte
videtur populis Meridionali-
bus. 3, 252
Boreas, ventus Septentrionalis,
Coro oppositus. 1, 389. 2, 646.
3, 69, 523. 4, 61. 5, 217, 379,
543, 601, 606, 721. 6, 341. 390.
7, 364. 8, 183. 9, 37, 418, 480,
695. 10, 221, 289. purus insur-
geas cælo. 5, 705
Bosporos duplex: Thracius, in
quem influit Euxinus Pon-
tus. 8, 178. 9, 958. Cimmerius,
in quem Mæotis palus. 3, 277.
5, 436
bracæe laxæ. 1, 431
brachia iactare profundo, nare.
3, 651. brachiorum planctus in
funere. 2, 24
brachia, agger protensus, vt cas-
trorum, &c. 3, 387. 4, 266
breue dedecus æui, brevis vita
ignominiosa. 2, 117
breuia, loca in mari vadosa.
9, 338
Briareus, vnus gigantū quī Ioui
bellum intulere. 4, 596
Britāni, notissimæ insulæ popu-
li. 2, 572. victi à Cæsare. 3, 78
Bromius, Bacchus. 5, 73. 8, 801
bruma, 1, 17. 5, 4
Brundisij, opidi Calabriae in ex-
tremitate Italiae, origo & des-
criptio. 2, 609. & seqq. 5, 374,
407, 589
Brutus (Iunius) primus consul,
auctor libertatis. 7. 440. eius
anima fingitur lætari ob Bru-
tum suæ gentis, futurum per-
cussorem Cæsaris. 6, 791. eum
mortuum matronæ Rom. per
annum integrum luxere.
7, 39
Brutus (Decimus) classi Cæsa-
rianæ ad Massiliam præfectus.
3, 514. & seqq.

primus victoriam naualem aus-
piciis Cæsaris obtinuit. 3, 762
Brutus (Marcus) percussor Cæ-
sar. 8, 610. 9, 17. 10, 342. in
consternatione publicæ mag-
nanimus. 2, 234. Catonem (vt
cui dix Cato solus erit) con-
sulit quid sibi in bello ciuili
agendum sit. 2, 236. & seqq. ex-
citur ab eo ad partes Pom-
peij. 2, 325. auspex secundi
coniugij Marcie cum Catone.
2, 371. ad eum in prælio Phar-
salico satagentem digressio. 7,
586. & seqq.
Bruti vltiores, vindices liberta-
tis. 5, 207
Brutorum vota. 10, 397
bubo mali augurij. 5, 396. 6, 689
buccina diuidit horas, in vigiliis
castrorum. 2, 689
buceta, pascua boum. 9, 185
busti robora, pyra, rogi feralis.
2, 157
Byzantion, vrbs Thraciæ ad Bos-
porum, quæ post Constanti-
nopolis. 9, 958

C

Cadaver. tabe soluat an ro-
go, non refert. 7, 809. ca-
daver patritium. 7, 598. victu-
rum. 6, 640. cadauera fugere
letum. 6, 531. cadauera pera-
gunt partem cædis. 2, 205. tur-
bâ compressa stantia. 4, 787
cadauerum condiendorum ars
apud Aegyptios. 8, 688
cadauerum combustorum cine-
res, ossa, vestesque, &c. in vsus
suos applicant magi. 6, 533
cadauera à magis in varios vsus
dilaniantur. 6, 538. ex luporum
faucibus ab iis erepta. 6, 550
cadere. sub Euro. 1, 141. in trans-
tra. 3, 543 in haustus. 4, 311. in
cibos pecudum. 6, 111. cedere,
pro, mori. 9, 583. cadit nemus
in classem. 1, 306. cadit ira. 4,

INDEX

284. cadens tuo robur. 3, 729.
cadunt vulnera. 3, 568. à mani-
bus cecidère suis. 3, 661.
Cadmus Bœotix iacola. 3, 175.
Cadmi semen, dentes serpentis,
quibus projectis viri armati
prognati sunt. 4, 549.
cæca manus. 3, 722. cæca mens fu-
turi fati. 2, 14. cæci casus. 6, 598.
cæcus Mars, bellū dubiū. 7, 111.
cadere viam ense. 4, 43.
cædes. peragere cædes. 3, 3, 580.
in cædes inunitis. 8, 600. cædes
potius quàm pugna. hinc jugu-
lis, hinc ferro bella geruntur. 7,
533. in cæde natæ. 7, 294.
cædiū varia genera. 7, 618. & seq.
cælum signiferum, Zodiacus. 7,
363, 8, 172.
cælum, pro aëre. 6, 89, 93, 516. no-
cens, pestiferum. 7, 798. induit
se vulture, plenum fuit vultu-
ribus. 7, 834. in noctem pronū,
4, 28. cæli clementia gentes
emollit. 8, 366. cæli flammæ, ful-
gur. 5, 405. cæli nox. 5, 627. cæ-
lum volubile. 6, 447. cælo mo-
ri, ob aëris constitutionem, vt
feruentem, &c. 9, 854.
cælū mergēs sidera, Occidēs. 4, 54.
cæli plagæ. 10, 186. cardo extre-
mus. 4, 73.
cælo defusum reddidit æquor
arcus cælestis, 4, 82.
cælo duce. 9, 847. cælo tegitur
qui non habet vnam. 7, 819. cæ-
lo tonante, cū adhuc Iupiter
regnet. 8, 551.
cæcula (aquas maris) verrere. 3, 542.
Cæsar ab Iūlo & Troianis ortum
trahens. 3, 213. qualis, & cum
Pompeio collatus. 1, 143. &
seqq. vetitus triumphare de
Gallis. 7, 256. annum antè con-
fusus ad eam quā hodie ad-
huc obseruatur, formam re-
degit. 10, 187. bellum humani
generis. 7, 73. ei hostes deesse
nocet, vt ventus & ignis pe-
reunt si nihil habeant quod
obstet. 3, 365. timeri mauult
quàm amari. 3, 82. dum plura
vincit triumphī veram mate-

riam amittit. 3, 79. eius causa
scelus dicta Lucano. 1, 2, 667.
notatur ambitionis, crudeli-
tatis & impietatis in patriam.
7, 551. & seqq. præceps, im-
patiens quietis. 2, 650. eius for-
tuna. 9, 244. semper vsus fe-
liciter præcipiti cursu bello-
rum. 10, 508. quare ipse stans, id
est, moram trahere coactus,
pro victoriā reputatum Pom-
peianis. 2, 490. ex Cleopatrá
prolem suscepit. 10, 77. in ani-
mā eius pendens populorum
salus. 5, 685. à Cassio & Bruto
alijsque quibusdam Senatori-
bus occisus. 7, 451, 596, 781. in
numerus Deorum relatus à
Romanis, templaque & aræ ipsi
dicatæ. 8, 835, 861. vt stella ful-
gere visus, quæ ipsius anima
credita. 7, 458. sedes ei in In-
ferno à Lucano adscripta. 6, 800.
Cæsar æmulus Pompeij. 1, 123.
priorem ferre non potest. 125.
Rubiconem transit. 220. Arimi-
num occupat. 231. eius oratio
milites suos ad bellum ciuile
exhortantis. 299. & seqq. in
quā Pompeio exprobrat vlur-
patam potentiam & alia faci-
nora 314. & seqq. auxilia vn-
dique, & quænam, euocat Ro-
mam petens. 1, 395. & seqq. fir-
matus exercitu per Italiam
spargitur. 466.
Cæsar gaudet sibi viam facere
occupandæ Italiæ. 2, 439. &
seqq. occupat Hetruriam. 462.
Vmbriam. 463. Auximon. 466.
Esculum. 469. Luceriam. 473.
Corfinium obsidet. 478. & seqq.
quod ei cum Domitio deditur.
507. Domitium in colunem di-
mittit. 511. Brundisīnū portum
occludere conatur obsidendo
Pompeio. 660. & seqq. admitti-
tur post abitum Pompeij à
Brundisīnis. 704.
Cæsar post Pompeij Brundisio
discessum res suas variè ordi-
nat. 3, 47. & seqq. mittit Curio-
nem in Siciliam. - Valeri-

IN LVCANVM.

in Sardiniam. 64. Romam venit, Cæsar ex Hispaniâ redux milites
eiusque ad adipectum Romæ
verba. 91. conuocat Senatum.
103. ærarium spoliare parans à
Metello tr. pl. impeditur. 115. &
seqq. eius ad Metellum verba.
134. & seqq. rapit omnem pec-
uniam publicâ. 3. 153. & seqq.
Româ discedit in Hispaniam.
298. in itinere à Malsiliensibus
non admittitur. 301. 373. eo-
rum bellum deprecantium ad
eum oratio. 307. eius respon-
sio. 358. Malsiliam obsidet. 375.
lucum ad Malsiliam abscindi
iubet. 426. trepidantibus mili-
tibus ipse præit. 433. moræ im-
patiens, relicto ad oppugna-
tionem Malsiliæ Trebonio, in
Hispaniam pergit. 453. eius ad
Malsiliam naues ex rudibus
arboribus confectæ. 512. exque
græues & statariæ pugna aptæ.
556. eius classis in præliū pro-
grediētis series. 529. pugna na-
ualis. 538. & seqq. victoria. 762.
Cæsar in Hispaniâ bellum gerit
non quidem cruentum, sed
magni momenti. 4. 1. castra lo-
cat in colle vicino Pompeia-
nis. 17. iubet collem occupari.
32. in eum præoccupatum ab
Africanis frustra suos nitentes
læuâ circumdatos equiti-
bus recipit. 44. eius castra ob
inundationem Cingæ & Sico-
ris & crebras pluuias, pericli-
tantur. 88. decrescente inunda-
tione iubet cymbas conficere,
Sicorim in riuos deriuari, &
pontem instrui. 130. & seqq. co-
gnito Petreium & Afranium
Ilerdâ recessisse, raptim traie-
ctos Sicori, eos insequitur. 148.
& præuenit. 168. eius milites
cum Pompeianis conueniunt,
& iussu Petreij sceleratè multi
interficiuntur. 175. & seqq. Pō-
peianos Ilerdam redire volen-
tes equitatu suo præuertit, &
in siccis collibus obsidet. 262.
deditis ignoscit, & missionem
concedit.

363

suos tumultuantes inuenit. 5.
237. qui missionem ab eo im-
portunè flagitant. 261. & seqq.
ille eos intrepidè adit. 301. &
alloquitur. 319. & seqq. paca-
tos, auctoribus seditionis secu-
ri percussis, Brundisium mit-
tit. 374. naues undique eo cō-
uenire iubet. 375. ipse ad ha-
benda comitia Romam tendit.
381. Dictator & Consul creatur.
383. comitia habet. 392. Brū-
disium proficiscitur. 403. Brū-
disio solutâ classe primò maris
tranquillitate detinetur. 431.
& seqq. pōst vēti fortioris im-
pulsu in Epirum appellit. 455.
castra Pompeio vicina ad Ap-
sum fluium locat. 461. Anto-
nium cum reliquis copiis Brū-
disij relictum minis precibus-
que euocat. 476. eius querelæ
in tardantem Antonium. 481.
tacitè post primam vigiliam
noctis è castris exit. 498. nau-
tam excitat, & petit vt in Ita-
liam ipsum vehat. 519. illo mul-
tum dissuadente. 539. sed tamē
parente, 557. tempestate aurem
coortâ reuerti iterum suadēte.
568. Cæsar contrâ nititur. 577.
tandem reiectus in terram. 572.
in castra sua redit, & querelæ
suorum excipitur. 679. & seqq.
Cæsar Pompeiū ad pugnā elicere
studet. 634. cū hoc frustrâ, co-
natur Byrrhachiū occupare. 11.
cū & hoc frustrâ, Pōpeiū mag-
nis operib⁹ circumuallat. 29. &
seqq. quāuis frumētī inopiâ sū-
moperè laborans. 106. animad-
uerso Pōpeiū perrupisse, castra
eius adoritur: & intromissus &
obseptus, cum clade & periculo
recedit. 278. in Macedoniâ, aut
potius Thessaliâ, tendit. 314.
Cæsar profecturus frumentatur⁹
vbi videt Pompeium in acien-
descendisse, let⁹ milites suos a-
strenuè dimicādum hortatur.
235. & seq. præliū in cāpis Fala-
salicis committit. 385. & seq.

I N D E X

- cohortes tranſuerſim immitit in equitatum & leuem armaturam Pompeij, vnde conſequuta victoria. 521. & ſeqq. Domitio morienti inſultat. 606. milites ſuos ad caſtra Pompeij occupanda hortatur, & ducit. 728. & ſeqq. ſpectris nocturnis agitur, vt placet Lucano. 777. caſos acie Pharfalicâ hoſtes cremari non iubet. 798. & ſeqq.
- Cæſar** poſt victoriam Pharfalicam, omnibus aliis omiſſis, primum habet Põpeium inſequi, 9, 950. in itinere viſitat ruinas Troiæ. 961. & ſeqq. aras diis Troianis (vt ab iis genus trahens) exſtruit, & proſperos bellorum euentus erat. 987. & ſeqq. ſeptimo die ex quo à litore Troiano ſoluit, in Aegyptum appellit. 1004. oblato ipſi, miſſu regis Ptolemæi, capite pompeij, illacrymat; & caſtigato verbis miniſtro regio, caput honorificè cremari iubet, &c. 1035. & ſeqq.
- Cæſar** amore Cleopatrx delinitus. 10, 71. & ſeqq. eam Ptolemæo reconciliat. 106. cum Ptolemæo & Cleopatrá epulatur cum ſummo luxu & magnificentiâ. 136. & ſeqq. Achorea Aegyptium percontatur de aſtrorum curſu, antiquitatibus Aegyptiis, & præcipuè de ortu & curſu Nili. 173. & ſeqq. aduentante cum copiis Achillâ, in regis Alexandrinæ parte ſe munit. 440. obſeſſus regem Ptolemæum nullibi à ſe dimittit. 461. Pothino caput reſcindi iubet. 515
- Cæſar** comparatus leoni. 1, 205. fundæ Baleari aut ſagittæ Parthicæ. 1, 229. equo in certamine Olympico. 1, 293. Xerxi. 2. 672. Bellonæ & Marti. 7, 568. Oreſti & Pentheo. 7, 777. feræ in caueâ cõcluſæ aut igni in cauitate Aetnæ ſuppreſſo. 10, 445. Medæ. 10, 464. milites eius timentes comparati habitantibus ſub Aetna. 6, 294
- Cæſar & Libertas** par velut gladiatorium 7, 696
- Cæſareæ domus ſeries.** 4, 823
- Cæſaris pubes, Cæſariani.** 3, 526
- Cæſar, pro Auguſto.** 10, 65
- Caicus fluius ex Myſiâ in Troadem Huens.** 3, 203
- Calaber portus, Brûduſiũ.** 5, 589
- Caledonia ſilua Britannicæ.** 6, 68
- Calpo, mons Hiſpaniæ ad Fretum Gaditanum.** 1, 555. pro ipſâ Hiſpania 4, 71.
- Calydon, Aetoliæ opidum, cuius rex Meleager.** 6, 366
- Cambyſes Perſarum rex, profectus ad quærendos ortus Nili, fame adactus comitum ſuorum aliquot in aliorum alimentum occidere, re infectâ rediit.** 10, 280
- Camillus ab exilio reuocatus Gallos vrbe pepulit, vocatus romæ ſecundus conditor; & pro exemplari virtutis nominatus.** 1, 168. 2, 544. 5, 28. 6, 786. 7, 358
- Campana mœnia, Capua vrbs.** 2, 392
- campus effuſus.** 6, 270. campi patentes oculo vix prædente modum. 4, 20. campum explicare. 3, 376. campo pellere. 4, 713
- campus conſectus medio poſuit Deus omnia campo.** 7, 348
- Campus Martius, & ſimpliciter Campus, in quo comitia habebantur, & ſæpe pro ipſis comitiis.** 1, 580. 5, 392. 8, 685. hinc campus venalis, & certamina campi. 1, 180. item campi clauſi prælii: niſi hoc loco reſpectum ſit ad dedititiorum aliquot millia à Sylla in Campo Martio crudeliter occiſa. 7, 306
- Cancer, Signum cæleſte, quod ingreſſo Sole, ſit ſoliſtitium æſtium, & longiſſimus dies.** 4, 527. 8, 851. 9, 536. 10, 211, 213, 234, 238. Cancris axis, Tropicus. 4, 333. Cancris brachia, Chelæ, ſeu Libra. 10, 259
- Canda

IN LYCANVM.

- Candaui**a mons & regio Macedoniae seu Thessaliam ab Illyrico determinans. 6,331
canescere, de fluctibus aquæ. 10,322. hinc canum mare. 8,722
cani, capilli cani, pro ipsa etiam sæpe senectute. 7,372
canis. canis odorisequi periphrasis. 4,442. canes flebile latrantes. 1,548. canes semidei, Anubis. 8,832
canis rabidus Lydrophobiâ laborat, & qui ab eo morsus. 6,671. canum rabidorum spuma vsui Magis. 6,671
Canis, Canicula, Sirius. 10,226
canes Stygiæ, Furia. 6,733
Cannæ, in Appuliâ locus clade Romanorum celebris; aliquando pro ipsâ clade. 2,467, 408, 800
Canopus stella Meridionalis, quæcis Aegyptum non conspicitur. 8,181
Canopus, oppidum Aegypti, à quo ostium Nili Canopicum, quod & Heracleoticum. 8,543. pro ipsâ Aegypto. 10,64
Cantabri, Hispaniæ populi ad Oceanum sub Pyrenæis, vli breuius armis. 6,259
cantata umbra, excita magicis carminibus. 6,767
cantus Hæmonius, magicus. 6,693
capax mundi, intelligendi arcana mundi, siue res Physicas. 10,183
capaces mortis animæ. 1,461
capere dolorem. 5,760. cepit tot pœnas vnum caput. 2,187
capere, id est, concipere, animo. 1,185
capi dulcedine animæ. 9,393
capilli refugii à fronte, in supera reflexi, vt Aethiopum. 10,132
Capitolia. 9,79. 10,63
Capitolia scandere curru, & curru inuelli, triumphare. 8,553. 9,599
Capitolium à Gallis incensum. 5,27
Cappadoces Asiæ Minoris populi. 2,592. 3,244. 7,541. auxiliares Pompeij. 7,225
Capricornus, Signum cæleste. 9,537
captium trahi. 8,416
Capua, Campaniæ vrbs primaria, à Capy Troiano exstructa. 2,392
capulus, pro ense toto. 7,767
caput. obliquare caput. 4,726. caput se ferre recusat. 6,97. in caput effundi. 7,529. caput ense rotare. 8,673. capitis reuulsi iactura. 8,711
caput fatale. 7,359
caput fibrarum. 1,627
caput fluminis. 6,379. 10,191. 223,295
carbasa, vela. 2,697. 3,596. 5,421. 9,799
carbasa, vestes lineæ quibus vsi Indi. 2,239
Carbo III. cos. à Pompeio in Sicilia cæsus. 2,548
carcer Ditis, Infernus. 6,797
carcer, corpus humanum. 6,722
carcer, locus è quo emittuntur in cursum equi aut currus. 1,294
carchesia, summæ partes veli. 5,418
Carcinos, Cancer, Signum cæleste. 9,536
cardo Eous, Oriens, 5,71. extremus cæli. 4,73. medius, Meridies. 4,673. occiduus, & Hesperius Occidens. 4,672. 5,71
cardine subsedit tellus. 1,552
cardinis extremi anni, senectus. 7,381
carina, ima pars nauis, 3,650. 4,418. pro naui ipsâ passim.
Carmani, populus vltra Partlios versus Meridiem. 3,250
carmina magica, eaque Stygia, impia, imperiosa. 6,444, 452, 497, 507, 694, 766
carpentum. 9,590
carpere sūma agmina. 4,156. iter, & viam. 6,573. 9,408. medullas, de veneno aut calore. 9,741
Carræ Mesopotamiæ vrbs, ad

INDEX

- quam cæsus Crassus. 1, 105
- Carthago, vrbs Africæ notissima, sui exitij solatium habet calamitatem Marij. 2, 91. eius ruina. 4, 585
- Carthaginis proles, Iuba. 8, 284, umbra. 4, 788
- Carystos Eubœæ opidum non longè ab Euripo. 5, 232
- casæ, non sunt præda ciuilibus armis. 5, 526
- Casius, mons ad Orientem Aegypti, prope Pelusiacum. 8, 463, 470. 8, 539. 10, 434
- casus plebeia. 7, 586
- Q. Cassius tr. pl. cum M. Antonio Vrbe pulsus ad Cæsarem se confert. 1, 266
- Cassius percussor Cæsaris. 7, 451
- Caspia claustra, Portæ Caspiæ, fauces montium Caspiorum inter Medos & Parthos. 8, 222
- Castalius fons in Parnasso monte Musis lacer. 9, 125
- castella. 6, 40
- castigare dolores immodicos. 8, 71
- castra Romana semper vallo munita, etiamdum iter facerent, singulis noctibus. 1, 516. hinc castris decimis, id est, decem diebus itineris militaris. 5, 374. item, castris decem, id est, annis decem; quia quotannis. in castris hybernabant. 7, 374
- castra obducere. 4, 31. leuare colle. 4, 18
- castris densis incedere. 1, 478. castris indulgere. 4, 664. castris collem insidere. 6, 17
- castra. nulla fides pietasque viris qui castra sequuntur. 10, 407
- casus, casus cæci. 6, 598. casu cæco rapiuntur sæcula. 7, 446. casu pendemus ab vno. 5, 779. casu monstrante. 5, 713. casus omnia rapit. 7, 487. in casus extremos omnia mittere. 7, 239. casus nulli ancipites steterunt. 4, 771. in casum cuncta ferre. 6, 7
- casus an sit in rebus. 2, 13
- casus alieno in pectore vincere, constantiam alteri inspirare. 9, 888
- catalogus regum & populorum qui auxilia misere Pompejo. 3, 171. & seqq.
- Catacactæ Nili. 10, 318
- catenæ innexæ mari. 4, 450
- Catilina conjurationis caput. 2, 541. 6, 793 à Cicerone eos capite plexus. 7, 64
- Cato Censorius, qui & Major, Cyprum debellauit. 3, 164. semper censuerat delendam Carthaginem; isque fictus mædere futuram mortem Catonis Minoris. 6, 789
- Cato Minor, qui & Uticensis, causam Senatus probauit, etsi infelicititer. 1, 128. eius constantia, & prudentia instante bello ciuili. 2, 239. eum consulit Brutus, ut quem sibi solum ducem eligeret. 2, 247. eumque se non immixturum bello ciuili putat, ut gratum Cæsari futurum si Catoni bellum ciuile placeat. 2, 276. atque aded Catonem censet nec Cæsaris nec Pompeij hostem esse debere, sed cuiuscunque ex his duobus victoris. 2, 283. Catonis responsum ad Brutum super bello ciuili. 2, 286. & seqq.
- Cato vnicus libertaris assertor. 2, 316. ex quo bellum ciuile cepit, nec capillos nec barbam deposuit. 2, 374. studijs & odijs carens. 2, 377. soli ei vacat luge-re genus humanum. 2, 378
- Cato Marciam vxorem refumit, sed sine vllis cerimonijs. 2, 350. & seqq. etiam sine Venere. 2, 379
- Catonis mores & secta. 2, 380. & seqq. in bello ciuili securo sibi esse ducit nefas. 2, 297. se, ut parens finis filij prosequitur, ad extremum vsque Romæ & Libertati adhæsurum affirmat. 2, 297. solus à Pompejo dignus iudicatur qui præesset post se partibus. 9, 97
- Cato Pompejum, quamuis odisset, sequutus tamen erat ut causam

IN LVCA NV M.

causam Senatus protegentem. 9,19. post mortem eius totum se dedit partibus resouendis, & patriæ causæ tutandæ. 24. Corcyram adit, & inde cum classe & reliquijs exercitus in Africam tendit. 31. eius iter. 36. & seqq. oram Africæ præterlegenti obuiæ sunt naues in quibus Pompeij vxor & filij. 45. & seqq. eius laudatio funebris & encomium de Pompejo. 190. & seqq. eius copiæ, præcipuè classiarj Cilices, secedere parant. 217. & seqq. eorum ad Catonem verba. 227. & seqq. Catonis ad eos verba. 256. quibus illi moti ad officium rediëre. 284. Cato exercitum ad Iubam Mauritaniæ regem ducere instituit, & Cyrenas occupat. 296. cum Pompeij filijs classe Syrtetes trajicere conatus tempestate afflicatur. 319. & seqq. in Tritonida paludem rejicitur. 347. relicto igitur Pompejo juniore cū copiarū parte in cultiorib⁹ Africæ, ipse cū reliquo exercitu ad Iubæ regē per desertam contendit. 371. eius iter ingressuri ad milites verba. 381. & seqq. ei⁹ exercit⁹ in regione Nasamonum ventis arenas impellētib⁹ valdè vexatur. 444. & seqq. idē solutis in calorē vētis vehemēti siti corripitur. 498. & seqq. Cato porrectam à milite aquā rejicit, vt exercitū exemplo animaret. 503. peruenit ad templū Iouis Ammonis. 511. & seqq. eū Labien⁹ hortatur cōsulare de rebus futuris oraculum Iouis Ammonis. 550. eius id facere nolētis ad Labienū respōsio. 566. & seqq. in itinere sēper pedes præcessit, & omnia equaliter cū omnibus perpeſsus est, 587. primus è fonte serpentib⁹ obſito bibit. 612. eius exercit⁹ querimonix de infesto ob serpētes & sitim itinere per desertam Africæ. 848. & seqq. ei⁹ castracurā & cantu Pylſlorū, itē igne

ex herbis medicato à serpētib⁹ purgatur, militesque iſti ſanantur, &c. 911. & seqq. atque ita per desertam Africæ per duos menses vagatus est. 941
 Catone carens vita. 6,311
 Catones vana nomina. 1,313
 Catonum vota. 10,397
 Catulus collegam Lepidum proſtigauit. 2,547. ei Marius Caji frater inferias miſſus. 2,174
 Caudinæ Furcæ, saltus abruptus in Appuliā, vbi Romani à Samnitibus sub jugum miſſi. 2,138
 Cauæ sedes oculorum. 2,184
 Cauernæ mugientes motu terræ. 3,418
 Cauernæ nauis. 9,110
 cauernas egerere. 6,294
 causæ rerum an ab æterno. 2,9. 6,611
 causa partium. 9,230. causā armis obtēdere. 8,339. causa Senatus. 4,213. 6,245. causa æqua. 4,230. melior. 4,259. 7,349. causa sperare vetans, iniqua. 10,451. causas, non fata sequi. 3,303
 cautus ab incurſu belli. 4,409
 Gayci Germaniæ ad Rhenum populi comam promiſſam alentes. 1,463
 Cecrops rex à quo Athenienſes & Græci omnes Cecropes. 10,181. hinc Cecropiæ puppes, Atticæ. 2,612
 Cecropia, Minerva, quia Athenarum patrona. 3,306
 cedere, ſeliciter ſuccedere. 5,502
 cedit in immenſum caſſus labor. 2,663
 celatus nullum diem. 5,200
 Celenus, ciuitas Phrygiæ, vbi Mariyas cantu tibiærum (quarū inuentrix Pallas) certare cum Apollinæ auſus, exoriatus fuit. 3,206
 celeſtina, vide, [nauticus clamor.]
 Celtiberi à Gallis oriundi, Hiſpaniæ citerioris populi. 4,10

I N D E X

- cenchrus*, serpens nilij instar maculis distinctus, qui non in spiras sinuosus, sed recto limite prorexit. 9,712
cenotaphia. 9,279,180
census omnis pop. Rom. raptus à Cæsare. 3,156
cenſu toto emere, non prodigum tamen esse. 4,95
Centauri, semiferi, ex nube quam Ixion pro Iunone compresserat orti. 3,198.6,386
centaurion, herba à Chirone Theſſalo inuenta. 9,918
ceperit inde nefas. 2, 538. *cepto* desistere. 3,144
Cephiſſos flumen Bœotiz Delphos præterfluens. 3,175
ceræ, pro ſauis seu alueolis. 9,285
cerastæ, serpentes quibus cornicula eminent, tergo flexuoso procedentes. 6,679.9,716.851
Ceraunia, montes Epiri. 2, 626. 5,652. mota, viſa moueri nauis. 5,457
Cerberus, canistriceps, Inferni ianitor. 6,665, 702. cantu Orpheo lenitus. 9,643
Ceres, dea. 4, 412. Proſerpinam filiam ad ſuperos reuocare noluit, quia jam malum Punicum guſtauerat. 6, 742. pro frumento, ſegete aut pane. 3,347.4,96, 381.9,857
cerni horridum. 3,347
certamen mouere, certaminis cauſa eſſe. 3,121
certatim in nefas. 1,45
certauere patres de corpore trunco. 3,761.
certus diſcedit. 6,771. *certus* loci, certus quo loco quid ſit. 8,120
certior præbere ſtabilem carinam. 3,557. *certi* ſomni. 4, 395.
certa mens malorum. 3,37
ceruchi, cornua antennarum; item cauca in ſummitate mali. 8,177
ceruus longæuus; aut in Africa non naſcens. 9,921. eius cornua aduſta contra ſerpentes. ibid.
cerui ſerpente paſti medulla vſui Magis. 6,673
ceruix iacens. 4, 754. *ceruicem* reſcindere. 9,214. *ceruice* ſoluta ſtare. 9, 603. *cerulce* vehi. 9, 589
ceſſare Marte. 4,24
ceſſans ſolum aratro. 3,451
Cethegi exertit, & nudi. 2, 544. 6,794
Cetos mater Meduſæ. 9,646
cetræ, ſcuta lunata Hiſpanorum. 7,232
Chalcedon opidum in Aſiâ è regione Byzantii, oſſicorum ferax. 9,959
Chalcis opidum Eubœæ ad Euripum. 2,710.5,227
Chaldæum regnum, Babyloniz regio. 8,226
Chaldæi inſignes magi. 6,449
Chaldæi foci, Ignis pro Deo ab iis cultus. 8,338
chalybs inſertus manibus, clauicrucifixorum. 6,547
chalybs, ſpicula telorum. 7, 518.
chalybum nodi, catenæ. 6,797
Chaones Epiri gens, & Chaonius mons, in quo quercus oracula reddentes. 3,180
chaos. 1,74.5,634.6,696.9,101
Charybdis mare vorticolum in freto Siculo. 1,547.4,461
Charon portitor flagrantis vndæ, Infernalis. 3,16.6,704
Chelæ Scorpii, Libra. 1,659. 2, 692
Chelydri, ſerpentes qui anhelitu ſuo arenas quas ſinuoso tractu ſulcant, fumantes reddunt. 9, 711
cherſydros, ſerpentis genus amphibium. 9,711
Chios inſula maris Aegæi ſub Aſiâ. 8,195
Chiron Centaurus in cælum reſtatus, Sagittarij Signum. 6,393. 9,536
cibi pecudum, herbæ. 6, 111. *cibi* quæſiti terrâ marique. 4,375
Cicero eloquentiſſimus Romanorum. 7,62. radio longi belli affectus. 65. eius ad Pompeium oratio ad prælium exhortatoria, 68. & ſeqq. ciere

IN LYCANVM.

- ciere nomen. 4,177
Cilicia, Cilices, Cilicum solum, terra, littora; regio & populi Asiæ Minoris. 2,594. 7,222, 542.8,257,264. 455. piraticæ addicti, & à Pompeio victi, atque in loca mediterranea missi. 1,122, 336. 2,636. 4,449.8,811,9,222. fraudes mari innectere callidi. 4,449
Cilices auxiliares (instâ, iam non piratæ, nauî) Pompeio. 3,228. cognitâ Pompeij morte, succedere volentes à Catone ad officium reducuntur; eoque comparati apibus ad alucolos reuocati tinnitu æris. 9,284. & seqq.
Cimbri, Germaniæ populi, qui Italiam inuadentes à Mario victi sunt. 1,254,2,85
Clamber ad occidendum Marium missus, visâ in carcere luce, & maiestate Marij territus, ferrum abjicit. 2,75. & seqq.
claueres mortuorum, vt sacros, mouere nefas. 8,841
Cinga fluius in confinibus Hispaniæ & Galliæ Narbonensis. 1,432. in Iberum influens. 4,21
Cingere terrâ Syrtim, circuire itinere terrestri. 9,373
Cinna, socius Marij; pro exemplari hominis crudelis & perduellis representatus. 2,546. 4,822
cinnamum, cinnamomum, aroma nobile. 10,167
Cinyræa Cyprus, à rege Cinyrâ. 8,716
Circius, Septemtrionalis ventus. 1,408
Circæa procella. 6,287
circuire. secum fugientem circuit hastam: de vrsâ jaculo fixâ. 6,223
circulus alti solstitij. 9,532
circulus mutator anni. 10,212
circulus oræ finitor, horizon. 4,496
circumfluum mari. 4,407
circumfluxisse dracones robora amplexos. 3,421
Cirrhæa Phocidis vrbs, nauale Delphorum; aliquando pro ipsis Delphis; aliquando pro oraculo Delphico: hinc Cirrhæa antra, secreta, & Cirrhææ vates. 1,64. 3,172. 5,95,115. 137.6,408
citiùs, eo citiùs. 7,420
citrus arbor proferens poma citrea: item alia siluestri cupressifolii, in Mauritaniâ, è qua tabulæ citrinæ. 9,428,430. 10,144
ciuis seruati præmium corona querna. 1,359
ciuis meus, conciuis. 1,373
ciuem modicum componere. agere. 7,267
ciuile bellum, vide, [bellum.]
ciuile crimen. 7,398. nefas. 7,432.
ciuilis Erinnyis, furor belli ciuilis. 4,18.
clamor nauticus, vide, [nauticus clamor.]
clamorem suum non ferre, de timidis. 7,274.
classicum, &, classica. 1,238. 373. 2,597.6,166. classica jubere. 2,528. dare bello. 4,186. concipere cornu. 7,476. classica cum mundum quatiant. 5,751
classis stans in vndis. 3,519. in classem cadit omne nemus. 1,306. classem propellit ventus incumbens. 3,1
classis primò ordine procedens, post vento dissipata, comparata volatui gruui. 5,711
claudere animam. 4,370. claudere indagine. 1,642
clausa fides miseris. 9,246
clausis, aut obfessis, inutiles equi. 4,269
claustra maris. 2,684. mundi. 9,865
clauum sequi, de nauis. 9,345.
clauo flectenti cedere. 3,555
clementia cæli. 8,366
Cleone, oppidulum in Argolicâ regione iuxta Nemeam siluam, in qua versabatur leo ab Hercule occisus. 4,612

INDEX

- Cleopatra** eiecta Aegypto à fra-
 tre Ptolemæo. 8, 500. cui inuisa.
 9, 107. Alexandriam venit. 10,
 56. multorum malorum causa,
 et Helena. 10, 59. ausa adspirare
 ad Imperium Romanum. 10, 63.
 supplex Cæsarem adit. 10, 82. &
 seqq. eius cultus luxuriosus. 10,
 137. eam fratri reconciliat Cæ-
 sar cum prius cum eâ consues-
 set. 10, 357. regina Aegypti à
 Cæsare constituta. 8, 693
 clientes. emti. 1, 314
Clupea, opidum liberum in Pro-
 montorio: Mercurij in Africâ.
 4, 586
Clypei nudâ crate fluentes. 1, 241.
 clypeum abieciisse militi igno-
 miniosum. 6, 203
Cnaeus Pompeius fratrem Sex.
 percontatur de patre. 9, 123. in-
 telligens occisum, valde indig-
 natur. 9, 145. & seqq. à Catone
 compescitur. 9, 166
 coactâ nocte. 7, 395
 coalescere, de coplis fugatis vires
 resumentibus. 10, 79
Coastræ, Asiæ populus, quorum
 regio altis siluis plena. 3, 246
 coccus, vel, coccum, granum tin-
 ctorium ignei coloris. 10, 125
 coërcere, terminare. 4, 20
 cogere, id est, coaceruare, coadu-
 nare. 1, 73. 3, 104. 7, 743. cogere
 se in arcum. 2, 613
 cognatæ acies. 1, 4. cognatum fu-
 nus. 6, 564
 cognita per multos annos. 4, 592
 coire, certare. 1, 129. concordare,
 convenire. 8, 495
Colchis, Colchinum, opidum Il-
 lyrici. 3, 190
Colchi populi ad Pontum Euxi-
 num, à vellere aureo noti. 2,
 591. vnde Colchorum rura di-
 tissima. 3, 271
Colchis, Medea: 6, 442. 10, 464
 colla, id est, capita. 2, 160. 19, 1012.
 colla rapere. 4, 251
 colligere animam. 3, 623, iras, &
 totam iram. 1, 207. 2, 97. vestigia.
 4, 443
collina porta Romana. 2, 135
 collis, solum leni tumulo excre-
 cens. 4, 11. colles ficci. 4, 263
Colophon, Ioniæ vrbs celebris. 8,
 246
 coloni, milites emeriti & vetera-
 ni in colonias deducti, item,
 missi ad locum aliquem inco-
 lendum. 1, 346. 4, 397. 7, 258
 color imperij, species. 9, 207
 color lucis. 6, 828
 coluber, & colubra, serpentes in
 vmbrosis nemorum. 6, 489, 664.
 9, 634
 colubriferum collum Medusæ. 9,
 677
Columnæ Hesperia, Herculis.
 quia ad Occidentem. 9, 654
 columnæ igneæ in aère. 7, 155
 comæ Germanorum rutilæ. 10,
 130
Comata, sub: Gallia: Transal-
 pina potissimum, & Transpa-
 dana Cisalpinæ. 1, 442
 comes in fluctus, 8, 589
 cometes, timendum sidus, sig-
 num mutationis regnorum. 1,
 528
 conitiatorum habendorum ritus.
 5, 392
 commercia linguæ. 6, 701. 8, 348.
 pacti. 6, 493
 commeans æstu mare. 5, 435
 communis eminus. 4, 774
 committere bellum. 7, 472. do-
 minos commisit asylum. 1, 97
 committere, coniungere. 3, 362
 committere fatis. 3, 517
 commodare alicui aliquid in
 alium. 1, 83
 communia vestro populo, cum
 vestro pop. 3, 307. in commune
 bonus. 2, 390
 compages laterum. 3, 397
 comparatio Cæsaris cum leone
 icto. 1, 205. fundâ Baleari. 229.
 sagittâ Parthicâ. 230. equo in
 certamine Olympico. 293.
 Xerxe. 2, 672. Bellonâ aut
 Marte. 7, 568. Oreste & Pen-
 theo. 777. ferâ in caueâ con-
 clusâ, aut igne in Aetnâ sup-
 presso. 10, 445. Medeâ. 464.
 Comparatio Pôpeij cum quercu.
 annosa.

- annosa. 1. 136. tygrid. 328. tau-
ro victo. 2. 601. hab. tantibu-
in Mediterraneis Siciliae aut
Britanniae. 6. 65. marinis flucti-
bus. 265. Pado inundante. 272
Comparatio silentij Urbis atto-
nite cum agris & mari tempo-
re brumae. 1. 259. clamoris mi-
litaris cum fragore siluarum
vehementi vento quasiataru.
388. populi ex Vrbe fugientis
cum nauata in tempestate de
nauis in mare desiliente. 498.
Pythonissae cum Bacchis. 674
Comparatio populi attoniti cu
primo funere. 2. 21. Marij la-
cerati cum corpore pondere
colliso aut iactato mari. 187.
Catonis libertati ad extremum
adharenti cum patre filiorum
funus prosequente. 297. populi
dubiae fidei cum mari turbido.
454. classis Pompeij Brundu-
sio duabus postremis nauibus
tantum amissis euadente cum
Argo naue inter Symplegadas
715
Comparatio militum poss indu-
cias ad bellum redeuntium
cum feris mansuefactis iterum
ad rabiem conuersis. 4. 237. mi-
litum pra desperatione primo
concitatorum, post tepescen-
tium, cum saucio, qui feruente
primum adhuc sanguine aui-
mosus, tepescente torpidus
efficitur. 285. Octauij lentem
Caesarianis insidiantis cum ve-
natore canes continentis dum
fera clausa sit. 437. Opitergino-
rum se mutuo interficientium
cum armatis ortis de dentibus
serpentium a Cadmo & Iaso-
ne occisorum. 549. Iubae regis
cum ichneumone. 724
Comparatio ducum aut principu
cum mari, & militum cum flu-
minibus in id influentibus. 5.
336. maris tranquilli cu Mae-
otide & Bosporo galcie adstri-
ctis. 436. tempestatum mag-
nae cum diluio Deucalionis.
620. classis primo ordine pro-
cedentis, deinde dissipatae, cum
gruibus migrantibus. 711
Comparatio Scauae profluentis
cum pardo. 6. 181. eiusdem te-
lis confixi cum elephante. 6.
207. eiusdem cum vrsu. 6. 220.
Torquati Caesari cedentis cum
nauata vela subducente. 1. 287.
exercitus Pompeiani in pra-
lium Pharsalicum se prepara-
tis, cum Deorum praeparatione
in bellum giganteum. 7. 145.
nauatae nauem obliquantis cum
auriga. 8. 199
Comparatio rogorum in Africa
a reliquijs Pompeiani exerci-
tus exstructorum cum incen-
dis agrorum a rusticis factis.
9. 182. Cilicum oratione Cato-
nis a secessione reuocatorum.
cum apibus ad aluearium reuo-
catis tinnitu aeris. 9. 284. a sepe-
icti & tabe diffluentis cu niue
aut cera liquefactis. 9. 782. in-
tumescentis ex percussione
presteris cum aqua bulliente
aut velis inflatis. 9. 798. iaculi
serpentis cu glande fundae aut
sagittae. 9. 826. Psyllorum infan-
tes suos morsu aspidis explo-
rantium, cu aquilis pullos suos
ad radios Solis explorant. 9.
902. Cleopatrae cu Hele na. 10. 59
compensare longius iter breuior-
e via. 8. 249
compertum est. 2. 322
complosas manus tenere. 2. 229
componere, committere. 3. 196.
componere mentes ad virtute:
aut labores. 9. 380. componere
modicum ciuem, agere, consti-
tuere. 7. 267. componere vela. 3.
596. compositus in morte. 9. 116
compressus, oclusus. 10. 443
comita simulatu dolore. 10. 83
conama mobile neruorum. 4. 287
concha pretiosa, in qua vniones
& margaritae. 6. 678. concha
ventosa, qua pro tuba vtitur
Triton Deus marinus. 9. 349
concinere classica. 2. 388
concupere classica cornu. 7. 474
concupere vota salutis. 1. 578
concupere

INDEX

- concitus equus. 7,677
 conclamata corpora. 2,23
 concordia salus rerum, &c. 4, 189
 concubitus excepti legibus. 8, 4c2
 concurrere, id est, certare, confingere. 8,326. concurrunt praelia. 1,40. concurrent sidera sideribus. 1,75
 concussa pectus verberibus, 2, 335
 condere fatum rebus humanis. 7, 132. condere terræ. 1,607. conditum in alicuius curâ. 9,86
 Cone insula Sarmatarum ad ostiū Danubij. 3,200
 cōferre, id est, commiscere, committere. 1,102. 4,803. conferre quæ vincere possent, ad victoriam obtinendam. 7,356. conferre morti. 6,231
 conficere. confecerat hostes paucor. 6,131
 conficit omnia terror. 7,734
 confine duorum locorum. 6, 649
 confirmare animos. 4,250
 confiatum ferrum. 2,95
 confodere iugulum. 3,744
 confragum. 6,126
 congeries ætatum. 5,178
 congestum pondus. 3,649
 congestus, vs. 9,487
 conglobatio exercitus in periculo. 4,777
 coniugii onus. 5,725
 coniux pars optima. 5,757
 connubii precium & merces, liberi. 2,330
 conscientiz tormentum, maxima poena. 7,471, 784.
 conscium. conscia gens nascenti Nilo. 1,20. conscius mundi futuri. 5,90. conscia rati voti, concipiens animo certam spem, 7,34. conscius voti nefandi. 7, 182
 consentire ad ictum, patiente ictum recipere. 8,619
 conferta bella bellis. 2,442
 confertum telis. 7,520
 consilij vox prima qui primus dicit sententiam. 8,480
 consita cultu regio. 9,690
 consors studiis. 4,178
 conspiratio Crassi, Pompeij & Cæsaris. 1,485. 3,266
 constare, constatura quantis claudibus fides. 2,17. constans membris vigor. 3,715. constitit eadem vbique fortuna. 4,402. constitit hic bellum, hæsit. 7, 547. nullo constet mihi sanguine bellum. 4,274
 consulere famæ. 8, 624. in medium. 5,46
 Consulibus à Senatu bellum demandatur contra Cæsarem. 1, 489
 Consul Etruscis abductus aratris, Attilius Serranus vel Cincinnatus, ex agro ad Dictaturam vel consulatum euocati. 10,153
 Consules noni Kalendis Ianuariis. 5,5. ab iis & eorum nominibus anni denominati & in Fastis distincti post eiectiones Reges. 2, 645. 5,390, 399. 7,441. hinc, ignoto consule, id est, tempore ob antiquitatem ignoto. 4,379
 Consulum sedes sacra. 3,105. iis prælati fasces; (hinc & fasces, pro ipsis consulibus.) 10,11
 consul menstruus. 5,399
 Consules, gentibus subactis, colonias deducentes, succincti aratro locum designabant. 7, 430
 Consularis potestas inanis redita. 5,397
 consumere locum. 7,461
 consurgens pars urbis celsam in arcem. 3,379
 contendere membra. 3, 624
 contenta tela. 7,563. contentæ fune naues. 2,621
 continere, compescere. 4,435
 continere animam. 8,616
 contingi sædum. 3,348
 continuare colles. 4,159
 contorquere. 3,671. de vento. 9, 472. contortus vortex. 3, 631. 4,460
 contra

IN LYCANVM.

- contra videre. 9,947
 contraria voluens ventis æstus. 9,333.
 contrarium ire. 1,77
 contus. 6,174
 conuellunt verbera puppes. 3,528
 conueniat, pro, conueniret. 2,173
 conuersæ hastæ verber. 7,577
 conuertere aures surdas. 6,444.
 conuertere fugâ bellum. 4,178.
 conuexa Olympi. 7,478. conuexa Superum. 5,563
 2. conuexa Tonantis. 9,4
 conuitia festa in nuptiis. 2,369
 conuoluens gentes mare, de di. Iunio. 5,623
 copia rara. 3,693
 Cora opidum Latij non longè à Velitris. 7,392
 Corcyra insula sub Epiro ad confine Maris Ionij & Adriatici. 2,623. 8,37. 9,32
 Cordus Quæstor truncum Pompeij cadauer inuentum rogo comburit, & sepelit. 8,712. & seqq.
 Corinnum, Pelignorum vrbs primaria. 4,697. à Cæsare obsidetur. 2,478. & seqq. à præfidiariis deditum. 2,507
 C. Cornelius augur Patauij fertur dixisse die prælij Pharsalici se videre certantes Cæsarem & Pompeium. 7,192
 Cornelia Castra, locus in quo Scipio Africanus castra posuit non longè à Carthagine. 4,656
 Cornelia L. Scipionis Metelli filia, primò P. Craffi, Craffi Diuitis filij, deinde Pompeij vxor. 2,349. 3,21. 8,89. 810. 815. 9,66. 277. eam Pompeius durante bello Lesbi seponere decernit. 5,722. ipsique consilium suum aperit. 5,739. cui illa respondet. 5,761. in Lesbū proficiscitur. 5,799. ibi sollicita est de marito. 8,41. conspecto Pompeio ex acie Pharsalicâ fugâ elapso exanimatur. 8,58. à Pompeio ob immodicū do-
 lorem corripitur. 8,71. eius ad Pompeium responsio. 8,88. cū Pompeio proiecta Lesbo in Aegyptum, in naui expectare à Pompelo iussa quid ipso futurum sit. 8,579. eius planctus conspectâ eadē Pompeij. 8,637. & seqq. eius querimoniz ed quodd Pompeium sepelire non possit. 9,55. & seqq. mandata mariti Sexto priuigno aperit. 9,84. exuius Pompeij comburit. 9,175
 cornix sese perfundens significat futuram pluniam. 5,555
 cornipes, equus. 4,762. 8,3
 cornu coactum, circulus plenus. 1,537
 cornua aciei. 7,365. 524. antennarum. 8,193. classis. 3,529. portus. 2,706. velorum. 5,427
 cornua, flexa, terræ aut rupis portum conficientis. 2,615
 cornua (aciei) diducere, extendere. 7,506. explorare, de tauro, 2,603
 cornibus tortis, vt arietes. 9,514
 corona aciei. 6,289. corona pro multitudine populi. 2,120
 corona è nardo & rosis. 10,164
 corona querna, præmium ob seruatum ciuem. 1,359
 corona turrita nouæ nuptæ. 2,358
 corpus carcer animarum. 6,722.
 corpus summum, facies, seu partes exteriores. 8,68
 corpora debent sibi sui finem. 7,811
 corpora illustrium virorum in funere delata humeris nobilium. 8,732
 corpora sepeliantur, an non, parum refert. 7,809
 corpora sustentare epulis. 4,307. corpora viua elidunt trunci. 2,206. corpora proiecta negatis tumulis, inhumata. 6,626
 correpere in cymbam. 8,39. in medium.

I N D E X

medium agmen. 4,777
 corrumpere mœnia. 2, 100. corripientes faces testæ. 1,494
 corruptus in externos mores. 10,404
 corruptus luxare catenas. 10,57
 Coruini, nobilis familia Romana. 7,584
 Corus, & Cori, ventus ab Occasu solstitiali, aliquando etiam pro quouis vento. 1, 406. 2, 617. 4, 67. 5, 572, 599, 606. 7, 125. 9, 799. 1001.
 Corycos in Ciliciâ oppidum, mons & specus. 3, 226. Coryciæ classēs, piratarum Cilicum. 8, 26. in monte Coryco. prouenit optimum crocum. 9,809
 Cos insula Samo vicina. 8,246
 costus, frutex in Arabiâ & Indiâ, cuius radix contra venena utilis. 9,917
 cotibus exarsit mucro. 7,139
 Cotta, Cæsaris legatus à Neruiis cæsus. 1, 429
 Cottæ tr. pl. verba ad Metellum collegam qui Cæsarem ærarium spoliare vetabat. 3, 143
 Cotys Thracum rex à Senatu laudatus. 5,54
 couinus, currus, rostratus Belgarum & Britannorum. 1, 426
 Cræsus rex transito flumine Haly à Cyro captus. 3,272
 Crassi pater & filius Marianis temporibus à Fimbria quodam occisi, ut vult Lucanus. 2,124
 Crassus, cognomēto Diues, Spartacum profligauit. 2,554. mora belli ciuilis. 1, 100. ad bellum Parthicum profectus nihil moratus diras Atteij tr. pl. 3, 126. à Parthis cum Pub. filio cæsus. 1, 105. 8, 302. 10, 51. ipse filiusque insepulti. 1, 118. 294. 9, 65
 Crassus (Pub.) Diuitis filius maritus prior Cornelie, quæ post Pōpeio nupta. 8, 91. 415. cum patre cæsus & insepultus: vide, vide, [Crassus Diues.]

Crassorum clades cur non vindicata à Romanis. 7,431. vindicta potius procuranda quam bellum ciuile gerendum. 8, 418. & seqq.
 Crastinus euocatus in exercitum Cæsaris primus telum in hostem misit prælio Pharsalico. 7,471
 crates perpetua, clypeorum connexorum in testudine series. 3, 485
 credere, confidere. 1, 135. credere animam morti. 3, 751. causam Diis. 7, 77. deis. 7, 705. fatis. 1, 227. siluam cani. 4, 441. solo. 4, 657, 643. vocem dolori, aut, dolorem voci. 1, 258. vna nox muris credita. 1, 520
 crescere, id est, ex crescere, superare. 5, 25. crescere, de eo quod in altum exstruitur. 9, 842. creuit in aduersis virtus. 3, 614
 Creta, insula nota Maris Mediterranei, cuius rex Minos, vnde Minoia. 2, 611. 3, 163. 9, 38. à ceterum ciuitatibus dicta Hecatompolis: Ioui dilecta, quem in eâ nutritum & sepultum fabulantur. 2, 184. 8, 872
 Cretæ, canes Cretenses. 4, 441
 crimen, habere crimen. 8, 118. ne. crimen erit, nec gloria. 7, 112. crimen ciuile. 7, 398. crimen Deorum. 2, 288. 5, 59. 8, 800. 9, 144. crimen glebarum, instrumenta luxuriæ. 9, 425
 crinis timendi sideris. 1, 528
 crines Libyci, nigri: flauī vel rutili Germanorum. 10, 129
 crocum optimum prouenit in Ciliciâ. 9, 809. croci pressura. 9, 809
 croceum medicamentum tingendis crinibus Indorum. 2, 239
 cruci affixa corpora carpunt magæ. 6, 545
 cruor altius. 1, 319. cruor stat in templis. 2, 103
 crustæ marmoreæ, & crustata domus marmoribus. 10, 1145
 115 Crustæ

- Crustumium Flaminia flauius, 2, 406
 crystallina vasa, 10, 160
 cubile ad somnos, 4, 603. cubili miscere, 10, 68
 cubilia è froadibus, 9, 841
 culmen humanum, Dictatura, 7, 594
 culmi aduecti, frumentum peregrinum, aduectitium, 6, 85.
 culmi in segetem surgentes, 6, 109
 culpâ suâ viuere, de eo qui fugâ euasit, 6, 204.
 tulta, agri culti; & cultu confita regio, 2, 426. 3, 210. 9, 690
 cultus farialis, 6, 654. cultus mæstæ Ingubria, 2, 365
 Cumana vates, Sibylla Cumana, 1, 564. libros Romana fata continentes dedit regi Tarquinio, 5, 183. eius carmen hoc, Romane miles Aegyptum caue; Lucanus ad Pompeium refert, 8, 824
 cuneus, quicquid è lato in acutum definit. hinc militum acies cuneata, & cunei militum, 6, 184. 7, 497
 cunei ordines graduum in theatro, & pro multitudine populi in iis sedente, 7, 12
 cupere non priuata, 2, 564
 cupidus imponere, 2, 170
 cuppæ sustentandis ratibus, 4, 420
 cupressus, arbor Plutoni sacra, cuius ramus collocabatur ante domum funestâ nobilium, 3, 442
 cura famæ, 9, 1080. cura in somnis, 2, 239. cura laboris, 7, 209. in curâ conditum, 9, 86. cura maxima fuit non perdere lletum, 3, 705. cura fuit implere, &c. 7, 142
 curæ armorum, 3, 525. 504
 curæ mordaces, 2, 681. in curas venire, 2, 347. curarum mæstus, 8, 165
 curarum arcana, 8, 279. pondera, 9, 951
 curare, dignum quod quæreretur, res, 6, 602. curata sunt, curæ sunt, 7, 455
 Curetes populi insulas inhabitantes Cretas dictas in orâ Illyrici; Corcyram, ut quidam, 1, 405
 Curia pro ipso Senatu, & pro Senatoribus, 1, 267. 487. 3, 108. Curia hospes, 5, 11
 Curio Casari in bellum stimulos addit, 1, 269. & seqq. venali lingua, 1, 269. vox populi, 1, 270. in Siciliam à Cæsare missus, 3, 59. ex Sicilia in African trajicit, 4, 583. in loco castrorum Cornelianorum castra ponit, 4, 661. territus aduentante Iuba rege (quem in tribunatu suo spoliare regno tentauerat, 4, 689.) quod non consideret militibus suis, ut non veteranis Cæsaris, sed Corninii dedititiis; antequam omnes dilaberentur prælio decertare statuit, & primo Varum pellit, 4, 694. & seqq. exercitum contra Sabburam ducit, ignarus præsentis Iubæ, 4, 730. equitatu Iubæ circumdatus, 4, 746. & seqq. fugere nolens, fortiter pugnans occumbit, 4, 797, 5, 40. insepultus, 4, 810. eius elogium, virtutes & vitia, 4, 811. & seqq.
 Curius Dentatus, qui de variis populis triumphauit, pauper nihilominus & auro incorruptus; hinc Curiorum ligones; curij & Fabricij nomina pauperis æui; pro exemplo frugalitatis, 1, 169. 6, 787. 7, 358. 10, 152
 currere magno gradu, 2, 100.
 currere, de athere, 7, 424.
 currere clarum, de fulgere, 5, 630.
 currere per prospera fata, 7, 420
 currum retorquere, 7, 3
 currus triumphales celsi; & lauriferi; hinc & currus pro ipso triumpho; item, currus regere, ducere, &c. pro triumpho, 7, 3

I N D E X

pliare, 1, 316. 3, 77. 5, 332. 8, 810, 814. 9, 79
 cursus fati, &, cursum dare fati. 6, 423. 7, 544
 cursus rapere, 5, 403. cursum frangere longo gyro. 3, 555
 curuare littora, de mari. 8, 178
 curuari, id est, extendi, ambire. 3, 107
 Curules; pro Aedilibus Curulibus. 3, 107
 cuspis, &, cuspis æquorea, tridens Neptuni. 5, 621. 6, 396
 custodia mentis, id est, obfirmatio, constantia: vel, ut alij, intro custodita cogitatio. 1, 635
 custos vndæ Illyricæ, præfectus oræ marinæ Illyricæ. 4, 433
 cutem abducentia ossa. 4, 288
 Cyanæ cautes, insulæ vel scopuli Bospori Thraciæ, Symplegades. 2, 716
 Cybeles simulacrum quotannis à Gallis, sacerdotibus ipsius, in Almone lauabatur. 1, 600
 Cyclopes ministri Vulcani dicti. 7, 150
 Cydones, Cretæ populi auxiliares Pompeij in acie Pharsalicâ. 7, 229
 Cyllene, mons Arcadiæ, in quo Mercurius natus, & à quo Cyllenius dicitur. 1, 662. 9, 662. 10, 209
 cymbæ viminæ corio contextæ. 4, 131. ex papyro in Aegypto. 4, 136
 Cyniphæ pestes, Libycæ aut Africæ, à Cyniphe regionis flumine, serpentes. 9, 787
 Cynosuræ, Vrsæ minor, ad quam cursum dirigeant Sidonii, 3, 219. 8, 180. 9, 540
 Cynthia, luna, 2, 18. 2, 577. 4, 60. 8, 721
 Cyprus, insula maris Ionij, cui imperauit aliquando Cinyras rex, à quo & Cinyræ dicta. 8, 456. 7, 16. 9, 117
 Cyrenæ, ciuitas & regio. Africæ. 9, 874. à Catone occupatæ. 9, 237
 Cyri arua, Persarum regio, 8,

226. Cyri ingentes copiar. 3, 285
 Cythera, orum, insula Peloponnesi, sub Malca promontorio. 9, 37

D

Dæ, errantes, siue nomades, populi Scythici. 7, 429
 Daci, (&, Dacæ primâ correptâ) Thraciæ contermini populi: sæpe pro populo fero & barbaro; vt, hinc Dacus premit, inde Getes: Dacæ Getæque: Dacis Getes admixtus. 2, 54, 296. 3, 95. 8, 424
 Dalmatici iustus, Mare Adriaticum versus Dalmatiam. 2, 402
 Damascus Syriæ vrbs. 3, 215
 danina mundi. 9, 440
 damnum armorum, id est, detrimentum quod arma patiuntur. 3, 364
 damni solatia rependere. 8, 469
 damaare, pro, contemnere, detestari, improbare, execrari, reicere, diffidere. 4, 270. 5, 247. 311. 471. 6, 413. 7, 242. 8, 25. 327. 328. 9, 858, 1035. hinc damnatus, nefastus. 7, 309. damnata arma, infelicia, improbata, 4, 338. 360, damnata lux. 4, 534
 damnare, pro, obligare, adstringere, addicere rei malæ, tristi aut infelici: vt, loco. 1, 249. 749 busto. 2, 733. fato. 3, 22. sacris infernalibus. 6, 641. morti. 8, 483. 570. 9, 87. hinc, damnare noctibus, id est, tenebris obscurare. 7, 452. damnatus lumina somno. 9, 363. damnari tenebris, aboleri. 9, 986
 damnare, pessundare. 8, 332
 damnare nimix pietatis. 6, 508. sceleris, 1, 406
 damnare fortunam suam, animum despondere. 7, 649
 Danaë à Ioue in imbrem aureum conuersa,

I N L V O A N V M

conuersio stuprata, mater Per- sei.	9,659	762.	
Danubius fluius celeberrimus.		dedecus breue zui.	2,117
qui & Ister, multos fluios in se recipit. 2, 419. multis offi- se in Euxinum exonerat. 2,	420, 3, 202	dediscere ducem.	1,131
Dardani, Epiri populi.	3,187	deducti coloni.	4,197
Dardanius colonus, Capys, con- ditor Capuæ.	2,392	deducere carbasa.	2,697
dare. ius sceleri. 1, 2. vires in car- mina. 1,66. stimulos. 1, 120. li- bertatem odiis. 2, 145. animos.	2,570.	deesse. se deesse deis, at non sibi numina credit. 5, 499. deesse ruinæ. 6, 10. deesse, non interef- se.	8,630
lacrymas ciuilibus armis.	3,313. secretum. 3, 314. arma. 3,	defectus, id est, solutus, defatiga- tus. 2,559. 4, 635. 5, 333. 6, 252.	
315. classica bello. 4, 186. euen- tum fraudibus. 4,730. terga aut pectora bello. 4, 468. cursum fa- tis.	7,544	9,401. defectus epulis. 10, 281.	
dare. dare præcipitem. 8,193. dare multa in vulgus. 1, 132. bella priuata iræ. 4, 688. pæsum. 5,	616. dedimus Romam ed cladis.	defecta furore. 1, 695. defecta membra. 4,600. ilia. 4,757. defe- cta robore membra.	3,625
7,406. dare gentibus iras. 2,47.	do ferre. 4, 806. do cognoscere.	defectus Solis.	7,4
6, 813. datum nosse, &, nes- cire. deos. 1, 452. dedit scire. 6,	776	defendere, id est, arcere, prohibe- re, tegere	9,306. 322, 673
dare, pro, permittere.	7,126	defendere templum ab auro. 9,	
dare arcana, declarare.	9,554	521. defendere aquas suas, de flumine quod nō mutatis aquis alium in se recipit, aut ipsum in alium influit. 6,376. defendit se à mari terra.	9,306
dare ventis, committere.	8,190	deficere, lassitudine defatigari. 9,	
dare in medium, cingere: 7,	366	401. vide [defectus.]	
dare nauem in litus, appellere.	8,134	defixus lumina.	6,658
dare vni cuncta, facere in gra- tiam, commodum, aut iussu vnius.	2,146	deslagrare.	4,280
debitum fati.	8,415	deslectere iter.	3,337
deceptis manibus vacuum com- plexa cubile.	5,809	deformis pallore. 8, 56. deformis dolor, turpis.	8,81
Decii, pater & filius, pro salute reip. caput fatale vouentes, in confertissimos hostes irruentes morte suâ Rom. victoriam pe- pererunt. 2,308. 6,785. 7,359		degener toga. 1,365. metus. 3,149.	
decliua montis:	2,421	rogus. 9,4. degeneres animi. 6,	
decoquere, absumere.	9,776	417. latebræ.	10,441
decorum alicui.	1,164	degere vitam inermem.	4,358
decuit fulgens tutela carinas. 3,	511	Deiortarus Gallogræciæ à Sena- tu laudatus. 5, 55. à Pompeio ad Parthos auxilia rogatum mittitur.	8,209. & seqq.
decurrere effuso passu.	4,271	delectus sceleri, sub. faciendo. 8,	
decus pelagi, victoria naualis. 3,		538	
		Delos insula in quâ nati Apollo & Diana, & in quâ oraculum Apollinis.	6,425
		Delphici oraculi Appollinis ori- go & descriptio. 5, 70. & seqq.	
		cur cesset responsa edere. 5,	
		111, 131. templum Delphi- cum à Brenno & à Persis com- bustum.	5,134,
		delphinus incertus quò tendat, tempestatem futuram deno- tat.	5,552
			demissus

INDEX

demissus pelago.	8,159	spiritus fauces. 5,133. destituere
demissus vultus.	2,361	ducem, 5,244. destituunt pietas
Demogorgon, Inferorum om-		fidelisque. 5,298. destituunt ver-
nium infimius & maximè hor-		ba paratam mentem. 5,731
rendus: qui situ & terrore se		destruere meritum. 9,1041
habere ad alios Inferos, sicut		desuetæ filius feræ. 4,237
se illi ad nos hic Medusæ fa-		detecto Marte, bello aperto. 10,
ciem, seu Gorgona, adspicere,		346
& Styga ^a deicere sine vlllo pe-		detrahare dominos Vrbi seruire
riculo potest. 6,745. & seqq.		paratæ. 1,351
densantur nubes in imbres. 4,		detrahare in cladem. 3,22
76		detrudere, 6,174
dens in somnis, dentes in som-		Deucalionis temporibus maxi-
nis draconis à Iasone occisi. 4,		mum diluuium. 1,653
552		deuerrere acies. 2,470. deuerrere
dentes imprimere, mordere. 9,		cursum. 6,591
806		deuexus terrarum margo. 9,497.
dentes niuei, ebur. 10,144		deuexa mundi. 10,39
dentes ruricolæ, rastorum aut		deuia terrarum. 4,161. mundi. 8,
aratri, quibus terra scinditur.		209
7,859		deuoluere mœnibus agmina. 2,
dependere, impendere. 8, 101. de-		491
pendere amoris tempus. 10,		deuotus. 4,272, 533, 695, 8,91. de-
80		uotus sacro fœdere. 8,112. de-
depositum Fortunæ. 2, 71. deposti-		uotus sacri, sacerdos. 10, 176.
tum pignus. 8,191		deuotæ in prælia dextræ. 3,
deprecor seruari. 9,213		311
deprensus cantu magico. 6,		Deus est quodcumque vides, quo-
505		cumque moueris. 9,580. nascen-
deprensa virtus. 4, 469. 6,		tibus semel dixit quantum sci-
168		re licet. 9, 575. se eadem lege
deprensus est. 9,531. 826		tenet quâ cuncta coercet. 2,
deprensus est ciuile nefas. 4,		10
172		Deus incertus Iudæorum. 2,
derogare famam suo. 9,359		593
deseruire in artus. 6, 540. deser-		Dei sedes vniuersum & virtus,
uiens ira. 5,303		sive animum sapientis. 9, 578.
descendere in euentus belli anci-		nil facimus non sponte Dei. 9,
pites. 5,67		574
deses natura. 9,436		Deum sequi. 9,557. mente gerere.
desidere in vndas. 3,630		9,564. deum facere, referre in
desidiosus. 9,288		numerus Deorum. 9,604. Deo
desistere cepto. 3,144		plenus. 9,554
desolatum. 4,701		Dei, seu, Dij inferni. 1,634. Dij vi-
desperare diem. 1, 543. viam. 5,		sa secudent. 1,635. Dei terribi-
574		les scelerum. 2, 80, 7, 168. Dei
despicere mare de monte. 5,		cæli Erebi que. 2, 306. Dij me-
639		lius 1, 2, 537. 3, 93. Dij secundū
despicit Arctos populos. 1,458		veniam meruere. 4, 123. Dei
despumare in herbas de Lunâ. 6,		magici. 6, 577. Dij ad primam
506		statim vocem magorum quid-
desituere. 6,734. 2,398. destituit		libet concedunt, ne plures au-
vulnera sanguis. 3,746. destituit		diant. 6, 528. cur & an magos
		metuant

IN LUCANVM.

- metuant quæ situm. 6, 492. Dei
Lethæi, Infernales, à Lethe flu-
mine. 6, 685. Dei Romani, He-
roës. 6, 807. Dei nulli humana
curant. 7, 445, 454. Dii transire
dicti auersi, aut hosti fauentes. 7,
647. Dii nasci nec oriri possunt.
8, 458. Dii hospitales. 9, 131. ci-
nerum. 9, 990. Dii penates Tro-
janorum. 9, 993. Dei secundi. 9,
1098. Dei Aegyptij feræ non-
nullæ & aues. 10, 159. Dei nosci
volentes. 10, 180
Deorum fortis ignarum mortale
genus. 3, 319
Deorum inuidia. 4, 243, 9. 66. cri-
men. 5, 59. 8, 8, 55. 800. 9, 144.
obsequium, fauor. 5, 294. vsus.
5, 698. mors dilata Deum, im-
mortalitas. 6, 628. doli. 7, 86.
monstra, prodigia, 7, 172. au-
rum, dona iis oblata & orna-
menta aurea. 8, 121. multum est
in gente Deorum. 8, 121. mul-
tum est in gente Deorum. 8,
308. Deorum respectus. 8, 451.
pudor. 8, 597, 605. culmina, &
sedes, id est, templa. 9, 819. 10,
15
Deis ignoscere. 2. 93. 9, 1103. do-
nare quod superest vitæ, sibi
ipfi inferre mortem. 3, 243. se
deesse Deis, at non sibi numina.
5, 499
Deis vim facere, de magis. 6,
441
Deis irasci. 1, 665
Deis quid obicere, exprobare
9, 188
Dii omnes hæremus. 9, 573
Deos spargere, simulacra Deo-
rum. 3, 100. Deos non nosse
quos timemus, auget terrorem.
3, 416. Deos quis enim læsos
impunè putaret? 3, 448. Deos
agnoscere. 4, 255. Deos lassare.
5, 695. exornare armis, tro-
phæum iis erigere. 6, 256. co-
gere de magis. 6, 446. in Deos
conuicia. 7, 725. 9, 187. in Deos
tanquam humana non cu-
rantes, inuehitur per digressio-
nem Lucanus. 7, 445. & seqq.
- esse locis Superos testatur Al-
ua, &c. 9, 522
Deæ vtrices. 10, 337
dextra inuita. 1, 378. violata. 2,
126. dextræ omnia sperantes. 5,
355
Diana Scythica, cui homines im-
molabantur. 1, 446. Dianæ Scy-
thicæ regna, lucus vel nemus
prope Ariciam, quia sacerdos
eius Rex Nemorensis voca-
batur. 3, 86. ab Oreste ex Tauri-
câ Ariciam translata; vnde My-
cenæa, quia Orestes Mycenæus.
5, 74
Dictatura culmen humanum. 7,
594
Dictæ, Cretæ mons: vnde Dictæa
saxa, & littora; item Dictæi
coloni, Dictæa manus; Creten-
sia, Cretenses, 2, 610. 4, 322. 6,
214. 9, 38
diducere cornua aciei, extendere
7, 506
diductum robur, 3, 584.
dies medius. 1, 16
diem extremum præcipitare. 2,
106
dies perdere. 3, 394
diem admittere. 3, 444
diem vnum donauere patriæ. 4,
28
dies in medium surgens. 4,
155
dies nube læsus. 5, 456
dies festinata fati. 5, 560
dies ista icrit non paruo sangui-
ne. 6, 158
dies summa, & suprema, mors.
9, 208. 10, 41
dies arte magica prolongati.
6, 462
diei obscuræ periphrasis. 7,
1
dies quo clades insignis illata
Romanis, in Fastis iater atros
notatus, & à clade cognomi-
natus. 7, 409. 410.
dies longior, diuturnitas tempo-
ris. 7, 845
diem totum mutare, aliud cæli
clima subire. 8, 217
dies stat librata cardine summo,
scilicet

I N D E X

- fol meridianus perpendicularis est. 9,52
 dies, pro Sole aut luce, [passim.]
 hinc dies celi. 9,905. dies nimius, Sol vehementior. 9,432.
 diem agere, item, explicare, de Sole aut naturâ. 7,201, 202. item, diem medium ducere. 6,571
 dies quo prælium commissum, aliquo modo pro ipso prælio, ferè vt Francis [Journée.] 7,92.427
 differre semper nocuit paratis. 1,281
 differre, diripere. 9,142. pro producere. 9,568
 difficilis tueri, qui non facile tnetur aut conseruat, 1,511
 difficilia virtuti dulcia. 9,403
 diffuso vertice. 3,376
 diffusum vinum, conditum. 4,379
 dignus donandâ vtrâ. 4,347
 digerere, id est, dissolvere, consumere. 6,88
 dilata manu. 8,708
 Diluuij Deucalionzi descriptio. 5,622
 dimadere. 6,479
 dimittere laudibus in longum æuum. 1,448
 dimitti marito, repudiari. 5,765
 Diomedes Trax equos suos corporibus hospitem aiebat, 2,163
 Diplas Ciliciæ fluuius ex Tauro monte ortus. 8,255
 dipas, serpens, cuius morsus mortalem sitim incutit. 9,610,718,738.& seqq.851
 Dirce fons in Bæotiâ. 3,175
 Dirceâ cohors, armati ex dentibus serpentis prognati, qui inter se certantes pariter occubuerunt. 4,550
 dirigere. 6,475. dirigere Libyam, in Libyam. 8,170
 dirimere Arabiâ Aegyptum. 10,312. castris, à castris. 4,33
 Dis, Pluto, Deus Inferorum. 1,455.577.5,433,797. Ditis ar-
 cana. 6,514
 discedere, id est, separari, findi. 6,347,382. hinc, discedere inter manus carpentum. 2,121. discedunt æquora. 3,632. discessit medium pectus ad ictus. 3,655. discessit palus in multos amnes. 6,360. discedere in fauorem generi focerique, in partes distrahi. 10,418
 discolor, colore ab alio differens. 8,293,722
 discordia turbat minimas rerum. 2,272
 discordia agit manes. 6,780
 discrimen. in discrimen mittere. 2,599. magnum secula nostra venturi discrimen habent. 4,192. discrimen mundi gladio permittere. 7,108. discrimine nullo habere. 4,218
 discriminare vestes picto auro. 2,357
 discursus aquarum. 10,249
 discussa vittas. 5,170
 discutere salo. 2,685
 dispendia silux. 8,2
 dissuasor iusti gladius. 4,248
 dissolui alis Cæsareis. 1,440
 dissonus. 7,272
 disternare. 1,216
 distingere. 4,675
 distribuere tumulos triumphis. 6,818
 districtus epulis. 10,422
 distingere ramos. 4,317
 diuersa feror. 1,683
 diuersi, oppositum, alij. 3,327.60782,783
 diuersum pelago, contrarium. 3,681
 diuidere, diuidit horas buccina. 2,689. diuisere Deos. 2,355
 diuisum sanguine mare. 2,22
 diuitias numerare. 6,407
 diuitiis violatum. 9,520
 diuitias ostentare armato, mentis est. 10,146. tueri difficile. 7,749
 diuortia gemini Ponti. 2,404,580
 docilis

IN LVCANVM.

oculis vicisse.	1,320	donare. donauere diem vnum	
doctus quietem ferre. 9, 294.		patriz. 4, 28. donare spatium	
seruire. 5, 382		jaculis. 4, 764. donare ratibus	
Dodona silua Ioui sacra In Epi-		flexus Maleæ. 6, 58. donare ve-	
ro, in quâ oracula reddebantur.	6, 427	niam. 10, 70	
Dodones silua, quercus, 3, 441		donaria. 9, 516	
dolendi nobilitas: 8, 329		Dorion, Thessaliæ ciuitas, in	
dolet heu semperque dolebit.	6, 303	quâ Musæ Thamiram cantorem	
doli Deorum. 7, 86. doli à Gany-		visu & cantu priuarunt. 6, 353	
mede. 10, 520. dolis infectum	4, 736	dorsum montis. 2, 428	
Dolopes Thessaliæ populi. 6, 384		dracones, serpentes alati, quorum	
dolor. dolori vox credita, pro,		formam dii saepe crediti	
voci creditus dolor. 1, 258. dolor		assumisse; alibi innoxij; in	
sine voce. 2, 21. dolor necdum,		Africâ perniciosi, & id viribus	
sed iam metus. 2, 27. dolor		potius quàm veneno; adeo	
summis malis seruatus. 2, 41.		ut tauros & elephantes circumuoluti	
doloris vox. 5, 494. dolorem		nexus nodi præstringant. 9, 728. arboribus	
capere. 5, 759. dolorem		circumuoluti. 3, 421. eorum oculi	
mente suppressum tegere. 6, 228.		Magis vsui. 6, 675	
dolor verendus, salutis		Druidæ, magi & sacerdotes	
majestatem. 7, 680. dolorem effundere		Gallorum: eorum sacra, mores,	
in lacrymas aut gemitus. 9, 146		& dogmata. 1, 450. & seqq.	
dominus. dominos detrahimus		Drusi, popularia nomina; quia	
Vrbis seruire paratæ. 1, 351. ad		Liuius Drusus tr. pl. leges	
dominum ire. 4, 217. dominis		Gracchanas asserere conatus	
mentiri. 5, 386. dominum		fuit. 6, 795	
quantâ virtute parasti! 6, 262.		Dryopes, Epiri populi. 3, 179	
dominus rerum. 6, 595. dominus		dubius, dubium, dubij montes. 3, 7.	
non dux. 9, 241		dubijque fugæ pugnaeque	
Domitius Aenobarbus successor		tenentur. 4, 156. dubiæ acies. 4, 389.	
Cæsari in Galliâ designatus. 7, 607.		dubia lux. 4, 473. dubius	
pugnax. 2, 479. 7, 219, 600		miles ducibus suis. 4, 698. dubius	
Corfinij à Cæsare obsessus. 2, 478.		Mars. 4, 770. dubiæ mentes. 5, 256.	
& seqq. à suis militibus		in dubio scire. 7, 247. dubius fati. 7, 621.	
Cæsari deditus. 2, 507. Cæsaris		in dubiis, rebus dubiis. 8, 241. dubium	
ad eum verba. 2, 512. à Cæsare		manet. 9, 19. in dubio	
venia donatâ dimittitur. 2, 516.		terræ pelagique relictum. 9, 304	
7, 604. à Pompeio præfectus		dubitanda Luna. 4, 60	
dextro cornu in acie		ducere. ducere, id est, producere,	
Pharsalicâ. 7, 220. occisus. 7, 600.		protrahere. 1, 670. ducunt	
sæpius à Cæsare victus. 7, 601.		naues varios tractus. 3, 551.	
Cæsaris ad illum, & illius		ducere tempora. 5, 6. senectam	
morientis ad Cæsarem verba. 7, 606		manibus, id est, manuum labore	
domus poluita. 2, 252		vitam senilem sustentare. 5, 535.	
domus tuta. 10, 459		ducere opus. 6, 39.	
donare, id est, condonare, ignoscere;		ducere artem in nouos ritus. 6, 509.	
remittere. 2, 477. 7, 450.		ducere medium diem, de Sole. 6, 571. ducere colorem.	
784. 9, 144. 1017, 1088			

I N D E X

- rem. 6, 828. ducere in moenia; 1,675
 populum vagum urbibus assue-
 facere. 7,429. ducere in arma. 9,
 227. ducere triumphum. 9,598.
 10,154. ducere aëra pennis, vo-
 lare. 9,729. ducere, id est, attra-
 here, imbibere. 10,124,252
 dumeta confraga. 6,126
 durare vivere. 4,519
 durare viscera ceno. 6,94
 durata mens malis. 5,798
 durus vultus. 2,373
 dux. dux Bruto Cato solus erit.
 2,247
 dux senior. 2,561
 dux iussus. 7,79
 ducem dediscere. 1,131
 ducum in funeribus totus exer-
 citus circumibat bis terve ro-
 gum armis demissis vel tractis.
 8,735. non ducis, sed militis
 enses stricti sunt. 5,254. ducis
 manus, milites. 5,311
 Dyrrhachium, Epiri ciuitas, ante
 Epidamnus dicta. 6,14. eius si-
 tus. 6,19. & seqq.

E

- E** Moenibus pendere. 7,369
 eat sic. 2,304
 ebulus, sambuco similis subfru-
 tex, cuius fumo serpentes fu-
 gantur. 9,916
 ebur, dens elephantinus. 10,
 119
 echeneis pisciculus qui nani ad-
 hærens, eius cursum remora-
 tur, unde dictus remora. 6,675
 Echinades insulae ante Aetoliam.
 6,364
 eclipsis Lunæ. 1,539. vnde. 6,
 503
 eclipses Lunæ in Africa maximæ.
 9,693
 edere, gemitus edere dolorem, id
 est, suppressere, concoxere. 7,
 43
 edax ætas. 7,397
 edoctus motus fulminis. 1,587
 Edonis, Baccha, à parte Thraciæ.
 1,675
 efferre arbores, de terrâ. 9,525
 effeta cera, exhausti faui. 9,285
 effingere varias figuras. 5,713
 effundere. in planum muros. 1,
 383. acies in hostem. 6,292. to-
 tas vires. 7,344
 effundi in caput. 7,529
 effundere dolorem in lacrymas
 aut gemitus. 9,146
 effusa terra, patens. 4,19
 effusa in amplexus manus. 4,176
 effuso passu decurrere. 4,271
 effusa acies. 4,743
 effusus campus. 6,270
 effusa arua. 8,370
 effusa solutas comas in vultus. 9,
 172
 egerere querelas. 2,63. animam.
 3,718. cauernas. 6,294
 egestas aliquando causa scele-
 rum. 1,173. quosdam ad bellum
 adigit. 2,253
 elementorum concordēs moræ.
 5,635
 elephantum ferax Africa. 6,208
 Eleusonipes, equus in certamine
 Olympico, quod in Elide Pelo-
 ponnesi. 1,294
 elicere Epirum, in Epirum. 5,9
 elusus aër lituis. 7,476
 eluctatus Tyberis in mare. 2,219
 Elysijs, & Elysiæ sedes, campi, vel
 locus in aëre, habitaculum pia-
 rum animarum. 3,12. 6,600,
 699,782
 Emathia propriè Macedoniæ re-
 gio; sed Lucano sumitur pro
 Thessalia; qui & Thessaliæ
 sæpè cum Macedoniâ confun-
 dit, & contrâ. hinc illi etiam
 Emathia, pro pro prælio ipso,
 quod in campis Pharsalicis
 Thessaliæ accidit; item Ema-
 thia clades, pro cella, ruina,
 Emathiæ clades, Emathium fer-
 rum, Emathia arma. 7,683. 8,
 34,203, 211. 360. 9,33, 245, 950,
 1017. pro Thessaliâ autem Ema-
 thia, Emathis tellus, & terra;
 Emathiæ terræ, &, oræ, Ema-
 thium litus. 6,315, 332, 580,
 820. 7,794, 798, 860. 1,188. pro
 acie

IN LVCANVM.

acie Pharfalica Emathia acies. 1, 637. 8, 531. pro campis Pharfal-
licis Emathis Pharfalos, Ema-
thij câpi, & agri, Emathia cam-
pi, Emathia arua, 1, 1. 6, 350,
620. 7, 186, 191, 846. 8, 43, 266. 9,
15, 1045. item Emathia dies,
pro die prælij Pharfalici. 7,
427. porro etiam longius Ema-
thia testâ, pro Alexandria, quia
à Macedonibus condita. 10, 58.
item Emathia arua, pro campis
Philippicis. 4, 256
emere aliquem magno pignore,
obligare sibi beneficio. 9, 1021.
emtum velle. 7, 282
emere toto censu parum panis,
cogente fame, non est prodi-
gum esse. 4, 95
emereri, mereri. 5, 688. hinc eme-
ritum donum. 1, 357
emeritum, id est, ad finem ver-
gens aut perductum, conse-
ctum, consummatum, lassum,
aut quod cursum suum perfe-
cit: vt emeriti milites. 1, 344.
emerita naues. 3, 520
emerita mors. 3, 622
emeritum ius. 5, 7. emerito
Marte, bello debellato. 7, 258
emetiri iter. 9, 735. emensus sco-
pulos Cypri. 8, 461
eminus conuinus. 4, 774
emollit gentes clementia cæli.
8, 366
Enceladus gigas qui fingitur sub
Aetnâ sepultus eructare flam-
mas. 6, 294
Encheliæ, Illicri populus, apud
quos Cadmus in serpentem
versus. 3, 182
Enipeus fluuius Thessaliæ non
longè à Pharfalo. 6, 373. 7, 116,
224
Enna opidum Siciliæ, vnde Pro-
terpina Enaxa. 6, 740
ensis, latè vagatur. 2, 101. ensem
exigere. 8, 656. ense caput rota-
re. 8, 673
ense potissimum prælij naualis per-
aguntur. 3, 570
enses non ducis sed militum stri-
cti, id est, sunt militum enses

qui stringuntur, non ducis. 5,
274
ensis seu gladius, vera arma vlrî
fortis. 8, 385
eð, relatiuum ad, quod, omisum.
7, 420. eð cladis. 7, 406
Eos, Oriens. 9, 544. Eous cardo,
aut, æther; & Eoum cælum,
plaga Orientalis. 2, 720. 4, 66. 5,
71. hinc, Eoum, de terris, aut
partibus Orientalibus, aut qua-
cunque re ad Orientales regio-
nes pertinente: vt, Eoa tellus,
& terra. 6, 52. 7, 423, 442. 8, 231.
Eoa litora Libyæ, 3, 295. Eoi re-
cessus. 3, 229
Eous orbis, & tractus. 8, 289,
365
Eox gentes. 4, 352
Eoa sceptrâ. 8, 208. Eoi re-
ges & populi. 7, 56. Eoa fides. 8,
213, 311. Eous furor, Eox sa-
gittæ, & pharetræ. Eoi, pro Par-
this. 2, 55. 3, 93, 186. 10, 47. Eox
sortis vulnus, damnum à Par-
this illarum. 8, 417. Eoa ara. 6,
680. Eox gazæ. 7, 742. gemmæ.
9, 516. merces. 8, 854. Eoi odo-
res, aromata Arabica & Indica.
8, 731
Eous, primâ correptâ. 7, 56,
423
ephebus. 3, 518. 6, 563
Ephefus, Ioniæ vrbs celeberrima.
8, 244
Ephyre, Corinthus, Isthmus Co-
rinthi. 6, 57
Ephyrea mœnia, Apollonia opi-
dum Epiri, quod sit colonia
Corinthiorum: sed confundi-
tur à Lucano pro Dyrrhachio.
6, 17
Epidamnus, Epiri vrbs eadem
quæ & Dyrrhachium. 2, 62. 4, 10,
545
Epirus, Græciæ regio Illicro
vicina ad mare Ionium. 2, 646.
5, 6, 496
epulæ. epulas dare, pascere. 9,
802
epulas habere leones. 4, 602
epulæ positæ non mandante fa-
me. 10, 158
Equites

I N D E X

- Equites Romani, ordo secun-
 dus. 7,582
 equites oppositi flumini, quo
 facilior fiat transitus pediti-
 bus. 1,221
 equi primi in Thessaliâ oti
 percussa à Neptune petra. 6,
 396 in Thessaliâ etiam domi-
 ti priuati à Lapideis. 6,399
 equi inutile auxilium clausis
 aut obsessis. 4,269
 equi incurfus. 4,763. equi moras
 rumpere. 4,762
 equi generosi motus à con-
 trario indicari. 4,750. & seqq.
 lassi signa. 4,754. & seqq.
 Erebus, fluius Infernalis, ple-
 runque pro ipso Inferno. 1,
 455. 2, 306. 6, 513, 635, 731,
 738
 ergastula soluta. 2,95
 Erichtho imagarum Thessalica-
 rum maxima, nouæ sectæ ma-
 gicæ inuentrix. 6,508. & seqq.
 arte sua satagit impedire ne
 bellum è Thessaliâ diuertat-
 ur. 6, 579. & seqq. eam Sex.
 Pompeius consulit de euen-
 tu bellici ciuilis. 6,589. & seqq.
 cui illa promittit responsum
 ore defuncti. 6, 605. & seqq.
 quare inter cadauera eligit
 recentius ad necyomantiam.
 6, 529. in antrum descendit,
 quod describitur. 6, 640. &
 seqq. eius cadauer vati inari
 coacturæ & cogentis habitus,
 ritus & verba, &c. 6, 654. &
 seqq.
 Eridanus, Padus, celebris Italiæ
 fluius. 2,409
 Erigere. erigit Italiam Appenni-
 nus. 2, 397. erigi saxo, cote
 acui. 7, 140. erigere men-
 tem. 8, 35. erigere in fas-
 ces. 8,270
 Erinnys, Furia. 1,572. 687. 6,747.
 8,90
 Erinnys ciuilis, furor belli ciui-
 lis. 4,187
 Erinnys feralis Latio, incitamen-
 tum in furores & cædes. 10,
 59
 Eroæ turres, Sestus, ab Er-
 puella ad quam ex Abydo ad-
 natabat Leander. 9,95
 errantes domus Scytharum au-
 Numidarum. 1,253
 errore implicitæ viæ. 8,5
 erroribus nostris addunt crimen
 Dii, cum quæ alioqui fieri
 volunt, ita ordinant vt vi-
 deantur culpâ hominum fieri
 7,59
 erumpere remige in aduersos.
 ventos. 9,149
 Eryx, mons Siciliæ. 2,656
 Esculea arx, Asculum, Piceni op-
 pidum. 2,469
 esse, esse superstes. 5,582. esse sub
 ictu fortunæ. 5,730. est irato-
 rum Deorum. 7,354. esse pro-
 plorem ab igne. 8,229. esse bo-
 nus focer. 9,1038.
 & item, que, continuatio nega-
 tiuæ, pro, &, non, nec. 2,42, 235,
 355, 356, 357, 358, 373. 4,751. 5,
 542. 6,307, 310. 7,594. 8,628. 9,
 577. 1036. 10,115
 Etesia, venti Occidentales, statis
 temporibus flantes, præcipue
 contra Aegyptum. 10,239
 Etrusci Aruspiciæ perici. 1,
 584
 eualere, posse. 1,505. 4,84
 euanesce de aromatibus quo-
 rum vigor perit. 10,166
 Eubœa insula Euripo à Bœotia
 separata. 2,710. Euboicum la-
 tus, Cœla Eubœa. 5,196
 Euboicus recessus, Cumanus;
 quia Cumæ ab Eubois condi-
 tæ. 5,183
 Eudoxus Gnidius Ephemerides
 scripsit (fastus appellat Luca-
 nus) & annum ad Aegyptio-
 rum rationem reformauit. 10,
 187
 euentum dare fraudibus. 4,
 730
 Euenus fluius Thessaliæ, in
 cuius trajectu Nessus ab Her-
 cule occisus est. 6,366
 Euganei colles prope Patavium.
 7,192
 Eumenis, & Eumenides, Furiæ.
 1,577

IN LYCANVM.

378.2, 15.6, 664, 695.7, 169.9, 642	refegmina.	6, 538
Eumenidum vultus videre, furerere.	7.778	excrefcens leni tumulto folum, collis. 4, 111
Euphrates, Perfidis fluuius, feu Babyloniz, Tigri permixtus; limes Parthos à Romano imperio difterminans. hinc, ripa Euphratis vetita transfiri Parthis; quia fe eum non tranfituros promiferant; is autem inftar Nili agros inundatione annuâ fecundat: vfurpat vero Lucanus interdû pro Parthis ipfis. 2, 633. 3, 256, 260. 8, 214, 236, 290, 438. 10, 33		excubare alicui, pro aliquo, curam gerere. 9, 910
Euphrate, vltimâ productâ. 8, 358		excutere turbine. 2, 244. excutere remos. 3, 539. excutere ordine. 5, 710. excutere venturos, mores, exquirere. 9, 559
Euripus, fretum inter Eubœam & Bœotiam. 2, 710. 5, 235		exemplum. exempla longè petere. 1, 94. exempla magno timori. 2, 67. exemplum mei. 2, 514. exemplum magnum & memorabile. 4, 496. exemplum carens, nulli tuo cognitus. 9, 169. exemplum accipere, imitari. 9, 180
Europa tertia pars Orbis, Tanai & freto Hellesponti diuifa ab Afia. 2, 674. 3, 275. 6, 817. 9, 413, 872, 218		exemplar honefti. 9, 553
Eurus, ventus Orientalis, & interdum pro plagâ Orientali, 1, 219. 2, 457, 675. 3, 232, 549. 4, 615, 569, 608. 6, 265. 9, 113, 118, 420. in Euro quidquid regnorum, regna Orientalia. 8, 812		exercere fortunam fuam per pericula. 5, 302 exercere manus. 3, 692
Euxinus Pontus. 9, 960		exercitus aduerfo Sole refplendet, ob arma lucentia. 7, 214
exactum, peractum. 4, 490.		exertus Cethegus. 2, 544
exactus orbis Lunæ. 2, 577		exhaurire. exhausta partu. 2, 340. exhauriens Italiam aquis Padus. 2, 410. exhaustus fuper multo fudore. 4, 303. exhaurire virum. 4, 622
examina apum. 9, 285		exigere. ferrum per viscera. 2, 149. exigere, ad finem agere. 8, 376. exigere enfem aut gladium. 8, 656. 10, 30
examinare librâ. 8, 467		exigere, id eft, perficere, immittere. 8, 703
exanimis vultus, 6, 658		exigere fomnos. 10, 354
exarmatus, armis deftitutus, vt qui omnes fagittas ei aculatus eft. 8, 387		exiguæ, paucæ. 3, 182
exarfit mucro cotibus. 7, 140		exilis glebis. 3, 204
excantare. 6, 686. 9, 931		exilium pati. 1, 279
excautata mens. 6, 458		eximius feruare. 3, 697
exceptus fceleri locus. 3, 333		exire, per ferrum exit. 1, 212.
excelsit medicina modum. 2, 142		exibit multos in annos furor. 1, 668. exitur in prælia maiore damno. 2, 225. exire in irâ. 3, 112. exire fuper ardua. 6, 139. exire de mediis fatiis. 6, 313. exiens vox per cæli recessus. 6, 445
excipere maritum. 2, 339		exire in rectum, contra, ex oppofito. 7, 337. exire de vulnere. 7, 620. exiens in Aufurû, de parte regionis Meridionali. 8, 461
excipere, illico fubfequi. 10, 108		
excire ftratis. 1, 239		
exciri in pugnam ad tumultus ob aut per tumultus. 6, 11		
excitare in amores, 2, 325		
excrementa manus, vnguium		

INDEX

exitus hic stabit armis.	2,224	peris xui.	10,152
exonerare questus.	9,881	fabula bellorum, confabulationu-	
exordia rebus nouis.	8,265	culæ militares de rebus à se	
expellere animam.	7,622	gestis, &c.	4,200
expensâ Superiorum & Cæsaris		fabula, narratio historica vulga-	
irâ.	3,434	ris.	8,606
expers discriminis. 5,194. maris.		facere. vsum scelerum. 2,97. vim.	
5,412		6,652. cruentè. 8,315. partes. 9,	
explere vnam mortem.	6,213	97,228	
explicare. de campis, pro, exten-		faces, vide, fax.	
dere in planitiem. 3,377. 4,19.		facies. in faciem cæli redire. 2,	
6,477. 7,417. pro, sternere vel		723. facies diri leti. 3,653. pug-	
prosternere, vt hominem; ex-		næ. 4,164. in faciem ducum	
plicare virum per membra. 4,		ponere scelera. 4,253. facies	
629. serpentem. 5,81. explicare		turbæ. 5,20. facies non stans.	
orbes, de serpentibus. 6,488.		5,214. facies informis, oculo	
explicare diem, emittere, de		excusso. 6,225. facies Erebi, In-	
Naturâ aut Sole. 7,203. expli-		fernalis. 6,738. morientis. 6,	
care suos luxus, in oscutatio-		759. populi fauentis. 7,13. loci.	
nem. 10,109.		7,788. facies nocens. 10,61. fac-	
explorare. taurus explorat cor-		ies incesta perorat. 10,105	
nua in truncis. 2,603. explora-		facilis. facile, facilis dare. 1,510.	
tus miles. 4,697. explorare vi-		capi. 2,656. præbere. 3,683. ce-	
rus hostis. 4,731. explorare in		dere. 6,20. 10,310. facilis erat	
hac ceruice fidem tyranni. 8,		terror vertere mentes. 2,460.	
582		faciles linguæ ad murmura.	
exponere damnatum caput in		1,561. facilis ad iuga. 2,314. fa-	
cunctas pœnas.	2,307	ciles morti animi. 4,506. ex	
exprimere verum.	6,599	facili. 4,46. facilis terra, areno-	
exfectus virum, virilia.	10,134	sa.	9,469
exsoluere metus suos.	5,259	facinus quos inquinat æquat. 5,	
extendere serpentem, prosterne-		290	
re.	7,148	facultas opum.	4,817
extrahit insomnes fabula no-		Falernum, pro quouis vino, pro-	
ctes.	4,200	priè autem quod in Falerno	
extremum pœnarum. 2,519. ex-		Campaniæ agro prouenit op-	
trema votorum.	8,143	timum.	10,163
extrema mundi, Mauritania. 4,		fallere. falli. aliquem fallere, fa-	
669. extremæ terrarum oræ,		cere quod non animaduertat.	
Hispania. 4,1. extremus visus		6,64,68. hinc, fallere, de aquâ	
Urbis. 1,508. extremum diem		admodum leniter profuente.	
præcipitare.	2,105	5,464. dicere non fallar. 7,	
exul ingens.	2,730	289	
exusta mundi.	9,382	fama. petitor famæ.	1,131
exuuiæ serpentum.	9,718	fama animos populi inuadit. 1,	
		470. belli nuncia.	1,471
		fama Cæsaris victum agmen. 2,	
		600.	
		fama magno ore locuta. 4,574	
		famam suam obscurare, secretò	
		progre diendo.	4,718
		fama sua viros claros tuetur. 4,	
		812	

F

Fabricius incorruptibilis. 3,160
Fabricij & Curij nomina pau-

fama

IN LVCANVM.

fama vetus.	5,52	fasti Rom. distincti per Consul-	
fama seria terras remotas.	5,775	les.2,645.hinc fastis redditus,	
famæ nomen.	6,257,604	iterum Consul.	8,270
famâ suâ venire in secula.	7,	fastiditus.	7,845
208		fastigia campi.	4,296
famæ pondus, magna gloria.	8,	fastus Eudoxi, in quartâ decli-	
22		natione, pro, fasti; nisi hic	
famâ & nomine se tueri.	8,276	iastantiam & vanas promissio-	
famâ mittere in secula,	8,608	nes Eudoxi notare volue-	
famæ consulere.	8,624	rit.	10,187
famâ aliquem accipere.	8,782	fateri vires, debiles.	8,527
famâ nominis.	9,91	fatigare cursus suos, de flumini-	
famâ longi æui.	9,548	bus.	6,43
fama mortis.	9,754	fatum, ordo serie & que causarum	
fama duce.	9,953	ab æterno prædestinata, à Lu-	
famæ mirator.	9,961	cano, vt Stoicæ sectæ, creber-	
fama mundi.	9,1030	rimè usurpata vox, modò	
famæ cura.	9,1080	propriâ significatione; modò	
fama vestri.	10,185	pro quolibet euentu, nunc fe-	
in famam & secula mittere.	10,	lici, nunc aduerso: sepius	
533		pro morte, aut interitu, fatum	
famæ vires dat quisque pauen-		varium, varia genera mortis.	
do.	1,485	3,634	
fama magna paratur veris bo-		fatum peius.	1,524
nis.	9,594	fatum cupiens Romam perdere.	
famosa vetustas.	4, 654.	2,87	
famosa		fatum si consulat vrbi.	3,334
regna.	7,277	fatum belli in pedites incubuit.	
fames, seruire iussa.	1,319	4,769	
ferro fugienda.2, 253.ambitiosa.		fatum belli.	5,695
4, 376. insana. 7, 413. famem		fatum vindex.	10,21
vincere.	2,384	fatum totum Alexandri.	10,45
fame non mandante epulæ po-		fatum iniquum, felicitas iniusta	
sitz.	10,158	& immerita.	10,452
fames vrbes asserit.	3,57	fati momenta.4,3.pereuntia tē-	
fames prima semper magnorum		pora.5,490.alea.6,7.cursus.6,	
malorum comes.	4,93	423.suprema,7,640.pondus.7,	
fames expugnat tuta.	4,410	686. fati stantis, id est, qui	
famulæ dextræ.	4,207	prosperis fatis vititur.	8,158
famula turba.	10,127	fati iniuria.	8,763.9,143
famulari.	6,368	fatis ingentis esse ad scelus.	10,
fas, si fas.10,63.fas est, pro licet,		384	
passim.fasque nefasque.	5,313	tu fatum ne quære tuum cog-	
fas ibi vbi maxima merces.	10,	noscere.	6,812
408		fatum accersere ferro.item,ma-	
fasces prælati Consulibus & ma-		nu.	4,484.7,252
gistratibus Rom.2, 19.10, 11.		fatum rebus humanis coadere.	
hinc fasces, Latij, & simplici-		7, 131.cum fato conuersa si-	
ter fasces, pro, Consulatu; item		des.	2,705
fasces ferre, & repetiti.2, 130.		fato teste.	7,259
3,82.5,663.7, 428. fasces pre-		fata ferunt, id est, abripiunt aut	
cio emti.	1,178	fauent.	1,323
fasti, magistratuum gestorum		fata viuacia senectæ. 4, 65. na-	
nomina.	8,818		

INDEX

- scientia infantis. 2, 107. homi-
 ni aduersa, prospera, pa-
 rant. 2, 133. sinunt. 2, 701.
 fata hæserunt diu quâ viscera
 feruent, luctata cum membris
 morientis. 3, 645. fata incli-
 nant. 3, 752. fata, euentus. 4,
 49. fata annos debentia. 6,
 530. trahentia Orbem. 7, 46.
 venientia. 7, 212. transmissa. 7,
 213. vltima. 7, 380. secunda. 8,
 32. Pharfalica. 8, 516. fata pro-
 spera fluxere. 8, 625. fata seg-
 nia, mors ignaua. 9, 849
 fatorum cursum impellere. 5,
 41. fatorum ius. 6, 824. leges. 8,
 568
 fatis manum injicere. 3, 242.
 committere. 3, 517. fatis pro-
 pinqui leti traditus. 4, 738. fa-
 tis meis me relinquit. 5, 325.
 fatis vim facere. 6, 652. fatis
 hæret, prædestinatum est. 7,
 35. fatis Cæsaris & Pompeij
 omne cælum vacat. 7, 206. fa-
 tis omnia permittere. 7, 33. fa-
 tis præcipitare. 7, 353. da-
 re cursum. 7, 544. fatis proba-
 tum, statutum. 7, 676
 fata morari, & fata sua morari.
 2, 581. 7, 295. fata ferre, id est,
 pati, habere. 2, 726. 3, 308.
 fata tenere. 3, 392. Cæsar per
 tot sua fata sequendus. 4, 392.
 fata sua peragere. 4, 361. 6,
 820. fata demittere in præ-
 ceptis. 5, 301. fata sua Deo
 præbere. 5, 536. fata læta ferre,
 læta nunciare. 5, 781. fata mo-
 uere. 6, 605. fata sua ac publi-
 ca præcipitare. 7, 51. in fata re-
 dire, iterum fortunam tenta-
 re. 7, 719. ferre animum inge-
 nem in fata. 7, 679. fata sua agi-
 tare. 8, 138. fata quærere. 8,
 215. O summi fata pudoris! 8,
 678. in fata inquirere. 9, 559.
 fata trahere. 9, 923
 fatis Cæsaris omnia euntia. 4,
 143. è fatis mediis exire. 6,
 313
 fata, id est, oracula, fatorum
 prædictiones. 9, 545
 fatum celat fauorem dum in-
 certus rei euentus est. 8, 359
 fatorum an lex immota. 2, 11
 fata, quo trahunt, virtus secura
 sequetur. 2, 287
 fatum futurum an prædicatur
 in oraculis à Diis, an Diis iu-
 bentibus quod prædictum est
 fiat fatum. 5, 93
 fata vniuersalia mundi aut to-
 tius reipublicæ mutari nullâ
 arte possunt. 6, 611
 fatale caput. 7, 359. fatalis hora.
 9, 87
 fauces solutæ. 3, 738. fauces ab-
 rasæ. 6, 115
 fauces montium. 4, 161
 fauor. momenta fauoris. 3, 55.
 fauore vario anceps. 2, 447.
 fauor dubius. 3, 265. sollicitus.
 4, 399
 fax, faces. belli faces, M. Anto-
 nius, Q. Cassius tr. pl. & Curio.
 1, 262. faces testæ corripien-
 tes. 1, 494. faces cælo volan-
 tes, aut in aëre. 1, 527. 7, 155.
 faces legitimæ nuptiarum. 2,
 359. faces arsuras in testæ pa-
 rare. 2, 542. fax summa rogi.
 5, 764
 secundum nulli bono. 9, 696
 Felix, epitheton Syllæ. 2, 221
 felix. felices errore suo. 1, 459.
 non felix Parthia Crassus. 10,
 51
 felices coluntur, miseri fugiun-
 tur. 8, 487
 felicitas virorum magnorum
 sæpè longiore vitâ destrui-
 tur. 8, 27
 feniineum vulgus. 7, 39
 feminae summa laus, fidelitas in
 maritum, præsertim aduersâ
 fortunâ. 8, 75
 feminae in Aegypto non semel
 regnum obtinuerunt. 10, 91
 femorum musculus. 9, 771
 fera nobilis, leo. 10, 445
 feræ nonnullæ pro Diis ab Aeg-
 yptiis cultæ. 10, 158
 ferarum latebræ. 2, 153. lustra. 3,
 428. magister. 4, 242
 feralis, feralis. sacra feralia. 1,
 616.

IN LYCANVM.

616. 3,404. 6,432. arma. 2.	mo motu, primo impetu pu-
260,374. bella. 6,397. ferale	gnæ. 7,278. ferri opus extre-
arcanum. 6,440. caput. 6,511.	um, vltimus labor. 7,345.
feralis torus. 6,536. feralis	ferrum volans, id est, jacula
vimbra. 6,623. ferales laquei.	missilia. 7,489. ferro vrgeri.
6,638. feralia nomina. 7,408.	7,582. ferrum inuadere, vel,
arua. 7,788. feralis pompa. 8,	ponere. 9, 198. dare ferrum,
733. ferales Austri, pestilentia.	ius gladij aut potestatem ar-
8,847. feralis amictus. 9,109	morum. 10,352
Feriz Latinæ, vide, Latinæ	feruere. feruent iam castra tu-
ferire moriente manu. 4,560	multu. 4,250
feriri die aut So'e. 6,744	ferus in arma. 4,147
ferox in bella. 4,225	Fescennini lusus. 2,389
ferre, & ferri. fert animus. 1,67.	feſta menſa. 2,123. feſta omina.
nec ſe Roma ferens. 1,72. fer-	3,101. feſta conuicia, verſus
re manum. 1,147. fata ferunt.	Fescennini. 2,369
1,393. ferri Syrtim, & Libyen.	feſtinans patris anima letum
1,685. ferre ſolatium, habere.	præcedere nati. 3, 751. feſti-
2,91. 1,314. piacula. 2,304.	nata dies fatiſ. 5,660
dubiam fidem fortuna fere-	ferus ſiniſter. 6,670
bat. 2,461. ferre, id eſt, abripe-	feta auis. 6,676
re, auferre. 2,487. 7,391. ferre	fibræ litantes. 6,524
fata. 2,726. 3,308. ferre, repel-	fiſta libertas. 9,206
lere. 3, 552. ferre partem. 4,	fidelem viro aduerſâ fortunâ
361. ſpectacula lata. 4,784.	preſſo manſiſſe, ſæpè obeſt. 8,
ferre poſſe. 4,796. ferre pœ-	485
nas, ſumere. 4,806. 9. 104. ferre	fidens ferro, armatum ferro. 8,
mentem tranſuerſo torrente.	303. fidens armorum. 9,373
4,818. ferre moras, pati. 5,477.	fides. fides concuſſa. 1,182. fides
ferre falces, magiſtratum ge-	audendi, fiducia. 1,647. fides
rerere. 5,663. ferre mala mente	fati. 1,524. fides ſuperûm con-
firmâ. 5, 798. ferre cuncta in	ſtatura. 2,17. fides ſola virtu-
caſum. 6,7. feſſumque caput ſe	tis, Cato. 2,243. fides (obæra-
ferre recuſat. 6,97. vulnera	torum) permiſcenda ruina
ferre, id eſt, recipere, pati. 6,	mundi. 2,254. fides cum ter-
333. 7,638. ferentes nauem ſi-	rore pugnans. 2,454
nus. 6,471. ferre thura, ſacrifi-	fidem dubiam fortuna fert. 2,
care. 7,42. ferre in præceps. 7,	461
414. ferre regna, regnari. 7,	fidens, id eſt, fiducia, comproba-
444. ferre tela. 7,563. ferre	tio, 2,628. 5, 152. 7,725. fides
animum ingentem in fata. 7,	conuerſa cum fato. 2,705. fi-
679. ferre voces. 8,330. ferre	des renouata. 4,204. fides di-
quietem, quieſcere. 9,294. fer-	uina, oraculum. 5, 83. fides
re reginam, ſub feminæ impe-	vimbrarum. 6, 433. fidem ha-
rio regnari. 10,92. ferre arma,	bere, fidere. 7, 139. præſtare.
inferre. 10,439	8, 141. fides Aegyptia. 8,
fertilis in mortes. 9,620	624. vult ſcleri ſupereſſe fi-
ferrum. ferrum conſlatum, ca-	dem. 8,688
tenæ aut compedes. 2,95. fer-	fidem quærrere ſcleris, indicia
rum à pectore renouatum. 2,	certain veritatis. 9,140
102. ferro inuadere. 2,315.	fides vera libertatis, veritas li-
ferrum pectore percuſſum. 4,	bertatis, ipſa vera libertas. 9,
561. ferri ius. 5,312. ferri pri-	204. fides, perſuaſio. 10,219

I N D E X

fides ardua (in rebus arduis)	8,282	fletu rorans.	7,183
exigit annos robustos.	8,282	flexu omnia inuoluens.	1,637. in
fides nulla eligit miseros ami-	8,535	flexum agere.	9,456
cos.	8,535	flos genæ.	6,562
fides nulla pietasque viris qui	10,407	florigeri laboris studium, de	
castra sequuntur.	10,407	apibus.	9,290
fiducia. fiducia nostri cursus.	3,358. mortis. 4,538. fati. 7,75.	fluctus recti. 5,417. omnisque in	
veneni.	8,388. rerum. 8,504	fluctibus vnda est. 5,644. flu-	
fiducia præferenda duci milita-		ctus in nubibus accipit im-	
ri in exhortatione militum.	7,249	brem, hyperbole. 6,629. flu-	
figere terram, infigi terræ.	3,457	ctus decimus. 5,672. fluctus al-	
Figulus (P. Nigidius) Mathema-		ti, medio mari.	9,330
ticarum scientiarum, Astro-		fluere. fluens tabe. 2,166. fluere	
logiæ præcipuè, peritissimus.	1,639	mari, in mare. 6,362. fluere de	
figuræ non vulgatæ.	3,415	sideribus.	8,172
figuras varias et fingere.	5,713	fluida pestis.	6,89
fili torti vertigo ad concilian-	6,460	flumen se agit. 4,588. flumen	
dos animos.	6,460	fractum.	1,222
Fimbria quidam percussor Craf-	2,124	flumina ex Appennino in mare	
forum.	2,124	Superum influentia. 2,405. &	
fingere Superos.	5,159	segg. in mare Inferum in-	
Finis. finem tenere. 2,381. finis		fluentia. 2,421. & segg.	
adeft rerum. 3,318. finem non		fluuiorum inundatio. 4,86	
señsura potestas.	5,45	fluuius, pro aquâ, simpliciter. 4,	
finitor circulus oræ, horizon.	9,496	381	
fixa tento: ia Lemano.	1,396	fluuium superare lacertis, nan-	
flagellant monstra Infera, infe-	7,783	do trajicere.	4,150
stant.	7,783	fluxa velamenta.	8,367
flagellis agere.	6,730	fluxus & refluxus maris peri-	
flagrant in omnia.	3,390	phrasis. 1,410. eius causæ. 1,	
Flamen.	1,604	412. & segg.	
flammea, velamenta nouæ nu-	4,361	Foci Vestales.	1,199
flaminæ. flammis que pepercit.	2,129. flammæ tractus co-	focus gianineus.	4,199
rufci. 2,271. flammæ, pro luce		foedum contingi. 3,348. situ. 6,	
& splendore Solis, Lunæ, &		515	
astrorum. 2,721. 9,940. flam-		foedus. foedera. regni. 1,4,86.	
mæ, rubor aut calor. 4,61.		mundi. 1,80. rerum. 2,2. tori,	
flammæ cæli, fulgur. 5,405.		conjugium. 2,342. tori coitus.	
flammæ, amor. 6,453. flammæ		2,378. foederibus tentare. 4,	
funeræ, & flammæ iustæ, ro-		532. foedera tedæ, conjugium.	
gus funebris. 6,525. 9,235.		8,399. foedera misti generis,	
flammæ ætheræ, sidera. 9,		affinitas.	9,1048
494		fontes infecti à barbaris ad ne-	
flammi (in) sonare.	9,919	candum hostes iniequentes.	
flexibilis damnis.	7,691	4,319	
		fontes pro fluuiis. 2,419. hinc,	
		fontibus solui, fluminibus di-	
		uidi, de agro aut regione. 9,	
		421	
		fori nauium.	3,630
		formam fucata nocentē. 10,137	
		formidine belli totâ, omnibus	
		copiis.	10,536
		formido,	

IN LVCANVM.

formido, vocabulum venato-	rum. 4,437	fortuna nulla sufficit præcipu-	viros. 3,50
fors incerta. 2,12		Fortuna dedit dignas Pompeio	exequias tot populos auxi-
fortis tam est vitare mala,quàm	ea constanter pari si ingruant.		liares. 3,292
7,105		Fortuna malè de Cæsare mere-	tur cum post vota venit. 5,582
fortis virtute coactâ. 4,798		Fortuna plus potest magiâ in	constellationibus publicis. 6,
fortuna. fortunæ inuidia. 1, 84.			615
fortuna magna loci secundi	impatiens. 1,124. fortuna la-	Fortunæ libera est mors. 7,818	
cessans. 1, 256. iusti prætex-	tum inuenit causæ Cæsaria-	Fortunæ virtute minor. 9, 569.	
næ. 1, 265. secundis mecum	rebus agens. 1, 309. fortuna	multos seruat Fortuna no-	centes. 3,448
ducum pendet. 2,41. fortunæ	depositum. 2,71. fortuna re-	Fortuna Prænestina. 2,193	
diens. 2,94. dubiâque fidem	fortuna ferebat. 2,461. teque	forum timens. 1,319	
nihil fortuna pudet? 2, 568.		fossa vel agger ægrè tuetur di-	uitias à cupiditate hostium.
fortuna desciscens. 2,728. for-	tuna pepercit. 3,96. fortunam	7,749	
tentare mari. 3, 510. fortuna	plena reddit. 4, 121. neque	fossa prærupta. 4, 264. fossas	pandere. 6,39
enim tibi maior fortuna fuit.	4,256. fortuna labans. 4,390.	fossiles agrorû Romanorû ser-	ui victi ex ergastulis. 7,402
fortuna belli non eadem ubi-	que constitit. 4,402. fortuna	fouere cõplexu corpora. 4,245	
seti. 4, 737. fortunæ pudor	Prolemæus. 5,59. fortunam	frænis legum resolutus. 2,145	
suam per pericula exercere. 5,	302. fortuna minor. 4,506. so-	frænos vexantia ora. 4,751. fræ-	norum habenas aptare. 7,143
la placet fortuna comes. 5,	510. fortunæ labor. 5,697. for-	frænis conuersis. 7,531	
tunæ ictus. 5, 729. fortuna	belli. 6,593. fortuna mearum	frangere. fractum flumen. 1,222	
rerum miles. 7, 250. fortuna	hæsit, retardata est. 7,547.	frangere guttur. 2,154. frangere	vado (flumine) æquor. 2,401
fortunâ esse maiorem, vel	fortunam habere minoren-	frangens Sol aquis radios. 3,522	
sê. 7,686. dum fortuna calet.	7,734. fortuna, pro opulentiâ.	frangere mare, id est, compone-	re, placare. 5,705. frangere so-
743. fortunæ vulnus. 8,72. for-	tuna dabit portum. 8,192. for-	lum. 6,384. aurum flammis. 6,	405. annem nando. 8,374
tuna Romana. 8,686. fortuna,	felicitas. 9,202. fortuna Cæsa-	fratres diuersi, contrarij. 3,327	
ris. 9,244. fortuna viz. 9,551.	fortunam prouocare. 9, 883.	fratres gemini, secundæ gloria	matris. 3, 603. tibi fratres obi-
fortuna Thessaliæ. 9, 1084.	fortuna Cæsaris pugnauit fa-	cenâ de matre dedit. 10,78	
tum Aegypti. 10, 3. murique	vicem fortuna tuetur. 10,	fratrum geminorum Massilien-	sium inter se similitudo. 3,
485			603. alterum eorum fingit Lu-
Fortuna an rerum sit domina. 2,		canus abscisâ vtraque manu	nihilominus corpore reliquo
12		Romanæ naui eò vsque incu-	buisse, donec tam ipsius quàm
		aliorum in eâ cadauerum	pondere suppressa mergere-
		tur. 3,609. & seqq.	
		frater superstes fratrem amis-	suum parentibus lugentibus
		offert. 3,608.	

I N D E X

fraudibus dare euentium. 4,730	fulminis descriptio, 1,151. in in-
fraus casta. 5,130	feriore aëris regione. 2,269
fremere secum incerta. 1,355	fulmen tacitum. 1,553. fulmina
fretum, pro mari, passum.	frangunt nubes. 7,154. fulmina
frigus sterile. 4,108	vibrare. 9,513
frondens canopus. 6,83	fulmen ubi ceciderat, terrâ vel
frons. fronte aduersâ consper-	cespite, instituto Etruscorum,
sus. 7,321. frons prima aciei. 7,	condebatur, idque Bidental
521. frons senatus, reuerentia.	dictum, & religiosum erat, 1,
9,207. frons mortis, vulneris,	607. 8,864
os, foramen. 9,740	fultus super titubantia. 5,251
frumentum Romam aduectum	fuluum germen, aurum. 9,361
è Sicilia & Sardinia. 3,67	fumare sudore. 4,754
frustratum pondus ferri. 3,581	funis vanescens. 9,77. spatiosa
fucata formam. 10,137	volumina fumî. 3,505
fuga. fuga furtina. 2,688	funda Balearis. 1,229
fugâ trepidans. 3,159	funiculo asservatus ignis. 5, 524
fugam tenere, impedire. 3,706	funus, funus primum. 2,21
fugâ tenere naualia. 3,755	funus longum producere. 2,298
fugâ rapere. 4,70. fugâ conuer-	funus cognatum. 6,564
tere. 4,163. fugam intendere.	funeris magni heres. 6,595
4,262 fugæ furta. 4,417. fugæ	funus inhumatum. 7,820
tuta. 6,150. fugæ vestigia tur-	funus militare. 6,102
bare. 8,4. fugæ libertas. 8,371	funus plebeium. 8,736
fugam alterius moderari, impe-	funeris pompa. 8,531
tum fugientis temperare. 10,	funera pudoris. 4,232
199	funerales ritus in exequiis vi-
fuga ignaum scelus est. 9,283	porum illustrium. 8,729. & seq.
fugare procul Thessalia. 8,602	funerales planctus. 2,24
fugaces ad bella. 2,558	funeræ flammæ. 6,632
fugere. Vrbe relicta in bellum	funerea lana. 2,367
fugitur. 1,504	funeræ mensæ magarum. 6,557
fugiens Sol per ortus, auerlus. 1,	funesta sacra. 7,167
543. non te fugiunt, me cuncta	funestus ignis, funeralis. 9,178
sequuntur. 2,575. fugere, de	furcæ Caudinæ. 2,138
terrâ aut littore fugere visis	furens in arma. 2,439
prætereuntibus. 9,38. fugiens	furens iustâ pietate. 9,147
occurrit hostibus, qui in insi-	Furiarû crines, qui angues sunt,
dias incidit, aut quem hostis	furorem infligunt. 9,642
præuenit. 6,298. fugere, abse-	furialis. 3,11
dere. 9,768. fugit Europa Li-	furialia arma. 1,199
byen apud Gades, separatur à	furialis cultus. 6,654
Libyâ. 9,415. fugere, de occi-	furor. trahit ipse furoris inpe-
dente Lunâ. 9,941. fugere, ce-	tus. 2,109
lester agi. 9,924. fugere, de	furor Eous incubnit in Latium
flore enarcescete. 10,165. fuit,	3,94
cum emphasi. Pompeiusque	inuenit arma furor. 3,671
fuit, id est, ille qui, vnus homi-	furorem dare in scelera. 10,
num qui. 8,705. fulcire ruinâ.	337
8,528. fulgura captare de ma-	furto panido. 2,168
gis. 6,520	furta fugæ. 4,416
fulgura crebra Pompeio euene-	furto raptum iter. 6,121
kunt cédenti in Thessalia. 7,154	furtim agmina rapere. 4,717
	furtina.

IN LYCANVM.

furtiua fuga.	2,688	Galli, sacerdotes Cybeles san-	
furtinus ignis,	9,142	guinolenti.	1,567,600
fuscator.	4,66	anges flumen Indiæ vastissi-	
fuscans malas lanugo.	10,135	mum.	2,496.8,227.10,33,252.
fusus Oceanus, diffusus.	4,134	solus aduersus Soli Orienti.	
futuri odium,	8,155	3,230	

G

G Abij ciuitas Latij viâ Præ- nestinâ. 7,392	Ganymedes, pincerna Iouis, rap- tus in cælum. 9,972
Gabinus cinctus, vel, ritus. 1,596	Garamantes Africæ populi, Na- lamones Lucano, vicini Gæ- tulis, versus Tropicum. 4,334
Gabiniani milites, qui Ptolemæu Auleten in regnum restitue- rant, in Aegypto multi reman- serant, in consuetudinem vitæ Alexandrinæ venerant, mili- tabantque Ptolemæo. 10,403	679.9,480,512
Gades, insula extremæ Hispa- niæ, à quâ fretum Gaditanum seu Herculeum; in eâ ciuitas colonia Tyrionum. 3, 279.4, 672.7, 187.9,414.10,457.cum	Garamantides vndæ, mare Afri- cum. 9,369
Gadibus Indi, omnes terræ ab Oriente ad Occidentem. 10, 457	Garganus, mons, promotorium, & flumen Appuliæ. 5,380.9, 184
Gætuli, Tingitanæ prouinciæ in- colæ in Africâ. 4,678.8,208	gaudet non ferre. 1,403
Galatæ, populus Asiæ iuxta Pa- phlagoniam. 7,540	gaudia admittere. 2,373
galbanum, gummi ex Afsyriâ aduectum, cuius nitore ser- pentes fugantur. 9,916	gaudia melioris terræ. 9,946
galeam ferire dicti milites in pugnâ morientes. 5,279	Gaurus Campaniæ mons. 2, 667
Gallia, regio nobilissima, à Cæ- sare victa. 2, 568.3,77.5, 264. 7,286	Gaza Syriæ opidum. 3,216
Gallia Comata, ad distinctionem Togatæ. 1,443	gaza, thesaurus. 3,166.7,742
Galli auxiliares Pompeij acie Pharsalicâ in hostem solitum prodire, Casarem. 7,231	Gebennæ, Aruernorum montes. 1,435
Gallica rabies, copiæ Gallicæ Cæsaris. 2,535	gelare, obrigere. 9,681
Gallica damna, Cotta & Sabinus Cæsaris legati circumuenti. 2, 475	Geloni, Scythiæ populi celerita- te insignes. 3,283
Galli, & Gallica rura, pro, Cisal- pina Gallia. 1,248.2,429	gelu pigrum. 4,50
	gelu, pro quouis frigore. 4, 653
	gemere rauca. 5,218
	gemens ad ictum ager. 6,137
	geminata vox cauernis, reso- nans. 7,481
	geminatum, iteratum. 9,173
	Gemini, Signum cæleste. cum in eo Sol est, breues sunt noctes. 4,526.9,536
	gemini Martis incurfu, terrâ ma- rique. 6,269
	gemitus instar iuuentis vocis. 7,572
	gemitus luporum. 6,688
	gemitus agere, 7,482. exprimere pectore lato. 9,1039

INDEX

- gemmæ in regionibus Orienta-
 libus nascuntur. 9,516
 gemmea pocula. 10,160
 Genabos, Genabum, Gasliæ in
 Carnutibus ad Ligerim oppi-
 dum. 1,440
 genæ flos. 6,562
 gener, passim, pro Pompeio.
 generis misti fœdera, affinitas. 9,
 1049
 genitus nocere. 6,485
 gens quæque perit peculiaribus
 suis delicijs. 1,167
 gens virorum, fortis, robusta. 8,
 385
 gentes habere sui juris. 7,55
 Gensus Epiri fluu. 5,462
 gerit omnia victi, sed ducis. 4,
 342
 gerere opus. 10,490
 Germanorum populi liberi. 7,
 435. eorum casaries flaua po-
 tissimum aut rutila. 10,130
 gestare magnos animos. 4,285
 Getes, Getæ, Sarmatici populi ad
 ostia Danubij: sæpè pro
 quouis populo barbaro & ef-
 fero nominati. 2,54, 296. 3,
 95
 Getici herui, arcum. 8,221
 Getuli, vide, [Gæuli.]
 Gigantes bellum illaturi Diis,
 montes alium super alium po-
 nentes vt in cælum conscen-
 derent, à Ioue fulmine detur-
 bati. 1, 36. 7, 145, 449. quidam
 ad conspectum capitis Medu-
 sæ, quod in ægide ferebat Pal-
 las, in montes mutati & saxa.
 9,657. terrigenæ. 3,316. serpen-
 te stantes, habentes pedes ser-
 pentinos. 9,656
 Gigantum nomina qui apud In-
 feros plectuntur. 6,662
 gladiatoria munera. 4,709
 gladius. gladij triste minantes. 1,
 320. casti. 3,323. gladius dis-
 suafor iusti. 4,248. gladios ex-
 soluere culpâ, victoriam obti-
 nere, quæ facit vt arina, etsi
 iniusta, iusta fuisse videantur.
 7,260. gladius stans frigidus. 7,
 592. gladium exigere. 10,31
- gladij soluti vi fulminis. 7,
 513
 glandes fundâ emissæ, liquefa-
 ctæ spatio aëris. 7,513
 glareæ. 4,302
 glebæ vbere. 3,68. glebarum cri-
 men, terrâ nata instrumenta
 luxuriæ. 9, 425. glebis exilis,
 sterilis. 3,204
 globus densatur, militaris. 4,780.
 globi nubium. 4,74
 glomerari in orbes. 5, 715. glo-
 meratus. 6,296. 7,530
 gloria magna, pondus famæ.
 8,22
 gloria. nec crimen erit, nec glo-
 ria. 7, 112. gloria leti. 4, 479.
 gloria leti mei donata pela-
 go. 5,655
 Gnidos insula maris Carpathij.
 8,247
 Gnosfos, ciuitas Cretæ, sagittarijs
 insignis. 3,185
 Gorgones, tres sorores, Phorcy-
 nos filiæ, quarum vna Medu-
 sa: hinc, Gorgon, facies aut
 caput Medusæ. 6,746. 9,647
 Gortyna, ciuitas Cretæ sagitta-
 rij insignis: hinc, Gortynis
 arundo, sagitta Cretica, 3,186.
 6,214
 Gracchi agrarias leges inuehere
 conati, à Senatu oppressi. 1,
 267. faces plebis. 6,796
 Gradius, Mars. 1,660
 gradus. gradu magno currere. 2,
 100. gradum addere. 4,760. gra-
 dus ponere. 9,395
 Græcia, regio notissima. 3,170
 Græca leuitas. 3,302
 Graij, Græci. 2,647. hinc Graium
 æquor mare Græciæ. 8, 272.
 nō Graiâ leuitate. 3,302. Graia
 mœnia, Dyrhachiû & Apol-
 lonia. 5,419. Graia Vrbs, Graij,
 Graium ferrum, Graia iuuen-
 tus, &c. pro Massilia (quia co-
 lonia Phocænsium) & Massi-
 liensibus, [passim libro tertio.]
 gratis, impundè, inultè. 4,275
 grauari dominos. 7, 284. iniusta
 regnorum. 5,258
 gressus rapere. 3,116
 grucs

IN LYCANVM.

grues hieme aduentante ex
Thraciâ (vnde Bistonîa) in
Aegyptum ordine transuolan-
tes trianguli aut V literæ si-
militudinem efficiunt. 5, 711.
& seqq. 7, 832. gurgite septe-
no, septem ostijs, de Nilo. 8,
445
guttur frangere. 2, 154
gutturium crystallinum. 10, 160
Gyareus telo affigitur nauis. 3,
600
gymnasia Græcorum. 7, 270
gyrus imperfectus. 4, 79. gyro
longo cursum frangere. 3, 554.
gyros constringere. 4, 781

H

Habena jaculum amentare. 6,
220
habenæ totas accipere. 2, 500
habenæ Balearis funda. 3, 710
habere vultum pacis. 3, 72. dis-
crimen. 4, 192. nullo discrimi-
ne. 4, 218. obstrictum. 6, 494.
juris sui gentes. 7, 55. crimen
8, 118
habilis laceßere, tentare, &c.
3, 553
habitare Gebennas. 1, 435. Vejos.
5, 28. cauernas. 5, 87
habitus oris. 9, 1034
hæc propter. 1, 584
Hæmonix terræ, Thessaliæ ab
Hæmo vel Aemo môte. 6, 442.
hinc Hæmonix artes, Hæmo-
nius cantus, & Hæmonides, id
est, Magicæ artes, magicus
cantus, & magæ; quia multæ
& celebres in Thessalia. 6, 437.
480, 486, 590, 694, 765. vide
etiam, Aemonia.
hæmorrhôis, serpens, à quo icti
sanguine toto effluente mo-
riuntur. 9, 709, 805. & seqq.
hæres. hærentia longâ serie
agmina. 1, 492. hæres limine,
abeundo. 1, 508. hærens bel-
lum. 3, 453. hæres fati, præ-
destinatum esse. 7, 35. hærens
fortuna, retardata. 7, 547. hæ-

rere, immorari. 9, 82. hæremus
omaes Dijs. 9, 573
hæres magni funeris. 6, 595
Halys Lydiæ fluius, quo tran-
sito Cræsus à Cyro captus
fuit. 3, 272
Harpe, gladius falcatus, quo
Mercurius Argi, quem Iuno
Ius in iuuentam mutatæ cu-
stode in addiderat, caput ab-
scidit; cuiusque vsum Perseo
concessit. 9, 662, 676
hastæ rectæ, & obliquæ. 4, 774
hastæ conuersæ verberare. 7, 577
hand vnun. 3, 466. vide, [non
vnus.]
haurire amorem. 10, 363
haurire pectus, de igne amoris.
10, 71
hæstus obscœni. 4, 312
hebenus, arbor in Indiâ & Aethiopia (in Meroë insula Ni-
li) cujus lignum nigri coloris
ponderosissimum, quo in or-
namentum supellex lignea,
item postes & alia ædium
ornamenta incrustantur. 10,
117, 304.
Hecates pars vltima, Proserpi-
na: nam est triplex; in cælo
Iua; in terris Diana; in
Inferis Proserpina. 6, 700,
737
Hectoris sepulcrum. 9, 976
Helenæ causa ruine Troianæ. 10,
61
Helice, Vrba maior. 2, 237
Helle filia Nepheles & Atha-
mantes, cum Phryxo fratre,
nouerçæ insidias fugiens, arie-
te quo vehabatur delapsa,
Helleponto nomen dedit. 4,
57. 9, 246
Hellepontos, fretum inter Se-
stum & Abydum. 2, 675. 9,
956
Helles portitor, Aries, Signum
cœleste. 4, 57
Heniochi, Colchorum populi,
orti à Castoris & Pollucis
aurigis, qui Lacedæmoni. 2,
591. 3, 270
herba iners, infrugifera. 5, 404
Herba

I N D E X

- Herbæ dubiæ, item, letum mi-
nantes, id est, letiferæ, vene-
nosæ. 6, 112
- Herceæ aræ, Iouis Hercei aræ, ad
quam occisus Priamus, 9, 979
- Hercules monstrorum domitor
cum Antæo luctatus, eumque
elenatū necat. 4, 610. & seqq.
cælum tulit. 4, 639. Ossam ab
Olympo separavit. 6, 348. hos-
pitio exceptus à Pholo Cen-
tauro. 6, 391. ab Euristheo Ar-
giuorum rege missus, dracone
custode interfecto, aurea mala
sustulit ex hortis Hesperidum. 9, 366. Hydram perimit.
4, 635. 9, 644. sagittas suas do-
mat Philoctetæ. 6, 355. ei se-
pulchrum est totus mons Oe-
ta. 1, 800
- Herculis Monæci portus in Li-
guriâ. 1, 405.
- Herculeæ metæ, Calpe & Abyla
montes, inter quos Fretum
Gaditanum, siue Herculeum,
3, 278, 279.
- Herculeæ fauces, in confinibus
Thessaliæ & Macedoniæ,
Thermopylæ dictæ à thermis
Herculi sacris. 8, 1
- Hermus Lydiæ fluvius aurifer.
3, 210.
- Hesiones scopuli è regione Tro-
iæ, in quibus Hesionem Lao-
medontis filiam monstro ma-
rino expositam Hercules li-
beravit. 9, 970
- Hesperus, Hesperius cardo, id
est, Occidens. 5, 71. hinc Hesper-
iæ gentes, Occidentales. 4,
352. 7, 741. Hesperia autem
sunt duæ, Italia & Hispania, &
potissimū in Lucano Hesperia
pro Italiâ: 1, 29, 224, 404. 2,
196, 410, 433, 441, 608, 614,
734. 3, 66. 5, 266. 6, 322. 8, 189,
285, 768.
- Hesperiaæ proceres. 10, 450
- Hesperius furor. 2, 293. sanguis.
7, 728. miles. 8, 826. dux. 10,
376.
- Hesperii agri. 1, 382. 2, 534. du-
ces. 5, 703. portus. 5, 804. furo-
res. 10, 62.
- Hesperiaæ gentes. 2, 318. 5, 329.
6, 585. 10, 387. res. 7, 283. se-
getes. 7, 403. clades. 8, 351.
- Hesperium littus. 3, 48. fatuum.
5, 122. nomen. 2, 57. 9, 760.
- Hesperia, pro Hispaniâ. 1, 555
- Hesperius, mundi axis, Occidens,
Hispania. 3, 359
- Hesperii amnes, flumina Hispaniæ.
4, 14
- Hesperius (Hispanicus, vel, Oc-
cidentalis) Bætis. 2, 589
- Hesperiaæ columnæ, Hercules,
quia ad Occidentem. 9, 654.
- Hesperiaæ clades, Italicæ & His-
paniæ. 7, 871
- Hesperides, filia Atlantidis: eorum
hortus à vigili dracone custo-
ditus in Cyrenaicâ regione,
non longè à flumine Lethes.
poma eius aurea spoliavit
Hercules, occiso dracone. 9,
357. & seqq.
- Hesus (Mars) Gallorum Deus,
cui humanis hostiis litabatur.
7, 445.
- Hetruria (Italiaæ regio nota, He-
trusca gens. 2, 462.) fugato
Scribonio Libonè à Cæsare
occupata. 2, 462.
- heu demens! 5, 228
- heu pudor! 2, 708
- hexeris. 3, 536
- hiantes vndæ. 5, 641
- Hieroglyphicæ notæ ante in-
uentas literas. 3, 223. 10, 180
- hippomanes. 6, 455
- hæta toga. 2, 285
- Hispania, regio nota. 6, 306. 10,
476
- Hispani extremi Orbis. 7, 541
- Hispania à Cæsare subacta. 5,
265
- Hispania olim quibusdam locis
auri ferax. 7, 755
- Hispaniæ acies, copiæ quæ in
Hispaniâ. 3, 454
- historiaæ genus cum maiore na-
tu anteaetæ posteris narrant,
& quasi per manus tradunt.
4, 592
- historias legentes affectibus ad-
res.

IN LVCANVM.

res actas mouentur, tanquam	ditam præterlabitur. 3, 236.
si adhuc agenda sint quæ le-	8, 227
gunt.	7, 210
hoc animi.	10, 68
hoc oneris.	4, 398
Homerus Smyræus.	9, 984
homines ignari sortis Deorum.	3, 319
hominum summi.	7, 205, 585
honestum. honestum rigidum.	2, 389. honesti exemplar. 9, 563
honesti respectus damnosus re-	gibus. 8, 490
honestum, quoties magno sibi	constat, latius. 9, 404
honestum omne est. vtile. 9,	571
honores mortis.	8, 773
honus mortis, laudatio fune-	bris. 9, 217
hora. hora vna gentes trahit. 7,	346. hora fatalis. 9, 87
horas diuidit buccina. 2, 689	
horizon. 9, 496	
horridum cerni. 3, 347	
horrida cæsaries. 2, 372	
horridi soni status. 2, 455	
horre. horreare contagia. 3,	322. horrens feris altaribus.
1, 445. non horruit Alcides	Megaram. 1, 577
hortari in præliis. 7, 370	
hortamen. 7, 736	
hospitiū Superi, Dii hospitales.	9, 131
hostes sollicitare. 4, 685	
hostilis pars in extis. 1, 622	
humanum culmen: Dictatura.	7, 594
humanum paucis viuunt genus.	5, 343
hyæna, animal, de quo mira nar-	rantur: cuius usus in magicis.
6, 672	
hybernū serenum. 4, 55. sidus.	5, 408.
Hybla, Siciliæ mons ubi flo-	rum & apum. maxima copia.
9, 291	
Hydæpes fluuius in Indum in-	fluens; Nylæus dictus, quia
Nylam urbem à Baccho con-	
	Hydrus, Hydruntum, oppidum.
	Calabriæ ad discrimen maris
	Ionii & Adriatici. 5, 375
	Hydra Lernæa ab Hercule victa,
	secundus eius labor. 4, 635. 9,
	644
	hydri, serpentes. 9, 673
	hyems. hyems, frigus. 2, 385.
	hyemem agere. 1, 302
	hyemis glacialis periphrasis. 4,
	50
	Hyperborei, populi ultra Aquil-
	lonem. 5, 23
	Hyrcania, regio ad mare Cas-
	pium, siluestris. 3, 268. hinc
	Hyrcanum nemus. 3, 268. Hyr-
	canæ syluæ. 8, 343

I

Iacere. jacet omne auxilium.	nihil auxilij superest. 8, 333.
pariterque jacentes, 2, 92. quo	jaceat jam scire loco, quo ja-
cere debeat. 4, 394. jacentes	campi. 4, 52. jacentis regio. 2,
416. mare. 3, 524. jacere, pro,	mortuum, prostratum, esse,
aliquoties:	jactare brachia, &, lacertos, id
jactare brachia, &, lacertos, id	est, nare. 3, 651, 662
jactatus maris, jactatio. 8, 761	
jactura capitis. 8, 711	
jactus præcipites per inania. 9,	107
jaculari se præcipiti pondere. 2,	155
jaculum. tentare. 6, 79. amen-	tare habenâ, loro vel amento
ligare ad circulandum. long-	gius. 6, 221. jaculis spatium
donare. 4, 764	
jaculum, ignis longior in aère	instar jaculi apparens; acon-
tix stellæ. 1, 532	
jaculus, serpens qui se ex alto	velut mulsile vibrat in Arabiâ
	&

I N D E X

- & Africa. 6, 677. 9, 720. comparatus sagittæ aut glandi fundæ. 9, 826.
 Iader, Dalmatiæ fluvius. 4, 405
 Ianitor Interni, Cerberus canis triceps. 6, 702
 Ianuarii Calendæ. 5, 5
 Ianus, Deus bifrons: cuius templi limina aut fores occludebantur tempore pacis vniuersalis. 1, 62. ducens tempora, quia nouus annus à Calendis Ianuarij computabatur. 5, 6
 Iapyx, ventus Occidentalis 6, 339
 Iaspis gemma, quæ diuersis coloribus reperitur. 10, 122
 Iber. Ibærus, id est, Hispanus, à flumine Ibero. 2, 54, 549. 629. 3, 336. 5, 237. 6, 258. 7, 541. 7, 55
 Iberia. Iberius Orbis, id est, Hispania. 5, 343. 7, 232
 Ibærus, Hispaniæ fluvius è Cantabris ortus, in Mare Mediterraneum influens, à quo Hispania & Hispani, Iberia & Iberi. 4, 23, 335. 7, 15. 10, 476
 Icariz scopuli, Icaria insula in mari Icario 8, 244
 Ichneumonis astus in capiendis aspidibus. 4, 724
 Ictus. gratus. 4, 547. sub ictu fortunæ stare, aut esse. 5, 729, 730. ad ictum consentire, patienter ictum recipere. 8, 619. ictus ingerere. 8, 645
 Idalium littus Cypri ab Idalio oppido & nemore. 8, 716
 Idalis terra, Troadis regio. 3, 204
 Idume, Syriæ regio, fertilis palmis. 3, 216
 jejuna plebes nescit timere. 3, 58
 jejunia aquæ. 4, 332
 jejunum fibris humanis. 6, 700
 ignarus fortis. 3, 31
 ignava mors. 4, 165. ignavæ manus. 1, 51
 ignis. ignibus rapere. 3, 99. ignis supremus, &, funestus, rogus. 6, 358. 9, 178. ignes terreni,

- obscuri. 6, 502. ignibus conans. 6, 662. ignibus permittere vrbes. 7, 413
 ignis medicatus. 9, 915
 ignes turicremi, sacrificiorum. 9, 989
 ignis perit nullis obstantibus, deficient alimento. 3, 394
 ignis Vestalis. 9, 993
 ignis asseruatus funiculo. 5, 524
 ignis præbet agris elementa. 9, 184
 ignes medii cœli, 6, 337
 ignes, de Sole & sideribus. 1, 50, 658. 8, 170. 228. 9, 866. 10, 215
 ignes, calores vehementes Solis aut Sirij. 8, 848. 9, 375
 ignis Libycus, Linea Aequinoctialis. 9, 538
 ignis, amor. 10, 71
 ignes addere animis, id est, ardorem, alacritatem. 7, 559
 ignea virtus. 9, 7
 ignifer orbis Solis. 3, 41
 ignorare non videre. 6, 342
 ignorare frondes, de regione arenosa. 9, 525
 ignorare Deis. 2, 93.
 ignoscere. 2, 521
 ignoto Nilo redire, non cognitum aut inuentum fontibus Nili. 10, 282
 ignotum cælo sereno, quod nunquam prodit in lucem serenam. 6, 516
 ignotus paucis omnibus Cæsaris armis, nunquam visi paucis Cæsariani. 6, 151
 illatrare manibus, de maga. 6, 729
 Ilerda opidum Hispaniæ citerioris, non procul à Sicori flumine. 4, 13. à Petreio deferta. 4, 144
 illex, glandifera arbor. 3, 440
 Iliacæ manus, Ilii incolæ. 3, 211
 Iliaci muri, seu Trojani, à Dis extructi. 6, 48
 Iliacæ domus, pro Troja. 10, 61

IN LV CANVM.

illabi lacrymis conjugis, immo-
ri. 5, 281
Illyricæ rupis descriptio. 4,
455
Illyrica vnda, Mare sub Illyri-
co. 4, 433
Illyris. sub. vrbs, pro Epidamio.
2, 624
imago Solis. 6, 503. somni. 7, 8
pietatis. 7, 320. terroris. 7,
773
imagine antiquus, nobilis ma-
jorum imagiubus. 7, 357
inbriferum. 9, 455
immaculatus sanguine. 2, 736
inmemor pugne. 7, 525
immensum. in immensum ce-
dit. 2, 663
immergere manus oculis. 6,
541
imminere. insidiari. 8, 285
immitis in cædes. 8, 600
immittere naues in hostem. 7,
509. immittere naues citatas
Cypro. 8, 457
immodicus legibus. 6, 796
immortuus. 3, 613
iminunis, moribus corrupti-
ui. 2, 257. immunem præsta-
re. 6, 764. immune fidus ma-
ris non occidens. 9, 542. im-
munis, id est, illæsus indem-
nis. 9, 896
impactum. vide, [impingere.]
impar multo maioribus nosse
modum. &c. 9, 190
impatiens, loci secundi. 1, 124.
hominum terra, inhabitabi-
lis. 7, 866. impatiens deesse. 8,
578. hære. 9, 371. impatiens
Cereris solum. 9, 857
impellere, impulsus, primo ictu
euersum, stratum. 3, 389.
impulsæ naves remis. 3, 527.
impellere ad noctem, de ves-
pere. 4, 447. impellere cursum
fatorum. 5, 41. impellere id
est, repellere, propellere. 5,
108. impulsus bellum, id est,
ferè confectum, peractum.
5, 330. impulsæ acies. 5, 757.
impellere, de machinis bel-
licis. 6, 36. impellere vallum.

6, 123. impellere astra, indu-
cere noctem. 7, 452. impel-
lit terga iuorum. 7, 576. im-
pellere in arma. 7, 718. im-
pulsit ire. 7, 747. impellere,
de fortunâ. 8, 707. impellere,
diruere. 10, 60
impendere vitam patriæ. 2, 382.
impensa ætas labori. 2, 569.
impendere aëra nimbis. 4, 112
vota in ventos. 5, 491. lacry-
mas mortibus. 7, 618
impendere. impendentia mari
caua saxa. 4, 455
Imperatorum cognomina spe-
ciosa, quasi saluâ Libertate
publicâ, inuenta à Cæsare. 5,
386
imperij (Senatûs, Senatorum)
cruor. 7, 579
imperij color, species, 9, 207
impiger ad letum. 4, 798
impinger. impactæ fores pecto-
re. 5, 209. quidd te nostris
Fortuna impegit arenis. 5,
697. impingere lignum, im-
pellere. 6, 137. impingere in
arma. 6, 406. impactum breui-
bus mare. 9, 338
implere. penates. 2, 331. paren-
tem, prægnantem facere. 8,
409. implere se lunioe vero,
de animâ in sedes beatorum
relatâ. 9, 11. implere visus. 9,
987
implicitus terrore. 3, 432. im-
plicitæ errore viæ. 8, 5
impressum auro, intertextum.
9, 176
improba spes veri, curiosi scire
futura. 5, 130
impunè ferre. 1, 289
imputare jugulum, mortem.
7, 325
Inachus flumen Thessaliæ, 6,
363
Inachia arua, Argiuorum re-
gio (ab Inacho rege) in qua
Lerna, & in eâ Hydra, quam
peremit Hercules. 4, 634
inanis, inane. jura inania. 2, 316
inani diffusus spatio. 3, 363.
inania templi. 5, 171.
inane

I N D E X

inane Inferni.	6,731	indignata agitare. 1,78.	indigna-
inania cæli.	9,473	tar timere.	10,444
Inarime, siue Aenaria, insula in		indignum est, id est, iniquum, in-	
orâ Campaniæ, sulphureis ex-		honestum est.	7,74
halationibus plena.	5,10.	indignus thalamis meis, dignus	
incassum ire.	2,263	melioribus thalamis.	8,95
incautus ab hoste timeri me-		indixitque nefas.	2,4
tuens, volens aduentum suum		indocilis priuata loqui.	5,539
hosti incognitum esse; nolens		indoles Latia.	5,17
præter opinionem ab hoste		inducere. pro, spargere.	1,610
timeri.	4,719	inducere togam supra membra.	
incedere densis castris.	1,478	2,386	
incendere mētem, item, animos		inducta cymba iuuenço cæso. 4,	
virtute.	9,407. 10,148	132	
incendia siluz non ardentis.	3,	induere se, id est, repleri, coope-	
420		riri.	7,835
incertum stridēre.	6,623	Indulgere. castris. 4,664. moræ.	
incertum pectus.	8,166	5,733. regno.	7,54
inclinant fata.	3,752	Indus, flumen regioni nomen	
inconcussa tenens vestigia.	2,	dans.	3,235
248		inermem vitam degere.	4,357
incondita corpora, insepulta.	6,	iners. cælum, aër nō motus.	6,
101		89	
incrementa Lunaria.	10,216	inertes aquæ, stagnantes.	6,107
increſcere genis.	2,276	inerti herbæ arua tradere, incul-	
incumbere. incubuit furor.	3,94	ta finire.	5,404
incumbens ventus.	3,409. 5,718	inexpletus.	2,176
incumbens fatum belli.	4,770	infantes vtero matrum à magis	
incurſu pectoris tela confringe-		exſecti.	6,558
re.	6,161	infectum dolis.	4,736
indagine claudere.	6,42	inferiæ.	4,789
inde. pectus, summę profundita-		inferias vmbris pendere, &, da-	
tis, quo viſus pertendere ne-		re.	2,175. 10,392
quit.	6,748	Inferni Dei.	1,634
India. Indum litrus. Indl. regio		Infernum nefas.	7,170
& populi extremi ad Orien-		Inferi an vlli ſint, dubitatum.	9,
tem. 8,343. 10,457. India ſac-		102	
cari ferax. 3,237. Zonæ Indo-		Inferorum leges.	6,635
rum gemmis diſtinctæ. 2,239.		ianitor, Cerberus.	6,702
crines tingentes Iadi.	3,238.	Infernum mare, ad dextrum la-	
carbasa, ſiue carbaſinas veſtes		tus Italiæ, Tyrrhenum.	2,
gerentes.	3,239. ſibi ipſi roſu	400	
ſtruunt, & mortem præoccu-		inferre futura animis.	1,471
pant. 3,240. nigri. 4,678. à Ro-		inferre ſe rectis.	10,58
manis nunquam ſubacti. 7,428.		informis facies.	6,225
cultores Iouis Ammonis.	9,	informia regna.	2,77
518		Infremere murmur.	1,210
inligus mentis.	8,446	inſula, velamenti genūs, ſeu ro-	
indiga ſeruitij plebes.	9,254	ligaculum comæ.	5,144
indigent populi,	2,432	inſula diſcurrens in poſtes, id	
Indigetes Diſj.	1,556	eſt, appenſa poſtibus, in nup-	
indignatus præbere.	8,614	tiis.	2,355
		ingens	

I N L V C A N V M.

ingens exul.	3,730	bare.	5,807
ingentis fati sumus ad scelus.		infuetus honor.	8,537
10,384		intendere fugam.	4,262
ingerere. ingeret omnis se belli		intentus.agere intentum paci.	3,
fortuna tibi.2,263.ingesta ci-		53.intentum jugulo Cæsaris.	7,
neres mariti. 2, 336. ingerit		593.soli genero.	9,952
Emathiam cælo nocenti,pro,		intentus ventus.	9,473
ingerit cælum nocens (aërem		intentum, id est, imminens,im-	
pestiferum) Emathiæ. 7, 798.		missam.	8,568
ingerere voces. 8,433. ictus.		intermanere.	6,47
8,649		intumescens tellus, montosa. 2,	
ingignere.	6,439	398	
ingressa, passiuè, quæ ingressi		inuadere.pro, arripere. 1,242.9,	
sumus.	9,866	198.inuadere ferro.2,315. In	
inhibere remis naues.	3,659	vastit Libye securi fata Caro-	
injustus.7,38. injusta tela,emissa		nis, Cato securus fatalem sibi	
sine iussu imperatoris.	6,78	Libyen ingressus est.	9,410
injuria fari.	8,763.9,143	inuehi Capitolia curru, trium-	
injusta regnorum.	5,258	phare.	8,574
innocuus vitæ.	9,8	inuénit vulnus in vndis,irritum	
innoxius à morsu serpentum,		alibi telum.	3,582
passiuè.	9,892	inuidere,dedignari.	2,551
in numerum, augendo numero.		inuidere igne rogi miseris, pro,	
2,111		ignem.	7,798
innumerus examen, innumera		inuidia.aris inuidiam factura pa-	
apum multitudo.7,161. innum-		rens.2,36. inuidiâ meâ.7,269.	
merum missile,innumera tela.		inuidiâ tangi. 9, 982, 1052.	
7,485		inuidia Deorum. 4,244.inui-	
innubere. innupsit tepido. Cor-		diâ Deorum.	9,66
nelia busto.	3,23	inuidiosus.	9,505
inocciduus axis.	8,175	inuigilare,de spectro aut imagi-	
inops.teli.3, 676. vndæ.4, 264,		ne rei vigilantis memoriæ,	
292. inops juris potestas. 5,		aut in somniis obuersante.	
398.in dubiis tutum est ino-		7,766	
pem simulare tyranno. 8, 241		inuita dextra.	1,378
inquirere in fata.	9,559	inultum,impunitum.	5,260.
inscriptionis sepulchralis femina		in vndis Rheni,ad ripas Rheni,	
conjugatæ formula.	2,343	in regionibus ad Rhenum si-	
inserere. ferrea manus inserit		tis.	4,696
vncus.3, 635. inserere manus,		inuoluere. Orbem tenebris. 1,	
inferre. 8, 552. inserere altè,		542.artus.6,588.populos vnâ	
animo aut menti.	9,572	ruinâ.	7,89.
insidere castris collem.	6,17	inunbrare.	4,456
insignia aulæ.	8,239	Iolcos Thessaliæ vrbs, ex qua	
insopitus,peruigil.	9,357	primum soluit Argo, aut Pe-	
inspuere.	6,683	gasis.	3,193
instare fauori Deorum.	1,148	Ionium mare. Ionix vndæ.	
instaurare prælia.	3,615	Ionij fluctus, & simplici-	
instincta mens sacro furore. 5,		ter Ionium. mare quod ab	
150		Aegypto vsque ad mare	
instruere nauem militibus & ar-		Adriaticum & Siculum se-	
mis.	8,542	extendit. 1, 103. 2. 624. 3,	
insueta quies vni, id est,soli cu-		3,5,614.6,27,362.	

I N D E X

- ira.iran colligere. 1,207.2,93
 iram Superum querere in ex-
 tis.1,617. iræ patuere Deum.
 2,1. iratum stimulos mouere.
 2,324. iras premere. 2,521
 iras militum tentare.2,519. in
 iram exire.3,112. ira nobilis.
 3,614.præceps.4,267. cadens.
 4,284. descædens.5,303. ira-
 rum motus.7,386. iræ violenti
 gurgitis.10,316. iræque me-
 tusque animos tangunt. 10,
 447
 irasci Deis. 8,665
 itatus bellis. 7,65
 ire. ire contrarium. 1,77. hoc
 ibitur ordine belli. 2,224. ire
 in cassum.2,263. ire ad mor-
 tem. 2,282. sic eat.2,304 ire
 omnia fatiis Cæsaris.4,144. ire
 ad dominos, in seruitutem.4.
 217. in nefas.4,243. non paruo
 sanguine Magni ista dies ie-
 rit.6,158. ire, pro, fluere.7,176
 ire ferro in pectora cognata.
 7,323. it timor in omnes. 7,
 544. ire in aliquem. 7,578. in
 enses.7,670. in thalamos nu-
 bere.8,88. ire per ista si potes.
 8,439. ire in tutum. 9,234. ire
 sub arma, subjugari. 10,5. it
 per omnes, quod vulgatur.10.
 197. in scelus it Pharium pœ-
 na, quod alioqui pœna est, fit
 scelus, si ab Aegyptiis perpe-
 tretur.10,343. ire in iugulum
 Cæsaris. 10,393,409
 irreducem viam carpere. 9,408
 irrita tela. 3,580.722
 irrita fatiis. 10,344
 irruere cladibus. 7,60
 irrumpens fama animos. 1,470
 Isapis Flaminiae fluius. 2,406
 Iliara fluius ad Cumenum
 montem in Rhodanum in-
 fluens. 1,399
 Isaurus Piceni fluius. 2,476
 Ibis, quæ & Io. Inachi filia, à Io-
 ne in Aegyptum aucta. 6,
 363. Aegyptiorum Dea, ea-
 dem quæ Luna: eius sepul-
 crum apud Memphim. 6,158.
 recepta in templa Romano-
 rum.8,83 i. eius templum ve-
 tuissimum Alexandriæ. 10,
 15
 Ister, Danubius fluius in Eu-
 xinum influens. 2,50,418.3,
 202.5,437
 Istmos, proprie angustior pars
 Peloponnesi, in quo Corin-
 thus. 1,101
 Istri, Illyrici populi ab Istro flu-
 uio quem accolunt. 4,529
 Italia, regio nobilis. 2,701,397,
 435, 659. olim contigua Sici-
 lia.2,435. à qua diuisa ma-
 ris vi aut inundatione. 3,
 60
 Italiae vastitas imputanda bellis
 ciuilibus. 1,247,392
 Italia in potestatem redacta à
 Cæsare. 5,266
 iter. perdere. 2,442. desicere.
 3,337. rapere.4,152. furto ra-
 ptum.6,122. carpere. 6,573.
 querere per arma. 7,498
 iter pensare, compendium iti-
 neris facere. 9,685
 iter emetiri. 9,735
 Itonus Thessaliæ rex inuentor
 auri argentique conlandi, &
 monetæ percutiendæ. 6,
 402
 Ituræ, Cœlesyriæ populi, auxi-
 liares Pompeio. 7,230,514
 Iuba rex Mauritanie. 6,309. 9,
 213,300,869.10.475. auxilium
 fert Actio Varo.4,670. priua-
 tim Curioni insensus, & cur-
 4,687. Curionem famâ ex-
 guarum copiarum decipiens,
 ichneumonem comparatus. 4,
 724. Africae rex dictus à Sena-
 tu.5,56. suspectus Pompeio, &
 cur.8,243,443. à Cæsare pro-
 fligatus. 10,146
 iubere. iussa Vrbs rapi. 1,483.
 semel omnia iusserat. 2,148
 iubere classica. 2,729
 iussus dux. 7,79
 Iudæa, regio notissima. 2,593
 Iudæorum Deus incertus. 2,
 593
 iuga curuantur mali. 2,695
 iugulus, cædes. 7,325
 iugulum.

IN LYCANVM.

jugulum confodere.	3,743	Deorum, soliti Romani.	7
jugulo quæsitum.	7,434	459	
jugulum bella gerere, cædi.	7,333	jurata manus in gladios.	9,850
jugulatorum recens fluens sanguis in usu Magis.	6,554	jus, jus datum sceleri. 1, 2. jus est, licet. 1, 276. jura inania. 2, 316.	
Jugurtha à Mario triumphatus.	2,90. 9,600	ius totius mundi. 2, 321. populus quem sua iura tuentur, populus liber. 3, 151. ius sibi facere in iugulos.	4,821
Iulæ gens à Troianis orta.	9,995	ius ferri. 5, 312. fatorum. 6, 824.	
Iulæ gentis penates.	1,197	iuris sui habere gentes. 7,55.	
Julia Cæsaris filia, Pompeij vxor.	8,104. 10,77.	iuris arx. 7,594. ius animi habere. 8,636. inris sui esse. 8,660. ius belli. 9,195. in iura aliena venire. 9,212. ius legum, libertas. 9,560. ius Catonis, imperium. 9,747. ius habere in quempiam, id est, vim, potestatem. 9,887. ius, potestas.	9,1054
abortit. 9,1049. eius mors. 1, 113. eius imago furialis appareret in somnis Pompeio. 3,10. eius verba.	3,12	ius mundi, gentium. 10,471	
Iulus Phrygius, Ascanius.	3,213	iustitium ferale, luctus publicus.	2,18
jungere toris mariti.	2,329. in seriem.	7,493	
Iuno Monetæ.	1,380	iustitio clausa fora.	5,32
Iuno iuicua Herculi furorem immisit.	1,576. 4,637	iustitium templi, id est, serie, intermissio à vaticinio.	5,116
Iuppiter. 1,35. quid verè, & ubi.	9,580. Deus cæli motor. 6,464. an regnet. 7, 447. eius pars magna terris inserta regendis.	5,95. ædis dominus. 4, 112. æther. 9, 4. propriè fulmina gestans. 7,170. tonans. 6,467. eius tela, fulmina. 7,197. Iuppiter pluuiæ.	8,447. 9,436
Iuppiter in pluuiam auream conuersus, stupratâ Danaë, genuit Perseæ.	9,659. eius volucer, aquila.	9,902	
Iuppiter, Planeta mitis.	1,661. eius officium.	10,207	
Iuppiter Capitolinus. ei ferta laurea ferre, & sacrificare ob victoriam moris erat.	7,42		
Iuppiter Latiis, vel, Latialis, qui Albæ colebatur: ei noui Consules quotannis sacrificabant Feriis Latinis.	1,198. 5,400. 8,219		
Iuppiter Cassius, templum Iouis in monte Casio Aegypti.	8,858		
Iuppiter corniger, Ammon.	9,545. vide, Ammon.		
jurare per numina Cæsarum, vt			
		ius sibi facere in iugulos.	4,821
		ius ferri. 5, 312. fatorum. 6, 824.	
		iuris sui habere gentes. 7,55.	
		iuris arx. 7,594. ius animi habere. 8,636. inris sui esse. 8,660. ius belli. 9,195. in iura aliena venire. 9,212. ius legum, libertas. 9,560. ius Catonis, imperium. 9,747. ius habere in quempiam, id est, vim, potestatem. 9,887. ius, potestas.	9,1054
		ius mundi, gentium. 10,471	
		iustitium ferale, luctus publicus.	2,18
		iustitio clausa fora.	5,32
		iustitium templi, id est, serie, intermissio à vaticinio.	5,116
		iustum. iusto quoque robur amoris restitit.	2,379
		iusta prægria.	2,540
		iusta nauis non piratica.	3,228
		iusti reuerentia.	9,192
		iustum esse, multis obsuit.	8,484
		iuuare, id est, delectare, prodesse.	9,200
		iuuat. 4,253. 5,712. 812. 6,495. 7,655, 698, 794. 8,356, 576. 9,857	
		iuuencus, pro curio bubulo.	4,132
		iuuenis natans (préglio Massiliensi) inter duo rostra collisus scinditur.	3,652
		iuuentus, fuimus nati in tempora Punica.	2,45
		Ixion, Centaurorum pater.	6,386

INDEX

K

K Alendæ Ianuarij.

555

L

L Abi supernè. 6, 376. in vulnere. 7, 604

Labienus Cæsari militans, fortis erat & felix; Pompeio, contrà. 5, 346. hortatur Catonem explorare oraculum Iouis Ammonis de euentu belli civilis. 9, 550

labor. mundi. 1, 417. ætas impensa labori. 2, 569. cedit in immensum cassus labor. 2, 663. labor fortunæ. 5, 696. labor, id est, cura, sollicitudo. 6, 492. labores Solis aut Lunæ, pro eclipsi. 6, 505. 7, 4. labor non humilis. 6, 602. laboris cura. 7, 209. labor Romanus. 7, 312. laboris: florigeri studium, de apibus. 9, 289. agitare mentem ferie laborum. 9, 295

labor (opus manu factum) humanus vi vel æuo facile labefactatur. 6, 20

laborare. iustos Fortuna laborat esse ducis motus. 1, 264. laborare ne. 3, 62. laborare, pati laborem. 5, 633. laborare, id est, velle, niti, conari. 7, 665. laborare in regna, stabiliendo regno. 9, 258. laborare, id est, granari onere, pondere premi. 9, 365. 10, 140

lacerati. lacertis paribus. 3, 525. lacertos jactare, natate. 3, 662. excutere. 4, 386. tendere. 7, 469

laceffere. se dolor ipse laceffit. 2, 42. mare laceffitum. 3, 193. laceffere pugnam. 3, 553

Lacinia templi, promontorium Lacinium in Calabria, in quo templum Iunonis. 2, 434

lacrymæ. in lacrymas cuncto-

rum lumina soluit, omnibus lacrymas exciuit. 8, 107. lacrymis perfrui. 9, 112. lacrymarum vena oculos refugit, lacrymæ non suppetebant. 9, 746

Lælij primipili promptitudo in bellum civile, & oratio ad Cæsarem. 1, 360. & seqq.

lætus tumultus. 3, 102. nulli læta marito. 8, 89. lætæ voces. 7, 11. res. 8, 534. lætè accipere. 2, 273

lætificare. 3, 49

læuo volatu vulturis. 7, 437

Lagus Ptolemæi, qui Alexandro mortuo Aegyptum occupauit, posterisque suis reliquit, pater. unde, Lagus, pro quocunque Ptolemæo. 10, 86

Lagea stirps, item, domus, Ptolemæi reges. 8, 692. 10, 414.

Lagea proles, Arsinoë. 10, 522.

Lagi regio, arua, rura, regnum, pro Aegypto. 5, 62. 8, 443. 802.

10, 4. Lagi regia, Alexandria.

10, 527. Lagea iuuentus, Aegyptij. 10, 394. Lagæus Nilus. 1, 684

lamenta sonantia. 7, 706

lampas, id est, ignis, incendium 5, 134

lampades, ignes siue faculæ in aëre latiores. 1, 532. 10, 503

lana funerea. 2, 367

lances, vasa sacrificiis apta extis imponendis. 6, 710

languentes stellæ. 2, 723

languentia spatio lumina. 4, 169

languidus æuo. 8, 504

languida tela. 7, 562

languor maris. 5, 449

lanugo malas fuscans. 10, 135

Lapithæ, Thessaliæ populi, equorum dormitores. 6, 399

lapis purpureus, pro Sardo vel Porphyrite. 10, 116

lapsus grauis sub nimio pondere. 1, 71

Lapsus minari. 6, 136

laqueata tecta. 10, 112

Lares, id est, Dij domestici, Penates.

IN LVCANVM.

mates. 1,506. sed passim pro	laterum textura, in corpore ha-
domu ipsâ, etiam patriâ.	mano. 9,777
Lares (simulacra Deorum Pena-	laudis materia. 8,75
tium) sudarunt. 1,557	laudibus in longum xum di-
largus aquæ. 9,608	mittere. 1,448
Larissa, ciuitas Theſſaliæ. 6,355.	Lauinium vrbs x. ab Vrbe lapi-
7,712. Pompeio profugo om-	de. 9,991
ne auxilium offert. 7,713	Laurentum, oppidum Latij, re-
larix, arbor resinifera. 9,920	gia Latini. 7,394
lassa radix, vetus & defecta. 9,	laurifera iuuenta triumphalis.
968	8,25
lassare Deos. 5,695	Laurus Theſſalica in Pythiis. 6,
lassatum æquor fluctibus. 5,	409
703	laurea, pro victoriâ. 1,122
late mihi, pro, me: nisi, mihi,	lauro coronati Capitolium as-
fit, pro quantum ad me. 1,	cendebant triumphantes, lau-
419	rûmque in gremio Iouis de-
latebræ ferarum. 2, 153. scele-	ponebant. 1,287
rum. 4,193	laxæ vestes. 8,367
latere in æquore. 1,654	laxare, laxantur Tartara in pœ-
latex, humor. 4,293	nas. 3, 17. laxare iter fluuiis. 4,
Latiale caput, Roma, aut Iouis	116. sinus veli. 5, 427. spes
Latialis templum, quod Albæ;	suas. 5,533. laxare, laxius fa-
ant etiam ipse Iupiter Capito-	cere. 6, 72. laxata classis. 3,
linus. 1,535	548
Latinx Feriæ, sacra Iouis Latia-	Leandri & Erûs amores. 9,
lis, quæ ex instituto Numæ	954
quotannis Consules cum Se-	lectum, electum. 7,142
natoribus Albæ celebrabant. 1,	lectus viduus. 5,806
550. 5,401. 7,395	lectorum strata purpurea &
Latium nomen. 7,391	plumata. 10,123, 125
Latium Italiæ nobilis regio, in	Ledæa sidera, Gemini: Castor
qua Roma: vnde Latium, La-	& Pollux, Ledæ filij. 4,526
tius Orbis, pro Italia aut Ro-	legati iure gentium sacri & in-
ma. 1,253. 2, 196, 432, 447. 8,	uiolabiles. 10,471
235, 345. 10,59	legere vestigia. 8,210
Latus, Latia & Latium, pro, Ro-	legentium historias affectus in-
mano, Romanâ: vt, Latius	clinant in partes. 7,210
dux. 9,546. 10, 358, 536. Lati-	legio, quam Pompeius Cæsari
turba. 7, 656, 144, 10,403. La-	post cladem Cottæ in Gal-
tia arma. 8, 501. Latij fasti. 2,	liam miserat, & Cæsar ob me-
645. Latij fasces, Consules	tum Parthorum remiserat.
Romani. 3,82. Latix acies. 4,8.	Luceriæ præsidio relicta. 2,
naues. 9, 1079. Latix Musæ,	473
poëma Latinum. 9,983	lex. leges. leges & plebiscita
Latium corpus, concordia Ro-	coactæ. 1, 176. medias leges
mana. 10,416	perrumpere. 1,322
Latia vitis, Centurionis insigne	lege tenere. 2,10
in manu vitis. 6,146	leges xui. 2, 82. Inferorum. 6,
Latix volucres, Aquilæ legio-	635. legum fræni. 2, 145. leges
num. 6,129	silentes. 1,277. 5,31. legum li-
latrantes flebile canes. 1,548	bera. 6,301. leges sancire san-
latus belli, aciei. 7,523	guine. 7,151
	leges

INDEX

- leges, pro libertate & tempore
 Consulum. 7, 579. 584. 9, 267,
 385. 560. legum viscera, Sena-
 tus. 7, 579
 leges fatorum. 8, 568. lex loci,
 forma. 9, 307. leges supernæ. 9,
 557. lex mundi. 10, 201. lex, pro
 more, consuetudine. 10, 228
 leges, quæ à Consulibus fere-
 bantur, ut plebiscita à tribu-
 nis. 1, 175
 leges bello coactæ silent. 1, 277
 leges in pace timendæ. 2, 252
 leges à Cæsare tolli malint,
 quàm à Metello seruari. 3, 140
 Leleges Thessaliæ populi. 6,
 383
 Lemanus, lacus per quem transit
 Rhodanus. 1, 396
 Lentulus Spinter Asculum dese-
 rit. 2, 469. eius copiæ ad Cæsa-
 rem deficiunt. 2, 470
 Lentulus focius coniurationis
 Catilinariæ. 2, 543
 Lentulus Consul initio belli Ci-
 uilis. eius oratio ad Senatores
 in Epiro. 5, 16. præfectus sinis-
 tro cornu in acie Pharsalicâ à
 Pompeio. 7, 217. eius Pompeio
 auxilia à Parthis petere dis-
 suadentis verba. 8, 328. &
 seqq.
 lentus parère. 10, 397
 lenti visum est. 2, 110
 Leo, Signum celeste. 1, 655. 9,
 537. 10, 210, 234, 306. Leonis
 solstitiale caput. 6, 337
 leones iniectis in oculos vesti-
 bus capti. 4, 686
 leones blandi Magis. 6, 487
 Lepidus Consul conatus rescin-
 dere acta Syllæ, à Pompeio &
 Catulo in Alpibus victus. 2,
 547. 8, 808
 Lepidorum familia nobilis Ro-
 mæ. 7, 583
 Lepus minor, Libyphœnicum
 Africæ vrbs, solo fertili. 9, 524,
 948
 Lerneæ sagittæ Herculis, quia
 sanguine Hydræ Lerneæ tin-
 ctæ. 6, 392
 Lesbos, insula maris Aegæi sub
 Troade, in quâ Mitylene vrbs,
 in quam bello Pharsalico se-
 cesserat Cornelia Pœpeij vxor.
 5, 725, 744. 8, 40, 108, 123,
 131, 135, 139, 144, 204, 587,
 640
 Lethe. Letheæ ripa. flumen Infe-
 rorum, obliuionem iaducens,
 vel obliuio ipsa. 3, 285, 221. 6,
 769
 Lethe, Africæ fluuius, ob simili-
 tudinem nominis cum Lethe
 Infernali etiam creditus ob-
 liuionem parere. 9, 355
 letum in vulnera sparsum, 3,
 591
 letificum, mortale. 9, 901
 leuare. leuat spes mentes tre-
 pidas. 1, 523
 leuare Orbem populis. 2, 275
 leuare terras monstis. 4, 610
 lenare se terrâ. 6, 756
 Leuca Appuliæ opidum. 5, 376
 Leucas. Leucadii vertex. pro-
 montorium Epiri, vbi Ac-
 tium, & sub quo Leucadius
 sinus, seu, gurgis, sinus maris
 Ambracij, in quo prælium
 nauale inter Augustum &
 Antonium. 1, 43. 5, 479, 7, 872.
 8, 38. 10. 66
 Leuci, Belgicæ populi, boni ja-
 culatores. 1, 424
 leuior auxilio, releuatus libe-
 rior. 9, 938
 leuis armatura, sagittarij &
 funditores, &c. 7, 508
 leuitas Græca. 3, 302
 Leuus quidam in exercitu Ca-
 tonis ab aspide ictus somno
 perit. 9, 815. & seqq.
 libamina. 4, 198
 liber. liberum. legum liber. 6,
 301
 liberum nasci, aut, mori. 7,
 375, 376
 liberum fortunæ, à fortunâ. 7,
 818
 liber culpâ. 8, 647
 liber meatu de vento cui nulla
 sunt obstacula. 9, 453
 libertas pro licentiâ. libertas da-
 ta odiis. 2, 145. libertas fuge.
 8, 371

IN LVCANVM.

8, 371. scelerum. 8, 491 lo-	byca antra. 4, 594. Libycæ
quendi. 9, 558	frandes. 4, 736. aues. 4, 809.
Libertas publica. vritur armis.	ruinæ. 8, 269
4, 578. partes pro Libertate. 9,	Libycum æquor. 8, 862
29. Libertate saluâ potens. 9,	Libyci crines. 10, 129
193. libertas ficta. 9, 206. Li-	Libyes Mars, bellum Punicum.
bertas sibi Orbem reddens,	1, 255
pro, Libertas Orbi reddita.	Libycus triumphus Marij, de
10, 25	Iugurthâ. 2, 69
Libertatem ad extremum pro-	Libycæ iræ, Marij in Africâ
sequi constituit Cato. 2, 303	exulis. 2, 93
Libertas populi seruiantis li-	Libycæ clades, Africanæ, belli
bertate perit. 3, 145	Cæsaris cum Scipione. 6,
Libertatis vmbra velle quod	62
imperatur. 3, 146	Libycæ terzæ bellua, elephas. 6,
Libertas numquam bene pro	207
pace datur. 4, 227	Libys, pro quouis venatore. 6,
Libertatis minor cura Diis	221
quàm vindictæ. 4, 808	Libyca lampas, rogos ab Anni-
ob Libertatem amissam que-	bale accensus Paulo Aemilio.
relæ. 7, 432	7, 800
Libertatis assertor Senatus. 7,	Libyes polus, id est, Meridio-
580	nalis, Australis. 9, 377
Libertas & Cæsar tanquam par	Libycus ignis, Linea Aequino-
gladiatorum iuter se certan-	noctialis. 9, 538
tium. 7, 696	Libycæ extrema. 9, 598. mortes,
Libertatis spes, rerum vltima.	venena. 9, 707. pestes, serpen-
8, 453	tes. 9, 805
Libertas vera extincta à Syllâ	Libye, pro regno Iubæ. 8,
& Mario; sed etiam species	277
ejus à Cæsare. 9, 206	Libycæ arenæ, Aegypti. 2,
libet. 9, 852	417
libidinis portenta. 8, 414	licia diuerforum colorum telis
Libo (Scribonius) fugatus à Cæ-	immiscere, inuentum Alexan-
sare ex Hetruriâ. 2, 462	drinorum. 10, 126
librâ examinare. 8, 467	licet, etiamsi. 6, 715
Libra, Signum cæleste, quod in-	licuit mihi, potui. 4, 638
gresso Sole fit æquinoctium	ligatus torpore. 5, 434
autumnale. 4, 58. 8, 467. 9, 534.	Ligeris Galliz fluuius Celtas
10, 227	ab Aquitanis sejungens. 1,
Liburni. Libyrna terra. Illyrici	439
populi, vnde naues Liburni-	Ligures, Galliæ Cisalpinæ po-
cæ. 4, 530. 8, 338	puli, olim comâ insignes. 1,
liburnæ, biremes. 3, 534	443
Libya. Libye. Libycus Orbis. Li-	Lilybæum Siciliæ promonto-
byssa, & Libyca terra. Libycæ	rium Africam respiciens. 4,
oræ. sedes. Libyca arua. Afri-	583
ca tertia pars Orbis. 1, 206. 2,	limes vitalia secans, diaphrag-
164. 3, 70. 294. 4, 582, 611, 6,	ma. 1, 623
788, 817. 7, 223, 711. 9, 44, 119,	limes Solis iniqui, Zona torri-
386, 411, 547, 666, 690, 753,	da. 7, 867
943. 10, 38, 79	limes augustus portûs mittens
Libycum, pro Africum: vt, Li-	naues in æquor. 2, 709
	limite

I N D E X

- Quante non flexo, recto cursu. 3,
 218
 Limina ædium coronata in nup-
 tiis. 2,354
 Limina ædium calcare nefas no-
 uz nuptiarum. 2,359
 Limine hæere abeuntem. 1,507
 Lingonæ, Galliarum populi, pictis
 armis insignes. 1,398
 Lingua. soluit fama in præconia
 linguas. 1,472, lingua exsecta
 palpitat. 2,181. lingua, agger ar-
 ctus in mare productus. 2,614.
 lingua squamosa, præ siti. 4,325
 lingua projecta equi lasi. 4,
 755. lingua tacita, quæ loqui-
 tur tacite, murmurat. 6,701.
 linguarum commercia. 6,701. 8,
 348. linguarum vibratæ serpen-
 tum. 9,631. linguarum magicarum, no-
 tæ Hieroglyphicarum. 3,224
 Linum, & linearum vestes in usu &
 honore apud Aegyptios. 9,
 159. hinc, Ilniger, de sacerdote
 Aegyptio. 10,175
 Lintea suffigere antennarum, vela
 colligare. 9,328
 liquebat misero, existimabat
 miser. 6,433
 Liris, fluuius ex agro Vestino
 prope Minturnas in mare Tyr-
 rhenum influens. 2,424
 lis. secundum Emathiam lis tan-
 ta datur. 8,333
 Lissum Epiri opidum mariti-
 mum. 5,719
 Litare. sacrum. 1,632. fibrarum litan-
 tes. 6,524. litare, sacrificio
 peracto Deos placare. 7,171
 littus, dubium. 1,409. littora
 crescunt, relabente mari. 4,
 429, littora resonantia aspe-
 ram tempestatem præagiunt.
 5,551. littus malignum, diffi-
 le appulsu. 8,565. littora rum-
 pere, de flumine. 10,244
 litui. 1,237. lituis elisus aer. 7,
 476
 lixa, 9,593
 locus, stare loco. 1,144. locum
 mutare. 2,137. locus exceptus
 sceleris. 3,333. loci maiestas. 3,
 430. locum promittit ipse lo-
 cus. 4,336. locus rerum. 4,125.
 locorum fortuna. 4,661. loco
 redire. 5,337. loci sedes. 6,23,
 pax. 6,282. facies. 7,788. lex,
 forma. 9,307. fors. 10,542. lo-
 cum consumere. 7,461. loco
 secundo. 8,288
 locis ubi fulmen conciderat &
 conditum erat peculiaria no-
 mina data. 1,608
 longè. ne longè nimium sit pro-
 xima tellus, 5,576. longè mit-
 tere, id est, abijcere, proijcere.
 7,628. longè nascens, id est,
 quod in longinquis regionibus
 nascitur: seu, ut quidam in-
 terpretantur, longæuum, vi-
 uax. 9,921
 longior dies, temporis diutur-
 nitas. 7,846
 longinquæ messes, frumentum
 aduectitium. 3,66
 longinqua vulnera cadunt, emi-
 nus inmissis telis. 3,568
 loqui cum Ioue, oraculum Iouis
 consulere. 9,558
 lorica, armatura ex connexis
 annulis seu catenulis: hinc lo-
 ricati, grauis armaturæ mili-
 tes. 7,498
 Lucani fiducia de immortalita-
 te suæ Pharfaliæ. 7,209, 9,985
 Luceria Umbriæ oppidum oc-
 cupatum à Cæsare. 2,473
 Lucifer, stella Veneris, statione
 nouissimus exit. 1,232. 2,725.
 10,434
 lucri pallida tabes. 4,96
 luctantium varii nexus, arcta-
 tiones & compressiones. 4,
 624
 luctari. ignis luctatus viridi ro-
 bore. 3,503. luctans anima
 cum morte lentâ. 3,578
 luctificus. 7,2
 lucus ad Massiliam descriptus,
 3,399. & seqq. excisus à Cæ-
 sare, 3,433. & seqq.
 ludere, eludere. 4,725
 ludibrium maris, corpus agita-
 tum fluctibus. 8,710
 lues, pro quauis pernicie aut
 calamitate, ut ab incendio, &c.
 1,647.

IN LYCANVM.

2,645.3,681.10,504	lustrum , quinquennium. 1,
lugubria mæsti cultus. 2,365	283
lumen.lumina.pro oculis.1,154.	lustrum Lunare , v. mensium.8,
3,713,740.& sæpe.	479
lumina noctis,sidera. 4,282	lustrare terras atque æquora,
Luna , primum Etruriæ aut Li-	errare. 5,347
guriæ oppidum cum portu.1,	luteum , rufum dilutius ad ru-
586.2,427	brum vergens. 2,361
Luna.bigas agitans.1,78.pluuia-	lux.mæsta.1,235.rubens. 2,721
lis. 1,218	luce longè relictâ,longè à luce.
Lunæ sidus secundum. 1,413	4,297
Luna coacto cornu plena.1,537	lux extrema, diei. 4,447.dubia.
Lunæ dimidiatæ periphrasis. 3,	4,473
42	lucis color. 6,828
Luna dubitanda,principio noui-	lux,pro die. luce nouâ. 4,328,
lunij. 4,60	469.7,427
Lunæ labores,eclipsis. 6,505	lux, splendor. 4,80
Lunare virus,quod Luna magi-	lux extrema , dies mortis. 7,
cis artibus coacta despumat in	185
herbas aut cadauera. 6,669	lucis (vitæ) extremæ momen-
Luna mæsta,obscuriôr. 8,721	tum. 4,484
Lunæ Planetæ officium.10,204.	lux metuenda, fulmen. 5,630
eius eclipsis, & vnde.1,539.6,	luxuries rerum prodiga. 4,374
503.maximæ eius eclipses vi-	luxus Aegyptij explicati.10,III.
dentur in Africâ. 9,693. obf-	& seqq.
curata carminibus magicis ac	Lycæus,Bacchus. 1,675
si eclipsin pateretur. 6,500	Lycidas in prælio nauali ad
Luna an causam det æstui ma-	Massiliam vnco fixus , reten-
ris. 1,410.6,479.10,216	tantibus crura ipsius sociis ne
Luna cælo deducta arte magicâ	attraheretur , auulsus scindi-
in herbas despumat. 6,505	tur, 3,636
Luna obruto cornu surgens ;	Lycurgus Thraciæ rex, qui sibi
item cùm caligo orbem eius	crura incidit. 1,575
obscurat ; tum rubicunda ;	Lygdamus Tyrreno oculos
item luridum pallens ; & ali-	glande excutit. 3,710
quando sub nubes abiens ;	lymphari præcipiti gradu. 1,
ventorum & tempestatum	496
notæ. 5,546.& seqq.	lymphatus, furiosus ; à lymphâ
Lunares horæ. 1,404	aut aquâ,quâ terrentur mortî
Lunaria incrementa, æstus ma-	à cane rabido. 7,186
ris. 10,216	lynx , animal acutissimi visus,
Lunatâ fronte recedere. 3, 3,	cuius viscera pollent ad artes
533	magicas. 6,672
lunatum ferrum,harpes falcata.	
9,678	
lustra ferarum. 3,408	
lustrare,expiare. 9,101	
lustrare sanguine humano. 3,	
405	
lustrales animæ,quæ quasi victi-	
me ab hostili vi Romani ex-	
piarunt. 6,786	
lustrum , & Urbis lustratio. 1,	
593	

M

Macedones , Græciæ po-
puli noti ; à Lucano in-
terdum cum Thessalis con-
fusiuntur : in genituo plu-

H h

I N D E X

- tali Macetum, vel, Macedum. 2,647. 5,2. 10,16,28,269
 Macedon, Alexander Magnus. 8,694
 Macra Liguriæ fluvius innaugabilis. 4,426
 Macrobij populi Aethiopum. 10,280
 Mæander Phrygiæ fluvius finuofissimus. 3,208. arte magicâ recto cursu actus. 6,475
 Mænala, Arcadiæ montes. 3,177
 Mæotis, palus in quam Tanais influit, & quæ se per angustias Bospori Cimmerij in Euxinum exonerat: ea adeo gelu adstringitur, ut equos & plaustra sustinear. 2,641. 3,277. 5,440. 8,318
 mætere mortem. 7,790
 mæstus curarum. 8,165
 magicæ descriptio, ritus; ejus arcana; potentia; cur illi Dij ipsi & an pareant; magorum, magarumque in Thesaliâ potissimum frequentia; eorum mensæ seu epulæ; herbæ item magicæ; animalia; &c. omnia ad tædium vsque descripta. 6,430. vsque ad finem libri.
 magicæ linguæ, notæ hieroglyphicæ. 3,224
 magi apud Chaldeos & Perias Parthosue insignes & venerandi. 6,449. 8,220. & apud Aegyptios. 6,449
 magister navis. 1,501. 5,645. 9,44. classis. 2,696. ferarum. 4,242
 magna in se ruunt. 1,81
 Magnetes. Thesaliæ populi, optimi equites. 6,385
 Magnus, pro Pompeio passim.
 Magnus pro Cnæo Pompeij filio. 9,121. 145
 magnus annus, fertilis. 3,70
 magno parare. 1,34
 majestas. loci. 3,430.
 majestas nom fracta. malix. 4,341.
 majestate saluâ. 7,378. 681.
 majestas nominis Hesperij, Pompejus. 8,760
 major in arma ruit. 3,37
 mala vel duri lacrymas motura Catonis. 9,50. malorum turba. 9,405
 malacia maris. 3,523. summæ malaciæ siue tranquillitatis maris descriptio. 5,432. & seqq.
 malæ lanugine fuscata. 10,135
 Malca Laconix promontorium, quam Dorida vocat, quia Diores Laconiani incolere. 6,58. 9,36
 Maliacæ æquæ, Maliacus sinus sub Macedoniâ. 6,367
 maligna vnde vena, impura aut tenuis. 9,500
 Mallos oppidum Ciliciæ. 3,227
 mûlus navis. mali veliferi pondera. 1,500. mali juga curvantur. 2,695
 manare cerâ. 10,494
 mandare decreta. 1,489. mandare ad umbras. 6,569
 manere. mansurus in secula. 8,74
 manes, id est, Dij Inferi; item anima separata à corpore defuncti; aliquando pro cadauere, aut cineribus, aut sepulcro. 2,173. 3,13. 4,790. 5,636. 6,666. 807. 7,458. 8,796. 844. 9,151. 976
 manicæ, manus ferreæ, seu harpagones navibus hostilibus arripiendis. 3,565. vide. [manus ferrea.]
 manipuli, contubernia militum; trigessimæ pars legionis; sed usurpatum pro numero quovis militum. 1,296. 4,31. 7,327.
 manipulis sparfa acies, confusæ. 10,436
 manus. manus nulla vacet. 2,56.
 manus torpens. 2,78. cæca. 3,722.
 certa. 6,190
 manum

IN LV CANVM.

- manum ferre. 1, 147. iniicere fa-
tis. 3, 242.
manu moriente ferire. 4, 560.
manu dilatâ. 8, 708.
manus ignauæ. 1, 514. sâuæ. 2,
96.
manus miscentur. 3, 569.
manus incertæ. 3, 692. togatæ,
Romani. 7, 549. venales. 10,
408.
manus in bella promittere. 1,
388. complosas tenere. 2, 292.
exercere. 3, 692. præbere. 5,
558. oculis immergere. 6, 541.
in hostem immittere. 7, 509.
inserere. 8, 552.
manibus prensare. 3, 664.
à manibus cecidere suis. 3,
668.
manibus senectam ducere, su-
stentare manuum labore. 5,
535.
manibus deceptis vacuum com-
plexa cubile. 5, 809.
manus, copix. 4, 137.
manus excrementa, vnguuium re-
semina. 6, 543.
manus ferrea, vnel ferrei, seu
manicæ attrahendis nauibus.
2, 712. 3, 635.
manus ducis, milites. 5, 311.
napalia, Afrorum domus cul-
mis contestæ, quæ plaustris
interdum circum veliebant. 2,
82. 4, 684. 9, 915.
Marcellus loquax, hostis Cæ-
saris, collega Lentuli. 1,
313.
marcentes tenebræ. 6, 646.
Marcia, Marcij Philippi filia,
cum Catoni priori marito
tres liberos peperisset; ab
eo concessa Hortensio, cui
etiam peperit: illo mortuo, ad
Catonem redit, & recipitur.
2, 326. & seqq.
mare. mutatur gurgite Nili. 1,
684. clausum inuersâ nauis.
3, 652. jacens seruatum bello.
3, 524. refluxum. 4, 428. rauca
gemit, post ventum vehe-
mentiore. 5, 218. molle.
8, 98. frangitur, vadis aut
littore. 9, 308. 323.
mare non mare cum torpet
quiete. 5, 453.
maris pax. 4, 437. claustra. 2, 684.
languor. 5, 449.
mare exterius, Oceanus mun-
dum ambiens. 10, 37.
Mare Rubrum, quod & Sinaus
Ar. bicus. 6, 678. 10, 314.
Maris Rubri spolia, gemmæ &
margaritæ. 10, 139.
maris malacia. 1, 259. 3, 523. 5.
432. comparata Bosporo aut
Mæotidi glacie adstrictis. 5,
436.
mare intra se murmurans, sig-
num futurorum ventorum. 5,
565.
Mærotis, palus Aegypti, ali-
quando pro ipsa Aegypto. 9,
154. 10, 117.
Mærotis vna. 10, 161.
Maricæ regna, Minturnensium
ager, & in eo lucus Deæ
Maricæ sacer. 2, 424.
maritus, maritos excipere. 2,
339. nulli læta marito. 8,
89.
mariti roris jungere. 2, 329.
marito dimittit, repudiari. 5,
765.
C. Marius de Iugurthâ trium-
phauit subactâ Africâ, &
de Cimbris ac Teutonibus. 2,
69, 90. Libertatis diminutor.
4, 822. 9, 204. exul & profu-
gus, in paludibus Mintur-
nensibus delitescens; & in
carcere Minturnis, vt Fortu-
næ depositum, quamuis de-
stinatus morti, percussorem
majestatem terret, & à Mintur-
nensibus dimittitur. 2, 70. &
seqq. in Africam ejectus. 2,
88. in ruinis Carthaginis la-
tet, tanquam solatio eorum
quos vicerat, & rursus sui
animaduertentis ruinas tam
potentis reip. 2, 90, 91. co-
pias colligit. 2, 93. Ro-
mam redit, & septimū
H h 2

I N D E X

- Consulatum** obtinet. 2, 99, 130. 8, 269. crudelia facinora exercet. 2, 99. & seqq. signum hoc dederat suis, ut quibus salutantibus osculandam manum non porrigeret, eos occiderent. 2, 113. 126. obit. 2, 130. ejus sepulcrum ad ripam Anienis. 1, 582. ejus umbra agricolis apparens initio belli ciuilibus Pompejani. 1, 583
M. Marius, Caij frater ad sepulcrum Catuli laceratus, & post singulorum membrorum carnicinam, tandem oculis sui corporis lanienæ spectantibus effossis occisus. 2, 175. & seqq.
Marii, tanquam exemplar perduellis & crudelis nominati. 2, 227, 546. 6, 794
Marianorum cædes apud Sacriportum. 2, 134. apud portam Collinam. 2, 135
Marianorum temporum adumbratio. 2, 68. vsque ad 134
Marniaride, Marmaticæ cateruæ, Africæ populi in Libyâ Mareotide. 3, 293. 4, 680. 9, 893. Marmaricæ arenæ & Marmaricum, pro Africâ & Afris. 6, 309
marmora secta, laminæ marmoreæ quibus muri incrustantur. 10, 115
Mars, pro bello, acie, prælio. passim. hinc, Mars secundus. 4, 388. 6, 4. Mars cæcus, bella incerta. 7, 111. Marte detecto, aperto bello. 10, 346. Mars dexter, cornu aciei dextrum. 7, 220
Mars, pro trophæo. 6, 256
Martis Planetæ officium. 10, 266. damnosus. 1, 660. 663
Marsi, Marfus ager, populi Italiæ. 2, 430. 9, 790
Marsya Phrygiæ amnis. 3, 207
massa metalli. 9, 403. 7, 753
Massagetæ, populus Scythicus ad Danubium. 2, 50. vicini & hostes Sarmatis, lac equinum cum sanguine mixtum potantes in alimentum. 3, 283
Massilia, Phocensium patria, profugorum colonia in Gallia Narbonensi (alieno in littore) socia Romanorum, vrbs libera. 3, 307. 340. 4, 257. 5, 53. Massilienses neutri ut esse possint bello ciuili, petunt à Cæsare. 3, 307. & seqq. quod negat Cæsar, eosque obsidet (Massiliam, inquit, delere vacat) 3, 356. & seqq. lucus vicinus vrbi à Cæsare, etsi trepidantibus militibus, abscindi iussus. 3, 426. ipso præeunte. 3, 433. Massiliensibus latantibus, vindictamque diuinam sperantibus. 3, 446. ad eorum muros subuertendos Cæsariani omnibus modis laborant. 3, 474. illi eruptione munimenta omnia & machinas Rom. incendunt. 3, 498. post committunt omnes spes suas certamini nauali. 3, 516. ut habiles naues regique faciles habentes, & ipsi periti rei naualis. 3, 553. Massiliensium pugna naualis cum Cæsarianis. 3, 538. & seqq. victi. 3, 752. eorum consternatio. 3, 756
Massyli, Numidarum gens in Africâ, quæ equos solâ virgula regit. 4, 682
matrem pregnantem facere quifas putat, nihil nefas putabit. 8, 409
materna vis. 2, 338
materia laudis. 8, 75. venia. 8, 137
Matinus, mons Apuliæ. 9, 185
matrona ventriloqua. 1, 675
naturum, id est, properum, citum, festinum, paratum. 1, 645. 2, 597. 7, 668. 10, 421
maturini radii Solis. 3, 521
Mauors, Mars. 7, 569
Mauri, Africæ ad Occidentem populi. 3, 294. 9, 300. pro quouis populo barbaro aut crudeli. 10, 455
Mauri nigri ut Indi. 4, 679
Mauri

IN LYCANVM.

- Mauri dubiæ fidei , & solerti fallacique ingenio. 8,283
 Mauri hospites suos collocantes instar scopi in exercitium sagittandi. 10,455
 Maurus , Iuba rex Mauritanix, 8,283
 Marusia robora,arbores Mauritanix. 9,426
 Mausolea , sepulcra quorumcumque principum; alioqui propriè Mausoli Carix regis. 8,697
 Mazax,Africæ populus sagittandi peritus. 4,681
 meatuliber, de vento cui nulla sunt obstacula. 9,453
 Medea Colchorum regis filia, hominibus ex dentibus draconis ortis iram immisit magicis artibus vt inter se conflingerent. 4,556. in Thessaliâ herbas magicas necdum sibi cognitâs repperit. 6, 442. fugiens cum Iafone , vt patrem insequentem remoraretur, Absyrtum fratrem in frustra dissectum per varia sparsit loca. 10,646
 Medi,Asiæ populi Persis & Hyrcanis vicini,sub imperio Parthorum ; pro Parthis Lucano nominati. 2, 49. 4, 681. 7, 514. 8,216,308,326, 368,386. assueti regnari. 7,442
 medicamen croceum tingendis crinibus Iudorum. 2,239
 medicina modum excessit. 2, 142
 medium. Orbem tenere in medio. 1,88. abire in medium. 4, 491. medium tenere. 4,652. in medium dare, 7,366
 medius axis,linea æquinoctialis. 10,287
 medijignes cæli , & , medius dies,id est, meridianus. 6,337. 9, 606
 Meduana , Andium in Galliâ Celticâ fluius. 1,438
 medulla arboris. 4,318
 medullas carpere. 9,741
 Medusa fabula. 9,624. & seqq.
 Megæra,Furia. 1,577. 6,730
 Melas Thessaliæ fluius. 6,374
 Meleager Oenei filius , Calydonis rex. 6,365
 Melibœa Magnesiæ in Thessaliâ ciuitas,in quâ natus Philoctetes,donatus ab Hercule sagittis, ob incensam ab eo pyram in quâ se Hercules combulsit. 6,354
 melius. 3, 111. in melius mutare 6,60
 melior hortando vulgo. 7, 249. melior celsisse loco quàm pellerere , fugæ aptior quàm pugnx. 8,381. melior suadere. 8, 482
 membrana, pellis. 6,679
 membra. æquata membris vulnera. 2,177. membra contendere. 3, 624. defecta robore. 3, 625. 4,600. omnia neruis membra relicta labaut. 8,60
 Memnonia regna,Orientales populi , à Memnone Auroræ filio. 3,284
 Memphis prima vrbs planæ Aegypti, in quâ puteus est in quo uotantur incrementa Nilij; hinc Nilometrium dicta. 8, 477. passim pro Aegypto ; & Memphiticus,Memphitis,Pro Aegypto Aegyptiâ. 1, 640. 3, 222. 4,136. 6,449 8, 542. 10,5, 272,330
 mens.occurrere menti. 1,480.
 mens certa malorum. 3, 37. sit mens ista quidem cunctis. 3, 324.
 mentes tepescunt. 4, 284. menti abest fauor. 4,399
 mentes ad summa paratæ. 4,536
 mens varia. 4,704
 mentem ferre transuerso torrente. 4,818
 mens sacro furore instincta. 5, 150. mentes dubiæ. 5,256. mentes æquæ,id est,bonæ, piæ,faciles. 5,227
 mentem paratam verba destituunt. 5,771. mens durata malis. 5, 798. pugnx mente propinquus. 6, 1. mens , prælaga.

INDEX

- 6, 415. 7, 187. 9, 120. conscia. 7, 78 4. mens fugæ, id est, voluntas, consilium fugiendi. 9, 226. mentis tumultus. 7, 183. pondera. 7, 280. custodia, id est, confirmatio, constantia; vel ut alij, tacita & quasi intro custodia cogitatio. 8, 635. mentem erigere. 8, 75. incendere. 10, 148. mente Deum gerere. 9, 564. mentes componere ad virtutem aut labores. 9, 380
- mens hominum malorum præfaga. 7, 187. 9, 120
- mensa. mensa festa. 2, 123. mensæ militares in castris duce pite institutæ. 4, 197. mensæ lautæ gloria. 4, 376. mensis humanis incognita. 6, 116. mensæ rotundæ citreg. 10, 145
- mensura timoris. 3, 100. secundi æquoris. 6, 168
- mentiri, id est, falso repræsentare, falsam speciem referre, adulari. 9, 820. mentita vela victum Thesea. 2, 612. populum biforem. 3, 198. mentiri dominis. 5, 386
- merces aut pœna. 7, 303
- mercis mutator, mercator. 8, 854
- Mercurius citharæ inuentor & palæstra, natus in monte Arcadiæ Cyllene. 9, 661. Argæ caput abscidit. 9, 663. harpeusui dedit Perseo. 9, 671
- Mercurius Planeta. 1, 662. ejus officium. 10, 209. cum peruenit ad ultimum gradum Cancræ, & est vicinus Caniculæ, si inundatio Nili. 10, 210, 214
- mergere æquore pinus, remigare. 3, 531. mergere formidinem. 7, 148. merisum ferrum in robora. 3, 435
- mergi si maria aut stagna fugiant, tempestatem denunciat. 5, 553
- Meridies. 1, 16. æther ad Meridiem deuexus. 3, 247. Meridiei periphraſis. 3, 423 meritum destruere. 9, 1041
- Meroë insula Nili maxima in Aethiopiâ sub Tropico Cancræ, ab vxore vel sorore Cambyſis ibi mortuâ cognominata 4, 333 10, 237, 250, herbeni ferax, 10, 303. viui etiam generosiſſimi, quod quamuis paucorum annorum, potentissimum tamen. 10, 162. Meroën premit Sol cuncta obtrinet. quartadecimam partem Leonis. 10, 251
- messes longinquæ, item peregrinæ, id est, frumentum aduectitium. 5, 66. 6, 109
- meta columna fastigiata, circa quam currus quàm proximè agebantur. 8, 200
- metallum, vena lapidum silicum auri, &c. aut quæuis durities. 4, 223. 304. 6. 34
- metallum auriferum, item, rutilum. 3, 207. 9, 364
- metalla in Africâ non gigni, opinio veterum, 9, 424
- metalla, pro vasis, armis & instrumentis ex auro argenteo conflatis. 7, 740
- metator, caſtorum. 1, 382
- Metaurus, Umbriæ fluius. 2, 405
- Metelli familia nobilis Romæ pro exemplari virtutis. 2, 555. 7. 583
- Metellus Creticus. 3, 163
- Metelli proles, Cornelia. 8, 410
- Metellus tribun. pl. Cæsari Pecunias ex ærario sumere volenti obſtitit, 3, 115. ejus ad Cæsarem verba, 3, 123. & seqq. Cæsaris responsio, quæ cum irâ suâ indignum dicit, 3, 134. & seqq.
- metiri litora instabili gressu. 5, 566
- Metiri terras oculis. 6, 32
- mensus homini quid fata pararent. 2, 133.
- metiri se simul & Romani. 8, 346.
- metiri sua regna, vires suas. 8, 527
- metuere, metuēs domini. 7, 373 metuens.

IN LVCANVM.

metuens incautus ab hoste ti- meri. 4,719	& missionem flagitant; quos reprimit Cæsar, & castigat. 5,
metus. vrget metus. 1,46c. agi- tant grauiora metus. 2,225	242. & seqq.
metus cmti, cùm vulgus alitur à potentibus. 3,57	miles non magno hortamine in prædam ducendus est. 7,
metu stratus. 3,390	736
metus suos exsoluere. 5,	Milo reus occisi Clodii. 2,480.
259	in iudicio ipsius forum ob- fessum à tironibus Pompeii.
metus ferre, metuere. 7,138	1,323. 2,480
metum premere. 7,341	minæ tumuere. 2,573
metus attonitus. 8,591	minari gladii triste minantes. 1,
metu tecto. 9,389	320
metus æquorei, ventorum. 9,	turtes minantes. 4,432
447	minari lapsum, de muris. 6,136.
metus legum quosdam ad bel- lum adigit. 2,252	hosti seque ipse minatur. 6,
Meuaniâ Vmbriæ oppidum in agro armentorum feraci. 1,	173
473	minax arcu soluto. 7,515
hicare, de tellis. 7,320	minaces incassum. 4,280
mihi id est, quantum ad me. 1,	Mnerua Trojana, palladium.
419	1,598
miles subitus. 1,312. perturbans medias acies. 1,322. senior. 2,	Mineræ ramus, olex. 3,306
561. dubius ductibus suis. 4,	minimas rerum discordia tur- bat. 2,272
698	minimum terre. 5,467
militem assensus Cæsari in bellum ciuile. 1,386. & seqq.	minister populus, frequentia famulorum. 10,127
miles senex, exemplum, non miles. 3,730	Minoia Creta, à rege Minoë. 3,
milites ab induciis ad bellum redeuntés comparati belluis à cicuratione ad feritatem relapsis. 4,237	163
militem primus in desperatio- ne impetus post paulatim deserue. cens, comparatus sau- clo recenti vulnere animosio- ri, sed membris frigentibus torpente. 4,285	Minoia tecta Brundisii, quia habitation à Cretenſibus. 5,
milites, manus ducis; item for- tuna rerum ducis. 5,311. 7,	406
250	Minturnæ, oppidum Latii. 2,
militem ensis est qui stringitur, non ducis. 2,254	424
militem opera quam ducibus locant à Cæsare comparatæ fluminibus in mare defluentibus. 5,336	Minuti castella ad Pyrrhachiū à Minatio (vt ajunt) qui iis pro Cæsare præerat. 6,126
milites missionem obrinentes arma tradebant. 4,382. 5,326	Minyx Theſſaliæ populi remi- ges Iasonis. 6,385
milites Cæsaris tumultuantur,	miracula varii fari. 3,634
	miracula præbere. 4,425
	mirator, imitator. 9,807
	miratrix sui vetustas. 4,655
	miscere, miscere, inter se com- mittere. 1,271
	miscere gentes. 3,194
	vulnera. 3,354.
	manus. 3,569
	mortem. 4,283. arma. 6,80. 8,
	421.
	miscere nexibus alas, de api- bus conglobatim volantibus 9,286

INDEX

- miscere cubili. 10,69
 miseris tantum irasci numina
 possunt. 1,449
 miseros iuuat omnia secum
 trahere. 7,654
 miseri fugiuntur, felices colun-
 tur. 8,487
 miseros nemo facile in amicos
 sibi eligit. 8,535
 mitescere, dulcescere, de aquis
 marinis. 10,257
 Mithridates, Ponti rex, à Pom-
 pejo in desperationem rerum
 adactus, veneno se sustulit. 1,
 336.2,581. à Sullà non victus.
 2,582
 mittere. Orbem sub.leges. 1,22.
 missum regnum in turbam. 1,
 86. mittere post terga sagit-
 ram. 1, 230. in discrimen. 2,
 599. angustus limes portus
 mittens naues in æquora. 2,
 709. omnia in extremos casus
 mittere. 7,239. mittere longè,
 id est, abijcere, proijcere. 7,
 628. mittere in famam & se-
 cula. 10,533
 Mitylene vtbs Lesbii insulæ. 5,
 786. Mitylenzi operam suam
 Pompejo addicunt post præ-
 lium Pharsalicum. 8,109. &
 seqq.
 moderatior ventus. 9,118
 modesta vora 5,532
 modo, paulo antè. 6, 621, 713,
 717.8,330
 modus. perdidit pugna modum,
 forma pugnae mutata est in
 eadem. 7,532. medicina mo-
 dum excessit. 2,142. modum
 (finem) imponere. 10,172. mo-
 dus venti. 5,709. modi mortis.
 3, 689. vix oculo preendente
 modum, de spatio loci im-
 menso. 4,20
 modus, pro mensurâ quanti-
 tate, moderatione, distantia.
 1,562.2,131.6,76.8,492,799,
 9,191,766,794,804
 mœnia corripere. 2, 100. pen-
 dère è mœnibus. 7,369
 mœnia, pro vrbe. 2, 653. hinc
 ducere in mœnia, vrbibus af-
 fuefacere, aut, populum va-
 gum in vrbes redigere. 7,
 429
 mola, far totum sale aspersum.
 molas inducere (inspergere
 hostiæ capitibus) obliquo cul-
 tro. 1,510
 moliri ima mœnia. 3,489
 molle æquor. 8,98. mollis sulco
 terra. 9,627. mollia arua Nilo.
 8,526
 mollitus ferro, castratus. 10,
 133
 Molossus canis, à regione Epiri.
 4,440
 momenta fauoris. 3,555. fati. 4,3.
 rerum. 3,338,4,819.7,118
 monarchia Mundi vniuersalis
 detestanda. 10,27
 Moneta Iuno. 1,380
 monetæ inuētor Ithonus Thes-
 salus. 6,404
 monile, ornamentum colli. 2,
 363
 Monæci Herculis portus 1,405
 monstra Deum, prodigia. 7,172
 monstro potenti, miraculo vel
 facinore monstroso. 6, 635.
 monstrum fictum. 6,437
 monstra, scelera. 4,252. 10, 337,
 474
 monstriferum, mirabile. 4,620
 monstrosi fetus, &, partus. 1,
 562. combusti in Urbis lustrat-
 tione. 1,589
 monstrare. vix poterunt mon-
 strare ruinæ. 7,393. monstrat
 tolerare labores. 9,588
 montis decliua. 2,421
 montes dubii, cum paulatim
 visum montium recedendo
 amittimus. 3,7
 montes complanati arte magi-
 cā. 6,477
 Monychus Centaurus. 6,388
 mora. belli. 1,100
 moræ pudoris. 1,263.
 morā vinci. 3, 392. nec mora. 4,
 445.
 moras ferre, pati. 5,477
 moræ indulgere. 5,733
 morbi medii inter vitam &
 mortem. 6,99. morbi fluentes.
 7,412.

IN LYCANVM.

7,412
 mordaces curæ. 2,681
 mores cedunt rebus secundis. 1,
 161
 morum priorum numen, in
 cuius templa pauca donaria
 aut ornamenta preciosa. 6,520
 mori jam posse satis est, de in-
 fantibus tyrannorum iussu oc-
 cis. 2,109.
 morientium oculi clausi à san-
 guine proximis. 3,740. 5,280.
 mori velle nullus cogi potest.
 4,485. videntibus testibus for-
 titer mori gloriosum est. 4,
 492.
 mori esse felix, seu rem felicem,
 solis morituris agnoscere per-
 mittitur. 4,517
 mori scire, fors prima viris; sed
 proxima, cogi. 9,211. pauido
 fortique cadendum est. 9,
 583.
 mori somno ex ictu aspidis. 9,
 818
 moribundus, moriens. 6,86
 mors. quantoque gradu mors
 sæua cucurrit! 2,100.
 mors emerita. 3,622.
 mors vna timori est quàm cepē-
 re mori. 3,689
 mors in vita. 6,531.
 mors dilata Deum. 6,698.
 mors longa, longè distans. 9,
 102. obuia. 9,102.
 mors veneni, venenata. 9,
 758
 mors omnis hominum in usu est
 magis. 6,561
 mors ipsa nihil. 3,340. media lon-
 gæ vitæ. 1,458. viris non me-
 tuenda. 8,396. libera enim
 Fortunæ. 7,818
 miserum non facit. 8,632. sed
 præmium potius quàm pœna.
 5,117. vt quæ sola præstare
 potest carere malis. 5,230. præ-
 matura autem sæpe præuer-
 tit tristes casus. 8,29. quomo-
 documque sit, vltima pœna
 est, Lucano. 8,395
 mortis capaces animæ. 1,461
 mortis tenebræ, 3,714. via. 4,267.

stimulis agi futuræ mortis. 4,
 517. mortis vicinia. 4,518. fidu-
 cia. 4,538. fortuna. 4,737.
 exemplum mortis honestæ. 6,
 235. mortis oracula, necyomā-
 tia. 6,772. mortis venturæ pal-
 lor. 7,130. mortis sensus post
 mortem. 7,471. mortis vltima.
 8,665. honores mortis, funus.
 8,773. honos mortis; laudatio
 funebri. 9,217. quantum
 in mortis. 9,680. mortis fama. 9,
 753. mortis multum. 9,767
 mortis metus, timorum maxi-
 mus. 1,460
 mortis voluntariæ aut vultro-
 næ laus, præsertim cum nihil
 omnino moriendum est. 3,
 241. 4,480
 morti oblectari. 3,662. morti
 adnotæ occurrere. 4,480.
 morti faciles animi. 4,506.
 morti adiouere horas. 7,50
 morti pereuntis parcere, dirus
 mos nefandæ scuitiæ. 2,180
 mortem suam victori rapere. 2,
 156. ad mortem ire. 2,582.
 mortem perdere. 3,707. mor-
 tem rapere. 4,345. quærere. 4,
 479. sentire. 4,570. mortem
 intrepidus accipiam. 3,707. ad
 mortem legio. 4,44. in mor-
 tem. 9,116. in
 mortem vires; constantia ad
 mortem tolerandam. 9,886.
 mortem sibi consciscere, glorio-
 sum Lucano putatum. 2,156.
 3,241. 4,480
 cum morte lentâ luctans anima.
 3,578
 à morte nihil sensus relictum
 animis. 3,39
 morte, vel iniquâ, semel defun-
 ctus hoc munus habet, non
 amplius se moriturum. 6,724
 mortes. 2,83. 156. 7,618. 848. 9,
 736. mortes cadunt, tela mor-
 tiferæ. 7,517. mortes, Libycæ,
 venaena. 9,707. mortes, morti-
 feri serpentes. 9,862. mortes
 suorum cum hostium miscere,
 vel permiscere, vt in despera-
 tione. 4,283. 7,100

I N D E X

mortium armis illatarum varia genera.	7,618.& seqq.	mundi iura petere,ex loco concluso exire.	6,139
mortale genus ignarum fortis Deorum.	3,319	mundus latens,Inferi.	6,649
mortalia habent casum.	2,13	mundi discrimen.	7,108
mortui carminibus magicis resuscitati.	6,531	mundus super nimios Soles & Austrum iacens , pars mundi Meridionalis.	8,164
mortuorum animæ in antiquum corpus redire nolunt.	6,721	mundi deuia.	8,209
Moschi,populi Scythici, è quibus oritur Phasis , Sarmatis vicini.	3,270	mundi vulgati commercia , populi nobis cogniti.	8,312
motus. motus mutus.	2,182.	mundi tepor, plaga cæli tepida.	8,365
panidus.	2,235	mundi damna.9,440.claustra.9,865.mundi fama.9,1030.mundi capax,ad intelligenda mundi mysteria siue res physicas.	10,183.mundi lex.
motus primi auroræ,	4,734		10,201
motus,seditio.	9,219,225	mundi tacitum,occultum mundi.	10,252
moouere.stimulos irarum.2,324.		mundi cursus impeditus arte magicâ.	6,463
summa.2,394. totas vires.2,626.certamen.3,121. fata.6,605		mundi arbiter,item,rector,Pluto.	6,697,742
mucro hebes frangit, non vulnerat hostem.6,187. ensis primo tantum mucrone cruentus.	7,561	mundi interitus communis.	7,814
mugientes cauernæ motu terræ.	3,418	mundus incendio periturus.	9,316
Mulciber,Vulcanus.1,545.10,448		mundus vniuersus & virtus,siue animus sapientis,sedes & domicilium Dei.	9,578
multus. multum. inultus sua vulnera affixit , id est , multis pectus. s. v. 337 07. quicquid inultum est,	5,260	mundi monarchia vniuersalis detestanda.	10,27
multum spatium.	7,44	munimen rapti cespitis.	1,517
multus Annibal est in pectore, Annibal sæpe obuersatur animo.8,285. multū posse.1,175		munus. quemque suum munus	7,330
multifidum.	3,202	munera amphitheatri.	4,709
Munda,Bætica vrbs , ad quam prælio victi à Cæsare Põpei filij : pro quo conflictu Munda nominatur.1,40.6,306.7,692		murmur infremuit.	1,209
mundus.labor mundi , studium physicum.	1,417	murmur infandum magorum.	4,448
mundi extrema, item,vltima, pro Hispaniâ , aut extremâ parte eius.3,454.4,147.item pro Mauritaniâ.	4,669	murrha.	4,380
mundi pars ima.	4,106	murrhina vasa.	4,380
mundus mistus.	4,190	Murrus basilisci à se transfixi veneno ad manum per telum assurgente,brachium sibi amputat.	9,828.& seqq.
mundum coërcens vnda, Oceanus.	5,619	murus solo admotus crescente cumulo,terrâ extrinsecus aggestâ,aut aggere ad altitudinem muri.	6,180
		murus Phœbeus , Troiæ , ab Apolline & Neptuno conditus,	9,965
			muri.

IN LVCANVM.

muri, pro vrbe. 8, 250
 muros obsidione claudere. 3, 34
 muralia pondera saxi. 6, 199
 muſculus femorum. 9, 771
 mutare locum. 2, 137
 mutare vrbes totas. 5, 107
 mutare in melius. 6, 60
 mutare terram. 6, 271. 8, 148
 mutati ſanguine fontes. 7, 537
 mutare Threicias hyemes Nilo,
 de gruibus. 7, 832
 mutare totum diem, aliud clima
 ſubire. 8, 217
 Mutina, Gallie Togate vrbs, pro
 clade quam Antonius ad eam
 paſſus. 1, 41. 7, 872
 mutua lumina, oculi. 4, 170
 mutus. queſtus mutos voluere.
 1, 247
 mutus motus. 2, 182
 Mycenæ, Argie in Peloponneſo
 oppidum. 1, 544. 5, 74
 Myſia, Aſie ad Hellespontum
 regio. 3, 203

N

Nabatai, Arabie populi, inde
 Nabatai ſtatus, Orientales
 venti. 4, 63
 Nais, nympha. 9, 972
 Nar, Sabinorum fluuius in Ty-
 berim illabens. 1, 475
 nardus, frutex cuius folium ad
 vnguenta odorifera commen-
 datur. 10, 164
 naris ſpiramina. 2, 183
 Naſamones, Africe populi, ſolo
 arenoſo, vicini Syrtibus, ea-
 que occasione naufragiis
 eiecta rapiunt. 4, 679. 9, 439. &
 ſeqq. 9, 458
 naſci, infantis naſcentia fata. 2,
 107. naſci in regnum, in ſerui-
 tutein ſub rege. 7, 643
 naſcens longè, de ceruo in Afri-
 cā non naſcente; niſi, naſceas
 longè, longæuum, viuacem.
 vt quibuſdam placet, ſignifi-
 cat. 9, 921

Nafidij Marſi à preſtere percuſ-
 ſi, & in tumorem immanem
 excreſcentis, mors. 9, 789. &
 ſeqq. comparatus bullienti
 aquæ aut velis inflatis. 9, 798
 natale erepto, id eſt, extincto
 ſemine, natiuitatis primordio
 deleto. 7, 391
 natare, id eſt, ſubmergi, perfun-
 di, inundari, humectari, vt, na-
 tare in cæde. 7, 294. ſanguine,
 de terrâ, loco vbi cædes facta.
 7, 728. reges (regum ſepulcra)
 natabunt. 9, 156. penitusque
 natabat, 9, 312. membra natant
 ſanie. 9, 770
 nando amnem frangere. 8, 374
 natura deſes. 9, 436
 natura paucis contenta. 4, 378.
 omnia placido ſinu receptura
 eſt. 7, 810
 natrix, ſerpentis aquatici genus.
 9, 720
 naualia Phœbea, portus Athe-
 niſis. 3, 182
 naualia fugā tenere. 3, 755
 nauali plurima bello enſis agit.
 3, 570
 naufraga virtus. 3, 690
 naufraga arma. 4, 87
 naufragium. naufragium ſibi
 quiſque facit. 1, 503
 naufragij ſpes. 5, 455
 naufragio venire. 5, 494
 naufragium, pro quauis clade
 aut calamitate. 8, 313
 nauis. naues ſtantes fune com-
 tentæ. 2, 621. actæ tenſis ru-
 dentibus. 2, 683. plenæ vento.
 ibid. nauis turrigera, prætoria.
 3, 514. 4, 226
 naues emeritæ. 3, 520
 naues ex collisione roſtrorum
 in puppim redeunt ſtan-
 quam circumrotatæ. 3, 545
 naues audientes manum regen-
 tis. 3, 594
 naues inhibere remis. 3, 659
 naues captæ vehunt victores
 ſuos. 3, 755. vimen textitur in
 nauem. 4, 132. nauis regimen
 dare ventis. 7, 126. nauem dare
 in littus. 8, 133. dare in læ-
 uum.

I N D E X

- num. 8, 194. naues citatas Cy- 4 negantem agens equum. 8, 3
 pro immittere. 8, 457 neglectus dextræ. 2, 126
 naues è littore præcipitare. 9, Nemea silua Arcadiæ, in qua leo
 148 ab Hercule occisus, qui ab eâ
 nauis prima apud Thessalos in- Nemeus. 1, 655
 uenta, Argo. 6, 400. noui ge- Nemesis (Ramnusia) superbo-
 neris mortis causa. 3, 197. 6, rum castigatrix Dea. 5, 233
 400 nemorum auia. 1, 569
 naues contrario vento impulsæ nemorum motus vltronei, ven-
 arte magicâ. 6, 471 torum futurorum signum. 5,
 nauis regimine destituta, igna- 551
 uum onus. 7, 126 Nemoſſus Aruernorum caput. 1,
 nauis pugna Maſſiliensî pon- 419
 dere turbæ in vnum latus in- nepos, descendens de stirpe. 9,
 cumbentis tota inuertitur. 3, 996. nepotum populi, posterî
 647 7, 207. 8, 871
 nauta nauem in alterutram par- Neptunus imperium maris na-
 tem à recto cursu obuertens ctus sorte secundâ respectu
 comparatus aurigæ curruum Iouis. 4, 110, 113. 5, 622
 obliquanti. 8, 199 Neptunia cuspis, tridens, siue
 nautæ portu soluturi tubâ præ- fuscina. 7, 147
 moniti. 2, 690 Nereus Deus marinus, pro ipso
 nebula discussæ arte magicâ. 6, mari. 2, 713. 6, 349
 486 Neroni Imperatori adulatam. 1,
 nec mora. 4, 445 33. & seqq.
 nec numina defunt. 1, 349 Neruij, Belgicæ populi, qui Cot-
 nec fortuna diu vertens, id est, tam & Sabinum Cæsaris lega-
 & fortuna non diu vertens. 7, tos ceciderant. 1, 429
 504 nerui. robur mobile neruorum.
 nec, ne quidem. 8, 497 4, 286. relicta neruis membra
 necesse est posse (item, velle) se- labant. 8, 59
 qui iussu. 1, 372. cupias quod- nerui letales, arcus. 8, 296
 cunque necesse est. 4, 487 nescire. 4, 496. 7, 411. Deos nes-
 necyomantia. 6, 620, 772. eius cire. 1, 453
 mos & ritus, &c. 6, 654. & nescit timere. 3, 119
 seqq. nescit latrare, de cane, id
 nefas. scire nefas, id est, non fa- est, scit non latrare, compes-
 cile est iudicatu. 1, 127. attule- cere latratum nouit. 4, 443
 rat in castra nefas, steleſtus nescius remitti. 1, 17. stare. 1,
 iam antè, venerat in castra. 2, 144
 98 nescius artis simulatæ. 4, 744
 nefas belli, militare. 2, 507. abſ- nescire ora fratrum. 4, 683
 condat Fortuna nefas. 2, 735. Nessus Centaurus Deianiram,
 omne futurum creuit amore quam trans flumen Euenum
 nefas. 4, 205. Infernum nefas. ferebat, stuprare volens, ab
 7, 170 Hercule occisus. 6, 366, 391
 nefas ciuile. 7, 432 Nesis, Campania insula sulphu-
 negare negatum stare diu. 1, 70. reis exhalationibus foeta. 6,
 spectandum tibi bellum ciuile 90
 le negatum est. 4, 804 nexibus miscere alas, conglo-
 negari iam mihi. 5, 744 barim volare, de apibus. 9,
 negatis tumultis proiecta corpo- 286
 ra, inhumata. 6, 626. stimulus Nilus, Aegypti flumen celeberrî-
 mum

IN LYCANVM.

num : sape etiam pro ipsa	niti.in rupes. 4, 38. in terras. 4,
Aegypto. 1,684.2,633.3, 199.	650.in lucem. 5,180
5,712.6,307,810.7,832.8,499,	niues sine Sole mediâ hyeme
526,542,641. 9, 81, 156,705,	solutæ arte magicâ. 6,478
752.10,8,53,156,413. Niliaca	nobilitas dolendi. 8,329
arena, pro Aegypto. 5, 475.8,	nocens cælum. 7, 798. terra. 7,
805.item Nilotica rura.9,130	869
Niliacum litus. 9,135	nocentes manes. 3,13
Nili littora. 9, 413. Niliacum,	nocentes multos seruat Fortu-
Aegyptium.10,80.Niliacus ty-	na. 3,448
rannus,Ptolemæus rex. 8,281	nodi chalybum,catenæ. 6,797
Niliaca serpens,alpis. 9,816	nodi nocentes, laquei quibus
Niliaca vrbs. 10, 91. Niliaci ius	strangulati nocentes. 6,543
gurgitis,imperium Aegypti.9,	nomen. sub nomine sacratu.1,
1023.Nili regia.9, 266. scep-	405
tra. 8,559	nomen famæ. 6,604,257. in no-
Nilotis acus. 10,142	men alterius venire,de flumi-
Nili ortus siue fontes incogniti.	ne alteri flumini illabente. 6,
1,10.10,40,190,192.sub Can-	375.
cro esse existimantur.10,214.	nomina popularia,Drusi. 6,795
eius ortum ignorant populi	nomina magna. 7,210
Arctici,exitum Antartici.10,	nomen extremum tanti generis.
301. in Aethiopiâ aut paulo	7,589
supra eam oritur. 8,830. cur-	nominis vnbra. 8,449
sus eius quatenus cognitus est.	nomina pauperis xui,Fabricij &
10,285.& seqq. inundat plana	Curij. 10,151
Aegypti. 2,417.9, 163. omnia	nomen edere. 4,177
tenet, id est, inundat; 4,135.	nomen Latinum. 7,391
quando inundare incipiat.10,	nominis famâ. 9,92
210. & seqq. in causas inun-	nomina feralia. 7,408
dationis Nili inquisitum; va-	non fandus.2,176. non priuata
riorum opiniones adductæ,&	arma.2,533.non priuata cupir.
quædam refutatæ. 10,219. &	2, 564. non ea fata ferens.2,
seqq. eius incrementa obser-	726.non sic,id est,non tam be-
uata in puteo Memphitico.8,	ne, tam doctè. 8,199.non ca-
477. Nili inundatio definit	sta. 10,60
æquinoctio autumnali.10,218	non ex coniuge partus. 10,76
Nilus diuiduus septem ostiis se	non imbrifera. 9,455
in mare exonerat. 8,445,465.	non,nec,haud,semel,vnus,vnû,
10,244,254	id est,sæpe,multi,multa.1,478.
Nili os Pelusiæcum. 8,825	2,420.3,466.4,545.8,232,479.
Nilus Lagæus, à Lago patre Pto-	10,244
lemæi. 1,584	nosse minimum terræ,de flumi-
Nilus, fiducia Aegyptiorum. 8,	ne non longè à mari orto. 5,
447	467
Nili inundatio impedita arte	nostrum. non fert è nostro præ-
magicâ. 6,474	mia miles. 3,130
minibus telorum. 6,134	notare terras ex astris. 8,167
nimumque parumque. 5,741	notare voce. 9,221
Ninos Assyriæ vrbs. 3,215	Notus,Auster, ventus Meridio-
Niphates Armeniæ flumen.3,245	nalis.2,460, 683.4, 71.5,542,
nisu titubauit in medium orbem	571,609,714.6,294,471.7,364.
terra. 6,482	9,326,419,480,539,695,877.
	10,243.

INDEX

- 10,243. Noti, pro quibuslibet ventis. 10,500. Noti post terræ dagrantis terræ, quæ sunt à parte Antarcticâ Linæ Aë-quinotialis. 10,50
nouissimum, vltimum. 1,232. 8,90
nox. ignota sidera viderunt obſcura noctes. 1,526. noctem ducere. 1,543. nocte soporâ. 2,236. nox, pro caligine ex deliquio animi. 3,735. 8,58. in noctem prouum cælum. 4,28. nox subteſta polo. 4,104. noctes venturâ luce rudebant. 4,125. fabula extrahit noctes. 4,128. nox bellorum. 4,244. ſubſtituit nox merſo ſua lumina Phœbo. 4,283. ad noctem impellit lux extrema tenebras. 4,447. nox parua. 4,476. nox cœli. 5,627. nocte altâ. 6,570. nox media. 6,571. nox pro tenebris. 6,647. noctis rex, Pluto. 6,741. nocte coactâ. 7,395. nox ſclerum. 7,571. nox pendens ſuper campos. 7,520
nox habet Theſſaliam, omnes cogitationes totâ nocte ſunt de Theſſaliâ. 8,45
noctis incipientis periphrâſis. 5,424
nocte apud nos mediâ, ſub terrâ apud Antipodes eſt medius dies. 6,571
nocturni. 3,492
nubes. telorum nubes. 2,262. nubes excedit Olympus. 2,271
nubes campo conſurgens, puluis excitatus ab aduentante equitatu. 2,481. in nubes abiſſe Ceraunia. 6,626. quicquid deſcenderat Indos, nubes ardore Solis temperantes aut impediētes. 4,67. nubes denſas Sol in vellera ſparſerat. 4,124
nubes pulueris. 4,768. peſtis contagia tracta in obſcuram nubem, craſſa exhalatio peſtilifera. 6,90. cæci timoris nubes. 6,297. nubes ſubducunt ſidera. 6,519. nubes non iniuriſera. id eſt, arenifera. Auſtro eleuata in Africâ. 9,455
nubes mediâ regione aëris. 7,479
nubes rutilantes in mare cum Sole deſcendentes ſerenitatem diei futuræ ſignificant. 5,541
nubes à tractu in alimentum Solis. 7,5
nubes fractæ elifo fulmine & tonitru. 6,692. 7,154
nubila mæſtam lucem tenentia. 1,235
nudare latns imperij. 8,425. nudatus miles telis. 3,170. nudatum præſidiis. 2,462. 472
nudus. nudi rami, ſine folijs. 1,141. nuda regna, deſerta. 2,90. nudæ Aquilonibus vndæ, portus in quem nullæ naues appellant. ſtante Aquilone. 5,720. nudum latus non harente marito. 5,807. nudus pectore, carens pectore. 6,256. nudum, vacuum. 6,519. nudum, de oculis apertis. 8,683. nudus inhumatus. 9,457
nullus. nullus ſemel ore receptus ſanguis patitur, &c. id eſt, ſanguis ſemel ore receptus non patitur, &c. 1,333
nullis obſtantibus. 3,364. nullo voto. 4,401. nullo triftis damno, lætus vel ſecurus vt indēmnis. 5,753
Numa, rex ſecundus Romanorum, quibus auctor ſacrorum ceremoniarumque, vnde ſacrificus. 9,478. inſtitutor Feriarum Latinarum. 7,396
numeratus miles effuſis telis, à Xerxe. 3,285
in Numerum, augendo numero. 2,111
Numidæ Africæ populi vicini Mauris. 4,677. auxiliares Pompeij acie Phariſalicâ. 7,229
numen. numina. nec numina deſunt. 1,349. tantum miſeris iracundi numina poſſunt. 3,449
numine ſiniſtro. 4,194. aduerſo. 7,219
numen auxiliare, 6,524
numen

IN LYCANVM.

raumen morū priorum, in cuius templo nihil ad fastum. 9,520.	obsceni haustus. 4,312
ora numinis, oracula. 9,551	obscurare famam suam. 4,718
nunc ades. 4,189	obscurum, obicure. 5,531
nunquam, non. 4,695	obses pacis. 10,555
nuptiales ritus. 2,354. & seqq.	obsidione muros claudere. 3,343
nurus, feminæ, præcipue de nuptis. 1,165. 5,307. 8,401	obstare à. 1,591
nutare, nutans ruina. 4,393. nutant quasi turre. 6,136. nutantia vela. 8,41	obstrictum habere. 6,494
Nymphæ, Dæ filiarum Dryades aut Hamadryades. 3,103	obstendere causam. armis. 8,339
Nymphæum, Epiri portus vlt. Lyssum. 5,720	obuia mors, non quæ sita aut spontanea. 9,208
Nysa, Nysæa iuga, Indiæ mons & vrbs in quâ sepultus Bacchus. 1,65. 8,801	Occasus pars mundi Occidentalis. 2,588
	Occidens. 1,155
	occidentis Solis periphrasis. 8,159
	Occiduus Orbis, Hispania. 4,63
	occulere à strepitu. 5,727. velut occultum pereat scelus. 4,253
	occurrere menti. 1,480
	occupare,prehendere. 8,670
	Oceanus, mare magnum quod Orbem circumlabi creditum. 1,370. 411. 416. 3,76. 9,416. 10,36
	Oceanus fusus, diffusus. 4,134
	Atlanteus. 5,598. mundum coercens. 5,619. Persicus, vel Arabicus. 8,294. calens demisso Sole, occidente. 9,623
	Oceani æstus. 10,216
	Oceani Occidentalis inundatio. 1,554
	Oceanus Britannicus difficilis nauigari ob æstuaria. 2,571
	Oceanus pro Mari mediterraneo. 4,22
	Octauius, Pompeianæ classis sub Illyrico præfectus, rates Cæsarianorum conatus inhibere, terram tantum inhibet. 4,433. & seqq. iis lentè insidiatus venatori comparatur canes suos compescenti dum fera clausa sit. 4,437
	oculi. in morte iacentes. 2,26
	oculorum sedes. 3,712. vincula. 3,713. oculos obducere. 3,735. vix oculo prendente. modum.

O

Populus, pro, ô populæ. 2,116	
obducere, oculos obducentes tenebræ. 3,735	
obducere castra. 4,31	
obducere caput. 9,109. mundo obducere terram. 9,648	
obex. 10,246	
obire, circumire. 7,565	
obire vulnera belli. 6,205	
obligare. 6,364	
obliquare caput. 4,726. obliquent flumina fontes. 4,117	
obliquare vela. 5,428	
obliquus. obliquum. opposita recto, transuersum. obliquus amnis. 1,221. obliquus pecten remorum. 3,609	
obliquus sanguis, descensus lateralis, generis linea transuersa. 8,286	
obliqua flamma. 1,154. oblique faces. 1,528. naues. 3,562. 4,422. hastæ. 4,774. cohortes. 7,522. obliquum sidus. 1,55. latus nauis. 3,628. transfrum. 8,671	
obliquum ire, vel, meare. 9,533	
obluctari morti. 3,662	

I N D E X

- modum. 4, 20. oculi spatio la-
guentes. 4, 169. terras metiri
oculis. 6, 32. orbis oculorum.
6, 216. oculis manus immerge-
re. 6, 541. oculi clausi ingesto
fulgure. 7, 157. oculis subdu-
cere. 7, 673. nulla loci facies
reuocat feralibus aruis hæ-
rentes oculos. 7, 789. cuncto-
rum oculos in lacrymas sol-
uit. 8, 106. oculis victoris ini-
qui seruari. 9, 193. oculi rene-
bræ, somnus. 9, 674
- oculos morientium claudere,
pietatis, & proximi sanguine
aut affinitate officium. 3, 740,
5, 280
- odiis data libertas. 2, 145
- odisse vix vacat, præ magno
pauore. 3, 103
- odium futuri. 8, 165
- odores Eoi, aromata ex regio-
nibus Orientalibus, vt Arabiâ,
Indiâ. 8, 731
- Oedipus, qui Thebis imperauit,
matrem vxorem in scius ha-
buit. 8, 407
- Oeneus pater Deianiræ, quam
in coniugem Achelous pe-
tens ab Hercule victus in
flumen mutatus est. 6, 363
- Oenomaus Achaïæ tyrannus. 2,
165
- Oenone nympha, Paridis con-
jux, ab ipso derelicta. 9, 973
- Oeta, Oete, Oetæ rupes, mons
Thessaliæ in quo se Hercules
combussit; hinc dictus se-
pulcrum-Herculis. 3, 178. 6,
389. 7, 449, 483, 807. 8, 800
- offerre. oblatum. vulnus. 4,
764
- Ogygius Bocchus. 1, 675
- olæ ramus prælatus, signum
pacis. 2, 306
- Olostræ, Iadorum gens. 3, 249
- olim, semper. 5, 779
- olim potentes. 2, 230
- Olympus-Thessaliæ ad Sep-
trionem mons. 6, 341. 7, 173.
supra nubes solitus eminere,
infra easdem actus arte ma-
gicâ. 6, 477. propter altitudi-
nem eius tanquam cælo æ-
quatam, Olympus passim &
ferè semper pro ipso cælo
ponitur; inde Olympi rector,
Iuppiter. 5, 620
- Olympiaca palæstra. 4, 614
- omen. & collibus (antè felici-
bus) abstulit omen. 4, 664.
- omina festa. 3, 101
- omina clades præcedentia ho-
minibus curas augent. 2, 4. &
seqq.
- omnis, omnia, semel omnia vi-
ctor iusserat. 2, 148. acciperet
felix ne non semel omnia.
Cæsar. 3, 296. post omnia, vlti-
mum. 2, 489. non omnis ceci-
di. 8, 266. omni horâ, omnibus
horis, continuè. 9, 883. in om-
nia flagrans. 3, 390. omne vul-
nus, omnia vulnera. 8, 728. in
omnia, vbique. 10, 461
- omnia dat armato qui iusta ne-
gat. 1, 349. onager, tormentum
bellicum dirigendis iapidi-
bus. 3, 469
- onus amoliri humeris. 5, 355
- onus conjugij. 5, 725
- onus ignauum, nauis destituta
arte regiminis. 7, 126
- onyx, vel onychites, genus nar-
moris. 10, 117
- opacat taxus non perula, vm-
brosum, obscurum facit. 6,
645
- opacus, anfractus. 4, 159. opacæ
tenebræ, opaca vallium. 8,
372
- opertum, tectum. 5, 187. 6, 514
- opes, pars rerum vilissima, cer-
tamen mouistis. 3, 120
- opes, aurum, &c. semina belli. 3,
150
- opum metuenda facultas. 4,
817
- ophites, marmoris genus macu-
lis insar serpentum distin-
ctum, quod in Bæotiâ effodi-
tur. 9, 714
- opifex rerum. 10, 267
- Opitergium, Venetorum vrbs.
Opitergini Cæsari militantes
in rate turrigera (quæ catenis
in

IN LYCANVM.

in mari suspensis adhæserat)	tuntur.	2,471
à Pompeianis obsessi, ne in	orbis exactus Lunæ, mensis.	2,
manus hostiles incidant, mu-	577.in orbem spissari.	4, 777.
tuis ictibus se inuicem occi-	in orbis glomerari.	5,717
dunt.4,462.& seqq.compara-	Orbis ignifer Solis.	3,41
ri fratribus ortis ex dentibus	orbis Signorum.	9,532
serpentum à Cadmo & Iaso-	orbis & orbis oculorum.	2,184.
ne occisorum.	6,216.542	
4,549.& seqq.	orbita,vestigium.rotæ.	5,441
opportunitatem eruptioni.	orbita Solis.	9,691
6,125	Orcus, Pluto; Inferi.	6,715
oppositi arcere.	ordo remigis quater surgens,	
1,464	quadriremis.	3,530
optimus excusio lacerto.2,424.	ordine gemino crescentes na-	
flexis frænis. 1, 425. optimus	ues,biremes.	3,534
bello.	ordine excutere.	5,710
7,218	ordo æternus, prædestinatio.8,	
optare. optabit patriæ talem	569	
duxisse triumphum.	Ordo (dignitatis,vt Senatorius,	
10,154	&c. mutatione loci non amit-	
opus. surgit aggere multo. 2,	tit ius suum.	5,29
679	Ordo secuudus, Equites Rom.	
opus ducere.	7,582	
6,39	Orestes (Pelopis pronepos) ob-	
opus subitum & raptum..	occisam matrem. furiis agi-	
6,54	tatur, ad aram Dianæ Scythi-	
opus ensis, ensis vñus & offi-	cæ in bonam mentem rediit.	
cium.	7,778	
6,188	Orico.3, Epiri vrbs, Dardania à	
opus ferri extremum, vltimus	Dardanis populis.	3,187
labor armorum.	Oriens; & Oriente primo coa-	
7,345	ctæ gentes, pro populis	
opus virtutis.	Orientalibus. 1,15,252.7,360.	
9,381	vide etiam,[Ortus.]	
opus gerere.	Orientales populi sub regibus	
10,491	semper fuere.7,442.molles &	
ora, vide, [os oris.]	imbelles.	8,365
oraculorum causa indagata. 5,	Orion 4 scorpio ictus in cælum	
86.& seqq. ea adire superua-	relatus, inter sidera censetur.	
cium.	9,836.ensifer.	1,665
9,579	ornus, arbor quibusdam silue-	
oracula mortis,necyoniántia. 6,	stris fraxinus dicta, montes	
772	amans.	3,440.6,390
oraculum Iouis Ammonis. 9,	Orontes Syriæ fluius.	3,214.6,
511. Delphicum Appollinis.	51	
5,70	Orphæus cantus.	9,643
orbatus parens morte natorum.	Ortus, pro Oriente & regioni-	
2,298	bus ac populis Orientalibus.	
Orbis terrarum. Orbem victum	2,642.8,310,319. 9,419. 10,	
post terga relinquere.	50	
1,369	Ortus brumalis.	6,334
Orbis Eous.	os,oris. ora rotantia.2,123. ora	
1,252	diffona.3,290. ora super. 4,	
Orbis ignotus.	310.	
3,247,310		
Orbis occiduus, pars Occiden-		
talis,vt Hispania.		
4,63		
Orbis Scythici frigoris,pars Se-		
ptentrionalis.		
6,325		
Orbis Romanus. 8,212,441.10,		
456		
Orbis summa.		
9,124		
Orbis gelidus, partes orbis fri-		
gidiores.		
9,704		
Orbis arcanus,partes mundi in-		
habitatæ.		
9,864		
orbis. saxorum orbis, saxa ro-		
tunda, quæ tormentis emit-		

INDEX

- 37 o. ore magno loqui. 4,574
 ora terens equus. 4,752
 ora solvere, & re. solvere, id est, loqui. 3,140. 7,609.
 os pulsatum in murmura. 8,682
 ora numinis, oracula pronuntia-
 ta à Deo. 9,551. oris habitus.
 9,1034. ad ora Cæsaris veni-
 re, in conspectum: 10,146. os
 Nili, fons. 10,214
 os, ofsis. ossa abducentia cutem.
 4,287. ad ossa peruenire, dis-
 solui, de cadauere. 7,841
 ossa combusti cadaueris abluen-
 di mos. 8,787
 osculum. oscula trementia fige-
 re dextra. 2,114. singulis
 oscula rumpunt. 4,180
 Osiris Aegyptiorum Deus, Sol
 creditus: sed cum vt mortuum
 lugeant Aegyptij, atque adeò
 lineis vestibus tectus in Ae-
 thiopiâ sepultus credatur, non
 verè potest esse Deus. 8,833.
 9,159
 Ossa Macedoniæ mons, vel
 Thessaliæ ad Ortum bruma-
 lem. 1,389. 6,334. 4,12
 ostendere terga. 2,572
 ostia solvere, de fluuiis: 3,231
 Othrys mons Thessaliæ ad Me-
 ridiem, Lapitharum sedes. 6,
 338
 otia agere. 2,295. terere. 2,488
 otia dant semper mentem va-
 riam. 4,704
 Oulia Romæ, villa publica in
 Campo Martio, in quâ aliquot
 millia dedititiorum iussu Sul-
 læ cæsa. 2,297
 ouo calido natos proferre, ex-
 cludere, de auibus. 9,902
- P**
- Pabulum, alimentum. 7,5
 Pachynus, promontorium Si-
 cilix, ad quod victus ab Au-
 gusto Sex. Pompejus. 7,871
 paci commercia. 6,493
 Pactolus Lydiæ fluuius aurifer.
 3,210
 Padus, Italiæ fluuius maximus,
 qui & Eridanus. 2,408. 4,134.
 6,272. 9,751. 10,252, 278.
 comparatus Nilo. 2,416. Da-
 nubio, 2,418
 Pæan, Apollo; præsertim quo-
 ties mentio oraculi Delphici,
 aut occisi Pythonis. 1,678, 5;
 80,139, 167, 221. 7,148
 pædor. 2,73
 Pagasæum litus, Pagasæus Si-
 nus, à Pagasa Thessaliæ vrbe,
 ex quâ primum soluerunt
 Argonautæ. 6,400. hinc Paga-
 seatis, Argo nauis. 2,717
 Palæstinæ arenæ, Palæstina aut
 Palæste, locus in Epiro, ad
 quem cum classe appulit Cæ-
 sar, 5,460
 palæstra studium, luctæ aut cur-
 sus. 7,372
 palæstra Olympica. 4,614. eâ
 certaturi palæstritæ oleo cor-
 pus perungebant: hinc palæ-
 stra liquida. 4,613. 9,661
 palam est. 7,279
 palatum rescissum siti. 4,328
 Palinuri promontorium in Lu-
 cania Italiæ regione, à Palinu-
 ro gubernatore nauis Aenææ.
 9,42: etiam aliud ab eodem
 promontorium in Africâ cog-
 nominatum, ad quod appulit
 Cæto: 9,42
 Palladium. 1,598. 9,904
 Pallas, Minerva. 3,260. è cerebro
 Iouis nata, primam terrarum
 Africam tetigit, vt cælo proxi-
 miorem: & in Africæ palu-
 de Tritonida vultus suos spec-
 culata, se ipsam à palude
 Tritonida vocauit. 9,350. &
 seqq. ægida (quæ hinc Pal-
 ladia. 7,569.) gestat. in quâ
 caput Medusæ, siue Gorgo-
 neum: 7,149
 Perseo fratri suo consilium &
 auxilium dat ad amputan-
 dum caput Medusæ, 9,665. &
 seqq.
- Pallad.

IN LUCANVM.

Adas nulli aspecta virorum,	Cæsar.	7,696
Palladium : Simulacrum Pal-	Parætonium, portus & oppidum.	
lad's Trojanæ in templo Ve-	Aegypti non longè ab Alexan-	
stæ asseruaturn vt pignus im-	driæ; vnde ipsam Alexandriam	
perij.	vocat Lucanus Parætoniam	
9,994	urbem.	10,9
Pallene , oppidum non longè è	Parætoniæ Syrtis, ob viciniam.	
campis Phlegæis; vnde fulmi-	3,295	
na Pallenæa, quibus Iuppiter	parare, terras. 1,13. regna. 1,34.	
prostravit gigantes. in campis	parare magno. 1,34. parant fa-	
Phlegæis.	ta homini prospera, aut, ad-	
7,150	uersa. 2,133. parare arsuras in	
Pallida regna Ditis,	tecta faces. 2,541. parari ad	
1,456	portenta.	5,284
Pallor terribilis. 5,216. Stygius.	paratus, vs, paruus.	4,374
6,517	paratus, ti. paratus seruire. 1,151.	
palma nocendi.	excipere. 3,344. paratus Vene-	
9,387	ri. 10,396. paratus quæstiss-	
palmarum arbutum.	opes.	10,150
3,215	paratior putrescere. &c. 6,93. 8,	
palmas , pro manibus, passim,	99	
palpitat lingua exsecta. 2,181	Paræ stamina hominum mori-	
palus vna condidit flumina cun-	entium abruptentes, quæ in-	
cta, inundatio.	de tristia. 3,19. 6,703. 777	
4,92	parcere, flammis 2,129. parcere	
Paniphylia , Asiæ Minoris, Cili-	pereuntis morti, dirus nios.	
citiæ vicina regio.	nefandæ sequitiæ. 2,180.	
8,249	parcere Romano pudori. 2,	
panacea herba, ipso nomine	518	
omnium morborum reme-	parcere morari.	10,395
dium promittens.	pardus, fera velocissima, mas-	
9,918	panthæicæ.	6,183
pandere carbasa. 2,697. fossas. 6,	pareas, serpens duos pedes pro-	
39	pe caudam habens, quibus so-	
Panes ruricolæ, dij agrestes. 3,	lis innititur.	9,721
402	parens rerum. 2,7. mundi. 4,	
Pangæus , & Pangæa, orum mons	110	
Thraciæ.	parentes filiorum suorum mor-	
1,679. 7,482	tuorum rogam face accende-	
Pannonia , ad Danubium regio.	bant.	6,535
3,995. vrsarum ferax.	Paridis antrum, in quo cum Oe-	
6,220	none vixit.	9,971
Paphos , vrbs Cypri, in cuius vi-	pariter. pariter jacentes. 2,92.	
cinâ Venus nata creditur è	pariter vincendum, semel &	
spumâ maris.	simul.	3,297
8,458	Parnassus , Phocidis mons bi-	
papyrus , frutex in Aegypti pa-	ceps, Baccho & Appollini	
lustribus nascens, ex quo	sacer. 3,173. 5,72. pari spatio	
charta conficiebatur.	distans ab Oriente ad Oc-	
4,136	cidentem, ceu umbilicus Or-	
par. pares aquæ Phœbo, de Pa-	bis. 5,71. in diluuiio Deuca-	
do, qui incendio Phaëthon-	lioneo solus vno jugo emi-	
æto solus in exhaustus mansit.	nuit.	5,75
2,415. par Phœbus aquis, cum	partha.	
Sol nubes & pluuias discutit.		
4,124. paribus lacertis.		
3,525		
par , duo inter se concurrentes &		
certantes, propriè de gladi-		
atoribus, ad alia applicatum:		
vt, parque suum videre Dei,		
de Cæsare & Pompejo. 6,3.		
par nouum concurrens, vir &		
bellum; Scæua & omnes co-		
piz Pompeij. 6,191. par quod		
semper habemus, Libertas &		

INDEX

- Parrhasium, Arcadiæ oppidum,
 à quo Parrhasiæ pennæ, tala-
 ria Mercurij, qui Arcas fuit. 9,
 660
 Parrhasis Helice, ab eodem op-
 pido. 2, 237
 pars, portio. partem ferre. 4,
 360
 pars optima coniugis coniux. 5,
 757
 pars sui. 7, 558. ex parte magna
 defunctus. 3, 720
 pars, factio, & partes, vt Cæsar
 & Pompeij. 7, 118. 10, 419,
 421. & in plurali numero pas-
 sim sæpius. partes togatæ. 1,
 312
 partis studiis agi. 4, 348. in par-
 tibus fit scelus, homines ea-
 rundem partium se mutuo
 conficientes. 4, 548
 partes facere. 9, 97, 228
 partes nullæ in bello iustæ sunt,
 si aduersum iudicem habeant.
 7, 263
 partes, pro copiis, turbæ mili-
 tari. 2, 395, 596. 5, 477
 Parthi, populi Asiæ trans Eu-
 phraten, qui olim Persæ; &
 eorum regio Parthia. 3, 265.
 7, 431. 8, 235, 277, 350. eorum
 erat Babylon. 10, 46. eorum
 imperij limes contra Roma-
 nos Euphrates. 8, 354. à Ma-
 cedonibus subacti, sed Ro-
 manis indomabiles. 7, 431.
 10, 47. & seqq. quorum æmu-
 li. 8, 307. eosque non timent,
 experti vires suas cæso cum
 omnibus copiis Crasso. 2, 552.
 8, 301. 9, 267. 10, 51. equitatu
 autem pollent, ideoque in
 campestribus insuperabiles.
 8, 295, 368. sagittandi etiam
 peritiâ insignes. 8, 220, 295.
 sagittas veneno illinunt. 8,
 304, 388. post tergum fugien-
 do sagittantes. 1, 230. vnde
 refugi dicti. 6, 50. inepti verò
 ad pugnam statariam. 8, 375.
 amici erant Pompeio, quare
 eorum auxilia implorare post
 eadem Pharsalicam decre-
 uerat, dissuadente Lentulo. 8,
 218. & seqq. cum toto bello
 ciuili antè neutros se gessis-
 sent. 3, 265
 Parthorum pedes: quia pedes
 supplicibus deosculandos da-
 lant: aut quia fugiendo pu-
 gnabant. 8, 335
 partus. partu plena coniux. 1,
 377
 partu exhausta. 2, 340
 partus dubij. 9, 901
 paruum. paruum sanguinis, pro
 parum. 2, 128
 parua nox. 4, 476
 parua tellure, paruo interuallo.
 7, 461
 passu effuso decurrere. 4, 271
 Patauij, vrbis agri Veneti, peri-
 phrasis. 7, 192
 patere. quicquid patet Libye. 3,
 294
 pati. exilium. 1, 279. regna, re-
 gnari. 2, 315. pacem. 2, 559
 pati hominem, de feris manfue-
 factis. 4, 239
 pati posse sine armis. 5, 314
 pati littora, de mari. 5, 624
 pati virus, infici. 6, 94
 pati bella, & gerere, opposita:
 illud de iis, qui cedunt &
 ægrè se defendunt, ac cæ-
 duntur. 7, 502
 pati faciem mariti. 8, 70
 pati Martem. 8, 383. tenebras. 9,
 210. nescis sine lege pati, non
 potes esse liber. 9, 262
 patiens. patiens plaustris palus,
 quæ ita congelata est, vt pos-
 sit ferre plaustra. 2, 641
 patiens pacis, quietis. 2, 650
 patiens cingi. 3, 377. cernere. 8,
 637
 patiens foci. 7, 53. ætheris.
 9, 8
 patiens visus, Medusæ. 9,
 652
 patiens vectoris cymba. 4, 133
 patientia. gaudet patientia du-
 ris. 9, 403. tam lenta tuas te-
 nuit patientia vires. 1, 361
 patientia belli. 9, 293
 Patres Senatores. 1, 488. 3, 104,
 109.

IN LVCANVM.

109.10,339		pelagus. iniquum.	2,88
Patria & Pompeius vterque		pelagi ars, nautica.	3,560
certus.	7,31	pelago diuersa lues, ignis.	3,
patritium cadauer.	7,598	681	
Paulus Aemilius cos. praelio		pelagi decus, victoria naualis.	3,
Cannensi occisus, ab Annibale		762	
rogo honoratus.	7,799	pelago cœloque relinquere He-	
Paulus quidam in exercitu Ca-		spariam, Italiam in cursu na-	
tonis à jaculo serpente ictus		uigationis vitare.	8,189
illicò moritur. 9,822. & seqq.		Pelethronium, oppidum Thes-	
pauor ignotus omnibus Cæsaris		salix, vbi primum domando-	
armis, nunquam visum Cæsa-		rum equorum vsus inuentus	
rianos pauere.	6,151	est: hinc fabula ibi Centau-	
pauor nimius visui objicit fal-		ros habitasse,	6,386
sas imagines rerum.	7,72	Pelion, Thessalix ad Ortum	
pavidus motus.	2,235	mons.	6,335, 411. 7,481
pavidus maris.	8,811	Pella, vrbs Macedoniæ, patria	
paupertas fœcunda virorum,		Alexandri Magni. 10,52. hinc	
sub. fortium.	1,166	Pelleus ductor, Alexander	
paupertate pij.	5,273	Magnus. 3,233. Pellæus Phi-	
pauperis vitæ tuta facultas.	5,	lippus, pater Alexandri Ma-	
527. 8,243		gni.	10,20
pax Syllana.	2,171	Pellææ sarissæ. 8,298. Zeugma	
pax. pacem pati.	2,559	Pellæum, ab Alexandro con-	
pax, pro quiete.	2,650	ditum.	8,237
pax exhausta.	3,132	Pellæum, Aegyptium aut Ale-	
pax maris.	4,437	xandrinum, quia reges Aegy-	
pacem habuere tenebræ, cessa-		pti Ptoleimæ oriundi à Ma-	
tum est nocte à praelio. 4,		cedonibus: vt, Pellæum dia-	
473. 3,523		dema.	5,60
pacem à gladio quærere. 6,		Pellæus puer, & rex. 8, 607. 9,	
242		1016	
pax loci.	6,282	Pellæi muri, Pellææ arces, Ale-	
pacem præstare.	8,256	xandria.	9,153. 10,511
pax cum morte. 9,898. obfes		Pellæa domus, Pellæa aula, regia	
pacis.	10,55	Alexandrina.	8,475. 10,55
peccatum. quidquid multis		Pellæus gladius.	9,1073
peccatur, inultum est.	5,260	pellere campo. 4,712. pulsus ar-	
pecten remorum.	3,609	mentis.	2,601
pectus. excipiant recto fugien-		Pelopis regna, Peloponnesus.	6,
tes pectore ferrum.	4,166	57	
pectora complexu fouere. 4,		Pelorus, Siciliæ promontorium	
245. frangitur collisum pe-		Italix vicinius. 1, 438. ab	
ctore pectus.	4,783	Apennino vi maris diuulsus.	
pectora plena, vteri prægnan-		3,63	
tium.	6,708	Pelorus latrans, Scylla & Cha-	
pectus incertum, 8,166. vanum.		rybdis, vicinæ Peloro.	6,66
8,285. plenum veri.	9,189	Pelusium, Aegypti vrbs, ad vlti-	
pecudes. distentas pecudes sic-		num seu septimum grande	
care, lactere.	4,314	Nili ostium, quod inde Pelu-	
pecudes locutæ.	1,661	siacum os, & Pelusiacus gur-	
pecudum cibi, herbæ.	6,111	ges. 8,466, 825. 10,53. hinc	
pejerare yndas Stygias.	6,749	Pelusium & Pelusiacum, pro	
		Aegyptio.	

INDEX

Aegyptio.	8,543.9,83	perfrui lacrymis.	9,116
Penates Dij tutelares patriæ,		Pergama, arces Troianæ.	9,
aut domûs. Lares. passim pro		969	
patriâ aut domu.		Pergama Romana, à Romanis	
Penates Phrygij gentis Iuleæ. 1,		restituenda.	9,999
197		peremptus, pro morbo absum-	
pendere. è mœnibus.	7,369	ptus.	10,92
pendere, incertum esse, dubita-		pericula pratentare.	9,391
re.	2,41.9,19.10,542	in Periculo publico, nulli fas est	
pendens æquor.	5,602	esse securo.	2,289
pendens in anima Cæsaris salus		periculo tantum extremo per-	
populorum.	5,685	missum est temerarium esse.	
pendere, inferias umbris.	2,176	5,692	
pendere, expendere.	8,276	perire, interire. iam damno pe-	
penetrare Vestæ. 2,127. Delphi-		ritura meo.	4,277
cum. 5,70. magorum.	6,450	percant lacrymæ, pereantque	
penetrare in Tartara.	6,694	querelæ.	7,555
Peneus, Thessaliæ fluvius, in		perire, de eo quod frustra fa-	
quem multi alij influunt.	3,	ctum aut neglectum est.	9,
191.6,372.377.8,33		561, 1053. velut occultum	
peninsula. exiguus debet quod		percat scelus.	4,252
non est insula colli.	6,25	pereuntia tempora fati.	5,490
penitus, id est, profundissimè, in		perierunt tempora vitæ.	9,233
imo, intrinsecus. 2,668. 3,701.		permiscere duas domos (fami-	
4,279.5,604.6,211.9,312,426,		lias) è sanguine matris. 2,	
490,796.10,249		332	
penitus fugiente metallo.	4,223	permittere, mari se permittere.	
penna. peanæ. volucrum.	7,835	5,695	
penna natans, volans.	5,554	permittere sibi cunctas terras,	
pennæ venatoriæ, quibus feræ		ex angustiis erumpere.	6,
terrentur, quâ colore, quâ		119	
odore.	4,438	permittere gladio discrimen	
pensare.	5,38	mundi.	7,108
pensare moras Iliacas, quæ jâ		permittere omnia fati.	7,333
Ilio factæ erant.	9,1002	permittere ignibus urbes.	7,
Pentheus, Bacchi contemtor, à		413	
matre furore Bacchico im-		permittere vitæ. 7,731. non vl-	
pulsâ disceptus.	6,357.7,780	tra gemitus tacitos incessere	
peragere cades.	3,580	fata permiscere sibi.	8,65
peragere fata.	6,820	permittere vulnera ventis, sa-	
percussa mens dubiis.	6,596	gittis temerè in aëra emissis.	
perdere, amittere. perdant velle		8,384	
mori.	4,280	permittere libera ostia.	10,515
perdere, de eo quod frustra fa-		perpetuum, connexum, conti-	
cimus, aut inutiliter consumi-		nium.	3,485.7,443
mus, vel negligimus.	3,706.8,	percurrere medias leges.	1,
53.9,569.10,371		322	
perdere iter. 2,442. dies. 3,394.		Persephone, Proserpina regina	
annos. 4,483. vndas. 5,423.		Inferorum.	6,703
ictus.	6,197	Perseus rex, qui cum Romanis	
perdere in somnos tempora.	10,	bella gessit.	3,158
506		Perseæ tyranni, reges Persarum.	
perferre, ad finem perducere.	8,	10,269	
200		Perseæ.	

IN LYCANVM.

Perſæ, qui poſt Parthi.	10, 33	ſive Corcyra, prope Epirum.	5, 120
Perſis, regio Perſarum.	3, 229	Phaëthontis lapſus fabula.	1, 49, 2, 410
Perſeus, Iouis & Danaës filius:		phalanx.	7, 591
eius Meduſæ caput abſcinden-		phalarica, telum quod tormen-	6, 198
tis fabula.	9, 659. & ſeqq.	to excutiebatur.	3, 185
Persæa Tarſos, à talaribus Perſei		Pharnaces, Mithridatis filius,	
cognominata.	3, 225	Ponti rex, à Cæſare victus.	2, 637. 10, 476
perſtare.	3, 620	Pharos, Pharos, inſula & turris	
peruium, non peruiâ taxus, den-		quæ claudit portum Alexan-	
ſis ramis & foliis.	6, 645	drinum, clauſtrum Aegypti ma-	10, 57, 509
perurere, id eſt, arcere, ſtringe-		ritimum.	
re.	6, 193	Phariæ flammæ, quæ in Pharo	
Peruſium, Tuſcię vrbs, in quâ L.		exſtruebantur, dirigendo no-	
Antonius ab Auguſto obſeſ-		cturno curſui nauium.	9, 1005
ſus, extremâ ſaue coactus tan-		Pharus autem, Phari regna,	
dem ſe dedit; hinc Peruſi-		Pharia gens, pro Aegypto, &	
na fames.	1, 41	Aegyptiis.	8, 184, 277, 443, 499.
pes, funis nauticus quo tenditur		514, 564. 9, 1022, 1081. 10, 81,	
velum, dexter vel ſiniſter.	5, 428. 8, 185	92, 171, 177	
pes humanus, pedum tumultus.		Pharius, Pharium, pro Aegyp-	
	4, 753	tio.	4, 725. 9, 1096. 10, 65, 86,
peſſum ſidentia corpora.	3, 674	126, 343	
peſſum dare.	5, 616	Pharij reges.	2, 636
peſtis, pro quocunque malo, vt		Phariæ arenæ.	2, 733. 8, 712
ſiti, veneno.	1, 642. 4, 370, 728.	pharia vnda, Nilus.	3, 260
	9, 614, 619, 630, 744	pharium æquor.	4, 257. vtru-
peſtiſter tractu.	7, 412	tum.	8, 681. velamen, lineum.
peſtilentia ceſſans Romanis ac-		9, 1012. littus.	9, 74. ſcelus,
ceſſito ex monitu oraculi		cædes Pompeij.	9, 207. gurgēs
Delphici Aſculapio.	5, 111	pharius.	7, 632
Petra, locus editus prope Dyr-		pharius tyrannus, rex Aegypti,	
rhachium.	6, 16, 70	6, 308. 7, 704. 8, 555, 574. 9,	
Petreius & Afranius pari iure		134, 1068. 10, 269, 406. enſis.	
duces in Hiſpaniâ contra Cæ-		8, 546. ſatelles.	8, 675
ſarem.	4, 5. teſſeram alternatim	pharia nauis.	8, 596, 611. fides.
dabant.	4, 7. cognito milites	8, 624. ſauilla.	9, 1
ſuos cum Cæſarianis conueniſ-		phariæ canes.	9, 141. vrbes.
ſe, in ſuos inuehitur, & de-		184	
prehenſos in caſtris Cæſaria-		Pharſalos Theſſaliæ ciuitas.	6,
nos iubet occidi.	4, 205. &	350. ad eam ſub, Aemo monte	
ſeqq. vide porro narrationem		campi Pharſalici.	6, 576. in qui-
totius belli contra Cæſarem,		bus conſtitus ille maximus	
& deditiōnem toto libro		inter Cæſarem & Pompeium;	
quarto à principio uſque ad		vnde Pharſalia nomen huius	
verſum.	402	poëmatis, quod immortalẽ fu-	
Peuce inſula & oſtium Danubij.		turum conſtitit auctor.	7, 209.
	3, 202	9, 986	
peucedanum, herba caule ſœni-			
culo ſimilis, contra ſerpentes			
vtilis.	9, 919		
Phracum, littus, Phracia inſula,			

I N D E X

- Pharſalia, Pharſalica rura, regio vicina opido. 1, 38. 7, 175, 823. ſed paſſim uſurpatum pro clade Pharſalicâ; vt etiam Pharſalica danna, item ſara. 6, 313. 7, 62, 204, 535, 632, 745, 781, 787. 8, 14, 516. 9, 232
- Pharſalicus annus, quo conſtitutus factus fuit in canpis Pharſalicis. 5, 391
- Pharſalia totum Orbem Cæſari vincendum dedit. 3, 297
- Pharſalici prælij deſcriptio. 7, 385. & ſeqq. eo prælio pugnantium ingens fragor. 7, 477. & ſeqq. magna in eo Senatorum Equitumque cædes. 7, 581. variz mortes & impiæ cædes. 7, 617. & ſeqq. poſt illud prælium nulla publica arma contra Cæſarem. 7, 697. cladis illius occasione digreſſum in calamitates ortas ex bello ciuili. 7, 387. & ſeqq.
- Phaſelis, Pamphyliæ oppidum. 8, 251
- phaſelus, nauiculæ genus. 5, 518
- Phaſis flumen Colchorum è Moſchis ortum; inde Phaſidos campi, & vndæ, pro regione Colchorum. 2, 585, 715. 3, 271. 4, 552
- Phemonœ Phœbas ſiue Pythia iubetur rogatu Appij ingredi antrum Oraculi Delphici. 5, 126. conatur diſſuadere Appio curioſitatem noſcendi futura. 5, 129. à ſacerdote in templum impellitur. 5, 145. verita ingredi adytum templi Appollinis, ſubſiſtit in ingreſſu, ac furorem ſimulans fingit reſponſa. 5, 148. fraude detectâ minis Appij compellitur ingredi antrum ipſum Appollinis, & non ipſa loqui, ſed quæ Phœbus ſuggereret: quod facit. 5, 158. & ſeqq.
- Philæ, vrbs inter Aegyptios & Aethiopes. 10, 313
- Philippi, vrbs Macedoniæ, ad quam campi Philippici, clade Caſſij & Bruti celebres: ſed vt Lucanus Macedoniam cum Theſſaliâ paſſim confundit, ita Philippos in Theſſaliâ ponit quaſi fatali bellis ciuilibus. 1, 680, 694, 6, 582. 7, 591, 872. 9, 271
- Philippus Macedo, Alexandri Magni pater. 10, 20
- Philippus rex à Romanis victus. 3, 158
- Phlegethon fluuius Inferorum flagrantibus vndis. 6, 704
- Phlegra oppidum Macedoniæ, è cuius campis gigantes bellum Diis intulere. 4, 597. 7, 145. 9, 656
- Phoceus, eximius vrinator, in pugna Maſſilienſi ſubmerſus. 3, 696
- Phocis Achaïæ regio. 3, 172. libertate donata in gratiam Maſſilienſium. 5, 53. quæ à Phocenſibus condita, poſt patriam à Xerxe combuſta. 3, 340. vnde Phocais iuuentus, pro Maſſilienſibus. 3, 301
- Phocaicum, pro Maſſilienſi. 3, 561, 583
- Phocaica laurus, Parnaſia; quia Parnaſſus in Phocide. 5, 144
- Phœbas, virgo fatidica Appolloni ſacra. 5, 128. quo habitu immiſſa antro Delphico. 5, 142. eius Deo plenæ geſtus & conſtitutio. 5, 142, 149. & ſeqq. 165, 208. & ſeqq. vbi receperit Appollinem, moritur. 5, 116
- Phœbus, Appollo, & pro Sole, paſſim. hinc Phœbei ortus. 6, 330. 9, 667
- Phœbea ferta, laurus, quæ Appollini ſacra. 5, 170
- Phœbea palatia, Palatium mons Romæ, in quo ædes Appollinis. 3, 103
- Phœbe, Luna. 1, 77, 538. 6, 501. 8, 479. 9, 440
- Phœnices, Syriæ populi, inuētores literarum. 3, 220
- Phœnix Theſſaliæ fluuius. 6, 374

IN LYCANVM.

Phoenix avis vnica se ipsam accensis in arâ Solis sarmentis comburens; ex cuius ossibus noua oritur phoenix. huius rogi cineres vsui Magis. 6, 680	ge, matre, fratre, &c. 7, 314, 347, 662.8, 111, 130, 405, 499
Pholoë, Arcadiæ mons, in quo Pholus Centaurus sepultus, item Lapitharum oppidum. 3, 198.6, 388.7, 449, 827	pilum. pila. telum militare, aded proprium Romanorum, vt aliquando pro ipsis Romanis vsurpetur. 1, 7.4, 41.7, 519.8, 300, 598.10, 48
Pholus Centaurus, qui Herculi hospiti optimum vinum propinauit. 6, 391	pila liquata fulmine. 7, 159
Phorcus, Medusæ pater, Deus marinus, secundus à Neptuno. 9, 626, 646	Pindus Thessaliæ ad Occidentem mons; etiam in Thraciâ locatus à Luciano. 1, 674.6, 339. 7, 174, 481, 806
Phryges, Troados in Asiâ populi, à quibus orti Romani. 9, 976, 999	pingi aluum. 9, 713
Phrygiæ ruina, Troianæ. 9, 990	pinnæ, fastigia seu eminentiæ castrorum aut murorum. 3, 386.4, 432
Phrygius magister, Palinurus. 9, 44	pinus arbor nota. pinus minantes. 7, 450
Phrygius ignis, Vestalis, quem Aeneas in Latium transtulit. 9, 993	pro face pineâ. 1, 573
Phycus, oppidum cum promontorio Cyrenaicæ regionis, quod diripiendum militibus dedit Caro. 9, 40	pro naui. 1, 573.3, 553.6, 400
Phylace, Thessaliæ regio, regnum Protefilai, qui primus in lictus Troianum appulit bello Troiano. 6, 351	pro malo nauis. 2, 695
piacula ferre. 2, 305	pro remis. 3, 531
piacula busto. 2, 176. morti. 10, 462	piratica laurea, victoria Pompeij de piratis. 1, 122
piacula dira. 4, 790	Pisa Elidis Peloponnesi vrbs ad Alpheum amnem, cuius rex Oenomaus procos filiz suæ occidebat. 2, 165.3, 175
Pistones Aquitaniz populi. 1, 436	Pisæ vrbs Tusciæ ad Arnun fluuium. 2, 401
picto auro vestes discriminatz. 2, 357	Pisces, Signum cæleste. 9, 535
pietas. pietas peritura. 2, 93. ignota. 6, 495	Pitane, ciuitas Mysiæ. 3, 205
pietatis imago. 7, 320	placere, nimium placet ipse, id est, nimis ipsi placebit, nimis lætabitur. 2, 276
perculsa pietas. 7, 468	plaga, torrens, &, ardens, item torrida, id est, Zona torrida, vltra quam putabantur nullæ versus Meridiem regiones, & sub ipsâ inhabitabiles, 5, 24.6, 326.9, 604, 861.10, 232
pietas, religio. 10, 196	plagæ cæli. 10, 186
piger. non piger, de igne cito. 10, 493	Planetæ contrarium mundo cursum agunt. 10, 199. eorum potentiz & officia descripta. 10, 201. & seqq.
pigrè hærare, 5, 435	plangere, tundere, percutere, in luctu vt plurimum. 9, 173
pignora sacra, fœdera, 8, 481	planctus aquarum, fluctus. 6, 691
pignus. pignora. pro consanguineis, necessariis, &c. vt coniu-	planum. in planum effundere muros. 1, 383

INDEX

Plato à sacerdotibus Aegyptiis multa didicit.	10,181	pœna sedet in nostrâ ceruice.	7,645					
plaudere.	6,798.7,12	pœnam donare.	7,784					
plausus theatri.	1,133	pœnæ fauoris , compensatio fauoris.	8,21					
Plaustrum, Vrfa maior.	8,170.9,541	pœnas accipere.	8,97					
plaustrum Scythicum.	2,647	pœna de victis.	9,299					
plebes, pro plebs.	7,760. nescit plebes ieiuna timere.	pœna à Syllâ de dedititiis sumpta tantam stragem edidit, quantam alias fames , pestis, aut iustum prælium.	2,191					
plebs castorum , gregarij milites.	6,144	Pœni, Africæ populi, propriè de Carthaginensibus. Pœni manes.	1,394.790. cineres.	2,91				
plebeius amictus.	2,15	Pœnus Mars, exercitus Pœnorum,	3,350					
plebeium funus.	8,736	Pœnorum umbræ.	6,310					
plebiscita, Tribunorum , vt leges, Consulum.	1,176	Pœnus humator Consulis , Annibal qui Paulo Aemilio cos. honorificentissimè rogû exstruxit.	7,799					
Pleias , Pleiades, stellæ quæ & Vergiliæ.	2,722. 5, 4. earum ortu vel occasu plerunque pluit.	Pœtis non adimenda licentia mentiendi.	9,359					
plenus, plenum. plenus visu extremo.	1,509	Pœtæ immortalitatem iis conciliant quos celebrant.	9,280					
plena Lyxo, furore Bacchico.	1,675	pollens excantare.	6,685					
plenæ vento naues.	2,683	Polus Arcticus.	1,53					
plena Fortuna.	4,122	polus præceps.	6,501					
plenus sinus , sinus gerens plenos.	8,752	Polus Antarcticus; calidus.	1,54.					
plenum pectus veri.	9,189	alter.	8,292. aduersus,	8,337				
plumatum, & plumarium opus, intertextum auro aut liciis coloratis , polymitum.	10,125	Polus Signifer.	6,165					
platei, tabulata quibus tegebatur vinea militaris.	3,488	Polorum cursus impediti carminibus magicis.	6,465					
Pluto, Deus Inferorum , dictus rector, item, arbiter mundi.	6,697 742	pompa funeris , siue feralis.	6,531. in eâ præferebantur tituli & insignia rerum à defuncto gestarum.	8,733				
pluuiæ procuratæ & nubila arte magicâ.	6,466	pompa triumphalis.	3,77					
pocula genunea.	10,160	Pompeius Magnus vsurpator nimix potentix.	1,314. & seq. adfectator regni.	2,321. parem ferre nequit.	1,126. adhuc iuuenis & priuatus à Syllâ missus contra proscriptos, iis debellatis triumphauit.	7,14. 8,25,810. intra bimestre spatiû piratas Cilicas mari cedere, & in mediterraneis sede petere coëgit.	1,122.2,578,726.8,26. Mithridatem debellatum ad mortem adigit, aliosque Orientis populos multos subegit.	2,576,580.8,26,222. & seq. 553. tres
pœna. pœnas antè dabat scelerum, sub. post faciendorum,	2,75							
pœnarum extremum.	2,519. in pœnas laxantur Tartara,	3,17. dat pœnas maioris aquæ , Sisoris deriuatus metu inundationis.	4,143					
pœnas ferre, id est, sumere.	4,806.9,103							

IN LVCANVM.

res triumphos duxit, singulos de diuersis populis trium partium Orbis; Libycum, Hispanicum, & Mithridaticum. 6, 818. 7, 685. 8, 553, 814. 9, 178, 600. theatrum Romæ exstruxit. 1. 133. 7, 9, auctoritate suâ Ptolemæum Auletem in regnum Aegypti restituit, iure hospitalitatis cum patre eius usus. 8, 650, 573, 595. 9, 132, 1028

Parthorum amicus, ultionem cedis Crassi Senatui dissuasit. 8, 218. & seqq. 233. gentes plerasque deuicit imbelles & ignauas. 7, 279. continuè felix, semel & simul miser factus est. 8, 707. eius umbra Sexto filio in Sicilia apparitura prædicitur. 6, 814

Pompeius quomodo à Cæsare auersus. 1, 121. & seq. eius descriptio & cum Cæsare collatio. 1, 129. & seqq. fugit Româ; atque eo excusandi alij fugientes qui Pompeio fugiente pauent. 1, 522

Pompeius Româ profugus Capuam in sedem belli eligit. 2, 392. præsidia per Appenninum distribuit ad impediendum transitum Cæsaris. 2, 395

prælio parans cum Cæsare certare, militum animos oratione explorat, in quâ facta sua extollens, Cæsaris acerbè eleuat. 2, 531. usque ad 596. sed ubi animaduertit pauorem militum, fugit Brundisium. 2, 598. inde filium mittit conquisitum vadique auxilia. 2, 631. Consules in Epirum præmittit. 2, 645. Brundisij autem à Cæsare obsessus, & anxius ob opera eius, tandem classe euadit. 2, 680. & seqq. saltem optans posse perdere Italiam. 2, 699. duabus tantum nauibus amissis, & à Cæsarianis in litus attractis. 2, 711

Pompeius quamdiu potest Ita-

liam respectat abiens. 3, 4. Italia ei in somnis apparet minax. 3, 9. ille non terretur. 36. Dyrhachium appellit. 43. copias colligit, & quales 169. maiores Cyri, Xerxis aut Agamemnonis 284. dignas videlicet funeri suo exequias. 3, 292 Pompeij exercitus Hispanicus ducibus Petreio & Afranio contra Cæsarem ad Ilerdam bellum gerit, & siti ad deditionem compellitur, à principio libri quarti usque ad versum. 402.

Pompeius in Epiro dux belli à Coss. & Senatu dictus. 5, 45. (quamuis priuatus. 2, 278.) castra vicina locat Cæsari ad flumen Apsum, nunquam Cæsari propius conspectus post Cæsaris in Gallias discessum. 5, 473. Corneliam uxorem ob belli discrimina in Lesbum secedere iubet. 5, 722. & seqq.

Pompeius Dyrhachium præseruat à Cæsare. 6, 15. à Cæsare ignarus obsidetur. 6, 29. & seqq. animaduertens se circumuallari, etiam ipse spargit copias, laxandis operibus Cæsaris. 6, 69. quamuis valde spatioso loco castra metaret, tamen quia obsessus, eius copiarum inopiâ pabuli, & pestilentia laborant. 6, 81. castella Cæsaris perumpere statuit, & conatur. 6, 81. & seq. cum Minuti castella frustra tentasset, alia mari vicina occupat, & perumpit. 6, 263. Cæsarianos aliquot multitudinem circumfundens cædit, victoria uti nesciens. 6, 291. & seqq. Cæsarem recedentem insequi mauult, quàm in Italiam illo absente tendere. 6, 316

Pompeius nocte prælium Pharsalicum præcedente somniat se Romæ esse. 7, 7. & seqq. de illo bellum trahente querelæ Senatus & exercitus. 7, 45.

I N D E X

& seqq. ille importunitate omnium coactus pugnare, contra animi sui sententiam id esse protestatur. 7. 87. & seqq. tandem licentiam confingendi permittit, 7, 124. acies in prælum disponit. 7, 217. & seqq. ejus auxilia. 7. 225. & seqq. attonitus prodeuntibus contra se Cæsarianis, tamen animandis suis verba facit. 7, 337. equitatus ejus & levis armatura Cæsarianis circumfunditur; sed à cohortitibus Cæsaris retrò collocatis deturbatur. 7, 506. & seqq. videns Pompejus res suas perditas, fugit. 7, 647. & seqq. Larissam contendit. 7, 712

Pompejus per desertam Thessaliæ fugiens ad omnia pauet. 8. 1. & seqq. cum sub ejus imperio adhuc classes integræ ad Corcyram & in sinu Leucadio essent, item Liburnicæ & Cilicum naues, tamen in ostio Penei fluuii coactus se fidere cymbæ fluuiatili, in Lesbum ad uxorem vehitur. 8, 35. & seqq. quam extremo dolore adfectam reperiens, objurgat. 8, 71. laudatis ob fidem Mitylenæis, cum uxore è Lesbo soluit. 8, 127. & seqq. nauigans relictorem navis consulit de directione nauium ad astrarum cursum: cui ille de singulis respondet. 8, 167. & seqq. jubet quocunque nauem dirigere, dum Thessaliam & Italiam vitet. 8. 186. fugienti palantes se adjunxerant filius, Senatores multi & Reges quidam. 8, 203. & seqq. regem Deiotarum ad Parthos auxilia imploraturum mittit. 8, 209. & seqq. nauigatio ejus relictâ Lesbo. 8, 244. & seqq. in orâ Ciliciæ cum quibusdam Senatoribus consultat quò abeundum sit reparandis viribus, & ipse de Parthis proponit. 8, 262. & seqq. quod

consilium cum alijs improbasent, Lentuli sententiam de adeundâ Aegypto sequitur. 8, 454. ad ostium itaque Pelusiacum Aegypti appellens comperto regem Ptolemæum in monte Casio esse, eò nauigat. 8, 465. & seqq. inuitantibus Aegyptiis, solus in biremem eorum descendit, jussis in navi remanere uxore & filio. 8, 575. ab Achylla occiditur. 8, 618. caput ejus à Septimio abscinditur. 8, 668. ab Achilla defertur ad Ptolemæum. 8, 675. 9, 138. cerebro exempto, oppletur balsamo & conditur ut integrum seruetur. 8, 688. truncum corpus à Cordo quæstore in littore Aegypto comburitur & sepelitur. 8, 712. & seqq. digressio in ejus sepulcrum. 8, 795

Pompeji spiritus ad sedes beatorum circa Lunarem circum euolat. 6. 805. 9, 1. trunci sui deformis ridens ludibria. 1, 685. 9, 14. ejus morte intellectâ lactus Corneliæ, filiorumque ejus, & copiarum quas Cato in Africam aduexerat. 9, 167. mandata ejus à Corneliâ filiis patefacta. 9, 85. laudatus insigni encomio à Catone. 9, 189. caput ejus defertur ad Cæsarem ab Aegyptiis: quod ille aspiciens, illacrymatur, & honorificè cremari jubet. 9, 1035

Pompejus comparatus cum annosâ quercu 1, 136. tigridi Hyrcanæ. 1, 328. tauro victo, qui reparatis viribus alacrior ad pugnam redit. 2, 601. ejus classis Brundusio incolumis euadens, duabus tantum postremis nauibus amissis, comparata cum Argo navi inter Symplegadas puppe elisâ elipsâ. 2, 715

Pompejus ignarus à Cæsare circumdatus comparatus ei qui in mediterraneis Siciliæ aut

aut Britannia securus est flu-	raneum ad Scythiam, supra
ctuum ad littora sonantium.	Byzantium; in quem Mæotis
6,65. parte quâ primum	palus illabitur. 2,580,639.3,
erumpere tentauerat repul-	278.9,960
sus comparatus marinis flu-	populea corona, populi arbor.
ctibus continuè scopulum	res. 2,411
tudentibus. 6, 265. per Cz-	populus, populi à sanguine Ili-
saris munitiones erumpens	co. 1,428
Pado inundati. 6, 272. ejus	populi quos despicit Arctos,
exercitus se ad prælium in	Septentrionales. 1,458. populi
Pharfaliâ præparantis stu-	indigenæ. 2,432
dium collatum cum Diis se	populi amores. 3,544. tota in hac
armantibus in gigantes. 7,145	animâ populorum vita salus-
Pompejorum tumuli tribus Or-	que pendet. 5,685
bis: patris in Africâ, Cnæi F. in	populi nepotum, posterum. 7,207.
Hispaniâ Europæ, Sexti F. in	8,871.
Asia. 6,817	populus minister, frequentia
Pompeij felices mari. 9,93	famulorum. 10,127
Pompejus Cnæus, & Sextus. vi-	populus ipse sui fauoris lector.
de Cnæus, & Sextus.	1,179
ponere. pondera. pondera veli-	populus consternatus compa-
feri mali. 1,500.	ratus nautæ nauem in tem-
pondera rerum. 3,337	pestate deferenti. 1,498
pondus congestum, 3,649. pon-	populus dubiæ fidei compara-
dera muralia saxi. 6,199	tus mari varlis ventis agita-
pondus famæ, id est, gloria,	to. 2,454
splendor nominis. 8,21	populi seruientis egestas non
pondera mentis. 8,280.	ipsi sed domino grauis. 3,152
pondera curarum. 9,951	populus liber non solet desistere
ponè sequi. 1,483	in ortem potentis, & suspecti
ponere vultus minaces. 4,	affectedæ dominationis viri,
238.	9,170
ponere in faciem ducum. 4,	populare nomen. 7,694
253.	populares auræ. 1,132
ponere, deponere. 6,659	popularia nomina. 6,795
ponere se mente Catonis, illabi	pori corporis. 9,811
menti, de spiritu. 9,18	porta Collina Romæ. 2,135
ponere gradus. 9,395. vide	portas soluere. 2,704
etiam, positus.	portenta, libidinis. 8,414
pons arcu amplexus flumen. 4,	portitor, lator. 4,57
15	portitor, fluminis. 6,704
Pontifices. 1,595	portus cornua. 2,706
Pontia paludes prope Cir-	portum Fortuna dabit. 8,192
cejos & Tarracinam. 3,85	poscentia arua manus. 1,29
Pontus, Asia regio, regnum Mi-	posse multum. 1, 175. vide po-
thridatis & Pharnacis. 1,336.	tens.
10,475	possidet Anster flatibus mare.
hinc Pontica signa, victoria	2,454
Pontica Pompeij de Mithri-	post omnia, vltimus. 2,589
date. 8,26	postibus appensa in nuptiis in-
Pontici auxiliares Pompejo à	sulæ. 2,355
pharnace misi, 7,226	positus, positum, siue nihil posi-
Pontus Euxinus, mare mediter	tum est, fato decretum. 2,12

INDEX

posito Borea.	3,523	præcipiti viro nulla fortuna	
positus, depositus.	4,270	sufficit.	3,50
positus procul.	5,755	præcepta subeunt animos.	4,
positi auro, aureis oculis con-		524	
diti.	9,10	præcidere lacem.	6,340
positum in nullo voto.	9,387	præcipere iter.	6,15
potens, id est, princeps, rerum		præcipitare. diem extremum.	2,
dominus.	9,170	106	
potens saluâ Libertate.	9,193	præcipitare castris.	4,209
potens veri. 5,199. leti.	6,485.	præcipitare in casus, pericula.	
regum.	8,554	5,694	
potestas omnis impatiens con-		præcipitare suos luctus.	5,
sortis.	1,92	795. sua ac publica fata.	7,
potestas summa & virtus non		51	
coeunt.	8,494	præcipitare fati, morte.	7,
potestas sanguinis.	2,76	353	
potestas inops juris.	5,398	præcipitare naues è littore.	9,
potestas sumta, item, dimissa.	9,	148	
200		præda. in prædam ducenti mi-	
potestas major.	10,136	lites non multis verbis opus	
Pothinus eunuchus magnæ		est.	7,737
apud Ptolemæum regem		prædestinatio diuina.	5,92.8,
puerum auctoritatis.	10,	568	
95		præducere munitum latus.	4,
Ptolemæo suadet Pompejum		45	
occidere.8, 484. & seqq. ma-		prælabi, præterfluere.	6,76
chinatur eadem Cæsaris.		prælium. concurrant prælia	
10, 333. & seqq. hortatur		Mundâ. 1,40. in prælia venire.	
per internuncios Achillam		2,274	
ad societatem belli contra		prælia iusta.	2,540
Cæsarem. 10,350. & seqq.		prælia instaurare.	3,615
Pothinus & Achilles eadem		præmia. militum præmia exa-	
Cæsaris, quem inter epulas		ctâ militiâ. 1,341. in præmia	
facile occidere potuissent,		fratrum ceciderunt fratres.	
differunt in crastinum, ne in		2,151	
confusione nocturnâ Ptole-		Præneste, oppidum Latij, in quo	
mæo periculum crearetur.		Fanum Fortunæ, quæ inde	
10,425		Prænestina dicta. hujus oppi-	
Pothinus capite plectitur à Cæ-		di ciues omnes ad interne-	
sare.	10,515	cionem à Syllâ occisi.	2, 193,
præbere. cruorem. 1, 9. vires. 1,		194	
217. frondem. 3,410. miracu-		præpes, altè volans, de aubus,	
la. 4,425. Deo sua fata. 5,536.		item de Perseo.	9,662,688
manus.	5,558	præponderare.	6,603
præceps. præcipiti pondere se		prærupta fossa.	4,264
jaculari.	2,155	præfaga mens. 6,410. 7,187.9,	
præceps in omnia.	2,656	120	
præceps ira. 4,268. demittere fa-		præfagia belli capere.	7,331
ta in præceps.	5,301	præfagia sceleris.	8,571.
præceps mare. 6,24. in præceps		præfagia curas exagitant.	8,43
ferre.	7,414	præstare, id est, exhibere, dare,	
præceps, in fugam.	7,526	sistere, suppeditare, effectum	
Præcipitem dare.	8,93	reddere. 3,297.5,42.7,454,675.	
		8,523	

IN LVCA NV M.

8, 323, 548, 704. 9, 236, 240, 247, 405. vincendum pariter (Cæsari) Pharsalia præstitit Orbem.	3, 297	priuata senectus. 1, 324. arma non priuata. 2, 534. non priuata cupere.	2, 564
præstare nomen terris.	4, 23	prò fara!	2, 98
præstare spem suam Deis. 5, 42.		prò Superum pudor!	8, 597
caput ruinæ aut fulminibus.	5, 771	prò pudor!	10, 47, 77
præstare jminunem. 6, 764. vmbas.	6, 830	prò fas!	10, 410
præstare bella iubenti.	7, 563	probare. probatum fatis, statum.	7, 676
præstare fidem. 7, 721. 8, 141. pacem. 8, 256. ingentes animos.	8, 266	probare se morientem.	8, 621, 626
præstare se, exhibere, gerere. 7, 682		procella. procellæ inuitæ. 5, 584	
præstare quid cupiam. 4, 213. 5, 393. 6, 234. 7, 682		procella Circea.	6, 287
præstare, beneficium conferre. 8, 657. 10, 388, 394		procella, clades.	8, 203
præstare, ante alios stare. 4, 30		procerum motus cuncta sequantur.	5, 342
præstinguere lumina flammâ, oculos ingesto fulgure claudere.	1, 154. 7, 157	procul positus.	5, 755
præsumtum robur ad dubios casus.	6, 418	procul Thessaliâ.	8, 602
præsentare pericula.	9, 397	prodere, manifestare, edere. 8, 15. 10, 181, 195	
præteritque memor, metuentique futuri.	2, 233	prodesse vel armis vel votis.	3, 318
prætexere, circumire, abscondere.	10, 537	prodiga rerum luxuries. 4, 373	
Prætoris potestas proxima Consulari.	3, 107	prodigia portendentia calamitatem belli ciuilis. 1, 522. & seqq. cladis Pharsaliæ nuncia. 7, 151. & seqq.	
Prætoria nauis.	3, 535	prodigiorum quorundam incertitudo notata.	9, 475
præuenire.	4, 168	produrare animam.	4, 796
preces submissæ.	8, 594	proferre se populis.	5, 90
precio rapti falces.	1, 178	proferre natos calido onno, excludere; de anibus. 9, 962	
premere, iras premere.	2, 521	profundum, pro mari, passim. geminum profundum, maria Isthmum vtrinque elidentia. 2, 437. incerti stagna profundi, æstuarioria.	2, 571
premere visticia. 2, 652. patens in monte excavatus premitur ad fastigia campi.	4, 296	profundum mediuni.	3, 2
pressum rostrum.	4, 442	profundi ora, ostia maris. 2, 677. 680	
premere, opprimere.	5, 132	progenies, maximus usus siue suis Veneris.	2, 388
premere se.	5, 341	prohibere rapinâ. 3, 121. fraternali imagine Lunam; de terrâ, in eclipsi. 6, 503	
premere metum.	7, 341	proijcere. vitam. 4, 516. aciem. 4, 745. æstus animi, 8, 166.	
prendente vix oculo modum.	4, 20		
pressare manibus.	3, 664		
prester, serpentis genus à quo percussus valdè intamescunt, & corpulentia intereunt. 9, 722, 791. & seqq.			

INDEX

projecta regna sub Austro. 8, 442	Prouentus nouorum scelerum, 2,61
promptus, promptum ad vulne- ra pectus. 5,320	prouidentia diuina. 5,92. 8, 568
promptus pati. 7,106	prouincia, regio subacta. 10, 52
promissimum in ferrum. 7, 245	prouinciâ ante tempus exire, nefas. 1,192
promittere manus in bella. 1, 388	prouocare fortunam. 9,883
promittere sibi. 2,321	pruinæ, ros gelidus. 4,53
promotus sanguine multo. 6, 146	Psylli Marmaricæ regionis in Africâ populi, quorum cor- poribus ingenita vis contra serpentes; adeo vt etiam ictos cantu aut sucu sana- re possint; liberosque suos morsu aspidum probent; in hoc comparati aquilis pullos suos ad radios Solis proban- tibus; quin etiam gustu ven- eni dignoscere possunt cuius serpentis ictus fuerit. Hi ad hospites iuuandos promti, castra Catonis expurgant, ictos sanant, 9,894. vsque ad 937
pronuba. 9,90	Pteleos, Thessaliæ ciuitas. 9, 352
pronus, pronum, mens prona in ferrum. 1,461	Ptolemæi reges Aegypti post Alexandrum continuâ serie, 8, 696
prona fax, inuersa. 1,573	Ptolemæus Auletes in reg- num Aegypti restitutus ius- su Senatus, auctoritate Pom- peij. 8,560, 573. 595. 9,132, 1028. filius ejus puer à Se- nato rex nuncupatus (et si non legitimus rex. 8,558.) 5,60. 8,281. 448, 518, 536, 558. Pompeij suo iussu occi- si caput iubet balsamo con- ditum adseruari. 3,688. ex Casio monte Alexandriam ve- nit ad Cæsarem. 10,53. à quo cum Cleopatrá sorore recon- ciliatur, & cum Cæsare epu- latur. 10,107. & seqq. à Cæ- sare obfesso Alexandriæ nul- libi dimittitur. 10,461. & seqq.
prono mari. 4,430. temeraria prono expertus celsisse Deo. 5,501	Ptolemæi munus, occisus Pom- pejus. 9,268, 278
pronus ad omne nefas. 6,147.	Ptolemæis, Cleopatra, 10,69 pudst
prorum est, facile est. 6,606, 619	
prope, prope me. 7,298	
propior ab igne. 8,229	
prope Libertas, sub. est. 9,265	
Propontis, mare inter Bospo- rum & Hellespontum. 9, 960	
propinquus mente pugna. 6, 1	
prora, anterior pars nauis. 3, 547. saepe, vt & puppis, pro totâ nauis.	
profecta, exta, quod Dijs pro- secuntur. 6,705	
prosequi inanem vmbram. 2, 303	
Proserpina, Cereris f. Plutonis vxor. 6,700	
proferere. 4,411	
proflit fiducia. 7,249	
prospectare. 7,699	
prospectus cæli. 6,484	
prospera rerum. 7,107, 684	
prospicere sibi rogam. 9, 235	
protectus ab irâ Superum, id est, irâ Superum, in genus humanum ipsi (Mario) fauen- te, tanquam hominum futu- ro perniciës. 2,86	
Proteus, Aegypti rex, qui & vates. 10,511	

pudet heu ! 5,690. teque nihil
 Fortuna pudet ! 2,568
 pudor timidus. 2,361
 pudor, id est, probum, dedecus,
 infamia. 2,518. 7,380. 9,706.
 10,47,77, 97. solusque pudor
 non vincere bello. 1,145. mo-
 rz pudoris. 1,263
 pudor timidus. 2,360. perire
 Romano potuit fortuna pu-
 dori. 2,518
 pudoris funera. 4,231. fortuna
 pudor Ptolemæus. 5,59
 pudor vester. 7,380
 pudor timendi. 7,525
 pudoris vulnus. 8,349. pro Su-
 perum pudor ! 8,597,605. ô
 summi fata pudoris ! 8,
 678.
 magna remisit crimina Roma-
 no fortuna pudori. 9,166
 pudoris & metus venia est, nil
 posse negari. 3,148
 pugnat non stare. 4,753
 pugna. lacerare pugnam. 3,
 553
 pugna facies. 4,164
 pugna securus. 4,534
 pugna jam mente propinquus.
 6,1. tantum de funere pugna
 est. 8,611
 pulmo angustans aeris meatus
 in siti. 4,327
 pulsarunt admotæ Auximon
 alæ. 2,466
 pulsus grauis. 4,757
 pulvis excitatus impulsu equo-
 rum aëra obtenebrans. 4,
 767
 pulvis sanguine compressus. 4,
 795
 pulvis altus. 6,246
 Punica bella. 3,157. semper do-
 lis infecta. 4,736
 Punica tempora. 2,45
 pppis posterior pars naui, ad
 quam clauus. 3,717. 3,545.
 passim autem pro naui ip-
 sa.
 purpura incocta vestibus aut
 stratis. 10,124. prætecta vesti
 magistratuum. 2,19, hinc pur-
 pura pro magistratibus ipsis

aut principibus. 7,228
 putans abscondere, se abscon-
 surum. 9,1040
 putris, id est, madidus, vdu-
 humectus; vt putria terræ. 9,
 434,526
 pyramides Aegyptiorum regum.
 sepulcra & monumenta. 8,697
 9,155
 Pyrene mons Hispanias à Gal-
 liâ separans. 1. 689. Pyrenæ
 niues solutæ. 4,83
 Pyrrhus Epiri rex. 1,30. 3,
 159
 Pytho, Delphi, vrbs Phocidos.
 5,134. Pythia antra, locus
 oraculi. 6,425
 python, serpens in thessaliâ na-
 tus, ab Appolline confixus. 6,
 408,7,148
 pythia, certamina in memo-
 riam occisi ab Appolline ser-
 pentis pythonis. 6,409
 pythonissa mulier fatidica, com-
 parata Bacchis furentibus. 1,
 674

Q

Quid remis. 3,530
 Quærare. fatum ne quære-
 tum cognoscere. 6,812. quæ-
 rere fata. 8,215. quærare, op-
 rare. 9,870
 quantos ne, id est, quantos nam
 (vt infra quos ne) duplici in-
 terrogatione. 10,92
 quantum est quoddam fata tenen-
 tur ! 3,192
 quantum valet, tota vtere Les-
 bo. 8,123
 quassabile. 6,22
 quatitur formidine somnus. 8,
 44
 que, item, &, pro, nec vide-
 &.
 quemque suæ rapiunt scelerata
 in prælia causæ. 2,251

I N D E X

querelæ. querelæ in numina. 2,	puere, præripuere. 2,157
44	rapere ignibus. 3,99
querelas egerere. 2,63	rapere gressus. 3,116
querelæ non ingratæ. 5,681	rapere fugâ. 4,70. iter. 4,151.
querelæ Romanorum instan-	collum. 4,251. letum. 4,345.9.
te bello ciuili. 2,36. & seqq.	825. agmina. 4,717. cursus. 5,
quercus annosa, pondere fixa	403. bellum. 5,409
suo, è quâ suspensâ spolia ho-	rapî spe vanâ. 5,227. cæco casu.
stilia. 1,136	7,446
quercus, corona querna, quæ &	rapimur quò cuncta feruntur. 8,
ciuica, data scilicet ob ciuem	522
seruatum. 1,359	rapere, id est, celeriter, festinè
quercus alatrix primis frugibus,	corripere. 3,299. 8,240. 10,
quia glande victitatum ante	402
inuentû vsum frumenti. 6,426	rapere, eripere. 9,1097. 10,
questus multos voluere. 1,247	7
questus exonerare. 9,880	rapere, raptim facere. 6,54. 10,
quid, aliquid, passim.	428
quicquid patet Libye. 3,294	raptus cespes. 1,517
quicquid hominum sumus. 7,	rapti precio fasces. 1,178
363	raptio agmine. 3,299. 4,35
quies armorum. 2,650	raptum furto iter. 6,121
quies vesana, somni terribiles.	rapido actu. 9,31
7,764	raptis à Cæsare cunctis, celeriter
quietem ferre, quiescere. 9,	occupatis. 3,391. tempore ra-
294	pto. 10,508
quies æterna, mors. 9,671	rarus habitator. 1,27
Quindecimviri asseruantes li-	rara copia. 3,693
bros Sibyllinos. 1,599	ratis, & rates, pro nauibus pas-
Quirini (Romuli) rapti (in cæ-	sim.
lum elati) secreta. 1,197	ratium turrigerarum insolita
Quirites, ciues Romani. 1,276.	textura. 4,420. & seqq.
5,357	rauca genere. 5,218
Quiritium habitus toga. 2,	recedere. trunco ceruix abscissa
386	recessit. 8,674
quisquis immisse, tu quisquis	recepta ceruix. 2,604
es immissus. 8,642	receptare. 7,810
quonæ, id est, quonam (vt suprâ	recessu magno. 6,40. non lon-
quantôsne.) 7,301	gos à me patiêre recessus. 5,
quinque. quinetiam. 7,36	745
	recessus ætherei, penetralia cæli.
	6,445
	recessus secreta. 9,863
	recidere membra, caput. 2,112.
	141,172,194.9,214
	recipiens blanda fortuna. 4,
	712
	Rektor Olympi, Rektor Supe-
	rûm, Iuppiter. 5,626
	rectum, erectum. 9,324
	rectus, erecto corpore. 8,821
	in rectum exire, contrâ, ex
	opposito. 7,337
	rectum.

R

R Ables ardens. 5,359	
rabies populi, Cæsar. 7,557	
radiari ab ictu Solis. 7,214	
ramos distringere. 4,317	
rapere. mortes suas victori ra-	

IN LVCANVM.

rectum vtili distat ut calum	regnorum fors mitissima sub
terrâ.	8,488 nouo rege.
recursus,reditus.	8,76 regna tyrannica libertate scele-
ex Recussu longo emissâ tela	rum conseruantur.
3,477	8,491
reddere se patriæ.	6,324
6,326	relegare bellum.
redire,sonus redeuntis in æthe-	6,324
ra silur.	9,304
1,391	relinquit in dubio terræ pala-
redeuntque cadauera campo.	gigue.
2,218	2,77. pœ-
sidera redeunt in faciem puri	nam & vsum belli.
cæli.	4,364.
2,723	onus.
in puppim rediere rates,ex vio-	6,248
lento concussu.	7,707.
3,545	lacrymas luctuque remitte.
redire in fata, rursus tentare	7,707.
fortunam.	9,1049
7,719	magna remisit crimina.
jam pelago pirata redis.	9,1049
224	424
refici cæde.	6,240
6,240	remige in aduersos ventos
refluum mare.	9,149
4,428	erumpere.
refossa tellus.	3,539
4,292	remi,excutere remos.
refouere.	8,67.9,25
8,67.9,25	remis pulsare pectus.
refugi Parthi.	3,543.
6,50	que tenent remis, naues.
8,105	566
refusus in gremium.	8,105
8,105	remorum pecten.
regere, currus regere, trium-	3,609
phare.	1,316.
1,316.	remos iactare.
nusquam rexere sagittas, di-	8,561
rexere nullo scopo.	7,515
7,515	remora pisciculus, echeneis.
regens, equum, iessor.	7,529
7,529	675
reges silentium, Inferorum.	3,29
29	remoto excepto.
reges capti in triumphum ducti.	7,585
8,342	remota Lesbo, Cornelia.
8,342	725
regum potestas nulla, si iuste	95
omnia agere velint.	8,489
8,489	Remus à Romulo cæsus.
Regiæ Alexandrinæ descriptio.	468
10,111. & seqq.	468
regnare calos	3,320
3,320	rependere solatia damni.
regnum, regna nudâ regna, de-	468
serta.	2,90
2,90	repetere, sub ictum, vocabulum
regna pati, &, ferre, id est, sub	gladiatorium.
regibus viuere.	2,310
2,315. 7,	repetiti fasces.
444	repleta ad summos foros.
5,258	630
regnum secundum, mare quod	repudiari, fors frequens &
Neptuno sorte obtigit.	5,764
5,623	1,45.
regni inertis possessor, Pluto	Fortuna secundis mecum
Inferorum rex.	rebus agit.
6,799	1,309. mini-
8,313	mas rerum discordia turbat.
regna, pro, reges.	2,272
8,313	rerum villissima pars certamen
regna quæ in Boreâ, regiones	3,120
Septentrionales.	3,337. 7, 118. discrimina.
8,813	104
Regni socijs nulla fides.	1,92

I N D E X

- locus. 4, 126. falus. 4, 190
 rerum prodiga luxuries. 4, 373
 res afflicta. 4, 796
 rerum secreta. 5, 10. summa. 5, 26. vices. 6, 461. dominus. 6, 595. prospera vel aduersa. 7, 107, 684. vertigo. 8, 16
 rebusque nouis exordia quæram. 8, 265
 rerum fiducia. 8, 504
 res lætæ, vel, aduersæ. 8, 534
 rebus ademptus, mortuus. 9, 205
 res Romanæ. 9, 253
 rerum pars tertia, Orbis terrarum. 9, 411
 rerum opifex. 10, 267
 rerum vltima. 8, 454. 10, 467
 rerum vltima, spes Libertatis. 8, 454
 res aduersæ eo magis premunt & vrgent, quò is qui eas patitur, clarior antè & felicior extitit. 8, 22
 rescissum, id est, vlcèratum, exasperatum. 4, 328
 resistere, subsistere. 5, 147
 resolutus frænis. 2, 145
 resonæ valles. 7, 480
 respectus Deum. 8, 451. honesti. 8, 490
 respicere, aspicere. 6, 778
 restagnant flumina alto vallo. 4, 89
 resultant saxa, pro, vox resultat à saxis. 7, 481
 retegere, nudare. 9, 768, 830
 retentare arma. 2, 514
 retentant socij crura. 3, 637
 retorquere currum. 7, 3
 retrò ferre. 7, 426
 retundere ferrum iugulis. 6, 161
 reuellere templa, ærarum. 3, 115. caput, &, ceruicem. 8, 711. 10, 100
 reuerentia iusti. 9, 192
 reuocatum à pectore ferrum. 2, 102
 rex noctis, Pluto. 6, 741. vide etiam, [reges.]
 Rhamnus, pagus Atticæ, vbi culta Nemesis, quæ inde Rhamnusia. 5, 233
 Rhasipolis, rex partis Thraciæ, laudatus à Senatu. 5, 55
 Rhemi, Belgicæ populi, boni iaculatores. 1, 424
 Rhenus, flumen Gallias à Germania separans. sæpe etiam positus pro populis Rheni accolis, aut pro regionibus illi vicinis. 1, 371, 464, 481. 2, 52, 310, 570. 3, 76. 4, 116, 696. 5, 268. 7, 433. 8, 424. 10, 130
 Rhiphæi montes Scythiæ & quibus oritur Tanais. 3, 273
 Rhiphææ niues. 4, 118
 Rhiphææ manus, Scythæ accolæ aut incolæ, illorum montium. 2, 640
 Rhodanus Galliz fluiuius in mare Mediterraneum influens. 1, 433. 3, 515. 4, 117. 5, 268. 6, 145. 9, 751. 10, 278. rapidissimus alioqui, arte magica tardatus. 6, 475
 Rhodope, Rhodopeia saxa, mons Thraciæ. 7, 450
 Rhodos, Rhodus, insula celebris in mari Carpathio, Apollini sacra, & in quâ eius siue Solis Colossus mirabilis. 8, 248. donis exornata à Senatu. 5, 50
 Rhœcus Centaurus, qui arbores totas vulsas in Lapithas projecit. 6, 380
 Rhœtion, vel Rhœteum promotorium, in quo sepulcrum Ajacis Telamonij. 9, 963
 Rhœteia littora. 6, 351
 rhombus instrumentum magicum ex liciis tortis ad conciliandum amorem. 6, 460
 rictus pro apertione oculorum. 6, 757
 rigidum honestum. 2, 389
 riguit toto distentis corpore palmis. 3, 734
 rigens sanguis. 4, 291
 ripas vt habuit Sicoris, cessante inundatione. 8, 130
 ripis

- ripis allegare amnem, continere intra ripas. 10, 226
ritus scelerum, magici. 6, 507
robur, robora, locus in carcere, quod præcipitabantur malefactores. 2, 125
robur, robora; pro quibusvis arboribus aut quouis ligno, passim. hinc robora busti, pyra, rogi. 2, 157
robur, exercitûs. 7, 545
robur, fortitudo animi, constantia. 2, 379. 6, 418. 7, 669. 8, 72
rogus feralis, quo mortui comburebantur. rogi fax summa. 5, 764
rogus in bello communis multis casis. 5, 282
rogo facem subiciendi munus erat vxoris, filiorum, aut proximorum. 8, 740. 9, 55
rogi illustrium ex magnâ strue lignorum. 8, 756. iisque thus & aromata injecta. 8, 729
rogi exstructi in Africâ à copiis Catonis, in honorem cæso- rum prælio Pharsalico, comparati cum incendiis, quæ excitantur à rusticis (in Appuliâ præsertim). ad fouendos agros. 9, 182
Roma caput mundi. 2, 1, 136, 655. Deûm sedes. 3, 91. quid satis est, si Roma parum? 5, 274. capax generis humani, 1, 512. nec se Roma ferens. 1, 72
Roma Cæsare pauperior, spoliato ærario. 3, 168
Romæ Urbis imago Cæsari turrigero capite apparens. 1, 186
Roma recto itinere à mari siue Ostiâ distat xiv. m. p. . 6, 66
Romæ Italique exhaustæ ingenuis & verorum suorum ciuium sobole, causa bellum ciuile. 1, 24. 7, 387. & seqq.
Romanorum consternatio ad rumorem aduentantis Cæsaris à Galliis, 1, 469. & seqq.
cognitis præfagiis belli ciuili- lis. 2, 16. querelæ. 2, 36. & seqq.
pauor ingrediente Cæsare. 3, 98. & seqq.
Romani populi bustum Thessa- lia. 7, 862
Romanus populus post bella ciuilia, nil nisi barbari & sæx mundi. 7, 405, 543
Romani, etiam remotissimis à Thessaliâ locis viuentes, tem- pore prælii Pharsalici, quam- uis causam ignorantes, con- tristati. 7, 187
Romanum esse, dignitas per se eximia. Phario satis esse ty- ranno quod poterat, Roma- nus erat. 8, 556
Romanum est pati vel quæ tri- stissima. 9, 392
Romanum nomen & Imperium tumulus siue sepulchrum Pompeij. 8, 798
Romanus Orbis, 8, 12, 442. 10, 456. pudor. 9, 1059
Romani Dei, heroës. 6, 807
Romana tellus. 2, 735. Fortuna. 8, 686
Romanæ res. . 9, 253
Romana, orum, id est, res Ro- manæ, imperium. 8, 341. 9, 124, 1075
Romana secula. 10, 110
Romulus fratrem Remum oc- cidit. 1, 95. asylo inter duos lucos condito, quod tuti con- fugerent cuiuscunque con- ditionis homines, Urbem in- colis repleuit. 7, 438
rorantia ora. 2, 123
rorans fletu. 7, 163
rores, guttæ. 7, 837. 9, 698
rosa nunquam fugiens, semper florens. 10, 165
Rostra, in Foro Romano sug- gessa è quibus conciones ha- bebantur ad populum. 2, 702. 4, 799. 8, 585. hinc, Rostra te- nere, concionando quidvis obtinere à populo. 1, 275. pro- iis mos laudare viros nobiles defunctos. 9, 216. iis affixa ca- pita proscriptorum. 7, 305
rostra

INDEX

rostra nauium ærè munita. 3,
 544, 561, 657
 rostro pressio, de cane venatico
 odorifero. 4, 442
 rotare, rotari. 5, 172. se rotat in
 vulnus. 6, 222. nondum artis
 erat caput ense rotare. 8, 673.
 quæ funda rotat. 9, 826
 Rubicon Flaminii diuius, li-
 mes Galliarum & Italiae. 1, 185,
 213. & seqq. 2, 428, 7, 254
 rubiginis mortuus. 1, 243
 Rubram æquor, item, profun-
 dum Mare Erythraeum, Silius
 Arabicus. 8, 853
 rudentes. 2, 698
 ruere, irruere. 10, 31
 ruina, ruinæ. ruina quatiens. 1,
 494. nutans. 4, 393. 7, 244
 ruina Romana, clades. 4,
 791
 ruinâ properante summa ca-
 dunt. 5, 747
 ruinis latis exire, 6, 122
 totq; se viro dant tela ruinæ.
 6, 172
 ruinam sibi aqua parat quæ
 adest radices montis. 6, 267
 ruinæ veteris signa frigida. 6,
 281
 ruinâ vnâ populos inuoluere. 7,
 89
 ruinæ monstrant. 7, 393
 ruinam fulcire. 8, 528
 rumor sinister. 8, 52
 rumpere. pueri nascencia rum-
 pere fata. 2, 107
 rumpere moras equi. 4, 62
 rumpere littora, de ostio flumi-
 nis. 10, 244
 Rupis Illyricæ descriptio. 4,
 453
 rupes abscissa à vetustate adju-
 ra impulsu ventorum. 3,
 471
 rupes, pro monte, [passim.]
 Rutheus Galliarum Narbonensi-
 vicini populi. 1, 401
 Rutuba, Liguriæ fluius. 2,
 422
 Rutupina littora, Rutupia in
 sula Britanniarum. 6, 6

S

Sabura præfectus copiarum
 regis Iubar, ab eo præmissus
 eliciendo Curioni. 4, 722
 Sabzi Arabiarum populi. 9, 821
 Sabelli Italiae populi à Sabinis
 orti. 2, 430
 Sabellus quidam in exercitu
 Catonis à sepe in crure ictus
 misere consumptus perit. 9, 763.
 comparatus nini aut ceræ li-
 quefactæ. 9, 782
 Sabini, populi Italiae, eorum mos
 versus procaces in nuptiis
 cantare, qui à Fescenninis Sa-
 binorum populis Fescennini
 vocati. 2, 368
 Sabine, quæ à Romanis rapte,
 medicæ generos socris iunx-
 re. 1, 118
 Sabine virgæ, quas Sabinis au-
 ctoribus magistratus Romani
 vsurparunt; quæ ex betullâ
 arbore. 9, 820
 saccari potiores Indi. 3, 237
 sacer morbus, execrabilis, pestis
 vel ignis sacer. 6, 96
 sacerdos summus, pontifex ma-
 ximus. 8, 850
 sacerdotes minores. 1, 596
 sacra feralia. 1, 616. 3, 404. 6,
 432
 sacra ritu barbâra. 3, 403
 sacra funesta. 7, 167
 sacris deuotus, sacerdos. 10,
 176
 sacramenta iurata sceleris. 4, 228
 sacratus sub nomine. 1, 405
 sacrificium amburbale. 1, 593
 sacrificij quo non litabatur no-
 te. 1, 609. & seqq.
 sacrificandi ritus. 1, 608
 sacrificium Numa. 9, 478
 Sapiortus, locus circa Prene-
 ste. 2, 134
 Sadales, filius Cotyos regis lau-
 tus à Senatu. 5, 54
 sequus

IN LYCANVM.

scelus esse qui vult, contumare debet. 8,493. qui autem sc- elus essetimet, omnia timere debet. 8,495	collisi, vix pars cælorum reli- quos strage opprimeret; ac vt vix percussoribus ferien- dum esset. 2,201. & seqq.
scelus sole aut frigore. 9, 376	Samus, Ioniæ insula. 8,246
Sagittarius, Signum cæleste, in quo breuissima nox. 4,528. 9, 536.	scindere leges sanguine. 7,351
Saguntum, vrbs Hispaniæ, fide erga Romanos insignis. 3, 358	sanguis, semel gustatus sanguis tauces non paritur mansues- cere. 1,333
Salamis, insula in confinio A- chaïæ, Vera dicta, respectu alterius vrbs cognominis in Cyprio. 3,483	sanguinis partium. 2, 128. exi- guum. 2,140
Salaminia, mare, ad Salami- nam, vbi Persæ promigati ab Atheniensibus, qui se monitu Oraculi Delphici crediderant muris ligneis, id est, nauibus. 5,109	sanguis, vltimâ productâ. 2,338.
Salapina palus in Appuliâ pro- pe Salapiam. 5,377	7,635
Salernum Picentium oppidum. 2,425	sanguis emicuit vulnere. 3, 639
sales (nec soliti lufere sales) jo- ci in nuptiis. 2,368	sanguis destituit vulnera. 3, 746
sales æquorei. 10,257	sanguis rigens. 4,291
salix, arbor nota, foliis pallidis; vnde cana dicta. 4,131	sanguine exhaustus. 5,333
Salonæ, colonia Romanorum in Illyrico. 4,404	sanguis calore solutus, frigore adstrictus. 6,750
salpyga, formicæ venenatæ ge- nus. 9,837	sanguinis vmbræ, consanguini- eorum vmbræ; aut, vt alij, occisorum. 7,79
salus rerum & misti concordia mundi. 4,191	sanguis discolor, color corporis humani diuersus. 10,128
salus populorum pendens in animâ Cæsaris. 5,685	sanguinis vsti, nigri. 10,131
salutis iponsor. 9,392	Santoni, Santones, Aquitanæ populi. 1,422
Salus rerum, Syllæ epitheton. 2, 221	sapiens supra Fortunam est. 9, 570
salutatio militaris longinqua. nutu motoque salutant ense suos. 4,173	sapientis animus, siue virtus, & vniuersum, sedes Dei. 9, 578
Samnis, Samnites, Italiæ popu- lus. Samnites prætextu parti- um Marianarum. Romam occupare tentantes cæsi. 2, 136	Sardinia, Sardoæ oræ, insula Maris Mediterranei, frugum fertilis. 3,64
Samnites dedititij à Syllâ ad aliquot millia iussi interfici, ita præ multitudinæ inter se	sarissæ, hastæ oblongæ Mace- donum propria arma, vt pila Romanorum. 8,298. 10,47
	Sarmatæ, Sarmatici campi, Scythica gens vicina Mos- chis. 1,430. 3,94. 270. 7,430.
	8,369
	Sarnus Campaniæ fluuius, ne- bulosus vapores exhalans. 2, 424
	Saron Calabriæ insula inter Epirum & Brundisium. 2,627.
	5,650
	satis est iam posse mori, de in- fantibus iussu tyranni occisis.
	2,109

saturari,

I N D E X

- faturari, id est, repleti, illini. 6, 7, 57
 682. 8, 304
 Saturni Planete officium. 10, 205
 Saturnus in summo cælo in
 Aquario collocatus inunda-
 tiones denotat. 1, 651
 Saturnia templa, vbi ærarium. 3, 115
 Saxifica Medusa. 9, 670. quia
 omnes qui caput Medusæ as-
 pexissent, in saxa mutabantur.
 9, 637. & seqq.
 saxorum orbes, rotunda saxa
 emittenda tormentis. 2, 451
 saxo erigi, cote acui. 7, 140
 Scævæ centurionis Cæsariani
 incredibilis virtus, & admira-
 bilis fortitudo. 6, 141. & seqq.
 adeo vt Pompeium obsedis-
 se ipse dicatur. 10, 544. eius sal-
 tus comparatus cum saltu
 pardis, 6, 181. telis toto corpore
 (sed sine vulnere lerali) con-
 fixus, comparatus elephantis
 iaculis summâ tantum cute
 vndique cõfixo. 6, 207. oculum
 sinistrum ictum cum telo
 euellit. 6, 214. comparatus
 vrsæ, telum quo læsa est, mor-
 su appetenti. 6, 220. deditio-
 nem simulans Aulum quen-
 dam subeuntem occidit. 6,
 228. superueniente auxilio
 eximitur bello. 6, 247
 Scævola Pontifex ad aram
 Vestæ cæsus temporibus Ma-
 rianis. 2, 126
 scaphæ è vimine contextæ, &
 coriis obductæ. 4, 131
 sceleratis responsa non dabat
 Oraculum Delphicum. 5, 103,
 139
 scelus. scelera. prouentus nouo-
 rum scelerum. 2, 61
 scelus Dei. 2, 80. 7, 168
 scelus vsum facere. 2, 97. quis
 nolet scelus esse tuum? 2,
 265
 scelus contagia. 3, 322
 scelus latebræ. 4, 193. ne ve-
 lut occultum pereat scelus. 4,
 252
 scelus ritus, magia. 6, 507
 scelus nox. 7, 57
 scelus, Lucano pro causâ aut re-
 bus Cæsaris. 1, 2, 667. 4, 228. 5,
 314
 sceptrum, pro regibus. 8, 595. 9,
 90
 sceptris assuetos (regaari) nil
 pudet. 8, 452
 scindere vrbes, transuolare. 9,
 685
 scissus gurgis. 4, 142
 scintillam pascere in igne. 5,
 525
 Scipio Africanus, bello in Afri-
 cam transito, Carthaginenses
 coëgit ex Italiâ reuocare An-
 nibalem. 4, 657
 Scipio Aemilianus (vel Africa-
 canus) deplorare fingitur in
 campis Elysiis periturum in
 Africâ (quam ipse debellauit)
 Scipionem qui à Cæsare
 victus. 6, 788
 Scipio, Pompeij fover (qui
 postea Imperator bello Afri-
 co contra Cæsarem) Luceriam
 aduentante Cæsare deserit. 2,
 472. præfectus mediæ aciei
 prælio Pharsalico. 7, 223. in
 Africâ cæsus. 6, 318
 scire per fulmina. 3, 720
 scire mori. 9, 217
 scopuli vomentes æquor. 6,
 24
 scopolosus. 9, 468
 scorpius, caudâ internodiis
 distinctâ pungens letaliter. 9,
 834
 Scorpis, Signum cæleste seu
 duo Signa; nam Chelæ eius
 Libram efficiunt. 1, 659. 6, 394.
 9, 533
 scruposa saxa. 5, 678
 scrutari gladio viscera. 8,
 557
 Scyllæ antra; Scylla, saxum
 in Freto Siculo. 2, 433
 Scyllæ vnda, pro mari Siculo.
 6, 421
 scytale, serpens quæ prima exu-
 uias ponit, etiam hyeme; cum
 aliæ non nisi vere. 9, 717
 Scythia duplex, Europæa &
 Asiatica.

IN LYCANVM.

Asiatica. 1, 366. 8, 178. plaustris.	388. 7, 64	
domos deferentes, Nomades,	securus. vulneris.	1, 272
quali errantes, vocati. 2, 641. 3,	securi somni.	1, 518
267. sagittas veneno illinunt.	securus sui.	2, 248
3, 266. liberi sunt.	securus Orbis post terga relict.	4, 353
Scythice vnde, pro Ponto Euxi-	securus pugne.	4, 534
no. 2, 420. pro Danubio; 5,	secura. vocis mee, quæ vocem	ineam non curat audire. 6,
436	730	
Scythicus Pontus, Euxinus. 2,	securus veniæ.	8, 784
580	securum, de quo securi sumus.	10, 52
Scythici frigoris Orbis. 6, 325	sedere. alta sedent ciuilis vul-	nera dextre. 1, 32
Scythice niues. 6, 478	sedens extremo littore. 2, 659	
Scythici recessus. 8, 216	sedere, de valle; vt surgere, de	tumulo; sedent conuallibus
Scythica ara, Diane in Cherso-	arua. 3, 380	
neso Taurica. 7, 777	sedere, de mari. 5, 643. alieni	pœna timoris in nostrâ cer-
Scythia pro quouis crudeli bar-	uice sedet. 7, 645	
baro. 10, 455	sedere, id est, firmum iacere aut	stare, hæreret. 8, 726, 840. 9,
Scythæ, Sythice org, Sythice	337	
sagittæ, Scythicum iugum;	Pompeius sedit in pectore Bru-	ti spiritus eius Bruto illapsus.
pro Parthis, quia à Scythis,	9, 17	
orti. 2, 553. 8, 353, 432. 9, 238,	sedes. oculorum. 2, 184. 3, 712.	
827	belli. 2, 393. remigum, transstra-	3, 673. loci. 6, 23
secreta. Quirini. 1, 197	sedes laxa, inferiorum. 6, 702	
siluarum. 2, 602	seditione imbelles animos detegit.	5, 323
secretum dare. 3, 314. rerum. 5,	seductus ab æquore. 5, 77	
10. omnia cursus eterni secre-	segetum raptus, frumentatio. 7,	236
ta, tenens. 5, 89	segnis ad fata. 6, 244	
secreta recessus. 9, 863	segnis tendere. 8, 297. non segnis	sibi stans. 10, 115
secta marmora. 10, 114	Selinus Ciliciæ fluius. 8, 260	
sector sui fauoris populus. 1,	Sellæ, & Selli, Epiri populi apud	quos Dodona. 3, 180
178	semel, absolute, prorsus, om-	nino, semel & simul, semel
secula rapiuntur cæco cursu. 7,	tantum semel omnia victor	jusserat. 2, 147
445	ne non semel, omnia Cæsar ac-	ciperet. 3, 296
secula prima, homines primi	ad manes ventura semel, non	nisi semel. 6, 716
seculi. 8, 817	sanguine fuso semel totos con-	sume triumphos. 7, 234
secundare. 1, 635	809	
secundus à rege. 4, 721. mihi. 5,		
662		
secundo loco. 8, 288		
secundæ operæ, partium secun-		
darum, famulans famulanti. 8,		
676		
secundus, prosper. secundus		
Mars. 6, 4. 9, 696		
secundi Dij. 4, 122. 7, 342		
secundum Emathiam lis tanta		
datur. 8, 332		
securæ venere in nemus. 9,		
429		
securæ cum fascibus à lictori-		
bis prælatæ Consulibus; hinc		
securæ pacificæ, & aliquando		
pro ipso magistratu. 5, 12,		

I N D E X

- non semel, vide, [non.]
 semideorum habitaculum in
 regione aëris proximâ orbi
 Lunæ. 9, 1
 semidei canes, Aaubis. 8,
 832
 semina belli. 1, 15
 semina à Magis calcata perusta
 6, 521
 semivir. 8, 552. 9, 152
 semustus. 9,
 Senatus Consulibus in magno
 periculo reipublicæ mandat.
 Viderent ne quid reipublica
 detrimenti capiat. 1, 489
 Senatus cogendi ius Consuli-
 bus. 2, 104
 Senatus Romanus, manet Sena-
 tus etli extra Romam. 5,
 22
 Senatus legum, libertatisque &
 imperij vis. 7, 578. & assertor.
 7, 580
 Senatus causa. 4, 213
 Senatus membra, Senatorum. 9,
 1043
 Senatus acies. 10, 450
 Senectus priuata. 1, 324
 viuacia fata senectæ. 2, 65
 senes in amorem arte magicâ
 acti, 6, 454
 senium xui. 4, 812
 senio p'acidus. 8, 476
 senium vini. 10, 162
 Senna flumen Italiæ in mare
 Adriaticum influens. 2, 407
 Senones, Galliarum populi, qui
 Brenno duce Romam occupa-
 uerant. 1, 254
 sensus nihil est à morte reli-
 ctum. 3, 39
 sensus cesserunt pectore. 5,
 760
 seponere tantum onus. 5,
 724
 seps, parua serpens, sed cuius
 ictus totam membrorum
 compagem tabe dissoluit. 9,
 723, 773. & seqq.
 Septemviri epulis festis. 1,
 602
 Septa, loca tabulatis clausa in
 Campo Martio habendis co-
 mitiis. Septorumque nefas,
 vocat aliquot dedititorum
 millia iussu Syllæ in campo
 Martio occisa. 7, 306
 Septentrio. 1, 17, 252
 Septentrionales populi fortes
 & bellicosi. 8, 363. audaces fi-
 duciâ nouæ vitæ. 1, 458
 Septimius, olim Pompeij mi-
 les, in Aegypto satelles re-
 gius factus, Pompeium bire-
 mem Aegyptiam ingressum
 salutat. 8, 597. eiusque caput
 abscindit. 8, 668
 sepulchra mortuorum violare
 magnum scelus. 8, 841
 sepulchralis inscriptionis semi-
 næ coniugatæ formula. 2,
 343
 sepulcri damna. 8, 750
 sepultus ture. 9, 10
 Sequani, Belgicarum populi, opti-
 mi equites. 1, 425
 sequester pacis. 10, 472
 sequi, ponere sequi. 1, 483
 nimiumque sequuta est quæ
 morbi duxere manus. 2,
 142
 sequi arma. 7, 372
 sequi solem, de cerâ liquefactâ.
 9, 782
 serenus vultus. 4, 363
 serenum fallax. 1, 530. hiber-
 num. 4, 55
 serena, serēpitates. 9, 423
 Seres, extremæ Asiæ, siue Indiæ,
 Populi, lanificio silvarum
 nobiles. 1, 19. 10, 142, 292
 serica vestis pellucida acu facta.
 10, 141
 series. serie longâ hærentia ag-
 mina. 1, 492
 in seriem iungere. 7, 493
 series laborum. 9, 295
 serpentis auræ. 4, 726
 serpentes volucres in Arabiâ,
 quorum usus in magicâ. 6,
 677
 serpentes primum orti è cor-
 pore Medusæ. 9, 629
 serpentum varia genera quæ in
 Africâ, enumerata & descri-
 pta. 9, 700. & seqq.
 serpente.

IN LVCANVM.

serpere, de riuo.	9, 974	si, tunc.	3, 337
Sertorius exul Hispanias contra populum Romanum in bella suscitauit. 7, 14. à Pompeio, post reuocatum Metellum consulum, repressus. 2, 549. 8, 809		si verò, quid si?	6, 662
sertum vipereum;	6, 656	sibi quid facere, in furum propriè usum aut commodum.	
sertum, contextum;	10, 164	sibi nefas facere,	2, 147
seruare, conseruare, asseruare. disserre dolorem & summis seruare malis.	2, 40	sibi vincere.	2, 323. 4, 793
seruati anni bellis ciuilibus.	2, 66	sibi segnis stans.	10, 115
seruator honesti.	2, 389	sibilare, propriè anguium.	6, 690
seruat multos Fortuna nocentes.	3, 448	sibila fundere.	9, 631
oculis victoris iniqui seruari, conspiciendum;	9, 140	Sibylla Cumana.	1, 564
seruare, pro obseruare, præsertim cum de cælo aut aëriis agitur, vocabulum aruspicum.	1, 601. 4, 427. 5, 395. 8, 169. 187	Sibyllæ carmina.	5, 138
raciti seruator Olympi.	8, 171	sic eat, formula.	2, 304. 5, 297
seruilia agmina.	2, 94	sic facias.	4, 110
seruire non timens, qui mori paratus est.	9, 28	Sicania, & Sicania vrbes, Sicilia.	3, 59. 6, 66
seruitutem effugere nece sibi illatâ, virtus Lucano.	4, 577	Sicania aquæ, Arerhusa.	3, 177
serus.	1, 46	Sicanium sepulchrum, Carbonis qui in Sicilia iussu Pompeij casus.	2, 548
seruum pecus.	6, 152	siccare distentas pecudes, lacteare.	4, 314
Sesostris Aegypti rex gloriosus, cuius currum quatuor reges trahebant, peragratim plerisque partibus Orbis, Nilifontes videre non potuit.	19, 275	sicci colles.	4, 263
Sestos Thraciæ vrbs ad fauces Hellespontis.	2, 674. 6, 55. 9, 955	siccum, terra.	5, 553
Sextus Pompeius, Magni F. iners.	6, 420. Erichtho magam Thessalam consulit de euentu belli ciuilis. 6, 570. & seqq. responsum quod ei dat cadauer ab Erichtho suscitatum. 6, 777. à Corneliâ nonercâ incitatur ad vindictam patris. 9, 85. fratri Cnæo narrat eandem patris. 9, 126. in Sicilia piraticam potius exercuit quàm bellum gesserit.	Sicilia insula Maris Mediterranei, olim contigua Italiæ, sed inundatione aut violentiâ maris diuisa. 2, 435. 3, 60. fertilis frugum, & horreum Romanorum dicta.	3, 65. 67
	6, 420	Sicula arua.	6, 814
		Siculæ cauernæ, montis Aetnæ.	10, 447
		Siculus apex, cacumen Aetnæ.	5, 100
		Siculæ incudes, officina Vulcani in insulis Vulcaniis, quæ inter Siciliam & Italiam.	7, 146
		Siculum fretum violentum.	3, 62
		Sicoris Hispaniæ Tarraconensis fluius, ad Ilerdam ponte stratus. 4, 14. 130. 335. in sulcos seu riuos spargitur.	4, 141
		Sidon, vrbs Phœnicis maritima, conchylio & purpurâ celebris.	3, 217
		Sidonij nauigandi periti, ad Cyrenosuram cursum dirigere soliti.	3, 218
		Sidonium flum.	10, 141
		sidere. in tabernâ fidens.	7, 791

INDEX

Alentia pectus corpora. 3,	signa multa Romanis adme-
674	runt parthi profigato Craf-
fidus.fidera,obliquum fidas. 1,	so. 8,358
55.secundum. 1,413.reges sub	signa, statuz. vtque solet totis
alio fidere. 2,294	se effundere signis Corycij
fidus hibernum. 5,408	pressura croci. 9,808
fidera cadentia. 5,562	Signorum cœlestium enumera-
subducunt fidera nubes, 6,	tio. 9,533.& seqq.
519	Signorum Orbis. 9,532
fidera presserunt radiis vnam	Signorum fuga, reuolutio fir-
mortem. 6,608	namenti. 9,543
fidus immune maris, non occi-	Signiferum cœlum, Zodiacus.
dens. 9,542	7,363.8,172
fidus iniquum, pestilens. 10,	signifera nauis, Prætoria. 3,
35	558
fidus æquum, numen propi-	silentes,mortui. 3,29
tium. 10,90	silentium cœtus,mortuorum.6,
fidera alimentum trahere cre-	513
dita ex humore terreno aut	silentium iubere manu. 1,
aquas. 7,5.10,258	298
fidem cursus inconcussas. 2,	silentia tenentia cœtum. 5,
268	15
fidum influxus in homines	silentia regni Infernalis. 6,
particulares, cedere coguntur	729
magiz. 6,607	silentium in agris, ob brumam.
fidera cœlo deducta carmini-	1.259
bis magicis. 6,500	silentium populi attoniti com-
Sigeæ arenæ, litus Troianum,	paratum primo funeri. 2,
à Sigeo promontorio. 9,	21
961	Siler Lucaniz fluius. 2,426
signa militaria. signa jacentia	silium metalla. 4,304
sub aduerso Marte. 1,308	silua. secreta siluarum. 2,
signa nullas ducentia cohortes,	602
deserta à militibus. 2,471	siluis cæcis innectere vincula,li-
signa meliora, meliorum par-	gna cæsa colligare. 2,670.
tium. 2,531	silua,lignum. 4,604
signa damnata, partis aduersæ.	silua telorum. 6,205
4,217	siluz non ardentis incendia. 3,
signa minantia pugnam. 6,7	420
signa submittere. 6,243	Silvani, nemorum Dij. 3,
signa dare mouendis castris. 10,	403
400	Simois Troados flumen. 9,
signa publica, auctoritate pu-	962
blicâ sumta arma. 2,319	simul, simul ac. 9,912
vsque ad Thessaliam Romana	simulacra mæsta Deorum. 3,
& publica signa, quod post	412
cladem Pharsalicam nulla	simulare togam. 3,143
Lucano videantur fuisse arma	simulata ars. 4,744
publica, sed priuata omnia	simulare Deum. 5,148
auctoritate sumta. 7,164	singultus. singultibus oscula
signa Pompeiana examinibus	rumpunt. 3,180
apum obsita & obscurata an-	singultus animæ. 8,683
te prælium Pharsalicum.7,161	sinister. sinistrum. mos sacro-
	rum

IN LYCANVM.

rum sinister.	1,450	ctantes oculos.	5,545
sinistræ volucres. 1,601, ymbræ.		solis imago.	6,503
3,248		solis defectus.	7,4
sinistro numine.	4,194	Sole feriri aut luce.	7,44
sinister, mali augurij.	5,396	Solis iniqui limes, Zona torri-	
sinister rumor.	8,52	da.	7,866
sinus vela curuata. sinum trade-		Sol orbem exercens.	8,160
re vento.	5,579	Soles nimij, Zona torrida.	8,
sinus curuare, de velis inflatis.		164	
9,800		Solis surgentis ignis, Oriens.	8,
sinus agere, de aquâ.	5,	228	
620		Sol languens, Occidens.	8,471
sinu placido expectare.	6,	Solis orbita.	9,691
803		Solem sequi, de cerâ liquefactâ.	
Sipus, sipuns & Sipuntum, Ap-		9,782	
puliz ciuitas.	5,377	Sol in autumnum declinans.	
Sirius stella, Canicula.	10,	10,235	
211		Sol, pro die.	8,376. 10,227
Sistrum, crepitaculum zneum		Sol & sidera alimentum ex	
quo Aegyptij in sacrificiis		aquis attrahere creduntur.	1,
vsi.	8,832. 10,63	415. 7,5. 9,33. 10,258	
Sithonia gentes in confinibus		Sol obscuratus medio die.	1,
Ponti Euxini.	3,280	540	
sitis & sitientium descriptio.	4,	Sol in Leone calorum causa.	1,
292. & seqq.		655. ex Virgine transit in Li-	
sitientes, auxilium fecere fa-		bram.	2,692
mem.	4,308	Solis Occidentis periphrasis.	3,
situs pallens.	6,647	40. 8,159	
situ fædum.	6,515	Sole oriente aut occidente, si	
sive, seu, causale.	7, 19, 21,	radij partim in Austrum, par-	
23		tim in Aquilonem sparguntur	
Smaragdus, gemma coloris vi-		pluuias ventosque portendit.	
ridis.	10,121	5,542. si concauus occidat,	
Smyrnæus vates, Homerus.	9,	tempestates.	5,544
984		Sol ex Oceano oriri creditus,	
socer, vbique de Cæsare,		7,1. & occidens eodem mergi,	
quia socer fuerat Pompeij.	1,	9,625	
602		Solis officium.	10,201
Sodales Titij.	1,602	Sol cum est in Librà sit æquino-	
Sol. Solis ignes.	1,232	ctium autumnale.	10,227
Sol fugiens per ortus.	1,	Solstitij circulus.	9,532
543		solatia fati ferre.	2,91
Sol vrgens.	2,719	solatia secum referre.	6,802
Solis ignifer orbis.	3,41	solatia ferre, habere.	8,314
Soles, radij solares.	3,401	solertia, fraudulentia.	8,283
Sole conspecto.	4,53	solidare.	9,691
Sole relicto Luna dubitanda		solito magis.	4,122
resulsi, post interlunium.		sollicitare. hostes.	4,665. Deos.
4,59		5,69. tripodas.	5,123
Sol primus.	4,66	sollicitare, id est, crucia-	
Solis imagine vibrans aqua.	5,	re, anxium reddere.	6,
446		806	
Sol infirmo lumine passus spe-		soluere. soluere, laxare.	7,106
		soluit	

INDEX

soluit fama in præconia linguas.	1,472	fors loci.	10,542
soluit se in amnem tellus.	2,408	fortilegi.	9,581
solui statione.	4,763	spargere. spargitur per omnem	
solutus amnis, abrupto ponte.	2,492	Italiam Cæsar	1,468
solutus, defectus.	2,559	spargere Deos lacrymis.	2,30
soluere portas.	2,704.	spargi per viscera.	2,119
231. ora.	5,140	spargere Deos, statuas & tem-	
soluit tabes corpora.	6,88	pla Deorum diruere.	3,100
soluere arcum.	7,515	spargere partes, præsidia disper-	
solutum per terga, de comis fe-		sa.	2,395
minarum.	9,632	sanguine sparsum, aspersum.	5,125
solum, audidum.	2,71	spargere nubes in vellera, è den-	
soli cessantis aratro.	3,451	sissimis rariores factæ.	4,125
solum colle tumens.	4,11	sparsum flumen in sulcos.	4,142
solum frangere, arare.	6,384	spargere mari naues.	4,226
σῶμα, conditorium Alexandri,		spargere Aemou nives.	5,3
& regum Aegyptiorum Ale-		spargere caput aquis.	5,555
xandrie.	10,19	spargere potiusquàm subuertere.	8,273
somnus, somnium. securi somni.		re.	9,41
1,518, certi.	4,395	spargere, diripere.	9,159
somnij imago vana.	7,8	spargere per vulgus.	9,748
somaus populi, somnus quo po-		spargere, proijcere.	
puli imago occurrit.	7,28	Spartacus à Crasso profligatus.	2,554
somni furentes, terribiles.	7,764.	Spartana pro Helenâ.	10,61
quatitur formidine somnus.	8,44	Spartani canes.	4,441
somno damnatus lumina.	9,363	spatium, languentia spatium lumi-	
somno mori, ex ictu aspidis.	9,818	na.	4,169
somnos pingues exigere, secu-		spatio sufficere.	4,676
ros.	10,354	spatium multum.	7,423
somnorum turbulentorum &		spatium, de grandi corpore.	9,732
spectris territorum descrip-		spatiosa volumina fumi.	3,505
tiones.	7,764. & seqq.	species viua virtutis.	6,254
sonare, sonans ignibus, & , flam-		spectandum exponere	4,25
mis.	6,662. 9,919.	speculator eques.	8,472
prohibe lamenta sonare.	7,706	speculatio. è speculis igne signum	
sonipes, equus.	4,225, 450	datum.	6,279
Sophene, Asiæ regio.	2,593	sperare. liceat sperare timentis.	2,15
soporifer somaus.	3,8	sperare jugulos patrum.	7,182
fors. sorte cecâ.	5,66	sperat sibi cedere, cessurum.	9,302
fors vltima rerum.	5,692	Sperchios Thessaliæ fluvius.	6,367
sorte frequenti.	5,764	spes. leuans mentes trepidas.	1,523
fors secura.	5,772		
fors obscura.	6,770		
fors secura quæ sita manu.	7,309		
fors prima, item proxima.	9,211		
			spem

IN LVCANVM.

spem suam præstare Dijs.	5, 729	stare irâ.	6, 155
42		stare sub vno ictu.	6, 613
spes trahens.	5, 131	stare, constare.	7, 93
spe vanâ rapi.	5, 227	stare in dubio.	7, 247
spe trahere.	5, 285	stare, à partibus stare.	7, 360
spes suas laxare.	5, 333	stans frigidus gladius.	7, 502
spemque metumque ferre robu-		stantis fati vixit Cornelia qua-	
stè.	6, 419	si conjuge victo, vixit stan-	
f pe trepidare.	7, 297	te fortunâ non aliter quàm	
spes numquam implenda, insa-		aduersâ.	8, 158
tiabilis.	7, 688	stare ceruice solutâ, liberum	
spiramen. 6, 90. spiramina naris.		esse.	9, 603
2, 183		stabatque sibi non segnis, Acha-	
spiramina sub terrâ.	10, 247	tes, fulciebat vel sustinebat	
spirare veneno.	9, 679	trabes.	10, 115
spiritus, ventus.	9, 472	stata tempora.	10, 240
spissari in orbem.	4, 777	stationem peragere.	1, 45
spissari in terram, cùm desinen-		statione solutæ naues.	4,
tibus locis arenosis regio sit		463	
glebosior.	9, 943	stationes planetarum.	10,
spoliare morsu nemus, folia ar-		203	
borum edere.	6, 112	stella. stellæ minores in medi-	
sponsor salutis.	9, 392	um venere diem.	1, 536
sponte ducum.	1, 99	stellæ redeuntes in faciem puri.	
sponte Desim.	1, 234. 5, 136	cæli	2, 723
sponte tuâ. 4, 184. nil. facinus		stellati axes, asseres cuspidibus	
non sponte Dei.	9, 574	præfixi.	3, 455
spuma canis rabidi vsui Magis		stetit æquore bellum.	3, 566
est.	6, 671	stellæ errantes.	7, 425
spumare cæde.	7, 699	stellæ vagæ, Planetæ.	9, 12
squalens tergum elephantis.	6,	stillare.	7, 837.
209		stillare sanie.	9, 783
squalentia arua Africæ præ cæstu.		stimulare se.	1, 208
1, 206		stimulus. stimulos dare.	1, 120
squamosa lingua.	4, 325	stimulos in prælia addere.	1,
stabilis, nusquam luctando stabi-		263	
lis manet.	9, 470	stimulos irarum mouere.	2,
stagna incerti profundis.	2,	324.	
571		stimulis majoribus ardens amor	
stagnans penitus.	2, 668	4, 174	
stagnans Padus.	4, 134	stimulus furoris. æstum Bello-	
stare. stat magni nominis vmbra.		na.	7, 557
1, 135		stimulis negantem agēs equum.	
stare loco.	1, 144	8, 3	
stat cruor in templis.	2, 103	stimuli virtutis.	8, 329
stabit hic exitus armis.	2,	stipare, pro stipari.	10, 534
224		stipatum.	7, 492
stantes contentæ fune carinæ.	2,	Stœchados arua, Stœchades	
621		insuâ circa ostium Rhodani.	
statura res immenso labore.	3,	3, 516	
381		strangulatorum laqueos ore suo	
stans in vndis classis.	3, 519	rumpunt magæ.	6, 544
stare sub ictu fortunæ.	5,	strata	

INDEX

strata lectorum purpurea. 10,	submittere signa. 6, 243
123. plumata. 125	submittere preces. 8, 594
stricti enses sunt militis, qui	submouere hyemem tecto. 2,
stringuntur enses, sunt mili-	385
tum. 5, 254	submouet annis mare. 8, 445
stridere incertum. 6, 623	subrepere in actus. 2, 391
strix nocturna auis. 6, 689	subsistere. subsedit cardine tel-
structura operum surgens. 6,	lus. 1, 552. in præceps subsedit
64	humus, de specu profunditatis
Strymon Thraciæ fluius, vnde	maximæ. 6, 643
grues hyeme transeunt in	subsistere, mergi. 3, 695
Aegyptum, quæ inde Strymo-	subsistere, dolo inuadere, infi-
niz 3, 199. 5, 711	diari, ipse δ' π' uet. 5, 226
studium. studiisque. odijque	substituit nox sua lumina Phœ-
carere. 2, 377	bo. 4, 282
studijs partis agi. 4, 348	subtexta nox polo. 4, 104, ferro
studium belli. 7, 695	subtextitur æther, multitudi-
studium laboris florigeri, de	ne telorum aër obscuratur. 7,
apibus. 9, 289	519
Styx, palus Inferorum, per quam	succedere vallo. 7, 733
ipsi Dij iurabant, hanc solam	successus urgere suos. 1, 148
pejerare veriti. 6, 378, 698,	succubus anceps. 4, 390
749. 7, 785. passim pro Inferis	succi dulces ab arundine, sacca-
ipsis, & Stygium pro Inferna-	rum. 2, 237
li. Stygium aër, sulphurei vapo-	sudore fumant armi. 4, 754
res. 6, 91. pallor. 6, 517. lacus.	Suessones Galliz Belgicæ popu-
6, 662	li longis armis vsi. 1, 423
Sygiæ tenebræ. 3, 13. paludes. 6,	suetus armis. 1, 326
378. domus. 6, 514. vmbræ. 6,	Suæui Germaniz populi. 2, 51
569, 653. 7, 612. 9, 818. canes,	sufficere. sufficiens fato. 2, 88.
Furiz. 6, 733. sorores, paræ.	spatio. 4, 676
9, 838	sufficiens complere. 5, 154
Stygia formido, 7, 770. nox,	sufficit in regnum. 6, 53
mors. 7, 817	sufficit ille fauor ad fatum
Stygium nefas. 6, 695. carmen. 6,	belli. 5, 696. Cæsar nostris non
766. regnum. 7, 169	sufficit armis, quia copiz Cæ-
subducere, sidera subducunt nu-	saris minores Pompejanis. 7,
bes. 2, 519	368. non ipse tyrannus sufficit
subducere tempus fati. 5, 733.	in pœnas. 10, 528
Cæsaris oculis subducere mor-	sufficit in vocem spiritus. 7, 608
tem, Pompeij, 7, 673	sulcus. nauium sulci. 2, 703. spar-
subducere vela procellæ. 6, 287	gitur in sulcos Sicoris. 4, 141
subigere rura. 1, 436	sulcos trahere. 5, 562
subactus Marte, pro, bello fes-	sulcus sterilis, sterilitas agro-
sus, defatigatus vincendo 7,	rum. 8, 846
735	sulco mollis terræ. 9, 627
subitus miles, tiro, subito col-	sulfur erhereum. fulmen. 7, 160
lectus. 1, 312. sit subitum (im-	summus, summum. mouere sum-
prouisum) quodcunque parat	ma. 2, 394
Deus. 2, 13	summus, ultimus. 2, 714. 5,
subitum opus. 6, 53	484
subitus ad mœnia venit. 6, 128.	summa mundi tenere. 5, 694
subitum agmen. 7, 524	summa valli. 6, 175
	summi

IN LVCANVM.

summi hominum. 7,205,585.	suspiria dare. 4,328. suspiria
summa dies, mors. 9,208. sum-	leuant vatem. 5,218
mis, exteriore parte. 10,	sustentare epulis corpora. 4,307
114. summâ in sede jacere, à	sustinere, id est, posse, pati rem
summo accubare; nisi hic sit,	alioqui indecentem aut dif-
in infimo. 10,174	ficilem, permittere. sustinuit
summa. voti. 3,497. rerum nos	dignos credere. 7,657. non su-
summa sequetur. 5,26. summa	stinet. 5,793. 795. sustinui no-
scelerum, caput. 6,304. summa	stris vos tantum, deesse trium-
pauoris 8,51. stat sùma caput-	phis. 8,230. aperire sustinuit
que Orbis? 9,123. summa vin-	venas. 9,760. sustinere recte
dicta. 10,526	oculis solem. 9,905
summis negarum diu stare. 1,70.	sustinere, sistere, impedire. 7,
summa dare dii faciles, tueri	750
difficiles. 1,510. summa cadunt	sustulit, erexit. 10,376
properante ruinâ. 5,747. sum-	Synedri, Ciliciæ insula, vt vi-
ma pacem tenent, mininæ re-	detur, vel portus ad ostium
rum turbantur. 2,273	Selinuntis fluij (quidam hoc
super multo ludore exhaustus.	loco per synedros intelligunt
4,307	confessum Senatorium.) 8,
supereantare. 4,133	259
supereuolare. 3,299	Syene, Aegypti vrbs sub Tro-
Superi scelerum, Dij scelerum.	pico Cancrî. 2,587. 8,851. 10,
7,168	234
spernæ leges. 9,556	Sylla, cædium Marianarum vi-
supernè labi. 6,376	tor nimis crudelis, immiseri-
superstes esse posse. 5,588	cors, & nemini parcens. 2,118,
Superum Mare, Adriaticum, ad	139. 4,822. 6,303. scelerum
sinistrum latus Italiæ. 2,400	magister. 1,326. libertatis di-
suppara, feminarum ornamen-	minutor. 9,204. Prænestinum
tum in humeris. 3,364	populum delet. 2,194. aliquot
suppara, summæ partes velo-	deditionum in Villâ publi-
rum 5,429	câ interfici iubet. 2,196. 7,
suppressus dolor. 6,228	306. cædem eorum immani
suprema ruentis imperij. 5,200.	securitate spectans. 2,207.
suprema fati. 7,460	bellum Mitridaticum confice-
surdæ aures gentibus, quæ no-	re nequiuert. 2,582. Dicta-
lunt audire gentes. 6,443	turâ se vltrò abdicauit. 1,335.
surgere, de re quacunque quæ	victoria ejus constitit in ex-
attollitur; vt contrâ jacere,	tirpandis hostibus. 2,228. Sa-
fidere, surgit opus aggere mul-	lus rerum, & Felix cognomi-
to. 2,679. surgens tellus in al-	natus. 2,221. sepultus in Cam-
rum. 3,375. surgens operum	po Martio. 2,222. Fortuna
structura. 6,64. surgentes cul-	vsus toto vitæ cursu secundâ,
mi in segetem. 6,109. Romana	de eâ conqueri fingitur in
Pergama surgent. 9,999	Campis Elysijs ob partes suas
Susa, & Susæ, Mediæ vrbs, regia	à Cæsare opprimendas. 6,787
vetus Persarum. 2,49. 8,425	Sylla (Faustus) dissimilis patri
suspecta est in quâ tellure jace-	territus solo nomine Cæsaris
bant, suspecta est tellus in	2,465
quâ jacebant. 9,840	Syllanorum temporum adum-
suspendere molem, 3,397	bratio. 2,134. vsque ad 222.
suspensio bello. 4,531	Syllana pax. 2,171

INDEX

Syllanæ cædis cadauera in Tyberim proiecta. 2, 210
 Syllani manes. 1, 581
 Syllanus dux, pompejus. 7, 307
 Synplegades, eædem quæ & Cyaneæ insulæ. 2, 718
 Syria, Syri, Asix regio & populi celebres. 3, 214. 7, 540. 8, 169, 181
 Syrtis. Syrtes. loca vadosa Maris Mediterranei, contigua Africæ versus Orientalia ejus, vt regionem Cyrenaicam & Aegyptum; (vnde Parætonias vocat. 3, 295.) adedò incertæ profunditatis, vt ambignam appellet (9, 710.) quia dubium terra sit an mare. 1, 367, 499. 3, 295. 4, 673. 5, 485. 8, 184, 444, 540. 9, 301, 312, 553, 598, 756, 861. 10, 477. earum descriptio. 9, 303
 Syrticum, arenosum. 10, 38

T

TAbes. pallida tabes lucri 4, 96. tabem trahere. 6, 539. tabes medullæ, item, niuis, id est, solutio, liquefactio. 6, 539. 10, 225
 tabo fluens. 2, 166
 tacitum, sed fas. 6, 430
 tacitum mundi, occulta mundi. 10, 252
 Tænaros. Tænarus. Laconiz mons, oppidum, & promontorium, vbi fingitur esse descensus ad inferos; hinc Tænariæ fauces. 6, 648. 9, 36
 Tages, Etruscus aruspiciæ inuentor. 1, 637
 Tagus Hispaniæ fluius aurifer. 7, 755
 Tagus quidam contra Mæsi-

lienses è naui pugnans, tergo simul & pectore telis concurrentibus transfigitur. 3, 586
 tamarix, frutex acutis folijs instar myricæ, efficax contra ictus serpentum. 9, 917
 Tanais, Scythiæ fluius è montibus Rhiphæis ortus Europam ab Asia separat, & in Meotin paludem influit. 3, 273. 8, 319. 9, 414, 751
 tangi inuidiâ. 9, 1052
 tangunt animos iræque metusque. 10, 443
 tanto vulnere, tam multis vulneribus. 7, 834
 tantum animi. 10, 347
 Taranis (Iuppiter) Gallorum Deus, cui homines sacrificabantur. 1, 446
 Taras. Tarentum. vrbs Calabrię. 5, 376
 Tarbelli. Tarbellicus Ancon. in Aquitaniâ populi & sinus. 1, 421
 Tarchio, dux Cilicum, signum dat Classi à Catone secedendi, quem objurgat Cato. 9, 219
 Tarpeja rupes, & sedes. Tarpejæ arces, id est, Capitolium. 1, 196. 3, 154. 5, 27, 306. 7, 758
 Tarpeij Dei, Iuppiter, Iuno & alij Dij Capitolini. 8, 863
 Tarso, Cilicię vrbs à Persæo condita, & à talaribus eius cognominata. 3, 225
 Tartarus flumen Inferorum, & Tartara, Tartareum antrum, pro Inferis. 3, 17. 6, 694, 712, 782. 7, 785. 9, 101
 Tartarei reges. Pluto & Proserpina. 6, 649
 Taulantiij, in Liburniâ populi; aut, vt Lucanus & alij, Epiri. 9, 16
 Taurominiû Siciliæ ciuitas, cui vicina Charybdidis. 4, 461
 Taurus, Ciliciæ mons; & ejus accolæ Tauri. 2, 594. 3, 225. 8, 255
 Taurus Signum cælestis. 3, 255. 9, 533

taurus

taurus
 gien,
 taxus ap
 tibaco
 rens.
 Taygeti
 (à Tan
 doni
 tecta lac
 teda arb
 aptis
 do, ex
 phure
 682, c
 beban
 tedæ f
 jugio
 nitatis
 392,
 tegere
 press
 zquo
 tellus
 Telme
 pido
 Telo,
 sis, g
 futu
 præ
 rur.
 relun
 262
 relun
 rest
 sus
 468
 tela
 6, 1
 da,
 illi
 teme
 teme
 ric
 Tem
 ro
 flu
 tem
 tem
 5
 tem
 lo
 ti
 ca

IN LVCANVM.

- raurus mactandus ab arâ fu- & seqq.
 giens, inter prodigia. 7, 165
 rarus arbor non absimilis abie-
 ti, baccas letalis veneni fe-
 rens. 3, 419. 6, 645
 Taygeti iuuentus, Lacedæmonii,
 (à Taygeto monte Laconum)
 donis ornati à senatu. 5, 51
 tecta laqueata. 10, 112
 tecta arbor resinifera, lignum
 aptissimum igni concipien-
 do, ex quo faces fiebant sul-
 phure & pice illitæ. 3, 504,
 682. quoddam autem faces adhi-
 bebantur in nuptiis, tecta, &
 tecta fœdera, ponitur pro con-
 jugio aut conjunctione affi-
 nitatis. 1, 112. 2, 345. 5, 766. 8,
 399. 10, 373
 tegere dolorem altâ mente sup-
 pressum. 6, 228. tecto stetit
 æquore bellum. 3, 566
 tellus cardine subsedit. 1, 552
 Telmessidos sinus, Cariæ ab op-
 pido Telmessio. 8, 248
 Telo, magister navis Mæsilien-
 sis, gubernandi peritissimus, &
 futuræ aëris constitutionis
 præcognitor solers, occidi-
 tur. 3, 592 & seqq.
 telum, tela. nubes telorum. 2,
 262
 telum relicta morte fugit supe-
 restelo post vulnera cur-
 sus, de telo emissio ballistæ. 3,
 468.
 tela irrita. 3, 580, 722. 4, 776
 6, 134. 7, 320. ferre tela langui-
 da, item, contenta. 7, 562. tela
 illita dolis, veneno. 8, 382
 temerandum ferrum. 1, 147
 temeritas non nisi extremo pe-
 riculo admittenda. 5, 692
 Tempe, Thessaliæ locus nemo-
 rosus amœnissimus, per quem
 fuit Pææus fluv. 6, 345. 8, 1
 temperies vitalis. 9, 435
 tempestatis futuræ præagia. 5,
 540. & seqq.
 tempestatis quâ vexatus Cæsar
 longa & hyperbolica descrip-
 tio. 5, 597, & seqq. comparata
 ea diluvio Deucalionæo. 5, 620.
 tempestates à magis excitatæ,
 item sedatæ. 6, 469
 templum. cæli templa. 1, 155.
 cultus templorum 8, 121. tem-
 plum tacens, oracula non pro-
 ferens, aut proferre desineas.
 9, 573
 tempus. tempora aliena toris. 2,
 350. tempus vacuum amori
 3, 27. tempus angustum. 4, 477.
 tempus in legnes moras exiens.
 5, 410. pereuntia tempora fati.
 5, 490. tempus subducere fati.
 5, 733. tempora legum agere,
 libertatis. 7, 440. tempus de-
 pendere amori. 10, 80. tempora
 stata. 10, 240. tempora perde-
 re, occasionem. 10, 505
 tendere. manus in amplexus. 4,
 176. tendere, extendere. 6, 72
 tendere sagittam. 6, 215
 tendere, castra locare, tentoria
 figere. 7, 328
 tendere lacertos. 7, 469
 tendere, implere. 7, 477
 tenebræ. mortis tenebræ. 3, 714.
 obduxere oculos tenebræ. 3,
 735. tenebræ primæ. 4, 417. te-
 nebras trahere. 4, 768. marcen-
 tes tenebræ. 6, 545. tenebris re-
 linquere. 7, 552. tenebras pati.
 9, 110. tenebræ oculi, somnus.
 9, 674
 tenere. Orbem in medio tenere,
 de conjuratis in monarchiam.
 1, 88. tenere rura. 1, 420. tenere
 inconcussa vestigia. 2, 248. pa-
 cem. 2, 273. 3, 523. finem. 2, 381.
 complosas, manus. 2, 292. te-
 netur tota terra incis triunti-
 phis. 2, 584. seq; tenent remis,
 de nauib; inter se certantibus.
 3, 566. tenere fugâ naualia. 3,
 753. tenere, suppressere, com-
 pescere. 4, 172. 8, 171. tenere
 medium. 4, 652. summa mundi.
 5, 694. tenere portum, appelle-
 re in portum. 8, 463
 tenere se aliquo loco. 8, 470
 tenere in animos ancipites, ta-
 cere dubios. 9, 46
 tenet Eurus pelagus. 9, 118

I N D E X

- tenere, id est, continere, sistere, 6,
impedire, retardare, morari,
inhibere. 47, 3, 156, 273, 289,
440. 5, 136. 6, 202, 301, 829. 7,
296, 474. 9, 52. lenta tuas te-
nuit patientia vires. 1, 361.
quantum est quoddam fata te-
nentur! Aquilo pluuia in
nube tenebat. 4, 51. tot fata
tenentur. 5, 205
tenor veli. 5, 709
tentare. iras militum, explorare
animos militum in pugnam.
2, 529. fortunam. 3, 510. tenta-
re foederibus, hostes ad dedi-
tionem conditionibus allice-
re. 4, 507. tentare jaculum.
6, 79
tepefcunt mentes. 4, 284
tepor mundi, plaga tepida cæ-
li. 8, 365
terere otia. 2, 488
tergum. fugere neglecto tergo.
3, 467. terga ostendere. 2, 572.
tergum maris. 5, 565. 9, 341.
tergum squalens elephantis.
6, 209. terga suorum impellit
Cæsar in pugnam. 7, 576
terra. altum intumescens, mon-
tosa. 2, 398. 8, 371. motu terræ
mugire cauernas. 3, 418. ter-
rarum extremæ oræ, Hispa-
nia. 4, 1. terra effusa explicans
patentes campos. 4, 19. 4, 671.
recipit sua terra colonos. 4,
397. terram mutare. 6, 271. 8,
148. terræ nocentes. 7, 869.
terrarum tractus. 8, 336. terrâ
carere, insepultum jacere. 8,
795. terra tecta mouens, terræ
motus. 8, 848. terra igne fota.
9, 184. terra se à mari defen-
dit. 9, 306. in terram decidere,
de infante in lucem prodeun-
te. 9, 899
Terræ Orbis in Oceano suspen-
sus libratur. 8, 798
terra omnia capit quæ omnia
genuit. 7, 818
Terra circumuoluta arte magi-
câ. 6, 481
terræ motus. 7, 414. 8, 848
terrenum, obscurum. 6, 502
terribiles ratibus cautes. 6,
terror conficit omnia. 7, 73
tesqua. 6,
tesseræ dandæ periphrasis. 4,
testari, pro, protestari. 3, 1
testari Deos. 7, 6
testudo Indica miræ magni-
dinis, cuius testæ putaminib;
fores coopertæ, & gem-
in textis distinctæ. 10, 1
testudo militaris, cum con-
iunctis & connexis supra dorsu
clypeis, muros hostiles su-
eunt milites. 3, 4
Tethys, vxor Oceani: hinc
mari, præsertim Oceano.
414, 554. 2, 588. 3, 233. 4, 73
623. 6, 67. 479. 10, 204
Tetrarchæ (regni quartam p-
tem occupantes, vt inter-
tantur) auxiliares Pompei-
227
Teutates (Mercurius) Gallor-
Deus, cui humanis hostiis
tabatur. 1,
Teutones, Teutoni. Germ-
populi à Mario victi. 1, 2
longis armis vsi. 6,
textitur vimen in nauem. 4,
textura laterum, in corpore
mano. 9,
thapfos, (in Erice Siciliae mo-
frequens) ferula, vel fer-
semen, omnia venenata ab-
cans. 9,
theatri plausus. 1,
Theatrum Pompeianum. 1, 3
7, 9
Thebæ Aegyptiæ, centum p-
tarum famâ vrbs nobilis,
nunquam pluit, vel ortu
occasus Pleiadum. 8,
Thebæ Echiouiæ propriæ
Bœotiâ (quæ & Oedipoc-
niæ à rege Oedipo. 8, 407.
cum Phthioticis Thebæ
confusæ. 6,
Thebani fratres, Eteocles &
lynices, qui se mutuis icti-
confecerunt. 4, 551. aded in
se dissidentes, vt etiam
eorum flammis disiunctis
cessisse dicantur. 1,
Thebæ

IN LVCANVM.

Themis, Delphici oraculi præs-
ses ante Apollinem. 5,81

Theodorus, præceptor Ptole-
mæi, Cæsari nomine regis sui
obuius offert Pompeij caput
lintheo obuolutum. 9, 1010.
eius ad Cæsarem verba. 9,
1014. & seqq.

Thermus prætor ex oppido
Vmbriæ Tignio profugit. 2,
463

Theſci è Cretâ reducis fabula.
2,612

Theſproti, Epiri populi. 3,179

Theſſalia, Theſſalica ora, Theſ-
ſala tellus, Theſſalica arua, &
rura, Græciæ regio Macedo-
niæ vicina, in quâ Pharfalici
campi prælio inter Cæsarem
& Pompeium noti: eius to-
pographia accurata. 6, 333. &
seqq. Lucanus autem eam pas-
ſim cum Macedonia, dum
Philippicum prælium in eâ
locat, confundit: imò inter-
dum etiam cum Thraciâ.
mêtio Theſſaliæ. 5,651. 7,164,
302,454,473,650,847. 8, 45,
441,602. 9,849,1037. 10,474

Theſſaliæ, in Theſſaliâ, 8,108.

Theſſaliâ in Theſſaliâ, 7,592:
item. 8, 428. niſi hîc ſit pro
clade Pharfalicâ:

Theſſalicus Orbis, clima Theſ-
ſaliæ. 7,6

Theſſalia deſtinata duabus in-
gentibus cladibus (vt Lucauo
pla. et) primò in Pharfaliciſ.
7,847. ſecundò in Philippiſ
campis. 7,853. hinc eam vocat
buſtum populi Romani. 7,863

Theſſalia, pro pugnâ Pharfali-
câ, 10,412. Theſſalicum pro
eo quod illam pugnam atti-
net. Theſſaliæ clades. 6,62. 9,
23. 10,74. ruinæ. 7,439. 8,331.

9,1019. cædes. 7,448. Theſſa-
licus dies, quo inter Cæsarem

& Pompeiũ certatũ eſt. 7,202.

Theſſalica pugna. 7,693,765.

flâma. 7,808. Theſſaliæ volu-
cres, quæ corpora cæſorum
eo prælio vorârunt. 8, 507.

Theſſaliæ reus Pompeius,
quòd eam amiſerit prælio
Pharfalico. 8,510. Theſſalici
cineres. 8,530. Theſſalica ma-
la. 8,585. Theſſalici manes, cæ-
ſorum in prælio. 9,180. Theſ-
ſaliæ fortuna, victoria Cæſa-
ris. 9,1084

Theſſalia plena magarum, her-
barum item ſerax & lapidum
dum in vſus magicos. 6,435.
& ſeqq. aded vt Theſſala, &
Theſſalis ſimpliciter ponatur
pro magâ. 6, 451, 565, 605,
614,699,762

Theſſaliæ ſagittæ, pro Sagitta-
rio, Signo cœleſti, quod cre-
ditur eſſe Chiron centaurus,
qui Theſſalus. 4,528

thorus, vide, [torus.]

Thracia ad Pontum Euxinum
regio. 2,162. Threiciæ hyc-
mes, quia regio Septentriona-
lis Romanis. 7,833. Threiciæ
fauces, anguſtiæ Helleſponti.
9,954

Tlyeſtæ, cui epulandos natos
frater Atreus appoſuit, cœnat:
ad quod ſcelus Sol obſcura-
tus eſt, ſue retrò ceſſit. 1,544.
7,451

thymus, herba nota, cuius flo-
res apibus grati. 9,288

Tigranes Armeniæ rex, à Pom-
peio in regnũ reſtitutus. 2,637
tigris, animal velocitatis horri-
bilis. 5,405. magas verentur.
6,487

Tigris Armeniorum & Medo-
rum ſuuius rapidiſſimus. 3,
256. 6,51. 7,433. 8,214,370,
438. Euphrati mixtus. 3,257.
ſub terrâ magno ſpatio
means, tandem quaſi renaſci-
tur. 3,261

Timanus, Patauij ſuuius, Ante-
noreus, quia Antenor Patauij
conditor. 7,194

timere. non auſus timuiſſe pa-
lâm. 1,258. liceat ſperare ti-
menti. 2,15. quæ potuit ſe-
ciſſe timet. 4,182. vſque adeò
ne times quem tu facis ipſe

INDEX

- timendum ? 4, 185. timere ti-
mentem, ignauum est. 6, 666
timendi pudor. 7, 525
timidi quæ fixere timent. 1,
486. timidus pudor. 2, 360
timor esse timori. 3, 82, 100. ti-
moris cæci nubes. 6, 297. ti-
mor it in omnes. 7, 544. timor
compulsus, vt duceret, &c.
pro, timore suppresso ducere,
&c. 8, 718
timor. maximus timorum, me-
tus mortis. 1, 460. audendo
magnus tegitur timor. 4, 702.
timor ipse multos in pericula
præcipitat. 7, 105. letumque
iuuat præferre timori. 1, 576,
in timore mens est præsaga.
9, 120. Et timet incursus, indi-
gnaturque timere. 10, 444
Tiphoeus gigas fulmine à Ione
ictus, & monte conditus. 5, 101
tyronibus bello assuefactis, pars
inagna ipsius belli peracta
videtur. 7, 101
Tisiphone, vna Furiarum. 6, 730
Titan, Sol, [passim.]
Titaresus Thessaliæ fluminis, è
Stygiâ palude oriri creditus.
6, 376
Tirij Sodales. 1, 602
titubare nisu. 6, 482
tituli, rerum præclare gestarum
encomia & velut insignia. 2,
555. 8, 73, 413, 817
titulo pietatis, prætextu. 10,
363
Tityos, vnus ex gigantibus, qui
cælo bel um iutulere. 4, 596
toga, habitus Quiritium, seu
Romanorum pacis, vt sagum,
belli tempore: hinc aliquan-
do toga, pro pace ipsâ. 2, 386.
9, 176. togæ vsus. 10, 130. toga
degener. 1, 365. hirta. 2, 386.
togam simulare. 3, 143. toga
pura. 7, 17. plebeia. 7, 267. ciui-
lis. 8, 814. toga currus ornans,
itæ, togæ pictæ, pro triumphali-
bus, palmaris videlicet au-
ræque intertextis. 7, 18. 9, 176
togatus, & togatæ manus, id est,
Romaui. 7, 549. 9, 238
- tollere campis acies. 6, 63
Tonans Iuppiter. 3, 320. 5, 396
tonitru mediâ regione aëris. 7,
479. mali augurij in comitiis
5, 395
tonitru procuratum arte magi-
ca. 6, 46
tonsa, remi. 3, 527, 539. 5, 44
tori taurosum. 2, 60
tormentum longinqua ad tel-
paratum. 3, 480. torment
componere mittendis telis
3, 717
torpor. alligat artus frigidu
torpor. 4, 290. torpore liga-
tus. 5, 434. torpor quietis
somnia. 5, 734. torpor constri-
gens pectora. 7, 46
Torquatus, Pompeij legatus
aduentante Cæsare receden-
comparatus nautæ præuis
tempestate vela subducent
6, 287
Torquata nomina, Torquar
nobilis familia Romana. 7,
584
torquere vela, obliquare. 8, 19
torrens. torrente transuer-
ferre mentem. 4, 818. torren
Aetna. 6, 295. torrens, præcep-
festinus. 7, 505. torrens de fl-
mine. 9, 156. torrens Rom-
nus, sanguinis Romani to-
rens aut fluxus. 7, 6
torrètes fixi arte magicâ. 6, 47
torta caput sanguinis vsu, ref-
goscque gerens à fronte capi-
los, id est, habens capillos
tortos & flexuosos, atq-
sursum inuersos, eosque col-
lis nigri, vel, quia vapore Sa-
lis capilli inflectuntur. 10, 13
torus. iungere toris mariti.
329. torus genialis gradib-
eburnis ascendi solitus.
356. torus vestes discrimi-
auro, id est, tectus est frag-
lis seu vestibis Attalicis au-
intertextis, vt in nuptiis.
357. tori fœdera, coniugiu
2, 342. coitus. 2, 379. torus
ralis, in quo cadauer comb-
rendum collocabatur. 6, 53
toru

IN LYCANVM.

- torus in castris ex cespite. 7, 761. tori è culmis. 9, 842. tori gemmis ornati. 10, 122
 totus. totum. totus abest in praelia Cæsar. 5, 742. quem nec Cæsare toto auferret Fortuna locum. 6, 140. totâ, quantum valet, vtere Iesbo. 8, 123. totâ in pugna Solem æstium exigere, totum diem æstium exigere in pugna. 8, 375. totum vniuersitas rerum. 10, 266
 toxicum, venenum promptissimum, ex taxo, vt voluit, arbore. 9, 821
 trabes deauratæ. 10, 113
 trabes in aëre quas docos vocant. 7, 156
 Trachin, Thessaliæ ciuitas. 3, 178. 6, 353
 tractus. corusci tractus flammæ. 2, 271. tractus varios ducunt naues. 3, 551. tractu longo. 5, 565. exiguo. 7, 241. pestifer. 7, 412. tractus terrarum. 8, 336
 tradere. tradidit in letum artus. 3, 644. tradere venum. 4, 206. traditus à Fortuna fati mortis. 4, 738
 traditiones rerum gestarum historiæ. 4, 592
 trahere. trahere imperium, prorogare potestatem alicui. 1, 275. trahit ipse furoris impetus. 2, 109. trahere omnia cæco cursu. 2, 567. trahens in bella penates. 2, 729. trahere momenta fauoris. 3, 56. trahere vbera. 3, 352. trahere animam. 3, 578. ilia. 4, 757. tenebras. 4, 768. trahere spe. 5, 285. trahere sulcos. 5, 562. trahere ventura. 5, 732. trahere tabem. 6, 539. trahere vno. 6, 638. trahere bellum. 7, 57, 296. quemque suum munus trahit. 7, 330. trahit vna hora gentes. 7, 346. trahere omnia secum. 7, 654. trahere aquas. 7, 822. trahi captium. 8, 416. trahere, attrahere, adducere. 9, 671. trahere fata. 9, 923. trahere iter mediæ noctis. 10, 333
 traiectiones verborum mirabiles, vide transpositiones. transcurrere. 3, 539. à transcurrente subacti. 7, 74
 transferre. dubios in te transferre Quirites, ad partes tuas inflectere. 1, 276. transferre Ausoniam, in Ausoniam aut Italiam. 8, 845
 transfuga villis. 5, 346
 transfuso æstu maris verti. 8, 462
 transigi terga, & pectora. 3, 587
 transire. 6, 437. transire cælum, de lancea. 7, 288
 transmittere bella. 6, 582
 transpositiones verborum crebræ apud Lucanum. Aliquot mirabilium exempla: Hoc, quem ciuiles hauserunt, sanguine, dextræ. 1, 14. magnæque per auiæ voces Auditæ nemorum. 1, 569. &c. 2, 45, 134. 322. 3, 90, 398, 497, 625, 679. 4, 819, 381. 5, 800. 6, 636. 7, 325, 553, 780. 8, 373. 9, 194, 550, 605, 636. 10, 32, 370, 392
 transtra, sedilia remigum. in transtra cadere. 3, 543
 transfuersum ferre. 4, 813
 Trebia (ad Placentiam fluuius) pro clade Romanorum ad Trebiam. 2, 46
 tremores latu in præceps, terra motus. 7, 414
 trepidare. degeneres trepidant animi. 6, 417. trepidare, palpitare. 6, 752. trepidare spe. 7, 297
 Tréviri, Galliæ ad Mosellam populi. 1, 441
 tribuere vitam. 4, 358
 Tribuni plebis M. Antonius & Q. Cæsius Vrbe pulsi ad Cæsarem se conferunt. 1, 266
 Tribunorum pl. potestas sacrosancta. 3, 125. eorum diræ Crassum in bella Parthica secuta. 3, 127
 Tribunitium ius victum. 1, 267
 Tribunitia arx. 4, 800

I N D E X

tributum Afiz.	3,162	tubæ, ære recurvo.	1,4
tridens æquoreus, Neptuni videlicet; imperium maris.	4,111	tubarum vsus in prælio nauæ	3,542
Trieterica, sacra Bacchi, quæ tertio quoque anno celebrantur Delphis.	5,74	tubæ præmoniti nauæ solutu portu.	2,69
tripodes, mensæ in templo Apollinis Delphici, quibus superpositæ Phœbades vaticinabantur.	5,81.121.	tubicines adhibiti in funeribus virorum illustrium.	9,7
tripodes custodes fatorum.	5,198.	tueri se famâ & nomine.	8,27
tripodes Deli.	6,425	Tullius, Cicero.	7,6
triremes.	3,295	Tullus quidam in exercitu Cætonis, ex morsu hæmorrhoidis, sanguine vndique effluente moritur.	9,806. & seq.
tristis, id est, perniciosus, feralis.	6,640	tumere, de montibus.	8,371.
tristis sine lacrymis.	10,83	tumescere minæ.	2,573.
Triton tubicen maris.	9,348	tumentum, Nilus inundantis.	8,82
Triton Afriæ Propriæ fluius, & juxta eum palus Tritonis.	9,347	tumidus, superbus.	5,233.
Tritonia, Pallas.	9,682.	tumores, superbia, elatio animi.	10,99
triumphare de victis ciuibus illicitum. bella nullos habitura triumphos.	1,12.6,261	tumultus, lætus tumultus.	3,10
triumphari.	2,90	tumultu feruent castra.	4,25
triumphalis pompa repræsentabat acta triumphantis, gentes domitas, &c.	3,75	tumultus pedum.	4,753.
triumphi gentes triumphatæ.	2,644	tis.	7,183.
triumphis vlulare, de militibus triumphum, comitantibus cum festâ & licentiosâ acclamatione.	6,261	tumultus aliquantisper impeditur, dum nemo audet esse praemus.	5,25
triumphi remeare dicti, cum duces triumphantes in Urbem remeant.	7,256	turba. regnum in turbam missum.	1,86.
triumphum ducere.	9,598	turba scelerum.	251.
triumphi Teutonici Marij.	2,69.	malorum.	9,405.
Libyci ejusdem, de Jugurthâ.	2,69.	turba fœmula.	10,14
æquori Pompeij, de Cilicibus.	6,422	turbare vultus.	7,32
triumuiratus Crassi, Pompeij & Cæsaris.	1,4.3.266.9,266	turbine excutere.	2,244.
Trojæ fabula.	3,212.	turbine torquetur puluis.	4,76
Troia vrbs, nomen memorabile.	9,964	turicremi ignes.	9,98
trophæi erectio, & descriptio.	1.136.6,256	turones, Galliarum ad Ligerim populi, instabiles.	1,43
trophæis meis tota terra tenebatur.	2,584	turres ex trabibus tabellatisque compactæ, totis mechanis ad oppugnationem murorum promotæ, aut per aggeres dispositæ.	2,505.3,398,456.
truncus ceruice.	8,436	turres minantes.	4,43
		turrigeræ naues.	3,514.4,22
		tus, tura, tus & aromata injecta rogo funerali, & sepulcro.	526.8,729.
		tura, hinc, ture sepultum.	9,10.
		tura ferre, sacrificare.	42.
		tura, hinc, pia tura.	9,99
		Tusci vates, aruspices.	1,58
		Tusculi cespes, terra disciplinæ Etruscorum injecta prolapsa fulmini: bidental.	8,86
		tutela nauis, ligneum simulacrum	

IN LYCANVM.

effm pictum Dei, aut rei à quibus nauis nomen accipiebat. 3,511. 5,584
tutum. tuta fugæ. 6,150. domus. 10,459. in tutum ire. 9,234
Tybris. Tyberinus amnis. fluius Romani præterfluius, Etruriam à Latio separans, in mare Inferum induens. 1,381, 475. 2,210. 421. 6,76,810. ejus cursus cadaueribus Syllanæ cædis injectis interruptus. 2,211. 2,214. & seqq.
Typhon, vnus è gigantibus, qui Ioui bellum intulere; & qui terrâ oppressi anhelare sulphureos vapores crediti. 6,92
typhones, fulmen non ignitum. 7,156
Tyrannus. in dubiis tutum est in opem simulare tyranno. 8,241. tyrannidem adfectantis viri mortem à populo libero deseri rarum est. 9,170
Tyros, Phœniciæ vrbs maritima diues. 3,217
Tyrij moniti oraculo Appollinis coloniam mittere ad Cæclumnas Herculis, Gades condiderunt. 5,108
Tyrius succus, purpura. 10,123
Tyrrhenum mare, quod & Inferum, ad dextrum latus Italiæ. 2,219,401. 5,614
Tyrrheni sanguinis, Etrusci. 9,737
Tyrrhenus gurgēs, Tyberis. 2,210
Tyrrhenus, miles Cæsarianus, amissis pugna Mafsilienfi nuali oculis, nihilominus emisso telo Argum occidit. 3,702. & seqq.

V

VAcare, videtur propriè significare, vacuum esse aut se præbere. hinc varius verbi

usus; vt sapissimè pro, tempus operamque alicui rei impendere, & quasi se totum addicere, cetera videlicet otiosum & vacuum ab omni aliâ re: item pro, carere, abesse ab aliquo negotio, innumen esse alicuius rei, otiosum esse; frequenter autem, vacat, impersonaliter, id est, licet otium est. vt: pars ætheris illa tota vacet. 1,559. nulla vacet tibi Roma inanis. 2,556. vni vacat lugere. 2,377. pars mûdi mihi nulla vacat. 2,583. vix odisse vacat. 3,103. Mafsiliam delere vacat. 3,360. vacat imbris Arctos. 4,70. curis vacare. 5,126. quot tela vacabunt. 5,327. morti vestræque saluti Fata vacent. 5,342. vacant ubi littora saxis. 5,675. veritus læuâ vacasse. 6,203. vacet à ferro. 7,389. nullosque hominum lugere vacamus. 7,631. tempora læta respexisse vacat. 7,688. non vlli plus regia vacabit. 8,412. ne qua vacarent arma. 8,423. quod bello hæc dextra vacasset. 8,601. juga tota vacant Bromio Nyseia. 8,801. Cæsaribus regnare non vacet. 9,90. quærisque jugum ceruice vacante. 9,261. Lybie Sideribus phœboque vacat. 9,691. cælique plagis Superisque vacauit. 10,186. mens non vacabat à motu scelerum. 10,334. nullique vacare fas est Romano. 10,415. nec tota vacabat Regia compresso. 10,441
vacuum tempus amori. 3,27. vacans virtute. 9,506
vado frangere æquor, de flumine in mare fluente. 2,401. vada facere, de ventis aquas repellentibus. 5,604. vadis fractum mare. 9,308
vadose æquæ. 8,698
vagari, ensis latè vagatur. 2,101. vagantes manes Pompei. 8,796

INDEX

valent torquere.	1,364	nibus æquis.	8,1
valles refonæ.	7,486	velum pugnax, ventis reluctans.	8,464
vallatus omni bello.	6,185	vela languens, vento destituta.	8,471
vallum castrense.	1,516	vela vento negare, demittere.	560
vallo succedere.	7,733	vela nauium in altum venti ventis.	9,3
vanefcentes montes.	3,7	lentiâ abrepta.	1,4
vanefcens fumus.	9,77	velut, ac si.	4,2
Varigiones, Belgicæ populi, braccati.	1,431	velut, vt si.	9,5
vana nomina.	1,313	vena vndæ maligna, impura.	9,7
vanum pectus.	8,285	tenuis.	6,1
vaporat saxa Tiphoeus.	5,100	vena lacrymarum.	3,686,6
vapores ficci, æstus.	4,305	venabula.	1,6
variatus colorem.	4,80	vendicare sibi.	5,2
Varus flumen, in Mære Inferum influens, terminus inter Galliâ & Italiâ, post Italiâ ad censitam Galliam Cisalpinam.	1,404	vendico gestare.	4,3
Varus (Actius) Auximio profugit aduentantibus Cæsarianis.	2,466	venditare enses.	6,5
Africam prouinciâ obtinet.	4,666	venditor ieiunus.	4,1
auxilia Iubæ imporat supplicem.	4,668	venefica.	4,1
8,287. campo pulsus à Curione.	4,713	Venetî populi Italiæ in paludibus Padî fluminiis.	6,4
varus, pertica inflexa, retibus venatorum sustinendis.	4,439	venenum. venenum humanum afflatus magorum.	6,501
vaticinari.	7,22	venena verborum, magicorum.	9,0
vates malorum.	7,553	veneno spirare.	8,6
vbera trahere.	3,352	venenum, pro humore aromatico aut medicamento.	9,7
vbere glebæ.	3,68	venenum sitiens, quod sitim infert, dipladis.	10,3
Vectores, populi Hispaniæ citerioris.	4,2	venena, id est, delinimenta amaris.	4,3
vectoris patiens cymba.	4,133	veniam. veniam securo, peccato poscit.	10,1
vehere Hesperidâ, in Hesp.	5,534	veniam donare.	2,274
Veij Hetruriæ opidum.	5,287,392	venire. Hesperios audax veniam metator in agros.	2,274
vel, id est, etiam, quin, quinetiâ.	6,284,300,603,9,391	in medium venere diem.	2,347
vel sic.	7,29	curas.	3,487
velamenta fluxa.	8,367	ignare, venire.	3,724
velle quod iubetur, vmbra liberatis.	3,147	Cæsar non ire iubet.	6,3
velle. euntum minimo vult sanguine, &c.	7,282	nire in nomen alterius, de flumine in aliud influente.	9,212
in Vellera nubes sparsæ.	4,124	venire in iura aliena.	10,1
velum. vela. obliquare vela.	5,428,8,196	nire ad ora Cæsaris, in compectum.	3,724
vela malo reddita, defectu venturi in malum relapsa.	5,471	venter quâ iam non medius descendit in ilia.	5,732
veli tenor.	5,709	ventus. incurbens.	1,412,4
vela subducere procellæ.	6,287	destituens.	5,
vela torquere, obliquare.	8,194	venti loquaces.	
vela iusto modo pendentia cor-			

IN LVCANVM.

in ventos vota impendere. 5,	versant animi degeneres pejo-
491. venti modus. 5,709	ra. 6,417
ventis dare regimen naui. 7,	vertice diffuso. 3,376
126.8,190	vertigo rerum. 8,16
ventis permittere vulnera,	verum exprimere. 6,599
tela incertum vbi casura te-	verutum, telum instar veru. 8,681
morè emittere. 8,384	vesanus. 7,496
ventus moderatior. 9,118	vesperæ periphrasis. 4,447
venti in inis partibus aeris	vesper maturatus. 6,340
prope terram. 2,270	Vesper, pro Hispaniâ. 7,17
ventus, nisi quid obstat, inani	Vesta Dea. Vestig penetrale. 2,127
spatio vires amittit. 3,362	Vestalis ignis. Vestales foci. ignis
ventus quærens erumpere ina-	perpetuus Troiâ allatus ab
nes terræ sinus concutit. 3,460	Aeneâ, & à Vestalibus virgini-
venti hyeme constantiores &	bus custoditus. 1,199. 2,127.
certiores quàm vere. 5,413	9,993
venum tradere. 4,206	Vestalis ignis Feriis Latinis bi-
Venus iusta. 5,728. Veneris ex-	furcatâ flammâ surgens. 1,551
ternæ mistura, adulterium	Vestales virgines. 1,598
cum exteris. 9,900. Venus li-	Vestalis Maxima vittata. 1,597.
bido. 10,75	ei soli licitum videre Palla-
Veneris vsus maximus & finis,	dium. 1,598.
progenies. 2,387	vestigia tenere inconcussa. 2,
Veneris Planetæ sidus salubre.	248. premere. 2,652. colligere.
1,661. eius officium. 10,208	4,442. vestigia fugæ turbare.
ver. eius inconstantia. 5,415	8,4. legere. 8,210.
verber. verbera. torto Balearis	Vestini populi Maris contermi-
verbere fundæ. 1,229. verbera	ni. 2,425
crebra conuellant puppes. 3,	vestire agros ossibus. 7, 538
528. verberibus senis acta na-	ebur atria vestit. 10,119.
uis, hexeris. 3,536. verbere	vestis picto auro discriminata.
conuersæ hastæ. 7,577. gemi-	2,357. vestes laxæ. 8,367
nato verbere plangunt. 9,173	vestes mortuorum cum iis cõ-
verbum. verba. verba rupta. 5,	busq. 6,536. 9,175. & seqq.
153	vetare. vetitum bellum, nega-
verba destituunt mentem pa-	tum, impeditum. 4,281. ster-
ratam. 5,731. verba cogen-	niq. vetabere terrâ. 4,647.
tia, magorum. 6,446. verbo-	vetitus remeare. 7,256. moue-
rum (magicorum). venena. 6,	ri. 7,316. arma sequi. 7,371.
501. verbis notare. 9,221. ver-	augeri, qui augeri nequit. 8,82
ba summa, testamentum. 10,	vetustas famosa æui veteris cu-
92	stos, miratrixque sui. 4,654.
verborum. miræ traiectiones,	vetustati fides non derogan-
vide, transpositiones.	da est. 9,359
verendus, timendus. 10,46	vetus fama. 5,52
vergere in senium. 1,129. ver-	via. viam ruinâ facere. 1,150. via
gentes anni. 2, 105. vergere	diuidens paludes. 3,85. viam
pondera rerum, librare. 7,504.	ense cædere. 4,43. via mortis.
mentisque meæ quò pondera	4,267. viam cæde parare. 6,
vergant. 8,280	124. viâ implicitæ error. 8,5.
Vergiliarum occasus fine De-	viâ irreducens carpere. 9,
cembris. 5,4	408. viâ fortuna. 9,551. via.
vertere mare. 3,542. 5,572	rum abrupta. 10,317
	vibrare. 2

INDEX

- vibrare tela. 4, 386. 6, 198. 7, 82.
 289. vibrans aqua imagine
 Solis. 5, 446. vibrare fulmina.
 9, 513. vibrare linguam de
 serpentibus. 9, 631
 vices in vicem amare. 1, 61. fert-
 que refertque vices. 2, 13. vice
 fungitur vindex. 3, 260. vices
 aquæ imperij, 4, 6. vices ma-
 ris, fluxus & refluxus. 5, 445.
 vices rerum. 6, 461. in vicem
 vultus apertos mirantur. 7,
 177. murique vicem Fortuna
 tuetur. 10, 485
 vicinia fati, mortis. 4, 518
 victoris in magna clade nomen
 fit lausum, victi autem misere-
 randum: huius calamitas vo-
 catur illius nefas. 7, 120
 victor pendit, id est, dubium
 fuit cui cesserit victoria. 4, 47
 victoria plana. 7, 737. quæ vin-
 cere possent contulimus, om-
 nia ad victoriam necessaria.
 7, 355
 victoriâ partâ populus Roma-
 nus in letitiæ signum sacrifi-
 cabat, & laurea fecta Ioui
 Capitolino deferabat. 7, 42
 videre contra. 9, 947. visum est
 lenti. 2, 110
 viduus lectus. 5, 806
 vigiles castrorum. 7, 25. vigilum
 tentoria. 5, 510
 vigilæ nocturnæ singulæ trium
 horarum, & singulis vigillis
 noui vigiles. 5, 507
 vigor constans membris. 3, 715
 vile, exiguum, paruum. 1, 174.
 vilis sibi, sui sueque vitæ con-
 temtor. 4, 276. vilis suis, con-
 temtus, neglectus. 8, 744
 villosum colubris. 6, 664
 vimen, texitur in nauem vimen.
 4, 132
 vincere. decimo iam vincitis
 anno. 1, 300. vincere sibi, non
 in usum alterius. 2, 323. 4, 793.
 quod vincas, quod non nisi
 victi nos dedamus tibi. 4, 356
 vincere fœderibus, conditioni-
 bus deditiois. 4, 531. vince-
 re. apud Superos votis. 7, 113
 vincitur haud gratis jugulo q-
 prouocat hostem. 4, 2
 victus existimatur habuisse ca-
 sam iniustam. 7, 2
 victis parcere, maximum pr-
 mium belli ciuilis. 9, 1
 vincula oculorum. 3, 713. vino-
 la ferri immissi, manicæ a
 manus ferreæ. 3, 574. vincu-
 stuppea. 10, 4
 vindictæ maior cura Diis quâ
 libertatis. 4, 8
 vinea (machina militaris) sub-
 pens muris. 2, 506. eius descen-
 ptio. 3, 487. & seq-
 vinum diffusum ignoto cõsul-
 id est, vetustatis supra mem-
 riam, cõmendatur enim à ve-
 tustate siue senio. 4, 379. 10, 1
 vinum Mareoticum. 10, 16
 vinum ex insula Meroë pote-
 tissimum. 10, 16
 violare diem, de fumo. 9, 46
 violatum diuitiis. 9, 5
 vipera custos vnionum in Ma-
 rubro, vsui Magis. 6, 6
 viperei nodi. 16, 48
 viperea fecta. 6, 6
 vir. paupertas fœcunda viror-
 1, 166. virorum gens, id est
 gentes masculæ, fortes, non
 Asiaticæ. 8, 385. vi. um ex-
 ctus, castratus. 10, 13
 Virgæ Sabinæ, vide, Sabinæ.
 Virgo, Signum cæleste. 2, 691.
 5; 5
 virtus deprensa. 4, 469. naufra-
 ga. 3, 690. fortis virtute co-
 ctâ. 4, 798. virtus, pro vultu
 feritate seu toruitate, fort-
 tudine. 6, 229. virtutis vi-
 species. 6, 254. virtus moue-
 vetita in loco arcto. 7, 316
 virtus ignea. 9, 7. virtut-
 opus. 9, 381. virtute animo
 incendere. 9, 407. virtus dura
 9, 562
 virtus æmulâ dat stimulos. 1
 120. stare loco, nescia. 1, 144
 quod fata trahunt secura seque-
 tur. 2, 287. obruta perit. 4, 49
 virtus non ardua, seruitutem et
 fugere manu sibi illatâ. 4, 577
 ingra-

IN LVCANVM.

ingratum iudicem nata pe-	vita est nihil.	9,568
rit.5,291. crimen est in armis	vitalia , partes corporis vitales.	
cinilibus.	1,623. 3,644.6, 194,197. 7,	
virtus & summa potestas non	620.9,743	
coeunt.	vitalis temperies.	9,435
virtuti dulcia difficilia.	9,403	
virtus Fortunâ superior.	9,570.	
semper æqualis.	9,571	
virtus & vniuersum sedes Dei.	vitis signum Centurionum. La-	
9,578. non consideranda ab	tiam loago gerit ordine vi-	
euentu aut successu.	9,595	
vlrus pati,infici.	6,94	
virus, pro quouis humore infi-	vitta , religaculum comæ ante-	
ciente.	10,124	
vis. vires. vis mensura iuris.1,	rrioris.	5,142
175. viribus vtendum quas	vittatus, infulus ornatus.	1,597
fecimus. 1,175. vis materna,	viui ante diem fatalem necati	
prolifera. 2,338. vires totas	carminibus magicis.	6,529
mouere.2,625. vis pelagi.3,	vix tanti fuerat. 2,62.	
62.vires æquæ.4,665. vinu fa-	sinunt.	2,701
cere.6,652.vires totas effun-	vluis,manibus.	2,664
dere.7,344, vires in mortem,	vlta nostros toros , que vlrio-	
constantia ad tolerandam	nem sumisti de nostro con-	
mortem.	jugio:	8,103
9,886	vlcima belli, extrema aciei. 7,	
viscera. per viscera spargi. 2,	507	
119.viscera feruent.	ultima mortis. 8,665.regni. 10,	
3,644	24.rerum.	10,467
viscera legum, Senatus.	7,579	
viscera patriæ. 7, 722. viscera	vlulare tristi.1,567. vlulare læ-	
gladio scrutari.	8,557	
visu. extremo Vrbis amatæ	tis triumphis, de acclamatio-	
plenus abijt visu.1,508. litto-	ne & cantu militum comitan-	
rum nunquam ad visus redi-	tium triumphum.	6,261
tura suos.3,6. visus impleuit	vmбра decreſcens.4,154. vmбра	
veneranda vetustas.	æſtatem (adores Solis) ſibi	
9,987	mitigare.	10,305
vita.modus vitæ.2,131. vitam	vmбра, imago inanis rei : ſtat	
impendere patriæ.2,382. vita	magni nominis vmбра , de	
(magnâ)dimiſſa viâ,	Pompeio ſene.1,135. & ina-	
3,641	neſſem proſequar vmbram. 2,	
vitam incermem degere. 4,357.	303. quis nominis vmbram	
tribuere.4,358. corrumpere.	horreat?	8,449
4,508. projicere.4,516. vitæ	vmbras nuſquam ſeſtens Sye-	
uſus.5,276.vita carens Cato-	ne , cum Solem verticalem	
ne.6,311. vitæ paræ gloria.	habet in Solitio æſtuo ;	
6,806. vitæ permittere.7,731	quia ſita ſub Tropico Cancr.	
vita ſuperſtes imperio.	2,587	
8,28	vmбра Solis in Meridiem jaci-	
vitæ perituræ parcere , igna-	tur (ſine ſiniſtra it. 3, 284.)	
num.	populis trans Aequinoctia-	
1,462	lem ſitis, vt nobis in Septen-	
vita paruo contenta.4,377. vita	trionem.	9,539
breuis non eſt ei,cui tempus	vmбра, & vmbræ , pro animâ	
ſuppetit conſciſcendi ſibi	hominis corpore ſolutâ. 6,	
mortem.4,478. vitam vnius	512,784.7,479.9,641	
hominis prolongare aut ab-	vmbræ errantes, inſepultorum.	
breuiare , inuitis fatiſ , pro-	1,11.	
num eſt Magis.	6,607	

INDEX

- 1,11.** vmbra ferales. 6,623. pia.
 6,792. ciuiles , manes eorum
 qui bello ciuili perierunt vmbra
 multum debentes vati-
 bus , Acchillis & aliorum he-
 roum. 9,963
vmbrire ripas arboribus. 2,411
vmbri, Vmbria, Italix populi &
 regio. 2,430,463
vncus. morsus vnci couellere.
 3,699. vnco trahere. 6,638
vndare, de flammâ. 5,100
vnguen piceum. 10,491
vnica, vna; velsingularis. 3,652
Vniuersum & Virtus siue ani-
 mus viri sapientis , sedes seu
 domicilium Dei. 9,578
vnus, pro, solus. 5,807. non vnus,
 pro, multi.
Vogesus , mons Gallix è quo
 Mosa oritur. 1,397
volantes cælo faces. 1,527
volare sibi, de apibus extra exi-
 men vagè dispersis. 9,287
volatu læuo vulturis. 7,437
volubile cælum. 6,447
volucres Latix , Aquilæ legio-
 num. 6,129
volucres diræ, nocturnæ. 1,558
voluere questus sub pectore. 1,
 247
volui, de nauibus. 8,272
volumina sinuosa fumi. 3,
 505
voluntas ad malum cogi ne-
 quit. 9,570
volupias sibi nota turpis. 2,
 391
vomentes æquor scopuli. 6,24
vomere, de fonte. 10,244
vortex. contorto vortice inuol-
 vens potum. 3,631. vortici-
 bus contorsit aquas. 4,101.
 contorti vorticis vnda. 4,460.
 vorticis violenti amnis. 8,374
votum. vota, concipere vota sa-
 lutis. 1,506. votis vocari aures
 assuetæ. 2,32. votis prodesse. 3,
 318. voti summa. 3,497. voto
 nullo. 4,401. votis maiora mo-
 destis. 5,532. vota in ventos
 impendere. 5,491. post vota
 veniens Fortuna, 5,583. votis
 vincere apud Superos. 7,
 vota peritura. 7,211. votum
 extrema. 8,143. votum , d-
 derium. 8,646. in voto nu-
 positum. 9,3
vox. voces. **vox dolori** credi
 dolor creditus voci. 1,28
vox(patronus) populi. 1,27
vocem mansuram signare f-
 guris , scribere. 3,221. voce
 moturæ prælia. 4,211. voce
 ingerere. 8,433. **vox doloris**
 5,494. voce plenâ. 6,622. voces
 latæ. 7,11. voces belli, clamo-
 res & tumultus præliantium.
 7,175. voces relatæ , resonan-
 tes. 7,484. voces ferre. 8,330.
 voces commissæ, mandata. 9,
 100
vox magica, cõpositio seu mix-
 tura omnium sonorum , sibi-
 lorum, cantuum , ululatum,
 &c. hominum, ferarum, auium,
 aquarum, siluarum, &c. 6,686
Vrbe relicta in bellum fugitur
 1,503
Vrbs capax generis humani. 1,
 512
vrere , de frigore. 4,52. **vri** ar-
 mis. 4,578
vrere. successus vrere suos.
 1,148. portus vrgens pelagus.
 1,406
vrget metus. 1,460. vrere po-
 pulum. 1,491. vrere , de siluâ
 propendente inclinât. 6,644.
 vrgeri ferro. 7,581. vrere
 naues. 9,37
vrinatoris eximij periphrasis.
 3,697
vrna mortualis vel feralis , in
 quâ cineres & ossa defuncto-
 rum asservabantur. 1,568. 6,
 735. 8,770. 9,68,1093. cælo te-
 gitur qui non habet vrnam.
 7,819
in Vrnâ suffragia asservata. 3,394
Vrna, Aquarius, Signum cæleste.
 9,537
vrîa Pannonis. 6,210
Vrsæ , major & minor , stellæ;
 major Plausitru, minor Cyno-
 sura. 4,523. 5,23. 8,177. 9,540
 vstor

IN LVCANVM.

vltor cadaueris. 8,738
 vsura vorax. 1,181
 vsus. facere vsum sceleris. 2,97.
 vsus Veneris. 2,387. donare
 vsum sanguinis Romani. 2,477.
 vsum militis habet. 3,720. vsus
 belli. 4,364. 10,512. vitæ. 5,
 276. Deum. 5,698. in vsu est
 Magis. 6,561
 vt, id est, quantumuis, et si, si. 7,
 389. 757
 Vtica clades, bella Africana, ab
 Vtica vrbe Africæ, in quâ Ca-
 to se occidit. 6,306
 vtile distat recto vt cælum ter-
 ra. 8,488
 vulgata Roma, cognita. 2,634
 vulgus femineum. 7,39. per vul-
 gus spargere. 9,159
 vulnus. vulnera. alta sedent ciui-
 lis vulnera dextre. 1,32. quæ-
 ta membris vulnera, quot mē-
 bra tot vulnera. 2,177. vulnera
 miscere. 3,354. vulnera longin-
 qua cadunt, telis è longinquo
 missis infliguntur. 3,568. inua-
 vulnera puppi affixit, corpus
 suum vulneratum. 3,707. vul-
 nus oblatum. 4,764. vulnera
 belli. 5,1. 6,205. vulnera ferre,
 recipere. 6,133. vulnera multa
 vnam mortem non explentia.
 6,213. vulnera totum cruor: in
 futura. 7,556. labi in vulnera. 7,
 603. vulnus fortunæ. 8,72. pu-
 doris. 8,350. vulnus sine cor-
 pore. 9,769. totum est pro vul-
 nere corpus, de eo qui ab hæ-
 morrhoide serpente ictus
 cruorem toto vndique corpo-
 re emittit. 9,814
 vulnorum variæ species. 7,618.
 & seqq.
 Vultejus, tribunus Opitergino-
 rum qui in Illiyrico mari ob-
 sessi ab Octauio, suos ad mor-
 tem magnanimè sibi conscii-
 cendam adhortatur. 4,465. &
 seqq. exemplo ipse preit. 4,510
 Vultur Appuliæ mons. 9,185
 Vulturū Campaniæ fluuius. 2,
 423
 Vulturū duodecim auspicio Ro-

ma à Romulo condita. 7,437
 vultus demissus. 2,361. durus. 2,
 373. agmina habentia vultum
 pacis. 3,72. siccis vultus in nu-
 bibus hærent. 4,331. vultu se-
 renus. 4,363. vultu dextraque.
 5,319. in vultu Cæsaris, in cō-
 spectu. 6,159. vultum perdi-
 derat rabies. 6,224. vultu ex-
 animis. 6,658. vultus turbare.
 7,322. vultus adest precibus.
 10,105
 vultus pro toto capite. 2,112

X

Xanthus, riuulus Troados. 9,
 975
 Xerxes Persarum rex nauibus
 equor constrauit. 2,672. Athon
 montem à continēte abscidit.
 2,677. copias suas recensebat,
 militesque numerabat, tela à
 singulis militib⁹ emisso. 3,285

Y

Y Littera efficta & repræsen-
 tata volatu gruum. 5,716

Z

Zephyrus, ventus Occidenta-
 lis. 1,407. 2,675. 3,549. 4,72,
 405. 6,339. 9,418. 689. 1004.
 Zephyrosne an Euros. 5,562.
 Zephyri domus, regna Occi-
 dentalia. 10,49. Zephyri, pro
 Etesijs. 10,239
 Zeugma, oppidum ad Euphra-
 ten, terminus Romanorum &
 Parthorum, Pellæum dictum,
 quia coaditum ab Alexandro
 Magno. 8,237
 Zodiacus. 8,172
 Zonæ Iadorum gemmis distin-
 ctæ. 2,239
 Zona Torrida, calens. 4,675. pe-
 rusta. 9,314. rubens. 9,852. ru-
 bicunda poli perusti. 10,275
 Zona Nivalis. 4,106. credita fri-
 gore temperare Zonam Tor-
 ridam. 4,109

AD 1465357

